

ഉമ്മയ്ക്കുവെക്കുക
അ
ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീത.

විනය විනිවිජය

හා

උත්තරවිනිවිජය

අභිකථාචාර්ය බුඬදත්ත මහාසඨාපිපාදයන් විසින්
සම්පාදිතයි.

අමබලම්භොධි අභ්‍යාරාමාඛපති
පොල්වත්තේ බුඬදත්ත මහාසඨවිරතුමන් විසින්
දුෂිතපාසගරණයෙන් සංශෝධිතයි.

අමබලම්භොධි
ආනන්ද පොත් සමාගම
විසින් ප්‍රකාශිතයි.

මහමුවේ
මිහිර යන්ත්‍රාලයෙන් මුද්‍රිතයි.

1952

විඥාපනය.

පොත් සුලභ නොවූ පූජිකාලයේදී බොහෝ සංග්‍රහ ග්‍රන්ථ ලියන ලද්දේ කවපාඩම් කොට මනක තබාගැනීමේ පහසුව සඳහාය. එවැනි පාළි ග්‍රන්ථ සමපාදනය කළ ආවාදීවරයන් අතරෙහි බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමාට මූලසාධනය දියයුතුයේ පෙනේ. විශාලවූ විනයපිටකයන් එහි අටුවාවේ දතයුතු සාරයන් හකුළා එතුමන් විසින් උපහරවිනිවෂය සහිත විනයවිනිවෂය ලියන ලදී. එසේම අටුවා සහිත අභිධම්මපිටකය හකුළා අභිධම්මාවකායය ලියන ලදී. බුබුදුන්දාසාචාර්ය අටුවාව ද ලියූ බැවින් මෙතුමා අභිකථාවාදියෙක්ද විය. මුත්වහන්සේ විසූ කාලය නිශ්චයවශයෙන්ම නොකිය හැකි වුවත් විනයවිනිවෂයටිකාවෙහිද බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමා විනයවිනිවෂය වර්තයෙහි ද කියවෙන කරුණු අනුව අභිකථාවාදී බුබුදුන්දාසාචාර්ය සාමපාදයන්ට සමකාලිකව (පස්වෙනි ක්‍රිස්තුශතාව්‍යසූරියයේදී) විසිය යුතු කිය හැක. එකී පොත් දෙකේම දක්වෙන්නේ බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමන් ලක්දිවට ඇවිත් කලක් වැස දඹදිවට යන විට ලක්දිවට එන බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමන් හමුවූ බවය. විනයවිනිවෂය පිකාවෙහි වතාහි: “මේ හදනන බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමා ලක්දිව සිට ස්වර්ණමහාසූරිය දඹදිවට එන්නේ දඹදිව්වැසි ප්‍රතිපත්ති පරායණවූ වෘක්කමහතෙරුන් විසින් ආරාධනා කරන ලදුව සිංහල අටුවා පෙරළා සකලජනයාධාරණ-මූලභාෂාවෙන් ත්‍රිපිටකයේ අටුවා ලිවීම සඳහා ලක්දිවට යන බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමන් අතරමගදී දූක සාකච්ඡාවෙන් පරික්ෂණයකොට එතුමාගේ අසදාශ පාණතිනය දැනගෙන රුවන් නිධානයක් දුටු දිළිඳුදකු යේ මහත් ප්‍රීතියට පත්ව “ඔබ ලියා සම්පූර්ණකළ අටුවාපොත් මාවෙන එවනු මැනවි; මම ඒවාට සංග්‍රහ පොත් ලියන්නෙමි”යි කිය. බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමා ද: “මම එසේ කරන්නෙමි; ඔබවහන්සේ සංග්‍රහපොත් ලිවුව මැනවැ”යි කියෙයයි දක්වන ලදී.

බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමාගේ මෙසේ කියන ලදී: “බුබුදුන්දාසාචාර්ය භික්ෂු තම නැවත උපාධ්‍යායයන් වෙත ගොස් ලක්දිවට යන බැව් දන්වා වෙළෙඳුන් හා නැව් නැගී තෙදිනක් යාත්‍රා කෙළේය. එතුමන් නැව් නැගී දවසේම බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමාට ලක්දිවින් දඹදිවට යාමපිණිස නැවකට නැංගහ. තෙදිනකට පසු මේ නැව් දෙක මුහුද මැදදී සමුද්‍රබසී ගමන්නොකොට නැවතුණු බැවින් වෙළෙඳුන්ගේ බියපත් වූහ. මේ කීමෙක්දැයි බැලීම පිණිස පිටතට ආ බුබුදුන්දාසාචාර්යතුමන් “නොපණේ නැවේ භික්ෂු තමන් ඇද්ද”යි ඇසුවිට ඔවුහු ඇතැයි කීහ.

අක්කිති බුබ්බකාමාසීතුමා පිටතට පැමිණ “ඇවැත්නි, ඔබ කිනම් ඇත්තෙක්ද”යි විචාරා “බුබ්බකො” නමැත්තෙමි”යි කීවිට “කොහි යන්නෙහිද”යි ඇසීය. “සිංහල අටුවා පෙරලීම සඳහා ලක්දිවට යමි”යි කීවිට “ඇවැත්නි, මිඳෙ සිංහල අටුවා පෙරලීමට එහි හිස නමුත් ජිනාලංකාර, දන්තධාතුවංස, බොධිවංස යන මේ පොත් පමණක් ලියා ගෙන එමි. මාගේ ආයුෂ්‍ය මද බැවින් අටුවා පෙරලන්නට නොහැකිවිමි. ඔබ විසින් ඒ කෘත්‍යය කිමාවට පැමිණ වුවමැනවැ”යි කියා තමාගේ සැකයෙන්දු දුන් අරථ ගෙහිය ද, උර ගල ද, පත්තිද ද දී “ඇවැත්නි, ඇස් රෝගයක් හෝ පිටරිදීම ආදියක් ඇතිවූ කල මේ අරථ ගෙහිය මේ ගලෙහි උරගා ආලේප කල විට ඒවා සංසිද්ධන්තාග”යි කීහ. මේ කථාව අවසන්වූ තෙණෙහි නැව් දෙක ගමන් ගති.

බුබ්බකාමාසීතුමාගේ පිළි නොගතහැකි බොහෝ කිම ඇතත් එකල පැවැති කථාප්‍රවාහය අනුව ලියන ලද බැවින් යම් කිසි ඵෙතිනාසික සත්‍යයක් එහි ගැබ්වී ඇතැයි සිතිය හැක. විනයවිනිවර්ජයටිකාව පිණිස ලක්දිව මහපැරකුම්බා කාලයේ විසූ ශාරීපුත්‍ර සංඝරාජයන්ගේ ශිෂ්‍යයකු විසින් ලියන ලදී. ඒ පොත් දෙකේම කියමෙන ප්‍රවාහයෙන් පෙනෙන්නේ බුබ්බකාමාසී තුමන් බුබ්බකොමාසීයන් මෙහි එන්ට කලින් ලක්දිවට පැමිණ සිටි බවයි. එසේම “මාගේ ආයුෂ්‍ය මද නිසා අටුවා ලිවීම නො කෙළෙමි”යි කීමෙන් පෙනෙන්නේ බුබ්බකාමාසීයන් බුදුගොස් මහතෙරුන්ට වසා වයසින් වැඩිබවයි. බුබ්බකාමාසීයන් “ජිනාලංකාර-මහාබොධිපංසාදිය ලියා ගනිමි”යි කී බවක් බුබ්බකාමාසී තුමන්ගේ පෙනෙන්නේ මනිසක පොත්දෙක එතරම් පරණ නොවන බැවින් එහි ඇදහිය යුක්තක් නැත. විනයවිනිවර්ජයටිකාවෙහි අටුවා ලිවූ පසු ඒවා බලා බුබ්බකාමාසීයන් අභිධම්මා වතාරාදි සංග්‍රහපොත් ලිවීම යන්න පිළිගැනීමද අපහසුය. අටුවා ලියා ගෙනෙන කල් එතුමා ජීවත්වීද යන්න හැක කටයුත්තකි.

බුබ්බකොමාසීයන් පාලියට නැගූ අටුවා නොබැලුවත් බුබ්බකාමාසීතුමා ලක්දිවදී සිංහල අටුවා ඉගෙනගත්තේ නම් ඒ අනුව මේ සංග්‍රහග්‍රන්ථ ලිය ගැනිව තිබුණි. මෙහිදී අප විසින් නිගමනයට බැසියයුත්තේ බුබ්බකාමාසීතුමා බුදුගොස්තෙරුන් මෙහි එන්ට ටිකකලකම පෙර සිංහල අටුවා හා ආවාසීමත්‍යන් ඉගනීම සඳහා මෙහි ඇවිත් ඒවා ඉගෙන අටුවා පාලියට නැගීම බරපතල වැඩක් බැවින් එයම අත නොගසා සිතරටට ගැව්ගොස් අටුවා සාරය ඒදහන විනයවිනිවර්ජයන් අභිධම්මය හඳුලා

අභිමතමාවතාරයක් ලිවිය යන්නයි. මේ දෙනම අතරේ මෙසේ බලවත් සම්බන්ධයක් තිබුණේයයි මේ පොත් දෙකේ කියවන තැනින් බුද්ධත්වාවාසියක්ගේ කිසි පොතක බුද්ධසොමාසමය සඳහන් නොවේ; එසේම බුද්ධසොමාවාසියක්ගේ කිසිපොතක බුද්ධත්වාවාසිය සඳහන් නොවේ. නමුත් බුද්ධසොමාවාසියක්ගේ මැදුම්සඟි අටුවාව ලිවීමට ආරාධනා කළේ පෙර තමන් හා මුසුරුපව්වනාදියෙහි එක්ව සිටු බුද්ධමිත්ත තෙරණුවෝයයි දක්වා තිබේ. මේ මුසුරුපව්ව නිය දකුණු ඉන්දියාවේ නුවරකි. මේ බුද්ධමිත්ත යන්න බුද්ධත්ව යන්න සඳහා ලියවී තිබේ නම් එය මේ සම්බන්ධය සිරිකරන කාරණයකි. මේ දෙනමගේ මුණැසීමත් එහිදී සිටු විය හැක. එබැවින් මේ කාරණය උගතුන් විසින් විමසා බැලිය යුත්තකි.

විනයවිනිවිජයටිකාව මෙපමණකින් නොහැවැතී මේ දෙනම ගේ සම්බන්ධය තවත්දුරට මෙසේ දක්වයි:-

“යො බුද්ධසොමාවරියාසහෙන,
විසුද්ධපසාසකොති පුප්පසකො,
භො බුද්ධත්වාවරියාසිධානො,
මහාකම්මේරියමංසදිපො”

(යම් ආවාසීවරයෙක් ප්‍රාඥයන් විසින් පසස්තාලද බුද්ධසොමා වාසීභාවනමයන් විසිනුත් මනාසේ පසස්තාලද්දේද, ථේරිය වංශයට ප්‍රදීපයක් වැනිවූ මහාකම්මේරී ඒ බුද්ධත්වාවාසීභූමා යම් විනයවිනිවිජයටිකා (කෙළේද) යන්න දක්වා “මාදිසාපි කම්මේරියානි බුද්ධත්වො දිවංගතොති ආදිනා පවිත්රකෙති ව පසස්තරෙහි අභිත්තගුණො හදන්තබුද්ධත්වාවරියො මෙදිතබ්බො” “බුද්ධ දත්තාවාසියන් දිවංගතවූ කල්හි මාවැන්නෝත් කම්මේරී වෙති” යනාදිවශයෙන් පශ්චාත්කාලින ප්‍රශස්තපරිවරුන් විසින් පසස්තාලද ගුණඇති බුද්ධත්වාවාසීභූමා මෙහි කතීයයි (දතයුත්තේය)යි දක්වයි. මේ ටිකාවෙහි කියනසේ බුද්ධසොමාවාසියන් බුද්ධ දත්තාවාසියන් ගැන සඳහන්කළ තැනක් දැනට තිබෙන බුද්ධ සොමාවාසියන්ගේ පොත්වල නැත. බුද්ධසොමාවාසියන් ලිවූ පොත් වලින් කිසිවක් අනාවප්‍රාප්තවූවක්ද, දැනගන්නට නැත. ඒ නම් සඳහන්වී තිබිය හැකි එකම තැන මැදුම්සඟිඅටුවාවේ බුද්ධමිත්ත යයි ලියවී තිබෙන තැන විය හැක. එබැවින් එය විශේෂයෙන් විමසිය යුත්තකි. “බුද්ධත්වාවාසීභූමා නැති කල්හි මාවැන්නෝත් කම්මේරී වෙති”යි කියන ලද්දේ කා විසින් ද යන්න සෙවීමට මගක් නැත.

මේ පොත්වල මෙසේ යියනලද නමුත් බුබුදුන්තාමාසියන් බුබුසොමාමාසියන්ට පසුකලක විසුබවට තුඩුදෙන කරුණු දෙකක් බුබුසොමාමාසියන්ට පෙනේ. සුමේධනාපසයන් රුක්මුලක විසීමට ඉටාගැනීම සමබකයෙන් එහි අනුසන් දක්වීමට යොදා තිබෙන

“වණ්ණිතො බුබුසොමො නිසංයොති ව භාසිතො
තිවාසො උච්චිත්තස්ස රුක්මුලසමො කුතො”

ආදී ගාථා සතර හෙත තිබෙන්නේ විශුඬිමාගීයේ බුත ඔහුනිද්දෙයෙහි වූ රුක්මුලිකඔහවණ්ණනාවෙනි. බුබුදුන්තාමාසිය තුමා ඒ ගාථා අත්පොතකින් උපුටාගත් බව “ආග ව (=කියෙමය)” යන වචනවලින් දක්වා තිබේ. විශුඬිමාගීයේ මුල් කොටසේ ශිලානිසංසදුක්වීම සඳහා යෙදූ ගාථා අටක්ද බුබුසොමාමාසියට 97 වෙනි පිටේ දක්වා තිබේ. ඒ ගාථාවල පිළිවෙළ නම් වෙනස් වී තිබේ. මේ ගාථා බුබුසොමාමාසියන්ට පෙර සිටි උපනිසස් මහතෙරුන් කළ විමුතනිමග්ගයෙන් උපුටාගන්නාලදහු නම් මේ දෙකමගේ සමකාලිකතාවට බාධාවක් නොවේ. විමුතනිමග්ගයේ පරිවර්තනයක් අපට තවම ලැබී නැතිබැවින් මෙය නිශ්චය කළ නොහැක.

උත්පත්ති ස්ථානය

මෙතුමා උපන් පෙදෙස උරගපුර නගරයයි මෙතුමන්ගේ පොත්වලින්ම පෙනේ. විනයවිනිවර්ජය අවසන්හි “ඉති තමබපණ්ණියෙන පරමවෙය්‍යකරණෙන.....උරගපුරෙන බුබුදත්තෙන රචිතො” ය. විනයවිනිවර්ජයෝ” යන්නද අභිධම්මාවතාරයෙහි “උරගපුරනිවාසිකෙන ආචරිය-භදන්ත-බුබුදත්තෙන කතො අභිධම්මාවතාරො නාමායං” යන්න ද වෙති. මේ උරගපුරය නම් වර්තමාන ත්‍රිවිතපොලියට නුදුරු තැන කාවේරිනදියේ දකුණු ඉටුපර් පිහිටි “උරයපුර්” නමින් ප්‍රකට තැනයි. එය එසේයයි කනිංගාමි, ඩී. ආර්. භණ්ඩාර්කර් යන මහවියතුන්විසින් පිළිගන්නා ලදී. මේ උරගපුරය අතිපුරාණයේදී සොළීරවේ අගනුවර විය. මිශරයේ රජතුමකු විසින් බිත්දසාර මහරජුවෙක එවනලද රාජ දූතයකු වූ “වොලම් පිලබැල්පෝස්” විසින් මෙතුවර නම “මර්-තොරා” යයි ලියා තිබේ. මෙය පිහිටුවන ලද්දේ “කරිකාල් පෙරුවලක්තාන්” නමැති සොළී මහරජු විසිනි.

විනයවිනිවර්ජයෙන් උපුටා දැක්වූ වාක්‍යයෙහි “තමබපණ්ණියෙන” යන වචනයක්ද පෙනේ. දකුණු දඹදිව, තිණවෙල්ලි පෙදෙසෙහි තාමුපර්ණි නම් ගඟක් වෙයි. එය බටහිරසාවස්

කළු වැටියේ දකුණේ පිහිටි සිබරයකින් පටන්ගෙන තිණ වෙල්ලිය මැදින් මන්තාරම්චරයට ගලාබසිති. දැන් එය “වින්තාර්” නමින් හැඳින්වෙන බව කියත්. ද්විබසිථොචාරයේ මුල්භූමිය මේ තාමුපර්ණිකදිය අසල පිහිටි තමරට නමින් ප්‍රකටවූ පෙදෙස යයිද ඉතිහාසඥයෝ කියත්. ලක්දිවට ද “තාමුපර්ණික” යයි ඇතැම් තැනක ලියා තිබේ. දඹදිව පිහිටි තාමුපර්ණිකදියේ මුවදොරඅසල පිහිටි බැවින් මේ විටයට ඒ නම ලැබී තිබේ. (වැඩි විස්තර සඳහා “ථෙරවාදිබෞද්ධවාසීයෝ” නමැති පොතේ 34, 35, 36, වෙනි පිටුව බලනු හේනෙකි.)

විනයවිනිච්ඡය ලියනකාලයේදී මෙතුමා සොළීරවේ මැද පිහිටි භූතමඩගල නමැති ගමේ මහා විහාරයක විසිය. අභිධම්මාවතාරය ලියන කාලයේදී කාවේරිපටුනේ මහා විහාරයක විසිය. බුඩ්ධංස අටුවාවත් එහිදීම ලියන ලදී. උත්තරවිනිම්පය කොතැනකදී ලියනලදදැයි නොකියනලද නමුත් අනුරාධපුර මහා විහාරයෙහි වීසු සංඝපාල මහතෙරුන්ගේ අයැදීමෙන් එය ලියනලදැයි කියා තිබේ. බුඩ්ධසොථාසීයන් විසින් විගුහිමාගීය ලියන ලද්දේත් මේ සංඝපාල මහතෙරුන්ගේ ආරාධනාවෙනි. මේ සංඝපාල මහ තෙරතුමා එකල මහා විහාරයෙහි වැඩවිසූ ත්‍රිපිටක පඨිපතිධර මහා වාසීවරයෙකි. බුඩ්දත්ත-බුඩ්ධසොථදෙනම් සමකාලින බවට මෙයද එක් සාධකයකි.

මෙහි කියවෙන කාවේරිපටුනෙහි දැන් “පුහාර්” නමින් හැඳින් වේ යයි “වින්සන්ට් සමිත්” පවිතුමා කියයි. භූතමඩගල පෙදෙස අසුවල් තැන යයි නියවයකරගැනීමට බැරිව සිටින අතර මින් අවුරුදු විස්සකට පමණ උඩදී මදුරාසි විශවිද්‍යාලයේ එම්. ඒ. පී. එච්. ඩී. උපාධිලබ්‍යයක් සි. මිනාසි මැතිණිය එංගලන්තයේ මුද්‍රිතවූ මාගේ විනයවිනිච්ඡයේ සංඥාපනය බලා භූතමංගල පෙදෙස කොහිදැයි ඒ ඒ තැන පරීක්ෂණය කරන්නී තන්පෝර් පෙදෙසේ මන්තාර්ගුහි දිසත්‍රිත්තයට අයත් පෙදෙසක එය පිහිටි බව සොයාගත්තිය. ඒ ස්ථානය දැන් “පල්ලිවෘත්ති-භූතමංගලම්” නාමයෙන් ප්‍රකටයයිද “පල්ලිවෘත්ති” යන්නේ තේරුම “විහාර සත්‍යක” යන්නෙහිද එතුමි මාලෙන ලියා එවීය. 1938 පෙබරවාරි මස පළවූ කරන්ට් සයන්ස් නම් සඟරාවේ ද ඒ පිළිබඳ ලිපියක් පළකරවීය. එතැන මහා විහාරයක නටබුන් තිබෙනු පමණක් නොව ඒ අසල දේවාලයවලට ගෙනගිය බුබුරුපද ඇති බව ඕනෑමෝ කියයි. මෙය තිබෙන්නේ කාවේරිකදියේ ශාඛාවක්වූ “වෙන්තාර්” ගං ඉවුරේය.

සම්පාදිත ග්‍රන්ථ.

1. විනයවිනිවර්ජය, 2. උත්තරවිනිවර්ජය, 3. අභිධම්මාවතාරය, 4. රූපාරූපවිභාගය, 5. බුඛවංසඅටුවාව යන පොත් මුත්තකන්ගේ විසින් සම්පාදිතය. මෙයින් විනයවිනිවර්ජය-උත්තරවිනිවර්ජය දෙක මෙන්වශයෙන් ලියනලද නමුත් දෙකම විනය පිළිබඳම බැවින් බොහෝගේම එක්පොතක ලියා ඒ බෙදා දකින්නට ලැබේ. උත්තරවිනිවර්ජයෙහි දක්වෙන්නේ පරිවාරපාළියේ ඇතුළත් කරුණුය. විනයවිනිවර්ජයෙහි ගාථා 3183 ක්ද, උත්තරවිනිවර්ජයෙහි 950 ක්ද දක්නාලැබේ. විනයවිනිවර්ජය අවසන්හි තිබෙන ගාථාවකින් එහි ගාථා 4119 ක් ඇතැයිද උත්තරවිනිවර්ජයෙහි ගාථා 950 ක් ඇතැයිද කියන ලදී. ඒ කීමේ හැටියට විනයවිනිවර්ජයෙහි ගාථා 936 ක අඩුවක් පෙනේ. එතරම් විශාල අඩුවක් වී තිබෙන බවක් පෙනෙන්නේ නොපෙනේ. එබැවින් 4119 ගේ ගණන පොත් දෙකේම ගණනයයි සැලකිය යුතුය. දෙකේ ගණන එක්කොට බලනවිට ගාථා 14 ක වැඩියක් පෙනේ. නිගමන ගාථාවන් අත්හැරිය විට ඒ වෙනස ද නැතිවෙන බව පෙනේ.

අභිධම්මාවතාරය ගද්‍ය - පද්‍යදෙකින්ම යුක්තවූවකි. එහි තිබෙන ගාථාවල ගණන පමණක් 1415 කි. පරිච්ඡේද 24 කින් යුත් එය මුද්‍රිතපිටු 140 කින් පමණ යුක්තවේ.

රූපාරූපවිභාගය මුද්‍රිතපිටු 10 කින් පමණයුත් කුඩා පොතකි, එය බුඛදත්තාචාර්යයන් විසින්ම සම්පාදිතවූවක් ද යන්න සැක හැර කිය නොහැකිය. මෙකී පොත් සතරම මා විසින් බොහෝ වෙහෙස ගෙන ශුඛකර දෙනලදින් එංගලන්තයේ පාළිපොත් සමාගම විසින් අවුරුදු බොහෝ ගණනකට පෙර මුද්‍රණයට පමුණුවන ලදී.

මධුරස්ථිලාසිනී නමැති බුඛවංසඅටුවාව මුද්‍රිත රෝගල් පිටු 250 කින් යුක්තවූවකි. එයත් විනයවිනිවර්ජයත් සමකීය ශිෂ්‍යවූ බුඛසිංහ තෙරුන්ගේ අයදීමෙන් කරනලදී. අභිධම්මාවතාරය කරන ලද්දේ සුමනී නම් මහතෙරුන්ගේ ආරාධනාවෙනි.

විසූකාලය.

මෙතුමන් විසූකාලය සිටුවෙහි ක්‍රිස්තුපූර්වයෙහි විශ්‍ය යුතුයයි යට කියන ලදී. විනයවිනිවර්ජය ලියන කාලයේදී අව්‍යුත්තිකුම නමැති සොලීරජතුමකු රාජ්‍යය කළබව එතුමා කියයි. ඒ රජු කලමිබ හෝ කලප්‍රවංශයට අයත්වූවෙකැයි

“අවුනවුනවිසිසතනෙ කලමකුලනඤ්ඤ
මහිං සමනුසාසනෙ ආරභො ව සමාපිනො”

යන ගාථාවෙන් කියවේ. මේ අවුනවිසිසම රජු විසූ කාලය එරට ඉතිහාසඥයන් විසින් තවම නිර්ණය කළ බවක් දැන ගන්නට නැත.

මුන්වහන්සේ විනයවිනිවර්ණ ලියූ කාලයේදී විසූ භූතමංගල ග්‍රාමය හා ආරාමය ඉතා උසස් තත්ත්වයකින් පැවති බව මෙහි අවසන් ගාථාවලින් පෙනේ. ඒ ගාථාවන්ගේ සිංහලානුවාදය මෙසේය:—“ශ්‍රේෂ්ඨවූ සොළීරටට තාභියක් වැනිවූ (හෙවත් දකුණු සොළීරටට මැදකොටසෙහි වූ) ලෝකයේ සියලු ගම් එක්කළ නැතක් වැනිවූ, කෙසෙල්-තල්-පොල්-උක්වතුමලින් ගැවසීගත්, තෙලුම්-උසුලින් යුත් විල්වලින් යුක්තවූ, කෘතේරිකදීප්පයෙන් පිරිසිදුවූ භූමිහාෂ ඇති, සමාධිවූ, සියලු අභියගෙන් යුක්තවූ භූතමංගල නම් ග්‍රාමයෙහි පිහිටි උතුම් දිගඅගලකින් හා ප්‍රාකාරයකින් පරික්ෂිප්ත වූ, ඉවුරුවල හටගත් ගොමුමතු ගස් පෙළින් හොබනා, නොයෙක් පක්ෂීන්ට වාසස්ථානවූ විවිධ ඵලාරාමාදිය ඇති මනොඥ පද්මයන් ඇති විල්වලින් හා මනා ජලය ඇති ශ්‍රීවලින් හොබනාවූ ඉතා උස් - විසිතුරු - විශාල ශාලාවලින් යුත්, බොහෝ ආවාසවලින් අතීතයෙන් යොහමාන වූ, තෙලාශපථිතය පරදවන මහාවෛත්‍යයකින් ද යුක්තවූ වෙණිසුද්‍රය නමැත්තාගේ ආරාමයෙහිවූ සරදභුකුටයක් මෙන් හොබනා ඉතා උස්වූ දගීනියවූ ප්‍රාසාදයෙහි වසන්නාවූ මා විසින් මාගේ ඥාතිවහාරිකවූ බ්‍රහ්මභිහතික්ෂුව උදෙසා මේ විනයවිනිවර්ණ කරනලදී.”

එංගලන්තයේ මුද්‍රණය සඳහා මේ පොත ශුඛ කිරීමේදී අම්බලම්ගොඩ සුමනතිස්ස නායකසභාවිරතුමන් විසින් සංශෝධිතව 1914 දී මුද්‍රිතවූ පොතද සිංහල පුස්තකාලපොත් පනක්ද කාමබෝජ පොත් දෙකක්ද බුරුම පොතක්ද සිංහල සන්නයද ටිකාවද එක්කොට සකස් බලන ලදී. ඇතැම් තැනකදී විනය අටුවාවද බලන ලදී. මෙයින් සිංහලපොත් තුනක්ද බුරුම පොතද සිංහල සන්නයේ පුස්තකාලපොතද රන්දෙණි මහාමංගලසමුද්‍රාරාමාධිපතිව මැඩවිසූ (පසුකාලීන උපසංස්කරණ උපාධිය ලැබූ) සිසිසුදස්සන මහානායක මාහිමිතුමන්ගෙන් ලබාගතිමි. උන්වහන්සේගේ අනුග්‍රහය නිසා මට පොත් යොග්‍ය ඇවිදීමේ කරදරයෙන් මිදිය හැකිවිය. ඒ සිංහලපොත්වලින් එකක් එතුමන් විසින් කොස්ගොඩ ගනේගොඩැල්ලේ විහාරයෙන් හෙතෙත ලද්දකි. බුරුමපොතද

උත්චගන්ගේ විසින් වෙන තැනකින් ගෙනෙන ලද්දකි. තවත් පොතක් දෙඩන්දුවේ ශෛලබිම්බාරාමයෙන් ලබාගනිමි. උතතර විනිවජ්ගේ පිටපතක් හා ඒ පොත් දෙකේම විකාව බටපොළේ සුහදාරාමාධිපති ඩම්මපාල මහාසථවිරතුමින්ගෙන් ලබාගනිමි. එක් කාම්බෝජපොතක් පාතදුරේ රත්කොත් විහාරයෙන් ද අනික බේරුවල සපුගොඩ විහාරයෙන් ද ලබාගනිමි. උතතර විනිවජ්ගේ එක් පිටපතක් මා බුරුමරටේ සිටියදී 1908 දී රැන්ගුන් නුවර බර්තාඩ් නිදහස් පුස්තකාලයෙන් මා විසින්ම පිටපත් කරගන්නා ලද්දකි. මෙකී පොත් මෙහි පහත දැක්වෙන අකුරු වලින් අදුන්වන ලදහ:-

- P. සිංහල අකුරෙන් මුද්‍රිත පොත.
- R. රත්දෙණේ මහාවිහාරයට අයත් පුස්තකෝලපොත.
- E. රත්දෙණේ විහාරයෙන් ලබාගත් ඉතා පරණ පොතක්.
- G. ගනේගොඩැල්ලේ විහාරයෙන් ගෙනා පොත.
- B. රත්දෙණේ විහාරයෙන් ලැබුණු බුරුම පුස්තකෝලපොත.
- K. කාම්බෝජ පුස්තකෝලපොත් දෙක.
- D. දෙඩන්දුවේ ශෛලබිම්බාරාමයේ පොත.
- A. බටපොළේ විහාරයෙන් ගත් උතතරද්විනිවජ්ගේ.
- S. සිංහලසන්නයේ පුස්තකෝලපොත.
- T. විකාව.

මෙයින් කාම්බෝජපොත් දෙකේ ඇතැම් තැන්වල ගාථා අඩුව තිබුණි.

මේ සිංහල පිටපත සමපාදිතවූයේ එංගලන්තයේ මුද්‍රිත පොතෙකි. එය අභ්‍යාරාමවාසී මලලගමසුමනනන්ද සථවිරයන් විසින් සිංහල අකුරෙන් ලියාදෙනලදින් මා විසින් කැවන බලා සකස්කරන ලදී. මෙය මුද්‍රණය සඳහා ඉදිදිපත්වූ අම්බලම්ගොඩ ආනන්ද පොත් සමාගමට අපගේ සතුතිය හිමිවේ.

අනු කත ම මේ කා.

විනයවිනිප්පය

ගිණවුම්පත.

පිට

1	පාරාජිකකථා	...	...	1
2	සංඝාදිසෙසකථා	...	...	22
3	නිසංගහියකථා	...	...	36
	(1) විවරවග්ග	...	...	36
	(2) එළකලොමවග්ග	...	...	44
	(3) පහතවග්ග	...	...	48
4	පාවිතනියකථා	...	...	58
	(1) මුසාවාදවග්ග	...	...	58
	(2) සේනාසතවග්ග	...	...	64
	(3) ඔවාදවග්ග (=භික්ඛුනීවග්ග)...	...	...	73
	(4) භොජනවග්ග	...	...	77
	(5) අවෙලකවග්ග	...	...	98
	(6) පුරාපාතවග්ග	...	...	101
	(7) සපපාණකවග්ග	...	...	106
	(8) සහධමිකවග්ග	...	...	110
	(9) රාජවග්ග	...	...	114
5	පාරිදෙසනියකථා	...	...	118
6	සෙබ්බියකථා	...	...	120

ගිණවුම්පිහස

1	පාරාජිකකථා	...	...	129
2	සංඝාදිසෙසකථා	...	...	132
3	නිසංගහියකථා	...	...	138
4	පාවිතනියකථා	...	...	140
5	පාරිදෙසනියකථා	...	...	164
6	සිකිකාකරණියකථා	...	...	165

බකිකකථා.

1	මහාබකික	...	...	166
2	උපොසථකබකික	...	...	173
3	මසස්සපතාසිකකබකික	...	...	176
4	පමාරණකබකික	...	...	178

5	වව්වකකකක	...	...	178
6	හෙසප්පකකකක	...	...	180
7	කසිනකකකක	...	...	182
8	විවරකකකක	...	...	184
9	පාරිව්සිකකකක	...	...	186
10	සමප්පකකකක	...	...	187
11	බ්‍රහ්මකවජ්ජකකකක	...	...	188
12	සෙතාසනකකකක	...	...	191
13	වහනකකකක	...	...	197
14	හිකුනිවිකකක	...	...	199
	වතුබ්බිකකමකප්ප	...	...	201
	කමමිප්පකකකප්ප	...	...	203
	පකිණ්ණකකක	...	...	204
	කමමසානහාවනාවිධාන	...	...	211

උපහරවිනිවිජය.

හිකුනිවිකකක

පාරාජිකකප්ප	...	...	215
සංඝාදිසෙසකප්ප	...	...	216
නිසංගහිකප්ප	...	...	217
පාවිතනිසකප්ප	...	...	219
පාවිදෙසනිස-සෙබ්බකප්ප	...	...	225

හිකුනිවිකකක.

පාරාජිකකප්ප	...	...	226
සංඝාදිසෙසකප්ප	...	...	227
නිසංගහිකප්ප	...	...	228
පාවිතනිසකප්ප	...	...	228
පාවිදෙසනිසකප්ප	...	...	233
වතුබ්බිකකප්ප	...	...	234
අධිකරණප්පව්වකප්ප	...	...	234
බකිකප්ප	...	...	235
ආපනනිසප්ප	...	...	237
එකුතතරන	...	...	244
සාධාරණසාධාරණකප්ප	...	...	257
ලකිණකප්ප	...	...	270
සබ්බසංකලකක	...	...	273

විනය විනිව්ජයෝ

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්මුඛස්ස.

භික්ඛු විභංග

පාරාජිකකථා

(පණ්ණාම)

- 1 වැද්දො සිරසා සෙසං බුඛමප්පට්ඨග්ගලං
භවාභවකරං ධම්මං ගණං වෙව නිර්ඛගණං
- 2 භික්ඛුනං භික්ඛුනීනඤ්ච භිතජ්ඣය සමාහිතො
පටකොම් සමාසෙන විනයස්ස විනිව්ජයං
- 3 අනාකුලමසඬකිණ්ණං මධුරත්ථපදකකමං
පටුභාවකරං එතං පරමං විනයකකමෙ
- 4 අපාරං ඔතරන්තානං සාරං විනයසාගරං
භික්ඛුනං භික්ඛුනීනඤ්ච නාවාහුතං මනොරමං;
- 5 තස්මා විනයනුපායං විනයස්ස විනිව්ජයං
අවිකම්භෙන න විතෙන වදනො මෙ තිබ්බොධිං.

(පඨමපාරාජිකකථා)

- 6 තිට්ඨෙ තිලමහනමි මග්ගෙ සෙවනවෙනතො
අභගජානං පවෙසෙනො අලොකාසෙ පරාජිනො.
- 7 පවෙසනං පටිඨං වා සීතමුඛරණමි වා
සසිකො සාදියෙනො සො යපෙඤා කිරියං වුතො.
- 8 සත්තෙන'භගජාතෙන සත්තං වා අසත්තං
මග්ගං පන පවෙසෙනො තථෙවා'සත්තෙන ව¹
- 9 උපාදිනෙන'පාදිනෙන අනුපාදිනකෙන වා
සට්ඨිතෙ අනුපාදිනෙන සවෙ සාදියතෙ'ත්ථ සො
- 10 ගොති පාරාජිකකෙතෙන පට්ඨෙ තු පරාජිනො;
බෙතෙන ථුලලච්චයං තස්ස දුක්ඛවඤ්ච විනිද්දිසෙ.
- 11 මතෙ අකකිසිතෙ වාපි යෙභුය්‍යකකිසිතෙ පි වා
මෙට්ඨනං පතිසෙවනො ගොති පාරාජිකො තරො.
- 12 යෙභුය්‍යකකිසිතෙ වා පි උපසිසකකිසිතෙ පි වා
ගොති ථුලලච්චයාපතති සෙසෙ ආපතතිදුක්ඛං.
- 13 නිමිත්තමතතං සෙසෙඤා ඛිසිතෙ පි සරීරකෙ
නිමිතෙන මෙට්ඨනං තස්මිං සෙවනො පි පරාජයො.
- 14 උදුම්මානාදි-සම්පතෙන සබ්බජාපි ව දුක්ඛං
ඛිසිතාකකිසිතං නාම සබ්බං මතසරීරකෙ.

- 15 ඡේදිකා පන නවෙජ්ඣා නිමිත්තප්පාටිනෙ පන
වණ්ඤෙඤාපනො නසමිං සෙවං ථුලලච්චයං චුසෙ.
- 16 තතො මෙට්ඨකරාගෙන පතිනාය¹ නිමිත්තතො
තායං උපකක්ඛමනායා දුක්ඛං මංසපෙසියං.
- 17 තඤ්චිධිප්පමානෙ පි මංසෙ න්හාරාමහි වා සති
මෙට්ඨනං පඤ්ඤෙවනො ඡවමානෙ පරාජිනො.
- 18 කණ්ණවජ්ඣදාකම්-නාසාසු වඤ්ඤාස-වණ්ණසු වා
අභගජාතං පවෙසෙතො රාගා ථුලලච්චයං චුසෙ.
- 19 අවසෙසසරීරසමිං උපකච්ඡුරාකාදිසු
වසා මෙට්ඨකරාගසා සෙවමානායා දුක්ඛං.
- 20 අසා-ගො-මහිසාදිනං ඔට්ඨ-ගදුහ-දනතිනං²
නාසාසු වඤ්ඤාසසු සෙවං ථුලලච්චයං චුසෙ.
- 21 තථා සබ්බ-තිරවජාතං අකම්-කණ්ණ-වණ්ණසු පි
අවසෙස-සරීරෙසු සෙවමානායා දුක්ඛං.
- 22 තෙසං අලලසරීරෙසු මනාතං සෙවනො පන
තිවිධා පි සියා'පනති බෙතනසමිං තිවිධෙ සති.
- 23 ඛති මෙට්ඨකරාගෙන නිමිත්තං ඉඤ්ඤා පන
නිමිත්තෙන ජුපනායා නසා ථුලලච්චයං සියා.
- 24 කායසංසග්ගරාගෙන නිමිත්තෙන මුබ්බෙන වා
නිමිත්තං ඉඤ්ඤා නසා ජුපනො ගරාකං සියා.
- 25 තථෙවො'හයරාගෙන නිමිත්තං පුරිසසා පි
නිමිත්තෙන ජුපනායා හොති ආපනති දුක්ඛං.
- 26 නිමිත්තෙන නිමිත්තභානු තිරවජාතගතිත්ථියා
ථුලලච්චයං ජුපනායා හොති මෙට්ඨකරාගතො.
- 27 කායසංසග්ගරාගෙන තිරවජාතගතිත්ථියා
නිමිත්තෙන නිමිත්තසා ජුපනෙ දුක්ඛං මනං.
- 28 අභගජාතං පවෙසෙතො තමාවට්ඨකතෙ මුබ්බෙ
තත්ථාකාසගතං කඤ්ඤා නිගරනායා දුක්ඛං.
- 29 තථා චතුභි පසොති ඉඤ්ඤා ගෙට්ඨිමං තලං
අච්ඡුපනං පවෙසෙතො නිගරනායා දුක්ඛං.
- 30 උප්පාටිතොට්ඨමංසෙසු ඛති නික්ඛන්තකෙසු වා
දනෙතසු වායමනායා නසා ථුලලච්චයං සියා.
- 31 අට්ඨසංඝට්ඨනං කඤ්ඤා මග්ගෙ දුට්ඨරාගතො
සුකෙක මුත්තෙ පි වා'මුත්තෙ වායමනායා දුක්ඛං.

1. S. R. G. පතිනායං.
අසා-ගො-මහිසාදිනං.

2. S. T. ඔට්ඨ - ගදුහ - දනතිනං.

- 32 ඉන්ධිං මෙට්ඨනරාගෙන ආලිඛගරාගස්ස දුක්ඛං.
ගජ්ඣගාග-පරාමාස-චුච්චිතාදිස්සා'යං නයො.
- 33 අපදෙ අහයො මච්ඡා කපොතා විපදෙ පි ව.
ගොධා චතුපපදෙ ගෙට්ඨා චන්ද්‍ර පාරාජ්කස්සි'මෙ.
- 34 සෙච්චතුකාමනා-විතනං මග්ගෙ මග්ගපපවෙසනං.
ඉදම්ඛගදායං චුතනං පස්මන්තම්චන්ද්‍රනො.
- 35 දුක්ඛං පස්මස්සෙව සාමන්තමිති චණ්ණිතං.
සෙසානං පන තිණ්ණමපි උල්ලච්චයමුදිරිතං.
- 36 අනාපතතීති ඤාතබ්බං අජානනාස්ස භික්ඛුනො,
තපේවා'සාදියනාස්ස ජානනාස්සා'දිකම්මිනො.

37 විනයෙ අනුපරමෙ පරමෙ
සුජනස්ස සුඛානගතෙ නයනෙ
පටු ගොති පධානරතො න රතො
ඉධ යො පන සාරමතෙ රමතෙ.

38 ඉමං හිතවිභාවනං භාවනාං
අවෙදි සුරසම්භවං සම්භවං
සමාරබ්චිසාසනෙ සාසනෙ
සමො භවතු'පාලිතා පාලිතා.

ඉති විනයවිනිවිජයෙ පස්මපාරාජිකකථා නිවර්තා.

(දුතියපාරාජිකකථා)

- 39 ආදියනො හරනො'වහරනො ඉරියංථං.
විකොපෙනො තථා යානා වාවෙනො පි පරාජිනො.
- 40 තත්ථ නානෙකභණ්ඩානං පඤ්චස්සානං වසා පන
අවහාරා දසෙවෙනෙ විඤ්ඤාතබ්බා විභාවිතා.
- 41 සාගන්ධාණතතිකො වෙච නිස්සගො අත්ථසාධකො
ධුරතිකෙඛපනඤ්චාති ඉදං සාගන්ධ-පඤ්චකං.
- 42 පුබ්බ-සහපයොගං¹ ව සංවිදුහරණමපි ව
සමිකතකම්මං තෙමිතනං පුබ්බයොගාදි-පඤ්චකං.
- 43 ථෙය්‍ය-පසයන-පරිකප්ප-පටිච්ඡන්ත-කුසාදිකා
අවහාරා ඉමෙ පඤ්ච වෙදිතබ්බා'ව විඤ්ඤාතා.
- 44 චන්ද්‍ර-කාලග්ග-දෙසෙ² ව පරිගොගඤ්ච පඤ්චපි
ඤ්චා එතාති කතතබ්බො පණ්ඩිතො විනිවිජයො.

* අපදනං අභිමච්ඡා, දිපදකඤ්ච කුක්කුටී,

චතුපපදනං මජ්ඣාරි චන්ද්‍ර පාරාජිකස්සි මා.

සමන්තපාසාදිකා.

1. S. R. G. B. පයොගො. 2. R. D. G. T. දෙසො.

- 45 දුතියං වා පි කුලුලං පිටකං පරියෙසතො
භව්‍යතො ථෙය්‍යවිතොනන දුක්ඛං පුබ්බයොගතො.
- 46 තත්ථ-ජාතක-කට්ඨං වා ලතං වා ඡිඤ්ඤා පත
දුක්ඛං උභයත්ථා පි චුතතං සත-පයොගතො.
- 47 පඨවිං බණ්ණො වා පි ව්‍යුහතො පංසුමෙව වා
ආමසනාස්ස වා කුමහිං හොති ආපතති දුක්ඛං.
- 48 මුලෙ පාසං පවෙසෙත්වා බාණුකෙ බද්ධකුමහියා
බ්බකානං වජ්‍යා ඤෙය්‍යො යානගෙදො විජානතා.
- 49 වෙ යානාති පතෙකසමිං බාණුකෙ බද්ධකුමහියා
වලයං රුක්ඛමූලසමිං පවෙසෙත්වා කතාය වා,
- 50 උධාරනාස්ස බාණුං වා ඡිඤ්ඤා සකිලිමපි වා,
ථුලලව්වයං; තතො කුමහිං යානා වාවෙති වෙ, චුතො.
- 51 පඨමං පත කුමහිං වා උධාරිත්වා තථා පුත
යානා වාවෙති බාණුං වා සංබලිං වා පි සො නයො.
- 52 ඉතොචිතො ව සංසෙතො මූලෙ සාරෙති රක්ඛති;
වලයං බෙගතො තත්ථ කරොතො ව පරාජිතො.
- 53 ජාතං ඡිඤ්ඤා වෙ රුක්ඛං දුක්ඛං කුමහිමත්ථකෙ
සමිපෙ ඡිඤ්ඤා තස්ස පාවිතරිය මතත්ථජං.
- 54 අතොතාකුමහිගතං භණ්ඩං එඤ්ජෙති සවෙ පත
අපබ්‍යුතෙති තත්ථො'ව තස්ස ථුලලව්වයං සියා.
- 55 භරතොතා කුමහියා භණ්ඩං මුට්ඨං ඡිඤ්ඤා අතතතො
භාජනෙ වා ගතං කත්වා, හොති භික්ඛු පරාජිතො.
- 56 භාරං වා පත පාමඛගං සුතනාරුලහනතු කුමහියා
එඤ්ජෙති යථාවත්ථු; යානා වාවෙති වෙ චුතො.
- 57 සප්පි-ආදිසු යං කිඤ්ඤි පිටතො පාදපුරණං
එකෙතෙව පයොගෙන පිතමතො පරාජයො.
- 58 කත්වා ව ධුරතීකෙඛපං පිවනනාස්ස පුතපපුතං
සකලමපි ව තං කුමහිං පිටතො න පරාජයො.
- 59 සප්පි බිපති යං කිඤ්ඤි භණ්ඩකං තෙල කුමහියං
තං පාදගහනකං තෙලං ධූවං පිටති තාවදෙ,
- 60 භත්තො මුත්තමතො'ව ථෙය්‍යවිතො විතස්සති;
ආවිඤ්ජිත්වා¹ පි වා කුමහිං තෙලං ගාලෙති වෙ තථා.
- 61 තෙලස්සාකිරණං ඤාත්වා බිතතං රිතතාය කුමහියා
පිත-තෙලං ව තං භණ්ඩං උධාරතො ව බංසිතො.

- 62 නැවැත්වී භික්ෂුනො, නෙලං ජබ්බන්තස්ස නපේව තං
කොපෙනස්ස අභොගං වා කරොන්තස්ස ව දුක්ඛං.

භූමමධිකථා

- 63 යථිතං පඤ්චිතං ව සාටකඤ්ඤාදිකං
වෙශේතො උඤ්චරන්තස්ස මුත්තෙ යානා පරාභවො.
64 ඔඤ්චනොන වා ජුට්ඨං ඔකාසං පාරිමන්තො
පාරාජිකමතික්කන්තො කඤ්ඤො උජ්ජකමිති වා.

ඵලධිකථා

- 65 පුරතො මුඛතුණ්ඩඤ්ඤා කලාපග්ගඤ්ඤා පච්ඡතො
වීසු පසෙසු පකඛන්තා ගෙට්ඨා පාදනඛා තථා
66 උඤ්චඤ්චාපි සිඛග්ගන්ති ගගනෙ ගච්ඡතො පන
මොරස්ස ඡ පරිච්ඡේද චෙදිතඛඛා විභාවිතා.
67 භික්ඛු සස්සාමිකං මොරං ගගෙස්සාමිති බෙගතං
භන්ධං වා පි පසාරෙති පුරතො වා'ස්ස නිට්ඨති,
68 මොරොපි ගගනෙ පකෙඛ වාරෙති ත ව ගච්ඡති
දුක්ඛං ගමනච්ඡේදේ අමසන්තස්ස වෙව තං,
69 යානා මොරං අමොචෙනො ඵඤ්ඤපෙති සවෙ පන
ඵවං ඵඤ්ඤපනෙ තස්ස ඵුලලව්වයමුදිරිතං.
70 අගගෙතො ගගෙතො වා හන්තො පන අන්තො
යානා වාචෙති වෙ මොරං සයං යානා චුතො සීයා.
71 ජුට්ඨොකාසං මුඛග්ගන කලාපග්ගන වා පන
කලාපග්ගන වා ජුට්ඨං මුඛතුණ්ඩන භික්ඛු වෙ.
72 අතික්කාමෙය්ස යො මොරං යානා වාචෙති නාම සො.
ඔසෙ'ව ව නයො පාද-සිඛ-පකෙඛස්ස දීපිතො.
73 ගගනෙ පන ගච්ඡන්තො කරෙ මොරො නිලීයති
තං කරෙනෙ'ව වාරෙනො ඵඤ්ඤපෙති ති චුට්ඨති.
74 සවෙ ගණ්ඨාති තං මොරං ඉතරෙන කරෙන සො
මාවිතන්තා පන යානා භික්ඛු යානා චුතො සීයා.
75 ඉතරං පන මොරස්ස උපනෙති සවෙ කරං
න දෙසො තත්ථ උඤ්චිතො සයමෙව නිලීයති.
76 දීඨො අබ්බෙ නිලීනං තං ථෙය්සවිත්තෙන ගච්ඡතො
පාදේ ඵුලලව්වයං හොති දුතියෙ ව පරාජයො.
77 භූමියං¹ සිතමොරස්ස තිණි යානාති පකෙඛො
පාදනඤ්ඤා කලාපානං වසෙන පරිදීපයෙ;

- 78 තතො කෙසංගගමනාමපි මොරං පඨවිනො පන
හොති පාරාජිකං තස්ස උක්ඛිපනාස්ස භික්ඛුනො

(මොරකථා) 1.

- 79 ජිජුමානං සුවණ්ණොදිං පනො පතති වෙ පන
ගන්තං උඤ්චරනාස්ස තස්ස පාරාජිකං සියා
80 සවෙ අනුඤ්චිතා ව ථෙය්‍යවිනොතන ගච්ඡති
දුතියෙ පදවාරස්මිං පාරාජිකමුදිරයෙ.
81 එසෙ'ව ව නයො ඤෙය්‍යො ගන්තං වන්තං ව මන්තො;
තං තං තස්ස භවෙ යානං යත්තං යත්තං පතිට්ඨිතං.

ආකාසකථා

- 82 ථෙය්‍යවිනොතන යං කිංඤ්චි මඤ්චි-පිඨාදිසු-ට්ඨිතං
ආකාසමපි අනාමාසං ආමසනාස්ස දුක්ඛං.
83 සංහරිතා සවෙ වංසෙ යපිතං හොති විවරං
කතා පනොරතො භොගං තථා අනතං ව පාරතො
84 විවරෙන චුට්ඨොකාසො යානං තස්ස පච්චවති,
න තු විවරවංසො සො හොතිති සකලො මනො.
85 ඔරිමනොතන ඔකාසං චුට්ඨං තං ඉතරෙන වා
ඉතරෙන පි වා චුට්ඨං ඔරිමනොතන වා පුත.
86 දක්ඛිණනොතන චුට්ඨං වා වාමනොති'තරෙන වා
වාමනොතන චුට්ඨොයානං අතිකකාමයතො චුති.
87 උඤ්චං වා උක්ඛිපනාස්ස විවරං පන වංසනො
කෙසංගගමනො උක්ඛිතො තස්ස පාරාජිකං භවෙ.
88 රජ්ජුකෙන ව බන්ධිතා යපිතං පන විවරං
චුලලවයං විමොචෙනො, මුතො පාරාජිකං චුසෙ.
89 වෙසෙතා යපිතං වංසෙ නිබ්බේදනාස්ස භික්ඛුනො
වලයං ජිඤ්ඤො වා පි මොචෙනාස්සාප'යං තයො.
90 විවරස්ස පසාරතා යපිතස්ස හි වංසකො
සංහරිතා තු නික්ඛිතො විවරෙ විශ නිව්ඡයො.
91 සික්කාය පක්ඛිපිතා යං ලග්ගිතං හොති භණ්ඩිතං
සික්කාතො තං හරතො වා සහ සික්කාය වා චුතො.
92 කුන්තාදිං නාගදනොසු සිනෙසු පටිපාටියා
අග්ග වා පන බුඤ්ඤො වා ගහෙතා පටිකසිතො

1. K. S. පොත්තකෙසු නන්ති. 2. S. R. D. E. සුවණ්ණොදිං

3. P. S. R. D. ව.

- 93 පාරාජිකං පුට්ඨොක්කාසමතික්කාමයනො සියා.
උජ්ජිකං උක්ඛිපනහස්ස කෙසගෙහ පරාජයො.
- 94 පාකාරාභිමුඛො ධනා ආකසිස්ති සවෙ පන
ඕරිමනො පුට්ඨොක්කාසමිතරනාවචයෙ වුතො.
- 95 තථෙ'ව පරතො තස්ස පෙලෙනෙස්සාපි භික්ඛුතො;
භිතතිං පන ව නිස්සාය ධපිතෙ පි අයං නයො.
- 96 වාලෙනෙස්ස ව තාලස්ස එලං චක්ඛුති පුරති
යෙන'ස්ස බක්ඛිනා මුතෙහ තස්මිං පාරාජිකං භවෙ.
- 97 පිණ්ඩො ඡිඤ්ඤති තාලස්ස සවෙ පාරාජිකං සියා;
එසෙ'ව ව නයො සෙස-රුක්ඛි-පුප්ඵ-එලෙසු පි.

වෙහාසට්ඨකථා

- 98 ගවජතො හි නිබ්බානං පදවාරෙන දුක්ඛකටං
උදකෙ පන ගමහිරෙ තථා නිමුඤ්ජනාදිසු.
- 99 තත්ථ-ජාතක-පුප්ඵස්ස යෙන පුප්ඵන පුරති
චක්ඛු, නං ඡිඤ්ඤො පුප්ඵං තස්ස පාරාජිකං වදෙ.
- 100 එකතාලස්ස වා පස්සෙ වාකො උපපලජාතියා
න ඡිඤ්ඤති තතො යාව තාව නං පරිරක්ඛති.
- 101 සාමිකෙහෙ'ව පුප්ඵස්ස ඡිඤ්ඤො ධපිතෙසු පි
පුබ්බෙ වුත්තනගෙනෙ'ව වෙදිතබ්බො විනිවජයො.
- 102 භාරබඬාති පුප්ඵාති ඡසවාකාරෙසු කෙනවි
ආකාරෙන සවෙ තාති යානා වාවෙති, තස්සති.
- 103 ධපිතං පන පුප්ඵානං කලාපං ජලපිට්ඨයං
වාලෙකා උදකං පුප්ඵට්ඨානා¹වාවෙති වෙ වුතො.
- 104 පරිකපෙසති වෙ "එත්ථ ගහෙස්සාමි"ති රක්ඛති;
උඬරනො ගතට්ඨානා භට්ඨා නාම පවුච්චති.
- 105 අවමුග්ගතස්ස නං යානං ජලතො සකලං ජලං
උප්පාටෙකා තතො පුප්ඵමුජ්ජං උඬරතො පන
- 106 නාලනො ජලතො මුත්ත-මුතෙහ පාරාජිකං භවෙ
අමුතෙහ ජලතො තස්මිං ථුලලචයමුදිරිතං.
- 107 පුප්ඵං ගහෙකා නාමෙකා උප්පාටෙති සවෙ පන
න තස්ස උදකං යානං, නට්ඨො උප්පාටිතකිණේ.
- 108 යො හි සස්සාමිකෙ මචෙජ් ථෙය්‍යවිත්තෙහ ගණනති
බලිසෙන පි ජාලෙන ගත්තෙන කුමිණෙන වා.

1. D. E. G. B. K පුප්ඵං යානා.

- 109 තසෙසු'වං ගණනතො චන්ද්‍රි යෙන මචෙත්ත පුරති
තස්මිං උද්ධවමන්තස්මිං ජලා හොති පරාජයො.
- 110 යානං සලීලජානස්සද්ධි කෙවලං සකලං ජලං;
සලීලධිං විමොචෙනො ජලා හොති පරාජයො.
- 111 නිරතො උපපතිත්වා යො නිරෙ පතති වාරිජො
ගණනතො තං පතාපතතිං භණ්ඩගෙසන විනිද්දිසෙ.
- 112 මාරණස්සාය මච්ඡානං තලාකෙ නදියා පි වා
නිනො මච්ඡවිසං තාම පකඛිපිත්වා ගතෙ පත.
- 113 පච්ඡා මච්ඡවිසං මච්ඡා බාදිත්වා පිලවන්ති වෙ
පාරාජිකං මනෙ මචෙත්ත ථෙය්‍යවිනොනන ගණනතො.
- 114 පංසුකුලිකසඤ්ඤාය න දෙසො කොචි ගණනතො
සාමිකෙසවා'ගරනොසු භණ්ඩදෙය්‍යමුදිරිතං.
- 115 ගගෙත්වා සාමිකා මචෙත්ත සවෙ යන්ති නිරාලයා
ගණනතො පත තෙ සෙසෙ ථෙය්‍යවිනොනන දුක්ඛං.
- 116 අමතෙසු අතාපතතිං වදන්ති විනායස්සුතො.
එසෙ'ව ව නයො සෙස-කච්ඡපාදිමහි වාරිජෙ.

උද්ධවයකථා

- 117 තාවං තාවධිං වා භණ්ඩං
ථෙතෙත්වා ගණනිස්සාමිති
පාද්ධාරෙර දෙසා දුතතා
තිකඛුසෙසු'වං ගච්ඡන්තස්ස.
- 118 බද්ධාය නාවාය හි වණ්ඩසොතෙ
යානං මතං බකිනමෙකමෙව
තිකඛුසෙසු තස්මිං පත මුත්තමනෙත
පාරාජිකං තස්ස වදන්ති ධිරා.
- 119 නිච්චලෙ උදකෙ තාවමබකිනමච්චිතං
පුරතො පච්ඡතො වා පි පස්සතො වා පි කඛිසිතො,
- 120 එකෙනනොනන සමපුට්ඨමොකාසං ඉතරෙන තං
අතිකතාමයතො තාවං තස්ස පාරාජිකං; තථා
- 121 උද්ධං කෙසග්ගමන්තමපි උදකමතා විමොචිතෙ
අධො නාවාතලනොනන පුට්ඨං ව මුඛවට්ඨියා.
- 122 බකිත්වා පත යා නිරෙ ධම්මා නිච්චලෙ ජලෙ
බකිනස්සෙ සිතොකාසො යානං තස්සා ඵ්ඨා මතං.
- 123 හොති පුලලච්චයං පුබ්බං බකිනස්ස විමොචනෙ;
පච්ඡා කෙනවු'පායෙන යානා වාචෙති වෙ දුතො.

- 124 වාචෙත්තා පසම්. යානා පච්ඡා බ්බන්තමොවතෙ
එසෙ'ව ච නයො චුතො පෙය්වන්තස්ස භික්ඛුනො.
- 125 උස්සාරෙත්තා නිකුජ්ඣා සපිතාය එලෙ පන
චුඨොකාසො ච භි යානං නාමාය මුඛවට්ඨයා
- 126 ඤෙය්සා යානපරිවෙජ්ඣෙ ආකාරො'හෙව පඤ්ඤාති
යතො කුතොපි වාචෙනො හොති පාරාජ්ඣො නරො
- 127 එසෙ'ව ච නයො ඤෙය්සා නාමායු'කකුජ්ඣාය පි,
සපිතාය පි නාමාය සපිකානං නපුපරි.
- 128 පෙය්සා තිත්ථෙ ධිතං නාමං ආරුහිත්තා සවෙ පන
අරිතෙනන පියෙනා පි තං පාපෙති පරාජයො.
- 129 සවෙ ඡන්තං පනාමෙත්තා උස්සාපෙත්තා ව විවරං
ලකාරසදිසං කත්තා ගණ්ඨාපෙති සමිරණං,
- 130 ආභමම බලවා වානො නාමං ගරති වෙ පන
වානෙනෙව ගවා නාමා; ත දෙපසා නස්ස විජ්ජති.
- 131 සයමෙව ච යං කිඤ්චි ගාමතිත්ථමුපාගතං
අවාලෙනො ච තං යානා කිණ්ඨා වෙ පලායති
- 132 අවහාරො ත භික්ඛුස්ස, භණ්ඩදෙය්සමුදිරිතං;
සයමෙව ච ගච්ඡන්ති. යානා වාචෙති වෙ චුතො.

නාමට්ඨකථා.

- 133 යානං නාම රථො වයහං සකටං සඤ්ජාතිකා.
“යානං අවහරිස්සාමි, යානට්ඨමි”මිති වා පන
- 134 ගච්ඡන්තො දුක්ඛකටං චුත්තං, දුතියං පරියෙසනො;
යානා වාචන-යොගසමිං විජ්ජමානෙ පරාජයො.
- 135 යානස්ස දුක්ඛන්තස්ස දසයානාති දීපයෙ;
යානං පාජයතො නස්ස නිසීදිත්තා බුරෙ පන
- 136 පුලලව්වයනතු ගොණානං පද්දඛාරෙ විනිද්දිසෙ;
චක්කානඤ්ච ධිනොක්කසමතික්කනෙන පරාභවො.
- 137 අයුත්තකස්සා පි ච යානකස්ස
බුරෙත්තපත්ථමනතියා ධිතස්ස
වසෙත්තපත්ථමනති-චක්කකානං
යානාති තිණො'ව භවන්ති තුස්ස.
- 138 තථා බුරෙත දරුතං උපරිට්ඨපිතස්ස ච
භුමියමපි බුරතො'ව තථෙව සපිතස්ස ව.
- 139 පුරතො පච්ඡන්තො වා පි යානා වාචෙති වෙ පන
පුලලව්වයනතු; තිණොමපි යානා වාචෙ පරාජයො.

- 140 අපතෙකුන වකකානි අකබානං සීසකෙහි තු
සීතස්ස උපරි දරුතං යානානි දොව විනිද්දිසෙ;
- 141 කසිසොනො උකස්සෙනො වා පුට්ටොකාසව්වයෙ චුතො.
යපිතස්ස පතඤ්ඤස්ස භූමියං යස්ස කස්සචි
- 142 අකචුද්ධිතං ධුරස්සානි පඤ්චයානානි දීපයෙ,
උද්ධිසු වා ගගෙකො නං යානා වාවෙති වෙ චුතො.
- 143 යපිතස්ස හි වකකස්ස නාභියං පත භූමියං
එකමෙව සියා යානං පරිවෙජ්ඣෙපි පඤ්චධා.
- 144 පුසිකො යං සීතං භූමිං නෙම්පස්සෙත නාභියං
යානානි දොව භවනන'ස්ස, නට්ටො නෙසං අතිකකමෙ.
- 145 දිස්වා යාන මනාරකං පටිපනනං මහාපථං
අරුහිකා අවොදො කිණ්ඤා යානි වට්ටති.

යානට්ඨකථා.

- 146 සීසකකිකි-කටොලලි-වසා භාරො වතුබ්බිධො;
නත්ථ සීසගතං භාරං ආමසනස්ස දුක්ඛං.
- 147 ඉතො චි'තොව සංසෙනො ථෙය්‍යවිතෙනන යෝ පත
සිරසමිං යෙව සාරෙති නස්ස පුලලව්වයං සියා.
- 148 බකිං ඔරොපිතෙ භාරෙ නස්ස පාරාජිකං මනං,
සීසහො කෙසමෙනමපි මොවෙනො. පි පරාජිතො.
- 149 භාරං පඨවියං කිඤ්චි යපෙකො සුඛමානස්ස
පච්ඡා නං ථෙය්‍යවිතෙනන උඤ්චරෙනො පරාජිතො.
- 150 එත්ථ චුතනනෙයෙනෙ'ව සෙසෙසුපි අසෙසෙනො
භාරෙසු මතිසාරෙන වෙදිනබ්බො විනිව්ජ්ඣෙයං.

භාරට්ඨකථා.

- 151 දුක්ඛං මුනිනා දුතනං ආරාමං අභිසුඤ්ඤතො.
පරාජෙති පරං ධම්මං චරනො වෙ පරාජිතො.
- 152 විමතිං ජනගනස්ස නස්ස පුලලව්වයං සියා;
පරජ්ජති සයං ධම්මං චරනො යො පි නස්ස ව.
- 153 සාමිනො ධුරතිකෙකපෙ "න දස්සාමි"ති ව'නනනො
පාරාජිකං භවෙ නස්ස; සබ්බෙසං කුටසකිකිතං.

ආරාමට්ඨකථා.

- 154 විහාරං සම්බිකං කිඤ්චි අවජන්දිකාන ගණනිතුං
සබ්බෙසං ධුරතිකෙකපාභාවනො ව න සිජ්ඣති.

විහාරට්ඨකථා.

- 155 සීසානි සාලි-ආදිතං නිරුමහිකාන ගණනො
අසිතෙන ව ලාසිකා ජ්ඣිකා වා කරෙන ව.

- 156 යසම් බිජෙ පි වා වජ්ඣ සිසෙ පුරති වට්ඨියං.
බකිනා මොවිතෙ තසම් තස්ස පාරාජිකං භවෙ.
- 157 අවජ්ඣනො පන දණ්ඩො වා තවො වා අප්පමත්තකො
විතිනාලමපි වා දීඝං අතිකම්මනො'ව රකති.
- 158 සවෙ සො පරිකප්පෙති "මද්දිකා පතිදං අහං
පප්පොස්සෙකා ඉතො සාරං ගණ්ඨස්සාමිති රකති.
- 159 මද්දනුඤ්ඤානේ නත්ති දෙසො, පප්පොස්සෙති පි වා
අත්තනො භාජනගතං කරොන්තස්ස පරාජයො.
- 160 ජාතං කෙසග්ගමත්තමපි පස්මිං පරසන්තකං
පේය්‍යවිත්තෙත වෙ බිලං සංකාමෙති පරාජිනො,
- 161 තං ව බො සාමිකානන්තා ධුරතිකෙට්ඨපනෙ සති.
අනග්ගා භූමි නාමෙසා, තස්මා එවමුදිරිතං.
- 162 ගහෙතබ්බා සවෙ හොති ද්විති බිලෙති යා පන
ආදෙ පුලලච්චයං තෙසු, දුතියෙ ව පරාජිනො.
- 163 ඤ්ඤපෙතුකාමො යො භික්ඛු "මමෙදං සන්තක"න්ති ව
රජ්ජං වා පි පසාරෙති යට්ඨං පාතෙති දුක්කට්ඨං,
- 164 යෙති ද්විති පයොගෙහි අත්තනො සන්තකං සියා
ආදෙ පුලලච්චයං තෙසු, දුතියෙ ව පරාජයො.

බෙත්තට්ඨකාව.

- 165 බෙත්තෙ වුත්තනෙයෙනෙව වජ්ඣට්ඨස්ස විතිවජ්ජයො.
ගාමට්ඨෙපි ව වත්තබ්බමපුබ්බං නත්ති කිඤ්චි පි.

වජ්ඣට්ඨගාමට්ඨකාව.

- 166 තිණං වා පන පණ්ණං වා ලතං වා කට්ඨමෙව වා
ගණ්ඨගෙසෙනෙව කත්තබ්බො ගණ්ඨතො නත්තජාතකං.
- 167 මහගෙස පන රුක්ඛස්මිං ඡින්නමත්තෙ පි තස්සති.
තපෙජ්ඣා යපිතො රුක්ඛො ගහෙතබ්බො න කොපි පි.
- 168 ඡින්නො යපිතං මුලෙ රුක්ඛමඤ්ඤානං පන
ජබ්බිතො සාමිකෙහිති ගණ්ඨිතුං පන වට්ඨති.
- 169 ලක්ඛණේ ජලලියොනඤ්ඤානෙ දෙසො භොවි ගණ්ඨතො,
අජ්ඣාචුත්ථං කතං වා පි විතස්සන්තාඤ්ඤා ගණ්ඨතො.

170 යො වාරකට්ඨානං පඤ්ඤා
කඤ්ඤා කමට්ඨානාදිති
විත්තෙ විත්තෙත්තො වා අඤ්ඤා
ගණ්ඨං දෙය්‍යං ගොතෙව'ස්ස.

171 වරංග-ව්‍යංගව්‍ය-නරව්‍යකාදිනො
 උපද්දවා මුඤ්චිතුකාමතාය යො
 තථෙ'ව තං ධානමතික්කමෙති වෙ
 න කොචි දෙසො පන, භණ්ඩදෙය්‍යකං.

172 ඉදමාරක්කණ්ඨානං ගරුකං සුඛකසාතනො
 තස්මා දුක්කටමුද්දිට්ඨං තං අනොකකමම ගව්‍ය්‍යනො.

173 එතං පරිගරන්තස්ස ථෙය්‍යවිනේතන සඤ්චනා
 පාරාජිකං - පබ්බද්දිට්ඨමාකාසෙනාපි ගව්‍ය්‍යනො.

174 තස්මා එත්ථ විසෙසෙන සතිසමපන්නවේතසා
 අප්පමනේතන හොතබ්බං පියසීලෙන භික්ඛුනා.

අරඤ්ඤාදිකථා.

175 තොයදුලලභකාලසම්මි භාජනෙ ගොපිතං ජලං
 ආවිඤ්ජිත්වා¹ පච්චෙසෙත්වා ඡිද්දං කත්වා පි වා තථා

176 වාපියං වා තලාකෙ වා භාජනං අත්තනො පන
 ගණ්හන්තස්ස පච්චෙසෙත්වා භණ්ඩගෙසන විනිද්දිසෙ.

177 ඡිද්දන්තස්ස තු මරියාදං² අදින්නාදනපුබ්බනො
 භූතගාමෙන සද්ධිමපි දුක්කටං පරිදිපිතං.

178 අනෙතා ධත්වා බහි ධත්වා ඡිද්දතො³ උභයත්ථ පි
 බහිඅනේතන නාතබ්බො, අනෙතාඅනේතන, මජ්ඣිකො.

උදකකථා.

179 මාරෙන සාමණේරා යං දන්තකට්ඨං අරඤ්ඤනො
 ආනේන්නා'වරියාතමපි ආහරන්ති සවෙ පන,

180 ඡිද්දිත්වා යාව සංඝස්ස න නිය්‍යාදෙනති තෙ පන
 ආභත්තතා ව⁴ තං සබ්බං තෙසමෙව ච සන්තකං.

181 තස්මා තං ථෙය්‍යවිනේතන ගණ්හන්තස්ස ච භික්ඛුනො
 ගරුභණ්ඩඤ්ච සංඝස්ස භණ්ඩගෙසන පරාභවො.

182 යද්ද නිය්‍යාදිතං තෙති තනො පට්ඨාය සංඝිකං
 ගණ්හන්තස්ස පි ථෙය්‍යාය අවහාරො න විජ්ජති.

183 අරක්කිත්තා යථා-බුද්ධිසම්භාජේතබ්බනො පි ච
 සබ්බසාධාරණන්තා ච අඤ්ඤං විය න හො'තිදං.

දන්තකට්ඨකථා.

184 අග්ගිං වා දෙති, සත්ථෙන ආකොටෙති සමන්තනො,
 ආකොටෙති විසං වා පි මණ්ඩුකණ්ටක-නාමකං

1.K. ආවජ්ජෙත්වා, 2.P.B. ඡිද්දතො මරියාදං තු 3D.E.
 ඡිද්දතො. 4.P.G.K.B. ආහතං නාම.

- 185 යෙන වා තෙන වා රුකෙබ්බා විතස්සති ව ඛය්‍යති,
සබ්බථා භික්ඛුතො තස්ස භණ්ඩදෙය්‍යං පකාසිතං.

වනපපතිකථා.

- 186 සීසතො කණ්ණතො වා පි ගිවතො හත්තො පි වා
ඡ්ඤ්ඤා වා විමොචෙත්වා ගණ්ණතො ථෙය්‍යවෙනසා
- 187 හොති මොචිතමත්තසම්මං සීසාදිති පරාජයො.
ථුල්ලච්චයං කරොන්තස්ස ආකඩ්ඝිත-විකඩ්ඝිතං.
- 188 හත්තා අනිහරිත්වා ව චළයං කට්ඨමපි වා
අගගබ්බාහඤ්ඤා සංසෙන්නො වාරෙති අපරාපරං
- 189 තමාකාසගතං වොරො කරොති යදි රක්කති.
සවිඤ්ඤාණකතො මුලෙ චළයං ව න හොති'දං.
- 190 නිවත්තං පන වත්තං යො අවඡ්ඤ්ඤාති පරස්ස වෙ
පරොපි පන ලජ්ජාය සහසා තං න මුඤ්ඤති;
- 191 ආකඩ්ඝිති ව වොරො පි සො පරො, තාව රුකිති;
පරස්ස හත්තො වත්තෙ මුත්තමත්තෙ පරාජයො.
- 192 සභණ්ඩභාරකං භණ්ඩං තෙන්නස්ස* පඨමෙ පදෙ
ථුල්ලච්චයමතිකකතො දුතියෙ ව චුතො සීයා.
- 193 පාතාපෙති සවෙ භණ්ඩං තජ්ජත්වා ථෙය්‍යවෙනතො,
පරස්ස හත්තො භණ්ඩං මුත්තමත්තෙ පරාජයො.
- 194 අථාපි පරිකප්පෙත්වා පාතාපෙති ව යො පන
තස්ස පාතාපතෙ වත්තං දුක්ඛවාමසතෙ පි ව.
- 195 එඤ්ඤෙති, යථාවත්තං; සාතා වාවෙති වෙ චුතො.
“තිට්ඨ තිට්ඨා”ති වදන්තො න දෙසො ඡබ්බිතෙ පි ව.
- 196 ආගන්ත්වා ථෙය්‍යවිත්තෙතන පච්ඡා තං ගණ්ණතො සීයා
පාරාජිකං තද්දඤ්ඤායෙ සාලයෙ සාමිකෙ ගතො.
- 197 ගණ්ණතො සකසඤ්ඤාය ගහනෙ පන රක්කති.
භණ්ඩදෙය්‍යං තථා පංචකුලසඤ්ඤාය ගණ්ණතො.
- 198 “තිට්ඨ තිට්ඨා”ති චුතො'ව ඡබ්බිත්වා පන භණ්ඩකං
කත්වා ව ධුරතිකෙඛපං භීතො වොරා¹ පලායති
- 199 ගණ්ණතො ථෙය්‍යවිත්තෙතන උද්ධාරෙ දුක්ඛවාම; චුත
දුක්ඛවාමං අගරාපෙන්නො; අදෙන්නස්ස පරාජයො.
- 200 කසමා? තස්ස පයොගෙන ඡබ්බිතත්තා ති සාදරං
මහාඅට්ඨකථායනතු චුත්තමිඤ්ඤාසු තා'ගතං.

ගරණකථා

* තෙන්නො † අස්ස

1. P. වොරො. (ටිකාය න සමෙති.)

- 201 සමපජානමුසාවාදං “න ගණනාමි”ති භාසනො
අදින්නාදුන-පුබ්බත්තා දුක්ඛං හොති භික්ඛුනො.
- 202 “රතො මයා පනෙතස්ස සපිතං කිත්තු දස්සති”
ඉච්චවං විමවුප්පාදෙ තස්ස ථුලලච්චයං සියා.
- 203 තස්මිං දුතෙ තිරුස්සාගෙ පරො චෙ තික්ඛපෙ ධුරං
උභින්නං ධුරතිකෙතිපෙ භික්ඛු හොති පරාජ්ඣො.
- 204 විනෙතනාදුතුකාමොච “දස්සාමි”ති මුඛෙන ච
වදනො ධුරතිකෙතිපෙ සාමිනො හි පරාජයො.

උපනිධිකථා.

- 205 සුංකසාතස්ස අනෙතා ච ස්වා පානෙති චෙ බහි
ධුවං පතති චෙ, හස්වා මුත්තමනෙන පරාජයො.
- 206 තං රුකෙති බාණුකෙ වා පි හුත්වා පටිහතං පුත
වාතකත්තමපි වා අනෙතා සචෙ පතති රකති.
- 207 පතිත්වා භූමියං පච්ඡා වට්ටන්නං පත භණ්ඩකං
සචෙ පටිසත්තනො ච තස්ස පරාජකං සියා.
- 208 “ස්වා ස්වා පවට්ටන්නං පට්ටියං චෙ පරාජයො,
අතිට්ඨමානං වට්ටිත්වා පට්ටියං පත රකති”
- 209 ඉති දුතතං දළ්භං කත්වා කුරුඤ්ඤාට්ඨකථාදිසු;
සාරතො තං ගහෙතබ්බං, යුත්තං විශ ච දස්සති.
- 210 සයං වා යදි වට්ටෙති වට්ටාපෙති පරෙත වා
අස්වා වට්ටමානං තං ගතං නාසකරං සියා.
- 211 ස්වා ස්වා සචෙ අනෙතා බහි ගච්ඡති රකති.
ස්පිනෙ සුඛවිනෙතන සයං වට්ටති, වට්ටති.
- 212 ගච්ඡනො පත යානෙ වා ගජෙ වා තං සපෙති චෙ
බහි නිගරණස්වාය, නාවහාරොපි නිගටෙ.
- 213 ස්පිනෙ ධිතයානෙ වා පයොගෙන විතා ගතෙ
සති ච ථෙය්‍යවිත්තසම්මං අවහාරො න විජ්ජති.
- 214 සචෙ පාජෙති තං යානං සපෙත්වා යානකෙ මණ්ණිං
සියා පරාජකං තස්ස භිමාතිකකමනෙ පත.
- 215 සුංකට්ඨානෙ මතං සුංකං ගන්තුං දත්වා ච වට්ටති.
සෙසො ඉධ කථාමග්ගො අරඤ්ඤාට්ඨකථාසමො.

සුංකසාතකථා.

- 216 අනෙතා-ජාතං ධනකකිතං දින්නං වා පත කෙනවි
දුසං කරමුරානිතං හරන්නස්ස පරාජයො.

- 217 භුජස්සං වා හරන්තස්ස මනුස්සං මානරා පි වා
පිතරාඨපිතං* වා පි අවහාරො න විජ්ජති.
- 218 තං පලාසිතුකාමො¹ ව උක්ඛිපිතා භුජෙති වා
තං-සීතට්ඨානතො කිඤ්චි සසකාමෙති, පරාජයො.
- 219 තජ්ජත්ථා පදසා දසං තෙන්නස්ස පදවාරතො
හොන්ති ආපතතියො යුත්තා තස්ස උල්ලච්චයාදයො.
- 220 හත්ථාදිසු ගහෙත්ථා තං කසිස්සො පි පරාජයො.,
“ගච්ඡ, යාති, පලෙති”ති වදන්තොපි අයං නයො.
- 221 වෙගසා ව පලායන්තං “පලෙති”ති ව භාසතො
හොති පාරාජිකෙන’ස්ස අනාපතති හි තිකත්තො.
- 222 සතිකං පත ගච්ඡන්තං සචෙ වදති, සො පි ව
සීසං ගච්ඡති චෙ තස්ස චචන්තෙත පරාජයො.
- 223 පලාසිත්ථා සචෙ අඤ්ඤං ගාමං වා නිගමමපි වා
ගතං දිස්වා තතො තං චෙ පලාපෙති, පරාජයො.

පාණකථා

- 224 ථෙය්‍යා සප්පකරණං චෙ පරාමසති දුක්ඛං;
ඵඤ්ජෙති යථාච්ඡු; ණාතො වාචනෙ චුතො.
- 225 උග්ගාවෙත්ථා කරණංනතු සප්පමුඤ්චිරතො පත
කරණංතලතො මුත්තෙ නභිගුට්ඨො තු පරාජයො.
- 226 සංසිත්ථා කසිස්සො සප්පං නභිගුට්ඨො මුඛවට්ඨිතො
තස්ස සප්පකරණංස්ස මුත්තමන්තෙත පරාජයො.
- 227 කරණං විවරිත්ථා චෙ පකෙකාසන්තස්ස නාමතො
සො නිකමිති චෙ සප්පො තස්ස පාරාජිකං සියා.
- 228 තථා කත්ථා තු මණ්ඩක-මුසිකානං රවමපි වා
පකෙකාසන්තස්ස නාමෙන නිකමන්තො’පි² පරාජයො.
- 229 මුඛං අවිවරිත්ථාච කරොන්තස්සෙවමෙව ව
යෙන කෙතචි නිකමන්තෙත සප්පො පාරාජිකං සියා.
- 230 මුඛෙ විවරිතෙ සප්පො සයමෙව පලායති,
ත පකෙකාසති චෙ තස්ස, හණ්ඩදෙය්‍යමුදිරිතං.

අපාදකථා.

- 231 ථෙය්‍යවිත්තෙන යො හත්ථි කරොතාමසනාදයො,
හොන්ති ආපතතියො තස්ස තිව්ඨා දුක්ඛවාදයො.

* පිතරා+ආඨපිතං. (“ආඨපිතංති උපක්ඛින්නං” විකා.)

¹ P. B. පලාසෙතුකාමො. (විකාය න සමෙති.) ² D. E. නිකමන්තො

- 232 සාලායං ඝිතං-භජනියං අනෙතා වත්ඛගණෙසු පි
ශානං සාලා ව වජ්ඣ ව නගරං¹ සකලං සියා
- 233 අබ්බායං හි; බ්බායං ඝිතට්ඨානඤ්ච බක්ඛනං;
නස්මා තෙසං වසා භජනිං භරතො කාරයෙ බුබ්බො.
- 234 නගරයං බතිඤ්ඤා භු ඝිතයං පන භජනිකො
ඝිතට්ඨානං භවෙ ඤානං; පදවාරෙන කාරයෙ.
- 235 නිපනනායං ගජස්සෙකං ඤානං; නං උට්ඨපෙති වෙ
තස්මිං උට්ඨිතමනෙන භු තස්ස පාරාජිකං සියා.
- 236 එසෙව ව තයො ඤෙයො; තුරඛග-මහිසාදිසු.
නජි කිඤ්ඤි පි වත්තබ්බං දිපදෙ පි බහුපපදෙ.

වතුපපදකථා.

- 237 පරෙසන්ති විජානිත්වා පරෙසං සන්තකං ධනං
ගරුකං ඵෙය්‍යවිනෙතන ඤානා වාවෙති වෙ වුතො.
- 238 අනාපතති ස-සඤ්ඤායං; තිරවජානපරිගහභෙ,
තාවකාලික-විස්සාසභාභෙ, පෙතපරිගහභෙ.
- 239 යො පනෙත්ථ ව චිත්තබ්බො පාළිමුත්තවිනිවර්ණයො
තං මයං පරතො යෙව භණ්ණියාමි පකිණ්ණකෙ.

240 පරාජිතානෙක-මලෙන වුත්තං
පාරාජිකං යං දුතියං ජිනෙන
වුත්තො සමාසෙන මය'යං ව'නේවා,
වත්තුං අසසසෙන හි තො සමනේවා?

ඉති විනයවිනිවර්ණය දුතියපාරාජිකකථා නිවසිතා.

(තනියපාරාජිකකථා)

- 241 මනුස්සජාතිං ජානනො ජිවිතා යො වියොජයෙ,
තික්ඛිපෙය්‍ය'යං සත්ථං වා වදෙය්‍ය මරණෙ භුණං,
- 242 දෙසෙය්‍ය මරණුපායං භොතායමපි පරාජිතො.
අසකෙයො ව සො ඤෙයො දොධා-තිත්තසිලා විශ.
- 243 වුත්තා පාණතිපාතයං පයොගා ව මහෙසිතා
සාභජිකො තථාණතති-නිස්සගති-ථාවරාදයො.
- 244 තත්ථ කායෙන වා කායපට්ඨෙධින වා සයං
මාරෙනායං පරං ඤාතො අයං සාභජිකො මනො.

¹ P. G. B. අබ්බායං (විකාය න සමෙති.)

- 245 “එවං කිං පහරිතා නං මාරෙති”ති ව භික්ෂුනෝ
පරස්සාණාපනං නාම අයමාණත්තිකෝ නයො.
- 246 දුරං මාරෙතුකාමස්ස උසු-ආදි-නිපානනං,
කායෙන පටිබඳ්ධෙන අයං නිස්සග්ගියො විධි.
- 247 අසඤ්චාරිච්ඡපායෙන මාරණත්ථං පරස්ස ව
ඔපානාදි-විධානනතු පයොගො ථාවරො අයං.
- 248 පරං මාරෙතුකාමස්ස විජ්ජාය ජපපනං පත
අයං විජ්ජාමයො නාම පයොගො උඤ්චමො මනෝ,
- 249 සමත්ථා මාරණෙ¹ යා ව ඉද්ධි කම්මවිපාකජා
අගම්ඤ්චමයො නාම පයොගො සමුද්දරනෝ.
- 250 එකෙකො දුට්ඨො තත්ථ භොතිති පරිදිට්ඨනෝ;
උද්දෙසො පි අනුද්දෙසො, භෙදෙ තෙසමයං පත:
- 251 බහුසව්පි යමුද්දස්ස පහාරං දෙනි වෙ පත
මරණෙන ව තස්සො²ව කම්මුතා තෙන බජ්ඣති.
- 252 අනුද්දස්ස පහාරෙපි යස්ස කස්සපි දෙතිනෝ
පහාර-පච්චයා තස්ස මරණං වෙ³ පරාජයො.
- 253 මනෙ පහටමනෙත වා පච්ජාමුභයථාපි ව
ගනතා පහටමනතුසම්. කම්මුතා තෙන බජ්ඣති
- 254 එවං සාගත්තිකො ඤෙයොසා තථා ආණත්තිකොපි ව.
එත්තාවතා සමාසෙන ද්වෙ පයොගා හි දස්සිතා.
- 255 වජ්ඣ කාලො ව දෙසො ව සත්ඤ්ච ඉරියාපථො
කරණස්ස විසෙසො⁴ති ඡ ආණත්ති-නියාමකා.
- 256 මාරෙතබ්බො හි යො තත්ථ, සො වජ්ඣ⁵ති පද්ධිවති;
පුබ්බණ්ණාදි සියා කාලො, සත්තානං යොබ්බනාදි ව.
- 257 ‘දෙසො’ ගාමාදි විඤ්ඤෙයොසා; සත්ථං නං සත්තමාරණං.
මාරෙතබ්බස්ස සත්තස්ස නිස්සජ්ජාදි⁶රියාපථො.
- 258 විජ්ඣනං හෙදනඤ්චාපි ඡෙදනං තාලනමපි වා
එවමාදිවිධො තෙකො විසෙසො කරණස්සතු.
- 259 යං මාරෙතිති ආණතොතො අඤ්ඤං මාරෙති වෙ තනො
පුරතො පහරිතාව මාරෙති ඉති භාසිතො,
- 260 පච්ජතො පස්සතො වා පි පහරිතානා⁷ මාරිතෙ
වත්ථාණත්ති-විසඤ්ඤානා මුලධො පරිමුච්චති.⁸
- 261 වජ්ඣං නං අවිරජ්ඣිතා යථාණත්තිඤ්ච මාරිතෙ
උභයෙසං යථා-කාලං කම්මබ්බො⁹ උද්දරනෝ.

1. P.R.E.K. මරණෙ. 2. S.R.G.B. මරණෙ ව. 3. D.E.G.R.
පහරිතා¹⁰. 4. P.S.G.K.B. පත මුච්චති. 5. P. බබ්බො.

- 262 ආණ්ඤා “අරු පුබ්බණ්ණ මාරෙති”ති ව යො පන සො වෙ මාරෙති සායණ්ණ මුලධො පරිමුච්චති;
- 263 අණ්ණකයො’ව සො චුත්තො කම්මකො මහෙසිනා. කාලසා හි විසඬෙනො දෙසො නා’ණාපකයා සො.
- 264 “අරු මාරෙති පුබ්බණ්ණ යෙව වා”ති අනියාමිතෙ යද් කද්ථි පුබ්බණ්ණ විසඬෙනො න මාරිතෙ.
- 265 එතෙනෙ’ව උපායෙන කාලභෙදෙසු සබ්බසො සඬෙනො ව විසඬෙනො වෙදිතබ්බො විහාවිතා.
- 266 “ඉමං ගාමෙ ධිතං වෙරිං මාරෙති”ති ව භාසතො සචෙ සො පන මාරෙති ධිතං තං යත් කත්ථි
- 267 තත්ථි තත්ථි විසඬෙනො; උභො බජ්ඣන්ති කම්මුතා. “ගාමෙ යෙව”ති ආණ්ඤා චතෙ වා සාවධාරණං,
- 268 “චතෙ යෙව”ති වා චුත්තො ගාමෙ මාරෙති වෙ පි වා විසඬෙනො’ති ඤාතබ්බො; මුලධො පරිමුච්චති.
- 269 එතෙනෙ’ව උපායෙන සබ්බදෙසෙසු භෙදතො සඬෙනො ව විසඬෙනො වෙදිතබ්බො’ව විඤ්ඤානා.
- 270 “සත්ථන පන මාරෙති” ආණ්ඤාති ව කෙන වි යෙන කෙනථි සත්ථන විසඬෙනො න මාරිතෙ.
- 271 “ඉමිනා වා’සිනා හි”ති චුත්තො අඤ්ඤාන වා’සිනා “ඉමසාසිසා වා පි තිං ධාරායෙ’තාය මාරය”
- 272 ඉති චුත්තො සචෙ වෙරිං ධාරාය ඉතරාය වා ථරුතා වා පි තුණ්ඤිත විසඬෙනොව මාරිතෙ.
- 273 එතෙනෙව උපායෙන සබ්බායුධකජාතිසු සඬෙනො ව විසඬෙනො වෙදිතබ්බො විසෙසතො.
- 274 “ගච්ඡන්තමෙතං මාරෙති”ඉති චුත්තො පරෙන සො මාරෙති තං නිසින්නඤ්ච විසඬෙනො න විජ්ඣති.
- 275 “නිසින්නං යෙව මාරෙති” “ගච්ඡන්තං යෙව” වා ති ව චුත්තො මාරෙති ගච්ඡන්තං නිසින්නං වා යථාකකමං.
- 276 විසඬෙනතන්ති ඤාතබ්බං භික්ඛුතා විනයඤ්ඤානා. එසෙ’ව ව තයො ඤෙයොසා සබ්බිරියාපථෙසු ව.
- 277 මාරෙතිති ව ආණ්ඤා විජ්ඣිතා පන භික්ඛුතා* සො විජ්ඣිතා’ව මාරෙති, විසඬෙනො න විජ්ඣති.
- 278 මාරෙතිති ව විජ්ඣිතා’ව ආණ්ඤා හි පරෙන සො ඡිඤ්ඤා යදි මාරෙති විසඬෙනො’ව හොති සො.

* P.G.B මාරෙතිති ව විජ්ඣිතා ආණ්ඤා හි පරෙන සො

- 279 එතෙතෙ'ව උපායෙන සබ්බෙසු කරණෙසු පි
සබ්බෙනෙ ව විසබ්බෙනෙ වෙදිතබ්බො විනිවිජ්ජයො.
- 280 දීඝං රසං කිසං පුලං කාලං ඔදනමෙව ව,
ආණ්ණෙනා අනියාමෙකා මාරෙතිති ව කෙන පි
- 281 සොපි යං කිසුචි ආණ්ණෙනා සවෙ මාරෙති තාදිසං
තස්මි තස්මි විසබ්බෙනො; උභින්නමපි පරාජයො.
- 282 මනුස්සං කිසුචි උද්දිස්ස සවෙ¹ බණ්ඩා වාටකං
බණ්ණාස්ස ව ඔපාතං² ගොති අපතති දුක්ඛං;
- 283 දුක්ඛස්සුප්පතතිතා තස්මි තස්මි පුලලිවයං සියා.
පතිතා ව මනෙ තස්මි තස්මි පාරාජිකං හවෙ.
- 284 නිපතිතා පනඤ්ඤස්මි මනෙ දෙසො න විජ්ජති.
අකොදිස්සකමොපාතො බතො ගොති සවෙ පන
- 285 “පතිතා එස්ම යො කොචි මාරතු”ති හි යත්තකා
මරණති නිපතිතා වෙ දෙසා ගොතතිස්ස තත්තකා.
- 286 ආනන්තරියවත්ථස්මි ආනන්තරියං වදෙ;
තථා පුලලිවයාදිතං ගොතති පුලලිවයාදයො.
- 287 පතිතා ගබ්භිති තස්මි සග්ගිහා වෙ මරිස්සති
ගොතති පාණාතිපාතා දො, එකො වෙකෙකා-ධංසනෙ.
- 288 අනුබ්බෙදා'ස්මි වොරෙති පතිතා වෙ මරිස්සති
ඔපාතබ්බකස්සෙව ගොති පාරාජිකං කිර.
- 289 වෙරිතො තස්මි පාතෙතා සවෙ මාරෙතති වෙරිතො,
පතිතං තස්මි මාරෙතති නිගරිතා සවෙ බති,
- 290 නිබ්බතතිතා හි ඔපාතෙ මතා වෙ ඔපපාතිකා
අසකෙකානා ව තික්ඛනතුං සබ්බස්මි ව පරාජයො.
- 291 යකබාදයො පනුද්දිස්ස බණ්ණෙන දුක්ඛසමුප්පෙ
දුක්ඛං; මරණෙ වත්ථවසා පුලලිවයාදයො.
- 292 මනුස්සෙ යෙව උද්දිස්ස බතෙ ඔපාතකෙ පන
අනාපතති පතිතා හි යකබාදිස්ස මනෙසු පි.
- 293 තථා යකබාදයො පාණෙ බතෙ උද්දිස්ස හික්ඛනා
නිපතිතා මරණොසු මනුස්සෙසුප්ප'යං තයො.
- 294 “පාණිතො එස්ම බජ්ඣති මරණතු”ති අකොදිසං³
පාසං ඔබ්බති යො තස්මි සවෙ බජ්ඣනති පාණිතො
- 295 හස්මිතො මුත්තමත්තස්මි තස්මි පාරාජිකං සියා.
ආනන්තරියවත්ථස්මි ආනන්තරියමෙ'ව ව

1. K. යො වෙ. 2. P. බණ්ණාස්ස තථොපාතං. T. බණ්ණො
තං තථා තිස්ස 3. P.B. අනුද්දිසං.

- 296 උද්දාසං හි කතෙ පාසෙ¹ යං පනුද්දාසං² ඔබ්බිතො
බබ්බිතෙ තු තදඤ්ඤාසං³ අනාපනති පකාසිතා.
- 297 මුලෙන වා මුඛා ඛා පි දිනො පාසෙ පරසං හි
මුලට්ඨසො⁴ව හොතිති කම්මබ්බො⁵ නියාමිතො.
- 298 යෙන ලඤ්ඤා සචෙ සොපි පාසමුග්ගලිතමපි වා
පිරං වා පි කරොතෙ⁶වං උභින්නං කම්මබ්බිතං.
- 299 යො පාසං උග්ගලාපෙත්වා යාති පාපහයං සචෙ
තං දිසා පුන අඤ්ඤාපි සණ්ඨපෙති හි තත්ථ ව
- 300 බඬා බඬා මරනොත්ථ⁵ මුලට්ඨා න ව මුච්චති;
ඨපෙත්වා ගතිතට්ඨානෙ පාසයට්ඨිං විමුච්චති.
- 301 ගොපෙත්වා පි න මොකෙඛා හි පාසයට්ඨිං සයං කතං;
තමඤ්ඤා පුන ගණ්හිත්වා සණ්ඨපෙති සචෙ පන.
- 302 තප්පච්චයා මරනොත්ථ මුලට්ඨා න ව මුච්චති.
තාසෙත්වා සබ්බසො වා තං කොපෙත්වා වා විමුච්චති.
- 303 රොපෙන්නාසං ව සුලං වා සජ්ජන්නාසං අද්දහලං
ඔපාතෙන ව පාසෙන සදිසො ව විනිව්ජයො.
- 304 අනාපනති අසඤ්චිච්ච අජානනාසං භික්ඛුතො,
තත්ථා⁶ මරණවිතතුසං, මනෙප්පු⁷ මමන්තකාදිනො⁸.

305 මනුසංපාණිමග්ගි ව පාණසඤ්ඤිතා
සච්ඤා විතතං මරණුපසංහිතං
උපකකමො තෙන ව තාසං නාසො⁷
පඤ්චත්ථ අඛාති මනුසංසාතෙ⁸.

ඉති විනයවිනිව්ජයෙ තනිය-පාරාජිකකථා සමත්තා.

(වතුඤ්ඤා-පාරාජිකකථා.)

- 306 අසන්නමතකසිතමෙව කත්වා
භවං අභිට්ඨාය ව චත්තමානං
අඤ්ඤාපදෙසඤ්ච විනාසිමානං
කොතාදිහෙදං සමුද්වරෙය්‍ය,
- 307 කායෙන වාචාය පි වා තදත්ථ
ඤ්ඤාන ව විඤ්ඤානතිපථෙ අභබ්බො;
යථව තාලො පන මත්ථකසම්මං
ඡිනොතා අභබ්බො පුන රුද්ධිභාවෙ.

1. P. භනො පාසො. 2. P.C.D.B. ඔද්දාසං. 5. G.K.B.
තදඤ්ඤාසං. 4. B. කම්මබ්බො. 5. P. B. මරනාති වෙ.
6. S.R.D.E. (J.K.B. මනෙප්පුමමන්ත- 7. S.G.B. මරණං.
8. S.R.G.B. සාතනෙ.

- 308 අසන්නමෙව'තනති යො පරසා
දිපෙති ක්කිතාදිමනන.රං සො
ජාතාති වෙ හොති වුතො හි; නො වෙ
ජාතාති ඵලලව්වයමසා හොති.
- 309 "යො තෙ විහාරෙ විසතිධ භික්ඛු
සො ක්කිතලාභි"ති ව දිපිතෙ වෙ
ජාතාති, ඵලලව්වයමසා; නො වෙ
ජාතාති තං දුක්ඛවමෙව හොති.
- 310 අසන්නමෙවතනති ධම්මමෙතං
අනිති කතා වදනො'ධිමානා
වුතො අනාපනතිනගො පනෙ'වං
අවත්තුකාමසා, නාඨාදිකසා.
- 311 පාපිච්ඡතා, තසා අසන්නභාවො,
ආරොචනාඤ්ච මනුසාකසා,
නාඤ්ඤපදෙසෙන, තදෙව ඤාණං,
පඤ්ඤාත් අභිනාති වදනති ධිරා.
- 312 පඨමෙ දුතියෙ වනො පරියායො න විජ්ජති.
දුතියෙ තතියෙ යෙව ආණ්ඩති, ත පනෙ'තරෙ.
- 313 ආදිමෙකසමුට්ඨානං දුච්ඡිතං කායචිත්තතො;
සෙසා ව කිසමුට්ඨානා; තෙසමභිනාති සත්ත තු.
- 314 සුඛොපෙක්ඛායුතං ආදි; තතියං දුක්ඛවෙදනං;
දුතියඤ්ච වතුන්ඤ්ච තිවෙදනමුදිරිතං.
- 315 පඨමසා'ට්ඨචිත්තනාති, තතියසා දුච්ඡෙ පන;
දුතියසා වතුන්සා දස චිත්තනාති ලබ්භරෙ.
- 316 තසමා සචිත්තනං වුත්තං සබ්බමෙතං වතුබ්බිධං
ත්රියා සඤ්ඤාචිමොක්ඛඤ්ච ලොකවජ්ජනති දිපිතං.
- 317 ඉදමාපනතියං යෙව විධානං පන යුජ්ජති;
තසමා ආපනතියං යෙව ගහෙනබ්බං විභාචිතා.
- 318 මුදුපිට්ඨි ව ලම්භි ව මුඛයාහි තිසීදකො
පාරාජිකා ඉමෙ තෙසං වතනාරො අනුලොමකා.
- 319 භික්ඛුනිතඤ්ච වත්තාරි, විබ්භන්නා භික්ඛුනි සයං,
තථා එකාදසාභබ්බා, සබ්බෙ තෙ වතුච්ඡති.
- 320 ඉමෙ පාරාජිකා වුත්තා වතුච්ඡති පුග්ගලා
අභබ්බා භික්ඛුභාවං සීසවජ්ජනොව ජිවිතුං.

321 පඤ්ඤානො ව තීරව්‍යානො උභතොබ්‍යඤ්ඤානො ච ව
තයො චජ්ඣවිපක්‍යා හි අහෙතුපටිසංකිතා.

322 පඤ්ඤානන්තරිකා ථෙය්‍යසංවාසො පිච දුසකො
තිත්තිපක්‍යානානො වෙති ක්‍රියාතඨා පනඨා නෙ.

323 විනිවර්ණො යො පන සාරභුතො
පාරාජිකානං කට්ඨො මයා'යං;
තස්සානුසාරෙන බුධෙන ඤාතුං
සකකා හි සෙසො පි අසෙසනොව.

324 පිටකෙ පටුභාවකරෙ පරමෙ
විනයෙ විවිධෙති නයෙති යුතෙ
පරමත්තං අභිපත්තං
පරියාපුණිතබ්බමයං සතතං.

ඉති විනයවිනිවර්ණය චතුස්සාරාජිකකථා සමත්තා

(සංඝාදිසෙසකථා.)

325 මොවෙතුකාමතාවිත්තං, වායමො, සුක්කමොවතං,
අඤ්ඤානු සුපිනනෙනන හොති සංඝාදිසෙසතා.

326 පරෙත්තපක්‍යමාපෙත්වා අභිගජානං පන'ත්තනො
සුක්කං යදි විමොවෙති ගරුකං තස්ස නිද්දිසෙ.

327 සංවිච්චුපක්‍යමන්තස්ස අභිගජානං පනත්තනො
ථුල්ලච්චයං සමුද්දිට්ඨං සවෙ සුක්කං න මුච්චති.

328 සංවිච්චු'පක්‍යමන්තස්ස ආකාසෙ කම්පනෙන පි
හොති ථුල්ලච්චයං තස්ස යදි සුක්කං න මුච්චති.

329 චන්දිං කිලාය පුරෙත්වා පස්සාවෙතුං න වට්ඨති.
කිම්තතං පන හත්තෙති කිලාපෙත්තස්ස දුක්කථං.

330 තිස්සානං පන ඉන්ද්‍රියං තිම්තතං රත්තවෙනසා
පුරතො පච්ඡන්තො වා පි ඔලොකෙනත්තස්ස දුක්කථං.

331 එකෙනෙ'ව¹ පයොගෙන දිවසමපි ව පස්සානො
තාපත්තියා හවෙ අභිගං උම්මිලන-තිම්මිලනං.

332 අමොවතාබ්ප්පායස්ස, අනුපක්‍යමනො පි ව,
සුපිනනෙනන² මුත්තසම්මි අනාපත්ති පකාසිතා.

සුක්කවිස්සට්ඨිකථා.

333 අමසනො මනුස්සිත්තිං කායසංසග්ගරාගනො
මනුස්සිත්තිං සඤ්ඤාය හොති සංඝාදිසෙසිකො.

- 334 ලොමෙනනනට්ඨො ලොමි. එසනනසසපි ඉන්ද්‍රියා
කාසසංගග්ගරාගෙන හොති අපනති භික්ඛුනො.
- 335 ඉන්ද්‍රියා යදි සම්ඵුට්ඨො එසසං සෙවනවෙනනො
වායමෙනො¹ධිවාසෙති හොති සංඝාදිසෙසකා.
- 336 එතෙන පන හත්තෙන ගහෙනො දුතියෙන තං¹
තත්ත තත්ත එසනනසස එකා වාපනති දිපිකා.
- 337 අගහෙනො, එසනනසස යාව පාදස්ස පිසනො
කායා හත්තමොවෙනො එකාව දිවසමිති ව.
- 338 අභිගුලිනනතු පස්සවනං ගහණෙ එකතො පන
එකා යෙව සියාපනති; න හි කොට්ඨාසතො සියා.
- 339 නාතින්ද්‍රියං සවෙ පස්සව ගණනාතාඤ්ඤාදියො පන
එකතො පස්සව සංඝාදිසෙසා හොනති²සස භික්ඛුනො.
- 340 ඉන්ද්‍රියා විමිතිසසාපි පණ්ඩිතාදිකසස්සදිනො
කායෙන ඉන්ද්‍රියා කායසමබ්බං එසනො පි වා
- 341 පණ්ඩිතෙ යනති-පෙතිසු තස්ස ඵුලලවං සියා,
දුක්ඛං කායසංගග්ග තීරවත්තනගතින්ද්‍රියා.
- 342 භික්ඛුනො පටිබ්බෙත කායෙන පන ඉන්ද්‍රියා
කායෙන පටිබ්බෙත්ථෙව එසනනසසපි දුක්ඛං.
- 343 ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියපස්සව දුරු-ලොභමියාදිකං
තාසං වත්තමලංකාරං අමසනනසස දුක්ඛං.
- 344 තත්ත-ජාතඵලං බජ්ජං මුග්ගාදිං තත්තජාතනං.
බස්සෙති පන සබ්බාති අමසනනසස දුක්ඛං.
- 345 සබ්බං බමනසංඛාදිං, පස්සවිහතුරියමිති ව,
රතතාති ව සබ්බාති අමසනනසස දුක්ඛං.
- 346 සබ්බමායුධගණකස්ස ජයා ව බහුදණකො
අනාමාසමිදං සබ්බං ජාලස්සව සරවාරණං.
- 347 සුවණ්ණපටිමා වාපි² වෙනියං භාරකුටකං
අනාමාසනති නිද්දිට්ඨං කුරුඤ්ඤාකථාය හි.
- 348 සබ්බං ඔනතිතුං වා පි ඔනගාපෙතුමෙව වා
වාද්දෙතුස්සව වාදෙතුං වාදිනං න ව වට්ඨති.³
- 349 “කරියාමුපහාර”නති චුතෙනුත පන භික්ඛුනා
පුජා මුඛස්ස කාතබ්බා වතතබ්බාති ව විස්සන්තා.
- 350 සයං එසියමානසස ඉන්ද්‍රියා පන බුතති⁴
අවායමිති කායෙන එසසං පටිවිජ්ජනතො

1. P. ව. 2. P. සුවණ්ණපටිබ්බොදි. S. -පටිමා වාති.

3. G. ත් ව වට්ඨති භික්ඛුනො. 4. P. බුතියා

351 අනාපතති අසඤ්චිව අජානනාසං භික්ඛුනෝ මොක්ඛාධිප්පාධිනෝ වෙ'ව තථා උම්මත්තකාදීනෝ.

352 පඨමෙන සමානා ව සමුට්ඨානාදයො පත කායසංසග්ගරාගසං තථා සුක්කවිසරිසීයා.

කායසංසග්ගතථා.

353 දුට්ඨුල්ලවාචසාදෙන ඉත්ථියා ඉත්ථිසඤ්ඤාදීනෝ දව්නනඤ්ච පත මග්ගානං වණණොවණණවසෙන ව

354 මෙට්ඨකායාවනාදීති ඔභාසනාසං භික්ඛුනෝ විඤ්ඤං අනතමසො හත්ථුද්දාය පි ගරුං සීයා.

355 'සිබරණ්ඤ'සී, 'සමතිනා' උභතොබ්‍යඤ්ඤානාති ව අකෙකාසවචනෙනාපි ගරුකනතු සුණන්තියා.

356 පුතපුතො'භාසනාසං එකවාචාය වා බහු * ගණනාය ව වාචානං ඉත්ථිනං ගරුකා සිද්ධං.

357 භා වෙ තට්ඨපජානාති, තස්ස ථුල්ලච්චයං සීයා. ආදියං භණතො වා පි¹ උබ්භජාණුමධකකං.

358 උබ්භකකමධොජාණුමණ්ඩලං පත උද්දිසං වණණාදිභණනෙ කායපට්ඨදෙධි ව දුක්ඛං.

359 ථුල්ලච්චයං භවෙ තස්ස පණ්ඩකෙ යකඛි-පෙතිසු. අධකකකොඛ්භජාණුමති දුක්ඛං පණ්ඩකාදිසු.

360 උබ්භකකකෙ² අධොජාණුමණ්ඩලෙපි අයං නයො. සබ්බත්ථ දුක්ඛං චුතතං තිරවජානගතිත්ථියා.

361 අත්ථ-ධම්මපුරෙකකාරො³ හුත්වා⁴ ඔභාසතො පිව වදනො'පි අනාපතති පුරෙකකිත්වා'ත්‍රසාසනිං,

362 තථා උම්මත්තකාදීනං. සමුට්ඨානාදයො නයා අදිනනාදන-තුල්‍යාව; වෙදනො'ත්ථ දුට්ඨා මනා.

දුට්ඨුල්ලවාචාකථා.

363 වණණං පතත්තනො කාමපාරිවරියාය භාසතො තස්මිං යෙව බණෙ සා වෙ ජානාති ගරුකං සීයා.

364 නො වෙ ජානාති සා, යකඛි-පෙතිදෙවිසු පණ්ඩකෙ භොති ථුල්ලච්චයං තස්ස; සෙසෙ ආපතති දුක්ඛං.

365 විවරාදීති අඤ්ඤාති වත්ථුකාමෙති අත්තනො තත්ථි දෙසො භණනාසං පාරිවරියාය වණණනං.

366 ඉත්ථිසඤ්ඤා⁵ මනුසසිත්ථි, පාරිවරියාය රාගනා, ඔභාසො, තෙන රාගෙන බණෙ තස්මිං විජානනං,

—1- P.T.S. භණනෙ වාපි. 2. P.G.R. උබ්භකකකං. E.K.S' උබ්භකකෙති. 3. P.G.B. පුරෙකකාරං. 4. P.G.B. කත්වා. 5. P.B.K.S. ඉත්ථිසඤ්ඤා.

367 පඤ්චබ්‍යාති ඉමානෙ'ත්ථ වෙදිනබ්බාති විඤ්ඤානා.
සමුට්ඨානාදයො පි'ස්ස අනන්තරසමා මනා.

අනතකාමපාදිවජිය කථා.

- 368 පටිගණනාති සන්දෙසං පුරිසස්සිත්ථියා පි වා
විමංසති ගරුං හොති පච්චාගරති වෙ පන.
- 369 යස්සා හි සන්තිකං ගන්ත්වා ආරොචෙතිති පෙසිතො
තමදිස්වා තදඤ්ඤස්ස අවස්සාරොවකස්ස සො
- 370 “ආරොචෙති”ති වත්තා තං පච්චාගරති වෙ පන
භික්ඛු සංඝාදිසෙසමා සඤ්චරිතතා න මුළුවති.
- 371 “මාතරා රක්ඛිතං ඉත්ථිං ගව්ඡ මුඛි”ති පෙසිතො
පිතුරක්ඛිතමඤ්ඤං වා විසඬෙකතො ව භාසතො.
- 372 පටිගණනාතිතාදිති තිති අබ්බෙහි සංයුතෙ
සඤ්චරිතෙන සමාපතො ගරුකාපත්තිමාදිසෙ.
- 373 දුට්ඨි පුලලවමයං දිත්තං; පණ්ඩකාදිසු තිති පි.
එකෙනෙව ව සබ්බත්ථ හොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 374 වෙති'යස්ස ව සංඝස්ස ගිලානස්ස ව භික්ඛුතො.
ගව්ඡතො පන කිලෙවන අනාපත්ති පකාසිතා.
- 375 මනුස්සත්තං, තථා තස්සා න නාලං-වචනීයතා
පටිගණනතාදිතං වසා පඤ්චබ්‍යාතිකං මනං.
- 376 ඉදං හි ඡ-සමුට්ඨානං; අවිත්තකමුද්දරිතං;
අලං-වචනීයත්තං වා පණ්ණත්තිං වා අජාතතො.
- 377 ගගෙත්වා සාසනං කායවිකාරෙත්තපගම්ම තං
විමංසිත්වා හරන්තස්ස ගරුකං කායතො සියා.
- 378 සුත්වා ඥා-තිසිත්තොව වචනං ඉත්ථියා පුත්තං
තං තත්ථ'වාගතස්සො'ව ආරොචෙන්නස්ස වාචතො.
- 379 අජාතන්තස්ස පණ්ණත්තිං කායවාචාති තං විධිං
කරොතො'රගතො¹ වාපි ගරුකං කාය-වාචතො.
- 380 ජාතිත්වා'පි කරොන්තස්ස ගරුකාපත්තියො තථා
සවිත්තකෙහි තිහෙව² සමුට්ඨානෙහි ජායරෙ.

සඤ්චරිතකථා.

- 381 සයං යාවිතකෙහෙව කුටිකං අපපමාණිකං
අත්තදෙදුසං කරොන්තස්ස තථා'දෙසිතවත්තං
- 382 හොන්ති සංඝාදිසෙසා දො; සාරමාදිසු දුක්ඛං.
සවෙ එකවිප්පන්නා සා ගරුකං එකකං සියා.

1. P.E.G.B. කරොතො හරතො, 2. P. තෙහෙව.

- 383 පුරිසං යාචිත්තං කම්මසහායත්ථාය වට්ඨති;
මූලචේත්ස්‍යවසෙනෝව යාවමානස්ස දුක්ඛං.
- 384 අවජ්ජං හත්ථකම්මෙපි යාචිත්තං පන වට්ඨති.
හත්ථකම්මෙපි නාමෙතං කිඤ්චි වඤ්ඤා න හොති හි.
- 385 ගොණමායාවමානස්ස ධ්වපෙත්වා ඤාතකාදිකෙ
දුක්ඛං තස්ස තිද්ධියං මූලචේත්ස්‍යෙන නෙසුපි
- 386 “ගොණං දෙමා”ති චුතොති ගහෙතං න ව වට්ඨති.
සකං දුරුභණ්ඩතතා ගහෙතං පන වට්ඨති.
- 387 වාසි-ඵරසු-කුද්දල-කුදාරාදිසවයං තයො.
අනාඤ්ඤාචර්තං¹ සබ්බං හරාපෙතුමපි වට්ඨති.
- 388 වලලි-ආදිමහි සබ්බස්මිං ගරුභණ්ඩපපගොණකෙ
පරෙසං සන්තතකෙ යෙව හොති විඤ්ඤාතනි² දුක්ඛං.
- 389 පච්චයෙසු හි තිස්සව්ව විඤ්ඤාතනි න ව වට්ඨති
තතිසෙ පරිකපොභාස-නිමිත්තානි ව ලබ්භරෙ.
- 390 අදෙසිතෙ ව වඤ්ඤාසම්මං පමාණෙනාධිකං කුට්ඨං
කර්ස්සාමි³ති විනොතවා අරඤ්ඤං ගච්ඡතො පි ව
- 391 ඵරසුං වා පි වාසිං වා තිස්සන්තස්සාපි දුක්ඛං.
ඡන්දනො දුක්ඛං රුක්ඛං තස්ස පාචිතනියා සහ.
- 392 ඵලං පුබ්බපයොගස්මිං කුට්ඨාරකතිකුක්ඛනො
යථා පයොගමානතීං විනයඤ්ඤා විනිද්ධිසෙ.
- 393 යා පන දුට්ඨි පිණ්ඩති නිට්ඨානනතු ගම්ස්සති
යොති පුලලිච්චයං නෙසු පඨමෙ; දුතියෙ ගරුං.³
- 394 අනාපතනි සව්ඤ්ඤස්ස දෙති විපපකතං කුට්ඨං;
තථා භුමිසමං කත්වා භිඤ්ඤොපි ව තං කුට්ඨං.
- 395 ගුහං ලෙණං කරොන්තස්ස තිණපණ්ණව්ජ්ජමපි වා
වාසාගරං ධ්වපෙත්වාන අඤ්ඤස්සත්ථාය වා තථා
- 3.6 දෙසාපෙත්වා ව භිකුක්ඛි වඤ්ඤං පන ව භිකුක්ඛනො.
ක්‍රියතොව සමුට්ඨාති කරොතො අපමාණිකං;
- 397 අදෙසෙත්වා කරොන්තස්ස තං ක්‍රියාක්‍රියතො සීයා.
සමුට්ඨානාදයො සෙසා සඤ්චරිත්තසමා මතා.

කුට්ඨාරකතිකුක්ඛාපදානං.

- 398 අදෙසෙත්වා සවෙ වඤ්ඤා යො කරෙය්‍ය මහලලකං
විහාරං අන්තවාසත්ථං ගරුකං තස්ස තිද්ධිසෙ.

¹ P. අනාඤ්ඤාවඤ්ඤං. ² G.B. ආපතනි ³ P.B. ගරු.

399 පමාණාතිකකමෙනාපි දෙසො නන්ති මහලලකො;
තසමා ක්‍රියසමුට්ඨානාභාවං සමුපලකකයේ.

400 පමාණනීයමාභාවා එකසංඝාදිසෙසතා.
සමුට්ඨානාදිකං සෙසමනනතරසමං මතං.

මහලලකකථා.

401 පාරාජිකාති චූතනාති චතුර්විසති සත්ත්තා;
භික්ඛුනො අනුරූපාති තෙසු එකතව්විසති.

402 අමුලකෙන වොදෙති හුඤ්ඤා වාවනවෙනතො
සුඤ්ඤං වා, යදි වා'සුඤ්ඤං තෙසු අඤ්ඤාතරෙන යො,

403 ගරුකං තස්ස ආපතතිං කතොකාසමති නිද්දිසෙ.
නථෙව අකුතොකාසෙ දුක්ඛවාපතතියා සහ.

404 “කොණේඤ්ඤා¹සි ච නිගණේඤ්ඤා²සි සාමණේරො³සි තාපසො
ගහවෙඤ්ඤා⁴සි තථා ජෙට්ඨබ්බතිකො⁵සි උපාසකො,

405 දුස්සිලො පාපධම්මො⁶සි අනොපාසුති අවසසුතො”
ඉවෙවමපි වදනාස්ස ගරුකං තස්ස නිද්දිසෙ.

406 සමමුඛා හත්ථමුද්දය වොදෙනාස්සපි තඤ්ඤා
නං චෙ පරො විජානාති, හොති ආපතති භික්ඛුනො.

407 ගරුකං සමමුඛෙ ඤ්ඤා වොදපෙනාස්ස කෙනවි
තස්ස වාවාය වාවාය වොදපෙනාස්ස⁷ නිද්දිසෙ.

408 අථ සොපි මයා දිට්ඨං සුතං වා නි ව භාසති,
තෙසං දවින්නමපි සංඝාදිසෙසො හොති න සංසයො.

409 දුතං වා පත පෙසෙඤ්ඤා පණණං උපති සාසනං
වොදපෙනාස්ස ආපතති න හොතිති පකාසිතා.

410 තථා සංඝාදිසෙසෙති චුතෙන වාවනසඤ්ඤාතො
හොති පාවිතනියාපතති; සෙසාපතනීති දුක්ඛවං.

411 අකොකාසකාධිපපායස්ස අකතොකාසමනනතා
සහ පාවිතනියෙත'ස්ස වදනාස්ස ව දුක්ඛවං.

412 අසමමුඛා වදනාස්ස ආපත්තීතිපි සතතති
තථා කමමං කාරොනාස්ස හොති ආපතති දුක්ඛවං.

413 න දෙසු'මමනනකාදිතං. හොති පඤ්චබග්-සංයුතං:
උපසම්පන්නතා, තසමිං පුග්ගලෙ සුඤ්ඤාසඤ්ඤාතා,

414 පාරාජිකෙන වොදෙති යෙන තස්ස අමුලතා,
සමමුඛා වොදතා චෙ'ව, තස්ස වාවනසඤ්ඤාතො,

1. S.B. කොණේඤ්ඤා. 2. P. වොදපකස්ස.

- 415 තඬිණේ ඡාතනඤ්චව පඤ්චඛාති භවනාති.
ඉදනතු තිසමුට්ඨානං සවිතතං දුක්ඛවෙදනං.

දුට්ඨදෙසකථා.

- 416 ලෙසමත්තමුපාදය භික්ඛුමනත්මවත්තා
වොදෙය්‍ය ගරුකාපතති සවෙ වාවනවෙතනො.
417 වොදෙති වා තථාසඤ්ඤි වොදෙති පරෙන වා
අනාපතති සියා; සෙසො අනන්තරසමො මනො.

දුතිය-දුට්ඨදෙසකථා.

- 418 සමග්ගස්ස ව සංඝස්ස හෙදත්ථං වායමෙය්‍ය යො
වෙදගෙතුං ගගෙකො වා තිට්ඨෙය්‍ය පරිදීපග්ග,
419 සො භි භික්ඛුති වතනබ්බො “හෙදත්ථං මා පරක්කම”
ඉති, “සංඝස්ස මා තිට්ඨ ගගෙකො හෙදකාරණං.”
420 වුට්ඨමානො භි නෙතෙව්ඨං නිස්සජ්ජෙය්‍ය න වෙව්ඨ නං
සමනුභාසිතබ්බො; තං අවච්ඡං ගරුකං චුසෙ.
421 පරක්කමනතං සංඝස්ස භික්ඛුං හෙදය භික්ඛුනො
දික්ඛා සුක්ඛා භි ඤාතො වා අවදනනස්ස දුක්ඛං.
422 ගනත්ථා ව පන වතනබ්බං අසිසයොජ්ජනනාසිකං.¹
දුරමපි පන ගනනබ්බං සවෙ සකෙකාති තාවදෙ.
423 තික්ඛිත්තුං පන වුත්තස්ස අපරිච්චජනොපි තං,
දුතං වා පන පණ්ණං වා පෙසනොපි ව දුක්ඛං.
424 ඤාතියා පරිශොසානෙ දුක්ඛං පරිදීපිතං;
කමමාවාති ව දව්භි ගොති ථුලලව්ඨාදායං;
425 යකාඤ්ච පන සමපනෙන ගරුකෙ යෙව තිට්ඨති.
පස්සමනනාති භි තිසෙසාපි භික්ඛුනො දුක්ඛවාදෙයො.
426 අකතෙ පන කමමසමී, අපරිච්චජනොපි ව
තස්ස සංඝාදිසෙසෙන අනාපතති පකාසිතා.
427 ඤාතීනො පන පුබ්බෙ වා පච්ඡා වා තඬිණේපි වා
අසමපනෙන යකාරසමී පටිතිස්සජනොපි² ව.
428 පටිතිස්සජනො වාපි තං වා සමනුභාසනො,
තථෙවුමත්තනාදීනං අනාපතති පකාසිතා.
429 යං භි භික්ඛුමනුද්දිය මච්ඡමංසං කතං භවෙ
යසමිඤ්ච තබ්බෙමතිනො තං සබ්බං තස්ස වට්ඨති,
430 සමුද්දිය කතං ඤාතො භුඤ්ජනනෙය්‍යෙව දුක්ඛං;
තථා අකපපියං මංසං අජාතිකාපි බාදනො.

1. G. තාදිකං. 2. D. පටිතිස්සජනෙපි.

- 431 හත්වත්සං-මනුස්සානං අභි-කුක්කුර-දීපිතං
සීහ-ව්‍යංග්ග-තරවත්තං මංසං ගොති අකප්පියං.
- 432 පුලලවටයං මනුස්සානං මංසෙ;සෙසෙසු දුක්ඛවං.
සවිත්තකං සමුද්දියංකතං; සෙසමවිත්තකං.
- 433 පුච්ඡන්තා යෙව මංසානං භික්ඛුනං ගහණං පත;
එතං වත්තන්ති වත්තට්ඨා වදන්ති විත්තයඤ්ඤතො.
- 434 ඉදමෙකසමුට්ඨානං වුත්තං සමනුභාසනං,
කායකමමිං වචිකමමිං අක්‍රියං දුක්ඛවෙදනං.*

සංඝගෙදකථා.

- 435 දුතියෙ සඛිසගෙදසමිං වත්තබ්බං තත්ථි කිඤ්චි පි.
සමුට්ඨානාදයො පි'ස්ස පඨමෙන සමා මනා.

දුතියසඛිසගෙදකථා.

- 436 උදෙසපරියාපනෙන භික්ඛු දුබ්බවජාතිකො
අවචනියමත්තානං කරොති ගරුකං සියා.
- 437 දුබ්බවෙපි පනෙ'තසමිං සඛිසගෙදකවණණනෙ,
සබ්බො වුත්තතයෙනෙ'ව වෙදිතබ්බො විතිව්ජයො.

දුබ්බවකථා.

- 438 යො ඡන්දගාමිනාදිහි පාපෙතො කුලදුසකො
කමෙමි කඨිරමානෙ¹ තං අවචජං ගරුකං චුසෙ.
- 439 චුණ්ණං පණ්ණං ඵලං පුප්ඵං වෙථං කට්ඨඤ්ච මහතිකං
කුලසඛගහණන්ද්‍රිය අත්තතො වා පරස්ස වා
- 440 සන්තකං දදතො ගොති කුලදුසනදුක්ඛවං.
හණ්ඩගෙසන ව කාතබ්බො ථෙය්‍යා සඛිසඤ්ඤසන්තකෙ.
- 441 සංඝිකං ගරුහණ්ඩං වා සෙනාසන-නියාමිතං
යො පි'ස්සරවතායෙ'ව දෙනො පුලලවටයං චුසෙ.
- 442 හරිත්වා වා හරාපෙත්වා පකෙකාසිත්වා'ගතස්ස වා
කුලසඛගහණන්ද්‍රිය පුප්ඵං දෙනතස්ස දුක්ඛවං.
- 443 හරිත්වා වා හරාපෙත්වා පිතුනං' පත වට්ඨති
දුතුං පුප්ඵං; පත'ඤ්ඤස්ස ආගතස්සෙ'ව ඤ්ඤතිතො.
- 444 තඤ්ච බො වජ්ඣුජ්ජත්ථං දුතබ්බං ත පතඤ්ඤථා,
සිවාදි-පුජනත්ථං වා මණ්ඩනත්ථං ත වට්ඨති.
- 445 ඵලාදිසුපි සෙසෙසු භික්ඛුනා විත්තයඤ්ඤනා
පුපෙථි වුත්තතයෙනෙව වෙදිතබ්බො විතිව්ජයො.

* අකප්පියමංසකථා අභිනපයුත්තා විස දියසති.

1. P.B: කරියමානෙ.

- 446 පුප්පාදි-භාජනෙ කොචි ආගච්ඡති සචෙ පන
සමමනෙත'ස්ස දුතඛං; ඤාපෙතො ඉතරෙන තු.
- 447 උපඛිංගාගං දුතඛං ඉති වුතනං කුරුඤ්ඤං;
ථොතං ථොතනාති නිද්දොසං මහාපච්චරියං පන.
- 448 ගිලානානං මනුස්සානං දුතඛනතු සකං ඵලං,
පරිබ්බයවිහිතස්ස සමපතතිස්සරියස්ස පි.
- 449 සඛිකාරාමෙ යථා යත් සඛෙසන කතිකා කතා
ඵලරුක්ඛපරිවෙජ්දං කතො තත්තාගතස්ස පි
- 450 ඵලං යථාපරිවෙජ්දං දදතො පන චට්ඨති,
දස්සෙතඛං පි වා රුක්ඛා "ඉතො ගණිත ඵලනති" ව.
- 451 සයං බණ්ණිතො පඨවිං මාලාවච්ඡාදි-රොපණෙ
හොති පාවිතතිශෙත'ස්ස දුක්ඛං කුලදුක්ඛෙන.
- 452 අකපටියෙන වාතොසන තථා රොපාපනෙ පි ව.
සබ්බත් දුක්ඛං වුතනං භික්ඛුනො කුලදුක්ඛෙන.
- 453 රොපණෙ දුක්ඛං යෙව හොති කපටියභුමියං;
තථා රොපාපනෙ වුතනං උභයත් ව භික්ඛුනො.
- 454 සකිං ආණ්ඩතියා තස්ස බහුතං රොපණෙ පන
සදුක්ඛං තු පාවිතති සුඛං වා දුක්ඛං සියා.
- 455 කපටියෙනෙ'ව වාතොසන උභයත් ව භුමියා
රොපණෙ පරිභොගත්තං න දෙසො කොචි විජ්ජති.
- 456 කපටියා භුමි වෙ හොති සයං රොපෙතුමෙව ව
චට්ඨති ව නිද්දොසං මහාපච්චරියමපන.
- 457 ආරාමාදීනමත්ථාය සයං සංරොපිතස්ස¹ වා
චට්ඨනෙ'ව ව භික්ඛුතං තං ඵලං පරිභුඤ්ජිතුං.
- 458 සිඤ්චනෙ පන සබ්බත් සයං සිඤ්චාපනෙ පි ව.
අකපටියොදකෙනෙ'ව හොති පාවිතති භික්ඛුනො.
- 459 කුලසඛගහනත්ථාය පරිභොගත්ත'මෙව වා
සද්ධිං පාවිතතිශෙත'ස්ස සිඤ්චනො හොති දුක්ඛං.
- 460 තෙසං යෙව පනත්ථාය ද්විතනං කපටියවාරිතා
සිඤ්චනෙ දුක්ඛං වුතනං තථා සිඤ්චාපනෙ පි ව.
- 461 කුලසඛගහනත්ථාය පුප්පානං ඔවිතාපනෙ
සයමොචිතනෙ වාපි සපාවිතතිය-දුක්ඛං.

- 462 පුප්පානං ගණනාය'ස්ස පුප්පමොවිනහො පන
හොති පාවිතතිශාපත්ති කුලස්සෙව සද්දකකමං.
- 463 ගජ්ඣමං ගොප්පිමං¹ නාම වෙඛිමං වෙසිමම්චි ව
පුරිමං වාසිමසෙවති ඡබ්බිබ්බො පුප්පසංඛතො.
- 464 භත්ථ දණ්ණෙති වා දණ්ණං වණ්ණෙන පි ව වණ්ණකං
ගජ්ඣතා කරණං සබ්බං ගජ්ඣනන් පවුච්චති.
- 465 ගොප්පිමං නාම ගොපෙථතා සුත්තාදිති කරියති;
එකතො වණ්චිකමාලා උභතො-වණ්චිකා ව තං.
- 466 වෙඛිමං නාම විජ්ඣිතා බුද්ධෙසු වතුලාදිකං
ආදිතං සුචි-ආදිති මාලාවිකාති වුච්චති.
- 467 වෙසිමං නාම වෙසෙතා කතං මාලාගුණෙති වා
වාසාදිහිංව බ්බං වා වෙසිමනති පවුච්චති.
- 468 පුරිමං පන දට්ඨබ්බං පුප්පමාලාති පුරණං,
බොධිං පුප්පපටාදිතං පරිකෙතපෙසු ලබ්භති.
- 469 වාසිමං නාම දට්ඨබ්බං පුප්පරූපපටාදිසු
පුප්පමාලාගුණෙතො'ව වාසිතා කරණං පන.
- 570 සබ්බමෙනං සභං කාතුං කාරාපෙතුං පරෙති වා
භික්ඛුතං භික්ඛුනිකසෙව බුද්ධස්සපි ත වට්ඨති.
- 471 තථා කලමකං කාතුං අභිවජ්ජකමෙව වා
අසෙසෙති පුරිතං පුප්ප-පටි වා වාසිතුංපි ව.
- 472 පිට්ඨ-කාවමයං දුමං ගෙණ්ඤ්ඤපුප්පමියම්චි² ව
බිරපතනමයා මාලා සබ්බං කාතුං ත වට්ඨති.
- 473 කණ්ණිකාරාදිපුප්පාති විතානෙ බ්බකණ්ණකෙ
හිරාදිති පටාකත්ථං විජ්ඣනනස්සපි දුකකමං.
- 474 කණ්ණකාදිති භික්ඛුස්ස එකපුප්පමි විජ්ඣිතුං
පුප්පෙසු යෙව වා පුප්පං පවෙසෙතුං ත වට්ඨති.
- 475 අසොකපිණ්ඩි-ආදිතං අනතරෙ ධම්මරජ්ජයා
පවෙසෙතනස්ස පුප්පාති දෙසො කොචි විජ්ජති.
- 476 ධම්මෙනෙසු පවෙසෙතා කදලිවත්තන-භිතතිසු
කණ්ණකෙසුපි පුප්පාති විජ්ඣනනස්සපි දුකකමං.
- 477 කප්පියං පන වත්තබ්බං වචනං වත්තපුර්ණෙ;
තිමිත්තොභාස-පරියායා වට්ඨනතීති පකාසිතා.
- 478 ත කෙවලමකත්තබ්බං කුලද්දසනමෙව ව,
අථ බො වෙජ්ජකමොදි ත කත්තබ්බං කුද්දවතං.

- 479 කතනබ්බං පත හෙසජ්ජං පඤ්චානාං සහධමිතං
කඛා ප'කතවිඤ්ඤානතිං¹ කා කථා අත්තනො ධනෙ.
- 480 තථා මාතාපිතුනමපි තදුපට්ඨාකජනතුනො
භණ්ඩකස්ස'ත්තනො වෙව වෙය්‍යාවච්චකරස්ස පි
- 481 ජෙට්ඨභාතා කණ්ඨෙට්ඨා ව තථා භගිනියො දුවෙ
චූලමාතා චූලපිතා මහාමාතා මහාපිතා
- 482 පිතුට්ඨා මාතුලො වානි දසිමෙ ඤාතයො මතා;
ඉමෙසමපි දසන්තඤ්ච කාතුං වට්ටති භික්ඛුනො.
- 483 සවෙ හෙසජ්ජමෙනෙසං නස්සගොති න ගොති වා
යාවන්ති පි ව තං භික්ඛුං දුතබ්බං යාවකාලිකං,
- 484 සවෙ තෙ න ව යාවන්ති, දුතබ්බං යාවකාලිකං,
ආභොගං පත කඛා වා "දස්සන්ති පුත ථෙ ඉමෙ."
- 485 එතෙසනතු කුලා යාව සත්තමං කුලදුසනං,
හෙස්සජ්ජකරණාපතති, විඤ්ඤානති වා න රුහති.
- 486 භාතුජායාපි වා ගොති සවෙ භගිනිසාමිකො,
සවෙ² තෙ ඤාතකා ගොන්ති; කාතුං තෙසමපි වට්ටති.
- 487 අඤ්ඤාතකා සවෙ ගොන්ති භාතුනො අනුජාය වා
"තුමහාකං ජග්ගතට්ඨානෙ දෙථා"ති ව වදෙ බුධො.
- 488 අථ තෙසමපි පුත්තානං කඛා දුතබ්බමෙව වා
"මාතාපිතුනං තුමහාකං දෙථා"ති විනයඤ්ඤානා.
- 489 අඤ්ඤාපි යො කොචි පනියුරො වා
වොරො පි වා යුද්ධිපරාජිනො වා
ආගනතුකො බිණ්පරිබ්බයො වා
අකලලකො ඤාතිජනුජකිනො වා
- 490 එතෙසං පත සබ්බෙසං අපච්චාසිංසනා සනා³
කාතබ්බො පටිසන්ථාරො භික්ඛුනා සාධුනා'බුතා.
- 491 පරිනෙතාදක-සුත්තානි දුතෙත "දෙථා"ති කෙනවි
ජලං හත්තෙත වාලෙකා මජ්ඣිකා පත සුත්තකං
- 492 දුතබ්බං භික්ඛුනා කඛා තෙසමෙව ව සන්තකං.
අත්තනො උදකං තෙසං සුත්තං වා දෙති, දුක්කටං.
- 493 අනාමට්ඨොපි දුතබ්බො පිණ්ඩපාතො විජානනා
ද්විත්තං මාතාපිතුනමපි තදුපට්ඨායකස්ස ව
- 494 ඉස්සරස්සාපි දුතබ්බො වොරදමරිකස්ස ව
භණ්ඩකස්ස'ත්තනො වෙව වෙය්‍යාවච්චකරස්ස පි.

- 495 දන්තං පඤ්ඤාපලාසස්ස ථාලකෙ පි ව වටති;
 ධපෙඤා තං පන'ඤ්ඤස්ස පිතුතොපි න වටති.
- 496 ගිහිතං පන දුතෙය්‍යං ජඛිසපෙසනිකමපි ව
 සන්ත්තා දුක්ඛං චුත්තං කරොන්නස්ස පදෙ පදෙ.
- 497 භණ්ඩු-මාතාපිතුතමපි වෙය්‍යාවච්චකරස්ස ව
 සාසනං සහධමිතං හරතුං පන වටති.
- 498 කුලදුස්සනකමෙත ලභං අට්ඨවිධෙන පි
 පඤ්ඤානං සහධමිතං න ව වටති භුඤ්ජතුං;
- 499 අජේඤාභාරෙසු සබ්බස්ස දුක්ඛං පරිදිපිතං.
 පරිභොගවසෙනෙ'ව; සෙසෙසුපි අයං නයො.
- 500 කත්වා රුපියවොභාරං අභුතාරොචනෙන ව
 උප්පන්නපච්චයා සමබ්බ සමානාති පකාසිතා.
- 501 විඤ්ඤානන්'නුප්පදානඤ්ච,¹ වෙජ්ජකම්මනෙසනං,
 පාරිභට්ඨකතං² මුග්ගසුපකං³ චන්ත්‍රිවිජ්ජකං.
- 502 ජඛිසපෙසනිකං දුතකම්මඤ්ච කුලදුස්සනං
 අභුතාරොචනං බුඬපතිකුට්ඨං විචජ්ජයෙ.
- 503 න දෙසු'මත්තකාදිතං පටිතිස්සජනොපි තං.
 සමුට්ඨානාදිතං සබ්බං සඛිසගෙදසමං මතං.

කුලදුස්සනකථා.

- 504 ජාතං යාවතිහං තෙන ඡාදිතාපතති භික්ඛුතා
 අකාමී පරිවන්ඛබ්බං තෙන තාවතිහං පත.
- 505 ආපතති ව අනුක්ඛිතො පසු වාතන්නරාසිකෝ
 චතුස්සපි ව තං-සඤ්ඤි තස්ස ඡාදෙතුකාමතා,
- 506 ඡාදනන්ති පතෙතෙහි දසහසෙහි භික්ඛුතා⁴
 ඡන්නා තාම සියාපතති අරුණ්ණගමනෙන ඤා.

(දො භාණ්ඩාරා නිට්ඨිතා.)

- 507 තිවිධො පරිවාසො හි තිවිධාපෙනවෙනසා-
 පටිච්ඡන්තො ව සුඛින්නො සමොධා-නාති දිපිතො.
- 508 තත්‍රායනතු පටිච්ඡන්නපරිවාසො පකාසිතො.
 පටිච්ඡන්නාය දතබ්බො වසෙනාපතති යා ති ව.
- 509 චන්ත්‍රි-ගොත්තවසෙනාපි නාමාපතතිවසෙන වා
 කම්මවාචාහි කාතබ්බා; දතබ්බො තස්ස; තෙන ව.
- 510 "චත්තං සමාදියාමි"ති "පරිවාස"න්ති වා; පුත්තං
 සමාදියිත්වා සඛිසස්ස ආරොවෙනබ්බමාදිතො.

1. P.B. විඤ්ඤානති. නුප්පදාතං ව. S.K.R.G. විඤ්ඤානති
 නුප්පදාතං ව. 2. D.E.S. පාරිභට්ඨකතං. R. පාරිභට්ඨකතං.
 3. D.R.S. සුප්පතා. K. සුප්පතනං. B. සුප්පතං. 4. R.G.B.
 භික්ඛුතො.

- 511 පුතපුතා'ගතානම්පි අපරාවෙතොති රතනිසා
ජෙදං වා චතනහෙදං වා අකතාව සද්ධි වසෙ.
- 512 පරිවාසං¹ විසොසධතුං න සක්කා තස්මිනි පන
නික්ඛිපිත්වා නං වතනං වස්ඛිං තෙන භික්ඛුතා.
- 513 තතෙ'ව සබ්බමජ්ඣි වා පුග්ගලෙ වං පි නික්ඛිපෙ
"නික්ඛිපාමි"ති වතනං" වා "පරිවාස"නති වා තපා.
- 514 එවමෙකපදෙතාපි පදෙති දුරිති'වා පන
වතනං නික්ඛිපිතඛිං; නං-සමාදානෙ ප'යං නයො.
- 515 නික්ඛිතතකාලපතා උඤ්ඤං පකාතතොති වුට්ඨති.
පුත පවුට්ඨසකාලසමිං සද්ධිං එකෙන භික්ඛුතා.
- 516 පරික්ඛිතතවිහාරස්ස දො පරිකෙඛපතො ඛිති
පරිකෙඛපාරහට්ඨානා අපරික්ඛිතතතො ඛිති
- 517 ලෙඤ්චිපාතො අතික්කමම ඛික්කමිත්වා මග්ගතො.
ගුලෙඛිත වතියා වා පි ඡන්තට්ඨානො සිතෙන තු
- 518 තෙන'නොතා-අරුණෙ යෙව වතනුමාදාය විඤ්ඤානා
ආරොවෙත්වාරුණෙ තසමිං උට්ඨිතො තස්ස සන්තියො.
- 519 නික්ඛිපිත්වා තතො වතනං ගන්තඛිතතු යථාසුඛං.
අනොතා යෙවාරුණෙ භික්ඛු ගතො වෙ, යස්ස කසසම්
- 520 අපරාවෙත්වා නං වතනං නික්ඛිපෙ පුත පනිතො.
සෙසං සමුවචයස්සට්ඨකපාය ව විහාවසෙ.
- 521 අපත්තිකස්මිනි රත්තිතං පරිවෙජ්ඣං න ජාතති
යො තස්ස පන දානබ්බො සුඤ්ඤානොති පවුට්ඨති.
- 522 එකොව පරිසුඤ්ඤාති සුඤ්ඤානො දුරිඨො මත්තො.
චුලසුඤ්ඤානාමො ව මහාසුඤ්ඤානාමකො.
- 523 දුරිඨොපි අයං රත්තිපරිවෙජ්ඣං අජානතො
එකමිං සකල්ලං වාපි දානබ්බො විමතිස්ස වා.
- 524 ඉතරොපි සමමානපරිවෙජ්ඣං තිඨා මත්තො.
සො ආධානං සමොධානො අග්ගං මස්සකං පුබ්බකො.
- 525 අපජ්ඣිත්වා'නතරාපනති ඡාදෙනාස්ස'ති භික්ඛුතො
දිවසෙ පරිවුජ්ඣතු ඔට්ඨතිත්වා පදිස්සෙ.
- 526 පුරිමාපතතිසා මුලදිවසෙ තු විතිවර්ණ
පච්ඡා අපකාමාපනති සමොධාය විධානතො
- 527 සමමානස්ස සමමාන දානබ්බො පන භික්ඛුතො
එකො ඛික්කමමොධානපරිවාසො පකාතිකො.

- 528 තථා සම්මුත්තාසෙවකා දො වා සම්මුත්තා පි වා
යං යා විරපට්ඨන්තා තාසමෙකවසෙන භි
- 529 ආපත්තිනං කතො උතං පටිච්ඡන්තානං මෙඤ්ච
සමොධායං පදනුබොධො පරිවාසො පට්ඨවති.
- 530 තාතාවන්ත්තසසද්දොසො සබ්බො ආපත්තියො පතං
සබ්බො තා එකතො කත්වා දුතබොධො මිත්තකො මිත්තො.
- 531 පටිච්ඡන්තපරිවාසස්ස මාතරතං දෙය්‍යවුත්තරි
ජරත්තියො; පටිච්ඡන්තාපටිච්ඡන්තබ්බො දුබ්බො.
- 532 තත්ථ යං අපට්ඨන්තා හොති ආපත්තිං යස්ස ඥා
තස්ස දුතබ්බමානතතං අපට්ඨන්තානාමකං.
- 533 යස්සා'පත්තිං පටිච්ඡන්තා පරිවාසාවසානසකා
තස්ස දුතබ්බමානතතං පටිච්ඡන්තන්ති වුච්චති.
- 534 භන්තො වතුති භික්ඛුති පට්ඨසසමයෙ සත
පරිවාසෙ විනිද්දිට්ඨපප්පකාදං දෙසෙමෙව ව
- 535 “වතනං සමාදියාමි”ති “මාතරතමි”ති වා පසා
ආදිසිත්තානං තං තෙසං ආරොවෙත්වා විසාරෙදො
- 536 තික්ඛිපෙ සන්තිතෙ තෙසං චිත්තං; නෙසු ගතෙසු චා
භික්ඛුස්ස පුබ්බදිට්ඨස්ස ආරොවෙත්වාන තික්ඛිපෙ.
- 537 භස්ස දුතවිධානස්ස උත්තරිවෙජ්ජදිකො තයො
සෙදොසො සමුච්චයස්ස ධම්මකථාපාලිවසෙන වු.
- 538 පුත තං විණ්ණමානතතං සබ්බො විසතිවයතිකො
අබ්බෙය්‍ය විධිතා; භික්ඛු පණතතො පත'බ්බිතො.
- 539 ඡාදෙනාතිං මි ආපත්තිං පටිවාසො න විජ්ජති;
ත ව භික්ඛුත්තියාපත්ති අත්තතො ඡාදෙන්නාති.
- 540 ඡාදෙනා මාපි ආපත්තිං අවඡාදෙනාපි වා පත
කෙමලං වරිතබ්බං තං පකාමමානතතමෙව වු.

541 විතසනමතිබුද්ධිපතං

විතසනමතිවජ්ජමෙවමුත්තමං

විවිධතය-සුතං උපෙන්නි යෙ

විතසනමෙ පට්ඨනං උපෙන්නි තෙ.

ඉති විතසනමතිවජ්ජමෙ ඉංසාදිසෙසකථා නිද්ධිතා.

(අනියතකථා.)

- 542 රහො-තිසජ්ජායාදෙන මාතුගාමස්ස සන්තිකං
ගහතුකාමො නිවාසෙති, අකම්¹ අඤ්ඤිති,² භුඤ්ඤිති,
543 පයොගෙ ව පයොගෙ ව හොති සබ්බත්ථ දුක්ඛං:
ගච්ඡන්තො පදවාරෙන, ගහත්වා ව'ස්ස නිසීදන්තො.
544 තිසජ්ජාය උභින්නමපි පයොග-ගණනාය ව
හොති පාවිත්තියං තස්ස;බහුකාති බහුසපි.
545 සම්පෙපි සිතො අකො අනො ආදසහත්තො:³
න කරොති අනාපතතිං;ඉත්තිනනතු සතමපි ව.
546 වක්ඛමාපි නිපජ්ජිතා නිද්දයන්තොපි;කෙවලං
ආරෙ පිතිතගබ්භස්ස නිසීන්තොපි න රකඛති.
547 අනකො සති විඤ්ඤාසම්. සිතස්සාරහසඤ්ඤිතො
තිසජ්ජපච්චයා දෙසො නත්ති විකම්මනාවෙතසො.
548 න දෙපුම්මත්තකාදිනං ආපත්තීති පි තිති පි.
සමුට්ඨානාදයො තුලා පඨමනතිමවත්තා.

පඨමානියතකථා.

- 549 අනකාබ්බිරො විඤ්ඤා ඉත්ති වා පුරිසොපි වා
අනො ආදසහත්ථෙයා අනාපතතිකරො සියා.
550 අකො අබ්බිරො වා පි බ්බිරො වා විවක්ඛමා
න කරොති අනාපතතිං. තිසමුට්ඨානමෙවිදං.

දුතියානියතකථා.

(නියාගතියකථා.)

(1. විවරවග්ග.)

- 551 ඛොමං⁴කප්පාස-කොසෙය්‍යං සාණං හඛගඤ්ඤි කමබ්ලං
විවරං ඡබ්බිධං වුත්තං ජාතිතො පන කප්පියං.
552 දුක්ඛලඤ්ඤව පත්තුන්තං විතං සොමාරපට්ටකං
ඉද්ධිජං දෙවදින්නඤ්ඤි⁵ තස්සෙ'තං අනුලොමිකං.
553 තිවිවරං පරිකාරවොලඤ්ඤි මුඛපුඤ්ජනං
තිසීදනමබ්බෙය්‍ය පච්චස්ථරණමෙව ව.
554 එකාගමපි විතා භික්ඛු න වසෙය්‍ය තිවිවරං;
න වසෙය්‍ය තථා'බ්බියා වාතුමාසං නිසීදනං.
555 රජ්ජා කප්පියං බිඤ්ඤං දකා තත්ථ තිවිවරං
උපපන්නං පමාණෙන අබ්බියාතබ්බමෙව තං.

1. S. අකම්. 2. B. අඤ්ඤිති. 3. B.P. ගජකෙ. 4. E.D.S.
බොම. 5. R.G.B. දෙවදන්නඤ්ඤි.

556 පව්වමනෙතන සඛිකාරී දීඝතො මුට්ඨිපඤ්චකා,
මුට්ඨිනතිකා ච තිරිසං; උත්තමනෙතන සං පන

557 සඤ්චනො විවරුනාපි වට්ඨනිති පකාසිනා.
ඉදමෙදුන්නරාසඛෙන පමාණං පරිදිපිතං.

558 මුට්ඨිපඤ්චක-දීඝනාං පමාණං තිරිසනනතො.
අඛස්සතෙය්‍යං දව්හස්ථං වා සෙසෙ අනතරවාසකො.

559 අභනාහත-කප්පානං සඛිකාරී දිගුණා මනා.
එකපටුන්නරාසඛිතා; එවමනතරවාසකො.

560 උතුඤ්චානං පන විවරානං
සඛිකාරී භික්ඛුස්ස වතුගුණා වා,
දුට්ඨෙපි සෙසා දිගුණාව චුත්තා
ඥා-සුඛං වට්ඨති පංසුකුලං.

561 තිණ්ඨි ඤේපි වෙකං වා ඡිද්දිනබ්බං පතොති වෙ;
සබ්බෙසු අප්පතොනනසු දෙය්‍යමන්වාදිකමි¹ වා.

562 අව්ඡින්නං වා අනාදින්නං ධාරෙනස්ස තිව්වරං
භික්ඛුතො දුක්ඛටං චුත්තං දුබ්බාගෙන ව සෙවතො.

563 කුසිං අඛස්සකුසිං වා පි මණ්ඩලං අභිමණ්ඩලං
විවටං අනුච්චටං² බාහනනමි³ ව භික්ඛුතා³

554 දස්සෙත්වා ව ච්චිං සබ්බං පඤ්චකාදිප්පතෙදකං
ඡින්නං සමණසාරුප්පං කත්තබ්බනතු තිව්වරං.

665 දුකෙත'ව්ඡිජ්ජගාගෙන⁴ විස්සාසගහණෙන ව
භිතායාවත්තතෙනාපි, සික්ඛාය ව පභානතො

566 පවුට්ඨාර-විනාසෙහි ලිඛිතස්ස පරිවත්තනා
සබ්බං භිජ්ජත'බ්බිකානං ඡිද්දගාවෙ තිව්වරං.

567 කණ්ඩාය්‍යභිගුලස්ස'ව තබපිට්ඨිපමාණකං
විතිවිද්ධං පන ඡිද්දමබ්බිකාන-විනාසකං.

568 එකො තනතු පි අව්ඡින්නො අබ්බිකානං ත භිද්දති;
සෙනහාවං කරොනෙතන ධොතමි⁵ රජකෙන වා.

569 පඨමං අග්ගලං දත්වා පච්ඡා ඡිද්දති, රක්ඛති;
ඝටෙත්වා කොට්ඨො ඤෙ වා පච්ඡා ඡිද්දති, රක්ඛති.

570 චතුරධ්වංගුලා ඔරං එක-දව්නං තිරිසතො
තිණ්ණමි⁶ දීඝතො ඡිද්දං භිද්දතෙව විදත්තියා.

571 තිසිදනස්ස දීඝෙන හවත්ති ඤෙ විදත්තියො,
විජ්ජාරෙන දියඝ්ඤා⁵ ව දසා තොති විදත්තිකා.⁶

1. P.G.E.D.R.K.S. අත්වාබ්බිකමි. 2. R.G.B. අනුච්චත්තකුට.

3. P.භික්ඛුතො. 4. P.R.G.B. අව්ඡිද්දගාගෙන. 5. R.E.S.D.K.

දියඝ්ඤා. 6. P.R.G.D.B.S. සුගහස්ස විදත්තියා.

- 572 හොණ්¹ කණ්ඩුපට්ඨාදි තිරියං දොව විදැනියො²
දික්කොපි වතයොව සුගතයා විදැනියා.
- 573 දික්කො සුගතයොව හවන්ති ඡවිදැනියො;
විජාරොතසිතයොව සියා වසසිකසාවිකා.
- 574 මුනිතා තිසු එතෙසු කරොන්නායා තද්ධතරිං
අධිකපෙඡදනං තායා පාවිතතියමුදිරිතං.
- 575 මුඛපුඤ්ජනවොලොකා පච්චජරණකයා වා
පමාණං අපමාණෙතත වෙව ජරදිපිතං.
- 576 සදසං අදසං සබ්බං පච්චජරණවිවරං
මහන්තං මුද්දකං එකමතෙකමපි ව වට්ඨති.
- 577 මුඛපුඤ්ජනවොලොකං දොපි වට්ඨන්ති සබ්බං
සදසං අදසං වා පි;සදසං ව නිසිදනං.
- 578 අදසා රජ්ජා යෙව වට්ඨනා³දින්නකප්පකා³
වුත්තා කණ්ඩුපට්ඨාදි; තථා වසසිකසාවිකා.
- 579 ගණනං වා පමාණං වා න පරික්කාරවොලොකෙ
පමාණ-ගණනාතිතා ගණන්ති පකතඤ්ඤනො.
- 580 සුගතට්ඨාංගුලායාමිං චතුරභිගුලවිත්තං
විකප්පනුපගං හොති පච්ඡිමං තාම පිච්චරං.
- 581 පරිසාඨපටං⁴ පතන-පොත්තිකත්තිකාදිකං
අධිට්ඨයා පරික්කාරවොලොකං පච්ඡිමවිච්චරං.
- 582 බහුති එකතො කතා අධිට්ඨාතුමපි වට්ඨති.
මාතු-ආදිතමත්ථාය සපිතෙ තත්ති දෙසකා.
- 583 වසාමාසෙ අධිට්ඨයා චතුරො වසාසාවිකං;
පුත පවුට්ඨරිකා තං විකප්පයා කතො පරං.
- 584 තාව කණ්ඩුපට්ඨාදි යාව රොගො න සමමති
අධිට්ඨතා, තතො උභං උභරිකා විකප්පයො.
- 585 “ඉමං කණ්ඩුපට්ඨාදිං ඉමමනනරවාසනං
අධිට්ඨාමි”කාධිට්ඨයා; සෙසෙසුපි අයං කතො.
- 586 ඉමං කණ්ඩුපට්ඨාදිං එතන්ති ව අසමමුඛො
වතො පවුට්ඨරෙයොවං;සෙසෙසුපි විවකකමණ.
- 587 ආයොගං මකසා කතා කායෙන උත්තා⁵ කතා
වචසාධිට්ඨිතඤ්ඤාති අධිට්ඨාකා ද්විතො මතං.
- 588 ඉති සබ්බමදං වුත්තං තෙවිවරිකතිකප්පකො;
තථා වතාමධිට්ඨයා තං පරික්කාරවොලොකො.

1. D.E.S. හොනි. 2. D.E.S.K. විදැනියා. 3. S. පට්ඨකවත්ත
කප්පකා. 4. S.B.K. පරිසාමතපටං. 5. P.K. උත්තා
B. උත්තො.

- 589 “නිව්වරං පරිකාර-වොලං කාතුම්ඵ වට්ඨති”
එමං වුද්දසිතො වුතො පරිකාරො නිරුත්තො?
- 590 න, තෙව්වරිකයො¹ව වුතනතො තත්ථ සඤ්ඤා;
තං පරිකාරවොලොකියො තස්මා සබ්බමි වට්ඨති.
- 591 “අධිවෙය්හි විකප්පෙති. අනාපඤ්ඤි”²ති එත්ථ ව
අධිවෙය්හි විකප්පෙති³ව විකප්පෙති⁴විධානතො.
- 592 භික්ඛුයො⁵වං කරොන්තස්ස න දෙසො උපලබ්ධති.
එවඤ්ඤා න සියං කස්මා මුඛපුඤ්ජනකාදිකං?
- 593 න⁶ මුඛපුඤ්ජනාදිකං⁷ තෙසං නිව්වට්ඨානතො
අනිව්වට්ඨානකයො⁸ අධිවෙය්හිනානු සුඤ්ඤිති.
- 594 නිබ්බානමුඛමෙතනති මහාපච්චරියමපන
වුතනතො වු නිසෙධෙතුං න සක්කා විතරකඤ්ඤානං.
- 595 විවරං පරිපුණ්ණනති නිදානුපප්පනතිනො පි ව
නිබ්බානමුඛමෙතනති⁹ වෙදිතබ්බං විහාමිනා.
- 596 කුසමාකාදි-විරාති කම්මලං භෙස-වාරජං
පුලලවිමයං ධාරගතො දුකපකතාජ්ඣනකම්පෙ.
- 597 කදලෙරදුරුසෙසු අකකදුරුසෙසු වු අපාඨකෙ
දුකකවං නිරිවෙ-වා පි වෙය්හෙ කඤ්චිකෙ පි ව.
- 598 සබ්බනිලක-මසෙස්ථං-කණ්ණ-ලොහිත-පිතකෙ
මහාකංම-මහාරහිතරතෙතසු පි ව දුකකවං.
- 599 අවිජ්ජනාදසකෙ දීඝ-එණ¹⁰-පුප්ඵදසෙසු ව
අවිජ්ජනාවිවරයො¹¹ත්ථ තත්ථ නිඤ්ඤි අකප්පියං.
- 600 අධිවෙය්හි විකප්පෙති විසංචේති විතස්සති
අනොදසාහං, විසංචෙස අනාපනති පකාසිතා.
- 601 කසිතං තාම තාමෙත සමුට්ඨානමිදමපන
අවිතමිත්‍රියං වුතතං නිවිතනඤ්ඤා තිවෙදනං.

පඨම-කසිතකථා.

- 602 භාමාදිසු පදෙසෙසු තිපඤ්චසු තිව්වරං
ස්පෙතො එකරත්තිමිති සංකසමුත්තියා විතා.
- 603 භික්ඛුනො පන තෙන¹²යො විප්පවඤ්ඤා න වට්ඨති;
තොති නිසංගහියං විප්පවසතො අරණ්ණගමෙ.
- 604 විවරං නිකම්පිකාන තනායන්තයො¹³ව¹⁴ රත්තියො
අරුණ උට්ඨිතෙ තිත්තු කාතබ්බං තෙන භික්ඛුතා?

1. P. K. වොලය. 2. P.B.R.E. පොඨකෙසු තත්ථ. 3. E.R.E.
පුඤ්ජනාදිකං. 4. P. නිදානමුඛ. 5. P.B. මුඛ.
6. P. භායන්තයො.

- 605 දුක්ඛං මුතීනා වුත්තං නිසංගිං-නිවාසනෙ,
තබ්බයා පන සො භික්ඛු තඤ්ඤා ගවුත්ති, දුක්ඛං.
- 606 අවිජ්ජාචරිතං සිත්තනා පන භික්ඛුනො
ත නස්සා'කප්පියං නාම විවරං අප්පි නිසද්ධිනං;
- 607 නිවාසෙත්වා ගතෙත්වා ච ගනත්වා භික්ඛුස්ස සන්තිකං
නිසංගිත්වා පනා'පත්ති දෙසෙතබ්බාච විසද්ධිනා.
- 608 පරස්සානිසංගිත්වා තං දුක්ඛං පරිභුක්ඛන්තො
පයොගෙ ච පයොගෙ ච හොති පාරාපනාදිසු
- 609 අනාපත්ති තමස්සදස්ස භික්ඛුනො පරිභුක්ඛන්තො.
අදෙනාස්ස ච නිසංගියං දුක්ඛං පරියාපුතං.
- 610 ථෙරෙ ච දහරෙ මග්ගං ගවුත්තෙනාසු උභොසුපි
පත්තචිවරමාදාය ඔතිනෙ දහරෙ පන
- 611 අසම්පන්නෙ ගරුං තස්මිං උග්ගවුත්ත'රුණො යදි-
හොති නිසංගිං වත්ථං; පස්සමහති ච නිසංගො.
- 612 මුහුත්තං විස්සම්ඛාන ගවුත්තෙන දහරෙ පන
හොති නිසංගිං වත්ථං; පස්සමහති ච නිසංගො.
- 613 *සුතා ධම්මකථා යස්මිං උග්ගවුත්ත'රුණො යදි-
හොති නිසංගිං වත්ථං; පස්සමහති ච නිසංගො.
- 614 පච්චුද්ධාරෙ² අනාපත්ති උභිසම්මුතිකස්සපි
අනෙතා යෙවාරුණෙ නං වා විස්සජ්ජති විතස්සති.
- 615 පස්මෙන සමානාව සමුට්ඨානාදයො නයා;
අපච්චුද්ධාරණං එත්ථ අක්රියාති විසෙසිතං.

දුතිය-කසිනකථා.

- 616 අකාලවිවරං මාසපරමං නිකම්පෙ සති
පච්චාසාය, නතො උද්ධං සපෙතුං ත ච වට්ඨති.
- 617 දසානාතිකකමො යෙව පස්මෙ කසිනෙ; ඉධ
මාසස්සාතිකකමො වුත්තො; සෙසො තෙන සමො මනො.

තතිය-කසිනකථා.

- 618 භික්ඛු භික්ඛුනියා භුත්තං වත්ථං අසද්ධිනිකාය යො
ධොවාපෙති රාජාපෙති ආකොවාපෙති වෙ නතො
- 619 තස්ස නිසංගියාපත්ති පස්මෙන පකාසිතා.
තථා සෙසෙති ච ද්විති දිපිතං දුක්ඛංචයං.
- 620 සිකම්මානාය වා හත්ථෙ ධොවනත්ථාය දෙනි වෙ,
සා හුත්වා උපසම්පන්නා පච්ඡා ධොවති, සො නයො.

* E.K.S. පොත්කෙසු අයං ගාථා න දිස්සති. 1. R.E.D.S.
පච්චුඛවෙ.

- 621 සාමණේර-නිදෙසෙපි ලිඛිතඤ්ඤා පරිවත්තති,
භික්ඛුනීසු'පසම්පජ්ජා ධොතො නිසංගහියං සියා.
- 622 දහරාතඤ්ඤා භික්ඛුනං ගන්තේ වන්තේ නිසාදිතො
පරිවත්තන-ලිඛිතසු තෙසු ථෙ'ස නයො මනො.
- 623 තථා භික්ඛුනියා ගන්තේ දිනො 'ධොවා'ති චිවරෙ
පරිවත්තො භූ ලිඛිතසම්මිං සචෙ ධොවති, වටති.
- 624 'ධොවා'ති භික්ඛුනී දුන්නා සචෙ සබ්බං කරොති සා
ධොවනපච්චයා යෙව නසං නිසංගහියං සියා.
- 625 "ඉමසම්මිං චිවරෙ සබ්බං කත්තබ්බං චං කරොති"ති
භොති නිසංගහියඤ්ඤා'ව වදන්තො දුක්ඛට්ඨයං.
- 626 ඤාතිකාඤ්ඤාතිසංඤ්ඤාසං, පච්චන්තර-නිසිද්ධං
අඤ්ඤාසං භන්තකං වා පි ධොවාපෙනාසං දුක්ඛට්ඨං.
- 627 එකතො උපසම්පන්නා භික්ඛුනීනං වසෙන යා
තාය ධොවාපනෙ වාපි¹ භොති ආපතති දුක්ඛට්ඨං.
- 628 අවුත්තා'පරිභුත්තං වා අඤ්ඤං වා යදි ධොවති,
න දෙසො. සඤ්චරන්තො සමුට්ඨානාදයො සමා.

පුරාණචිවරධොවාපනකථා.

- 629 විකප්පනුපගං කිඤ්චි පච්ඡිමං පත විවරං
ගණහතො භොති පාවිතති, යපෙතා පාරිවට්ඨකං.
- 630 පයොගෙ ගහණත්ථාය දුක්ඛට්ඨං පරියාපුතං;
තස්ස නිසංගහියාපතති ගහණෙන පකාසිතා.
- 631 සචෙ අනුසම්පන්නගන්තේ පෙසෙති විවරං
අඤ්ඤානු පාරිවට්ඨාපි ගහෙතූං පත වට්ඨති.
- 632 ඤාතිකායපි අඤ්ඤාතිසංඤ්ඤාසං විමතිස්ස වා
එකතො උපසම්පන්නගන්තා ගණහාති, දුක්ඛට්ඨං.
- 633 'දස්සාමි'ති ව ආහොගං කතා වා පාරිවට්ඨකං
තාවකාලික-විස්සාසගාගෙ දෙසො න විජ්ජති.
- 634 අඤ්ඤං පත පරික්ඛාරං න දෙසො භොති ගණහතො.
සඤ්චරන්තසමුට්ඨානං ඉදං වුත්තං ක්‍රියාක්‍රියං.

චිවරපට්ඨගහණකථා.

- 635 විවරං විඤ්ඤාපෙනාසං අඤ්ඤාතකාප්පවාරිතං
භොති නිසංගහියාපතති අඤ්ඤානු සමයා පත.
- 636 තිකපාවිතියං වුත්තං, තථෙව දව්කදුක්ඛට්ඨං
ඤාතකො'ඤ්ඤාතිසංඤ්ඤාසං තත්ථ වෙමතිකස්ස ව.

1. K. ධොවාපනෙනාපි.

637 සමයෙ විඤ්ඤපෙන්නස්ස ඤාතකෙ වා පචාරිතෙ
අඤ්ඤස්සත්ථාය වා තස්ස ඤාතකෙ වා පචාරිතෙ

638 අනාපත්තීති ඤාතබ්බං, තථා උම්මත්තකාදිනො,
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිත්තසමා මනා.

අඤ්ඤාතකවිඤ්ඤාතතිකථා.

639 අප්පචාරිතමඤ්ඤාතිං විවරන්තු තතුත්තරිං
හොති තිස්සග්ගියාපතති විඤ්ඤපෙන්නස්ස භික්ඛුනො.

640 යස්ස තීණ්ඨිති තට්ඨාති, ඥෙ වා එකමපි වා පන,
ඥෙ වා එකමපි වා තෙන සාදිතබ්බං, න කිඤ්චිපි.

641 සෙසකං ආභරන්තස්ස, දිනො න'විජින්නකාරණා,
සන්නකෙ ඤාතකාදිනං, අන්තනො පි ධනෙන වා,

642 අනාපත්තීති ඤාතබ්බං; තථා උම්මත්තකාදිනො,
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිත්තසමා මනා.

තතුත්තරිකථා.

643 කලාණකම්මතාහෙතු ආපජ්ජති විකප්පනං
විවරෙ පන යො තස්ස ලාභා තිස්සග්ගියං භවෙ.

644 මහග්ගං දුතුකාමමහි අප්පග්ගං විඤ්ඤපෙති යො,
සන්නකෙ ඤාතකාදිනං අනාපතති පකාසිතා.

645 ඤාතකා'ඤ්ඤාතිසඤ්ඤාදිස්ස දුක්ඛං විමතිස්ස ව.
සඤ්චරිත්තසමා දුන්නා සමුට්ඨානාදයො නයා.
පඨමොපකම්මකථා.

646 දුතියොපකම්මෙ යස්මා වත්තබ්බං තත්ථි කිඤ්චිපි
තස්මා අනන්තරො'නස්ස සදිසො'ව විනිව්ඡයො.

දුතියොපකම්මකථා

647 රඤ්ඤ වා රාජභොග්ගා වා² භික්ඛුමුද්දිස්ස ආහනං
අකප්පියං සුවණණාදිං ගහෙතුං න ව වට්ඨති.

648 රජතං ජාතරූපං වා අන්තනො වා පරස්ස වා
අත්ථාය ගණන්තුං කිඤ්චි දීයමානං න වට්ඨති.

649 අඤ්ඤස්සත්ථාය නිද්දිට්ඨං භික්ඛුනො පතිගණ්හනො
දුක්ඛං තස්ස හොති'ති මහාපච්චරියං පන.

650 තෙනා අකප්පියං භණ්ඩං ඉත්ථං කොපි සචෙ වදෙ;
“ඉදං සංඝස්ස දමමිති, පුග්ගලස්ස ගණස්ස වා,³

651 ආරාමං වා විහාරං වා වෙනියං වා කරොපි”ති
න ව වට්ඨති නං වත්ථුං සබ්බෙසං සම්පට්ඨිත්තුං.⁴

1. K. දුතුකාමමපි. 2. P.G.B. රාජභොග්ගෙන. 3. G.තෙනා
අකප්පියං භණ්ඩං “ඉදං සංඝස්ස දමමි”ති වෙනියස්ස විහාරස්ස
පුග්ගලස්ස ගණස්ස වා. 4. K. සබ්බෙසමපි පටිච්ඡිත්තුං.

- 652 අනාමසිනා සංඝං වා ගණං වා පුග්ගලමපි වා
“වෙනිගස්ස විහාරස්ස දෙමා”ති හි වදන්ති වෙ,
- 653 තං භිරඤ්ඤං සුවණ්ණං වා නිසෙධෙත්තුං න වට්ඨති.
ආරාමිකානං වත්තබ්බං “වදන්තො”වම්මෙ”ති ව.
- 654 රජතං ජාතරූපං වා සංඝස්ස පතිගණනතො
ගොති නිස්සංගිගාපනති; පරිභොගෙ ව දුක්ඛවං.
- 655 තද්ව්‍යාකාසං ව ඛෙත්තත්තා සස්සප්පතතිනිදන්තො
ගහණං පරිභොගො වා න ව වට්ඨති භික්ඛුනො.
- 656 “වත්තාරො පච්චගෙ සංඝස්ස ගණො වා පරිභුක්ඤ්ඤා”
ඉවෙචං පන වතා වෙ දෙති; සබ්බමපි වට්ඨති.
- 657 කාරාපෙති ව කෙදරෙ ජිහ්වපෙත්වා වත්තපත
කෙදරෙත්තු පුරාණෙත්තු අතිරෙකමපි ගණන්ති,
- 658 අපරිච්ඡින්නාගස්මිං තවසස්සෙපි “එත්තකං
භාගං දෙථා”ති වතා වෙ¹ උට්ඨාපෙති කතාපණේ,
- 659 වතා අකප්පිහං වාචං “කස්සථ වපථා”ති ව
උප්පාදිතඤ්ඤා සබ්බෙසං ගොති සබ්බමෙකප්පියං.
- 660 “එත්තකො නාම භාගොති එත්තිකාය ව භුමියා”
පතිට්ඨාපෙති යො භුමිං අවතා කස්සථාදිකං,
- 661 සග්ගෙව පමාණස්ස ජාතනත්තනු භුමියා
රජ්ජයා වාපි දණ්ඩන ඛෙත්තං මිණති යො පන
- 662 බලෙ වා රක්ඛති ධනා බලතො පි තතො පුත
නිහරාපෙති වා විහිං තස්සෙවෙනමෙකප්පියං.
- 663 “එත්තකෙහි ව චිතිති ඉදං ආගරථා”ති ව
ආගරන්ති ව යං වුත්තා තස්සෙවෙනමෙකප්පියං.
- 664 එත්තකෙන භිරඤ්ඤන ඉදමාගරථාති ව
ආගරන්ති සවෙ වුත්තා සබ්බෙසං තමකප්පියං.
- 665 පෙසකාරකදසං වා අඤ්ඤං වා රජකාදිත්තු
ආරාමිකානං නාමෙත දෙන්නි² වට්ඨති ගණන්තුං³.
- 666 “ගාවො දෙමා”ති වුත්තෙපි ගහෙත්තුං න ව වට්ඨති³.
පඤ්චගොරසං-ගොගත්ථං වුත්තෙ දෙමාති වට්ඨති.
- 667 අජිකාදිත්තු එසො’ව තයො ඤෙඤොසා විභාචිනා
කප්පියෙත ව වාකොසන සබ්බං වට්ඨති ගණන්තුං.
- 668 භත්ථිං වා මහිසං අස්සං ගොණං කුක්කුටස්සකරං
දෙන්නෙත්තු ව මත්තස්සෙත්තු න ව වට්ඨති ගණන්තුං.

1. K. වා වතා. 2. P.B. දෙන්නො. 3. D.K. න ව වට්ඨති ගණන්තුං.

- 669 පටිසිඳො¹පි සමසස්ස දඬා ගව්ණනි වෙ පන
මුලං දඬාව සමසස්ස කෙවි ගණහනි වට්ඨි.
- 670 “ඛෙතං වජ්ඣං තලාකං වා දෙම ගො-අජ්ඣාදිකං
විහාරස්ස”ති වුතෙනපි නිසෙධෙභුං න. වට්ඨි.²
- 671 තිකඛන්තුං වොදනා වුතනා, ඡකඛන්තුං ඤානමමුචි;
යදි වොදෙති යෙවච්ඡ වොදනා, දිගුණා සිති.
- 672 අනාපනති අවොදෙඬා ලභො උමමනතකාදිනො.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිතතසමා මනා

රාජසිකඛාපදකථා

විවරවගෙගා පඨමො

(II එළකලොමමග්ග.)

- 673 එකෙනාපි ව මිස්සෙඬා සන්තං කොසිසංසුනා
ගොති නිස්සග්ගියාපනති කාරාපෙනතස්ස භික්ඛුනො.
- 674 පරජාය කරොන්නස්ස කාරාපෙනතස්ස සන්තං
අඤ්ඤාන ව කතං ලභා සෙවමානස්ස දුක්ඛං.
- 675 අනාපනති විතානං වා භුමිවත්ථරණලෙව වා
භිසං බිම්බොගනං වාපි කරොන්නස්සාදිකමමිනො.
භොසිසකථා.

- 676 කාළකෙළකලොමානං සුඤ්ඤානං සන්තං සවෙ³
කරෙය්‍යාපනති ගොතිස්ස; සෙසනතු පඨමුපමං.
සුඤ්ඤානකථා.

- 677 අනාපනති තුලං වා පි බහුං වා සබ්බමෙව වා
කරොන්නස්ස ගහෙඬාන ඔදනං කපිලමපි වා.
- 678 අනුක්කමෙන එතාති සන්තාති ව තිණ්ඨි
නිස්සජ්ඣා පි ලභාති සෙවමානස්ස දුක්ඛං,
- 679 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිතතසමා මනා.
ඉමෙසං පන තිණ්ණමපි තතිගනතු ක්‍රියාක්‍රියං.
දොභාගකථා.

- 680 ඡන්තං ඔරෙන වස්සානං කරොන්නස්ස ව සන්තං
ගොති නිස්සග්ගියාපනති යපෙඬා භික්ඛුසමමුචිං.
- 681 අනාපනති පරජාය කාරාපෙනි කරොති වා
කතං වා පන අඤ්ඤාන ලභිඬා පරිභුඤ්ඤානො;

1. P. පටිසෙධෙ. 2. K.D.S. න ලබ්භති. 3. R.G.B. පන.

- 682 ඡබ්බස්සාති කරොන්නස්ස තද්ධම්මි ච ඡන්තං,
විතානෙ සාණ්ඨපාකාරෙ තිස්සජ්ජිකා කතෙපි ච.

ඡබ්බස්සකථා.

- 683 අනාපතති අනාදය අසනෙන සන්තෙ පන
අඤ්ඤස්සත්ථාය කාරෙභුං කතං ච පරිභුඤ්ඤාං.
684 අනාදනවසෙන'ස්ස සුගතස්ස විදුත්ථියා
කරණෙන ච සත්ථාරා උත්තමෙනං, ක්‍රියාක්‍රියං.
685 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිත්තසමා මතා,
අනන්තරසි'මස්සාපි විසෙසො නුපලබ්භති.

සන්තකථා.

- 686 ගච්ඡන්තො පන යානෙ වා හත්ථි-අස්සාදිකෙසු වා
ස්පෙති යදි ලොමාති සාමිකස්ස අජානතො,
687 තියොජනමතිතෙසු තෙසු ආපතති භික්ඛුතො.
අගච්ඡන්තෙසු තෙසෙව'ච ස්පිතෙසු ප'යං තයො.
688 යානෙ පන අගච්ඡන්තෙ අස්සෙ වා හත්ථිපිට්ඨියං
ස්පෙත්වා අභිථුනිත්වා සවෙ-සාරෙති,¹ වට්ඨති.
689 “න වට්ඨති”ති නිද්දිට්ඨං කුරුඤ්චස්සකථාය හි,
තං පන'ඤ්ඤං හරාපෙති වචනෙන විරුජ්ඣති.
690 කණ්ණවජ්ඣෙදෙසු ලොමාති පකඛිපිත්වා පි ගච්ඡන්තො.
තොති යෙව කිරා'පතති ලොමාතං ගණනාවසා.
691 සුත්තකෙන ච බන්ධිත්වා ස්පිතං පන වට්ඨති;
වෙණිං කත්වා හරන්තස්ස ආපතති පරිදීපිතා.
692 සුඛකසාතං අනුපපත්වා වොරාදිති උපද්දන්තො
යො ව'ඤ්ඤා විහිතො² වාපි ආපතති යදි ගච්ඡති.
693 තියොජනං හරන්තස්ස උභනකං වා තියොජනං
තථා පච්චාහරන්තස්ස³ තාති යෙව තියොජනං,
694 තිවාසත්ථාය වා ගතත්වා හරන්තස්ස තතො පරං
අවිජ්ජනං වාපි තිස්සට්ඨං ලභිත්වා හරන්තොපි ච,
695 හරාපෙන්නස්ස අඤ්ඤාන හරන්තො කතගණකං,
තථා උම්මත්තකාදීනං අනාපතති පකාසිතා.
696 ඉදම්පන සමුට්ඨාතං කායතො කායවිත්තතො;
අවිත්තං කායකම්මඤ්ච තිවිත්තඤ්ච තිවෙදනං.

එලකලොමකථා.

1. B.G. හරති. 2. E.D. සච'ඤ්ඤා විහිතො. 3. P.R.G.K. පච්චාහරන්තස්ස.

697 සමුට්ඨානාදිනා සද්ධිං ලොමබොවාපනමපි ව
විවරස්ස පුරාණස්ස බොවාපනසමං මනං.

එලකලොමබොවාපනකථා.

698 ගණනායස්වා ගණනාපෙයස්¹ රජනං ජාතරූපකං
නිස්සජ්ජිකා පනා'පතති දෙසෙනබ්බාව භික්ඛුනා.

699 රජනං ජාතරූපකච උභින්නං මාසකොපි ව
එතං චතුබ්බිධං වජ්ඣු කොති නිස්සග්ගියාවහං.

700 මුත්තා මණි සිලා සබ්බො පවාලං ලොභිතඛිකතො
මසාරගල්ලං, ධක්ඛුඤ්ඤති සත්තං, ගො-මභිසාදිකං,

701 බෙත්තං, වජ්ඣු, තලාකකච දසිදසාදිකං පන
දුක්ඛකටස්ස'ව වජ්ඣති දීපිතාති මහෙසිනා.

702 මුග්ග-මාසාදිකං සබ්බං සප්පි-ආදිති තණ්හුලා
සුත්තං වත්ථං එලං එලං කප්පියං එවමාදිකං.

703 තත්ථ'ත්තතො පනත්ථාය වජ්ඣං නිස්සග්ගියස්ස භි
සමපටිවර්තී යො භික්ඛු තස්ස නිස්සග්ගියං සියා.

704 සබ්බාදිකං තමත්ථාය ගණනතො දුක්ඛකටං; තථා
දුක්ඛකටස්ස ව වජ්ඣමපි² සබ්බත්ථාය ව දුක්ඛකටං.

705 සචෙ කහාපණාදිකං සහස්සං පතිගණනති
වජ්ඣනං ගණනායස්ස ආපතතිගණනා සියා.

706 තථා සිටිලබ්භෙධාසු³ එවිකාදිසු රූපතො
ආපතතිගණනා මුත්තා මහාපච්චරියමපන.

707 "ඉදං අයස්ස හොතු"ති චුතො⁴ පන වු⁵ කෙනවි
සචෙ ගණනිතුකාමොපි නිසෙධෙනබ්බමෙව ව.⁶

708 පටික්ඛිතෙනපි තං වජ්ඣං ඨපෙත්වා යදි ගවර්තී,
තථා ගොපාසිතබ්බං තං යථා තං න විනයස්සති.

709 "ආගරෙ'දමිදං ගණන,ඉදං දෙහිධ තික්ඛිප"
ඉච්චෙ'වං භික්ඛුතො වත්තුං න වට්ඨති අකප්පියං.

710 ඨපෙත්වා රූපියග්ගාහං නිස්සට්ඨපරිවතතිතං
සබ්බෙහි පරිභොගතබ්බං භාජෙත්වා සප්පි-ආදිකං.

711 අත්තතො පත්තනාගමපි පටිග්ගාහක-භික්ඛුතො
ගහෙතුං අඤ්ඤතො ලභං භුඤ්ඤිතුං වා න වට්ඨති.

712 යං කිඤ්චි පන සම්භුතං පච්චයං වජ්ඣතො තතො
භික්ඛුතො සෙට්ඨානස්ස කොති ආපතති දුක්ඛකටං.

1. D.E.S. ගහෙයස්වා ගාහාපෙයස්. 2. P.D.S. වජ්ඣමපි. 3. P.K.S.B. බකෙසු. 4. S. චුතො. 5. B.S.P. වා පන. 6. K. හං.

- 713 අජ්ඣාදාමෙ අනාපනති තමජ්ඣාවසථෙපි වා
ගහෙතො වා ගහාපෙතො නික්ඛිපනතස්ස භික්ඛුනො.
714 කිකපාවිතතියං දුතතං; රුපියනති අරුපියෙ
සඤ්ඤානො විමතිස්සාපි හොති ආපනති දුක්ඛං.
715 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිතසමා මනා.
ක්‍රියාක්‍රියමිදං දුතතං අයමෙව විසෙසනා.

රුපියපමිගගභණකථා.

- 716 වච්ඡං නිසංගහිමස්සාපි වච්ඡං වා දුක්ඛටස්ස ව
කපපියස්ස ව වච්ඡං වා යො නිසංගහිමවච්ඡනා
717 වච්ඡනා දුක්ඛටස්සාපි වච්ඡං නිසංගහිමස්ස වා.
පරිවතෙති, ආපනති, කපපියෙන ව වච්ඡනා
718 දුක්ඛටස්ස ව වච්ඡං වා වච්ඡං වා කපපියස්ස ව
වච්ඡනා දුක්ඛටස්ස ව පරිවතෙති, දුක්ඛං.
719 වච්ඡනා කපපියස්සාපි තථා දුක්ඛටවච්ඡකං
පරිවතෙති යො තස්ස හොති ආපනති දුක්ඛං.
720 වච්ඡනො දුක්ඛටස්සාපි තථා නිසංගහිමස්ස ව
ගභණං වාරිතං පුබ්බො,¹ ඉමිනා පරිවතනතං.
721 රුපියනති ව සඤ්ඤාස්ස විමතිය අරුපියෙ
තෙන දො දුක්ඛටා හොනති වේනාපෙතතස්ස රුපියං.
722 අරුපියනති සඤ්ඤාස්ස අනාපනති අරුපියෙ,
'ඉදං ගහෙතො දෙති'ති වදන්තොපි ව පඤ්චති.
723 සෙසං අනන්තරෙන'ව සමුට්ඨානාදිකං සමං.
ඉදං ක්‍රියසමුට්ඨානමයමෙව විසෙසනා.

රුපියසංවොහාරකථා.

- 724 කපපියං කපපියෙන'ව පරිවතනතො පන
හොති නිසංගහිමාපනති යපෙතො සහධමිකෙ.
725 අකාපපියස්ස වච්ඡස්ස තෙන'ව පරිවතනතං
න යවජ්ජිති නිද්දිට්ඨං කයවික්ඛායසම්භවං.
726 තස්මා මානාපිතුනමපි වච්ඡං යං කිඤ්චි කපපියං
'ඉදං දෙති'මිතාහි'ති වදන්තො පන දුක්ඛං.
727 සකං වා දෙති වෙ භණ්ඩං එවං වත්තාන මාතුයා,
මාතුයා වා තථා භණ්ඩං සයං භණ්ඩාති, දුක්ඛං.
728 සහජං පරභණ්ඩසම් පරභජ්ඣාදි අතතනො
භණ්ඩකෙ පන සමපතො නිසංගහිම මුදිරිතං.

1. K. S. පුබ්බං.

- 729 “ගහෙකා වා ඉදං නාම ඩුඤ්ඤා භොජනං ඉමං
ඉදං නාම කරොති”ති වතනුං පන න වට්ඨති.
- 730 විඝාසාදමථඤ්ඤං වා “ඩුඤ්ඤා භොජනං ඉමං
ජලලිං¹ වා පන වලලිංවා කට්ඨං වා දුරුමෙව වා
- 731 ආහරා”ති වදනනස්ස වත්තං ගණනාවසා
භොතති ආපතතියො තස්ස භික්ඛුනො කායවිකකයෙ.
- 732 ඉමඤ්ච යාගුං පිච, ඩුඤ්ඤා භතනං,
භුතෙතා’සි ඩුඤ්ඤාසි ඩුඤ්ඤාසි’දං
භතනං,² ඉදං නාම කරොති කමමං.”
ඉචෙව වතනුං පන වට්ඨතෙව.
- 733 භුමියා සොධනෙ වාපි ලිමපනෙ වත්ථොවනෙ
ඵත්ති කිඤ්චිපි³ තත්ඤ්ඤං ගණිං නිස්සජ්ජතබ්බකං;
- 734 නිස්සග්ගියෙ ව වත්තමනි තට්ඨො භුතෙතාපි වා’යථා
දෙසෙතබ්බො ආපතති දෙසෙතබ්බො තථා අයං.
- 735 “ඉමිනා ව ඉමං නාම ගහෙකා දෙති මෙ”ඉති
ආවිකති අනාපතති යපෙකා ගණිසාමිකං;
- 736 “ඉදං මම’නි, අත්ථො මෙ ඉමිනා”ති ව භාසිතො.
සෙසං අනන්තරෙතෙ’ව සමුට්ඨානාදිනා⁴ සමං.

කායවිකකයකථා.

දුතියො වගෙගා

(III පත්තවග්ග.)

- 737 මත්තිකායොමයා පත්තා කප්පියා ජාතිනො⁵ දුවෙ.
තයො පත්තස්ස වණණා තු උක්කට්ඨො මජ්ඣිමො’මකො.
- 738 දව්නං තණ්හුලතාලීනං භතනං මගධනාලියා
බාදකඤ්ච වතුබ්බාගං වාඤ්ඤාඤ්ච තදුපියං
- 739 උක්කට්ඨො නාම සො පත්තො යො නං සබ්බන්තු ගණන්ති.
මජ්ඣිමො තස්සුපඤ්ඤා ව⁶ තදුපඤ්ඤා ව⁶ ඔමකො.
- 740 උක්කට්ඨස්ස ව උක්කට්ඨො තස්සොවොමක-මජ්ඣිමො
ඵචං මජ්ඣිම-ඔමෙසු තව පත්තා භවන්ති හි.
- 741 උක්කට්ඨකකඨකො තෙසු අපත්තො ඔමකො මතො;
තස්මා නාපි අධිට්ඨානං ගවජන්ති න විකප්පනං.
- 742 සෙසං සත්තවිධං පත්තං පත්තලක්ඛණසංයුතං
අධිට්ඨාය විකප්පෙතො පරිභුඤ්ඤාය පණ්ණිනො.

1. ජලලිං (අඤ්ඤා භාලොභාජපොත්තා.) 2. B.R.G.K. තුචං.

3. P.K.B. කිඤ්චාපි. 4. P.K දිකං. 5. R.G.B. ජාතියා.

6. P.R.G.D.S. ව.

- 743 දසාහපරමං කාලං ධාරෙය්‍යො¹ අතිරෙකතො²
අතිකකාමයතො පතනං තං හි නිසංගහිතං සියා.
- 744 යං පතනං න විකපෙපති, යං නාදිවේදිති වා පන,
විනාසද්‍රෝහි සො පතෙතා අතිරෙකොති දණ්ණිතො.
- 745 චතතබ්බන්තු “ඉමං පතනං අදිට්ඨිමි”ති සම්මුඛෙ;
“එතං පතන”න්ති දුරස්මිං; පච්චුද්ධාරෙප’යං නයො.
- 746 ආභොගං මනසා කතා කතා කායවිදාරකං
කායෙන පි ච පතනස්ස අදිට්ඨානං පකාදිතං.
- 747 පතෙතා ජගතධිට්ඨානං දන-හෙද ව³ නාසනො.
විබ්බුද්ධාර-පච්චිකම්-පරිදත්තන-ගාහනො.
- 748 කඛගුසිත්ථපමාණෙන බෙනා’දිට්ඨාන’ද්දස්සති;⁴
පිදතිතා අදිට්ඨෙය්‍ය අයොවුණ්ණෙන වා’ණියො.
- 749 යො හි නිසංගහිතං පතනං අතිස්සප්පච භුක්ඛිති
දුක්ඛං තස්ස නිද්ධං භුතා ධොවන-ධොවනෙ;
- 750 සුවණ්ණ-මණිපතෙතා ච වෙච්චි-ඵලිකුඛ්භවො
කාච-කංසමයො පතෙතා තිපුසිසමයො’පි ච
- 751 තථා දුරුමයො පතෙතා තම්බ-සඤ්ඤිමයො පි ච
එකාදසවිධො පතෙතා දුක්ඛො දුක්ඛං-වඤ්ඤො⁵.
- 752 ඤට-සීසකටාහො ච තුඤ්ඤාසානුරොමිකං.
තම්බලොගමියං තත්ථ ථාලකමපන චට්ඨති.
- 753 ඵලික-කාච-කංසානං තට්ඨකාදීන්⁶ කානිචි
පුග්ගලස්ස න චට්ඨන්ති, චට්ඨන්ති ගිජ්-සඤ්ඤිකා.
- 754 යං කිඤ්චි සොදකං පතනං පටිසාසමෙය්‍ය දුක්ඛං;
සාධුකං වොදකං නත්වා පටිසාසමෙය්‍ය දණ්ණිතො.
- 755 භික්ඛුතො සොදකං පතනං භික්ඛුප්පං න චට්ඨති.
උණ්ණ න තිද්දෙතෙබ්බො,⁷ තිද්දන්තස්ස⁸ දුක්ඛං
- 756 මිසන්තො⁹ පරිභණ්ඩන්තො සපෙතං න ච චට්ඨති.
මිසියා පරිභණ්ඩං වා විකුණ්ණං පන චට්ඨති.
- 757 දුරු-ආධාරකො පතනො දො සපෙතමපි චට්ඨති;
අයමෙව නයො දණ්ඩ-භුමි-ආධාරකෙසු පි.
- 758 තට්ඨිකායපි වොලො වා පොත්ථකෙ කට්ඨාරකෙ
පරිභණ්ඩකතායාපි භුමියං වාලකාසු වා
- 759 තථා රූපාසු සුඛාසු සපෙතං පන චට්ඨති.
සරජාය සපෙතන්තස්ස දුක්ඛං බරභුමියා.

1. K. B. ධාරෙය්‍ය.

2. P.K.B. අතිරෙකතො.

3. P.K.

දුක්ඛෙදක.

4. P. චට්ඨති.

5. P.G. වඤ්ඤො

6. P.T.

කට්ඨකාදීති.

7. D.E.R.S.G. තිසිඛගෙනබ්බො.

8. D.E.R.S.G.

තිසිඛගන්තස්ස.

9. B. මිසන්තො.

760 දණෙහි වා නාගදනෙන වා ලඟෙනතුමි න වටති;
ඡන්තබ්බ¹ -සෙව-පියෙසු සපෙනාසා ව දුක්ඛං.

761 අවනිසු හි බන්ධනා ඔලලෙනතුමි වටති;
බන්ධනා පි න² සෙවසා සපෙනා'පරි වටති.

762 සෙව-පියෙවකෙ පතනං සපෙනා පත වටති.
භතපුරොපි වා ඡන්තෙ සපෙනා න ව වටති.

(තයො භාණ්ඩාරා නිබ්බිතා.)

763 කවාටං න පනාමෙය් පතනහන්තො, සවෙ පත
යෙන කේනපි අබෙහන පනාමෙය්'සා³ දුක්ඛං.

764 න නිහරෙය් පතෙන වලකානට්ඨිකාති වා
උච්චිට්ඨාදුකං වා පි, නිහරනාසා දුක්ඛං.

765 පතනං පටිග්ගහං කතා ධොවිතුං හත්ථෙව වා,
මුඛතො නිහටං පතෙන සපෙනා න ව වටති.

766 අනාපතති දසාහසා අනො යෙව ව යො පත
අධිට්ඨති විකපෙපති විසාපෙපති විනසාති.

767 පඨමස්ස හි පතනස්ස පඨමෙන මහෙසිනා
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කතීනෙන සමා මනා.

පඨමපතනකවා.

768 පසෙවබන්ධන-උභයසමිං පතෙන සති ව යො පත
විඤ්ඤපෙය් නවං පතනං තස්ස නිසාග්ගියං සියා.

769 බන්ධනං එකමුද්දිට්ඨං අංගුලාය ව රාජියා;
බන්ධනාති ව චත්තාරි තවා'ට්ඨිගුලරාජියා.

770 පසෙව වා රාජියො යස්ස එකා වා පි දසගුලා
අපත්තො නාම'යං පත්තො, විඤ්ඤපෙය් තතො පරං.

771 අයොපත්තො අනෙකෙහි ලොහමණ්ඩලකෙහි වා
බද්ධො වටති මට්ඨොව⁴ අයොවුණ්ණෙන වා'ණියා.

772 පත්තං සමුඤ්ඤා නිසාට්ඨං තස්ස නිසාග්ගියං පත
අනුකම්පාය තං තසමිං අගණනාසා දුක්ඛං.

773 දියමානෙ තු පත්තසමිං යස්ස සො න ව රුවති
අපිට්ඨිතාය වා පත්තං තං න ගණනාති, වටති.

774 අපත්තස්ස තු භික්ඛුස්ස න දුතබ්බොති දීපිතො;
තත්ථ යො පත්තපරිඤ්ඤා සො දෙයො තස්ස භික්ඛුතො.

775 සවෙ සො තං ජිගුච්ඡන්තො අපපදෙසෙ සපෙනි වා
විසාපෙපති, අභොගෙන පරිභුඤ්ජති, දුක්ඛං.

1. R.E.D. ඡන්තකෙ. 2. P.K. බන්ධනා පත. 3. P.R.E.D.
B.C.K. පණාමෙනාසා. 4. G.B.S. මට්ඨො වෙ.

- 776 තවෙය් භිනෙත පි වා පනෙත අනාපතති පකාසිතා
අත්තනො ස්ඤාතකාදීතං ගණනතො වා ධනෙත වා.
777 සඤ්චරිතත-සමුච්ඡාතං ක්‍රියා පණ්ණතතිවජ්ජකං
කායකමමං වචිකමමං තිවිත්තඤ්ච තිවෙදනං.

දුතියපත්තකථා.

- 778 සප්පි-ආදිං පුරෙහත්තං හෙසජ්ජං පටිගඤ්ඤා තං¹
සාමිසමපි පුරෙහත්තං පරිභුඤ්ජති වට්ඨති.
779 තතො පට්ඨාය සත්තාහං තං වට්ඨති තිරාමිසං;
සත්තාහාතික්කමෙත'ස්ස² නිසංගහිතමුදිරිතං.
780 පච්ඡාභත්තමපි ගණතිත්වා කත්වා සන්තිධිකාරකං
සායනො පත සත්තාහං වට්ඨතෙ'ව තිරාමිසං.
781 පුරෙහත්තමපි පච්ඡා වා සයමුග්ගහිතං පත
සරිරිභොගෙ තෙතබ්බං, සාධිතුං න ව වට්ඨති.
782 නවතීතං පුරෙහත්තං භික්ඛුතා ගතිතං සවෙ
තාපෙත්වා'නුපසම්පනෙතා දෙති වට්ඨති සාමිසං.
783 සයං තාපෙති වෙ භික්ඛු සත්තාහමපි තිරාමිසං;
තාපතං නවතීතස්ස සාමපාකො³ න හොති සො.
784 පච්ඡාභත්තං ගහෙත්වා වෙ යෙන කෙතවි තාපිතං
වට්ඨතෙ'ව ව තං සප්පි සත්තාහමපි තිරාමිසං.
785 බීරං දබ්බං වා පි පටිග්ගහෙත්වා
සයං පුරෙහත්තමථො⁴ කරොති,
සප්පිං පුරෙහත්තකමෙව තස්ස
තිරාමිසං වට්ඨති භික්ඛුතො තං.
786 පච්ඡාභත්තකතො උද්ධං තං න වට්ඨති සාධිතුං;
සවජ්ජකස්ස සප්පිස්ස ගතිත්තතාව භික්ඛුතො.
787 සත්තාහාතික්කමෙ පි'ස්ස න දෙසො කොචි විජ්ජති
"පටිග්ගහෙත්වා තානි"ති චුත්තත්තා හි මහෙසිනා.
788 යථා කප්පියසප්පිමහි නිසංගහිතමුදිරිතං
තථා'කප්පියසප්පිමහි දුක්ඛං පරිදිපිතං.
789 සබ්බාකප්පියමංසාතං වජේජත්වා මංසමෙව ව
බීරං දබ්බං ව සප්පි ව නවතිතඤ්ච වට්ඨති.
790 "යෙසං කප්පති මංසං හි තෙසං සප්පි"ති කිං ඉදං?
පණ්ණිතභොජනඤ්ඤාපි නථා සත්තාහකාලිකෙ

1. P.D.R., G.B.S. පටිගඤ්ඤාති. 2. P.K. තික්කමෙත්තස්ස.
3. R.E.D., G.K.S.B. සයංපාකො, 4. K. පුරෙහත්තකතො.

- 791 නිසංගහිතස්ස වජ්ජනං පටිච්ඡේද-නිශාමනං;
ත වාසපටිසම්භානං සප්පි-ආදි-නිවාරණං.¹
- 792 තවනිතෙපි සප්පිමිති ගතිතුග්ගතිභාදිකෙ
සබ්බො දුක්ඛතයෙතො'ව වෙදිනබ්බො විනිවිජ්ජයො.
- 793 තෙලහික්ඛාය භික්ඛුනා පටිට්ඨානං උපාසකා
තෙලං වා නට්ඨිතං වා සප්පිං වා ආකීර්ණති හි;
- 794 භතතප්පිකාති වා තත්ත තණ්හුලා වා භවනති වෙ
ආදිවිපක්ඛං සංසට්ඨං,² හොති සත්ථාගකාලිකං.
- 795 තිල-සාසපතෙලං වා මධුකෙරණකිතෙලකං
ගතිතනතු පුරෙගතතා සාමිසමපි නිරාමිසං,
- 796 පච්ඡාභතතකහො උද්ධං සාගිතබ්බං නිරාමිසං;
සත්ථාගාතිකකමෙ තෙසං වසා නිසංගහිතං සීයා.
- 797 එරණ්ඩ-මධුකට්ඨිති සාසපෙපි ව අත්තතා³
ගහෙත්වා කතතෙලමපි හොති සත්ථාගකාලිකං.
- 798 යාවජ්ජිකවජ්ජනතා තෙසං භික්ඛුනුකා
සවජ්ජගතණේ තස්ස කාවාපාති ත විජ්ජති.
- 799 අත්තතා යා කතං තෙලං තං වට්ඨති නිරාමිසං;
සත්ථාගාතිකකමෙ'ස්ස හොති නිසංගහිතං පන.
- 800 දුක්ඛං සාසපාදිතං තෙලථායෙව භික්ඛුතා
ගහෙත්වා යජිතාගතතු සත්ථාගාතිකකමෙ සීයා.
- 801 තාප්පිකෙර-කරණ්ණානං තෙලං කුරුවකස්ස⁴ ව
නිජ්ඣ-කොසට්ඨකානඤ්ච⁵ තෙලං භලාතකස්ස ව.
- 802 ඉවෙවච්ඡාදිතං සබ්බං අදුන්නං පාප්පිමපන
ගහෙත්වා නික්ඛිපන්නස්ස දුක්ඛං සමයව්වයෙ.
- 803 යාවකාලිකතෙදඤ්ච යාවජ්ජිකමෙව ව
විදිත්වා සෙසමෙත්ථාපි සප්පිතා සද්දසං තයෙ.⁶
- 804 අච්ඡ-ච්ච්ඡ-වරාහානං සුසුකා-ගදුහස්ස ව
වසානං පන පඤ්චනතා තෙලං පඤ්චට්ඨං භවෙ.
- 805 සබ්බමෙව වසාතෙලං කප්පියාකප්පියස්ස ව
මනුස්සානං වසාතෙලං යපෙත්වා පන වට්ඨති.
- 806 වසං පටිග්ගතෙත්වාන පුරෙගතතං පන'ත්තතා
පක්ඛං වට්ඨති සංසතතං සත්ථාගමපි නිරාමිසං.
- 807 සවෙ අනුපසම්පදන්නා කත්වා තං දෙනි, කප්පති
සාමිසමපි පුරෙගතතං; තතො උද්ධං නිරාමිසං.

1 P.B. නිවාරණං. 2 P.B. ආදිවිපක්ඛසංසථං. 3 P.G.B. සාසපාදිති වත්තතා. 4 P.K. කුරුවකස්ස. R.D. කුරුවකස්ස G. කොසට්ඨකස්ස. 5 G. කරමඤ්චාසාදිතං. 6 P.G.B. සද්දසං තයො. 7 P.B. සංසථං.

- 808 පටිග්ගහෙතුං කාතුං වා පච්ඡාභත්තං න වට්ඨති.
සෙසො වුත්තනසෙනෙ'ව වෙදිනබ්බො විහාපිතා.
- 809 ගතිනං හි පුරෙහත්තං මධුං මධුකරිකතං
වට්ඨතෙ'ව පුරෙහත්තං සාමිසමපි තිරාමිසං;
- 810 පච්ඡාභත්තකතො උඬං සත්තාහමපි තිරාමිසං
සත්තාහාතිකකමෙ දෙසො වජුතං ගණනාවසා.
- 811 උචුප්ප්පා පන නිබ්බත්තං පනකාපකකං සනාසතං
රසාදි පන තං සබ්බං ඵාණිත්තනි පවුළුති.
- 812 ඵාණිතං තං පුරෙහත්තං ගතිනං පන වට්ඨති
සාමිසමපි පුරෙහත්තං, තතො උඬං තිරාමිසං.
- 813 අසංසතෙත්තන¹ උචුප්ප්පා රසෙන කත-ඵාණිතං
ගතිතෙන පුරෙහත්තං තදගෙව තිරාමිසං.
- 814 උචුප්පං පටිග්ගහෙත්තාන කතෙ පෙ'ස තයො මතො;
පච්ඡාභත්තකතො උඬං තං න වට්ඨති සාධිතුං.
- 815 ගතිත්තතා සවජුසා සත්තාහාතිකකමෙ පි ව
ගොති තස්ස අනාපතති පච්ඡාභත්තකතෙ පි ව.
- 816 සංසත්තඤ්ච² පුරෙහත්තං ගතිනං තං උපාසකො
තදහං දෙනි වෙ කතා සාමිසමපි ව වට්ඨති.
- 817 සංසතෙත්තන³ පුරෙහත්තං ගතිතෙන සයං කතං
පච්ඡාභත්තකතඤ්චාපි සත්තාහමපි තිරාමිසං.
- 818 කතං මධුකප්පථානං ඵාණිතං සීතචාරිතා
සාමිසමපි පුරෙහත්තං, තතො උඬං තිරාමිසං.
- 819 සත්තාහාතිකකමෙ පි'ස්ස දුක්ඛං පරිදීපිතං;
පක්ඛිපිතා කතං ඛිරං ගොති තං යාවකාලිකං.
- 820 ඵලානමපන සබ්බසං යාවකාලිකසඤ්ඤිතං
යාවකාලිකමිච්ච'ව ඵාණිතං පරිදීපිතං.
- 821 පච්ඡාභත්තමපි භික්ඛුසා පච්චයෙ සති කෙවලං
කාලිකා පන වට්ඨනති; පුරෙහත්තං යථාසුඛං.
- 822 ලභිතා පන නිසංඛං තනතු සත්තාහකාලිකං;
අරු-ආදිති මකෙඛතුං සාධිතුං වා න වට්ඨති;
- 823 අඤ්ඤාසා පන භික්ඛුසා කායභොගොව⁴ වට්ඨති;
චජිතා තිරපෙකෙඛාව ලභිතා පුන⁵ සාධිතුං.
- 824 අනාපතති අධිට්ඨති විස්සජ්ජති විතස්සති,
අචජ්ජිතා ව විස්සාසං ගණනාමත්තකාදිතො.

1. P. අසංසතෙත්ත. 2. P. G. P. සංසඤ්ච. 3. P. G. B. සංසතෙත්ත.

4. G. B. S. කායභොගෙ ව. 5. B. පන.

825 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙත සමා මනා
සද්ධා'කසිතවිනෙතන පඨමෙනෙ'ව සජ්ජනා.

හෙසථ්ථිකිකඛාපදකථා.

826 මාසො සෙසොති ගිමහානං පරියෙසෙය්‍ය සාරිකං;¹
අඛම්මාසො'ව සෙසොති කාලො පරිදහෙ බුධො.

827 කාලො පත සතුප්පාදං චස්සසාරිකවිවරං.
තිප්පාදෙනාස්ස භික්ඛුස්ස සමයෙ පිට්ඨිසම්මතෙ

828 හොති තිස්සග්ගියාපතති ඤානකාඤ්ඤාතකාදිනො;
තෙසු යෙව ච විඤ්ඤාතතිං කාලො තිප්පාදනෙ තථා.

829 කාලො පත සතුප්පාදං සමයෙ කුච්ඡිසඤ්ඤිතෙ
තිප්පාදෙනාස්ස භික්ඛුස්ස චත්මඤ්ඤාතකාදිනො

830 තස්සාදිනකපුබ්බෙසු චත්තහෙදෙන දුක්ඛං;
කරොතො තත්‍ර විඤ්ඤාතතිං තිස්සග්ගියමුදිරිතං.

831 ඔවස්සාපෙති වෙ කායං නයොසා සතිපි විවරෙ
නභානස්ස පරියොසානෙ දුක්ඛං විවට්ඨගණේ.

832 උත්තකෙ පත මාසස්මිං අතිරෙකොති සඤ්ඤිතො,
තත්ථ වෙමතිකස්සාපි හොති ආපතති දුක්ඛං.

833 අවජ්ජනවිවරස්සාපි අනාපත්තා'පදසු පි
නභානකොට්ඨක-වාපිසු නභායනාස්ස භික්ඛුතො.

834 සඤ්චරිත්තසමුට්ඨානං, ක්‍රියා පණ්ණතතිවජ්ජකං,
කායකම්මං චජිකම්මං තිවිජ්ජනඤ්ච තිවෙදනං

චස්සිකසාපිකකථා.

835 සාමනභු විවරං දත්වා අවජ්ජනනාස්ස තං පුත
සකසඤ්ඤාය භික්ඛුස්ස තස්ස තිස්සග්ගියං සියා.

836 එකා යෙව පනා'පතති එකමච්ඡ්ඤාතො සියා,
බහුති එකාබඛාති අවජ්ජනනාස්ස වා තථා.

837 විසුං සීතාති² එකෙකමාහරාපයතො පත
චත්තං ගණනාය'ස්ස ආපතතිගණනා සියා.

838 මයා දින්නාති සබ්බාති ආහරා'ති ච භාසතො
එකෙන චචතෙනෙව හොනති ආපතතියො බහු.

839 ආණාපෙති සවෙ අඤ්ඤං භික්ඛුං 'ගණනා'ති 'විවරං'
බහුති ගණනා'නතො, එකං පාවිතතියං සියා.

840 "මයා දින්නාති සබ්බාති ගණනා"ති වදනො පත
එකාය'ස්ස ච වාචාය අණාපනනාස්ස දුක්ඛං.

- 841 “සංඝාවිං උත්තරාසඛිතං ගණන ගණනා”ති භාසතො.
ගොති වාචාය වාචාය ආණාපෙනාසං දුක්ඛවං.
- 842 විකප්පනුපතං කිඤ්චි ධූපෙතා පච්ඡිමං පරං.¹
අඤ්ඤං පත පරික්ඛාරං ඡිද්දපෙනාසං දුක්ඛවං.
- 843 ධූපෙතා උපසම්පන්නං අඤ්ඤසං විවරාදිකං
අච්ඡිද්දතොපි භික්ඛුසං ගොති ආපත්ති දුක්ඛවං.
- 844 එවං අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤිතො,
තත්ථ චෙමතිකසංඝාපි අච්ඡිද්දනාසං දුක්ඛවං.
- 845 සො වා දෙනි සචෙ තුට්ඨො දුට්ඨො විසංඝාසමෙව වා
ගණනතොපි අනාපත්ති, තථා උම්මත්තකාදිතො.
- 846 අදින්නාදුතතුලභාම සමුට්ඨානාදයො නයං
අඤ්ඤත්ථ චෙදනායෙ’ත්ථ, ගොති සා දුක්ඛචෙදනා.

චිවරච්ඡිද්දනකථා.²

- 847 විඤ්ඤපෙතා සචෙ සුත්තං ඡබ්බිධං සානුලාමිකං
විමරං තනනවායෙහි වායාපෙති,³ ත වට්ඨති.
- 848 සාමං විඤ්ඤපිතං සුත්තං අකප්පිය මුදිරිතං;
තනනවායොපි විඤ්ඤත්තො තථා අඤ්ඤතකාදිතො.
- 849 විඤ්ඤත්ත-තනනවායෙන සුත්තෙනාකප්පියෙන ව
විවරං වායපෙනාසං නිසංගතියමුදිරිතං.
- 850 විදුට්ඨිමත්තෙ දීඝෙන හත්ථිමත්තෙ තීරියතො
විතෙ නිසංගතියං වුත්තං; එලකෙ එලකෙ පි ව.
- 851 තෙනෙ’ව කප්පියං සුත්තං වායපෙනාසං දුක්ඛවං;
තප්ථෙ’ව තනනවායෙන කප්පියෙන අකප්පියං.
- 852 එකනනරිකතො වා පි දීඝතො වා තීරියතො
කප්පියාකප්පියෙහෙ’ව විතෙ සුත්තෙහි දුක්ඛවං.
- 853 කප්පියාකප්පියෙහෙ’ව තනනවායෙහි චෙ කතෙ
කප්පියාකප්පියං සුත්තං මිසෙසානා තසං දුක්ඛවං.
- 854 සචෙ අකප්පියං සුත්තං වාසරතෙ’ව විනන්ති චෙ
දසෙසානාම පරිචෙඡදං අකප්පියවිතෙ පත
- 855 පාචිත්තියං පමාණසම්මං; තදුතෙ දුක්ඛවං සියා.
ඉතරෙන විතෙ වතෙ උභයතෙ’ව දුක්ඛවං.
- 856 ඉද්ධපි චෙමං ගහෙතා වා එකතොව විනන්ති චෙ⁴
එලකෙ එලකෙ තසං දුක්ඛවං පරිදීපිතං.

1. G.B. පච්ඡිමවිවරං. 2. චිවරච්ඡිද්දනකථා. (බහුසු)

3. P.R.E.D.G.K.B.S වායාපෙනා. 4. D.E.K. තෙ.

- 857 එතෙතෙ'ව උපායෙන හෙදෙ සබ්බත් සාධුකං
ආපත්තිහෙදෙ විසෙද්දෙයො විසෙද්දො විනයසෙද්දො.
858 කප්පියො තන්තවායොපි සවෙ සුත්තමිති කප්පියං
විවරං වායපෙන්නස්ස අනාපත්ති පකාසිතා.
859 අනාපත්ති පරිස්සාවෙ ආයොගෙ අංසවට්ටකෙ.¹
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිත්තසමා මතා.

සුත්තවිසෙද්දොතිකථා.

- 860 අප්පචාරිතඤ්ඤිතං තන්තවායෙ සමෙව්ව වෙ²
විකප්පං විවරෙ භික්ඛු ආපජ්ජති න වට්ටති.
861 දීඝායකප්පිතත්ථාය සුත්තවසිස්සනකෙ කතෙ
භික්ඛු නිස්සංගියාපත්තිමාපජ්ජති න සංසයො.
862 භික්ඛුතො ඤාතකාදීනං, තන්තවායෙසු අත්ථානො
ධනෙත'ඤ්ඤස්ස ව'ත්ථාය අනාපත්ති විනිද්දසෙ;
863 වායාපෙන්නස්ස අප්පග්ගං මගග්ගං කත්තුකාමිතො
තථා උමමත්තකාදීනං, සෙසං චුත්තමිත්තන්තරෙ.

පෙසකාරකථා

- 864 වස්සං චුත්ථෙ යමුද්දස්ස භික්ඛු දීයති විවරං.
පචාරණාය පුඤ්ඤව නං ගොත'වෙවකවිවරං.
865 පුරෙ පචාරණායෙව භාජෙත්වා යදි ගග්ගති
වස්සවෙජ්ජෙ න කාතබ්බො; සංඝිකං නං කරොති වෙ.
866 අනාපත්ති අධිට්ඨති අනෙතා-සමයමෙව නං
විසසජ්ජති විකපෙපති විනයස්සති ව ධග්ගති.
867 තස්සව්වාසිකවත්ථස්ස කඨිනෙ තු අනත්තෙ
පරිභාරෙකමාසොව දසාගපරමො³ මතො.
868 අත්තෙ කඨිනෙ තස්ස පඤ්චමාසා පකාසිතා
පරිභාරො මුතිඤ්ඤෙ දසාගපරමො⁴ පන
869 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කඨිනෙන සමා මතා
පඨමෙනාක්ඛියාවිත්තං තිවිත්තඤ්ච තිවෙදනං.

අවෙවකවිවරකථා.

- 870 වසිත්වා පන වෙ භික්ඛු පුබ්බකත්තිකපුණ්ණමං
ඨපෙත්වා විවරං ගාමෙ පච්චයෙ සති තාදිසෙ
871 ඡාරත්තපරමං තෙන වසිතබ්බං විතා තතො;
උත්තරිං, වසතො දෙසො විතා සඛ්ඝස්ස සමමුතිං.

1. P. අංසබ්බකෙන. 2. P.G.B. නෙ. 3. S.R.T. පරිභාරෙක-
මාසෙකාදසාගපරමො. 4. S.R.T. ජිනෙතෙකාදසාගපරමො.

- 872 කතතිතෙ යෙව මාසසම් පඨමාස පචාරිතො
පච්ඡමෙන පමාණෙන යුතෙන සාසඛකසම්මතෙ
- 873 සෙනාසනෙ වසනොව ධූපෙන ඵකච්චරං
චතුර්ධාසමායොගෙ ලභතිති පකාසිතො.
- 874 යං ගාමං ගොවරං ආචා භික්ඛු ආරඤ්ඤානෙ වසෙ
නසම් ගාමෙ ධූපෙන නං මාසමෙසනතු වට්ඨති.
- 875 අඤ්ඤාතෙව වසනාසං ඡාරතතපරමං මනං
අගමස්ස අධිප්පායො පටිච්ඡන්තො පකාසිතො.
- 876 සෙනාසනමථානොව සත්තමං අරුණං පන
උට්ඨාපෙන චිද්දරතො¹ අසකකාන්තස්ස භික්ඛුනො
- 877 ගාමසීමෙපි වා නොව වසිතො රුක්කකච්ච
ච්චරස්ස පවතති සො ඤාතො ගච්ඡති, වට්ඨති.
- 878 ඵචං වාපි අසකකාන්තො ඤාතො තතෙ'ව පණ්ණිනො
බ්වපං පච්චුසුරෙ; යානෙ අතිරෙකෙ හි තිට්ඨති.
- 879 විසුඤ්ජති අනාපතති විතස්සති ව ඛයන්ති,
අච්ඡන්තො ව විසාසෙ භික්ඛුසම්මුතිසාපි වා.
- 880 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙන සමා මනා
දුතියෙන මුතිඤ්ඤානෙන සාසඛකසම්මතෙ.

සාසඛකකථා.

- 881 ඡාතං පරිණතං ලාභං භික්ඛු සඤ්ඤායො පන
අත්තනො පරිණාමෙය්,තස්ස නිසංගිතං සිද්ධං.
- 882 සථෙ අඤ්ඤාස්ස දෙහිති පරිණාමෙති භික්ඛුනො
සුඤ්ඤිකං සුඤ්ඤිතොන පාටිත්තියද්දරිතං.
- 883 ච්චරං වා පරස්සකමකං වා පන අත්තනො
පරිණාමෙය් වෙ සද්ධිං ථෙව පාටිත්තියො සිද්ධං.
- 884 සඤ්ඤාස්ස පන යං දින්නං නං ගහෙන න වට්ඨති;
සඤ්ඤාස්ස'ව පද්ධතබ්බො, අදෙනාස්ස පරාජයො.
- 885 වෙතියස්ස ව සඤ්ඤාස්ස පුග්ගලස්සපි වා පන
අඤ්ඤාස්ස පොණමඤ්ඤාස්ස පරිණාමෙය් දුක්ඛං.
- 886 යො පන'නාමසො භික්ඛු සුතබ්බස්සපි මතතං
සුතබ්බස්ස පන'ඤ්ඤාස්ස පරිණාමෙය් දුක්ඛං.
- 887 ඉදං හි තිසමුට්ඨානං ක්‍රියාසඤ්ඤාවිමොක්ඛකං,
කායකමමං, වච්ඡකමමං, තිව්ත්තඤ්ඤා තිවෙදනං.

පරිණතකථා.

888 තෙ තෙකවතතුඟ්ග-තරඹගමාලං.

සීලනතමාපතති-විපතති-ගාහං.

තරතති පඤ්ඤතති-මහාසමුද්දං.

විනිව්ජයං යෙ පතීමං තරතති.

ඉති විනයවිනිව්ජයෙ නිග්ගහගිග්ගකථා.

පාචිත්තියකථා.

(I මුසාවාදවග්ග.)

889 සමපජානමුසාවාදෙ පාචිත්තියමුදිරිතං.

දවා රවා හණ්ණනායං න දෙසුමූචනකාදිනො.

890 අඤ්ඤත්තා'පතතියො උඤ්ච මුසාවාදස්ස කාරණා.

සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අදිනනාදානතුලාසකා.

සමපජානමුසාවාදකථා.

891 ජාති-ආදිසු විතෙතසු දසස්වකෙකාසව්‍යජුසු¹

භූතෙන වා අභූතෙන යෙන කෙනවි ව්‍යජුනා.

892 යාය කායවි භාසාය² හත්ථමුද්දය වා පන

පාරාජිකමනාපනතං භික්ඛුමා'නනමෙ'ව වා.

893 අඤ්ඤත්තා'ඤ්ඤාපදෙසෙන මමසනායං භික්ඛුනො

තස්ස³ පාචිත්තියාපතති සම්මුද්දොක පකාසිතා.

894 තෙතභවාඤ්ඤාපදෙසෙන පාලිමුත්ත-පදෙති පි

සබ්බත්තානුපසම්පන්නං⁴ අකෙකාසනනායං දුක්ඛං.

895 අනකෙකාසිතුකාමස්ස කෙවලං දවකමානා

වදනො පන සබ්බත්ත දුක්ඛාසිතමුදිරිතං.

896 පටිට්ඨා'නුපසම්පන්නට්ඨානෙ ඉධ ව භික්ඛුතී.

අනාපතති පුරෙකකතො අත්ථ-ධම්මානුසාසනී.

897 වදනො පන භික්ඛුස්ස සමුට්ඨානාදයො නයා

අනන්තරසමා දුතතා; දුක්ඛා හොතෙ'ත්ථ වෙදනා.

මමසවාදකථා.

898 අපතති භික්ඛුපෙසුඤ්ඤා දුට්ඨාකාරතො සියා.

අත්තතො පියකාමස්ස පරහෙදඤ්ඤා පි වා

899 අකෙකාසනනායං පරියාය-පාලිමුත්තනායෙහි ව

වචනසසුපසංභාරෙ හෙති අපතති දුක්ඛං.

900 තවා අනුපසම්පන්නස්සකෙකාසං⁵ හරතො පි ව.

සීතා අනුපසම්පන්නට්ඨානෙ ඉධ ව භික්ඛුතී.

1. K. දහඅකෙකාසව්‍යජුසු. 2. K.S. වාචාය. 3. P.K.B. තත්ථ.

4. P.E.D.K. සබ්බථානුප. 5. P.G.B. අනුපසම්පන්නං අකෙකාසං.

901 ත වෙ'ව පියකාමස්ස ත ව හෙදස්සිනො පි වා
පාපං ගරහනස්සාය වදනාස්ස ව භික්ඛුනො

902 තථා උම්මතකාදීනං අනාපනතිති දීපිතා.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අදින්නාදාසාදිසා.

පෙසු සුඤ්ඤකථා.

903 ථපෙත්වා භික්ඛුතිං භික්ඛුං අඤ්ඤාන පිටකත්තං
ධම්මං සහ ගණනාස්ස තස්ස පාවිතරියං සියා.

904 රාජොවාදදයො දින්නා මහාපච්චරියාදිසු
අනාරුල්ලෙසු සංගීතිං ආපනතිජනකාති හි.

905 දුක්ඛං හොති භික්ඛුස්මිං, තථා භික්ඛුතියා පි ව,
භික්ඛුස්සානුපසම්පන්නසඤ්ඤානො විමතිස්ස වා.

906 එකතො උද්දිසාපෙති, සජ්ඣායං වා කරොති යො,
ගණනං පගුණං ගන්ථං ඔසාරෙති¹ ව යො පන

907 තස්ස වානුපසම්පන්නසන්තිකෙ ගණනතොපි ව
උද්දෙසනතු අනාපනති ගණනෙ තෙන එකතො.

908 වාචනොව සමුට්ඨාති වාචාචින්නාදායා පි ව.
සමුට්ඨානමිදං දින්නං පදසොධම්මසඤ්ඤිතං.

පදසොධම්මකථා

909 සබ්බවජ්ජන-පරිවජ්ජනෙ නිපජ්ජය්‍ය සචෙ සත
යෙතුයෙසන පරිවජ්ජනෙ ජනෙ, සෙනාසනෙ පි වා

910 කියානං පන රතතිනං උඬං යො පන ජනතිං
ථපෙත්වා භික්ඛුමඤ්ඤාන, තස්ස පාවිතරියං සියා.

911 වජ්ඣ යං පන නිද්දිට්ඨං මේථුනස්ස පගොණනං
ආපනන'නාමසො තෙන තීරවජ්ජනගතෙන පි.

912 නිපනෙත උපසම්පනෙත ඉතරො චෙ නිපජ්ජති,
ඉතරස්මිං නිපනෙත වා සචෙ භික්ඛු නිපජ්ජති,

913 උභින්නං උට්ඨගිත්වා වා නිපජ්ජනපයොගතො
ආපනනානුපසම්පන්නගණනාය පි වා සියා.

914 සචෙ පිඩාය වා ගබ්භං නිපජ්ජන'පිඩාය² වා
ආපනන'ත්ථබ්ගතෙ සුරියෙ චතුත්ථවසෙ සියා.

915 දියඬ්ඝඤ්ඤබ්බෙධෙන පාකාරවයනාදිනා
පරික්ඛින්නමපි තං සබ්බං පරික්ඛින්නානති දුච්චති.

916 භික්ඛුස්ස'නාමසො දුස්සකුටියං වසනො පි ව
සහසෙය්‍යාය ආපනති හොතිති පරදීපිතං

- 917 සංඛව්ඡනා-පරිව්ඡනා-සෙසාදිපාඨෙදනො
සත්ත පාවිතතියානෙ'ත්ථ දට්ඨබ්බාති පුබුද්ධිනා.
- 918 අඛිව්ඡනා-පරිව්ඡනො දුක්ඛං පරිදිපිතං,
සබ්බවුලපරිව්ඡනා-ඡන්තාදිහි පි පඤ්චධා.
- 919 අනාපනති දිරතතං වා තිරතතං වසනො සහ;
අරුණස්ස පුරෙ යෙව තතියාය ව රතතියා.
- 920 තික්ඛමිති සයනාස්ස¹ පුත සද්ධිඤ්ච හික්ඛුනො.
තථා සබ්බාපරිව්ඡනා-සබ්බව්ඡනාදිකෙ පි ව.
- 921 එවං අනුපසම්පනො නිපනො පි තිසීදනො.
සෙසා ඵලකලොමෙන සමුට්ඨානාදයො සමා.

සහසෙය්‍යකථා.

- 922 සවෙ තදනු-ජාතාය අපි යො මානුසිත්තියා
සහ සෙය්‍යං පකපෙපය්‍ය නස්ස පාවිතතියං සියා.
- 923 දිස්සමානකරුපාය යක්ඛියා පෙනියා සහ
රතතියං යො නිපජ්ජෙය්‍ය දෙවියා පණ්ඩිතෙන වා
- 924 මෙදුත-වක්ඛුතාය තීරව්ජානගතිත්තියා
වක්ඛුතං ගණනාය'ස්ස හොති ආපනති දුක්ඛං.
- 925 ඉධෙ'කදිවසෙතෙ'ව ආපනති පරිදිපිතා;
සෙසො අනන්තරෙ චිත්තාදිසොව විනිව්ඡයො.

දුතිය-සහසෙය්‍යකථා.

- 926 උදං ඡපපඤ්චවාචාහි විඤ්ඤං පුරිසවිග්ගහං
විනා ධම්මං භණ්ණනස්ස හොති ආපනති ඉත්තියා.
- 927 ගාථාපාදෙ² පනෙ'කොව ඵකවාචාහි සඤ්ඤිතො;
පදසොධම්මං නිද්දිට්ඨං ධම්මමට්ඨකථමපි වා.
- 928 ඡන්තං උපරි වාචානං පදදිතං වසා පත
දෙසෙන්නස්ස සියා'පනති පදදිගණනාය ව.
- 929 තිමිණිති සිතෙතාපි සද්ධිං පුරිසවිග්ගහං
යකෙඛන පි ව පෙනෙන තීරව්ජානගතෙන පි
- 930 සීතස්ස මාතුගාමස්ස ධම්මං යො පත භාසති
ඡන්තං උපරි වාචානං නස්ස පාවිතතියං සියා.
- 931 පුරිසෙ ඉත්තිසඤ්ඤස්ස විමතිස්ස ව පණ්ඩිතෙ
උත්තරිං ඡති වාචාහි වදනො හොති දුක්ඛං.
- 932 ඉත්තිරූපං ගහෙතින සීතානං භාසතො පි ව
දුක්ඛං යක්ඛි-පෙනිතං තීරව්ජානගතිත්තියා.

- 933 පුරිසෙ සති විඤ්ඤාසමිං සයං උට්ඨාය වා පුත
දෙසෙනනාසං නිසිද්ධො මාතුකාමසං වා තථා
- 934 අඤ්ඤාසං පුත අඤ්ඤාසං ඉප්පිසා භණ්ණො පි ව
ජ්ඣි පඤ්ඤාති වාචාති අනාපනති පකාසිතා.
- 935 පදසො-ධම්මතුල්ලාව සමුට්ඨානාදයො මනා;
අයමෙ'ව විසෙසො හි ක්‍රියාක්‍රියමිදං පන.

ධම්මදෙසනකථා.

- 936 මහග්ගනං පණීතං වා ආරොවෙනනාසං භික්ඛුනො
ථපෙත්වා භික්ඛුතිං භික්ඛුං භුතෙ පාච්ඡනියං සියං.
- 937 නො වෙ ජානාති සො වුත්තා ආරොවෙනනාසං භික්ඛුනො
පරියායවට්ඨනෙ ව'ස්ස ගොති ආපනති දුක්ඛං.
- 938 අනාපනති තථාරූපෙ කාරණෙ සති භාසනො,
සබ්බස්සාපි ව සීලාදිං වදනො, ආදිකම්මිනො.
- 939 උම්මත්තක-පදං එත්ථ න වත්තං තදසම්භවා.
භුතාරොවනකං නාම සමුට්ඨානමිදං මතං.
- 940 කායනො වාවනො කායවාචනො ව තිධා සියා;
කුසල්ලාබ්‍යාකතෙහෙ'ව ද්විවිත්තඤ්ච ද්විවෙදනං.

භුතාරොවනකථා.

- 941 ආපනතිං පන දුට්ඨල්ලං ආරොවෙනනාසං භික්ඛුනො
ආපනනානුපසම්පන්නො ථපෙත්වා භික්ඛු සම්මුතිං.
- 942 “සංඝාදිසෙසමාපන්නො මොවෙත්වා අසුචිං අයං”
ගගෙත්වා චන්ද්‍රිතාපනතිං වදනාසංච වජ්ජතා.
- 943 ඉධ සඛ්ඝාදිසෙසාව දුට්ඨල්ලාපනතියො මනා.
තස්මා සුඤ්ඤාසං දුට්ඨල්ලං වදං පාච්ඡනියං චුසෙ.
- 944 අදුට්ඨල්ලාය දුට්ඨල්ලසඤ්ඤිනො, විමතියා වා,
ආපනතියො¹ පි වා සෙසා ආරොවෙනනාසං දුක්ඛං.
- 945 තථා අනුපසම්පන්නො දුට්ඨල්ලං පඤ්ඤාධා මතං.
අඤ්ඤාචාරමදුට්ඨල්ලං ආරොවෙතුං න වට්ඨති.
- 946 චන්ද්‍රිං වා පන ආපනතිං ආරොවෙනනාසං කෙවලං
අනාපනතීති ඤාතබ්බං, භික්ඛුසම්මුතියා තථා.
- 947 එවමුම්මත්තකාදිනං, සමුට්ඨානාදයො තයා
අදින්නාද්‍යනාදායා; වෙදනා දුක්ඛවෙදනා.

දුට්ඨල්ලාපනකථා.

- 948 බණ්ණාය වා බණ්ණපෙය්‍ය පඨවිං භො අකප්පියං.
භෙද්දපෙය්‍ය ව භික්ඛුය්‍ය තස්ස පාවිත්තියං සියා.
- 949 සයමෙ'ව බණ්ණනායස්ස පඨවිං පන භික්ඛුනො
පභාරස්මිං පභාරස්මිං පාවිත්තිය මුද්දිරිතං.
- 950 අභණ්ණපෙන්නායස්ස එකාව දිවසං බණ්ණනො පි ව;
පුනපුනාභණ්ණපෙන්නායස්ස වාවතො වාවතො සියා.
- 951 "බණ්ණ පොකඛරණීං වාපිං¹ ආවාටං, බණ්ණ කුප්පකං"
ඉට්ඨෙවනතු වදනායස්ස කොපි දෙසො න විජ්ජති.
- 952 "ඉමං බණ්ණ ව ඔකාසං," "ඉධ පොකඛරණීං බණ්ණ"
ඉමස්මිං බණ්ණ ඔකාසෙ" වනතුමෙවං න වට්ඨති.
- 953 "කඤ්ඤං බණ්ණ, කුරුඤ්ඤං² වා" පුනං බණ්ණ ව බාණ්ණකං,
මූලං බණ්ණ ව තාලං වා" එවං වදති වට්ඨති.
- 954 ඉමං මූලං, ඉමං වලලීං, ඉමං තාලං, ඉමං තලං
බණ්ණාති තියමෙධාන වත්තුං පන න වට්ඨති.
- 955 උසසිඤ්චිතුං සචෙ සකකා සචෙති තත්තු-කද්දමො
භික්ඛුනා අපනෙතබ්බො, බහලං න ව වට්ඨති.
- 956 භිජ්ජිතො කද්දියාදීනං පතීනං තොයසනාතිකෙ
තටං වට්ඨං විකොපෙතුං වතුමාසමපි වට්ඨති.
- 957 සචෙ පතති තොයස්මිං දෙවෙ වුට්ඨෙ පි වට්ඨති.
වතුමාසමතික්කනෙන; තොයෙ දෙවො හි වස්සති.
- 958 පාසාණපිට්ඨියං සොණ්ණිං බණ්ණනාති යදි තත්ථ තු
රජං පතති චෙ පුබ්බං පච්ඡා දෙවො'හිවස්සති,⁴
- 959 *සොධෙතුං භිජ්ජිතුං අනො-වතුමාසනතු වට්ඨති;
වතුමාසකතො උග්ගං විකොපෙතුං න වට්ඨති.
- 960 *වාරිතා පඨමං පුණ්ණෙණ පච්ඡා පතති චෙ රජං
තං වට්ඨති විකොපෙතුං; තොයෙ දෙවො හි වස්සති.³
- 961 අලලීයති පුසායනෙන පිට්ඨිපාසාණකෙ රජං
වතුමාසවයෙ තමපි විකොපෙතුං න වට්ඨති.
- 962 සචෙ අකතපබ්බාරෙ⁵ වමමිකො පන උට්ඨිතො
යථාපුබ්බං විකොපෙය්‍ය වතුමාසවයෙ පි ව.
- 963 අබ්බොකාසෙ සචෙ වට්ඨො වතුමාසනතු වට්ඨති.
රුකෙඛ උපවිකාදීනං මතතිකායපි සො තයො.
- 964 මුසිකුකකුර-ගොකණ්ට-ගණ්ඩුපාදමලෙසු පි
අයමෙව තයො වුත්තො අසමබ්බෙසු භුමියා.

1. D. වාපි. G. වා පි. 2. E. S. ව කුඤ්ඤං. R. G. B. ව
කුටං. D. ව කුපං. 3. P. D. දෙවො' හිවස්සති. 4. P. K.
හි වස්සති. *D. පොඤ්ඤානෙ තත්ථි. 5. S. අට්ඨ කපබ්බාරෙ.

- 965 තෙහෙ'ව සදිසා හොනති කසි-නභගලමතතිකා;
අවජ්ඣනා භුමිසමඛනා සා ජාතපඨවී සියා.
- 966 සෙතාසනමපි අවජ්ඣනං විතට්ඨවජ්ඣනමපි වා
වාතුමාසකතො උඬං ඔවට්ඨං¹ න විකොපසෙ.
- 967 තතො ගොපානසිං හිතති! ඵලං වා පදරත්ථරං
ගණනියාමිති සඤ්ඤාය ගහෙතුං පන වට්ඨති.
- 968 ගණනනාසසි'ට්ඨකාදීති සචෙ පතති මනතිකා,
අනාපතති; සියා'පතති මනතිකං යදි ගණනති.
- 969 අතිනොනා මනතිකාපුඤ්ජා අනොනාගෙහෙ සචෙ සියා
අනොවට්ඨොව හිකඛුනං සබ්බදා හොති කපපියො.
- 970 දුට්ඨො² පුත ව ගෙහසමිං ගෙහං ජාදෙනති තං සචෙ
වාතුමාසච්චයෙ සබ්බො තිනොනා හොති අකපපියො.
- 971 ඥාතකං තත්ථ තීනනනතු තතතකං හොත'කප්පියං;
අතිනං තත්ථ ඥං යනතු තං තං හොති හි කපපියං.
- 972 තෙමිතො වාරිනා සො චෙ ඵකාබ්ඤ්ඤා'ව භුමියා
පඨචෙ'ව ව සා ජාතා, න වට්ඨති තතො පරං.
- 973 අබ්බොකාසෙ ව පාකාපො ඔවුට්ඨො³ මනතිකාමසො.
වතුමාසච්චයෙ ජාතා පඨවීති පවුච්චති.
- 974 තත්ථ ලග්ගං රජං සණ්ඨං අසංසනොව මනතසො
ජුට්ඨො අලුගහෙත්ත සචෙ ගණනති වට්ඨති.
- 975 සචෙ ඉට්ඨකපාකාපො යෙභුය්‍යකඨලෙ පන
යානෙ තිට්ඨති, සො තස්මා විකොපෙය්‍ය යථාසුඛං.
- 976 අබ්බොකාසෙ සීතං ඵලං වාලෙකා පතී'තො විතො
පඨවී. තු විකොපෙකා ගහෙතුං න ව වට්ඨති.
- 977 අඤ්ඤමපි සුකඛරුකං වා බාණ්ණං වාපි ගණනතො
අයමෙව නයො; දෙසො උජ්ඣුඬරතො න ව.
- 978 පාසණං යදි වා රුකං උච්චාලෙකා පවට්ඨති
න දෙසො සුඬවිතතස්ස සචෙ පඨවී හිජ්ජති.
- 979 ඵාලෙනොනමපි දුරුති සාබාදීති ව කසිකතො
අයමෙව නයො වුතො භුමියං සුඬවෙනසො.
- 980 කණ්ටකං සුචිමට්ඨං⁴ වා හිරං⁵ වා භුමියං පන
ආනොපට්ඨං පචෙසෙතුං හිකඛුතො න ව වට්ඨති.
- 981 “අහං පස්සාවධාරාය හිජ්ජියාමි'ති මේදිතීං”
හිකඛුස්ස පන පස්සාවමෙවං කාතුං න වට්ඨති.

1. K. ඔවුඨං. R.E.D.s. ඔවට්ටං. 2. E.R.D.s. චලෙ.

3. D.E.R.s. ඔවට්ටො. 4. D.E.K. යසිං. 5. G.B. බිලං.

- 982 අනාපතනි කරොනනස්ස සචෙ භිජ්ජනි මෙදිති.
සම්මජ්ජනො සමං කාතුං සංඝිතුං න ච වට්ඨති.
- 983 පාදඛ්‍යුදෙය්න වා භූමිං ලිඛිතුමපි ත වට්ඨති,
භිඤ්ඤානෙන ච පාදෙති තථා චිකිත්සිතුමපි වා.
- 984 පඨවිං අලලහකේන ජුළිඛා සුඤ්ඤං රජං
අසංසන්තො¹ ගහෙඤා වෙ ගත්ථං ධොවති වට්ඨති.
- 985 සයං ඩග්ගි² වෙ භූමිං ඩග්ගපෙති³ පරෙති වා
ආපත්ත'නතමසො පතනං ඩග්ගනස්සාපි භික්ඛුනො.
- 986 සානෙසු යතනකෙසව'ග්ගිං දෙනි දුරෙති වා පත
තත්තකානෙ'ව භික්ඛුස්ස ගොනති පාචිත්තියාති හි.
- 987 සපෙතුං භික්ඛුනො අග්ගං භූමියං න ච වට්ඨති.
කපාලෙ පතනපවනෙ සපෙතුං පත වට්ඨති.
- 988 අග්ගිං උපරි දුරුතං සපෙතුං න ච වට්ඨති,
ඩග්ගනො⁴ තාති ගතත්ථා සො භූමිං ඩග්ගි⁵ වෙ පත.
- 989 මසෙ'ව ච නයො දුතො ඉට්ඨකාචාපකාදිසු,⁶
සපෙතුං ඉට්ඨකාදිතං මත්තකෙසෙ'ව වට්ඨති.
- 990 කසමා පතාති වෙ'නෙසමෙහුපාදනභාවනො.
බාණ්ණකෙ සුකඛරුකෙකි⁷ වා අග්ගිං දුතුං න වට්ඨති.
- 991 අනාපතනි තිණ්ණකකනතු ගහෙඤා පත ගච්ඡන්තො
ඛ්‍යාමානෙ තු ගත්ථසමිං සචෙ පාතෙති භූමියං.
- 992 පුත තං පතිතට්ඨානෙ දඤා තස්ස පතිකිතං
අග්ගිං වට්ඨති කාතුනති මහාපච්චරියං රුතං.
- 993 තස්සා'පඨවියං යෙව පඨවීති ච සඤ්ඤාදිනො
විමතිස්සුගගත්ථා පි දුකකටිං පරියාපුතං.
- 994 අනාපතනි "ඉමං ජාත" "ඉමමාගර, දෙති"ති
විදනනස්ස, සචිත්තඤ්ච තිසද්ධිඤානමෙව ච.

පඨවිබණ්ණකථා.

මුසාවාදවගෙගා පඨමො.

(II. සෙනාසනවග්ග.)

- 995 ඉවනනස්ස ච භුතස්ස භුතගාමස්ස භික්ඛුනො
පාතබ්බතා-තිමිත්තනතු පාචිත්තියමුදිරිතං.
- 996 උදකට්ඨා ඵලට්ඨාති දුට්ඨො ගොති සො පත;
තිලබ්ජාදිකො තත්ථ සපණ්ණොපි අපණ්ණකො

1. E.D.S. අසංසන්තො. 2. P. දග්ගි. 3. P. දග්ගපෙති.
4. P. දග්ගනො 5. P. දග්ගි. 6. P.D.G.B.S. ඉට්ඨකාචාපකාදිසු.
7. G. පත රුකෙකි.

- 997 උදකටොඩානි විකේශ්වරයෝ සබ්බො සෙව්ච්චානිකෝ.
විකෝපෙනතස්ස තං සබ්බං තස්ස පාවිතකරණං සියා.
- 998 විසුභිනානං¹ හතේන න්‍යායිනං² පන වට්ඨි,
ගොති තස්ස ච සබ්බමිති³ යානං හි සකලං ජලං.
- 999 උදකෙන විනා වෙච්ච තං පනුද්ධරිතං ජලා
න ච වට්ඨති භික්ෂුස්ස; යානසම්බන්ධස්ස ජලං.
- 1000 උදකෙනුක්ඛිපිනානං තං පක්ඛිපෙනතස්ස වාරිසු
වට්ඨති ච නිද්ධං සබ්බ-අට්ඨකපාසු පි.
- 1001 ජලෙ වලලි-තිණාදිති උද්ධරනස්ස තොයතො
විකෝපෙනතස්ස වා තත්ථ ගොති පාවිතකරණං භික්ෂුතො.
- 1002 පරෙත්ථුප්පාවිතානෙත්ථ විකෝපෙනතස්ස දුක්ඛං,
ගච්ඡන්ති හි යතො තාති බිජ්ජාමෙන සම්බන්ධං.
- 1003 ඵලට්ඨං ජිහ්වාරුක්ඛානං සිතො හරිතවාණුකෝ
උද්ධං වට්ඨිතකෝ⁴ තස්ස භූතගාමෙන සම්බන්ධො.
- 1004 කාලිකෙරාදිකානමපි බාණු උද්ධං න වක්ඛති,
තස්මා තස්ස⁵ කතො ගොති බිජ්ජාමෙන සම්බන්ධො.
- 1005 තථා කදලියා බාණු ඵලිතාය පකාසිතො.
අඵලිතාය යො බාණු භූතගාමොති⁶ සො මතො;
- 1006 ඵලිතා කදලි යාව නිලවණ්ණං⁶, තාව සා.
කල-වෙච්ච-තිණාදිතමයමෙව විනිවර්ථො.
- 1007 අග්ගතො පන පට්ඨාය යද්දං වෙච්ච සුස්සති
තද්දං සම්බන්ධතො ගොති බිජ්ජාමෙන නාම සො.
- 1008 ඉන්ද්‍රසාලාදිරුක්ඛානං බිජ්ජාමෙන සම්බන්ධො
ජිහ්විකානං සම්බන්ධතො විකේශ්වරයෝ විනාසස්සන්තො.
- 1009 මණ්ඩපාදිතමත්ථාය නිබ්බන්ධං ච තෙ සවෙ
තිග්ගතෙ මුලපණ්ණසම්භූතගාමෙන සම්බන්ධො.
- 1010 මුලමත්තෙ පි වා යෙසං පණ්ණමත්තෙ පි වා පන
තිග්ගතෙපි කතො තෙසං බිජ්ජාමෙන සම්බන්ධො.
- 1011 සකන්තං පන තාලට්ඨි බිජ්ජාමොති දුට්ඨති;
පනතවට්ඨි යද්දං නිලා නිග්ගච්ඡති තද්දං න ච.
- 1012 කාලිකෙරතවං භිනා දන්තසුචිව අංකුරො
තිග්ගච්ඡති තද්දං සොපි බිජ්ජාමොති දුට්ඨති.
- 1013 මිගසිංගසමානාය සතිසා පනතවට්ඨියා
අතිග්ගතෙපි මුලසම්භූතගාමොති දුට්ඨති.

1. P.D. විසුභිනානං. 2. P.E. න්‍යායිනං. 3. P.E.B.G.D.
සබ්බමිති. 4. R.G.B. වක්ඛිතකො. 5. P.G.K.B. භූතගාමෙන.
6. P.P.G.B.E.R.S. නිලපණ්ණංව.

- 1014 න හොනනි හරිතා යාව විහි-ආදිතමංකුරා
නිග්ගනෙසුපි පණ්ණසු බිගාජමෙන සබ්බතො.
(වත්තාදි ගාණවාරානි.)
- 1015 අමබ-ජමබට්ඨිඤාදිතමෙසෙ'ව ව විනිවර්ණයො.
වතුකා¹ වාපි අඤ්ඤං වා රුකෙබ ජායති යමපන
- 1016 රුකෙබා ව'ය්‍ය සියා ඤානං විකොපෙතො න වට්ඨති.
අමුලවලලි-ආදිතමෙයමෙව විනිවර්ණයො.
- 1017 පාකාරාදිසු² සෙවාවො අග්ගබිජනනි දිවට්ඨති
යාව ඥෙ තිණි පනතානි න සඤ්ජායන්ති තාව සො.
- 1018 පනෙනසු පන ජාතෙසු වජ්ඣ පාඨිතනියස්ස සො;
සංසිත්වා පන තං තස්මා අපනෙතො න වට්ඨති.
- 1019 සෙවාවො³ බහි පානිය-සවාදිතනතු දුක්ඛං.
අබ්බොගාරොව සො අනෙතා-පුච්ඡාදිසුපි කුණ්ණිකං⁴,
- 1020 පාසාණදදිද-සෙවාවො-සෙලෙය්‍යපභුනිති ව
හොනනි දුක්ඛවජ්ඣනි අපනතානිති නිද්දිසෙ.
- 1021 පුප්ඵිතනතු අභිවර්තනං අබ්බොගාරිකානං ගතං;
සවෙ තං මකුලං හොති, හොති දුක්ඛවජ්ඣකං.
- 1022 රුකෙබ තවං විකොපෙත්වා තථා පපටිකමපි ව
නිය්‍යාසමපි පන'ලලසමිං ගහෙතො න ව වට්ඨති.
- 1023 හුභි-ආදිසු රුකෙබසු තාලපණ්ණාදිකෙසු වා
ලිබ්බො තත්ථ-ජාතෙසු පාඨිතනියමුදිරයො.
- 1024 පුප්ඵං පණ්ණාසලාසං වා ඵලං වා පකකමෙව වා
පානෙනතස්ස ව වාලෙත්වා පාඨිතනියමුදිරිතං.
- 1025 තාමෙත්වා ඵලිනිං සාබං දතො වට්ඨති ගණ්හතො;
සයං බාදිතුකාමො වෙ දතුමෙවං න වට්ඨති.
- 1026 උක්ඛිපිත්වා පරං කඤ්චි ගාගාපෙතුමපි වට්ඨති.
පුප්ඵානි ඔවිතනෙනසු අයමෙව විනිවර්ණයො.
- 1027 යෙසං රුහති රුකානං සාබා, තෙසමපි සාබිතං
කපපියං තමකාපරත්වා විකොපෙනතස්ස දුක්ඛං.
- 1028 අයමෙව තයො අලල-සිඛිවෙරාදිකෙසු පි,
දුක්ඛං බිජ්ජාමෙසු නිද්දිට්ඨතො⁵ මහෙසිනා.
- 1029 "රුකං ඡිද්දා," "ලතං ඡිද්දා," "කඤ්ඤං මුලමපි උභරා,"
"උප්පාටෙති"ති වත්තුමපි වට්ඨතෙවා'නියාමනො.

1. K.S. වණකා. B.G. වණ්ඩිකා. 2. R.E.D.G.S.B.

පාකාරෙසු පි. 3. සෙවාවො (සබ්බත්ථ අඤ්ඤානු විකාශ.)

4. P.D.S.B. කණ්ණිකං. 5. P.G.B. නිද්දිට්ඨතා.

- 1030 “අබ්බං ජම්බුමපි තිබ්බං වා ජිකු භිකු’ඬිරා”ති වා ගහෙතො පන තාමමපි වට්ඨනෙවා’ති යාමනො.
- 1031 “ඉමං රුකං, ඉමං වලලිං, ඉමං ජලලිං,¹ ඉමං ලතං, ජිකු, භිකු”ති වා වහ්නං නියාමෙතො න වට්ඨති.
- 1032 පුරෙතො උච්ඡුඛණ්ඩානං පච්ඡයො ආහරන්ති වෙ සබ්බමෙව කතං ගොති එකසම්. කප්පියෙ කතෙ.
- 1033 එකතො පන බ්ඛාති උච්ඡු-දුරුති ගොන්ති වෙ ‘කප්පිය’න්ති ව වතො වෙ දුරුං විජ්ඣති වට්ඨති.
- 1034 වලලියා රජ්ජයා වා පි යාය බ්ඛාති නාති හි භාජනෙන සමානතතා නං විජ්ඣති, න වට්ඨති.
- 1035 භත්තං මුට්ඨපකෙකභි මිසෙසා ආහරන්ති වෙ එකසිතෙපි භත්තස්ස සවෙ විජ්ඣති වට්ඨති.
- 1036 අයමෙව නයො දුතෙතො තිලතණ්ඩුලකාදිසු. එකාබ්භේ කප්පිතෙපි කවාගෙ කප්පියං කතෙ.
- 1037 කවාහං යදි මුඤ්චිතො අන්තො වරති මිඤ්ඤා භිකුපෙතො කප්පිතං නං කාරෙනබ්බන්තො කප්පියං.
- 1038 අභුතගාම-බ්බෙසු භුතාගාමාදි-සඤ්ඤිතො, තත් වෙමතිකස්සාපි ගොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 1039 අනථාසඤ්ඤිතො තත් අසඤ්චිවාසනිස්ස ව උමමන්තකාදිකානඤ්ච අනාපත්ති පකාසිතා.
- 1040 ඉදඤ්ච තිසමුට්ඨානං, ක්‍රියා, සඤ්ඤා විමොක්ඛකං, කායකමමං වචිකමමං තිවිත්තඤ්ච තිවෙදනං.

භුතගාමසිකඛාපදකථා.

- 1041 කතෙ සබ්බෙක කමමසම්. අඤ්ඤා වාදවිගෙසකෙ තථා පුත කරොන්තස්ස ගොති පාවිතනියඤ්චයං.
- 1042 තිකපාවිතනියං ධමමෙ; අධමමෙ තිකදුක්ඛං; කමමෙ අරොපිතෙ² වෙවං වදන්තස්ස ව දුක්ඛං.
- 1043 ආපත්තිං වා පි ආපන්නං අජාන්තන්තස්ස, භණ්ඩනං භවිස්සතිති සඤ්ඤිස්ස, ගිලාන්තස්ස න දෙසතා.
- 1044 අදින්නාදුත-තුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා. ක්‍රියාක්‍රියමිදං පුත්තා; වෙදනා දුක්ඛවෙදනා.

අඤ්ඤා වාදකථා.

- 1045 අයසං කර්තුකාමොව සමමන්තස්ස හි භික්ඛුතො වදන්තො උපසම්පන්නෙ උජ්ඣාපෙති ව බියති

1. ජලලි (සබ්බෙසු.) 2. P.K අරොපිතෙ.

- 1046 තසමිං චන්ද්‍රභයෙ තස්ස හොති පාවිතතියභයං;
තිකපාවිතතියං ධම්මෙ; අධම්මෙ තිකදුක්කථං.
- 1047 අවණණං'නුපසම්පන්න-සන්නිකෙ පන භික්ඛුනො
අසම්මතස්ස භික්ඛුස්ස භාසනො යස්ස කස්සචි,
- 1048 සාමණේරස්ස වා'වණණං සම්මතාසම්මතස්සපි
ඵදනො දුක්කථං හොති යස්ස කස්සචි සන්නිකෙ.
- 1049 ඡන්දදිනං වසෙතෙ'ව කරොන්නං භණ්ණො පන
අනාපතති. ක්‍රියා,සෙසමන්නරසමං මනං.

උජ්ඣාසනිකථා.

- 1050 අජේඣාකාසෙ තු මඤ්චාදිං අත්තනො වා පරස්ස වා
අත්ථාය සන්ධරාපෙත්වා සන්ධරිත්වාපි වා පන.
- 1051 නෙට්ඨිඤ්ඤරය්‍ය සඛික්ඛස්ස, උඤ්චරාපෙය්‍ය වා න නං
පක්කමනොති සථෙ, තස්ස හොති පාවිතතී භික්ඛුනො.
- 1052 වස්සිකෙ චතුරො මාසෙ සථෙ දෙවො න වස්සති
අජේඣාකාසෙ තථා වාපි ඵපෙතුං න ච වට්ඨති.
- 1053 යත්ථ වස්සති හෙමනො චත්තාරො අපරෙ පි ච
ඵපෙතුං තත්ථ මඤ්චාදිං අට්ඨමාසෙ න වට්ඨති.
- 1054 කාකාදිනං නිවාසස්මිං රුක්ඛමුලෙ කදච්චි පි
මඤ්චාදිං පන සඛික්ඛස්ස ඵපෙතුං න ච වට්ඨති.
- 1055 අඤ්ඤස්සත්ථාය යං නිඤ්චිං සන්තං යදි සඛික්කං
යත්ථ කත්ථචි වා ඤාන යෙන කෙනචි භික්ඛුනා
- 1056 යාව සො න නිසීදෙය්‍ය, 'ගච්ඡා'ති න වදෙය්‍ය වා
තාව සන්ධරකස්සෙ'ව භාරො තත්ති පට්ඨවති.
- 1057 සථෙ තං සාමණේරං සන්ධරාපෙති සන්තං
සන්ධරාපිත-භික්ඛුස්ස පලිබොධොති දීපිතො.
- 1058 සන්තං භික්ඛුනා තඤ්ච භාරො තස්සෙ'ව තාව තං
යාව ආණාපකො තත්ථ ආගන්ත්වා න නිසීදති.
- 1059 භික්ඛුං වා සාමණේරං වා ආරාමිකමුපාසකං
අනාප්ථච්ඡා'තියාතෙත්වා සඛික්කං සයනාසනං
- 1060 ලෙඤ්ඤාපාතමතීක්කමම ගච්ඡතො පඨමෙ පදෙ
දුක්කථං; දුතියෙ වාරෙ¹ පාවිතතියමුදිරිතං.
- 1061 ඨත්වා භොජනසාලායං වත්වා යො සාමණේරකං
“අසුක්කස්මිං දිවාඨානෙ පඤ්ඤපෙතීති මඤ්චකං”

- 1062 නිකම්මිත්වා සවෙ නසවා ධානා අඤ්ඤාත්ථ ගව්ඡති
පාදුධාරෙන සො භික්ඛු කාරෙනබ්බාති දීපිතො.
- 1063 නිකපාච්ඡන්දියං වුත්තං තිකාතීතෙන සත්ථා;
නථා පුග්ගලිකෙ තෙන දීපිතං තිකදුක්ඛං.
- 1064 විම්බිං තට්ඨිකං වමමං ඵලකං පාදපුඤ්ජනිං
භුමමඤ්ජරණකං වා පි උත්තරඤ්ජරණමපි වා
- 1065 දුරු-මත්තිකභණ්ඩාති පත්තාධාරකමෙව වා
අබ්බොකාසෙ ධපෙත්වා තං ගව්ඡතො හොති දුක්ඛං.
- 1066 සවෙ ආරඤ්ඤාතොනාපි අනොවසෙස්ස ව නො සති
ලගෙත්වා පත රුක්ඛසමීං ගන්තබ්බෙනා යථාපුබ්බං.
- 1067 යථා උපවිකාදීති න ඛජ්ජති න ලුජ්ජති
නථා කත්වාපි තං සබ්බං ගන්තුං පත ව චට්ඨති.
- 1068 අනාපත්තු'ධිරාපෙත්වා ආපුච්ඡත්වාපි ගව්ඡතො
අත්තනො සන්තකෙ, රුඳො,¹ ආපදපුපි භික්ඛුතො.
- 1069 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කතීතෙන සමා මනා.
ක්රියාක්රියමිදං වුත්තං, අයමෙව විසෙසනා.

පඨම-සෙනාසනකථා.

- 1070 භිසි විම්බිකා භුමමඤ්ජරණං උත්තරඤ්ජරං
තට්ඨිකා වමමබ්බණ්ඩා ව පච්චන්දනිසීදනං
- 1071 සන්ථරො² තිණ-පණණානං³ සෙය්‍යා දසවිධා සියා.
සබ්බච්ඡන්ත-පරිච්ඡන්තෙ විහාරෙ භික්ඛු යො පත
- 1072 එතං දසවිධං සෙය්‍යං සන්ථරිත්වාපි වා සයං
අනුධිරිත්වා'නාපුච්ඡා අතික්ඛමති තං සවෙ
- 1073 ආරාමස්සු'පචාරං වා පරිකෙඛපං පත'ස්ස වා
පඨමෙ දුක්ඛං පාදෙ, පාච්ඡන්දි දුතියෙ සියා.
- 1074 සෙනාසනස්ස සෙය්‍යාය උභයෙසං විනාසනො
ගව්ඡතො සන්ථරිත්වා'නො-ගබ්බෙ පාච්ඡන්දි වණ්ණිතා.
- 1075 උපවාසෙ විහාරස්ස දුක්ඛං මණ්ඩපාදිකෙ
ගව්ඡතො සන්ථරිත්වා වා සෙය්‍යාමත්තවිනාසනො.⁴
- 1076 නිකපාච්ඡන්දියං වුත්තං සබ්බිකෙ දසවජ්ජකෙ;
නථා පුග්ගලිකෙ තස්ස දීපිතං තිකදුක්ඛං.
- 1077 අනාපත්තු'ධිරිත්වා වා ආපුච්ඡා⁵ වා පි ගව්ඡතො,
පට්ඨිඛො'පි ව'ඤ්ඤාන, අත්තනො සන්තකෙ පි වා.

1. G.B. නථො. 2. P.G.B. සන්ථරො. 3. D. පණ්ණණාන.

4. P.K.B.S. සෙය්‍යාමත්තං විනාසනො. 5. P.G.K. ආපුච්ඡා.

- 1078 සාපෙකෙඛාව ව ගතවා නං තත්ථ ධර්මාපි පුච්ඡති.¹
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අනන්තරසමං මනා.

දුතිය-සෙනාසනකථා.

- 1079 යො පුබ්බුපගනං භික්ඛුං ජාතං අනුපබ්ඡ්ඡ ව
කපෙපයස් සබ්බිකාවාසෙ සෙය්‍යං පාවිතතිය'ස්ස වෙ.
1080 පාදධොවන-පාසාණං පවිසන්තස්ස භික්ඛුනො
යාව තං මඤ්ච-පීඨං වා නිකම්මන්තස්ස වා පන
1081 මඤ්ච-පීඨකතො යාව පස්සාවට්ඨාතමෙව නු
එත්ථන්තරෙ ඉදං ධාතං උපවාරොති දුච්චති.
1082 තත්ථ බාධෙතුකාමස්ස උපවාරෙ නු භික්ඛුනො
දසස්සඤ්ඤාතරං සෙය්‍යං සන්තරන්තස්ස දුක්ඛං.
1083 නිසීදන්තස්ස වා තත්ථ නිපජ්ජන්තස්ස වා පන
අථ² ඥෙ පි කරොන්තස්ස ගොති පාවිතතියආයං.
1084 පුතපුතං කරොන්තස්ස පයොගගණනාවසා;
තිකපාවිතතියං දුන්නං; පුග්ගලෙ තිකදුක්ඛං.
1085 චුත්තුපවාරං මඤ්චිත්වා සෙය්‍යං සන්තරන්තොපි වා
විහාරස්ස'පවාරෙ වා අජෙක්ඛාකාසෙපි වා පන
1086 සන්තරාපයතො වා පි තත්ථ තස්ස නිසීදතො
සබ්බත්ථ දුක්ඛං චුන්නං; නිවාසො ව නිවාරිතො.
1087 අනාපතති ගිලානස්ස සීනාදුපපිළිනස්ස වා
ආපදසුපි භික්ඛුස්ස තථා උමමත්තකාදිතො.
1088 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ පඨමන්තිමවජ්ඣනා.
සදිසාති ව විඤ්ඤාය්‍යා; ගොති'දං දුක්ඛවෙදනං.

අනුපබ්ඡ්ඡකථා.

- 1089 විහාරා සබ්බිකා භික්ඛුං නික්ඛබ්බෙස්සය්‍ය සථෙ පන
නික්ඛබ්බාපෙය්‍ය වා කුදෙඛා තස්ස පාවිතතියං සීයා.
1090 බහුභුමාපි පාසාදු පයොගෙනෙ'කකෙන යො
නික්ඛබ්බති³ සථෙ තස්ස එකා පාවිතති දීපිතා.
1091 ධර්මෙච ව ධර්මෙච ව නික්ඛබ්බන්තස්ස අනන්තරා
වාරාතං ගණනාය'ස්ස ගොන්ති පාවිතතියො පන,
1092 “නික්ඛමා”ති වදන්තස්ස වාචායපි අයං තයො.
ආණ්ඩතියා බණ්ණෙ යෙව ආණ්ඩපෙන්නස්ස දුක්ඛං.
1093 සථෙ සො සතිමාණන්තො ආරෙපි බහුකෙ පන
අතික්ඛාමෙති එකාව; බහුකාති බහුති වෙ.⁴

1. R. ගච්ඡති. 2. B.D.T. තථා. 3. P.D.K.S. නික්ඛබ්බෙස්සති.
4. B.K. ව.

- 1094 තසුප්පට්ඨානසාලාදි-විහාරසුප්පට්ඨාරතො
කායෙත පි ව වාචාය තථා නික්කඩ්ඪතො පි ව
- 1095 විහාරසුප්පට්ඨාරා වා විහාරා වා පි චෝතරං.
නික්කඩ්ඪනනාය සබ්බසං පරික්කාරමපි දුක්ඛං.
- 1096 අසමබ්බෙසු¹ භික්ඛුසු පරික්කාරෙසු පණ්ඩිතො
වන්ත්තං ගණනායසු දුක්ඛං පරිදීපයෙ.
- 1097 අනෙතවාසිමලජ්ජං වා තථා සද්ධිවිහාරිකං
නික්කඩ්ඪනනාය උමමතතං සයමුමමතතකාය වා
- 1098 අනතතො වසනට්ඨානා තථා විසාසිකාය වා
පරික්කාරඤ්ඤා වා තෙසං අනාපනති පකාසිතා.
- 1099 සබ්බසාරාමාපි සබ්බසමා තථා කලහකාරකං.
ඉදන්තං තිසමුට්ඨානං, වෙදනා දුක්ඛවෙදනා.

නික්කඩ්ඪනකපා.

- 1100 මජ්ඣිමාසිසසට්ඨාය වෙහාසකුට්ඨපරි
ආගල්ලපාදකෙ මඤ්ඤා පිඨෙ වා පන භික්ඛුතො
- 1101 නිසීදනනාය වා තසමිං නිපජ්ජනනාය වා පන
පයොගගණනායෙ'ව තසං පාචිත්තියො සිද්ධං.
- 1102 නික්කපාචිත්තියං චුත්තං පුග්ගලෙ නික්කදුක්ඛං.
හෙට්ඨා අපරිභොගෙ වා සීසසට්ඨාය² වා පන
- 1103 අවෙහාසවිහාරෙ වා අනතතො සනතකෙ පි වා
විසාසිකවිහාරෙ වා න දෙසුමමතතකාදිතො
- 1104 යත්ථ³ පටාති වා දිනො තත්ථ ධ්වං ලගෙති වා.
ඉදමෙලකලොමෙත සමුට්ඨානා සමං මතං.

වෙහාසකුට්ඨකපා.

- 1105 යාච ව ආරකොසමිභා අග්ගලට්ඨපනාය තු
භික්ඛුතා ලිමපිතබ්බං වා ලෙපාපෙතබ්බමෙව වා;
- 1106 ඤෙයොසා ආලොකසක්කිනං පරික්කමෙව ප'යනනායො.
ජදනසු ආත්තිපරියායං සිතොනා'ගරිතෙ පන
- 1107 අධිවෙඨයනං;⁴තතො උද්ධං අධිවෙඨති සවෙ පන
තසං පාචිත්තියං හොති, දුක්ඛං තත්ථ තිට්ඨතො.⁵
- 1108 පිට්ඨිමංසෙ සිතො කොච් ජදනසු මුඛවට්ඨියා
යසමිං ථාතෙ සිතං භික්ඛුං ඔලොකෙනොනා න පසාති,

1. P.K. අසමබ්බෙසු. 2. P. සඨාය. 3. P. යත්ථා. E.S. තථා.

4. K.B.S. අධිවෙඨය. 5. B. ධ්වංසො.

- 1109 තඤ්ඤිං යාතෙ පන යාතුං නෙව භික්ඛුස්ස වට්ඨති;
විහාරස්ස පනන්තස්ස පනනොකාසනො හි නං.
- 1110 උභතකං-ආත්තිපරියායෙ අතිරෙකොති සඤ්ඤිතො
තත්ථ ඤෙඤ්ජස්ස ඵ්ඤාතිආපත්ති දුක්ඛං.
- 1111 ත දෙසො ආත්තිපරියායෙ ලෙණෙ තිණකුට්ඨි වා.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිත්තසමා මනා.

අතිභාගිකකථා.¹

- 1112 ජාතං සප්පාණකං තොයං තිණං වා මත්තිකමපි වා
යදි සිඤ්ඤවය්‍ය පාවිත්ති, සිඤ්ඤාපෙය්‍ය පරෙති වා.
- 1113 අවජ්ඣිකා සවෙ ධාරං මත්තිකං සිඤ්ඤවතො පන
එකසම්මපි සවෙ එකා පාවිත්ති පරිදිපිතා.
- 1114 විවජ්ඣති සවෙ ධාරං, පයොගගණනාවසා.
සමුමුඛමපි කරොන්තස්ස මාතිකං සඤ්ඤානකං.
- 1115 එකා එව² සියා'පත්ති දිවසමපි ව සඤ්ඤා.
බ්බකිතො³ තත්ථ තත්ථස්ස පයොගගණනා සියා.
- 1116 සවෙ සකටපුණ්ණමපි මත්තිකං තිණමෙව වා
උදකෙ පක්ඛිපන්තස්ස එකා පාවිත්ති එකතො.
- 1117 එකෙකං පක්ඛිපන්තස්ස පයොගගණනා සවෙ⁴
බයං වා ආවිලන්තං වා ජලං ගවජ්ජති තාදිසෙ.
- 1118 සිඤ්ඤාභි'ති වදන්තස්ස භොති ආපත්ති දුක්ඛං;
එකායා'ණත්තියා එකා දිවසමපි ව සිඤ්ඤවතො.
- 1119 අප්පාණෙ උදකෙ සුඤ්ඤි සප්පාණමිති සඤ්ඤිතො
සබ්බත්ථ විමතිස්සාපි භොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 1120 සබ්බත්ථ'ප්පාණසඤ්ඤස්ස⁵ අසඤ්චිව්වා'සතිස්ස වා
අජානතො අනාපත්ති;තථා උමමන්තකාදිතො.
- 1121 සප්පාණකතතං තොයස්ස, සප්පාණන්ති විජානනං,
විනා වධකවිත්තෙන තිණාදිතං තිසෙවනං,
- 1122 චන්තාර'වස්ස අභිගාති තිද්දිට්ඨාති මගෙසිතා.
අදින්නාදන්තලඝාව සමුට්ඨානාදයො නයා.
- 1123 ඉදං පණ්ණන්තිවජ්ජඤ්ච තිවිත්තඤ්චාති දිපිතං.
ඉදමෙවෙත්ථ තිද්දිට්ඨං තස්ස වස්ස විසෙසනං.

සප්පාණකකථා.

සෙනාසනවග්ගො දුතියො.

1. R.G.B. ආත්තිපරියායකථා. 2. P.G.B. එකාවචෙ. 3. R.G.
සඤ්ඤා. D. බ්බකිතෙ. 4. P.B. ගණනාය වෙ. 5. P.
සබ්බත්ථාපාණ.

III හිඤ්චිවග්ග.

(ඔවාදවග්ග)

- 1124 හිඤ්චිසංවස්ථිගසුත්තස්ස භික්ඛනොවාදසමුත්ති
ඉධ ඤාතත්ථිතුජෝන අනුඤ්ඤාතා මහෙස්සනා.
- 1125 යො නායා'සමමනො හිඤ්චි ගරුධමෙහි අට්ඨති
එකං සමබහුලා වා පි හිඤ්චිති සඤ්ඤාමෙව වා
- 1126 ඔසාරෙන්නොව තෙ ධම්ම ඔවදෙය්‍ය සමෙ පන
ඔවාදපට්ඨොසානෙ තස්ස පාච්ඡන්දං සියා.
- 1127 අඤ්ඤාන පන ධම්මෙත ඔවදන්තස්ස දුක්ඛං;
එකතො උපසම්පන්නං ගරුධමෙහි වා තථා;
- 1128 හිඤ්චිතං සන්තිකෙ යෙව උපසම්පන්නහිඤ්චිති.
තථා;ලිඞ්ගථපල්ලාසෙ පාට්ඨෙත්ථ පකාසිතා.
- 1129 සමමතස්සාපි හිඤ්චිස්ස දුක්ඛං සමුද්ධිතං
ඔවාදං අනියාදෙත්වා ධම්මෙත'ඤ්ඤාන භාසිතො.
- 1130 සමග්ගමානාහි දුතෙත්ති අඤ්ඤාතො'වදනො තථා
වග්ගමානාහි ව දුතෙත්ති පි ගරුධමෙහි දුක්ඛං.
- 1131 අගණ්ණන්තස්ස ඔවාදං අපච්චාගරතොපි තං
යපෙත්වා දුක්ඛං බාලං හිලානං ගමිකං සියා.
- 1132 අධම්මෙ පන කම්මසම්මි අධම්මෙති ව සඤ්ඤාතො
වග්ගෙ හිඤ්චිතිසංඝසම්මි තිකපාට්ඨන්දං සියා.
- 1133 තථා වෙමතිකස්සාපි ධම්මකම්මෙති සඤ්ඤාතො
තථ පාට්ඨන්දො දුතනා; සමග්ගෙපි ව තත්තකා.
- 1134 තචකානං වසා දුන්නං අට්ඨාපසං භවන්ති තා.
දුක්ඛං ධම්මකමෙමපි සත්තරසම්මිධං සියා.
- 1135 ඔසාරෙතිති දුතෙත්වා වා පඤ්ඤානං පුට්ඨා කථෙති වා,
සීතබ්බානාය වා තෙව දෙසො උම්මග්ගකාදිකො.
- 1136 වාචුග්ගන්තො¹ කාතබ්බා පගුණා ආවුසි මානිකා,
සුත්තන්තො ව චන්දානා භාණ්ඩා පකාසිතා.
- 1137 එකො පරිකථන්දාය කථාමග්ගො පකාසිතො;
මහලාමහලන්දාය තිස්සො යෙව'නුමොදනා;
- 1138 උපොසථාදි-අන්දාය කම්මකම්මවිතිවර්ජයො;
කම්මට්ඨානං තථා එකං උත්තමන්දස්ස පාපකං;
- 1139 එත්තකං උග්ගහෙත්වාන පඤ්චවස්සො බහුස්සුතො
මුඤ්චිත්වා නිස්සං කාමං වසිතුං උභති'ස්සරො.

1. P.S.B වාචුග්ගනා ව.

- 1140 වාචුග්ගතා විහඞ්භා ඤේ පගුණා වාඤ්ඤාදිනො,
වතුසව්පි නිකායෙසු එකො වා පොත්තො පි ව
- 1141 කම්මාකම්මඤ්ඤා වත්තාති උග්ගහෙනබ්බමෙත්තකං.
සබ්බන්තිමපරිවෙජ්ඤ දසවස්සො සවෙ පත
- 1142 බහුස්සුතො දිසාමොකෙඛා යෙන-කාමෙඞ්ගමො සියා;
පරිසං උභතෙ කාමං උපට්ඨාපෙතුම්ඤ්ඤො.
- 1143 යස්ස සාට්ඨකථං සබ්බං වාචුග්ගං පිටකත්තයං.
සො'යං බහුස්සුතො නාම භික්ඛුනොවාදකො සියා.
- 1144 අස්සා'සම්මත්තාදිති තිණ්ඤි අඞ්ගාති දිපයෙ.
පදසොධම්මතුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා.

ඔවාදකථා.

- 1145 පාචිත්ති ගරුධම්මෙති ධම්මෙතඤ්ඤාන වා පත
හොති අත්ඞ්ගතෙ සුරියෙ ඔවදන්තස්ස භික්ඛුනී.¹
- 1146 තිකපාචිත්තියං චුත්තං ආම්මතස්සාපි භික්ඛුනො.
එකතො උපසම්පන්නං ඔවදන්තස්ස දුක්ඛට්ඨං.
- 1147 තථා' නත්ඞ්ගතෙ සුරියෙ ගතො අත්තන් සඤ්ඤානො
තත්ථ වෙමතිකස්සාපි හොති ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං.
- 1148 උද්දසාදිතයෙන'ස්ස අනාපත්ති පකාසිතා.
අත්තන්තරසමා සෙසා සමුට්ඨානාදයො නයා.

අත්ථංගතසුරියකථා.

- 1149 භික්ඛුනීං ඔවදන්තස්ස ගන්ථා භික්ඛුනුපස්සයං.
ගරුධම්මෙති අඤ්ඤානු කාලා පාචිත්තියං සියා.
- 1150 සවෙ අසම්මතො හොති, හොති පාචිත්තියඤ්ඤං.
අත්ඞ්ගතෙ ව සුරියෙ සවෙ වදති තිණ්ඤි පි.
- 1151 අඤ්ඤාන පත ධම්මෙත වදනො දුක්ඛට්ඨං,
එකං පාචිත්තියං හොති භික්ඛුනො රත්තිහෙතුකං.
- 1152 සම්මතස්සාපි භික්ඛුස්ස හොති පාචිත්තියඤ්ඤං
ගරුධම්මෙතිදන්තස්ස² සම්මත්තතො අභාවතො.
- 1153 තස්සා'ව'ඤ්ඤාන ධම්මෙත ඔවදන්තස්ස දුක්ඛට්ඨං,
සම්මත්තතො අනාපත්ති; එකා පාචිත්ති රත්තියං.
- 1154 තිකපාචිත්තියං චුත්තං; දුක්ඛට්ඨං ඉත්තරඤ්ඤං.
එකතො උපසම්පන්නං ඔවදන්තස්ස දුක්ඛට්ඨං;
- 1155 තථා අඤ්ඤාන ධම්මෙත ගන්ථා භික්ඛුනුපස්සයං.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙත සමා මතා.

භික්ඛුනුපස්සයකථා.

1. P.K.B.S. භික්ඛුණීං. 2. R.G.D.B. ගරුධම්මෙ නිදන්තස්ස

- 1156 “විවරාදිතමත්ථාය ඔවදන්තීති භික්ඛුනී”¹
වදනො සමෑනෙ භික්ඛු තස්ස පාචිත්තියං සියා.
- 1157 තිකපාචිත්තියං චුන්නං, තථෙව තිකදුක්ඛකථං,
සබ්බෙසනාසම්මතං භික්ඛුං වදන්තස්ස ව දුක්ඛකථං.
- 1158 තථෙවානුපසම්පන්නං සම්මතං වා අසම්මතං,
ත දෙසො ආමිසත්ථාය ඔවදන්තස්ස භාසනො.
- 1159 තථා උම්මත්තකාදීනං අනාපත්ති පකාසිතා,
ඉදංසුති නිසමුට්ඨානං, වෙදනා දුක්ඛවෙදනා.

ආමිසකථා.

- 1160 සචෙ භික්ඛුනියා භික්ඛු දදෙස්ස පත විවරං
අඤ්ඤාතිකාය පාචිත්ති යපෙඤා පාරිවට්ඨකං.
- 1161 විවරස්ස පටිග්ගාහ-සික්ඛාපදසමො නයො
අවසෙසො මනො සද්ධිං සමුට්ඨානාදිනා පත.
- 1162 තත්ථ භික්ඛුනියා දින්නවිවරං, ඉධ භික්ඛුනා;
තත්ථ නිස්සංගතියං, සුභපාචිත්ති ඉධ සුචිතා.

විවරදුක්ඛකථා.

- 1163 විවරං යො හි සිබ්බෙස්ස සිබ්බාපෙස්ස පරෙත වා
අඤ්ඤාතිකාය පාචිත්ති හොති භික්ඛුනියා පත.
- 1164 යං වා නිවාසිතුං සක්කා යං වා පාරුපනුපගං
විවරන්ති අබිපෙපතං ඉදමෙත්ථ මහෙසිනා.
- 1165 සයං සුචිං පචෙසෙඤා සිබ්බන්තස්සෙ’ව භික්ඛුනො
සුචිනිගරණෙ’ තස්ස පාචිත්තියමුදිරිතං.
- 1166 සතකඛත්තුමපි⁴ විජ්ඣිතා සකිං නිගරතො පත
එකං පාචිත්තියං චුන්නං; පයොගස්ස වසා බහු.
- 1167 “සිබ්බා”නි පත ආණ්ණෙනා අවිසෙසෙන භික්ඛුනා
නිට්ඨාපෙති සචෙ සබ්බං, එකං පාචිත්තියං සියා.
- 1168 යමෙත්ථ⁵ විවරෙ කම්මං භාරො සබ්බං තවා”ති හි
“ආණ්ණෙනා භික්ඛුනා සබ්බං නිට්ඨාපෙති සචෙ පත
- 1169 භික්ඛුස්සා’ණාපකස්සෙව එකායාණත්තියා පත
හොන්ති පාචිත්තියාපන්ති අනෙකා’රපථෙ පථෙ.
- 1170 පුත්තපුත්තා’ණාපෙන්නස්ස අනෙකාණත්තියම්පත
කා හි නාම කථා අත්ථි? තිකපාචිත්තියං සියා.
- 1171 ඤාතිකාය ව අඤ්ඤාතිසංඤ්ඤාස්ස විමතිස්ස වා
එකතො උපසම්පන්න-විවරෙ දුක්ඛකථං සියා.

1. P.B. භික්ඛුනිං. R.E.D.K.S. භික්ඛුනො. 3. P.K.B. සුචිං නිගරණෙ. 4. B. සතකඛත්තුමපි. 4. P.S.B. යඤ්ඤෙත්ථ.

1172 සපෙභා විවරං අඤ්ඤං පරික්ඛාරනතු¹ සිබ්බතො
අනාපගති විචිල්ලධා, සික්ඛමානාදිකාය පි.

1173 සඤ්චරිතතසමුට්ඨානං; ක්‍රියා, පණ්ණනතිවජ්ජකං;
කායකමමං චචිකමමං; තිවිතතඤ්ච නිවෙදනං.

විවරසිබ්බනාකථා.

1174 භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය පනෙකතො²
පටිපජ්ජෙය්‍ය මග්ගඤ්ඤො අඤ්ඤත්‍ර සමයං ඉධ

1175 ගාමනනරොක්ඛකමෙ වා පි අඤ්ඤොජනනික්ඛකමෙ
අගාමකෙ අරඤ්ඤො වා ගොති ආපගති භික්ඛුනො.

1176 එතාකපටියභ්‍රමවටෙය්‍යා සංවිධානං කරොති යො
සංවිධානනිමිතතනතු දුක්ඛං තස්ස දීපිතං.

1177 සංවිධානං කරොනනස්ස උභා කපටියභ්‍රමයං
සංවිධානනිමිතතනතු න වදන්තා'ස්ස දුක්ඛං.

1178 උභයත්ථාපි පාටිතති ගච්ඡන්තස්ස'ව භික්ඛුනො
අනන්තරස්ස ගාමස්ස උපවාසොක්ඛකමෙ සිද්ධං.

1179 තත්‍රාපි පඨමෙ පාදෙ දුක්ඛං සමුදිරිතං,
දුතිකෙ පදවාරස්මි පාටිතනිසමුදිරිතං.

1180 අනන්තරං සංවිධානෙපි භික්ඛුනො දුක්ඛං සිද්ධං;
ආරමග්ග-විසමෙකතෙ සත වා'පගති දුට්ඨති.

1181 අසංවිදහිත කාලෙ විභිනොති ව³ සඤ්ඤිතො
භික්ඛුස්ස'ව විධානස්මිං ගොති ආපගති දුක්ඛං.

1182 සමයෙ විදහිත්වා වා විසමෙකතන ගච්ඡතො
ආපදාසු අනාපගති, තථා උමමනතාදිතො.

1183 ඉදං චතුසමුට්ඨානං කායතො කායවාචතො
කායචිතතා සමුට්ඨාති කායවාචාදිකතතයා.

සංවිධානනාකථා.

1184 එකමුජ්ජවතිං තාවං තථා ඔජවතිමපි වා
අභිරුග්ගෙය්‍ය පාටිතති සද්ධිං භික්ඛුනියා සචෙ.

1185 සගාමනිපසස්සන ගාමනනරවසෙක වා,
අගාමනිපසස්සන ගමනෙ අඤ්ඤොජනෙ,

1186 තථා⁴ යොජනවිසිණ්ණ-නදීමජ්ජෙකත ගච්ඡතො
අඤ්ඤොජනසංඛාය ගොනති පාටිතනියො පත.

1. P.B. පරික්ඛාරං ව. 2. E.D.K. පුනෙකතො. 3. P.
සංවිභිනොති. R.G.S.B. විදහිතොති. 4. D.K. ඉථ.

- 1187 යථාසුඛං සමුද්දසමීං සමබ්-අට්ඨකථාසු හි;
නදියං සෙව ආපතති, න සමුද්දෙ විවාරිතං.
- 1188 තිත්ථසම්පාදනත්වාස උඬං වා නදියා අබො
සවෙ භරන්ති තං-සුන්තා අනාපතති පකාසිතා.
- 1189 තථා'සංවිදහිත්වා වා තිරියං තරණාය වා
ආපදසු පි. සෙසො හි අනන්තරසදො මනො.

නාමාභිරුහනකථා.

- 1190 ඤාතා භික්ඛුනියා භතතං භුඤ්ජතො පරිපාචිතං.
හිත්වා ගිහිසමාරම්භං ගොති පාචිතති භික්ඛුතො.
- 1191 භොජනං පඤ්චධා උතතං, ගහණේ තස්ස දුක්ඛං;
අජේක්ඛාගාරෙසු සබ්බෙසු තස්ස පාචිතතියො සිත්ථං.
- 1192 සන්තතං ඤාතකාදීනං ගිහිසම්පාදිතමපි වා
විතා භික්ඛුනියා දෙසො භුඤ්ජතො පරිපාචිතං.
- 1193 පරිපාචිතසඤ්ඤාසු භික්ඛුස්සා'පරිපාචිතෙ
උගොසු විමතියසාපි ගොති සබ්බත්ථ දුක්ඛං.
- 1194 එකතො-උපසම්පන්න-පරිපාචිත-භොජනං
අජේක්ඛාගාරමසෙනෙව දුක්ඛං පරිභුඤ්ජතො
- 1195 අඤ්ඤං වා පන යං කිඤ්චි ධ්වපෙත්වා පඤ්චභොජනං¹
භුඤ්ජනතස්ස අනාපතති යාගු-බජ්ජ-ඵලාදිකං.
- 1196 සමුට්ඨානාදයො තුලා පඨමන්තිමවස්සුතා.
ඉදං පණණත්තිවජ්ජනතු තිවිත්තඤ්ච තිවෙදනං.

පරිපාචිතකථා.

- 1197 දුතියානියතෙනෙ'ව දසමං සදිසම්මතං
ඉදං සික්ඛාපදං සබ්බං සමුට්ඨානතත්ථාදිනා.

රහොනිසජ්ජකථා.

භික්ඛුනීවගෙගා² තතියො.

(IV භොජනවග්ගං).

- 1198 එකො ආවසථො පිණෙඬා අගිලානෙත භික්ඛුතා
භුඤ්ජතබ්බො, තතො උඬං පාචිතති පරිභුඤ්ජතො.
- 1199 අනොදියො'ව පඤ්ඤානෙත යාවදන්තෙ ව භික්ඛුතා
භුඤ්ජතබ්බං සකිං තත්ථ, තතො උඬං ත වට්ඨති.
- 1200 දුතියෙ දිවසෙ තස්ස³ ගහණේ දුක්ඛං මතං;
අජේක්ඛාගාරෙසු සබ්බෙසු⁴ තස්ස පාචිතතියො මතා.

1. G.D.K.B පඤ්චභොජනෙ. 2. P. මවාදවග්ගො. 3. P.B.
තත්ථ. 4. G.B. අජේක්ඛාගාරපග්ගොගෙසු.

- 1201 කුලෙන'කෙන පඤ්ඤානො සහ නානාකුලෙති වා¹
තානෙකට්ඨානභෙදෙසු එකභොගොව වටති.
- 1202 තානාඨානෙසු පඤ්ඤානො යො ව, තානාකුලෙති වා,
භුඤ්ඤානො පන සබ්බස්ස න දෙසො පටිපාටියා.
- 1203 පටිපාටිමසෙසෙන බෙපෙඤා පුත භුඤ්ඤානො
ආදිනො පන පට්ඨාය න ව කප්පති භික්ඛුනො.
- 1204 අනාපතති ගිලාතස්ස ආගවජ්ජනාස්ස ගවජ්ජනො
උද්දිස්ස²පි ව පඤ්ඤානො පරිනො භුඤ්ඤානො සකිං.
- 1205 යාගු-ආදීති තිව්වමපි භුඤ්ඤානුමපන වටති.
සෙසමෙලුකලොමෙන සමුට්ඨානාදිකං සමං.

ආවසථකථා

- 1206 අඤ්ඤානු සමයා වුතතා පාවිතති ගණභොජ්ජනෙ;
'ගණො'ති පන තිද්දිට්ඨා වතතාරො වා නදුන්නරිං.
- 1207 යං තිමන්නාණනො වා පි ලභං විඤ්ඤානතිතො පි වා
භොජනං පන පඤ්චන්නං හොති අඤ්ඤාතරං ඉධ.
- 1208 භොජනානමපි පඤ්චන්නං ගහෙඤා තාමමෙව නු
තිමන්නෙති සවෙ භික්ඛු වතතාරො බහුකෙපි වා
- 1209 'ඔදනං, භොජනං, භතතං, සමපට්ච්ඡර්, ගණහර්,
ඉති වෙවචනෙහෙ'ව අප් භාසන්නරෙන වා,
- 1210 තතො තස්ස ව තෙ භික්ඛු සාදිසිඤා තිමන්නාණං
එකතො තානතො වා වෙ ගතඤා ගණහනති එකතො,
- 1211 සබ්බෙසං හොති පාවිතති ගණභොජ්ජනාකාරණං.
එකතො ගහණං එත් ගණභොජ්ජනාකාරණං;
- 1212 එකතො තානතො වා පි ගමනං භොජනමපි වා
කාරණනති න තං විඤ්ඤාන ගණනති ගණභොජ්ජනෙ.
- 1213 සවෙපි ඔදනාදිතං ගහෙඤා තාමමෙව ව³
එකතො තානතො වා පි විඤ්ඤාපෙඤා මනුස්සකෙ
- 1214 තානතො වෙ'කතො⁴ ගතඤා සවෙ ගණහනති එකතො
එවමපි පන හොතිති වණ්ණිතං ගණභොජ්ජනං.
- 1215 දුට්ඨස්සාපි එතස්ස පටිගහගණකාරණං
දුක්ඛකටං හොති; පාවිතති අපේක්ඛාභාරෙසු දීපිතා.
- 1216 සමයෙසු අනාපතති සන්නස්ස'පි පකාසිතා;
ගහෙඤා එකතො ද්වින්නං තිණ්ණං වා භුඤ්ඤානං⁵ නථා.

¹ G.B. ව. K.S. වෙ. ² P.E.D K.S. ඔදිස්ස. ³ P.B. වා.

⁴ P.K. වෙ'කතො. ⁵ E.D. භුඤ්ඤානෙ.

- 1217 මුනිනා'නුපසම්පන්න-වාරි-පන්නානිමන්තිනෙ¹
වතුනේ එකතො කතා² ගණගෙදෙ පකාසිතො.
- 1218 තෙව සම්මලඥානං වසෙන පි හි සබ්බසො
ගණගෙදෙ, පනාපත්ති වෙදිතබ්බා විභාවිතා.
- 1219 භොජනානඤ්ච පඤ්චන්නං වසෙන ගණභොජනෙ
නන්දෝ'ව ව විසම්බෙකතං; යාගු-ආදිසු නං සියා.
- 1220 ගණභොජනසඤ්ඤාසු භික්ඛුසු'ගණභොජනෙ
නන්දෝ වෙමතිකස්සාපි හොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 1221 භොජනානි ව පඤ්චෝ'ව ධූපෙත්වා යාගු-ආදිසු
අනාපත්තිති ඤාතබ්බා නිව්වහනාදිකෙසු පි;
- 1222 තථා උම්මත්තකාදිනං. සමුට්ඨානාදිනා පන
ඉදමෙද්දකලොමෙන සදිසන්ති පකාසිතං.

ගණභොජනකථා.

- 1223 බහුති යො භික්ඛු මුත්තස්සකෙති
නිමන්තිතො පඤ්චති භොජනෙති
හිතා සවෙ³ පුබ්බනිමන්තණාය⁴
විකප්පනං පඤ්චසු යස්ස කස්ස

- 1224 පච්ඡා නිමන්තිතං භතතං තථා උප්පට්ඨාපිතා
භුඤ්ජතො එකසිත්ථිති තස්ස පාවිතනියං සියා.
- 1225 භොජනානනු පඤ්චන්නං යෙන කෙන නිමන්තිතො
නං ධූපෙත්වා සවෙ අඤ්ඤං භොජනං පරිභුඤ්ජති
- 1226 තෙසමෙව ව පඤ්චන්නං භොජනානං මහෙසිනා
එතං පරමපරනාම භොජනං පරිදිපිතං.
- 1227 යත්ති ඛිරං රසං වා පි ආකිරන්ති සවෙ පන
යෙන අජේක්ඛාත්ථං භතතං සබ්බමෙකරසං සියා
- 1228 කොටිතො පන පට්ඨාය සංසට්ඨං පරිභුඤ්ජතො
අනාපත්තිති නිද්දිට්ඨං මහාපච්චරියවපන.
- 1229 පරමපරන්ති සඤ්ඤාන අපරමපරභොජනෙ
නන්දෝ වෙමතිකස්සාපි දුක්ඛං පරිභුඤ්ජතො.
- 1230 සකලෙන පි ශාමෙන පුගෙන නිගමෙන වා
නිමන්තිතස්ස වා නිව්වහනෙන දෙසො න විජ්ජති.
- 1231 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙන්තා'දිනා සමා.
ක්ඛිසාක්ඛිසමිදං වුත්තං භොජනඤ්චාවිකප්පනං.

පරමපරභොජනකථා.

1. P.G.B. පන්නානිමන්තිනා. 2. D.E.K.S. එත්ති කතාපි.
3. E.D. හවෙ. 4. P.G.B. නිමන්තණස්ස.

- 1232 පුච්ඡා පභෙණ්කත්ථාය පටිඤ්ඤා සචෙ පන
පාථෙය්‍යත්ථාය¹ චෙත්ථා වා යෙ ති² තත්ථ ච භික්ඛුතා.
- 1233 ආතතිපත්තා ගහෙතබ්බා පුරා පුච්ඡෙති සත්තුති;
තතො චෙ උත්තරිං තස්ස ගොති පාඨිතති ගණ්හතො.
- 1234 ගහෙතා නික්ඛමනෙන “ආතතිපත්තා මයා ඉධ
ගතිතා පන³ පුච්ඡා”ති භික්ඛුං⁴ දිස්වා වදෙ චුට්ඨො.
- 1235 “මා බො තිං පටිගණ්හා”ති අවදන්තස්ස දුක්ඛං;
ගණ්හතො පි ච තං පුත්ථා ගොති ආපනති දුක්ඛං.
- 1236 උභ්‍යංක-ආතතිපත්තොස්ස අතිරෙකොති සඤ්ඤාතො
තත්ථ චෙමතික්ඛස්සාපි ගොති ආපනති දුක්ඛං.
- 1237 යෙන තත්ථ තයො උද්ධං පනනපුරා තතො පන
ථෙ සම්භස්ස පද්‍යතබ්බා, ථෙ චෙ එකො, න එකකො.
- 1238 අපභෙණ්ක-පාථෙය්‍යං අවසෙසමිති වා තතො
සත්තකං ඤාතකාදිතං දෙන්තානමිති තදුක්ඛං.
- 1239 ගණ්හතො පි අනාපනති, තථා උම්මතතකාදිතො.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්ඤාදිත්තසමා චිතො.
- කාණ්මොගුකථා.
- 1240 අඤ්ඤාන පන⁵ පඤ්චන්තං භොජනානං පචාරිතො
පාඨිතති’නතිරන්තඤ්ඤෙ පුන භුඤ්ජති භොජනං.
- 1241 අසනං භොජනඤ්ඤෙව ගත්ථාසො’භිහාරනා⁶
කායවාපටිකෙහිපො පඤ්ඤෙහිගති පචාරණං.
- 1242 ඔදනො සත්තු කුම්මාසො මචෙත්ථා මංසන්ති සබ්බස්සා
නිපපඤ්ඤෙත නිද්දිට්ඨං භොජනං පඤ්ඤධා මනං.
- 1243 ඔදනො තත්ථ සත්තන්තං ධඤ්ඤානං ඔදනො මනො.
ගජ්ජිතානන්තු ධඤ්ඤානං චුණ්ණං සත්තුති දුට්ඨති.
- 1244 කුම්මාසො යචකුම්මාසො, මචෙත්ථා දුට්ඨති ඔදනො.
මංසමිති කප්පියං මංසං, අයමෙත්ථ විනිව්ජයො.
- 1245 සාලි වීති යවො කඬගු වරකො ගොඩුමො තථා
කුද්දාසකො’ති සතෙත්තෙ ධඤ්ඤා ධඤ්ඤාන දෙසිතො.
- 1246 සාමාකාදිතිණං සබ්බං කුද්දාසෙතෙ’ව දිපිතං.
නිවාරො සාලියං චුතො, වරකෙ වරකාවොරකො.
- 1247 සත්තන්තමපන ධඤ්ඤානං ඔදනො යාගු වා පන
අඛගසමපනති යා යුත්තා සඤ්ජනෙති පචාරණං.

1. P. පාතෙය්‍යත්ථාය.

2. G B. යෙන.

3. P.K.B. පුන.

4. D. භික්ඛු.

5. R.G.B. අඤ්ඤානරෙන

6. P.B.G.K.

පාසාභිහාරනා.

- 1248 හතෙකු ගඟිනොකාසෙ ඔබ්බේ දෙසෙහි යා පන
යාගු සා ඉබ්බ සබ්බාපි ඔදනොති පද්ධතියි.
- 1249 අබ්බුණකා පන යා යාගු උද්ධනොරොපිතා නනු
සා වෙ¹ ඔබ්බේ න දෙසෙහි; න ජනෙති පවාරණං.
- 1250 පුන සා සීතලීගුතා සතභාවං ගතා සවෙ
ඔබ්බේ දෙසෙහි, සො පුබ්බෙ නනුභාවො න රක්ඛති.
- 1251 තතක-ධසුසුරසාදිති ආරොපිතා බහුති පි
ඵල-පණණ-කප්පිතා පකඛිපිතා න තත්ථ ව
- 1252 තණ්හුලෙ මුට්ඨිමනෙතපි පකඛිපිතා පවනති ඉව,
ඔබ්බේ පන ව දෙසෙහි, සසුරුනෙති පවාරණං.
- 1253 රසෙ² ධසුසුරසෙ බ්බර වා'කිරිකාන³ ඔදනං
'යාගුං ගණනථ යාගු'නති වතා දෙනති සවෙ පන
- 1254 කිසුචාපි තනුකා හොති සසුරුනෙති පවාරණං.
තං පවිකා සවෙ දෙනති, යාගුසංගහිතා පන.
- 1255 ජ්ජනති මව්ඡං මංසං⁴ වා තනුකාය පි යාගුයා
සවෙ සාසපමනනමපි පසුසුයති, පවාරණං.
- 1256 මව්ඡමංසරසො සුඤ්ඤා සංසන්නා⁵ රසයාගු වා
න වා'කප්පියමංසං වා සසුරුනෙති පවාරණං.
- 1257 ධපෙකා දිත්තධසුසුරනං ඔදනං පන සබ්බසො
වෙථිතණ්හුලකාදිනං න පවාරෙති ඔදනො.
- 1258 පුඵකා වා තතො තාති කතභතනමපි සතතු පි
සුඤ්ඤා න පන පුඵ වා පවාරෙතති කදපි පි.
- 1259 බරපාකෙන හට්ඨානං විහිනං තණ්හුලෙ පන
කොටොකා දෙනති නං චුණ්ණං සතතුසංගහිතං මතං.
- 1260 හජ්ජතානනතු විහිනං න පවාරෙතති තණ්හුලා;
තෙසං පන ව යං චුණ්ණං නං ජනෙති පවාරණං.
- 1261 බරපාකෙන හට්ඨානං විහිනං කුණ්ඩකමපි ව
සත්තුනං⁶ මොදකො වාපි සසුරුනෙති පවාරණං.
- 1262 සමපාකෙන හට්ඨානං සුකඛානං ආනපෙන ව
කුණ්ඩකමපන විහිනං න ජනෙති පවාරණං.
- 1263 ලාජා වා පන තෙහෙ'ව කතභතනමපි සත්තු වා
බජ්ජකමපන සුඤ්ඤා වා න ජනෙති පවාරණං.
- 1264 පුරිතං මව්ඡමංසෙති නං ජනෙති පවාරණං.
යං කිසුචි හජ්ජතං පිට්ඨං න පවාරෙති සුඤ්ඤා.

1. R.G.E.S. සවෙ. 2. G.B. සෙස. 3. P.D.S. පාකිරිකාන.

4. P. මව්ඡමංසා. 5. R.G.B. සංසඤ්ඤා. 6. K. සත්තුන.

- 1265 යදෙහි තත-කම්මාසා පචාරෙති, න චාපරො,
මිච්ඡ-මංසෙසු උත්තබ්බං පාභාන්තො න විජ්ජති.
- 1266 බාදනො කප්පියං මංසං නිසෙධෙති අකප්පියං
න සො තෙන පචාරෙති; අවජ්ජන්තාති දිට්ඨං.
- 1267 තථෙවා'කප්පියං මංසං බාදනො කප්පියං සථෙ
නිසෙධෙති පචාරෙති; උත්තකත්තාති චණ්ණිතං.
- 1268 මංසං පත ව බාදනො කප්පියං වා අකප්පියං
පචාරෙති නිසෙධෙති කිංකරි කප්පියභොජනං.
- 1269 සථෙ අකප්පියං මංසං බාදනොව අකප්පියං
නිසෙධං න පචාරෙති තථා අඤ්ඤං අකප්පියං.
- 1270 සථෙ අරේඛාගටං ගොති සිත්මෙකමපි භික්ඛුනා
පතෙන හත්ථෙ මුඛෙ වා පි භොජනමපන විජ්ජති,
- 1271 පචාරණ-පගොණඤ්ඤා පටික්ඛිපති භොජනං
පචාරෙති; සථෙ තත්ථි න පචාරෙති කත්ථි.
- 1272 ගිලිචා ව¹ මුඛ භත්තං සෙසමාදාය ගව්ජති.
අනාරා ව නිසෙධෙන්නො න පචාරෙති භොජනං.
- 1273 මුඛෙ ව භත්තං ගිලිතඤ්ඤා හත්ථෙ
භත්තනතු අඤ්ඤාසං² ව දාතුකාමො
පතෙන ව භත්තං පුන භොගතුකාමො
පටික්ඛිපන්නො න පචාරිතො සො.
- 1274 අසනස්ස උපවෙජ්ජ න පචාරෙති සො'ති හි
කථානති මහාපඤ්ඤා කාරණාකාරණඤ්ඤානො.³
- 1275 ගණනා පච්ඡමං අබ්බං දදතො පුරිමං පත
උභින්නං අසුතෙය්ඤ්ඤා විනා ගත්ථං පසාරිතං.
- 1276 තසම් අභිගටං කාත පචාරණ-පගොණකං
තාදිසං භුඤ්ජමානොව නිසෙධෙති පචාරිතො.
- 1277 හත්ථෙ ආධාරකෙ⁴ වා පි පතනං උග්ගසු වා සීතං
අගරිචා⁵ සථෙ භික්ඛු භත්තං ගණනා'ති භාසති,
- 1278 අනන්තරෙ නිසින්නො ව, තං පටික්ඛිපතො පත
අභිභාරස්ස වා'තාවා තත්ථි තස්ස පචාරණං.
- 1279 භත්තපච්ඡං පනා'තෙචා⁶ ධරෙචා පුරතො "ඉදං
ගණනා'ති"ති ව දුතෙත්ථි අයමෙව විනිව්ජයො.
- 1280 අනන්තරස්ස භික්ඛුස්ස වීයමාන පතෙනරො
පිදගන්නො සකං පතනං හත්ථෙහි තප්පචාරිතො.

1. P.K.S. ගිලිචාන. 2. E.D.K. භත්තං තමඤ්ඤාසං. 3. E.D.
කාරණං. 4. P. ආරාධකො. 5. P.G.B.D.K. අගරිචා.
6. G.R.K.B. පනාමෙචා.

- 1281 කායෙකාභිගටං හතතං පටිකම්පති ගො පන
කායෙක වා පි වාමාය, ගොති තස්ස පචාරණං.
- 1282 එකො අභිගටෙ හතත පචාරණභයා පන
“ආකිරා’කිර කොට්ටො කොට්ටො පුරයා”ති ව
- 1283 සවෙ වදති තස්සාපි න පනත්ති පචාරණං
ඉවෙව්වා’හ මහාපෙරො මහාදුලකාමකො.
- 1284 සමංසං හි රසං තෙඤා “ගණනා”ති රසං වදෙ,
තං සුඤ්ඤා ව¹ තිසෙධෙතො, තෙව ගොති පචාරණො.
- 1285 “ගණන මච්ඡරසං, සාරං ගණන; මංසරස”න්ති වා
“ඉදං ගණනා”ති වා චුතො පටිකෙඛපෙ පචාරණං.
- 1286 සවෙ මංසං විසුං කඤ්ඤා “ගණන මංසරස”න්ති වා
වදෙය්හ’න්ති ව මංසඤ්ඤා පටිකෙඛපෙ පචාරණං.
- 1287 ඔදනෙති ව පුච්ඡන්තං “ඉහුත්තං ආගමෙති”ති.
ගහණත්ථං යපෙන්නස්ස තෙ’ව තස්ස පචාරණං.
- 1288 කම්පිතසාදිති මිත්තකා² මච්ඡමංසකං
“කම්පිතසං ගණන³ පනසමසඤ්ජන”න්ති වා.
- 1289 වදන්ති වෙ පටිකෙඛපෙ තෙව ගොති පචාරණං;
අපචාරණගෙනුතං තාමෙත පන දුන්නතො.
- 1290 “මච්ඡසු”න්ති වා චුතො මංසසුන්නති වා පන
ඉදං ගණනාති වා චුන්න ගොති යෙව පචාරණං.
- 1291 එසෙ’ව ව තයො චුතො ඤෙය්සො මංසකාමිතො;
සබ්බෙසු මච්ඡමංසෙති මිත්තකොසු අයන්නො.
- 1292 භතතසමම්සසිතං⁴ යාගුං ආගරිඤා සවෙ පන
යාගුං ගණනාති දුන්නසමිං න පචාරෙති වාරයං;
- 1293 “භතතං ගණනා”ති චුතො තු පචාරෙති පටිකම්පං;
යෙන වා පුච්ඡන්තො තස්ස අත්තිකායාති කාරණං.
- 1294 “යාගුමිත්තනතු ගණනා”ති චුතො තත්ථ ව යාගු වෙ
සමා බහුතරා වා සා, න පචාරෙති සො කිර;
- 1295 මඤ්ඤා යාගු බහුං භතතං සවෙ ගොති පචාරණං,
ඉදං සබ්බත්ථ නිද්ද්ධං, කාරණං පන දුද්දසං.
- 1296 රසං බහුරසෙ හතත ධීරං වා බහුධීරකෙ
ගණනාති විසුං කඤ්ඤා දෙති, තත්ති පචාරණං.

- 1297 ගව්ජනොනෙ'ව් භොතතබ්බං ගව්ජනොනා වෙ පචාරිනො;
භුඤ්ජතබ්බං ධිතෙනෙව යථා යදි පචාරිනො.
- 1298 උදකං වා පි පඤා සො සවෙ තිට්ඨති කදුමං
අතිරතතනතු කාරොඤා භුඤ්ජතබ්බං තනො පුන.
- 1299 පියකෙ යො නිසීදිත්වා පචාරෙති සවෙ පන
ආසනං අවිවාලොඤා භුඤ්ජතබ්බං යථාසුඛං.
- 1300 සවෙ මඤ්ඤෙ නිසීදිත්වා පචාරෙති තනො පන
ඉතො සංසරිතුං එතෙනා ඊසකමපි න ලබ්හති;
- 1301 තෙන මඤ්ඤෙන තං සද්ධිං වට්ටන'ඤ්ඤත්තු තෙනති වෙ
එවං සබ්බස්ස ඤාතබ්බං විඤ්ඤානා විනයඤ්ඤානා.
- 1302 නිපජ්ජිත්වා'ව් භොතතබ්බං නිපනොනා වෙ පචාරිනො,
වාරොතුකකුට්ඨකො හුත්වා භුඤ්ජතබ්බං තථෙව ව.
- 1303 අථා“ලමෙනං සබ්බ”න්ති වතතබ්බං තෙන භික්ඛුනා
අතිරතනං කරොනොතන ඔනමෙත්වාන ආජනං.
- 1304 කපපියමපන කාතබ්බං න පතෙන යෙව් කෙවලං
පච්ඡයං යදි වා කුණ්ඩෙ කාතුං වට්ටති ආජනෙ.
- 1305 පචාරිතානං අපචාරිතානං
අඤ්ඤාසමෙනමපන වට්ටනෙ'ව;
යෙනාතිරිතතනතු කතං යපෙත්වා
තමෙව වෙකං පරිභුඤ්ජතබ්බං.
- 1306 කපපියමපන කාරොඤා භුඤ්ජනතසංඝව භික්ඛුනො
බ්ඤ්ජනං වාපි යං කිඤ්චි පතෙන තසංඝාකිරන්ති වෙ
- 1307 අතිරතතනතු කාරොඤා භුඤ්ජතබ්බං තථා පුන;
යෙන තං අකතං යං වා කාතබ්බං තෙන තං විසුං.
- 1308 කතං අකපපියාදිති අතිරතතනතු සතතති
න ගිලානාතිරිතතඤ්ඤෙ තං ගොති'නතිරිතතකං.
- 1309 යොපි පානොව එකමපි සිත්ථං භුත්වා නිසීදති
උපකට්ඨාපනිතමපි කාතුං ලභති කපපියං.
- 1310 ආභාරත්ථාය යාමාදි-කාලිකං පතිගණනො
අනාමිසං තමෙවසං දුක්කථං පරිභුඤ්ජනො.
- 1311 තථා අනතිරිතතන්ති සඤ්ඤිතො අතිරිතතනො
තත්ථ වෙමතිකසංඝාපි දුක්කථං පරිදීපිතං.
- 1312 අනාපතනා'තිරිතතනතු කාරාපෙත්වාන භුඤ්ජනො,
ගිලානසංඝා'තිරිතනං වා තථා උමමනතුකාදිතො.¹

- 1313 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙත සමා මනා.
කපපියාකරණඤ්ඤාව¹ භොජනඤ්ඤා ක්‍රියාක්‍රියං.

පඨමපචාරණකථා.

- 1314 යො පනානතිරතෙන පචාරෙය්‍ය පචාරිතං
ජාතං ආසාදනාපෙබ්බො භුතෙන පාවිතනි තස්ස භු.
1315 දුක්ඛකථං අභිභාසෙ ව ගහණේ ඉතරස්ස හි;
අප්පෙක්ඛාභාරපයොගෙසු සබ්බසු පි ව දුක්ඛකථං.
1316 භොජනස්සාවසානස්මිං පවිතති පරිදිපිතා;
අභිභාරකභික්ඛස්ස; සබ්බං තස්සෙව දස්සිතං.
1317 පචාරිතොති සඤ්ඤාස්ස භික්ඛස්මිං අපචාරිතෙ
විමතිස්සුභයන්තාපි දුක්ඛකථං පරිදිපිතං.
1318 අනාපනතාතිරිතතං වා කාරාපෙක්ඛාව² දෙති වෙ,
ගිලානස්සාවසෙසං වා අඤ්ඤාස්සන්තාය දෙති වා.
1319 සෙසං සබ්බමසෙසෙන අනන්තරස්මං මනං.
මමසවාදභූලතාව සමුට්ඨානාදයො තයං.

දුතියපචාරණකථා.

- 1320 බාදනියං වා භොජනියං වා
කිඤ්ඤා විකාලෙ යො පන භික්ඛු
බාදති භුක්ඤ්ජති පිවතෙ වා³
සො ජිනවුත්තං⁴ දොසමුපෙති.

- 1321 යාමාමිසගතඤ්ඤාවන් වනමූලඵලාදිකං
කාලිකෙස්සාසමොගන්තං වෙදිතබ්බමිදවපත:
1322 මූලං කඤ්ඤං මූලාලඤ්ඤා මන්තං බක්ඛකං තවං
පත්තං පුප්ඵං ඵලං අට්ඨි පිට්ඨං නියාසමෙව ව
1323 මූලබාදනියාදීනං මූලමත්තනිදස්සනං.
භික්ඛුතං පාවචන්තාය නාමං තෙසං⁵ නිබ්බොධථ:
1324 මූලකං බාරකඤ්ඤාව වත්ථුලං තඤ්ඤාලය්‍යකං
තමිකං ජජ්ඣිතඤ්ඤා චුච්චු වජ්ජකලී පි ව
1325 මූලාති ඵවමාදීනං සාකාතං ආමිසෙ පන
සභගතං ඉධ ගවජන්ති; ආමිසන්තං ඵරන්ති හි.
1326 ඡක්ඛෙස්සන්ති ජරස්සං⁶ ඡෙත්වා යං තං වජ්ජකලීස්ස භු
තං යාවජීවිකං වුත්තං; සෙසානං යාවකාලිකං.

1. R.S. වෙත්. 2. D. කාරාපෙක්ඛාව. 3. P.(J.B. භුක්ඤ්ජති
වා පි ව තං. 4. P. පි න වුත්තං. 5. P.S. තාමඤ්ඤා. 6. P.D.
ජරස්සං.

- 1327 හලිඳු සිඬවිවරයෙහි වව්නං අතිවිසං වවං
උසිරං හඳුමුත්තකෙහි නථා කටුකරොගිණි
- 1328 ඉවෙවමාදික අඤ්ඤං පඤ්ඤාමුදාදිකං බහුං
නානප්පකාරකං මූලං විඤ්ඤායං යාවජ්චිකං.
- 1329 මසාල-පිණ්ඩලාදිකං චලිතං ආලවස්ස ව
කඤ්ඤ උපලජාතිකං නථා පද්මජාතිකං
- 1330 කදලි-සිංහ-නාලානං මාලවස්ස ව වෙළුයං
සතාවරි-කසෙරුකං කඤ්ඤ අමබාවකස්ස ව
- 1331 ඉවෙවමාදියො කඤ්ඤ දස්සිතා යාවකාලිකා.
ධොතො සො ආමිසෙ දුතො කඤ්ඤ යො ඛිරමලපියා;
- 1332 අධොතො ලසුණකෙහිව ඛිරකාකොලි-ආදියො
කඤ්ඤ වාසපථානිතා විඤ්ඤායං යාවජ්චිකා.
- 1333 පුණ්ඩරිකාමුදාලකෙහි මුදාලං පද්මස්ස ව.
එවමාදිමනෙකමපි මුදාලං යාවකාලිකං.
- 1334 තාල-නිත්තාල-කුත්තාල-නාමිකොරාදි-සමුත්තං
හලිඳු-සිංහවරානං දුලං යාවජ්චිකං.
- 1335 තාල-නිත්තාල-කුත්තාලකලීරා කෙනකස්ස ව
කදලි-නාමිකොරානං මත්තං මූලස්ස ව
- 1336 බණ්ණුරජ-වෙනනානං උවුරු-වෙළු-නලාදිකං
සත්තනාමපන බණ්ණුරානං කලීරා සාසපස්ස ව
- 1337 ඉවෙවමාදියො නෙකෙ මත්තං යාවකාලිකා.
අඤ්ඤ හලිඳු-ආදිකං මත්තං යාවජ්චිකා
- 1338 තාල-කුත්තාලකාදිකං ඡිඤ්ඤා පාතිතො පන
ගතො ජරට්ඨබුද්ධො සො සසගගං යාවජ්චිකො.
- 1339 බකුබාදනියං නාම උවුරුබකුබා පකාසිතො.
සාලකලාණියා බකුබා නථා පඨවියං ගතො.
- 1340 එවමුප්පලජාතිකං, දණ්ඩකො යාවකාලිකො,
පණ්ණදණ්ඩපලාදිකං සබ්බො පද්මජාතිකා.
- 1341 යාවජ්චිකාසබ්බාතා කරමද්දදිදණ්ඩකා.¹
තවෙසු²ච්ඡුතවො වෙකො සරසො යාවකාලිකො.
- 1342 මූලකං බාරකො චුචු තවකො තණ්ඩුලයකො
පණ්ණලො විතමුග්ගො ව උමො වජකලී නථා
- 1343 ඡජ්ඣරි කාසමද්දො ව සෙල්ල⁴ සිංහ ව නාමිකා⁵
වරණො⁶ අග්ගිමනො ව ජවනති සුතිසත්තකො.

1. E.D.G.S. පතිතො. 2. R.G.K.B. කරමද්දදි-E.D.S.
කරමද්දදි-. 3. R.G.S.B. මූලකො. 4. P. සෙල්ල. 5. P.K.
වරණො.

- 1344 රාජමාසො ව මාසො ව නිප්පාවො¹ මෙදුප්පිකා
වණ්ටකො² භූමිලොකිති එවමාදිකෙනකං
- 1345 පතනධාදනියං නාම කපිතං යාවකාලිකං
ඉතරා ව³ මහාලොකිති දිපිතා යාවජ්ඣිකා.
- 1346 යාවකාලිකමිවෙව කපිතං අමි-ලලවං,
තිබ්බසා කුට්ඨසාපි පණණං පුලසියා පි ව.
- 1347 කප්පාසික-පටොලානං තෙසං දුප්ප-එලාති ව
එකිජ්ජකජ්ජකානඤ්ඤා⁴ පණණං තං යාවජ්ඣිකං.
- 1348 අට්ඨනං මූලකාදිතං දුප්පං නිප්පාවකස්ස⁵ ව
තථා දුප්පං කර්මස්ස දුප්පං වරණකස්ස⁶ ව
- 1349 දුප්පං කසෙරුකස්සාපි ජිවනති-සිග්ගදුප්පකං
පද්මපාලජාතිතං දුප්පානං කණ්ණිකා පි ව
- 1350 නාළිකෙරස්ස නාලස්ස තරුණං කෙනකස්ස ව
ඉවෙවමාදිකං දුප්පමිකෙනං යාවකාලිකං.
- 1351 යාවකාලිකදුප්පාති අපෙතා පත සෙසකං
යාවජ්ඣකපුප්පන්ති දිපයෙ සබ්බමෙව ව.
- 1352 තිලක-වකුල-සාලලෙලිකානං
කකුඛ-කපිත්ත-කරඤ්ජ-කලිතං⁷
කුරවක-කරමිර-⁸පාලිතං
කුසුමමිදම්පත යාවජ්ඣිකං.
- 1353 අමිබ්බාටක-ජමිබ්බතං එලඤ්ඤා පතස්ස ව
මාතුද්ධග-කපිත්තානං එලං ජන්තිණ්ණස්ස ව
- 1354 නාලස්ස නාළිකෙරස්ස එලං බජ්ජුරියා පි ව
ලබ්බස්ස ව වොවස්ස මොවස්ස මධ්දිකස්ස ව
- 1355 බදරස්ස කරමන්දස්ස⁹ එලං වාතිබ්බණ්ණස්ස ව
කුම්බණ්ණි-තිප්පසානඤ්ඤා එලං එලාලකස්ස ව
- 1356 රාජායතනඑලං දස්සඑලං තිබ්බරුකස්ස ව
එවමාදිකෙනකමපි එලං තං යාවකාලිකං.
- 1357 තිඑලං පිප්පලි¹⁰ ජාතිඑලඤ්ඤා කට්ඨකප්පඑලං
ගොට්ඨඑලං ප්ලබ්ගඤ්ඤා නකෙකාල-මරවාති ව
- 1358 එවමාදිති චුත්තාති අද්විතතාති ව පාළියං
එලාති පත ගවජන්ති යාවජ්ඣකසබ්බගං.
- 1359 පතසමාටකට්ඨිති සාලට්ඨි ලබ්බට්ඨි ව
විඤ්ඤා-බිබ්බඑලට්ඨිති පොකබරට්ඨිති¹¹ සබ්බසො

1. P.K.B. නිප්පාවො. 2. G.B. වත්තකො. 3. P.K. ව.
4. P.G.B. කජ්ජකානඤ්ඤා. 5. P.K.B. නිප්ප-වකස්ස. 6. P.K.B.
වරණකස්ස. 7. B.G. කකුඤ්ඤාලිතං R.E.D.S. කරඤ්ජලිතං
K කරඤ්ජකණ්ටලිතං. P. කකුඤ්ඤාලිතං. 8. B. රණමිර.
9. R.G.B. කරමන්දස්ස. 10. P. පිප්පලි. 11. P.E.D.S. පොකබර
ට්ඨිති. G.B. පොකබරට්ඨි ව.

- 1360 බජ්ජරි-කෙතකාදිනං තථා තාලඵලට්ඨි¹ ව
ඵවමාදිති ගව්ජන්ති යාවකාලිකාඝඤානං.
- 1361 පුත්තාග-මධුකට්ඨිති සෙලලට්ඨි² තිඵලට්ඨි ව
ඵවමාදිති අට්ඨිති තිද්දට්ඨාති ආනාමිසෙ.
- 1362 සත්තනාමපන බ්ඤ්ඤානං අපරණ්ණානමෙව ව
පිට්ඨං පනස-සාලානං ලබුජ්ඣොටකස්ස ව
- 1363 තාලපිට්ඨං තථා ධොතං පිට්ඨං යං බීරවලලියා
ඵවමාදිමනෙකමපි කපිතං යාවකාලිකං.
- 1364 අධොතං තාලපිට්ඨස්ඤා පිට්ඨං යං බීරවලලියා
අස්සගඤ්ඤාදිපිට්ඨස්ඤා හොති තං යාවජ්චිකං.
- 1365 නියසාසො උචජ්ජතිබ්බතො ඵකො සත්තාගකාලිකො;
අවසෙසො ව භිඤ්ඤාදිනියසාසො යාවජ්චිකො.
- 1366 මූලාදිසු මයා කිස්සවි මුඛමනනං නිදස්සිතං;
ඵතස්සොවා'නුසාරෙන සෙසො ඤෙය්‍යො විභාවිතා.
- 1367 භුඤ්ජස්සාමි විකාලෙති ආමිසං පතිගණනො
කාලෙ විකාලසඤ්ඤස්ස කාලෙ වෙමතිකස්ස ව
- 1368 දුක්ඛං; කාලසඤ්ඤස්ස අනාපනති පකාසිතා.
ඉදමෙලකලොමෙන සමුට්ඨානාදිතා සමං.

විකාලභොජනකථා.

- 1369 භොජනං සන්තිධිං කත්වා බාදනං වා පි යො පන
භුඤ්ජේය්‍ය වා පි බාදෙය්‍ය තස්ස පාවිතතියං සියා
- 1370 භීකු යං සාමණේරානං පරිච්චජන්තාලයො
නිදහිත්වා සවෙ තස්ස දෙනති තං පුත්තවට්ඨි.
- 1371 සයං පටිග්ගහෙත්වාන අපරිච්චන්තමෙව යං
දුතියෙ දිවසෙ තස්ස නිභිතං තං න වට්ඨති.
- 1372 තතො අජෙක්ඛාභරනාස්ස ඵකසිඤ්ඤමපි භීකුතො
පාවිතති කපිතා සුඤ්ඤා සුඤ්ඤානොත්තානාදිතා.
- 1373 අකප්පියෙසු මංසෙසු මත්ස්සස්සො'ව මංසකො
ඵලලවයෙන පාවිතති දුක්ඛටෙන සභේ'තරෙ.
- 1374 යාමකාලිකාඝඤාතං පාවිතති පරිභුඤ්ජතො;
දුක්ඛටාපනතියා සද්ධිං ආභාරජාය භුඤ්ජතො.
- 1375 සවෙ පමාරිතො හුත්වා අනනං අනතිරිත්තකං
භුඤ්ජතො පකතං³ තස්ස හොති පාවිතතියඤ්ඤං.

1. E.D. බාලඵලඤ්ඤි. 2. P.K. සෙලඤ්ඤි. 3. P.E.D. පකතිං.
G.B. පකති.

- 1376 ඵලලව්වයෙන සද්ධිං දො මංසෙ මානුසනෙ සිසුං;
සෙසෙ අකප්පියෙ මංසෙ දුක්ඛකටෙන සහ¹ ආයං.
- 1377 යාමකාලිකසංඛ්‍යානං භුඤ්ජනො සති පව්වයෙ
සාමිසෙන මුඛෙන දො; එතමෙව නිරාමිසං.
- 1378 තමෙවජ්ජෙඛාගරන්තස්ස ආභාරත්ථාය තෙවලං
ද්විසු තෙසු විකප්පෙසු දුක්ඛං පන වඩ්ඤති.
- 1379 විකාලෙ භුඤ්ජනො සුද්ධං සන්තිධිප්පව්වයා පි ව
විකාලභොජනා වෙව භොති පාඤ්ඤිකාදායං.
- 1380 මංසෙ ඵලලව්වයඤ්චෙව දුක්ඛාමිපි ව වඩ්ඤති;
මනුස්සමංසෙ සෙසෙ ව යථානුක්කමතො ආයං.
- 1381 නත්ථෙවා'නතිරිත්තමිපි විකාලෙ පරිභුඤ්ජනො
දොසො² සබ්බවිකප්පෙසු භික්ඛුතො තන්තිරිත්තකො.
- 1382 විකාලප්පව්වයා වා පි න දොසො යාමකාලිකෙ
සත්තාගකාලිකං යාවජ්ජිකං පතිගණ්හතො.
- 1383 ආභාරස්සො'ව අත්ථාය ගතණෙ දුට්ඨස්ස ව
අජ්ජෙඛාගරපයොගෙසු දුක්ඛටනතු නිරාමිසෙ.
- 1384 අථ ආමිසසංසර්ගං ගහෙතා සපිතං සවෙ
පුන අජ්ජෙඛාගරන්තස්ස පාවිත්තො'ව පකාසිතා.
- 1385 කාලො යාමො ව සත්තාගං ඉති කාලත්තයං ඉදං.
අතික්කාමයතො දොසො කාලං තං තනතු කාලිකං.
- 1386 අත්තනා නිණ්ඤ්ඤානාරසාති ඉතරාති හි
සභාවමුපනෙතො'ව යාවකාලිකමත්තතො.
- 1387 එවමෙව ව සෙසෙසු කාලිකෙසු විනිද්ධිසෙ.
ඉමෙසු පන සබ්බෙසු කාලිකෙසු වතුසවපි
- 1388 කාලිකාදායමාදිමහි අනෙතා-වත්ථඤ්ච සන්තිධි;¹
උභයමිපි න භොතෙව පච්ඡිමං කාලිකාදායං.
- 1389 අකප්පියාය කුටියා චුත්තේන'න්තාදායෙන තං
ගතිතං තදගෙ වා පි ආයං පුබ්බං න වට්ඨති.
- 1390 “මුඛසන්තිධි නාමායං අනෙතාචුත්තං න කප්පති”
ඉති චුත්තං දල්භං කතා මහාපච්චරියමපන.
- 1391 න දොසො නිදහිත්වාපි පඨමං කාලිකත්තයං
තං තං සකං සකං කාලමතතික්කමම භුඤ්ජනො.

1. G. සියා. 2 P.K.S. සන්තිධිං.

- 1392 තථා උමමිත්තකාදීනං අනාපතති පකාසිතා.
සමමෙලකලොචෙන සමුට්ඨානාදීනා ඉදං.

සන්තිධිකාරකථා.

- 1393 හොජනාති පණ්ණිතාති අගිලානො පත'ත්තනො;
අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වාන පාවිතති පරිභුඤ්ජනො.
- 1394 "සප්පිනා දෙති භතතං මෙ, සසප්පිං, සප්පිමිඤ්ඤං,
සප්පිභතතඤ්ඤං දෙති"ති විඤ්ඤාපෙත්තායා දුක්ඛං.
- 1395 *විඤ්ඤාපෙත්වා තථා තං ඉව දුක්ඛං පතිගණ්හනො;
පුත අපේක්ඛාගරත්තායා පාවිතති පරිශාපුතා.
- 1396 *සුඤ්ඤාති සප්පි-ආදීති විඤ්ඤාපෙත්වාන භුඤ්ජනො
සෙබ්බෙ සුපවිඤ්ඤාතතිදුක්ඛං පරිදීපයෙ.
- 1397 *තස්මා පණ්ණිතසංසට්ඨං විඤ්ඤාපෙත්වාන භුඤ්ජනො
සත්තධිඤ්ඤාමයං භතතං පාවිතතිසමුදිරයෙ.
- 1398 ස්වෙ "යො-සප්පිනා මයං දෙති භතත"න්ති යාවිතො
අජ්ඣා සප්පිආදීති¹ විසංඛෙකතං දදාති වෙ,
- 1399 "සප්පිනා"ති භ² චුතො වෙ නවතිනාදිකෙසු පි
දෙති අඤ්ඤාතරෙත'යා විසංඛෙකතන්ති දීපිතං.
- 1400 යෙන යෙන හි විඤ්ඤාතතං තස්මිං මුලෙපි තස්ස වා
ලඤ්ඤං පි³ පත තං ලඤ්ඤං හොති යෙව,න අඤ්ඤාතං.
- 1401 යත්නං සප්පිආදීති ආගතාති හි පාළියං
අඤ්ඤාති විඤ්ඤාපෙත්තායා හොති ආපතති දුක්ඛං.
- 1402 සබ්බෙහි සප්පිආදීති විඤ්ඤාපෙත්වාන එකතො
භුඤ්ජනෙකරසං භානා නව පාවිතතියො මතා.
- 1403 අකප්පියෙන චුතොපි සප්පිනා දෙති තෙන වෙ
ගහණෙ පරිභොගෙපි දුක්ඛං පරිදීපිතං.
- 1404 ගිලානස්සාගිලානොති සඤ්ඤාදිනො විමතිස්ස වා
දුක්ඛං මුතිනා දුත්තං. අනාපතති පකාසිතා
- 1405 ගිලානකාලෙ විඤ්ඤාතතමගිලානස්ස භුඤ්ජනො,
ගිලානස්සාවසෙසං වා ඤ්ඤාතකාදීනමෙව වා.
- 1406 ඉදං චතුසමුට්ඨානං කායනො කායවාචනො
කායවිතතා තථා කායවාචාවිත්තත්තයා පි ව.
- පණ්ණිතහොජනකථා.

- 1407 අදිත්තං හි මුඛචාරං ආහාරං ආහරෙය්ස යො
දන්තපොණොදකං හිත්වා තස්ස පාවිතතියං සියා.

* R. පොත්තකෙ ඉමා ගාථා න සන්ති.

1. K. ආදීති. 2. P.K. සප්පිනා දෙති. 3. R.G. ලබෙ හි

- 1408 හත්ථපාසො¹භිනිභාරො, මජ්ඣිමනිකායෙ, 1
මනුසො වා²මනුසො වා දෙනි කායාදිතා තිධා,
1409 පතිගණනාති තං භික්ඛු දීයමානං සචෙ ද්විධා,
එවං පඤ්චගහසංයොගෙ ගහණං තස්ස රුහති.
1410 දයකො ගගනට්ඨො වෙ භූමමට්ඨො ඉතරො සියා
භූමමට්ඨස්ස ව සීසෙන ගගනට්ඨස්ස දෙනිනො
1411 යමාසන්තතරං අඛං ඔරිමනෙතන තස්ස තු
දුතුං වා පි ගහෙතුං වා විතා හත්ථං පසාරිතං
1412 හත්ථපාසො මිණෙතබ්බො; නගට්ඨාදිසා³යං තයො.
එවරුපෙ පත යාතෙ යතො වෙ දෙනි වට්ඨති.
1413 පකඛි වා මුඛතුණ්ණික හත්ථි සොණ්ඩාය වා පත
සචෙ යං කිඤ්චි පුප්ථං වා එලං වා දෙනි වට්ඨති.
1414 හත්තව්‍යඤ්ඤිතපුණ්ණාති භාජනාති බහුති පි
සීසෙනා⁴දය භික්ඛුස්ස ගන්තො කස්සචි සන්තිකං
1415 ඊසකමපත ඔතතො⁵ 'ගණනා'ති යදි භාසති,
තෙන හත්ථං පසාරෙතො හෙට්ඨිමං පත භාජනං
1416 පටිච්ඡිතබ්බං තං එකදෙසෙනා පි ව භික්ඛුතා,
හොනති එතතාවතා තාති ගතිතානෙ⁶ව සබ්බසො;
1417 තතො පට්ඨාය තං සබ්බං ඔරොපෙතො යථාසුඛං
උස්සාටෙතො තතො ඉට්ඨං ගහෙතුමපත වට්ඨති.
1418 පච්ඡිදාදිමති වත්තබ්බං අත්ථි කිං එකභාජනෙ.
කාජහත්තං හරන්තො වෙ ඔතතො දෙනි වට්ඨති.
1419 තිංසහන්තො සියා වෙණු අනෙතසු ව දුචෙ සථා
සප්පිනො, ගතිතෙ තස්මිං⁷ සබ්බං ගතිතමෙව තං
1420 බහුපත්තා ව මඤ්ච වා පිඨෙ වා කුටසාරතෙ
යපිතා දයකො හත්ථපාසෙ යතොත දෙනි වෙ,
1421 පටිග්ගහණසංකුද්දය මඤ්චාදිති සචෙ පත
තිසීදති පුස්සිතො යො යඤ්ච⁸ පනෙතසු දීයති
1422 ගතිතං තෙන තං සබ්බං හොති යෙව, ත සංසයො,
පටිග්ගහෙස්සාමිච්චෙව⁹ මඤ්චාදිති සචෙ පත
1423 ගතිතං හොති තං සබ්බං ආරුහිතො තිසීදති.
ආහවෙ කුච්ඡියා කුච්ඡිං සීතා පත්තා හි භූමියං
1424 යං යං අඛුලියා වා පි පුස්සිතො සුචියා පි වා
තිසිනෙතො තත්ථ තතෙ¹⁰ව දිඤ්ඤානනතු වට්ඨති.

1. P. භක්කමො. 2. K. ඊසකමපි ඔතමිතො. 3. P.G
ගතිතෙ'කස්මිං. 4. P.B.G යඤ්ච. 5. P. මිච්චෙවං.

- 1425 කටසාර මහනාසමි. තථා ගත්ථරාදිසු
ගණනො ගත්ථපාසසමි. විජ්ජමානෙ තු වටති.
- 1426 තත්ථ-ජාතකපණ්ණසු ගහෙතුං න ච වටති
න පනෙ'තාති කායෙන පටිබ්බාති ගොනති හි.
- 1427 අසංහාරිමපාසාණෙ ඵලකෙ වා පි තාදිසෙ
බාණ්ඩදො පි වා මඤ්චෙ ගහණං නෙව රුහති.
- 1428 තිත්තිණිකාදිපණ්ණසු භූමියං පත්ථෙසු වා
ධාරෙතුමසමත්තො ගහණං න ච රුහති.
- 1429 ගත්ථපාසමතික්කමම දිස්දණ්ඩන දෙති වෙ
වග්ගබ්බො භික්ඛුතා'ගෙත්වා දෙතිති පරිවෙසකො.
- 1430 සවෙ පනෙන රජො ගොති ධොවිතබ්බො ජලෙ සති,
තසමි අසති පුඤ්ජිත්වා ගහෙනබ්බො අසෙසනො.
- 1431 පිණ්ඩාය විවරනාසං රජං පතති වෙ පති
භික්ඛො පටිග්ගහෙත්වා¹ ගහෙනබ්බො විජානතා.
- 1432 අපටිග්ගහිතෙ භික්ඛං ගණනො පන දුක්ඛං;
පටිග්ගහෙත්වා'තාපතති පච්ඡා තං පරිභුඤ්ජනො.
- 1433 "පටිග්ගහෙත්වා දෙථා"ති චුතො තං වචනමපන
අසුත්වා'තාදිසිත්වා වා දෙනති වෙ තත්ථ දුක්ඛං.
- 1434 පච්ඡා පටිග්ගහෙත්වා ගහෙනබ්බං විජානතා.
සවෙ රජං නිපාතෙති මහාවාතො තතො තතො,
- 1435 ත සක්කාච² සියා භික්ඛං ගහෙතුං ඥෙ භික්ඛුතා
අඤ්ඤාසං දුතුකාමෙන ගහෙතුං පන වටති;
- 1436 සාමණේරස්ස තං දත්වා දිත්තං වා තෙන තං පුත
තස්ස විසාසනො වා පි භුඤ්ජිතුමපන වටති.
- 1437 භික්ඛොවාසෙ සවෙ පතනං සරජං දෙති භික්ඛුතො
"පටිග්ගහෙත්වා භික්ඛං තිං ගණන වා භුඤ්ජ වා"ති ච
- 1438 වග්ගබ්බො සො තථා තෙන කතනබ්බඤ්චෙ'ව භික්ඛුතා,
රජං උපරි භතතස්ස තස්සුප්පලවති වෙ පන
- 1439 කඤ්ජිකනතු පවාගෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං යථාසුබං;
අනෙතා පටිග්ගහෙනබ්බං පටිට්ඨං තං³ සවෙ පන.
- 1440 පතිතං සුක්ඛපාතෙන වෙ අපනීය ව⁴ තං රජං,
සුමුමඤ්චෙ සහතනමපි, භුඤ්ජිතබ්බං යථාසුබං.
- 1441 උච්චෙකතා'ගරිත්වාපි දෙනතස්ස පඨමං පන
ථෙවො උච්චෙකතො පනෙන සවෙ පතති, වටති.

¹ K. පටිග්ගහෙත්වාන. S. ගෙත්වා වා. ² B.K. ව. ³ P. තු.

⁴ P. අපනෙත්වා.

- 1442 නතොන ආචරිමානෙ තු වරුකෙන නතො පන මසි වා ඡාරිකා වා පි සවෙ පනති භාජනෙ
- 1443 තස්ස වා'භිගට්ඨතා භි¹ න දෙසො උපලබ්භති. අනන්තරස්ස භික්ඛුස්ස දියමානනතු පනතුතො
- 1444 උප්පතිතා සවෙ පතොන ඉතරස්ස ව² භික්ඛුනො පනති වට්ටනෙ'වායං; පටිග්ගහිතමෙව නං.
- 1445 පායංසස්ස ව චුරෙතා පනතං වෙ දෙනති භික්ඛුනො; උණ්භතතා පන නං ගෙට්ඨා ගහෙතුං න ව සක්කති.
- 1446 වට්ටනිති ව නිද්දිට්ඨං ගහෙතුං මුඛවට්ටියං³; න සක්කා වෙ ගහෙනබ්බො⁴ තථා ආධාරකෙන පි.
- 1447 සවෙ ආසනසාලායං ගහෙතා පනතමිත්තනො නිද්දියති නිසිනොව දියමානං න ජානති.
- 1448 නෙවාභුරියමානං වා, අපටිග්ගහිතමෙව නං; ආභොගං පන කතා වෙ නිසිනො හොති, වට්ටති.
- 1449 සවෙ ගතොන මුඤ්චිතා පනතං ආධාරකමපි වා පෙලෙකා⁵ පන පාදෙන නිද්දියතිපි වට්ටති.
- 1450 පාදෙනාධාරකං අක්කමිතාපි පටිගණනො ජාගරස්සාපි හොතෙව ගහණස්මිං අනාදරො;
- 1451 තස්මා තං ක ව කතනබ්බං භික්ඛුතා විනයඤ්ඤතා. යං දියමානං පනති, ගහෙතුං තං තු වට්ටති.
- 1452 භුඤ්ජනාතඤ්ච දන්තා වා බියන්ති පි තබා පි වා තථා පත්තුස්ස වණ්ණො වා අබ්බොගාරතයො අයං.
- 1453 සත්ථකෙහු'වජ්ජාදිති ථාලෙනානං සවෙ මලං පඤ්ඤායති හි තං තෙජ්ජ සියා තවසමුට්ඨිතං,
- 1454 පටිග්ගහෙතා තං පච්ඡා බාදිතබ්බනතු භික්ඛුතා. න පඤ්ඤායති⁶ වෙ තස්මිං මලං වට්ටති බාදිතුං.
- 1455 පිංසෙනානමපි⁷ හෙසජ්ජං කොටෙනානමපි වා තථා නිසද්දුක්ඛලාදිතං බියතෙ පි අයන්නයො.
- 1456 හෙසජ්ජත්ථාය නාපෙතා වාසිං බිරෙ බිපන්නි වෙ උට්ඨානි⁸ නිලිකා තත්ථ සත්ථකෙ විය නිව්ඡයො.⁹
- 1457 සවෙ ආමකතකෙක වා බිරෙ වා පකබිපන්නි තං සාමපාකනිමිත්තමිතා න විමුච්චති¹⁰ දුක්ඛටා.
- 1458 පිණ්ඩාය විවරන්තස්ස වස්සකාලෙජ්ජ භික්ඛුනො පතොන පනති වෙ තොයං නිලිට්ඨං කායවත්තො

1. P.D.K.S. පි. R.G.B. නි. 2. P.K. ඉතරස්සෙව. 3. P. වට්ටියා. 4. R.E.D.K.S.B. ගහෙනබ්බං. 5. G.B. පිලෙකා. 6. K. තඤ්ඤායති සවෙ. 7. K. පිංසන්නානමපි. 8. R.E.G.D.K උට්ඨෙති. 9. P.K. ව විනිව්ඡයො. 10. P.G.B. න තු මුච්චති.

- 1459 පච්ඡා පටිග්ගහෙතො තං භුඤ්ජිතබ්බං යථාසුඛං
එසෙව ච තයො චුතො රුකබ්බුලෙ පි භුඤ්ජිතො.
- 1460 සත්තාහම්පන වස්සනො දෙවෙ සුඛං ජලං සවෙ
අබ්බොකාසෙපි වා පතො තොයං පතති, වට්ඨති.
- 1461 ඔදනම්පන දෙතොන සාමණේරස්ස භික්ඛුනා
දුතබ්බො¹ අවුජ්ජනොන තස්ස පතනගතොදනං;
- 1462 පටිග්ගහෙතො වා පතනං දුතබ්බො තස්ස ඔදනො;
ජුපිතො දෙති වෙ භතනං තම්පනුග්ගතිතං සියං.
- 1463 අඤ්ඤස්ස දුතුකාමෙන පරිච්චන්තං සවෙ පන
යාව හත්ථගතං තාව පටිග්ගතිතමෙව තං.
- 1464 “ගණනා”ති තිරපෙකෙඛාව පතනමාධාරකෙ සීතං.
සවෙ චදති, පච්ඡා තං පතිගණෙනස්ස පණ්ණිතො.
- 1465 සාපෙකෙඛා යෙව යො පතනං ඵපෙතො’ධාරකෙ පන
“එතොතා පුච්ඡෙති භතනං” වා කිඤ්චි “ගණනා”ති භාසති,
- 1466 සාමණේරොපි තං භතනං ධොවිතො හත්ථමන්තො
අතතපතනගතං භතනං අචුසිතො සවෙ පන
- 1467 පකඛිපනො සතකන්තං උද්ධරිතොපි ගණහතු,
තං පටිග්ගහණෙ කිච්චං පුන තස්ස න විජ්ජති;
- 1468 අතතපතනගතං භතනං චුසිතො යදි ගණහති
පච්ඡා පටිග්ගහෙතබ්බං, සංසට්ඨන්තො පරෙන තං.
- 1469 භික්ඛුනං යාගු-ආදීනං පචනෙ භාජනෙ පන
පකඛිපිතො ඵපෙනොන අඤ්ඤස්සත්ථාය ඔදනං.
- 1470 භාජනුපරි හත්ථස්ස සාමණේරස්ස පකඛිපෙ;
පතිතං හත්ථො තසම් ත කරොති අකප්පියං.
- 1471 පරිච්චන්තං හි තං; එවං අකත්ථා’කිරතෙව වෙ
භුඤ්ජිතබ්බන්තං තං කත්ථා පතනං විය නිරාමිසං.
- 1472 සවෙ යාගුකුටං පුණ්ණං සාමණේරො හි දුබ්බලො
භික්ඛුං පටිග්ගහාපෙතුං න සකෙකාති හි තං පන,
- 1473 කුටස්ස හිවා පතනස්ස ඵපෙතො මුඛවට්ඨියං
භික්ඛුනා උපනිතස්ස ආවජ්ජති හි, වට්ඨති;
- 1474 අථ වා භුමියං යෙව හත්ථ භික්ඛු ඵපෙති වෙ
ආරොපෙති පච්චෙතො තත්ථ වෙ පන වට්ඨති.
- 1475 භතතපච්ඡුපුනාරෙසු අයමෙව විනිවර්ණො.
ථෙ තයො සාමණේරො වා දෙනති වෙ ගහණුපගං.

- 1476 භාරමෙකස්ස භික්ඛුස්ස ගඤ්ඤං පන වට්ඨති;
එකෙන වා¹ තථා දින්නං ගණ්හනති දො තයොපි වා.
- 1477 මඤ්ඤාස්ස වා² පිඨස්ස පාදෙ තෙලසවාදිකං
ලග්ගෙනති, තත්ථ භික්ඛුස්ස වට්ඨතෙව නිසිදිත්තුං.
- 1478 අපට්ඨග්ගතිතං හෙට්ඨා-මඤ්ඤා වෙ තෙලපාලකං³
සම්මජ්ජනො⁴ ව සට්ඨෙති, න පනු'ග්ගතිතං සියා.
- 1479 පට්ඨග්ගතිතසඤ්ඤාය අපට්ඨග්ගතිතමපන
ගණ්හිත්වා පුන තං ඤාත්වා ධරෙත්තුං තත්ථ වට්ඨති.
- 1480 විචරිත්වා සවෙ පුබ්බෙ ධරිතං පිහිතමපි වා
තථෙව තං ධරෙතබ්බං කතතබ්බං න පනඤ්ඤාපා;
- 1481 බහිට්ඨපෙති වෙ තෙන ජුපිතබ්බං න තමපුන;
යදිච්ඡුපති වෙ ඤාත්වා තං පනුග්ගතිතං සියා.
- 1482 පට්ඨග්ගතිතතෙලසම් උට්ඨාති⁵ යදි කණ්ණිකා
සිඛිතිවෙරාදිකෙ මූලෙ සතවුණ්ණමපි වා තථා
- 1483 තං සමුට්ඨානතො සබ්බං තඤ්ඤා'වාති පටුච්චති;
පට්ඨග්ගගණ්හිච්චනතු තස්මිං පුන⁶ න විජ්ජති.
- 1484 තාලං වා නාළිකෙරං වා ආරුල්ලො කොපි පුග්ගලො
තත්ථෙට්ඨා තාලපිණ්ඩං සො ඔතාරෙත්වාන රජ්ජයා
- 1485 සවෙ වදති 'ගණ්හා'ති න ගහෙතබ්බමෙව ව;
තමඤ්ඤා පන භූමිමට්ඨා ගහෙත්වා දෙති, වට්ඨති.
- 1486 ඡිද්ධිත්වා වෙ වතිං උච්ඡුං එලං වා දෙති ගණ්හිත්තුං
දණ්ඩකෙ⁷ අච්ඡිසිත්වා නිශ්ගතමපන වට්ඨති.
- 1487 සවෙ න පුච්ඡලො හොති පාකාරො අතිඋච්චකො
අනොනාසිත-බහිට්ඨානං භත්ථපාසො පහොති වෙ
- 1488 උද්ධං භත්ථසතං ගතත්වා සමපතනං පුන තං පන
ගණ්හතො භික්ඛුතො දොසො කොපි තෙවු'පලබ්භති.
- 1489 භික්ඛුතො සාමණේරනතු බකොන වහතො සවෙ
එලං ගහෙත්වා තත්ථෙව නිසින්නො දෙති, වට්ඨති.
- 1490 අපරොපි වහනොව භික්ඛුං යො කොපි පුග්ගලො
එලං බකො නිසින්නස්ස භික්ඛුතො දෙති, වට්ඨති.
- 1491 ගහෙත්වා එලිනිං සාබං ඡායත්ථං යදි ගව්ජති,
පුන විනෙත සමුපපනො බාදිතුමපන භික්ඛුතො
- 1492 සාබං පටිග්ගහපෙත්වා එලං බාදති වට්ඨති;
මකිකානං නිවාරත්ථං ගතිතාය ප'යන්නයො.

1. R.G.B. එකෙනෙව. 2. P.G.K.B. මඤ්ඤාස්ස පාදෙ. 3. G.B.
මඤ්ඤා තෙලස්ස පාලකං. 4. P.D.S. සම්මඤ්ඤානො. 5. R.G.
E.D.K.S.B. උචෙති. 6. R.G.E.D.K.S.B. පන. 7. K.S.
කණ්ඩකෙ.

- 1493 කප්පියං පන කාරෙඤ්ඤා පනිගණනාති තං පුන¹
භොතතුකාමො සචෙ, මූලගහණං යෙව වට්ටති.
- 1494 මාතාපිතුනමජ්ඣාය ගහෙඤ්ඤා සප්පිඤ්ඤාං
ගවජ්ඤානා අනතරාමග්ගෙ යං ඉවජති තතො පන
- 1495 තං සො පටිග්ගහාපෙඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති, වට්ටති;
තං පටිග්ගහිතං මූලගහණං² යෙව වට්ටති.
- 1496 සාමණේරස්ස පාඨෙය්-තණ්ඩුලෙ භික්ඛු ගණනති,
භික්ඛුස්ස සාමණේරොපි ගහෙඤ්ඤා පන ගවජ්ඤාති,
- 1497 තණ්ඩුලෙසු හි බිණෙසු අනතතා³ ගහිතෙසු සො
සචෙ යාගුං පටිඤ්ඤාන තණ්ඩුලෙහි'තරෙහි පි
- 1498 උභික්කං දට්ඨි පනෙහසු ආකිරිඤ්ඤා පන'තතතො
යාගුං භික්ඛුස්ස තං දඤ්ඤා සයං පිච්ඡති තස්ස වෙ
- 1499 සන්තිපිප්පිච්ඡා නෙව න උග්ගහිතකාරණං
සාමණේරස්ස පිතතතා දෙසො භික්ඛුස්ස විජ්ජති.
- 1500 මාතාපිතුනමජ්ඣාය තෙලාදිං ගරතො පි ව
සාධං ඡායාදි-අඤ්ඤා ඉමස්ස න විසෙසතා.
- 1501 තස්මා හි'ස්ස විසෙසස්ස විනො.තබ්බනතු කාරණං;
තස්ස සාලයභාවනතු විසෙසං තතකයාමගං.
- 1502 තණ්ඩුලෙ පන ධොවිඤ්ඤා නිව්වාලෙතං හි වෙට්ටකො,⁴
න සකෙකාති සචෙ, තෙ ව තණ්ඩුලෙ භාජනමපි ව
- 1503 පටිග්ගහෙඤ්ඤා ධොවිඤ්ඤා ආරොපෙඤ්ඤා පනු'භිතං
භික්ඛුනා'ගති න කානබ්බො, විවරිඤ්ඤා පි පකකතා
- 1504 ඤ්ඤාතබ්බො, පකකකාලස්මිං ඔරොපෙඤ්ඤා යථාසුඛං
භුඤ්ඤාතබ්බො; න පච්ඡා'ස්ස පටිග්ගහණකාරණං.
- 1505 ආරොපෙඤ්ඤා සචෙ භික්ඛු උභිතං සුභිභාජනං
උදකං යාගු-අඤ්ඤා තාපෙති යදි වට්ටති.
- 1506 තතෙත පනුදකෙ කොපි සමපකම්පති⁵ තණ්ඩුලෙ
තතො පට්ඨාය තෙන'ගති න කානබ්බොව භික්ඛුතා;
- 1507 පටිග්ගහෙඤ්ඤා තං යාගුං පාතුං වට්ටති භික්ඛුතො;
සචෙ පච්ඡති පච්ඡා තං, සාමපාකා න මුච්ඡති.
- 1508 තත්ථාතථාචං කිඤ්ඤි සහ වාලෙති වලලියා
තස්ස'ව ව තතො ලභං ඵලං කිඤ්ඤි න වට්ටති.
- 1509 ඵලරුකං පරාමට්ඨං⁶ තං අපස්සයිතුමපි වා
කණ්ටකෙ⁷ බන්ධුං වා පි භික්ඛුතො කිර වට්ටති.

1. P.S.B පන. 2. P. මූලං ගහණං. 3. G.T. අනතතො.
4. D.K.S. වෙලලකො, 5. P.G.K.S.B. වෙ පකම්පති. 6. P.G.
K. පනාමඨං. E. පනාමඬ්ඨං. 7. P.G.D. කණ්ටකෙ.

- 1510 සන්ධාසෙන ව දීඝෙන ගහෙනා ථාලකවපන
පවතො භික්ඛුනො තෙලං ගසමං පතති තත්ථ වෙ
- 1511 අමුඤ්චනෙනා හත්ථෙන පටිකා තෙලථාලකං
ඕනාමරකාව නං පච්ඡා පටිග්ගණෙතයා වට්ඨති;
- 1512 පටිග්ගහෙනා අභිගාරා තාති දුරුති වා පන
ස්පිතාති සවෙ ගොනති, පුබ්බගාගොව වට්ඨති.
- 1513 උච්ඡුං බාදති වෙ භික්ඛු සාමණෙරොපි ඉච්ඡති
“ඡ්ඡද්ධිං කම්මතො ගණන”ඉති දුතො ව ගණනති,
- 1514 නත්ථ’ව අවසෙසස්ස පටිග්ගහණකාරණං;
බාදතො ගුලපිණ්ඩමපි අයමෙව විනිව්ඡයො.
- 1515 කාතුං සාගරතොයෙන ලොණකිව්චනතු වට්ඨති,
යාවජ්ඣිකසංඛං නං¹ තොයන්තා න තු ගච්ඡති.
- 1516 ඉදං කාලවිනිමමුත්තං උදකං පරිදිපිතං
තිබ්බාණං වීය තිබ්බාණකුසලෙන මගෙසිතා.
- 1517 උදකෙන සමා දුතො හිමස්ස කරකා පි ව.
කුපාදිසු ජලං පාතුං බහලමපි ව වට්ඨති.
- 1518 බෙතොසු කසිතට්ඨානෙ බහලං නං න වට්ඨති;
සඤ්චා යදි නං ගන්තො නදිං පුරෙති වට්ඨති.
- 1519 සොබොසු කාකුඛාදිතං ජලෙ පුප්ථසමාකුලෙ
න ඤයති රසො තෙසං, නා පටිග්ගහකාරණං.²
- 1520 සරෙණුකාති පුප්ථාති පාතියස්ස සවෙ පන
පකඛිත්තාති සවෙ ගොනති, පටිග්ගණෙතයා නං පුන³;
- 1521 පටිග්ගහෙනා දෙය්‍යාති වාසපුප්ථාති තත්ථ වා;
කමලලිකාසු⁴ දින්නාසු අබ්බොගාරොති වට්ඨති.
- 1522 අපටිග්ගහිතස්ස’ව දන්නකට්ඨස්ස යො රසො
අජානන්තස්ස පාවිතති සො වෙ විසති බාදතො.
- 1523 සරිරට්ඨෙසු භූතෙසු කිං වට්ඨති? න වට්ඨති?
කප්පාකප්පියමංසානං බීරං සබ්බමපි වට්ඨති;
- 1524 කණ්ණකුඛිගුථකො දන්නමලං⁵ මුත්තාකරිසකං
සෙම්භං සිඛිසාණිකා බෙලො අසුසුලොණන්ති වට්ඨති.
- 1525 යමපනෙත්ථ සකට්ඨානා වට්ඨො පතීනං සියා
පතෙන වා පන හත්ථො වා පතිගණෙතයා නං දුත.
- 1526 අභිගලග්ගමවිච්ඡන්තං පටිග්ගහිතමෙව නං
උණ්ණයාගුං පිට්ඨන්තස්ස සෙදො හත්ථෙසු ජායති,

1. P.G.K.S.B. ඡ්චිකසංබාහං. ² P.B.S. පටිග්ගහණකාරණං.

3. G.K.B. පන. ⁴ E.R.S. කමලලිකාසු; D. කමලිකාසු.

K. කමලලකාසු. ⁵ P. දන්නමල.

- 1527 පිණ්ඩාය විවරනායාස සෙදො හන්ඨානුසාරනො
ඔරොහති සවෙ පතනං, න පටිග්ගහණකාරණං.
- 1528 සාමං ගහෙතො වතතාරි විකටාති අදායකො¹
සපදධංකකණෙ යෙව න දෙසො පරිභුඤ්ජනො;
- 1529 පඝවිං මහතිකායාය බණ්ඩුං ඡිඤ්ඤුමපි වා
තරුමපි ඡාරිකායාය භික්ඛුනො පන වට්ඨති.
1530 අවෙජ්ජගාහ-තිරපෙකකතිසජ්ජනො² ව
සිකඛාපගාහ-මරණෙති ව ලිඛගහෙදා
දානෙන තස්ස ව පරස්ස අභික්ඛුකස්ස
සබ්බං පටිග්ගහණමෙති විතාසමෙවං.
- 1531 දුරුපවිණේණ නිද්දධං ගහණුග්ගතිතස්ස පි
අනොනාදුරො³ සං-පකෙක අනොනාපකෙක ව දුක්ඛං.
- 1532 පටිග්ගතිතකෙ තස්මිං අපටිග්ගතිතසඤ්ඤිතො
තත්ථ වෙමතිකස්සාපි ගොති ආපතති දුක්ඛං.
- 1533 පටිග්ගතිතසඤ්ඤිස්ස දනනපොණොදකෙසු පි
ත දෙසෙ'ලාභලොමෙන සමුට්ඨානාදිනා සමං.⁴
1534 තව-මජ්ඣම-පෙර-භික්ඛුනිනං
අවිසෙසෙන යතිවජ්ජනබ්බකො
සහලො අසමාසනොව මයා
කපිතො එත්ථ විනිවිජයො තතො.
දනනපොණකථා.

භොජනවග්ගො චතුර්ථො.

(V. අවෙලකචග්ග.)

- 1535 යං කිඤ්ච'වෙලකාදීනං තිත්ථියානං පනා'මිසං
දෙනනෙස්සකපයොගෙන එකං පාචිතතිස්සං සියා;
- 1536 අවච්ඡ්ජ්ජ⁵ පදෙනනස්ස⁶ පයොගගණනාවසා
ගොනති පාචිතතිස්සො තස්ස; තිකපාචිතතිස්සං සියා.
- 1537 උදකං දනනපොණං වා දෙනනස්ස ව අතිත්ථියෙ
තිත්ථියො ති ව⁷ සඤ්ඤස්ස දුක්ඛං විමතිස්ස ව.
- 1538 දාපෙනනස්ස පනඤ්ඤාන සාමණේරාදිකෙන වා
තිකඛිත්තභාජනෙ තෙසං⁸ දෙනනස්ස බහිලෙපනං,
- 1539 ධාපෙනා භොජනං⁹ භෙසං සනතිකෙ 'ගණනථා'ති ව
වදෙනනස්ස අනාපතති; සමුට්ඨානෙ'ලකුපමං.

අවෙලකකථා.

1. E.R.D. න දායකො. 2. E. තිසග්ගනො. 3. P.
අනොනා දුරො. 4. P.G.B. තාදයො සමා. 5. E. අවච්ඡ්ජ්ජ.
R.G.B.S. අවච්ඡ්ජ්ජාන. D. අවච්ඡ්ජ්ජාන. P. විච්ඡ්ජ්ජාන
6. P.R.G.D.S. දෙනනස්ස 7. E.D. තස්ස තිත්ථිය. S.K.
තත්ථ තිත්ථිය. 8. R.G. නෙලා. 9. B.S. භාජනං.

- 1540 දූපෙත්වා වා අදූපෙත්වා භික්ඛු යං කිඤ්චි ආමිසං
කතතුකාමො සචෙ සද්ධිං හසනාදීති ඉඤ්ජියා
- 1541 උයෙසාජෙති භි “ගවජ”ති වත්වා තප්පවට්ඨො පන
තස්සුයෙසාජනමත්තසමිං දුක්ඛං; පඨමෙන ව
- 1542 පාදෙන’ස්සුපචාරසමිං අතික්ඛන්තො ව දුක්ඛං;
දුතියෙන’ස්ස පාචිත්ති සීමාතික්ඛමනෙ පන.
- 1543 දස්සනෙ උපචාරස්ස හත්වා ආදස දෙසිතා;
පමාණං සවණෙ වෙ’වං අපේක්ඛකාසෙ; න වෙනරෙ.
- 1544 භික්ඛුසමිං තික්ඛපාචිත්ති; ඉතරෙ තික්ඛදුක්ඛං;
උභින්නං දුක්ඛං වුත්තුං කලිසාසනරොපනෙ.
- 1545 උයෙසාජෙනස්ස කිවෙත්ත න දෙසු’මත්තකාදිනො,
අදින්නාද්ධතභුලාච සමුට්ඨානාදයො තයා.

උයෙසාජනකථා.

- 1546 බුද්දනෙ පිට්ඨිවංසං යො අතික්ඛමම නිසීදති
සහොජනෙ කුලෙ තස්ස හොති පාචිත්ති භික්ඛුනො.
- 1547 හත්ථපාසං අතික්ඛමම පිට්ඨිසංඝාටකස්ස ව¹
සයනස්ස පනාසනෙත ඨානෙ දෙයො මහලලකෙ.
- 1548 අසයනිකරෙ තස්ස සයනිකරසඤ්ඤිතො.
තත්ථ වෙමතිකස්සාපි දුක්ඛං පරිදීපිතං.
- 1549 නිසීදනාස්ස’නාපනති භික්ඛුස්ස දුතියෙ සති,
වීතරාගෙසු වා තෙසු, තික්ඛන්තොසු උභොසු වා,
- 1550 නිසීදනාස්ස’නතික්ඛමම පදෙසං වුත්තලකකිණං.
සමුට්ඨානාදයො භුලාච² පඨනන්තිවඤ්ඤා.

සහොජනකථා.

- 1551 වතුපෙ පඤ්චමෙ වෙච වත්තබ්බං නත්ති කිඤ්චිපි;
වත්තබ්බං යඤ්ච තං සබ්බං වුත්තං අනියතආයෙ.
- 1552 සමුට්ඨානං පනෙතෙසමත්තන්තරසමං මතං.
අයමෙව විසෙසොති තෙසමෙසඤ්ච දීපිතො.

වතුපෙපඤ්චමානි.

- 1553 හොජනාත්තතු පඤ්චනං වුත්තො අඤ්ඤන්තරෙත යො
සත්තං භික්ඛුමනාපුච්ඡා ආපජෙජ්ජය්ස කුලෙසු වෙ
- 1554 වාරිත්තං තස්ස පාචිත්ති අඤ්ඤත්ථ සමයා සියා.
ඨපෙත්වා සමයං භික්ඛු දුට්ඨං වුත්තලකකිණං.

- 1555 අවිනිවර්තන මජ්ඣිමනිකායෙ සරමඤ්ඤාසංගවර්ණි,
සරුපවායොකකමනෙ පඨමෙන හි දුක්ඛං,
1556 අනික්ඛනෙන සරුමාරෙ අපරමිච්ඡි ව දුක්ඛං;
දුක්ඛෙන ව පාදෙන පාවිතති සමනික්ඛමෙ.
1557 සීතධාතෙ සවෙ භික්ඛුං ඔලොකෙනා¹ න පස්සති,
අසන්නන්ති² අනාපුර්වං පටිට්ඨා නාම වුච්ඡති.
1558 සවෙ දුරෙ සීතො හොති අසන්නො නාම භික්ඛු සො
නත්ති ආරොචනෙ කිච්චං ගවෙසිතා ඉතො වි'තො.
1559 න දෙසො සමයෙ සන්නං ආපුර්වකාව ගවර්ණො
භික්ඛුං; සරෙන මත්තො වෙ ආරාමං ගවර්ණො පි ව,
1560 නික්ඛිත්තමිච්ඡි සෙය්‍යං වා, තථා භික්ඛුනුපස්සං,
ආපදසන්නසාරං වා භුත්තියස්ස සරමිච්ඡි වා.
1561 ඉදමපන සමුට්ඨානං³ කසීනෙන සමං මනුං.
ක්රියාක්රියමවිත්තඤ්ඤා නිවිත්තඤ්ඤා නිවෙදනං.

වාදිගහකථා.

- 1562 සබ්බාපි සාදිතබ්බාව වාතුමාසපවාරණා
භික්ඛුනා අභිලානෙන පුන නිච්චපවාරණා.
1563 “විඤ්ඤාපෙස්සාමි රොගසම්මං සති මෙ පච්චයෙ”ති ව
න පටික්ඛිපිතබ්බා සා“රොගො දුනි න මෙ”ති ව.
1564 නික්ඛපාවිත්තියං වුත්තං. දුක්ඛං න-නතුත්තරිං.
නතුත්තරිනති සඤ්ඤාසංග නත්ති මෙමනික්ඛස්ස ව
1565 න නතුත්තරිසඤ්ඤාසංග, යෙහි යෙන පවාරිතො
නතො අඤ්ඤමිච්ඡි⁴ වා හියො ආවික්ඛිතා යථාතථං⁵.
1566 විඤ්ඤාපෙන්නස්ස භික්ඛුස්ස අඤ්ඤාසංගත්ථාය වා පන
ඤ්ඤානානමනාපනති අත්තතො වා ධනෙන පි;
1567 තථා උමමත්තකාදීනං අනාපනති පකාසිතා.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිත්තසමා මතා.

හෙසඡ්ඡකථා.

- 1568 උය්‍යුත්තං භික්ඛුතො සෙතං දස්සන්නත්ථාය ගවර්ණො
අඤ්ඤානු පච්චයා⁶ තස්ස දුක්ඛට්ඨානු පදෙ පදෙ.
1569 දස්සන්නස්ස පවාරසම්මං ථතා පාවිතති පස්සතො;
උපවාරං විමුඤ්චිතා පස්සන්නස්ස පයොගතො.
1570 ආරුරුහා පන චත්තාරො ඤෙ ඤෙ තං-පාදරක්ඛකා,
ඵලං. ආදසපොසො ව ඵකො හත්ති වුච්චති.

1. R.E.S. ඔලොකෙනො. 2. E.K. අසන්නං වු. 3. K.
සමුට්ඨානා. 4. P.G.B. අඤ්ඤාති. 5. P.D. යථාතථා. 6. G.B.
සමයා.

- 1571 දො පාදරකඛා, ආරොහො එකො, තිපුරිසො හයො.
එකො සාරපි, යොධෙකො, ආණ්ණරකඛා දුචෙ ජනා,
1572 චතුපොසො රථො චුතොතො චතුසච්චවිතාචිතා.
චතුරො පදහන්තා ච පුරිසා පතති චුච්චති.
1573 චුත්තලකඛණසම්පන්නා අයං පච්ඡිමකොටියා
චතුරභිගසමායුත්තා සෙතා නාම පචුච්චති.
1574 හත්ථි-ආදිසු එකෙකං දස්සනන්තාය භව්ජනො
අනුයයුතොති පි උය්‍යුත්තසංඝද්දියාපි ච දුක්කථං.
1575 අත්තනො ච තිනොකාසං සම්පන්නම්පන පසස්ති,
ආපදිසු අනාපතති තථාරූපෙ ච පච්චයෙ.

උය්‍යුත්තකථා.

- 1576 චතුක්ඛො දිවසෙ අත්භිගතො සුරියෙ අරොගවා
සචෙ තිට්ඨතු සෙතාය නිසීදතු නිපජ්ජතු
1577 ආකාසෙ ඉද්ධියා සෙයං පකපෙපතු ච ඉද්ධිමා
හොතොති තස්ස පාචිත්ති, තිකපාචිත්තියං සියං.
1578 උත්තකෙ ච තිරත්තසම්. අතිරෙකොති සංඝද්දිතො
තත්ථ චෙමතිකස්සාපි හොති. ආපතති දුක්කථං.
1579 පුරා'රුණාව තිකඛම්ම තතියාය ච රත්තියා
න දෙසො පුත්ත වසන්තස්ස ගිලානස්සා'පදිසු පි.

සෙතාවාසකථා.

- 1580 උය්‍යොධිකං බලග්ගං වා සෙතාබ්‍යුහම්පි වා පන
දස්සනන්තාය'ණ්ණිකං වා හොති පාචිත්ති භව්ජනො.
1581 පුරිමෙ පන යො¹ චුතොතො හත්ථි ආදසපොරිසො
ඉති තෙන තයො හත්ථි හන්තාණ්ණිකන්ති දීපිතං.
1582 සෙසෙසු පි ච එසෙ'ව තයො තෙයො² විහාචිතා.
තිණ්ණමෙලකලොමෙන සමුට්ඨානාදයො සමං.

උය්‍යොධිකකථා.

අට්ඨෙලකචගෙහා පඤ්චමො.

(VI. සුරාපානවග්ග.)

- 1583 පිට්ඨාදීති කතං මජ්ඣං සුරා නාමාති චුච්චති;
පුප්ඨාදීති කතො සබ්බො ආසවො හොති මේරයං.
1584 බීජනො පන පට්ඨාය පිට්ඨනස්සු'නගම්පි ච
පයොගෙ ච පයොගෙ ච හොති පාචිත්ති භික්ඛුනො.

1585 තිකපාවිතනියං චුතතං. අමජේ මජ්ඣිමනිකායෙ
තස්මිං චෙමතිකස්සාපි ගොති ආපනති දුක්ඛං.

1586 අමජේ මජ්ඣිමනිකායෙ මජ්ඣිමනිකායෙ ච
අරියං ලොකසොචර-සුත්තකං¹ පිචතො පි ච.

1587 වාසගාභාපනත්ථාය පකඛිපිත්ථාන ඊසකං
සුපාදිතකං පාකො පි අනාපනති පකාසිතා.

1588 ගොතෙ'ලකසමුදායං අවිතතං වත්ථ'ජාතතා;
ඉදංචාකුසලෙනෙව පාතතො ලොකවජ්ජකං.

සුරාපානකථා:

1589 යෙන කෙනපි අබ්බෙතන හස්සාධිපපායිතො පන
චුසනො උපසම්පන්නං ගොති පාවිතති භික්ඛුනො.

1590 සබ්බස්මිං දුක්ඛං කායපටිබ්භාදිකෙ නයෙ;
තථෙව්චුපසම්පන්නෙ දීපිතං තිකදුක්ඛං.

1591 එත්ථ වානුපසම්පන්නට්ඨානෙ තිට්ඨති භික්ඛුනි,
බ්බිච්ඡාධිපපායිතො² තමපි ජ්ජායංසු³ ච දුක්ඛං.

1592 අනාපනති න-හස්සාධිපපායස්ස චුසනො පරං;
සති කිචෙව චුසනස්ස, තථා උමමනනාදිතො.

අබ්බුලිපනොදකකථා.

1593 ජලෙ තිම්බුජ්ජනාදිතමත්ථාය පන කෙවලං
පදවාරෙසු සබ්බෙසු ඔතරනස්ස දුක්ඛං.

1594 කිලාපෙකො සචෙ හුත්වා ජලෙ උපරිගොපථකෙ
තිම්බුජ්ජයස්ස පි වා භික්ඛු උම්බුජ්ජයස්ස තරෙස්ස වා

1595 පයොගෙ ව පයොගෙ ව තස්ස පාවිතනියං සියා.
අනො යෙවොදකෙ තස්ස නිම්බුජ්ජිත්ථාන ගව්ඡතො

1596 ගත්ථපාදපයොගෙති පාවිතති⁴ පරිදීපයෙ;
ගත්ථෙව්ච තරනස්ස ගත්ථවාරෙති කාරයෙ.

1597 යෙන යෙන පනබ්බෙතන භික්ඛුනො තරතො ජලං
තස්ස තස්ස පයොගෙන පාවිතති⁴ පරිදීපයෙ.

1598 තරුතො තීරතො වා පි පාවිතති⁵ පනතො ජලෙ;
තිකපාවිතනියං චුතතං, තථෙව ද්විකදුක්ඛං.⁶

1599 පාජේනො පි සචෙ තාවං අරිතෙන පියෙත⁷ වා
උසාරෙනො⁸ පි තීරෙ වා තාවං කිලිකි දුක්ඛං.

1600 ගත්ථන වා පි පාදෙන කට්ඨෙන කථ්ථාය වා
උදකං තිහනනස්ස⁹ ගොති ආපනති දුක්ඛං.

1. P.D.K.S. ලොකසොචරං සුත්තකං. 2. D.K. ධිපපායතො.

3. P.E.S. චුසනස්ස. 4. P. පාවිතනි. 5. K. ආපනති.

6. P.D.G.K. තිකදුක්ඛං. 7. E.D. පියෙය. K. පියෙය.

8. P.E.D.K. උසාරෙනො. 9. P.G.K.S.B. නිහරනස්ස.

- 1601 උදකං කඤ්ඤියං වා පි විකබ්බං වා පි විකබ්භං
කිලනනස්සාපි භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දුක්ඛං.
- 1602 විභාහිනා ජලං කිවෙව සති නිවුල්ලාදිකං
කරොනනස්ස අනාපනති තථා පාරඤ්ච ගව්ජනො.
- 1603 සමුට්ඨානාදයො තුලා පඨමන්තිමවජ්ඣනා;
අනන්තරස්සිමස්සාපි නත්ති කාචි විසෙසනා.

හස්සබ්බමකථා.

- 1604 වුච්චමානො සවෙ භික්ඛු පඤ්ඤනෙතනෙව භික්ඛුනා
අකන්තුකාමනායස්ස වචනං බම්මමෙව වා
- 1605 යො අසික්ඛිතුකාමොව න කරොති පනාදරං
තස්සා'නාදරියෙ තස්මිං පාච්ඡන්දියමුදිරයෙ.
- 1606 තිකපාච්ඡන්දියං වුත්තං තිකාතිතෙන සජ්ඣනා
තථෙවා'නුපසම්පන්නානාදරෙ තිකදුක්ඛං.
- 1607 සුත්තෙන වා'හිබ්බමෙතන¹ අපඤ්ඤනෙතන භික්ඛුනා
දුක්ඛං සාමණේරෙන වුත්තස්ස උභයෙන
- 1608 “ආවරියානමයං ගාහො අමිභාකනතු පවෙණියා
ආගතො”ති භණ්ණනස්ස න දෙසුමමන්තකාදිනො.
- 1609 එත්ථ නෙව ගහෙනබ්බො ගාරග්ගාවරිසුග්ගහො.
ඔමසවාදතුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා.

අනාදරියකථා.

- 1610 හස්සඤ්ජනනත්ථාය රූපාදිං උපසංහරෙ
හයානකං කථං වා පි කථෙය්‍ය පරස්නතිකෙ,
- 1611 දිස්වා වා පන තං සුත්වා මා වා භායතු භායතු,
ඉතරස්ස තු භික්ඛුස්ස හොති පාච්ඡන්දි² තඤ්ඤි.
- 1612 තිකපාච්ඡන්දියං වුත්තං තථෙව තිකදුක්ඛං.
සාමණේරං ගහට්ඨං වා හිංසාපෙන්නස්ස භික්ඛුනො.
- 1613 ත-හිංසාපෙතුකාමස්ස අනාපනතාදිකම්මිනො.
සමුට්ඨානාදිසබ්බමපි අනන්තරස්මං මනං.

හිංසාපෙන්නකථා.

- 1614 ජොතිං තපෙපතුකාමො වෙ ජලාපෙය්‍ය³ ජලෙය්‍ය වා
ඨපෙත්වා හොති පාච්ඡන්ති තථාරූපනතු පච්චයං.
- 1615 සයං සමාදහන්තස්ස යාව ජාලා න ජායති
තාව සබ්බපයොගෙසු හොති ආපනති දුක්ඛං;

1. D.K.S.B. සුත්තෙනෙවා'හිබ්බමෙතන. 2. K. ආපනති.

3. P.S. ජාලාපෙය්‍ය.

- 1616 ජාලධාරීන් පනාපතති පාවිතති පරිකිතතිනා.¹
ජලාපෙනතසා² අසෙසෙත හොති ආපතති දුකකටං.
- 1617 ගිලානසා³ ගිලානොති සසෙසෙසා විමතිසා වා
අලාතං උකතිපනතසා අවිජ්ඣානනතු දුකකටං;
- 1618 විජ්ඣානං තු'ජ්ජලෙනතසා⁴ යථා වජ්ජකතා මනා.
අනාපතති ගිලානසා කතං අසෙසෙත වා පන
- 1619 විසිවෙනතසා අභිතාරං පදිපුජ්ජලනාදිකෙ.⁵
සමුධාරිනාදයො සබ්බෙ සසෙවරිතනසමා මනා.

පොතිසමාදහනිකථා.

- 1620 අපුණෙණ අභිමංසසමිං දෙසෙ වෙ මජ්ඣිමෙ පන
නහාසිසාමිති⁶ චුණ්ණං වා මතතිකං වාපි ගොමයං.
- 1621 අභිසංඝරතො සබ්බපයොගෙසු පි දුකකටං,
නහාතසා පරිගොසානෙ හොති පාවිතති. භික්ඛුනො.
- 1622 අභිජ්ජාභිමාසුතසසෙසෙතො විමතිසා වා
දුකකටං. අභිරෙකභිමාසෙ ව සමයෙසු ව
- 1623 නහායනතසා⁷ නාපතති නදිපාරමපි ගවජතො.
වාලිකං උක්කිරිතාන කතාවාටෙපි⁸ වා තථා
- 1624 පච්චනතිමෙ පි වා දෙසෙ සබ්බසං ආපදසු පි.
ඉදමෙළකලොමෙන සමුධාරිනාදිනා සමං.

නහානිකථා.

- 1625 විවරං යං නිවාසෙතුං සකතා⁹ පාරුපිතුමපි වා
ජනනමසෙසෙතරං භික්ඛු රජ්ඣා යත්ති කත්ති
- 1626 පදෙසෙ කංසනිලෙන පනනනිලෙන වා පන
යෙන කෙනෙවි කාලෙන කදුමෙන පි වා තථා
- 1627 මංකුණසා මයුරසා පිටති-අකතිපපමාණකං
අදතා කපපියං බිඤ්ඤං පාවිතති පරිභුසෙතො.
- 1628 පාලිකණ්ණිකකපෙපා වා න ව වට්ඨති වට්ඨකං.
ඵකං වා පි අනෙකං වා බිඤ්ඤ වට්ඨති වට්ඨකං.
- 1629 ආදිනෙත පි අනාදිනතසසෙසෙතො විමතිසා ව
දුකකටං මුතිනා චුතතං.¹⁰ අනාපතති පකාසිතා
- 1630 කපෙප නට්ඨෙ පි වා සද්ධිං තෙන සංසිබ්බිතෙසු වා.
ක්රියාක්රියමිදං චුතතං. සමුධාරිනෙළකපමං.

දුබ්බණ්ණකරණකථා.

1. P.B. පරිදිපිතා. 4. P.K.B.S. ජාලාපෙනතසා. 3. P.R.
තුජ්ජලෙනතසා. 4. P.S. පුජ්ජලනාදිකෙ. 5. R.E.D.S.
නහාසිසාමිති. 6. G.B. කතාවාටෙ පි. 7. K. කාමො.
8. K. තථසසෙසෙතො.

- 1631 විකප්පනා දුට්ඨෙ චුත්තා සම්මුඛා'සම්මුඛාති පි;
සම්මුඛාය විකප්පෙනො භික්ඛුස්සෙ'කස්ස සන්තිකෙ
- 1632 එකකතං බහුභාවං වා දුරසන්තිකතමපි වා
විවරානනතු ජාතිකා යථාවචනයොගතො
- 1633 "ඉමාහං¹ විවරං තුග්ගං විකප්පමි"ති නිද්දිසෙ,
කප්පකෙ'ත්තාවතා කාමං නිබ්බන්ධං න ච කප්පති
- 1634 පරිභොගාදිකං තෙන අපච්ඡුද්ධවතො;² පුන:³
තෙන පච්ඡුද්ධවෙ යෙව පරිභොගාදි වට්ඨති.
- 1635 සන්තකමපන මග්ගං තිං පරිභුඤ්ඤා පරිවච්ඡ,
යථාපච්චයං කරොති"ති චුත්තෙ පච්ඡුද්ධවං සියා.
- 1636 අපරා'සම්මුඛා චුත්තා භික්ඛුස්සෙ'කස්ස සන්තිකෙ
යස්ස 'කස්සපි නාමනතු ගහෙතා සහධමිතං.
- 1637 "ඉමාහං විවරං තිස්සභික්ඛුනො, තිස්සපේරියා
විකප්පමි"ති වත්තබ්බං; වත්තබ්බං පුන තෙන පි;
- 1638 "තිස්සස්ස භික්ඛුනො වා තිං තස්සා තිස්සාය පේරියා
සන්තකං පරිභුඤ්ඤාති, විස්සපේරියා"ති වා තථා;
- 1639 තතොපභුති සබ්බමපි පරිභොගාදි වට්ඨති.
එවං පරමමුඛායාපි වත්තබ්බං එකසන්තිකෙ
- 1640 "ඉමාහං විවරං තුග්ගං විකප්පන්තාය දමි"ති;
පුන තෙනපි වත්තබ්බං කො තෙ මිත්තො"ති භික්ඛුනා;
- 1641 ඉතරෙතපි වත්තබ්බං "තිස්සො, තිස්සා"ති වා, පුන
වත්තබ්බං භික්ඛුනා තෙන "ඉදං තිස්සස්ස සන්තකං
- 1642 තිස්සාය පේරියා වා තිං සන්තකං පරිභුඤ්ඤා වා
විස්සපේරියා"ති වා චුත්තෙ හොති පච්ඡුද්ධවං පුන.⁴
- 1643 ඉච්චෙතාසු පන දව්සු යාය කායපි විවරං
විකප්පන්තා සධම්මෙසු යස්ස කස්සපි පඤ්චසු
- 1644 අපච්ඡුද්ධාරකං වා පි අවිස්සාසෙන තස්ස වා
යෙන තං විනයං කම්මං කතං පති'ධ භික්ඛුනා,
- 1645 විවරං පරිභුඤ්ඤාය හොති පාච්ඡන්ති භික්ඛුනො.
තං චෙවාධිට්ඨනනාස්ස විස්සපේරියානාස්ස දුක්ඛවං.
- 1646 පච්ඡුද්ධාරකවන්ධෙසු අපච්ඡුද්ධාරසඤ්ඤාදිනො⁵
තත්ථ චෙමතිකස්සාපි හොති අපත්ති දුක්ඛවං.

1. S. ඉමෙතං. 2. P.R.G.B. අපච්ඡුද්ධාරතො. 3. B. පන.

4. D. පන. 5. K. පච්ඡුද්ධාරක.

- 1647 පවුට්ඨාරකසංඝදීප්පය විසයාසං පරිභුක්ඛණො
අනාපනති සමුට්ඨානං කසිනෙනාදිනා සමං.

විකප්පනකථා.

- 1648 අධිට්ඨානුපගං පතනං විවරං වා පි තාදිසං
තථා සුචිකරං කායබ්බිතං වා තිසිදනං.
1649 අපනෙඤා නිබ්බන්ධනස්ස හස්සාපෙක්ඛස්ස කෙවලං.
භොති පාචිතතිශං; අඤ්ඤං ආණාපෙනාස්ස දුක්ඛං.
1650 තෙනාපනිතිතෙ¹ තස්ස පාචිතති² පරිදිපයෙ.
චුතතං අනුපසම්පන්නසන්නකෙ තිකදුක්ඛං.
1651 විතා චුතතප්පකාරානි පතනාදිනි තතො පන
අඤ්ඤං අපනිබ්බන්ධනස්ස භොති ආපනති දුක්ඛං..
1652 සබ්බෙසව්'නුපසම්පන්නසන්නකෙසු පි දුක්ඛං.
දුත්තික්ඛන්තමනාපනති පටිසාමයතො පන;
1653 තථා "ධම්මකථං කඤ්ඤා දස්සාමි"ති නිබ්බන්ධි වෙ;
අවිතෙසිතුකාමස්ස, අතිලස්සා'දිකම්මිතො.
1654 සමුට්ඨානාදයො තුල්භා දුතියන්තිව්ඤ්ඤා.
ඉදං අකුසලෙතෙව සචිතතඤ්ඤි තිවෙදනං.

විවරාපනිධානකථා.

සුරාපානවගෙහා ජයො.

(VII සප්පාණකවග්ග.)

- 1655 තිරව්ජානගතං පාණං මගනතං බුද්ධකං පි වා
භොති පාචිතතිශාපනති මාරෙනාස්ස'ස්ස³ භික්ඛුතො.
1656 අප්පාණෙ පාණසංඝදීප්පය විමතිස්සු'භයන්ථ ව
දුක්ඛංතතු. අනාපනති අසඤ්චිච්ච අජානතො,
1657 න ව මාරෙනාස්ස, තථා උමමතතකාදිතො.
සමුට්ඨානාදයො තුල්භා තතියන්තිව්ඤ්ඤා.

සඤ්චිච්චපාණකථා.

- 1658 සප්පාණකං ජලං ජාතං පාචිතති පරිභුක්ඛණො;
පයොගබ්බුතාය'ස්ස පාචිතතිබ්බුතා සියා.
1659 එතෙනෙ'ව පයොගෙන අවිච්ඡිජ්ජ සවෙ පන
පිටතො පතනපුරමපි එකං පාචිතතිශං සියා.
1660 තාදිසෙත්තු'දුග්ගත'ස්ස ආවික්ඛිතාන⁴ සාමිසං
ධොවතො පන පතනං වා තිබ්බාපෙනාස්ස යාගුයො

1. K. තෙනාපි තිසිතෙ. 2. P.K.S. පාචිතති. 3. B.D.
මාරෙනාස්ස ව. 4. G. ආවජ්ජිකාන. E.K.S. ආවික්ඛිතාන.
P. ආවිජ්ජිකාන.

- 1661 ගතෙත නං උඵචේකන ගතෙතා නනායතො පි වා
පයොගෙ ව පයොගෙ ව පාචිතනි පරිදිපිතා.
- 1662 අප්පාණතෙපි සප්පාණසඤ්ඤායං උභයත් පි
විමතිස්සාපි භික්ඛුස්ස භොති ආපතති දුක්ඛං.
- 1663 සප්පාණෙපි ව අප්පාණෙ අප්පාණමිති සඤ්ඤාතො
න දෙසො පරිභොගෙන න මරණීති ජානතො.
- 1664 පතනං සලභාදීනං ඤාතා සුඤ්ඤාන වෙනසා
පදිපුප්පලනඤ්ඤා'ත්; ඤාතා සප්පාණභාවතං.
- 1665 භුඤ්ජතො ජලසඤ්ඤාය ඤෙය්‍යා පණණතතිවජ්ජනා.
සිඤ්ඤානෙ සිඤ්ඤානං¹ දුතතං, පරිභොගෙ ඉදමපන;
- 1666 අයමෙව විසෙසො හි තස්ස වෙව පන'ස්ස ව.
අදින්නාදානතුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා.

සප්පාණකතථා.

- 1667 නිගතනතු යථාධම්මං කිව්වාධිකරණං පුත
ගතිතබ්බන්ති² පාචිතනි උකෙකාටෙනතස්ස භික්ඛුතො.
- 1668 “අකතං දුක්ඛතං³ කම්මං කාතබ්බං පුතදෙවි”ති
වදනා පත තං කම්මං උච්චාලෙතුං න වට්ඨති.
- 1669 සචෙ විප්පකතෙ කම්මෙ පටිකෙකාසති තං පුත
සඤ්ඤාපෙතාව කාතබ්බං, න කාතබ්බං⁴ පතඤ්ඤාථා.
- 1670 අධම්මෙ පත කම්මසම්මිං ධම්මකම්මන්ති සඤ්ඤාතො
විමතිස්ස'ගයත්ථාපි භොති ආපතති දුක්ඛං.
- 1671 අධම්මෙන ව වග්ගෙන න ව කම්මාරහස්ස වා
කතන්ති ජානතො නත්ති දෙසො උකෙකාටිනෙ පත.
- 1672 තථා උම්මතතකාදීනමිනාපතති පකාසිතා.
ඔමසවාදතුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා.

උකෙකාටනකතථා.

- 1673 සඛ්ඤාදිසෙසං දුට්ඨුල්ලං ආපතති. භික්ඛුතො පත
ඤාතා ඡාදයතො තස්ස පාචිතනි පරියාපුතා.
- 1674 නිකම්පිතා ධුරං තස්ස පටිච්ඡාදනගෙතුකං
ආරොවෙති සච'ඤ්ඤාස්ස සොපි අඤ්ඤාස්ස වා ති හි
- 1675 එවං සතමපි භික්ඛුතං සහස්සමපි ව තාව තං
ආපජ්ජතෙව ආපතති. යාව කොටි න ඡිජ්ජති.
- 1676 මුලෙනාරොචිතස්ස'ව දුතියස්ස පකාසිතෙ
තතියෙන තිවතතිතා කොටි ඡින්නාති වුච්චති.

1. G.R.B.S. සිඤ්ඤානං සිඤ්ඤානෙ. 2. R.G.B. තිහිතබ්බන්ති.

3. P. දුක්ඛතං. 4. S. කාතබ්බං න.

- 1677 දුට්ඨිලාය ව දුට්ඨිලසඤ්ඤී පාවිතරියං චූඨෙ; ඉතරෙසු පන දව්සු දුක්ඛං පරිදීපිතං.
- 1678 අදුට්ඨිලාය සබ්බත්තිද්දිට්ඨං තිකදුක්ඛං; සබ්බත්තිපසම්පන්නවාරෙසුපි ව දුක්ඛං.
- 1679 සම්මසං ගෙදනාදීනි භවිස්සන්තීති වා පන, න ව ඡාදෙතුකාමෝ වා සභාගං වා න පස්සති,
- 1680 “පඤ්ඤායිස්සති කමෙතන සකෙතා’යන්ති කක්ඛලො” අනාරොවෙති චෙ, දෙසො නත්ති උම්මත්තකාදිනො.
- 1681 ධුරතිකෙට්ඨපතුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා. කායකම්මං චිචිකම්මං, අක්ඛියං දුක්ඛවෙදනං.

දුට්ඨිලකථා.

- 1682 උභනවිසතිවස්සං යො කරෙය්‍ය උපසම්පදං¹ තස්ස පාවිතරියං ගොති, සෙසානං ගොති දුක්ඛං.
- 1683 උපසම්පාදිතො චෙ යො¹ ජානනා වා අජානනා ගොතෙවා’නුපසම්පන්නො; කාතබ්බො පුත යෙව යො.
- 1684 දසවස්සව්වයෙන’ස්ස උපඡක්ඛායස්ස චෙ සතො උපසම්පාදනෙ දෙසො අඤ්ඤාසං නත්ති කොපි පි.
- 1685 මුඤ්ඤිතා පන තං භික්ඛුං ගණො චෙ පරිපුරති, ගොන්ති තෙ සුපසම්පන්නා; න දෙසො කොපි විජ්ජති.
- 1686 උපඡක්ඛායො සචෙ හුතා ගණං ආවරියමිති වා පරියෙසති පතනං වා සම්මත්තති ව මාලකං.
- 1687 “උපසම්පාදගිස්සාමි” ඉති සබ්බෙසු තස්ස භි ඤ්ඤන්තියා පි තථා දව්සු කම්මවාචාසු දුක්ඛං,
- 1688 කම්මවාචාය ඔසානෙ පාවිතරි පරිදීපිතා. උභනවිසතිසඤ්ඤාසං පරිපුණේණපි පුග්ගලෙ
- 1689 විමතිස්සු’භයත්ථාපි ගොති ආපන්නි දුක්ඛං. “පරිපුණේණ”ති සඤ්ඤාසං උභයත්ති න දෙසතා,
- 1690 තථා උම්මත්තකස්සාපි ආදිකම්මිකභික්ඛුනො. අදන්නාදුතතුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා.

උභනවිසතිකථා.

- 1691 ථෙය්‍යසත්තෙ ජානන්තො සංවිධාය සචෙ පන මග්ගං ගව්ජති සද්ධිං යො තස්ස පාවිතරියං සියා.
- 1692 ගමනෙ සංවිධානෙ ව වත්තබ්බො යො විනිව්ශයො සො ව භික්ඛුතිවග්ගස්මිං වුත්තත්තා න ව උභිවො.²

- 1693 මග්ගාට්ඨි-විසඬෙකතෙ යාථවත්ථුකමෙව නු.
තෙඤ්චාසංවිදහනෙනපි සයං විදහතො පි ව,
1694 තථෙවාථෙය්‍යසත්ථෙපි ථෙය්‍යසත්ථන්ති සඤ්ඤානො,
විමතිස්සුභයත්ථෙපි හොති ආපත්ති දුක්ඛං.
1695 අථෙය්‍යසත්ථසඤ්ඤාය්‍ය අසංවිදහතො පි ව
ආපදාසු අනාපත්ති විසඬෙකතෙ ව කාලිකෙ.
1696 ථෙය්‍යසත්ථසමුට්ඨානං කට්ඨිනං කායචිත්තතො
කායවාචාචිත්තතො ව;¹ තිච්ඡිත්තඤ්ච තිවෙදනං.

ථෙය්‍යසත්ථකථා.

- 1697 හොති භික්ඛුතිශා සද්ධිං සංවිධානෙන සත්තමං.
සමුට්ඨානාදිනා තුලං; විසෙසො තත්ථි කොචි² පි.
සංවිධානකථා.

- 1698 කමමං කිලෙසො පාකො ව උපවාදෙ අතික්ඛමො
අන්තරායකරා එතෙ පඤ්ච ධම්මා පකාසිතා.
1699 *අන්තරාසිකා එතෙ යථා හොන්ති තථා අතං
දෙසිතං මුනිනා ධම්මමාජානාමි³ ති යො වදෙ
1700 තික්ඛිත්තං තෙති වර්තබ්බො යෙ පස්සන්ති සුඤ්ඤාති ව
“මා හෙ’වං අවවා’යසමා” ඉති භික්ඛුති සො පත.
1701 දුක්ඛං අවදන්තස්ස; තං අනිස්සජ්ජතො පි ව
ඤ්ඤාතිශා ව තථා දව්ඨි කමමවාචාති දුක්ඛං,
1702 කමමවාචාය ඔසාතෙ පාචිත්ති පරිදිපිතා.
තික්ඛපාචිත්තිං වුත්තං; අධම්මෙ තික්ඛදුක්ඛං.
1703 නාපත්තාකතකමමස්ස³ පටිතිස්සජ්ජතො පි ව.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ වුත්තා සමනුභාසතෙ.

අභිධම්මකථා.

- 1704 ඤ්ඤාතිකතානුධම්මෙන තථාචාදිකභික්ඛුතා
සංවසෙය්‍ය ව භූඤ්ජය්‍ය පාචිත්ති සහ සෙය්‍ය වා.
1705 උපොසථාදිකං කමමං කරොතො සහ තෙත හි
කමමස්ස පරිශොසාතෙ තස්ස පාචිත්තිශං සිශා.
1706 එකෙතෙව පයොගෙන භණ්ණතො ආමිසං බහුං
දදතොපි තථා එකං; බහුති ව බහුස්සපි.
1707 උක්ඛිත්තකෙ තිපත්තස්මිං ඉතරො සෙති වෙ පත
ඉතරස්මිං තිපත්තෙ වා පරො සෙති උභොපි වා.

1. E.R.G.D.S.B. කායවාචාදිතො වෙව. 2. K.S. කිඤ්ඤිපි.

3. K.B. අනාපත්තාකත.

- 1708 නිපජ්ජනපයොගානං වසෙකා'පතතියො සිද්ධං.
එකතානුපචාරෙසු එකවර්තො විනිවර්තො.
- 1709 අනුක්ඛිතොපි උක්ඛිතතසඤ්ඤානො පන භික්ඛුනො
විමතිස්සුභයථාපි දුක්ඛං පරිදිපිතං.
- 1710 අනාපතතුභයථාපි අනුක්ඛිතතසඤ්ඤානො,
නිස්සට්ඨාති ව තං දිට්ඨිං සඤ්ඤාසො'සාරිතො ති ව,
- 1711 තථා උමමතතකාදිනාං. ඉදං පණණතතිවජ්ජකං.
අදිනනාදුතතුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා.

උක්ඛිතතකකථා.

- 1712 තථා විනාසිතං ජානං උපලාපෙය්‍ය, තෙන වා
උපට්ඨාපෙය්‍ය පාවිතති සම්භූජෙය්‍ය වසෙය්‍ය වා.
- 1713 සංචාසෙත ව ලිඛෙගත දණ්ඩකමෙමන නිසකා
තිස්සො එථ අධිපෙපනා දණ්ඩකමෙමන නාසනා.
- 1714 සමොගො¹ සහසෙය්‍යා ව² අනන්තරසමා මතා;
තථ වුත්තෙතයෙනෙ'ව වෙදිතබ්බො විනිවර්තො.
- 1715 සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අරිට්ඨාන සමා මතා;
ත හෙථ කිඤ්චි වතතබ්බං, සබ්බං උත්තාතමෙවිදං.

කණ්ටකකථා.³

සප්පාණකවගෙගා සත්තමො

(VIII. සහබම්මිකකථා.)

- 1716 වුච්චමානො හි භික්ඛුති භික්ඛු සික්ඛාපදෙන යො
“සික්ඛාපදෙ පනෙ'තසම්. ත සික්ඛිස්සාම් තාව'හං.
- 1717 යාව නාඤ්ඤං විශතතඤ්ච පකතඤ්ඤං බහුස්සුතං
පුච්ඡාම්”ති භණ්ණතස්ස තස්ස පාවිතතියං සියා.
- 1718 සජ්ඣතා'නුපසම්පන්නො දිපිතං තිකදුක්ඛං.
“ත සලොබාසි'දං හොති” වුච්චමානස්සු'හොති පි.
- 1719 අපඤ්ඤානෙතන තස්සො'වං වදනො හොති දුක්ඛං.
ත දෙසු'මමතතකාදිනං. “සික්ඛිස්සාම්”ති භාසනො.

සහබම්මිකකථා.

- 1720 “උද්දිට්ඨති කිමෙනෙති කුකඤ්චවාදිතිදුතතො”
හොති පාවිතතියාපතති සික්ඛාපදවිවණ්ණනෙ.⁴
- 1721 තිකපාවිතතියං වුත්තං; තථෙව තිකදුක්ඛං
විවණ්ණන'නුපම්පන්නසන්නිකෙ තං සවෙ පන.

1. P.G.B. සමොගො. 2. K. වා. 3. G.B.T. දණ්ඩකමමකථා.

4. R.G. විවණ්ණනෙ.

1722

දුකකවං පනුභින්නමපි අඤ්ඤාධම්මවිවණ්ණකෙ,
න විවණ්ණෙනතුකාමස්ස “සුත්තන්නං පරියාපුණ්,

1723

විතයං පන පච්ඡාපි හඤ්ඤා පරියාපුණ්ණස්ස”
ඉදෙවං තු වදන්තස්ස, තථා උම්මත්තකාදිනො

1724

අනාපනතීති ඤාතබ්බං. සමුට්ඨානාදයො නයා.
අනන්තරසසීමස්සාපි ඔමසවාදසාදිසා.

විලෙඛනකපා 1

1725

*අඤ්ඤාණෙන පනාපනතීමොකෙකා නෙව’ස්ස විජ්ජති;
කාරෙනබ්බො තථා භික්ඛු යථා ධම්මො ධිනො පන.

1726

තස්සා’රොපතියො මොහො උත්තරිමපි භි භික්ඛුනො
දුතියෙතෙව කම්මෙන නිඤ්ඤා තං භි පුග්ගලං.

1727

ඵවං ආරොපිතෙ මොහෙ යදි මොහෙති යො පන,
තස්මිං ඉමාහනකෙ දුත්තා පාවිතති පන පුග්ගලෙ.

1728

අධම්මෙ පන කම්මසම්මං දීපිතං තිකදුකකවං.
තථා’නාරොපිතෙ මොහෙ දුකකවං පරිකිත්තිතං².

1729

න ඵ මොහෙනතුකාමස්ස, විත්ථාරෙනාසුතස්ස ඵ,
උඤ්ඤාභවතිකවත්තුං වා විත්ථාරෙනා’සුතස්ස ඵ

1730

අනාපනතීති විඤ්ඤායං, තථා උම්මත්තකාදිනො.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අනන්තරසමා මතා.

මොහනකපා.

1731

කුඨො දෙති පහාරඤ්ඤා තස්ස පාවිත්තියං සියා.
සම්පහාරිතුකාමෙන³ පහාරෙ භික්ඛුනො පන

1732

දිනො භිජ්ජතු සිසං වා, පාදො වා පරිභිජ්ජතු,
සො වෙ මරතු වා මා වා, පාවිත්ති පරිදීපිතා.

1733

විරූපකරණාපෙකෙකා “ඉච්චායං න විරොචති”
කණ්ණං වා තස්ස නාසං වා යදි ඡිඤ්ඤා දුකකවං.

1734

තථොපනුපසම්පනො ඉත්ථා පුරිසස්ස වා
තිරච්ඡානගතස්සාපි පහාරං දෙති දුකකවං.

1735

සචෙ පහරති’ත්ථිඤ්ඤා භික්ඛු රතොතන වෙනස්ස
ගරුකා තස්ස ආපත්ති විනිද්දිට්ඨා මහෙසිතා.

1736

පහාරං දෙති මොකකාධිප්පායො දෙසො න විජ්ජති
කායෙන කායබ්බොත තථා තිස්සග්ගියෙන වා.

1737

පසසිත්වා අන්තරාමග්ගෙ වොරං පච්චත්තිකමපි වා
හෙසෙනතුකාමමායන්නං⁴ “මා ඉධා’ගච්ඡුපාසක”

1. R.G.B. විවණ්ණනකපා. 2. K. පරිදීපිතා. 3. P.E.K.B.
සම්පහාරිතුකාමෙන. 4. B. පොසෙනතුකාම-,

- 1738 ඉති වන්තා පතායනතං “ගව්ඡ රෙ”ති ව මුග්ගරං සත්ථං වා පි ගගෙකා තං පහරිතා තු යාති වෙ
- 1739 අනාපනති සචෙ තෙන පභාරෙන මනෙ පි1 ව. එසෙවි ව නයො වුතෙතො දුට්ඨවාලමිගෙසු පි.
- 1740 තිකපාවිතනියං වුතනං; සෙසෙ ව තිකදුක්කවං. කායවිතනසමුට්ඨානං සවිතනං දුක්කවෙදනං.

පහාරකථා.

- 1741 කායං වා කායසම්බන්ධං2 උච්චාරෙය්‍ය සචෙ පන ගොති පාවිතනියාපනති තස්සග්ගිරණපච්චයා.
- 1742 උග්ගිරිතා විරද්ධො සො පහාරං දෙති වෙ පන අසම්පහරිතුකාමෙන3 දින්නතතා දුක්කවං සීයා.
- 1743 සචෙ තෙන පභාරෙන පහටස්ස ව භික්ඛුනො ගත්ථාදිසු පි යං කිඤ්චි අසිගං භිජ්ජති දුක්කවං.
- 1744 සෙසො අනන්තරෙ වුතනායෙන විතයඤ්ඤානා සමුට්ඨානාදිනා සද්ධිං වෙදිතබ්බො විනිවර්ණො.

තලසතතිකථා.

- 1745 අමුලකෙන සම්භාදිසෙසෙන පන භික්ඛු යො වොදපෙභ්‍ය පි වොදෙය්‍ය තස්ස පාවිතනියං සීයා.
- 1746 තිකපාවිතනියං. තත්ථ දිට්ඨාවාරවිපතනියා වොදනො දුක්කවංපනති; සෙසෙ ව තිකදුක්කවං.
- 1747 තථාසඤ්ඤාසීය්‍ය'නාපනති, තථා උම්මත්තකාදිනො. ඔමසවාදතුල්‍යාව සමුට්ඨානාදයො නයා.

අමුලකකථා.

- 1748 සඤ්චිච්ච පන කුක්කුච්චං උප්පාදෙනාය්‍ය භික්ඛුනො උභතච්චිසතිවස්සො තිං මඤ්ඤෙ ඉච්චෙවමාදිනා
- 1749 ගොති වාචාය වාචාය පාවිතති පන භික්ඛුනො තථාරූපෙ පකඤ්ඤාසම්. සචෙ අසති පච්චයෙ.
- 1750 තිකපාවිතනියං වුතනං සෙසෙ ව තිකදුක්කවං. න උප්පාදෙනුකාමස්ස කුක්කුච්චං තත්ථි වජ්ජනා;
- 1751 භිතෙසිතාය'ගං4 මඤ්ඤෙ තිසින්නං ඉත්ථියා සහ, විකාලෙ ව නයා භුතනං, මා එවනති ව භාසතො.
- 1752 තථා උම්මත්තකාදිනමනාපනති පකාසිතා. සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අනන්තරසමා මනා.

සඤ්චිච්චකථා.

1. P.K. මනොපි. 2. B.S. කායබ්බං වා. 3. R.S. අපහාරිතු කාමෙන. 4. K. භිතෙසිතාය තං.

- 1753 සචෙ භණ්ඩනජාතානං භික්ඛුනමපන භික්ඛු යො
නිට්ඨෙය්‍යප්පසුතිං සොතුං තස්ස පාවිතරියං සියා.
- 1754 “යං ඉමෙ වු භණ්ණිකානි තං සොස්සාමි”ති ගච්ඡතො
වොදෙතුකාමතාය’ස්ස දුක්ඛං වු පදෙ පදෙ.
- 1755 පුරතො ගච්ඡතො¹ සොතුං ඔභියන්තස්ස දුක්ඛං;
ගච්ඡතො තුරිතං² වා පි අයමෙව විනිව්ඡයො.
- 1756 සිතොකාසං පනාගන්ත්වා යදි මනෙතනති අත්තනො
උක්ඛාසිත්වාපි වා “එත්ථ” ඤාපෙතබ්බ“මහං”ති වා.
- 1757 තස්සෙ’වමහාරොන්තස්ස පාවිතරි සවණෙ සියා;
තිකපාවිත්තියං දුත්තං,සෙසෙ ව තිකදුක්ඛං.
- 1758 “ඉමෙසං වචනං සුත්වා ඔරමිස්ස”නති ගච්ඡතො
තථා උම්මන්තකාදීනමනාපත්ති පකාසිතා.
- 1759 ථෙය්‍යසීත්ථසමුට්ඨානං ඉදං ගොති ක්‍රියාක්‍රියං,
කායකමමං වචිකමමං, සදෙසං දුක්ඛවෙදනං.

උපසුත්තිකථා.

- 1760 ධම්මිකානන්ත ඛමමානං ඡන්දං දත්වා සචෙ පන
පච්ජා බ්බෙති පාවිත්ති වාචනො වාචනො සියා.
- 1761 අධමෙම පන කම්මෙසම්. ධම්මකමමනති සඤ්ඤානො,
විමතිස්සුභයත්ථාපි ගොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 1762 අධමෙමන ව වග්ගෙන තථා’කමමාගරස්ස ව
ඉමෙ කමමං කරොන්තිඤ්ඤාත්ථා බ්බෙති තස්ස ව,
- 1763 තථා උම්මන්තකාදීනමනාපත්ති පකාසිතා.
අමුලකසමානාව සමුට්ඨානාදයො නයා.

කමමපටිබාහනකථා.

- 1764 යාව ආරොපිතං³ වත්ථ අවිනිව්ඡිතමෙ’ව වා
ස්පිතා ඤාත්ති වා තිට්ඨං කම්මවාචා ත ගච්ඡති.
- 1765 එකස්මිං අන්තරෙ කම්මං කොපෙතුං පරිසාය භි
ගත්ථපාසං ජගන්තස්ස ගොති ආපත්ති දුක්ඛං;
- 1766 අදත්ථා ජහිතෙ ඡන්දං තස්ස පාවිත්තියං සියා.
ධම්මකම්මෙ අධම්මෙ ව විමතිස්ස ව දුක්ඛං,
- 1767 අධම්මෙපි ව කම්මෙසම්. ධම්මකම්මනති සඤ්ඤානො.
සමස්ස භණ්ඩනාදීන් ගවිස්සන්ති සඤ්ඤානො.
- 1768 ගිලානො වා ගිලාතස්ස කාරණීයෙ ත දෙසතා;
ත ව කොපෙතුකාමස්ස කම්මං පස්සාවනාදිතා

1. R.G.B. පච්ඡතො. 2. E.D. තිරිසං 3. K. ආරොපිතං.

- 1769 පිළිතස්සා'ගමිස්සාමි ඉවෙව්වං ගවර්තො පි වා.
සමං සමනුභාසෙන සමුට්ඨානං, ක්‍රියාක්‍රියං.

ඡන්දං අදංචා ගමනකථා.

- 1770 සමගෙයන ව සබ්බෙන සද්ධිං දක්වාන විවරං.
සමමතස්ස හි භික්ඛුස්ස පච්ඡා බ්බති යො පන

- 1771 තස්ස වාචාය වාචාය පාවිත්ති පරිදිපිතා,
තිහසාවිත්තියං ධම්මකමෙම දුතනං; භූ විවරං.

- 1772 ථපෙත්වා'ඤ්ඤපරික්ඛාරං දක්වා බ්බති දුක්ඛකටං.
සබ්බෙනාදම්මතස්සාපි විවරං අඤ්ඤමෙව වා.¹

- 1773 තථෙවානුපසම්පන්නෙ සබ්බත්ථාපි ව දුක්ඛකටං.
ඡන්දදිනං වසෙනෙ'ව කරොන්නඤ්ච සභාවනො.²

- 1774 බ්බන්තස්ස අනාපත්ති, තථා උම්මත්තඤ්ඤාදිනො.
අමුලකසමා ඤෙය්‍යා සමුට්ඨානාදෙයො නියා.

දුබ්බවකථා.³

- 1775 ඉදං තිංසකානන්ධසම්මං අනත්මෙන ව සබ්බථා
තුලං ආදසමං සබ්බමයමෙව විසෙසතා:

- 1776 තත්ති නිස්සංගියං චිත්තං අත්තනො පරිණාමනා;
ඉධ සුද්ධිකාපාවිත්ති පුග්ගලෙ පරිණාමනා.

පරිණාමනකථා.

සහධම්මිකවගෙහා අට්ඨමො.

(IX රාජදෙශ.)

- 1777 අතික්ඛන්තො ව රාජසම්මං අතික්ඛන්තාය දෙවියා.
සයනියසරා තස්ස උම්මාරං යො අතික්ඛමෙ

- 1778 දුක්ඛකටං පඨමෙ පාදෙ පාවිත්ති දුතියෙ සියා
දෙවියා වාපි රඤ්ඤා වා සවෙන විදිතාගමො.

- 1779 පටිසංවිදිතෙ තෙවපටිසංවිදිතඤ්ඤාදිනො
තත්ථෙ වෙමතිහස්සාපි දුක්ඛකටං පරිදිපිතං.

- 1780 පටිසංවිදිතඤ්ඤාදිස්ස තෙව ව ඛත්තියස්ස⁴ වා
ත ඛත්තියාභිසෙකෙන අතිරික්තස්ස වා පන

- 1781 උභොසුභින්නමඤ්ඤසම්මං තික්ඛන්තො විසනො පි වා
න දෙසුම්මත්තඤ්ඤාදිනං, කසින්නෙ, ක්‍රියාක්‍රියං.

අනෙතපුරකථා.

1. R.G.B. භූ. 2. G. කරොන්නස්ස ව භාවනො. දබ්බ
කථා. 4. E. තෙව ඛත්තියස්ස.

- 1782 රජතං ජාතරූපං වා උග්ගණ්හනනස්ස අත්තනො¹
තස්ස තිස්සග්ගියාපත්ති උග්ගණ්හාපයතො පි වා.
- 1783 ගණ්-පුග්ගල-සඛිකානං නවකම්මස්ස වෙනියෙ
උග්ගණ්හාපයතො ගොති දුක්ඛං ගණ්හතො පි වා.
- 1784 අවසෙසඤ්ච මුත්තාදි-රතනං අත්තනොපි වා
සඛිකාදීනම්පි අත්තාය උග්ගණ්හනනස්ස දුක්ඛං.
- 1785 සචෙ කප්පියවත්ථං වා වත්ථං වා පි අකප්පියං
තාලපණණම්පි වා ගොතු මාතු ගණ්හපිළකිනං.
- 1786 භණ්ඩාගාරිකපීසෙන යං කිඤ්චි ගිහිසන්නකං
තස්ස පාවිතරියාපත්ති පටිසාමයතො පන.
- 1787 “ඉදං ධපෙත්වා දෙහි ති දුතෙතන පන කෙනති
න වට්ටනිති වත්ථා තං න තිබ්බෙතමෙව² තු.
- 1788 “ධපෙති”ති ව පාතෙත්වා සචෙ ගච්ඡති පුග්ගලො
පලිබ්බොධො හි නාමෙ’සෙං ධපෙත්වා පන වට්ටති.
- 1789 අනුඤ්ඤාතෙ පන ධාතෙ උග්ගහෙත්වා අනාදරං
සම්මා අනික්ඛපන්නස්ස ගොති ආපත්ති දුක්ඛං,
- 1790 අනුඤ්ඤාතෙ පන ධාතෙ ගහෙත්වා රතනමපන
නික්ඛපන්නස්ස වා සම්මා³ භණ්ඩං රතනසම්මතං.
- 1791 ගණ්හනනස්ස ව විස්සාසං තාවකාලිකමෙව වා
න දොසුම්මත්තකාදීනං, සඤ්චරිත්තසමොදයං.⁴

රතනකථා.

- 1792 මජ්ඣිමනිකායෙ උද්ධං අරුණ්ණග්ගමිතො පුරෙ
ඵතස්මිං අත්තනෙර කාලො ‘විකාලො’ති පටුච්චති.
- 1793 සන්නං භික්ඛුමනාපුච්ඡා විකාලෙ පච්චයං විනා
පරික්ඛිත්තස්ස ගාමස්ස පරිකෙඛිපොකකමෙ පන⁵
- 1794 අපරික්ඛිත්තගාමස්ස උපවායොක්කමෙ පි ව⁶
දුක්ඛං පඨමෙ පාදෙ පාවිතරි දුතියෙ සියා.
- 1795 අථ සම්බහුලා ගාමං විකාලෙ පටිසන්ති වෙ
ආපුච්ඡත්වා ගන්නබ්බං අඤ්ඤාමඤ්ඤං න ව’ඤ්ඤාථා.
- 1796 ගච්ඡන්ති වෙ⁷ තතො අඤ්ඤං තථා අඤ්ඤන්ති වට්ටති;
පුත ආපුච්ඡතෙ කිච්චං තස්මි ගාමසතෙ පි ව.
- 1797 පස්සමෙහත්වාන උස්සාහං විගාරත්තාය තිග්ගතා
පටිසිස්සන්ති වෙ⁸ අඤ්ඤං පුච්ඡන්තබ්බං තු අත්තරා.

1. G.D.B. අත්තනා. K. භික්ඛුමනො. 2. E.D.R. තං තියෙ
බෙතබ්බමෙව. 3. K. මාසං. 4. P.D.B. සඤ්චරිත්තසමො
දයං. 5. G පිච්. 6. B.G. පි වා. 7. P. තෙ 8. B.G.
පටිසන්ති සචෙ.

- 1798 කළු කුලකරෙ හතරකිවම. අඤ්ඤාත්මා වා පන සවෙ වරිතුකාමො යො සපටිතිකම්බය වා සියා.
- 1799 ආපුච්ඡිකා ව ගන්තබ්බං පසෙය් වෙ භික්ඛු ලබ්භති;¹ අසනො පන නත්ති ගන්තබ්බනතු යථාසුඛං.
- 1800 ඔතරිකා මහාවිට්ඨං භික්ඛුං යදි ව පසාති නත්ති ආපුච්ඡෙනෙ කිවමං, වරිතබ්බං යථාසුඛං.
- 1801 ගාමමජ්ඣෙක මග්ගෙන ගව්ඡනාසෙය්ව භික්ඛුනො වරිසාමිති උපපනො තෙලභිකම්බය මානසෙ
- 1802 ආපුච්ඡිකා ව ගන්තබ්බං පසෙය් වෙ භික්ඛු විජ්ජති; අනොකකමම² වරන්තසා මග්ගා ආපුච්ඡෙනෙ කිං,
- 1803 කිකපාවිතරියං; කාලෙ විකාලො'යනති සඤ්ඤිතො, කාලෙ වෙමතිකසාපි ගොති ආපනති දුක්ඛං.
- 1804 ආපුච්ඡිකාව³ සන්තං වා, අනාපුච්ඡා⁴ අභ්ගතකං, කිවෙව අවධායිකෙ වා පි පටිසන්ධිය භික්ඛුනො,
- 1805 ගව්ඡනො අන්තරාරාමං, භික්ඛුනිනං උපසායං තථා ආසනසලං වා, තිත්ථියානං උපසායං,
- 1806 සියා ගාමෙන මග්ගො වෙ අනාපනතා'පදසුපි. සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කඨිනෙන සමා මනා.
- 1807 න⁵ කෙවලමනාපුච්ඡා අබ්බිකා ව බ්බිකං, අපාරුපිකා සංඝාරිං ගව්ඡනොපි න⁶ වජ්ජනා.

විකාලගාමපවෙසනකථා.⁷

- 1808 අට්ඨි-දන්තමයං සුචිසරං වා.පි විසාණජං. කාරාපනෙ ව කරණෙ භික්ඛුනො ගොති දුක්ඛං;
- 1809 ලාභෙ භෙදනකං තසා පාවිතරිය මුදිරිතං. අඤ්ඤාත්මාත්මා කරණෙ තථා කාරාපනෙ පි ව
- 1810 අඤ්ඤාත ව තනං ලභා දුක්ඛං පරිභුඤ්ජනො. අනාපනත'රණිකෙ විජ්ජෙ⁸ ගණිතිකඤ්ජනිකාසු පි
- 1811 දකපුඤ්ජනියා වාසිජවෙ, උමමනතකාදිතො. සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිතසමා මනා.

සුචිසරකථා.

- 1812 නවං මඤ්චමපි පිඨං වා කාරාපෙනතන භික්ඛුනා අට්ඨිභුලපමාණෙන සුගතභුලනො පන
- 1813 කාරාපෙනබ්බමෙවනතු ධර්මකා හෙට්ඨිමාටතිං; සවෙජ්ජ තසා පාවිතරි තමතිකකමතො සියා.

1. E.D.B.G.S. භික්ඛුපලබ්භති. 2. E.D. අනුක්කමම.
3. P. ආපුච්ඡිකාව. 4. K. නාපුච්ඡිකා. 5. P.G. න වනොවල.
6. PK. ගව්ඡනො පන. 7. P. විකාලෙ-. 8. P. අනාපනත රණිවිජ්ජෙ.

- 1814 අඤ්ඤාසංඛාරාය කරණේ තථා කාරාපනෙ පි ච
අඤ්ඤාන ච කතං ලභ්වා දුක්ඛං පරිභුඤ්ජනො.
1815 අනාපනති පමාණේන භරොනනස්ස පමාණිකං
ලභිතො තස්ස පාදෙසු ඡිද්ධිතො පරිභුඤ්ජනො;
1816 නෙව ඡිද්ධිතුකාමො වෙ¹ නිබ්භිතො පමාණතො
උත්තානං වා පි අට්ටං වා බ්බිතො පරිභුඤ්ජනො.

මඤ්චකථා.

- 1817 මඤ්චං වා පන පිඨං වා තුලොනභිං කරෙය්‍ය යො
තස්සුද්දලනකං වුත්තං පාච්ඡන්දියමනිතිනා.
1818 අනාපනති පනා'යොගෙ බ්බිතෙ අංසවට්ටකෙ²
බ්බිබ්බාගතෙ පරිස්සාවෙ ථවිකාදිසු භික්ඛුනො,
1819 අඤ්ඤාන ච කතං ලභ්වා උද්දලෙතො තිස්සෙවනො³
අනන්තරස්සි'මස්සාපි අනන්තරස්මා නයා.

තුලොනභිකථා.

- 1820 නිසීදනං භරොනෙතන කාතබ්බනා පමාණතො
පමාණාතික්කමෙ තස්ස පයොගෙ දුක්ඛං සීයා,
1821 පටිලාභෙන සචෙජ්ඣං පාච්ඡන්දියමුදිරිතං.
ද්විසු යානෙසු ථාලුතො තස්ස තිස්සො දසා සියුං.
1822 අනාපනති පමාණේන භරොනනස්ස තදුක්ඛං,
විතානාදිං භරොනනස්ස සඤ්චරිතසමොදයං⁴

නිසීදනකථා.

- 1823 රොගෙ කණ්ඩුපට්ඨ්ථාදි කාතබ්බා හි පමාණතො,
පමාණාතික්කමෙ තස්ස පයොගෙ දුක්ඛං සීයා;
1824 පටිලාභෙන සචෙජ්ඣං පාච්ඡන්දියමුදිරිතෙ.⁵
අනාපනතිනයො වෙ'ත් අනන්තරස්මො මනො.

කණ්ඩුපට්ඨ්ථාදිකථා.

- 1825 පමාණේනෙව කාතබ්බා තථා වස්සිකසාටිකා
පමාණාතික්කමෙ තස්ස අනන්තරස්මො නයො.

වස්සිකසාටිකකථා.

- 1826 විචරෙන සවෙ තුල්‍යපමාණං⁶ සුගතස්ස තු
විචරං භික්ඛු කරෙය්‍ය කරණේ දුක්ඛං සීයා
1827 පටිලාභෙන සචෙජ්ඣං පාච්ඡන්දියමුදිරිතං.
අනන්තරස්මො යෙව අනාපනතිනයො මනො.
1828 දීඝසො ව පමාණේන තව තස්ස විදැනියො,
තිරියං ඡ විනිද්දි යා සුගතස්ස විදැනියා.⁷

1. P. ව. 2. K. වඩනෙ. 3. B. G.S.D.R. උද්දලෙතොන
සෙවනො. 4. P.G.S.B. සමා නයා. D. සමො අයං. 5. P.G.
B. උදිරිතං. 6. P.R. තුල්‍යං පමාණං. 7. K.B. විදැනියො.

- 1829 අඤ්ඤාන ව ඝතං ලඛ්‍යා සෙවනො දුක්ඛං භවෙ.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිතකසමා මනා.

නිකුක්ඛා.

රාජවග්ගො නිවමො.

ඉති විනයවිනිවජ්ජයෙ පාවිතනිකාවා නිවසිතා.

(පාවිදෙසනිකාවා.)

- 1830 යො ව'නනරඝරං භික්ඛු පට්ට්ඨාය තු හත්තො
අඤ්ඤාතිකාය යං කිඤ්චි තස්ස භික්ඛුනියා පත (1)
- 1831 සහජා පතිගණනයා බාදනං භොජනමපි වා
ගහණෙ දුක්ඛං, භොගෙ පාවිදෙසනියං සියා (2)
- 1832 රජිකාය පි වා බ්‍යුග්ගෙ සක්ඛි-සිඛ්ඛාටකෙසු වා
හත්තිසාලාදිකෙ ධත්වා ගණනතොපි අයනනෙයා. (6)
- 1833 රජිකාය සවෙ¹ ධත්වා දෙනි භික්ඛුනි භොජනං.
ආපනති අනනරාමෙ ධත්වා ගණනති² භික්ඛු වෙ (5)
- 1834 එත්ථ 'නනරඝරං තස්සා පට්ට්ඨායා'ති³ වාක්‍යතො
භික්ඛුස්ස ව සීතට්ඨානං නපපමාණනති වණ්ණෙනං; (3)
- 1835 තස්මා භික්ඛුනියා ධත්වා ආරාමාදිසු දෙනතියා
විට්ඨියාදිසු⁴ වෙ ධත්වා න දෙසො පතිගණනතො. (4)
- 1836 යාමකාලික-සත්තාහකාලිකං යාවජ්ජිකං
ආහරත්ථාය ගහණෙ අප්පෙක්ඛාගාමෙ ව දුක්ඛං. (7)
- 1837 ආමිසෙන අසම්භින්නරසං සක්ඛාය භාසිතං;
පාවිදෙසනියාපනති සමභින්නකරසෙ සියා. (8) *
- 1838 එකතො උපසම්පන්නහත්තො පතිගණනතො
කාලිකානං චතුක්කමපි⁵ ආහරත්ථාය දුක්ඛං.
- 1839 ඤාතිකායපි අඤ්ඤාතිසඤ්ඤාතො විමතිස්ස වා
දුක්ඛං ඤාතිසඤ්ඤාස්ස තථා. අඤ්ඤාතිකාය වා
- 1840 දුපෙන්නියා අනාපනති දදමානාය වා පත
නික්ඛිපිත්තනරාමාදිසු ධත්වාපි දෙනතියා,
- 1841 ගාමනො නිහරිත්වා වා දෙනි වෙ බ්බි වට්ඨති;
'පච්චයෙ සති භුඤ්ජා'ති දෙනි වෙ කාලිකත්තයං,
- 1842 හත්තො සාමණෙරිතං⁶ සිකුබ්බානාය වා තථා.
ඉදමෙලකලොමෙන සමුට්ඨානා සමං මනං.

පඨම-පාවිදෙසනිකාවා.

- 1843 අවුත්තෙ "අපසකකා"ති එකෙනාපි ව භික්ඛුනා
සව'ප්පෙක්ඛාගරණත්ථාය ආමිසං පතිගණනති

1. P.K. රජිකාදිසු වෙ. 2. B. ගණනයා. 3. P.K. පට්ට්ඨායති.

4. P. විට්ඨියාදිසු. B.G. රජිකාදිසු. 5. P. චතුක්කමපි.

6. E.D.S.R. සාමණෙරාය. *විකාය දයසිතපටිපාටි.

- 1844 ගහණේ දුක්කථං, ගොගෙ පාවිදෙසනියං සියා.
එකතො උපසම්පන්නං¹ න වාරොන්තසා දුක්කථං.
- 1845 තපේවානුපසම්පන්නාසු² පසම්පන්නසංඝදිනො³
තත්ථ වෙමතිකසාපි ගොති ආපත්ති දුක්කථං.
- 1846 අනාපත්ත'ත්තතො භත්තං පදාපෙති න දෙති වෙ,
තථා අඤ්ඤාසා⁴ භත්තං වා න දාපෙති, පදෙති⁵ වෙ,
- 1847 යං න දින්නං තං⁵ දාපෙති, න දින්නං යත්ථ වා පි ව
තත්ථ තමපි ව සබ්බසං සමං දාපෙති භික්ඛුනි,
- 1848 වොසාසන්ති සීතා සිකුමානා වා සාමණේරිකා
භොජනාති ව පඤ්ඤව වීතා, උම්මත්තකාදිනො.
- 1849 කසිනෙත සමුට්ඨානං සමානන්ති පකාසිතං.
ක්රියාක්රියමිදං චුත්තං, තිවිත්තඤ්ඤා තිවෙදනං.

දුතිය-පාවිදෙසනියකථා

- 1850 සෙබන්ති සමමතෙ භික්ඛු උභිසම්මුතිකෙ කුලෙ
ඝරුපවාරොකකමනා පුබ්බේව අනිත්තන්තො
- 1851 අගිලාතො ගහෙතා වෙ පරිභුඤ්ඤාසා අභිඤ්ඤා
ගහණේ දුක්කථං, ගොගෙ පාවිදෙසනියං සියා.
- 1852 යාමකාලික-සත්තාහකාලිකෙ යාවජ්චිකෙ
ගහණේ පරිභොගෙ ව ගොති ආපත්ති දුක්කථං.
- 1853 අසෙබසමමතෙ සෙබසමමත්තන්ති ව සංඝදිනො³
තත්ථ වෙමතිකසාපි තපේව. එඤ්ඤාමි
- 1854 අනාපත්ති ගිලානසා ගිලානසාවසෙසකෙ,
තිමන්තිතසා වා භික්ඛා අඤ්ඤාසං තත්ථ දීයති,
- 1855 ඝරතො නිහරිතා වා දෙනති වෙ යත්ථ කත්ථපි,
තිවච්ඡත්තාදිකෙ වා පි තථා උම්මත්තකාදිනො.
- 1856 අනාගතෙ භි භික්ඛුමහි ඝරතො පඨමං පත
නිහරිතා සවෙ ආරෙ සම්පත්තෙ දෙනති වට්ඨති.
- 1857 භික්ඛුමපන ව දිස්වා ව නිහරිතාන ගෙහතො
න වට්ඨති සවෙ දෙනති, සමුට්ඨානෙලකුපමං.

තතිය-පාවිදෙසනියකථා.

1. B.G.R. උපසම්පන්නෙ. 2. B.G.R. තපේවානුපසම්පන්නො.
උපසං-. 3. T. අඤ්ඤාසා. 4. P.K. දෙති. 5. R.E.D.S.තු.

- 1858 ගහටෙයනාගහටෙයන ඉඤ්ඤා පුරිසෙන වා
ආරාමං උපවාරං වා පටිසිඤ්ඤා සවෙ පන
- 1859 ඉක්කන්තාමස්ස නෙ භන්තං¹ යාගු වා ආහරිඤ්ඤි,²
එවමාරොචිතං දුතතං පටිසංවිදිතන්ති හි;
- 1860 ආහරිඤ්ඤා නං පච්ඡා යථාරොචිතමෙව වා
තස්ස වා පරිවාරමපි අඤ්ඤං කන්තා බහුමපන;
- 1861 යාගුයා විදිතං කන්තා පුච්ඡං භන්තං හරන්ති වෙ
ඉදමපි විදිතං දුතතං වට්ටනිකි කුරුඤ්ඤං.
- 1862 කුලානී පන අඤ්ඤානි දෙය්‍යධම්මං පන'තතතො
හරන්ති තෙන සද්ධිං වෙ සබ්බං වට්ටනි නමපි ව
- 1863 අනාරොචිතමෙවං යං යමාරාමමනාභන්තං³
තමසංවිදිතං නාම සහධම්මිකඤ්ඤාපිතං;
- 1864 යං අසංවිදිතං කන්තා ආහන්තං පුන⁴ නං බහි
ආරාමං පන පෙසෙකා කාරාපෙකා තමාහරෙ;
- 1865 භන්තා වා අනාරාමස්සෙ ගහෙනබ්බන්තා භික්ඛුනා,
සවෙ එවමකන්තා නං ආරාමෙ උපවාරන්තො.
- 1866 ගහෙකුප්පෙකාහරන්තස්ස ගහෙණ දුක්ඛං සියා,
අප්පෙකාහරපයොගෙසු පාට්‍රිකාදේසනියං මනං.
- 1867 පටිසංවිදිතෙ යෙව අසංවිදිතසඤ්ඤාදිතො
තස්ස වෙමතිකස්සාපි භොති ආපනති දුක්ඛං.
- 1868 පටිසංවිදිතෙ තස්ස⁵ ගිලානස්සාවසෙසකෙ,
බහාරාමෙ ගහෙකා වා අනෙතායෙවස්ස භුඤ්ජන්තො
- 1869 තස්ස-ජාතඵලාදිති අනාපනෙත'ව බාදන්තො.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙන සමා මනා.

වතුන්-පාට්‍රිකාදේසනියකපා.

ඉති විනයවිනිච්ඡයෙ පාට්‍රිකාදේසනියකපා
නිට්ඨිතා.

සෙබ්බසංකප්පා.

- 1870 යො අනාදර්ශෙනො'ව පුරන්තො පච්ඡන්තො පි වා
මලමෙකො නිවාසෙය්‍ය තස්ස වා'පනති⁶ දුක්ඛං.
- 1871 ගජ්ජිකොණ්ඩාදිතුල්‍යන්තා නිවාසෙනාස්ස දුක්ඛං;
ආපනතිභිරුතා නිවමං වත්ථබ්බං පරිමෙඤ්ඤං.

1. P.B.S. භන්තො. 2. P. යාගුංවාආහරිස්සති. 3. S. මනාභන්තං.

4. G.K.B. පන. 5. E. තස්ස. 6. P.R.G. තස්සෙව්වාපනති.

1871 ජාණ්ණමණ්ඩලතො ගෙට්ඨා අට්ඨකුලපමාණකං
ඔතාරෙත්වා නිවත්ඛබ්බං තතො උතං න වට්ඨති.

1872 අසඤ්චිත්වාසතිස්සාපි අජානනස්ස කෙවලං
අනාපනති ගිලානස්සා'පදා'සුමමත්තකාදිතො.

පරිමණ්ඩලකථා.

1873 උභො කොණේ¹ සමං කත්වා සාදරං පරිමණ්ඩලං
කත්වා පාරුපිතබ්බෙ'වං අකරොන්තස්ස දුක්ඛං.

1874 අවිසෙසෙන වුත්තනතු ඉදං සිකාපදාකුසං
තස්මා ඝරෙ විශාරෙ වා කත්තබ්බං පරිමණ්ඩලං.

දුතියං.

1875 ගණ්ඨිකං පටිවුඤ්චිත්වා කත්වා කොණේ උභො සමං
ජාදෙත්වා මණ්ඩලකුඤ්ච ගන්තබ්බං ගිවමෙව ව.

1876 තථා අකත්වා භික්ඛුස්ස ජන්තුතිපි උරමපි ව²
විවරිත්වා යථාකාමං ගජ්ජතො ගොති දුක්ඛං.

තතියං.

1877 ගලවාටකතො උඤ්චං සිසඤ්ච මණ්ඩලකුඤ්ච
ගජො පිණ්ඩකමංසමිභා ගෙට්ඨා පාදෙ උභො පි ව

1878 විවරිත්වා'වසෙසඤ්ච ජාදෙත්වා වෙ නිසිදති
ගොති සො සුපටිච්ඡන්තො; දෙසො වාසුඋගස්ස න.
වතුත්ථං.

1879 හත්ථං වා පන පාදං වා අවාලෙනෙත්ත භික්ඛුතා
සුචිතීතෙන ගන්තබ්බං. ජඬෙ නත්ථි විසෙසතා.

පඤ්චම-ඡට්ඨානි.

1880 සතිමතා'විකාරෙන සුගමත්තඤ්ච පෙක්ඛිතා
සුසංවුත්තෙන ගන්තබ්බං භික්ඛුතො'කම්මත්තවක්ඛුතා.

1881 යත්ථ කත්ථි හි-ට්ඨානෙ එකස්මිං අන්තරෙ ඝරෙ
යත්වා පරිස්සයාභාවං ඔලොකෙනුමපි වට්ඨති.

1882 යො අනාදරියං භාත්වා ඔලොකෙනො නහං නහං
සව'න්තරඝරෙ යාති, දුක්ඛං. අට්ඨමං තථා.

සත්තමට්ඨමානි.

1. G.B.R. කණේණ. 2. R.G. ජාණ්ණ උදරමපි ව D.S.
ජාණ්ණති.

- 1884 එකතො උභතො වා පි හුතා උකඛිත්තවිවරො
ඉඤ්චිප්පකතො අතො ගවජතො ගොති දුක්ඛං.
නවමං.

- 1885 තථා නිසිත්තකාලෙපි නිගරනොත්ත කුණ්ඩිකං
අනුකඛිපිතා දුතබ්බා¹; දෙසො වාසුපගස්ස න
දසමං.

පඨමො වගෙගා.

- 1886 න වට්ඨති හසනොත්ත ගනතුඤ්ඤව නිසීදිතුං;
වජ්ජසම්. හසනියසම්. සිතමත්තනතු² වට්ඨති.
පඨම-දුතියානි.

- 1887 අප්පසද්දොත්ත ගනතබ්බං වතුජෙපි අයත්තයො.
මහාසද්දං කරොත්තස්ස උභයත්ථාපි දුක්ඛං.

තතිය-වතුත්ථානි

- 1888 කායප්පවාලකං කතා බාහු-සීසප්පවාලකං
ගවජතො දුක්ඛං ගොති තජෙව ව නිසීදිතො.

- 1889 කායං බාහඤ්ඤා³ පීසඤ්ඤා පග්ගගෙතා උජ්ජම්පත
ගනතබ්බමාසිතබ්බඤ්ඤා සමෙති⁴ රියාපජෙන තු.

- 1890 නිසීදිතො යුත්තෙසු නිසු වාසුපගස්ස තු
අනාපතතිති ඤාතබ්බං විඤ්ඤානා විනයඤ්ඤානා.

දුතියො වගෙගා.

- 1891 බ්භං⁴ කතා සපීසං වා පාරුපිතාන⁵ ගවජතො
දුක්ඛං මුනිනා චිත්තං. තථා උකතුටිකාය වා.

- 1892 හත්ථපල්ලන්තිකායාපි දුස්සපල්ලන්තිකාය වා
තස්සන්තරස්සරෙ ගොති නිසීදන්තස්ස දුක්ඛං.

- 1893 දුතියෙ ව වතුජෙ ව ජට්ඨෙ වාසුපගස්ස තු
අනාපතතිති සාරුප්පා ජබ්බිසති පකාසිතා.

ජට්ඨං.

- 1894 සක්ඛවමං සතියුත්තො භික්ඛුනා පත්තසඤ්ඤානා
පිණ්ඩපාතො ගහෙනබ්බො සමසුපොව විඤ්ඤානා.

- 1895 සුපො හත්තවතුඤ්ඤාගො “සමසුපො”ති වුවවති;
මුග්ග-මාස-කුලත්ථානං සුපො “සුපො”ති වුවවති.

1. B. දුතබ්බො. S. දුතබ්බං. 2. K. මිතිතමත්තනතු. 3. G.S.
B.K.R. බාහුඤ්ඤා. 4. P.E.D. කමං. 5. P.B. පාරුපිතාව.

- 1895 අනාපතති අසඤ්චිව, ගිලානස්ස, රසෙ-රසෙ,
තපේ'ව ඤාතකාදීනං අඤ්ඤායාය ධනෙන වා.

සත්තමට්ඨම-ගවමාති.

- 1896 අනෙතා-ලොබාපමාණෙන පත්තස්ස මුඛවට්ටියා
පුරිතොව ගගෙනබ්බො අධිට්ඨානුපගස්ස තු;
1897 තත්ථ ථුපිකතං කත්වා ගණහතො යාවකාලිකං
යං කිඤ්චි පන භික්ඛුස්ස හොති ආපතති දුක්ඛටං.
1898 අධිට්ඨානුපගෙ පතෙත කාලිකත්තයමෙව ව,
සෙසෙ ථුපිකතං සබ්බං වට්ටතෙ'ව න සංසයො.
1899 ද්විසු පතෙතසු හත්තනතු ගගෙකා පත්තමෙකකං.
පුරෙකා යදි පෙසෙති භික්ඛුනම්පන වට්ටති.
1900 පතෙන ආකම්පමානං යං උච්ඡ්වණ්ඩ-ඵලාදිකං
ඔරොගති සවෙ ගෙට්ඨා න නං ථුපිකතං සියා.
1901 පුප්ඵ-තකෙකාලකාදීනං යපෙකා වෙ වටංසකං
දිනතං අයාවකාලිතතා¹ න නං ථුපිකතං සියා.
1902 වටංසකනතු පුචස්ස යපෙකා ඔදනුපරි
පිණ්ඩපාතං සවෙ දෙනති, ඉදං ථුපිකතං සියා.
1903 හත්තස්සු² පරි පණ්ණං වා ථාලකං වා පි කිඤ්චි පි
යපෙකා පරිපුරෙකා සවෙ ගණහති වට්ටති;
1904 පටිගගහෙතුමෙවස්ස තනතු සබ්බං න වට්ටති,
ගතිනං සුගතිනං; පච්ඡා භුඤ්ජ්ඣබ්බං යථාසුඛං.

තතියො වග්ගො.

- 1905 පයමං දුතියං වුත්තනගනතු; තතියෙ පන
උපරොධිමදස්සෙකා හොත්තබ්බං පටිපාටියා.
1906 අඤ්ඤාසං අත්තනො හත්තං ආකිරම්පන තාප්පෙන
තත්ථො'මසති වෙ දෙසො'තථා උත්තරිභග්ගකං.³

තතියං.

- 1907 චතුර්ථෙ යනතු වත්තබ්බං වුත්තං පුබ්බෙ අසෙසතො.
පඤ්චමෙ මත්ථකං දෙසො මද්දිකා පරිභුඤ්ජතො;
1908 අනාපතති ගිලානස්ස, පරිතෙතපි ව සෙසකෙ
ඵකතො පන මද්දිකා සංකඩ්ඨිකාන භුඤ්ජතො.

චතුර්ථ-පඤ්චමාති.⁴

1. P.G. අයාවකාලතතා. 2. R. පත්තස්සුපරි. 3. G.B.S.
සබ්බගතෙ. 4. P. පඤ්චමං.

- 1909 යෝ භියොකම්‍යනාහෙනු සුපං වා බ්‍යඤ්ඤාමපි වා පටිච්ඡාදෙය්‍ය භතෙනාන තස්ස ආපතති දුක්ඛං.

ජංගමං.

- 1910 විඤ්ඤානනිග්ගානු චතතබ්බං අපුබ්බං තත්ථි කිඤ්චි පි. අට්ඨමෙ පන උප්ඤ්ඤානෙ ගිලානොපි න මුච්චති:

- 1911 “දස්සාමි, දුපෙස්සාමි”ති¹ ඔලොකෙනානාස්ස භික්ඛුනො ආනාපතති ඤාතබ්බං න ච උප්ඤ්ඤානසඤ්ඤාදිනො.

අට්ඨමං.

- 1912 මහනාමපන මොරණං කුකකුටණං ච බුද්ධං තෙසං මජ්ඣිමානිකානා කාතබ්බො කබලො පන.

- 1913 බජ්ජකෙ පන සබ්බත්ථ මූලබාදනීයාදිකෙ ඵලාඵලෙ ආනාපතති ගිලානුමමනනකාදිනො.

නාමමං.

- 1914 අදීඝො පන කාතබ්බො ආලොපො පරිමණංගලො; බජ්ජකුතතරිභග්ගසමිං ආනාපතති ඵලාඵලෙ.

දසමං.

චතුර්ථො වග්ගො.

- 1915 ආනාහවෙ මුඛආරං අප්පනෙන කබලෙ පන අත්තනො ච මුඛආරං විවරනාස්ස දුක්ඛං.

පඨමං.

- 1916 මුඛෙ ච සකලං හත්ථං පක්ඛිපනාස්ස දුක්ඛං. මුඛෙ ච කබලං කත්වා කථෙතුං න ච චට්ඨති.

- 1917 චචනං යත්තකෙන’ස්ස පරිපුණ්ණං න හොති හි මුඛසමිං තත්තකෙ සනෙන ව්‍යාහරනාස්ස දුක්ඛං.

- 1918 මුඛෙ හරිතකාදිති පක්ඛිපිත්වා කථෙති යො චචනං පරිපුණ්ණංඤ්ඤෙව කථෙතුං පන චට්ඨති.

දුතිය-තතියානි.

- 1919 යො පිණ්ඩුකෙහිපකං භික්ඛු කබලවෙජ්දකමපි වා මක්ඛකටො විය ගණෙහි වා කත්වා භුඤ්ඤෙය්‍ය දුක්ඛං.

චතුර්ථ-පඤ්චම-ජංගමානි.

- 1920 නිකුත්කළාන හත්. වා හතර. 1 සිල්වකාරකා
ජිවිහානිවාරක. වා පි තරා වපු වපුති වා
- 1921 අනංදරවසෙනෙව භුඤ්ජනො හොති දුක්ඛං.
සත්තමෙ අට්ඨමෙ නත්ති දෙසො කවචරාජකිනෙ.

(සත්තම-අට්ඨම-නවම-දසම:නි¹)

පඤ්චමො වග්ගො.

- 1922 කත්ථා එවං න හොත්තබ්බං සද්දං සුරු-සුරුති ව;
හත්තිලොහකං² වා පි න ව වට්ඨති භුඤ්ජනං.
- 1923 එංඤ්ඤං සත්තං වා ගහෙත්ථා අභිගුලිති නං.
මුඛෙ අභිගුලියො හොත්තං පච්චෙසෙත්ථාපි වට්ඨති.
- 1924 න පතොනා ලෙභිතබ්බොව එකායභිගුලිකාය වා,
එක-ඉට්ඨො පි ජිවිහාය න ව නිලොභිතබ්බකො.
වතුත්ථං.⁴

- 1925 සාමිසෙන තු⁵ හත්ථෙත න ව පානියථාලකං
ගහෙනබ්බං;පටිකඛිතතං පටික්කුලවසෙන හි;
- 1926 පුග්ගලස්ස ව සබ්බස්ස ගහට්ඨස්ස'ත්තනො පි ව
සත්තකො පන සබ්බො වා සරාවං වා පි ථාලකං.
- 1927 තස්මා න ව ගහෙනබ්බං,ගණනො හොති දුක්ඛං;
අනාමිසෙන හත්ථෙත ගහණමපන වට්ඨති.

පඤ්චමං.

- 1928 උභිරිත්ථාපි භිඤ්ජිත්ථා⁶ ගහෙත්ථා වා පටිග්ගහෙ
නිහරිත්ථා අනාපතති ජබ්බිතතස්ස සරා බ්බි.
ජට්ඨං.

- 1929 ජත්තං යං කිඤ්චි හත්ථෙත සරීරාවයවෙන වා,
සවෙ ධාරයමානස්ස ඛමමං දෙසෙති දුක්ඛං.
සත්තමං.

- 1930 අයමෙව නයො වුත්තො දණ්ඩපාණ්ණිමහි පුග්ගලෙ;
වතුහත්ථපමාණොව දණ්ඩො මජ්ඣිමහත්ථො.
අට්ඨමං.

1. S. හතර. 2. සබ්බපොත්ථකෙසු නවිජ්ජති. 3. S. නිලොභිකං.
4. තරා සබ්බපොත්ථකෙසු. 5. K. ව. 6. B. භිඤ්ජිත්ථා.

- 1931 තථෙව සත්පාණීයා ධම්මං දෙසෙති දුක්ඛං;
සත්පාණී න ගොතා'සිං සන්නාස්සිතිං සිතො පන.

නිවමං.

- 1932 ධනුං සරෙන සද්ධිං වා ධනුං වා සරමෙව වා
සජ්ජං තිජ්ජං වා පි¹ ගගෙති ධනුදණ්ඩකං.
- 1933 සීතස්සපි නිසින්නස්ස නිපන්නස්සපි වා තථා
සථෙ දෙසෙති සද්ධිමමං ගොති ආපනති දුක්ඛං.
- 1934 පටිමුක්ඛමපි කණ්ඨමති ධනුං ගජේන යාවතා
න ගණ්හති² තරො තාව ධම්මං දෙසෙය්‍ය වට්ඨති.
දසමං.

ජට්ඨො වගෙයා.

- 1935 පාදුකාරුද්‍රිහකස්සා පි ධම්මං දෙසෙති දුක්ඛං;
අක්ඛමිතිං සීතස්සාපි පටිමුක්ඛස්සා වා තථා.

පඨමං.

- 1936 උපාහතගතස්සාපි අයමෙව විනිවිජයො.
සබ්බත්ථ අභිලානස්ස. යානෙ වා සයනෙ පි වා
- 1937 නිපන්නස්සාභිලානස්ස කට්ඨාසරෙ ඡමාය වා
පියෙ මඤ්චෙපි වා උච්චෙ නිසින්නෙන සිතෙන වා
- 1938 න ච වට්ඨති දෙසෙතුං' යනි වා උච්චහුමියං.
සයනෙසු ගතෙතාපි සයනෙසු ගතස්ස ච
- 1939 සමානෙ වා පි උච්චෙ වා නිපන්නෙනෙ'ව³ වට්ඨති;
නිපන්නෙන සීතස්සාපි නිසින්නස්සාපි⁴ වට්ඨති;
- 1940 නිසින්නෙන නිසින්නස්ස සීතස්සාපි ච වට්ඨති;
සීතස්සා'ව සිතෙතාපි දෙසෙතුමපි තථෙව ච

දුතිය-තතිය-චතුත්ථානි.

- 1941 පලුඤ්ඤා නිසින්නස්ස අභිලානස්ස දෙතිනො;
තථ වෙසිතසීසස්ස ධම්මං දෙසෙති දුක්ඛං.
- 1942 කෙස්සනං විවරාපෙති දෙසෙති යදි වට්ඨති.
සසීසං පාරුතස්සාපි අයමෙව විනිවිජයො.

පඤ්චම-ජට්ඨ-සන්නාමානි.

1. K. සජ්ජං වා තිජ්ජං වා. 2. P.K. න ගගෙති. 3. G.B.
නිපන්නෙන ව. 4. G.B. නිපන්නස්සාපි.

1943 අට්ඨමේ නවමේ වා පි දසමේ නැති කිසිවිසි;
සවේපි ථේරුපට්ඨානං ගන්තාන දහරං සිතං.

1944 පඤ්ඤාං පුච්ඡති වෙ ථේරො කථෙතුං න ච වට්ඨති
තස්ස පසෙස ඡිතඤ්ඤාස්ස කථෙතබ්බං විජානතා.

සත්තමො වගෙහා.

1945 ගච්ඡන්තො පුරන්තො පඤ්ඤාං න වත්තබ්බනතු පච්ඡන්තො,¹
පච්ඡිමස්ස කථෙමිති වත්තබ්බං විනාසඤ්ඤානා.

1946 සද්ධිං උග්ගතිතං ධම්මං සජ්ඣායති හි වට්ඨති;
සමමේව යුගග්ගාහං කථෙතුං ගච්ඡන්තො පි ච.

පඨමං.

1947 එකෙකස්සපි වක්කස්ස පථෙතා පි ච ගච්ඡන්තො.
උප්පථෙත සමං වා පි ගච්ඡන්තස්සෙව වට්ඨති.

දුතියං.

1948 තතියෙ නැති වත්තබ්බං. වතුඤ්ඤා හරිතෙ සත
උච්චාරාදිවතුක්කනතු කථෙතො දුක්කථං සියා.²

1949 ජීවරුක්කස්ස යං මූලං දිස්සමානනතු ගච්ඡති
සාධා වා භූමිලග්ගා තං සබ්බං හරිතමේව හි.

1950 සවෙ අහරිතං ඨානං පෙක්කන්තස්සෙව හික්ඛන්තො
වචං තික්කමතෙ'ව'ස්ස සහසා පන වට්ඨති.

1951 පලාලඤ්ඤාපකෙ වා පි ගොමයෙ වා පි කිසිවි
කත්තබ්බං; හරිතං පච්ඡා තමොත්ථරති වට්ඨති.

1952 කතො අහරිතෙ ඨාතෙ හරිතං එති³ වට්ඨති.
සිසිසාණිකා ගතා එත්ථ බෙලෙතෙ'ව ච සබ්බහං.

චතුත්ථං.

1953 වච්චකුට්ඨි-සමුද්දි-උදකෙසු පි හික්ඛන්තො
තෙසං අපරිභොගන්තා කරොතො නැති දුක්කථං.

954 දෙවෙ පන ච වස්සන්තො උදකොසෙ⁴ සමන්තන්තො
අජ්ඣං අලභන්තො ජලෙ කාතුමපි වට්ඨති.

පඤ්ඤාමං.

අට්ඨමො වගෙහා.

1. E.D.S. පුච්ඡති. 2. G.R. හොති දුක්කථං. 3. E.S. විසති.

4. P. උදකොස. K. උදකොසො.

- 1955 සමුදායානාදයෝ ඥායා සෙබ්බානං පනෙත්ති භි:
උජ්ජ්ඣිකාදි¹-වතකාරි කබලෙන මුඛෙන ව
- 1956 ඡමා-නිවාසනදායානං පච්චා උප්පථවා දස
සමුදායානාදයෝ තුල්යා වුත්තා සමනුභාසනෙ.
- 1957 ඡත්තං දණ්ඩාවුධං සත්ථං පාදකාරුත්ථපාහනා²
යානං සයන-පල්ලන්-වෙසිතොගුණසිතානි³ ව
- 1958 ධම්මදෙසනතුල්යාව සමුදායානාදිනා පන.
සුපොදනෙන විඤ්ඤාත්ති ථෙය්‍යසත්ථසමං මිතං.
- 1959 අවසෙසා නිපඤ්ඤාස⁴ සමානි⁵ පඨමෙන තු.
සෙබ්බෙසුපි සබ්බෙසු අනාපනතා'පදාසු පි.
- 1960 උජ්ඣානසඤ්ඤාදිකො ථුපිකතෙ සුපපටිවර්ජදෙ⁶
නිසු සිකාපදෙසව ව ගිලානො න පනා'ගනො.

සෙබ්බසංඛා.

- 1961 ඉමං විදිත්වා විනයෙ විනිවර්ජයං
විසාරදො හොති; විනිතමානසො
පරෙති සො හොති ව දුප්පධංසියො,
තතො හි සිකෙහි සත්තං සමාතිතො.

- 1962 ඉමං පරමසංකරං⁷ සංකරං
අවෙච්ච සවණාමනං තාමනං
පටුත්තමධිකෙ හිතෙ කෙ හි තෙ
ත යන්ති කලිසාසනෙ සාසනෙ.

ඉති විනයවිනිවර්ජයෙ නිකුට්ඨවිභංගිකං
නිව්ඨිතං.

1. P. උජ්ඣානසිකාදි. 2. K. පාදකාරුපාහනා ඡව. 3. P.
ගුණසිතානි ව. 4. P.K. තෙපඤ්ඤාසාවසෙසානි. 5. P.K.
සමානා. 6. P.K.B. සුපං පටිවර්ජදෙ. 7. පරමං+අසංකරං.

භික්ෂුනී විභවන

- 1964 භික්ෂුනීනං භික්ෂුනී විභවනං යං ජිනෝවුට්ඨි
තසමිං අපි සමාසෙන නික්ඛිට්ඨෙතං හණ්ණං'හං.

(පාරාජිකකථා.)

- 1965 ඡන්දසො මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය යා පත
හොති පාරාජිකා නාම සමණී සා පද්ධවතී.
- 1966 මනුස්සපුරිසාදීනං නවනං යස්ස කස්සපි
සජ්චස්සා'ප්පජ්චස්ස සන්තං වා අසන්තං.
- 1967 අත්තනො නිවිධෙ මග්ගෙ යෙභ්‍රයාකකිතාදිකං
අභිගජාතං පවෙසෙනති¹ අලොකාසෙ පරාජිකා.
- 1968 ඉතො පුරමවකාව සාධාරණවිනිවජ්‍යං
අසාධාරණමෙවාහං හණ්ණස්සාමි සමාසනො.
- 1969 අධකකං සරීරකං යද්දභිජාණ්ණමණ්ඩලං
සරීරකෙන තෙන² වෙ³ ජුපෙය්‍ය³ භික්ෂුනී පත.
- 1970 අවස්සුතස්ස'වස්සුතා මනුස්සපුග්ගලස්ස යා
සරීරමස්ස තෙන වා⁴ චුට්ඨා පාරාජිකා සියා.
- 1971 කප්පරස්ස පනුභුමපි ගතිනං උභිජාණ්ණතා;
යථාදිත්තප්පකාරෙන කායෙන පන⁵ අත්තනො.
- 1972 පුරිසස්ස තථා කායපට්ඨභංගං චුස්නති⁶ යා,
තථා යථාපරිවජ්ජනාකායබ්බෙත අත්තනො,
- 1973 අවසෙසෙන වා තස්ස කායං කායෙන අත්තනො
හොති ථුලලව්වයං තස්සා, පයොගෙ පුරිසස්ස ව.
- 1974 යකඛ-පෙත-තිරවජාන-පණ්ඩකා : අධකකං
උභිජාණ්ණං තථෙව'ස්සා උග්ගනො'වස්සවෙ සති,
- 1975 එකතො'වස්සවෙ වා පි ථුලලව්වයමුදිරිතං.
අවසෙසෙ ව සබ්බත්ථ හොති ආපතති දුක්ඛං.
- 1976 උභික්ඛකකාමධොජාණ්ණමණ්ඩලමපන යං ඉධ
කප්පරස්ස ව හෙට්ඨාපි ගතං එතෙව සභගහං.
- 1977 කෙලායති සවෙ භික්ෂු සද්ධිං භික්ෂුනීයා පත,
උභික්තං කායසංසග්ගරාගෙ සති භි භික්ෂුනො.
- 1978 හොති සභිසාදිසෙසොව නාසො භික්ෂුනීයා සියා,
කායසංසග්ගරාගො වා⁶ සවෙ භික්ෂුනීයා සියා,

1. P. E. K. B. පවෙසෙනති. 2. P. වෙ තෙන. 3. G. B. ජුපෙය්‍ය.

4. P. තෙනෙව. 5. P. B. කායෙනාතෙන. 6. P. G. B. ම.

- 1979 භික්ෂුනෝ මෙළුනෝ රාගො ගෙහපෙමිමි වා භවෙ,
තස්සා දුලලවමයං දිත්තං; භික්ෂුනෝ ගොති දුක්ඛවං.
- 1980 උභින්නං මෙළුනෙ රාගෙ ගෙහපෙමෙ පි වා සති
අවිසෙසෙන නිද්දං උභින්නං දුක්ඛවං.
- 1981 යස්ස යත් මනෝ සුද්ධං තස්ස තත් ත දෙසනා.
උභින්නමි අනාපනති උභින්නං විත්තසුද්ධියා.
- 1982 කායසංසග්ගරාගෙන භිද්දිතා පඨමං පත
උච්ඡා දුසෙති වෙ තෙව ගොති භික්ෂුනිදුසකො
- 1983 අථ භික්ෂුනියා පුට්ඨා සාදිගන්තොව වෙනසා
නිව්වලො ගොති වෙ භික්ෂු, න ගොතාපනති භික්ෂුනො.
- 1984 භික්ෂුනී භික්ෂුනා පුට්ඨා සවෙ ගොතිපි නිව්වලා
අභිමාසෙති සම්මායං¹ තස්සා පාරාජිකං සියා;
- 1985 තථා දුලලවමයං බෙතොන දුක්ඛවංඤ්ච විනිද්දිසෙ
දිත්තතතා “කායසංසග්ගං සාදිගෙය්‍යා”ති සන්ත්තා
- 1986 තස්සා ක්‍රියසම්මුච්ඡාතං එවං සති න දිස්සති,
ඉදං තබ්බපුලෙතෙව තයෙන පරිදිපිතං.
- 1987 අනාපනති අසඤ්චිව අජාතිනිමසනතියා,
සති ආමසනෙ තස්සා එය්‍යං වා’සාදිගන්තියා,
- 1988 වෙදනට්ඨාය² වා බිත්තවිත්තායු’මමතතීකාය වා,
සම්මුච්ඡාතාදයො තුලයා පඨමන්තිමවන්ත්තා.

උබ්බප්පාදිමනිලකථා.

- 1989 පාරාජිකතතං ජානන්ති සලිඛෙහ තු සීතාය හි
“න කස්සාපි පරස්සා’හං ආරොවෙස්සාමි”දුති”ති
- 1990 බුදුර නික්ඛිත්තමත්තසම්මං සා ව පාරාජිකා සියා;
අයං වජ්ජපටිච්ඡාදි-නාමිකා³ පත නාමනො.
- 1991 සෙසං සප්පාණවග්ගසම්මං දුට්ඨලොක සමං තයෙ;
විසෙසො: තත් පාවිතති, ඉධ පාරාජිකං සියා.

වජ්ජපටිච්ඡාදිකථා.

- 1992 සඤ්ඤානු’කම්මතතකො භික්ෂු⁴ ධිනො⁴ උකෙඛපනෙ පත
යං-දිට්ඨිකො ව⁵ සො තස්සා දිට්ඨියා ගහණෙන තං

1. P. සා එය්‍යං. 2. P. වෙදනථාය. 3. E.D.B.S. නාමකා.

4. E. භික්ෂුං ධිතං. 5. P.B.S. ව.

- 1993 අනුවනෙතයා යා භික්ඛුං භික්ඛුනී සා විජුමපි ව සබ්බමජ්ඣෙ පි අඤ්ඤාති චුළුවමානා තථෙව ව
- 1994 අවචජන්තීව¹ තං වජ්ඣං ගහෙතියා යදි තිට්ඨතී, තස්ස කමමස්ස ඔසානෙ උක්ඛිත්තස්සානුවතතිකා
- 1995 හොති පාරාජිකාපනතා, හොතා'සක්කියධිතරා;² පුන අප්පට්ඨසකෙයා දොධා භින්නා සීලා විශ.
- 1996 අධිමෙව පන කමමසමිං තිද්දිට්ඨං තිකදුක්කවං, සමුට්ඨාතාදයො සබ්බෙ චුන්නා සමනුභාසනෙ.

උක්ඛිත්තානුවතතිකකථා.

- 1997 අපාරාජිකබෙත්තස්ස ගහණං යස්ස කස්සපි අභිගස්සා පන තං ගත්ථගහණන්ති පචුළුවති.
- 1998 පාරුතස්ස තීවත්ථස්ස ගහණං යස්ස කස්සපි එතං සබ්බාටියා කණණගහණන්ති³ පචුළුවති.
- 1999 කායසංසග්ගසංඛාත-අසඤ්ඤාමයා⁴ කාරණා භික්ඛුනී ගත්ථපාසසමිං තිට්ඨයා පුරිසස්ස වා
- 2000 සලලපෙය්‍ය තථා තත්ථ ධනි, තු⁵ පුරිසෙත වා සබ්බෙකතං වා පි ගච්ඡෙය්‍ය ඉච්ඡෙය්‍යා'ගමන'ස්ස වා
- 2001 තදත්ථාය පටිච්ඡන්තං ධානඤ්ච පටිසෙය්‍ය වා උපසංගරෙය්‍ය කායං වා ගත්ථපාසෙ සිතා පන
- 2002 අයමස්සමණී හොති විතට්ඨා අට්ඨවජ්ඣකා; අහබ්බා⁶ පුනරුත්ථාය ජිනො තාලොව මත්තෙ.
- 2003 අනුලොමෙන වා වජ්ඣං පටිලොමෙන වා චුතා අට්ඨමං පරිපුරෙන්නී තථෙ'කන්නරිකාය'⁷ වා.
- 2004 අථාදිතො පතෙ'කං වා දො වා තිණී පි සන්න වා සතකඛතභූමිපි⁸ පුරෙන්නී තෙ'ව පාරාජිකා සියා.
- 2005 අපතතියො පනාපනතා දෙසෙති,⁹ තාති මුළුවති; ධුරතිකෙඛපනං කතා දෙසිතා ගණනුපිගා,
- 2006 න හොතාපතතියා අභිගං¹⁰; සඋස්සාගාය දෙසිතා දෙසතාගණං තෙති, දෙසිතාපි අදෙසිතා.
- 2007 අනාපතති අසඤ්ඤාව අජාතිකා කරොන්නියා, සමුට්ඨාතාදයො සබ්බෙ අනන්තරසමා මතා.

1. K.B.S. ව. 2. P. හොතාසක්කධිතරා. 3. R.E.D.S. කණණ ගහනං. 4. P. අධිමයා ව. 5. P.S. ධනිත. 6. P. අහබ්බා. 7. R.G. අපෙක-. P. තථෙකන්නරිකාය. 8. G.D. සන්න කඛතභූමිපි. 9. P. දෙසිතා. 10. P.B.S.R.E.G.D. හොති අපතතියා අභිගං.

2008 “අසඬුවෙමා”නි නාමේ’න් කායසංසග්ගතා මනා,¹
අංචුද්දිපිතො² අන්තො සබ්බ-අට්ඨකථාසු පි

2009 “විඤ්ඤා පටිබලො කායසංසග්ගං පටිපත්තිං”
කායසංසග්ගභාවෙ තු සාධනං වචනං ඉදං.

අට්ඨවස්සනකථා.

2010 අවස්සනා පටිච්ඡාදී උක්ඛිතතා අට්ඨවස්සනා
අසාධාරණපඤ්ඤානතා වනයොව මහෙසිනා.

පරාජිකකථා.

(සංඝාදිසෙසකථා.)

2011 යා පන භික්ඛුනි උස්සයවාද,
අට්ඨකරී³ මුබ්බි-විහරෙය්‍ය
යෙන කෙනවි නරෙති’ධ සද්ධිං.
සා ගංකං කිර දෙසමුපෙනි.

2012 සකඛිං වා පි සහායං වා පරියෙසනි දුක්ඛං.
පදෙ පදෙ තථා අට්ඨං කාතුං ගච්ඡන්ති යා පි ව.

2013 ආරොවෙති සවෙ පුබ්බං භික්ඛුනි අත්තනො කථං
දිස්වා වොහාරිකො⁴, තස්සා හොති ආපනති දුක්ඛං;

2014 ආරොවෙති සවෙ පච්ඡා ඉතරො අත්තනො කථං.
හොති භික්ඛුනියා තස්සා ථුලලව්වයමනනතරං.

2015 ආරොවෙති’තරො පුබ්බං සවෙ මසා අත්තනො කථං.
පච්ඡා භික්ඛුනි වෙ, පුබ්බාදිසොව විනිවිජ්ජයො.

2016 “ආරොවෙති”නි චුත්තා⁵ වෙ “කථං තව මමාපි ව”
ආරොවෙතු යථාකාමං පඨමෙ දුක්ඛං සියා,

2017 දුකියාරොවනෙ තස්සා ථුලලව්වයමුදිරිතං;
උපාසකෙන චුත්තෙපි අයමෙව විනිවිජ්ජයො.

2018 ආරොවිතකථං⁶ සුඤ්ඤා උභින්නමපි යථාතථං.
විනිවිජ්ජයෙ කතෙ තෙහි අට්ඨං පන ව නිට්ඨිතෙ

2019 අට්ඨස්ස පරියොසානෙ ජයෙ භික්ඛුනියා පන
පරාජයෙපි වා තස්සා හොති සංඝාදිසෙසනා.

2020 දුතං වා පභිණ්ඩා පි⁷ ආගන්ත්වාන සයමපි වා
පච්චේකමනුස්සෙහි ආකච්ඡියති යා පන,

1. P.G.D.K.S.B. සංසග්ගතාමකො. 2. E.D. උද්දිපිතො. G.
උච්චිතො. 3. අවමකාරි (බහුසු.) 4. D.B. වොහාරිකං.
5. E.D.K. චුත්තො. 6. P. අරොවිතකථං. 7. P. දුතං වාපි
අභිණ්ඩා.

- 2021 ආරාමේ පන අඤ්ඤාති අනාවාරං කතං සචේ,
අනොදිස්ස පරං තිඤ්චී රතනං යාවති තත්ථ යා,
2022 යාය තිඤ්චී අවුත්තා වා¹ ධම්මට්ඨා සයමෙව තු
සුත්වා නං අඤ්ඤාතො අට්ටං තිට්ඨාපෙනති සචේ පන
2023 තස්සා උම්මන්තිකාදිනමනාපත්ති පකාසිතා.
කාසිනෙන සමුට්ඨානං තුල්‍යනතු. සමුයං ඉදං.

අට්ටකාදිකථා.

- 2024 ජානන්ති භික්ඛුනී වොරිං වජ්ඣං විදිතමෙව යා
සමිඝං අනපලොකෙත්වා රාජානං ගණමෙව වා
2025 වුට්ඨාපෙය්‍ය විනා කප්පං වොරිවුට්ඨාපනමපන
සමිඝාදිසෙසමාපත්තිමාපන්නා නාම ගොති සා.
2026 පඤ්චමාසග්ගනං යාය ගරිතං පරසන්නකං
අතිරෙකග්ගනං වා පි අයං “වොරි”ති වුච්චති.
2027 භික්ඛුනීසු පන’ඤ්ඤාසු තිත්ථියෙසු පි වා තථා
යා පබ්බජිතපුබ්බා සා අයං “කප්පා”ති වුච්චති.
2028 වුට්ඨාපෙනි ව යා වොරිං ඨපෙත්වා කප්පමෙවිදං,²
සචේ ආචාරිනිං පත්තං විවරං පරියෙස්ති,
2029 සමමන්තති ව සීමං³ වා තස්සා ආපත්ති දුක්ඛං;
ඤ්ඤාතිසා දුක්ඛං දව්භි කම්මවාචාති පි අභං.
2030 ථුලලච්චයස්ස; කම්මන්තෙ ගරුකං නිද්දිසෙ බුධො.
ගණො ආචරිතී චෝච ත ව මුච්චති දුක්ඛං.
2031 අනාපත්ති අජානන්ති වුට්ඨාපෙනි, තථෙව ව
කප්පං⁴ වා අපලොකෙත්වා තස්සා උම්මන්තිකාය වා.
2032 වොරිවුට්ඨාපනං නාම ජයතෙ වාවචිත්තතො
කායවාචාදිතො චෙව; සම්මතඤ්ච ක්‍රියාක්‍රියං.

වොරිවුට්ඨාපනකථා.

- 2023 ගාමන්තරං නදීපාරං ගච්ඡෙය්‍ය’කාව යා සචේ,
මිහිසෙය්‍ය ගණමනා වා රතනිං විප්පච්ඡෙය්‍ය වා,
2034 පඨමාපත්තිකං ධම්මං සා’පන්නා ගරුකං සියා.
සකගාමා අනාපත්ති ඤ්ඤාතිනි කම්මන්තිසා;

1. K. අවුත්තාය. 2. B. මෙවිධ. 3. P. සීමා. 4. G.B.D.S

- 2035 නීක්ඛම්ඤා තතො අඤ්ඤං ගාමං ගව්ඡන්තියා පන දුක්ඛං පදවාරෙන වෙදිතබ්බං විභාෂිතා;
- 2036 එකෙන පදවාරෙන ගාමස්ස ඉතරස්ස ව පරිකෙබ්බෙ අතික්ඛන්තො උපවාරොක්ඛකමෙ පි වා
- 2037 පුලලව්වයං අතික්ඛන්තො; ඔක්ඛන්තො දුතියෙක භූ පාදෙන ගරුකාපතති හොති භික්ඛුනියා පන.
- 2038 නීක්ඛම්ඤා සවෙ පච්ඡා සකං ගාමං විසන්තියා අයමෙව තයො ඤෙයෙතා. වතීච්ඡදෙන වා තථා
- 2039 පාකාරෙන විහාරස්ස භූමිං තු පවිසන්තියා කප්පියන්තු පවිට්ඨන්තා ත දෙසො කොචි විජ්ජති.
- 2040 භික්ඛුනීනං විහාරස්ස භූමි තාසං තු කප්පියා හොති; භික්ඛුවිහාරස්ස භූමි තාසමකප්පියා.
- 2041 භජී-අස්ස-රථාදීති ඉද්ධියා වා විසන්තියා¹ අනාපතති; සියා'පතති පදසාගමනෙ පන
- 2042 යං කිඤ්චි සකගාමං වා පරගාමමපි වා තථා බතිගාමෙ පන ධම්මා අපතති පවිසන්තියා.
- 2043 ලක්ඛණේනු'පපන්නාය තදියං දුතියං² විනා පාරං ගව්ඡති යා තීරං තස්සා සමණියා පන
- 2044 පඨමං උඤ්චිකාන පාදං තීරෙ ධපෙන්නියා හොති පුලලව්වයාපතති දුතියාතික්ඛකමෙ ගරු.
- 2045 අනතරා-තදියං යෙව සද්ධිං දුතියික්ඛාය හි භක්ඛම්ඤා ඔරිමං තීරං තථා පච්චුත්තරන්තියා.
- 2046 ඉද්ධියා සෙතුතා තාවා-යාන-රජ්ජුති වා³ භන එමමපි ව පරං තීරං අනාපතතුත්තරන්තියා.
- 2047 න්නාසිතුං පිටිතුං වා පි ඔතිණ්ණං තු⁴ තදිං පුන පදසාවොරිමං තීරං පච්චුත්තරති, වටති.
- 2048 පදසා ඔතරිකාන තදිං උත්තරණෙ පන ආරොහිකා තථා සෙතුං අනාපතතු'ත්තරන්තියා.
- 2049 සෙතුතා උපගන්ත්වා⁵ වා යානාකාසෙහි වා සවෙ යාති උත්තරණෙ කාලෙ පදසා ගරුකං චූසෙ.

1. K.B. ඉතියා පවිසන්තියා. 2. E.D.K.S. දුතියික්ඛා. 3. G.B. යා. 4. P.E.K ඔතිණ්ණංථ. 5. E.D.K.S. පන ගන්ත්වා.

- 2050 නදියං පාරිමං තීරං ඉතො ඔරිමිතීරතො.
උලලඛිසිත්තාන වෙගෙන අනාපනතු'ත්තරන්තියා.¹
- 2051 පිට්ඨියං වා නිසිදිත්තා ඛනෙඛ වා උත්තරන්තියා
හත්ථසංඝාටකො වා පි දුස්සයානෙ පි වට්ඨති.
- 2052 "පුරෙ පනා'රුණං² යෙව පස්සං දුතිසිකාය'හං
ගම්ස්සාමි"ති ආහොගං විනා භික්ඛුතියා පන
- 2053 එකගබ්බෙ පි වා හත්ථපාසං දුතිසිකාය හි
අතික්කමම සියා'පත්ති අරුණං උට්ඨපෙන්නියා.
- 2054 "ගම්ස්සාමි"ති ආහොගං කත්වා ගච්ඡන්තියා පන
න දොසො දුතියාපස්සං උට්ඨාති³ අරුණං සවෙ.
- 2055 ඉන්ද්‍රබිලමතික්කමෙම අරඤ්ඤං එත්ථ දීපිතං.
ගාමිණියා ඛඬි නික්කමම⁴ තස්සා දුතිසිකාය තු
- 2056 දස්සනස්සුපචාරනතු ජාතිත්තා විජගන්තියා
හොති උලලව්වයාපත්ති, ජභිතෙ ගරුකං සියා.
- 2057 සාණ්ඨිපාකාර-පාකාර-තරු-අන්තරිතෙ පන
සවණස්සු'පචාරෙ පි සති ආපත්ති හොති හි.
- 2058 අපේක්ඛාකාසෙ තු දුරෙ පි දස්සනස්සු'පචාරතා⁵
හොති, එත්ථ කථං? ඛම්මසවණාරොචනෙ විය
- 2059 මඤ්චුලිහස්ස සද්දෙන විය කුජන්තියා පන
"අයො"ති තස්සා සද්දස්ස සවණාතික්කමෙ පි ව
- 2060 හොති භික්ඛුතියාපත්ති ගරුකා එවරුපකෙ.
එත්ථ භික්ඛුති එකා පි ගණො යෙවාති වුච්චති.
- 2061 ඔභිසිත්තා'ථ ගච්ඡන්ති "පාපුණ්ණිස්සාමි දන'හං"
ඉවෙව'චනතු සඋස්සාගා අනුබ්බති වට්ඨති.
- 2062 දව්නනං මඤ්ඤං ගච්ඡන්තිනං
එකා ගනතුං තො සකෙකාති
උස්සාගස්ස වෙජ්දං කත්වා
ඔභිතා වෙ තස්සා'පත්ති.
- 2063 ඉතරා පි සවෙ යාති "ඔභිගදු අය"න්ති ව
හොති තස්සාපි ආපත්ති සඋස්සාගා න හොති වෙ.

1. E. උක්කමන්තියා. 2. P.G.B. පුරෙ රුණොදයා E.D.K.S.
පනා'රුණෙ, 3.P.G.D.K.B.S. උචෙති. 4. P. නික්කමම. 5. P.B.
උපචාරතො.

- 2064 ගවජනනීපු තථා දවිපු පුරිමා යාති එකකං.
අඤ්ඤං පන සවෙ මග්ගං පවජ්ජමාපි ව ගණ්හති
- 2065 එකිස්සා පන පක්කන්තට්ඨානෙ තිට්ඨති වෙ'තරා
තස්මා තත්ථ උභින්නමපි අනාපතති පකාසිතා.
- 2066 අරුණ්ණගමනා පුබ්බෙ නික්කමිත්වා සගාමනො
අරුණ්ණගමනෙ තාලෙ ගාමනනරගතාය හි
- 2067 අතික්කමන්තියා පාරං තදියා දුතිසිකං¹ විනා
අපතතියො වතස්සොපි ගොන්ති එකක්කණේ පන.

2068 පක්කන්තා වා විබ්බන්තා වා
යානා පෙතානං වා² ලොකං²
පක්කං සඛික්කන්තා වා නට්ඨා
සද්ධිං යාතා සා වෙ ගොති

- 2069 ගාමන්තරොක්කමාදිති වත්තාරිපි කරොන්තියා
අනාපතතිති ඤාතබ්බං; එවං උම්මන්තිකාය පි.
- 2070 රත්තියං විපපවාසනතු හත්ථපාසොව රක්කති;
අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ තු ගණා ඔභියනං මනං.
- 2071 සකගාමෙ ඥාතාමං දිවා ව විවරන්තියා
වත්තාරො පි ව සඛික්කාදිසෙසා තස්සා න විජ්ජරෙ.
- 2072 සමුට්ඨානාදයො තුලා පඨනෙත්තිවජ්ජනා.
සවිත්තං කායකම්මඤ්ඤි තිවිත්තඤ්ඤි තිවෙදනං.

ගාමනනරගමනකථා.

- 2073 සීමාසමුත්තියා වෙව ගණස්ස පරියෙසනෙ
ඤාතතියා දුක්කට්ඨං; දවිති ගොන්ති ඵුලලව්වයා දුවෙ;
- 2074 කම්මස්ස පරියොසානෙ ගොති සඛික්කාදිසෙසතා.
තික්කසඛික්කාදිසෙසනතු; අධම්මෙ තික්කදුක්කට්ඨං.
- 2075 පුච්ඡිත්වා කාරකං සඛික්කං ඡන්දං ඤාත්වා ගණස්ස වා
වතෙන වා පන වත්තන්තිං අසනෙන කාරකෙපි වා
- 2076 භික්ඛුනිවපන උක්කිත්තං යා ඔසාරෙති භික්ඛුනි
තස්සා උම්මන්තිකාදිනමනාපතති පකාසිතා.
- 2077 සඛික්කෙදසමා දිත්තා සමුට්ඨානාදයො නයා.
ක්රියාක්රියමිදං දිත්තං අයමෙව විසෙසතා.

වතුසං.

- 2078 සයං අවස්සන්තා තථා අවස්සන්තස්ස හත්තො
මනුස්සපුග්ගලස්ස වෙ යදෙව කිඤ්චි ගණ්හති
- 2079 ආමිසං, ගහණේ තස්සා ථුලලච්චයමුදිරිතං;
අපේක්ඛාභාරෙරස්ස සංඝාදිසෙසා ගොන්ති පයොගතො.
- 2080 එකතො'වස්සතෙ කිඤ්චි පතිගණ්හාති, දුක්ඛං
අපේක්ඛාභාරපයොගෙස්ස ථුලලච්චයවයො¹ සියා.
- 2081 යකඛ-පෙත-තිරච්ඡාත-පණ්ඩකානඤ්ච හත්තො.
මනුස්සවිග්ගහානමපි උභතො'වස්සතෙ තථා.
- 2082 එකතො'වස්සතෙ එත් උදකෙ දන්තකට්ඨකෙ
ගහණේ පරිභොගෙ ව සබ්බත්ථාපි ව දුක්ඛං.
- 2083 උභයාවස්සන්තාභාවෙ² න දෙසො ඥෙ ගණ්හති.
“අවස්සන්තො න වා'ඤ්ඤාති ඤාති ගණ්හති යා³ පත
- 2084 තස්සා උම්මන්තිකාදිකමනාපත්ති පකාසිතා.
සමුට්ඨානාදයො භුලා පඨමන්තිමවස්සන්තා.

පඤ්චමං.

- 2085 උයෙසාජනෙ පනෙ'තිස්සා⁴ ඉතරිස්සා පටිග්ගහෙ
දුක්ඛවාති ව භොගෙස්ස ථුලලච්චයගණො සියා;
- 2086 භොජනස්සාවසානසමං ගොති සංඝාදිසෙසතා.
යකඛාදිතං චතුර්නමපි තපෙව පුරිසස්ස ව
- 2087 දන්තකට්ඨදකානඤ්ච ගහණ්ඥයෙසාජනෙ පත
තෙසඤ්ච පරිභොගෙපි දුක්ඛං පරිකිත්තිතං.
- 2088 යකඛාදිකනතු සෙසස්ස ගහණ්ඥයෙසාජනෙ පත
භොගෙ ව දුක්ඛං, භුතෙන ථුලලච්චයමුදිරිතං.
- 2089 නාවස්සන්තොති ඤාති වා භුජිතා වා න ගණ්හති,
ඤාතූද්දයතා වා පි උයෙසාජෙති භි⁵ යා⁵ පත
- 2090 තස්සා⁶ උම්මන්තිකාදිකමනාපත්ති පකාසිතා.
අදින්නාදානභුලාව සමුට්ඨානාදයො නයා.

ඡමං.

- 2091 සත්තමං අට්ඨමං සංඝභෙදෙන සදිසං මතං
සමුට්ඨානාදිනා සද්ධිං; නත්ති කාපි විසෙසතා.

සත්තමට්ඨමානි.

1. P. ථුලලච්චයකුයං. 2. E.D.K. වස්සවාහාවෙ. 3. E.D.S.
ගණ්හන්ති. 4. P.G.R.B. පනෙතිස්සා. 5. R. සමෙ.
6. P.K.S. තථා.

- 2092 නවමෙ දසමෙ වා පි වතතබ්බං නත්ති කිඤ්චි පි;
අතනතරසමා යෙව සමුට්ඨානාදයො නයා.

නවම-දසමානි.

- 2093 දුට්ඨදසථයෙනාපි සඤ්චරිතෙන නෙත ඡ
යාවතනිංසා අට්ඨ වතතාරි ව ඉතො තතො.

සඤ්චරිතෙනාපි.

(නිසංග්ගියකථා.)

- 2094 අබ්බානුපගං පතතං අතබ්බාය භික්ඛුනී
විකප්පනමකතා වා එකාහමපි ධර්මයා වෙ
- 2095 අරුණ්ණයෙතෙතෙ'ව සද්ධිං භික්ඛුනියා සිං
තසා නිසංග්ගියාපතති පතතසන්තිධිකාරණා.
- 2096 සෙසො පත කථාමයො පතතසිකාපදෙ ඉධ
සබ්බො චුත්තනයෙනෙ'ව වෙදිතබ්බො විනිවර්ණයො.
- 2097 දසාහාතිකකමෙ තත් එකාහාතිකකමෙ ඉධ,
හසිමසා උභිත්තමපි අයමෙව විසෙසනා.

පඨමං.

- 2098 අකාලෙ විවරං දිනනං දිනනං කාලෙපි කෙනවි
ආදිසා පත "සමපතනා භාජෙන්තු"ති නිශමිතං
- 2099 අකාලෙ¹ විවරං කාලවිවරනති සවෙ පත
හාජාපෙය්ස ව යා තසා පයොගෙ දුක්ඛං සියා,
- 2100 අතනනා පටිලඛං යං තනතු නිසංග්ගියං භවෙ.
උභිත්තං පත නිසංග්ගියං යථා-දුතෙ නිශොජයෙ;
- 2101 කතා විනයකමනතු පටිලඛමපි තං පුත
—අසා² වායමධිපායො—සෙවිතුං තං ව වටති.
- 2102 අකාලවත්ඨසඤ්ඤාය දුක්ඛං කාලවිවරෙ
උභයත්ඨ විනිශ්චිතං,³ තථා වෙමතිකාය පි.
- 2103 කාලවිවරසඤ්ඤාය විවරෙ උභයත්ඨ පි
ත දෙසුමත්තකාදිනං, තිසමුට්ඨානනා මතා.

දුතියං.

- 2104 විවරෙසුපි බන්ධිතා ධර්මෙනෙසු බහුසවපි
එකා යෙව සියාපතති අවර්ණනි සවෙ සයං.

1. P.G.K.B අකාල. 2. R.G.B. තසා. 3. G.D.B.K. පත.

4. R.D.S. පි නිශ්චිතං.

- 2105 තථා'වජ්ඣාපනෙ එකා එකායා'ණන්තියා භවෙ¹;
ඉතරෙසු ව වජ්ඣනං පයොගස්ස වසා සියා.
- 2106 තිකපාවිතති. අඤ්ඤාසම්මං පරිකබ්බා රෙතු² දුක්ඛකම්මං;
තික දුක්ඛකම්මද්දිට්ඨං ඉතරිස්සා තු විවරෙ.
- 2107 තාය වා දීයමිනනතු තස්සා විස්සාසමෙව වා
ගණන්තියා අනාපතති. තිසමුට්ඨානනා මතා.

තතියං.

- 2108 විඤ්ඤාපෙත්වා සවෙ අඤ්ඤං තදඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙති යා³
විඤ්ඤානිදුක්ඛකම්මං තස්සා, ලාභෙ නිස්සංගතියං සියා.
- 2109 තිකපාවිතතියං දුතතං; අනඤ්ඤා දුට්ඨකුක්ඛකම්මං
අනඤ්ඤා'නඤ්ඤා-සඤ්ඤාය, අපප්පොනොපි වා පුන⁴
- 2110 තසම්මං තඤ්ඤා'ව වා, අඤ්ඤං අඤ්ඤාන'තෙ⁵ පි වා සති,
ආතිසංසඤ්ච දස්සෙත්වා තදඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්තියා
- 2111 අනාපතතිති ඤ්ඤානබ්බං, තථා උම්මතතිකාය පි.
සඤ්චරිතතසමා වුත්තා සමුට්ඨානාදයො තයා.

චතුත්ථං.

- 2112 අඤ්ඤං වේතාපෙත්වා පුබ්බං පච්ඡා අඤ්ඤං වේතාපෙය්‍ය
එවං සඤ්ඤාය"ඤ්ඤං ධඤ්ඤං මග්ගං ආනෙත්වා දෙති"ති⁶
- 2113 වේතාපන-පයොගෙන මුලට්ඨාය ති දුක්ඛකම්මං,
ලාභෙ නිස්සංගතියං ගොති තෙන ව'ඤ්ඤාන වා'ගතං.
- 2114 සෙසං අනන්තරෙනෙ'ව සද්දිසන්ති විනිද්දිසෙ
සමුට්ඨානාදිනා සද්ධිං; අපුබ්බං නපි කිඤ්චිපි.

සඤ්චමං.

- 2115 අඤ්ඤාදත්ථාය දිනෙනන පරිකබ්බා රෙන යා පන.
වේතාපෙය්‍ය සවෙ අඤ්ඤං සංකිකෙති"ධ භික්ඛුනි
- 2116 පයොගෙ දුක්ඛකම්මං, ලාභෙ තස්සා නිස්සංගතියං සියා;
අනඤ්ඤාදත්තෙ එත්ති නිද්දිට්ඨං දුට්ඨකුක්ඛකම්මං.
- 2117 සෙසකං අඤ්ඤාදත්ථාය අනාපතතු'පනෙත්තියා
පුච්ඡිත්වා සාමිකෙ තනතු' පද්‍යුමමතතිකාය⁸ වා.

1. K.B. භවෙ. 2. P.B.S. පි 3. P.B.S. විඤ්ඤාපෙත්තියා.
4. R.G.S.B. පන. 5. B. අඤ්ඤාදත්තෙ. 6. P.K.S.B. දෙතිති.
7. P.B. වාපි. 8. P.E.K. ආපද්‍යුමමතතිකාය.

- 2118 සඤ්චරිත්තසමා චිත්තා සමුට්ඨානාදයො නයා,
සත්තමං ඡට්ඨසද්ධිං සයංයාවිතකං විතා.

ඡට්ඨ-සත්තමානි.

- 2119 අට්ඨමෙ නවමෙ වා පි වත්තබ්බං තත්ථි කිඤ්චි පි;
“මහාජනික-සඤ්ඤාචිකේතා”ති පදනා’ධිකා.

- 2120 දසමෙ පි කථා¹ සබ්බා¹ අනන්තරසමා මතා
සමුට්ඨානාදිතා සද්ධිං, විසෙසො තත්ථි ඡනාචි පි.

අට්ඨම-නවම-දසමානි.

- 2121 අතිරෙකවතුක්කංසං ගරුපාපුරණං පත
වේතාපෙය්‍ය සවේ තස්සා වතුසව්වප්පකාසිතා

- 2122 පයොගෙ දුක්කචං චිත්තං, ලාභෙ නිස්සග්ගියං මනං,²
කහාපණ්ණවතුක්කනතු කංසො නාම පච්චවති.

- 2123 උභතකෙ තු වතුක්කංසෙ උද්දිට්ඨං දුක්ඛදුක්කචං,
අනාපතති වතුක්කංසපරමං ගරුකං පත

- 2124 වේතාපෙති, තදුතං වා ඤාතකානඤ්ච සත්තකෙ,
අඤ්ඤස්ස’න්ධිය වා අත්තබ්බෙනුමමතතිකාය වා,

- 2125 වේතාපෙනතං මහග්ගං යා වේතාපෙන’ප්පමෙව වා,
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිත්තසමා මතා.

එකාදසමං.

- 2126 ලුහුපාපුරණං අසිත්තෙය්‍යකංසග්ගතං පත
තනො වෙ උත්තරං යනතු වේතාපෙති හි තිකඛුනි

- 2127 තස්සා නිස්සග්ගියාපතති පාවිතති පරියාපුතා,
අනන්තරසමං සෙසං, තත්ථි කාචි විසෙසතා.

ආදසමං.

- 2128 සාධාරණානි සෙසානි තානි අට්ඨාරසාපි ව
ඉමානි ආදසෙවානි⁴ සමතිංසෙ’ව ගොතති හි.

නිස්සග්ගියකථා.

පාවිත්තියකථා.

- 2129 ලුප්ථං ගණ්ඨිකං⁵ චිත්තං ත එක-ද්වි-ති-මිඤ්ජකං;
ආමකං මාගධං සෙව බංදිස්සාමිති ගණ්ඨිකං

1. E.G. තථා සබ්බෙ. 2. D.K. සියා. 3. P.B. ද්විකදුක්කචං.
D. තිකදුක්කචං 4. P.G.B. ආදසෙවාපි. 5. T. ගණ්ඨිකං.

(I. ලසුණවයා.)

- 2130 ගහණේ දුක්කටං තසාං පාචිත්ති යදි බාදති;
අප්පකාමාරවසෙනෙව පාචිත්තිං පරිදීපයෙ.
- 2131 ඥා තයො භුණ්හිකෙ සඬ්ඨිං සබ්බාදිත්වා² සවෙ පත
අප්පකාමාරති වා තසාං එකං පාචිත්තියං සියා.
- 2132 භික්ඛුතා තත්ථ එකෙකං මිඤ්ජං බාදන්තියා පත
මිඤ්ජානං ගණනාය'සාං පාචිත්තිගණනා සියා.
- 2133 පලණ්ඩුකො භණ්ණකො හරිතො වාචලො පි ච
ලසුණා පත³ වත්තාරො වට්ටනෙන්'ව සභාවතො.
- 2134 පලණ්ඩුකො පණ්ඩුවණ්ණො භණ්ණකො ලොභිතො පි ච.
හරිතො හරිතවණ්ණො (ව) වාචලො සෙනකො පි⁴ ව.
- 2135 එකා මිඤ්ජා පලණ්ඩුසා, භණ්ණකසා දුවෙ සිසුං,
තිස්සා හරිතකසාපි, වාචලො හොතමිඤ්ජකො.
- 2136 සුප-මංසාදි-සමපාකෙ සාලවුත්තරිහංගකෙ
ත දෙසුමමත්තකාදිතං. සමුට්ඨානෙලකුපමං.

පඨමං.

- 2137 සමබාධෙ උපකච්ඡස්ස මුත්තකරණසා කරණෙපි වා
එකලොමමපි පාචිත්ති සංහරාපෙනතියා සියා.
- 2138 බහුකෙපි තථා ලොමෙ සංහරාපෙනතියා පත
පයොගගණනාය'සාං,⁵ න ලොමගණනාය හි.
- 2139 න දෙසො සති ආබාධෙ ලොමකෙ සංහරන්තියා.
සමුට්ඨානාදයො මග්ගභංවිධානසමා⁶ මතා.

දුතියං.

- 2140 හොති අන්තමසො මුත්තකරණසා තලඝාතනෙ
කෙසරෙතාපි රාගෙන පාචිත්ති පදුමසා වා.
- 2141 ගණිං තත්ථ වණං වා පි ත දෙසො පහරන්තියා.
සමුට්ඨානාදයො තුල්යා පඨමන්තිමවත්තා.

තතියං.

- 2142 යා පනුපපලපත්තමපි බාඤ්ඤානෙ භික්ඛුත'ත්තකො
කාමරාගපරෙතා තු පවෙසෙති න වට්ටති.

² B. සංඛරිත්වා. ³ K. නාම. ⁴ P.G.B. සෙනකොව.

⁵ R.G.B. ගණනා තසාං. ⁶ D.B.S. සබ්බසංවිධාන සමං.

- 2143 ඉදං වන්තුවසෙතො'ව චුත්තනතු ජතුමට්ඨකං
දණ්ඩමෙලාලුකං වාපි මුත්තස්ස කරණෙ පන
- 2144 සම්මයං සාදියන්ති යා පවෙසෙති සවෙ පන
පවෙසාපෙති වා තස්මිං තස්සා පාවිත්තියං සියා.
- 2145 අබ්බාධපවයා දෙසො නත්ති උම්මත්තිකාය වා.
තලසාතකතුලාච සමුට්ඨානාදයො මනා.
වතුන්.

- 2146 අඛුලිතං පන දව්නං අග්ගපබ්බභායාධිකං
පාවිත්තියං පවෙසෙත්වා දකස්සද්ධිං කරොන්ත්තියා.
- 2147 එකිස්ස'ඛුලියා තිති පබ්බාති පන දීඝතො
පාවිත්තියං හවෙ සුද්ධිං පවෙසෙත්වා'දියන්ති යා.
- 2148 වතුන්තං වා පි තිස්සන්තං එකපබ්බමපි යා¹ පන
විත්ථාරතො පවෙසෙති තස්සා පාවිත්තියං සියා.
- 2149 ඉති සබ්බපසකාරෙන මහාපච්චරියමපන
අභිමානනතරං කත්වා අයමිත්ථා විහාවිතො.
- 2150 දෙසො ආඛුලපබ්බෙ² වා නත්ති අබ්බාධකාරණං
අධිකමපි පවෙසෙත්වා දකස්සද්ධිං කරොන්ත්තියා.
- 2151 තථා උම්මත්තිකාදීනමනාපත්ති පකාසිතා.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ තලසාතසමා මනා.

පඤ්චමං.

- 2152 භුඤ්ජතො පන භික්ඛුස්ස පාතියං වා විට්ඨපනං
ගහෙත්වා උපතිට්ඨෙය්‍ය තස්සා පාවිත්තියං සියා.
- 2153 ගතිතා උදකෙනෙව බීර-තකකාදයො රසා;
'විජනී'ති ව යා කාවි වත්තකොණාදී චුළචිති.
- 2154 හත්ථපාසෙ ඉධ-ට්ඨානපවයා'පත්ති දීපිතා;
පහාරපවයා චුත්තං බකිකෙ දුක්ඛං විජුං.
- 2155 හත්ථපාසං ජනිත්වා වා උපතිට්ඨන්ති යා පන,
බාදතො බාදනං වා පි හොති අපත්ති දුක්ඛං.
- 2156 න දෙසො දෙති,දුපෙති, තථා උම්මත්තිකාය වා.
ඉදමෙලකලොමෙන සමුට්ඨානා³ සමං මනං.
ජමඛං.

1. R.E.D.S. වා. 2. P.E.D. ආඛුලපබ්බෙ. 3. සමුට්ඨානං.
(සබ්බෙසු.)

- 2157 විඤ්ඤාත්මා ආමිතං ධඤ්ඤාං හජ්ජාත්මා යදි භික්ඛුනී
කොට්ඨොත්මා ව පච්චාත්මා ව¹ පාචිත්තී පරිභුඤ්ජති.
- 2158 න කෙවලනතු ධඤ්ඤානං ගහණේ යෙව දුක්ඛං,
හරණේ පි ව ධඤ්ඤානං, තථා සුක්ඛං පනෙ පි ව,
- 2159 හජ්ජනත්මා ධඤ්ඤානං කපල්ලුඛන-සජ්ජන,
අග්ගිසා කරණේ, දබ්බිසජ්ජනෙ ව, කපල්ලකෙ
- 2160 ධඤ්ඤාපක්ඛිපනෙ, තත් දබ්බියා සච-කොට්ඨනෙ,
පපෙථාට්ඨාදිකෙ පුබ්බපයොගෙ² දුක්ඛං ගවෙ.
- 2161 භොජනඤ්ඤව ව විඤ්ඤාත්තී පමාණං ඉදමෙත්ති හි;
විඤ්ඤාත්මා වා³ සයං තස්මා හජ්ජනාදිති අඤ්ඤානො
- 2162 විඤ්ඤාපෙත්මා පන'ඤ්ඤාය හජ්ජනාදිති වා සයං
කාරාපෙත්මාපි කත්මා වා අජේඤ්ඤාහරති වා පන
- 2163 අජේඤ්ඤාහරපයොගෙසු තස්සා පාචිත්තියො සිට්ඨං.
මාතරං වා පි යාචිත්මා පාචිත්තී පරිභුඤ්ජති
- 2164 හජ්ජනාදිති කත්මා වා කාරාපෙත්මා පි වා පන.
අවිඤ්ඤාත්තී⁴ සයං ලභං දුක්ඛං පරිභුඤ්ජති.
- 2165 අවිඤ්ඤාත්තී⁵ පනඤ්ඤාය ලභං තාය සයම්පි වා
කාරාපෙත්මාපි කත්මා වා තථා අජේඤ්ඤාහරන්තියා.
- 2166 සෙදකම්මාදි-අත්මා ධඤ්ඤා විඤ්ඤාත්තියා⁶ පන
ථපෙත්මා සත්තධඤ්ඤාති සෙසවිඤ්ඤාත්තියා පි ව
- 2167 අනාපනතීති ඤ්ඤාතබ්බං, තථා උම්මත්තියාය ව.
ඤ්ඤාතකානම්පි ධඤ්ඤානතු; ආමිතං න ව වට්ඨති;
- 2168 විනා විඤ්ඤාත්තියා ලභං නවකමෙමසු වට්ඨති.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අධ්මානසදිසා මතා.

සත්තමං.

- 2169 උච්චාරං වා පි පස්සාවං සබ්බාරං වා විකාසකං
ඡ්ඛෙධියා වා තිරොකුඤ්ඤි ඡ්ඛිධිපෙයා පරෙති වා
- 2170 භොති පාචිත්තියං තස්සා; පාකාරෙපි අගන්තයො.
ඡ්ඛෙධන්තියා පනෙකෙකමනෙකාපත්ති දිපිතා.
- 2171 එතාති පන වජ්ඣති වත්තාරි සකලාති පි
එකෙනෙ'ව පයොගෙන එකා ඡ්ඛෙධන්තියා සියා;⁶

1. P. වා. 2. R.G.B.S. සබ්බපයොගෙ. 3. G.B. විඤ්ඤාපෙත්මා.

4. K. අවිඤ්ඤාත්තී, T. අවිඤ්ඤාත්තියා. 5. P.G. විඤ්ඤාත්තියා.
K. අවිඤ්ඤාත්තී. 6. R.G.B. පන.

2172 ආණන්තියමපි එසෙ'පි නයො ඤෙයොසා විභාවිතා.
ඡඩ්ඛතෙ දන්තකට්ඨස්ස පාවිතති පරිදිපිතා

2173 සබ්බත්ථ පන භික්ඛුස්ස හොති ආපතති දුක්ඛකට්.
අවලඤ්ඤපි වා යානෙ ඔලොකානාපි වා පන

2174 ඡබ්බන්තියා අනාපතති, තථා උම්මන්තිකාය වා.
සඤ්චරිතතයමුට්ඨානං; ක්‍රියාක්‍රියමිදං සියා.

අට්ඨමං.

2175 බෙතෙත වා නාලිකෙරාදි-ආරාමෙ වා පි යා පන
රොපිමෙ හරිතට්ඨානෙ යත්ත කත්ථි භික්ඛුනි

2176 තාති වත්තාරි වජ්ජති සවෙ ඡඩ්ඛෙති වා සයං.
ඡඩ්ඛාපෙති තථා චූතතනායො ආපතතිතිඤ්ඤො.

2177 භුඤ්ජමානා නිසීදිත්වා බෙතෙත තු හරිතෙ තථා
උච්ඡ-ආදීනි බාදන්ති ගච්ඡන්ති පන තත්ථ යා

2178 ඡඩ්ඛෙති යදි උච්චිට්ඨං උදකං වලකානි වා
හොති පාවිතතියං තස්සා; භික්ඛුනො හොති දුක්ඛකට්.

2179 ඡඩ්ඛෙතතියා සියංපතති යානෙ අන්තමසො ජලං
පිපිත්වා මත්තකච්ඡන්තං නාලිකෙරමපි තාදිසෙ.

2180 කසිතෙ තු පනට්ඨානෙ ඛිජනිකෙඛපනෙ කතෙ
න උච්චෙත'ංකුරං යාව සබ්බෙසං තාව දුක්ඛකට්.

2181 ලාභිතමපි මනුස්සානං බෙතනං රක්ඛන්ති වෙ පුන
රොහණත්ථාය තත්ථායා යථාවජ්ජනමෙව හි.

2182 න දෙසො ඡඩ්ඛිතෙ බෙතෙන සබ්බං ඡඩ්ඛෙත්තියා පන.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අට්ඨමෙන සමා මතා.

නවමං.

2183 නවමං වා පන ගීතං වා වාදිතං වා පි¹ භික්ඛුනි
දස්සනත්ථාය ගච්ඡන්තස්ස තස්සා පාවිතතියං සියා.

2184 දස්සනත්ථාය නවමස්ස ගීතස්ස සවණාය ව
ගච්ඡන්තියා සියා තස්සා පදවාරෙන දුක්ඛකට්.

2185 සවෙ එකපයොගෙන ඔලොකෙති ව පස්සති,
සුණාති තෙසං ගීතමපි, එකා පාවිතති දිපිතා.

- 2186 අඤ්ඤාසම්මපි දිසාභාගෙ නව්වං පසානි වෙ පන,
සුඤ්ඤානි අඤ්ඤානො ගීතං විජුං පාචිත්තියො සිද්ධං;
2187 පයොගගණනායෙ'ත්ථ ආපත්තිගණනා සිංගා.
නව්විතුං ගායිතුං තෙව සං ලහති¹ භික්ඛුනි;
2188 අඤ්ඤා දං 'නව්වා'ති² 'වාදෙති' ඉති වත්තුං න වට්ඨති,
'උපට්ඨානං කරොමා'ති වුත්තෙ වා සම්පට්ඨිත්තුං;
2189 තස්සා පාචිත්ති සබ්බත්ථ, භික්ඛුනො හොති දුක්ඛකටං.
'උපට්ඨානං කරොමා'ති වුත්තෙ භික්ඛුනියා පන
2190 උපට්ඨානං පසන්තති වත්තුමෙවනතු වට්ඨති
ආරාමෙ යෙව් ඤාචා³ යා පසානි සුඤ්ඤානි වා⁴
2191 අත්තනො ව⁵ සීතොකාසං ආගන්ත්වා ව⁶ පයොජිතං,
ගන්ත්වා පසානතියා වා පි තථාරූපා හි කාරණා,
2192 පසානත්තියා⁷ තථා⁸ මග්ගො⁹ නව්වං පටිපථෙ පි ව
තථා උම්මත්තිකාදීතමනාපත්ති පකාසිතා,
2193 ඉදමෙලකලොමෙන සමුට්ඨානා¹⁰ සමං මතං.
ලොකවජ්ජමිදං පාපවිත්තඤ්ඤව¹¹ තිවෙදතං.

දසමං.

ලසුණවග්ගො පටිමො.

(II අකුකාරවග්ග.)

- 2194 යා ව රත්තකුකාරසමිං අප්පදිපෙ පනෙතිකා -
සන්තිට්ඨති සවෙ සද්ධිං පුරිසෙති'ධ භික්ඛුනි
2195 තස්සා පාචිත්තියං වුත්තං සද්ධිං වා සලලපන්තියා
ගත්ථපාසං සමාගන්ත්වා රහස්සාදවසෙන තු.
2196 ගත්ථපාසං ජනිත්වා වා පුරිසස්ස සවෙ පන
අජනිත්වා පි වා යකක-පෙතාදීතමපි භික්ඛුනි
2197 සන්තිට්ඨති ව යා තස්සා දුක්ඛකටං පරිදිපිතං
අනාපත්ති සවෙ කොචි දුතියො විඤ්ඤා විජ්ජති,
2198 තථා උම්මත්තිකාදීතමත්ථ'ඤ්ඤා විභිතාය වා.
ථෙය්‍යසත්ථසමුට්ඨානං, ක්‍රියාසඤ්ඤා විමොක්ඛකං.

පටිමං.

- 2199 දුතියෙ තු "පටිච්ඡන්තෙ මකාසෙ"ති ඉදමපන
අධිකං; ඉතරං සබ්බං පඨමෙන සමං මතං.

දුතියං.

1. P. ලහති. 2. P.S.B. නවෙවති. 3. P.S. වා. 4. R.G.B. ව
5. D.S. වා. K. වෙ. 6. P. ව. B.G. පන යොජිතං. 7. P.
ගච්ඡන්තියා 8. K. සවෙ. 9. B.S. මග්ගං. 10. සමුට්ඨානං.
(සබ්බකසු.) 11. K. වාපි තිවිත්තඤ්ඤව.

- 2200 තනියෙ පි වතුළෙ පි අපුබ්බං නත්ති කිඤ්චි පි
සමාති¹ පස්මෙනෙ'ව සමුට්ඨානාදිනා සහ.

තනිය-වතුළානි.

- 2201 ඡදනනෙතා නිසිදිඤා අනොවස්සප්පදෙසකං
අඤ්ඤාකාසෙ නිසිදිඤා උපවාරමපි වා සමෙ
2202 අතික්කමෙනි යා², හොති දුක්කටං පඨමෙ පදෙ,
දුතියෙ ව පදෙ නස්සා පාවිතති පරියාප්පනා.³
2203 පලලභකස්ස අනොකාසෙ දුක්කටං සමුදිරිතං,
තවා පුට්ඨෙ අනාපුට්ඨසඤ්ඤාය විවිකිවර්ණො.⁴
2204 අසංහාරමෙ'නාපනති⁵ ගිලානායා'පදාසු වා,
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙන සමා මහා.

සඤ්චමං.

- 2205 එකාපනති නිසිදිඤා හොති ගච්ඡන්තියා පන;
එකා'ව අතිසිදිඤා නිපජ්ඣිතා වජ්ජන්තියා.
2206 නිසිදිඤා නිපජ්ඣිතා හොන්ති ගච්ඡන්තියා දුමේ.
සෙසං අනන්තරෙනෙව සමුට්ඨානාදිනා සමං.

ඡට්ඨං.

- 2207 ඡට්ඨංත සත්තමං තුලං; අට්ඨමෙ' නත්ති කිඤ්චි පි
චතනබ්බං;තිසමුට්ඨානං, සවිත්තං දුක්ඛවෙදනං.

සත්තමට්ඨමානි.

- 2208 තිරය-බ්‍රහ්මවරියෙති අත්තානමපි පරමපි වා
අභිසංපය්‍ය පාවිතති වාචනො වාචනො සියා,
2209 යප්පඤ්ඤා තිරයඤ්ඤා'ව බ්‍රහ්මවරියඤ්ඤා යා පන
“පුතඛි සුකරි කාඛි කාණා කුණ්ඨි”ති ආදිනා
2210 අනෙකාසති ව වාචාය වාචායා'පනති⁶ දුක්කටං.
තිකාපාවිතතියං චුත්තං; සෙසාය තිකදුක්කටං.
2211 පුරකකිඤ්ඤා⁷ වදන්තිනමස්සබ්බමානුසාසනිං
අනාපනති' ට්ඨමෙනෙ'ව සමුට්ඨානාදයො සමා.

නවමං.

- 2212 රොදන්තියා වසිඤා වා පාවිතති පරිදිප්පනා;
ද්විප්පි තෙප්පි⁸ පනෙ'කෙකං දුක්ඛචනතු කරොන්තියා.

1. G D S B R. සමානා. 2. E. D. S. B. R. අතික්කමෙනි යා.
3. K. පරිදිප්පනා. 4. P. E. විවිකිවර්ණො. B. - වර්ණො. (T. ලිඛිත
විපලලාසවසෙකදිත්තං.) 5. D. සංහාරමෙ'නාපනති. 6. D. B.
S. වාචාය පන. 7. P. K. පුරෙකකිඤ්ඤා. 8. P. D. G. B. K. තිප්පි.

- 2213 සෙසමුත්තානමේ'වෙත් සමුට්ඨානාදයො පන
ධුරතිකෙඛපතුලා ව; ක්‍රියාමත්තං විසෙසකං.
දසමං.

අකිකාරවගෙහා දුතියො.

(III නග්ගමග්ග)

- 2214 නගායති නග්ගා යා පන හුත්වා
පුබ්බපයොගෙ දුක්ඛවමස්සා,
තස්ස ව ඔසානෙ ජිනවුත්තං.
භික්ඛුති දෙසං සා සමුපෙති.
- 2215 අවජිනනමිවරා නට්ඨමිවරා ආපදසු¹ වා
න දෙසෙ'ලභලොමෙන සමුට්ඨානාදයො සමා.
උඨමං.
- 2216 දුතියෙ පන වත්තබ්බං අදුබ්බං තත්ථි කිඤ්චිථි;
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ සඤ්චරිතසමා මතා
දුතියං.
- 2217 දුස්සිබ්බිතං විසිබ්බෙත්වා සිබ්බනත්ථාය මිවරං.
අනන්තරාය තං පච්ඡා යා න සිබ්බෙය්‍ය භික්ඛුති
- 2218 ථපෙත්වා වතුපඤ්චාගං “න සිබ්බිස්සාමග”න්ති හි
ධුරෙ තික්ඛිතතමත්තෙව තස්සා පාචිතරියං සියා.
- 2219 පච්ඡා සිබ්බති පාචිතරි තික්ඛිථිත්වා ධුරං සවෙ;
තික්ඛපාචිතරියං වුත්තං; සෙසාය තික්ඛදුක්ඛවං.
- 2220 වුත්තං උභින්නමඤ්ඤසමිං පරිකබ්බායෙ තු දුක්ඛවං.
අනාපගති ගිලානාය, අනන්තරායෙපි වා සති,
- 2221 අතික්ඛමෙති පඤ්චාගං කරොන්ති වා² පි මිවරං.
ධුරතිකෙඛපනං තාම සමුට්ඨානමිදං මතං.
තතියං.
- 2222 පඤ්චාභිකන්තු සඤ්චාරිවාරං යා'තික්ඛමෙය්‍ය හි
ගොති පාචිතරියාපත්ති ඡට්ඨෙ තස්සා'රුණ්ගමෙ.
- 2223 එකසමිං මිවරෙ එකා, පඤ්ච පඤ්චසු දිට්ඨතා;
තිමිවරඤ්ච සඤ්චවචි දකසාරිති පඤ්චතු.

2221 නිකපාවිත්ති; පඤ්චාභානතිකතනෙත දුටුදුකකටං.¹
පඤ්චමෙ දිවසෙ පඤ්ච විවරාති නිසෙවති,²

2225 මනාපෙති, ගිරාතාය අනාපනතා'පදසු පි
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙත සමා මනා
වතුන්.

2226 ගහෙතා යා අනාපුච්ඡා සබ්බමෙතබ්බවිවරං.
පරිගුඤ්ඤාති අඤ්ඤාසා නස්සා පාවිත්තියං සියා.

2227 නිකපාවිත්තිං වුත්තං; සෙසාය නිකදුකකටං.
අවජ්ඣනවිවරානට්ඨවිවරායා'පදසු³ වා

2228 තථා උමමත්තිකාදිනමනාපත්ති පකාසිතා.
කසිනෙත සමුට්ඨානං තුලාමෙතං, ක්‍රියාක්‍රියං.

පඤ්චමං.

2229 යා හි භික්ඛුති සංඝස්ස උභිතබ්බනතු විවරං.
නිවාරෙති සවෙ තස්සා පාවිත්ති⁴ පරිදිපයෙ,

2230 ගණස්සාපි ව ඵකිස්සා ලාභෙ ආපත්ති දුකකටං,
තථෙව'ඤ්ඤං පරිකබ්ඛාරං නිවාරෙති සවෙ පන

2231 ආතිසංඝං නිදසෙස්සා⁵ නිවාරෙති න දෙසතා.
අදින්නාදුනතුලාච සමුට්ඨානාදයො මනා.

ජට්ඨං.

2232 විවරානං විහබ්බං යා පටිසෙධෙය්‍ය ධම්මිකං
ගොති පාවිත්තියං තස්සා; දුකකටං පරිදිපිතං.

2233 අධම්මෙ ධම්මසඤ්ඤාය උභො වෙමතිකාය වා.
ආතිසංඝං නිදසෙස්සා⁵ පටිසෙධෙත්තියා⁶ පන

2234 තථා උමමත්තිකාදිනමනාපත්ති පකාසිතා.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අනන්තරසමා මනා.

සත්තමං.

2235 නිවාසනුපගං වා පි තථා පාරුපනුපගං
කප්පබ්බිකුකතං, කිඤ්චි මුඤ්චිතා⁷ සහධම්මිකෙ

2236 පිතරොපි පන'ඤ්ඤාසා දදෙය්‍ය යදි විවරං.
යස්ස කස්සපි තස්සාපි පාවිත්ති පරියාපුතා.

2237 ගණතාය වසෙතෙත්ථ විවරානනතු තා පන
පාවිත්තියො ගණෙනබ්බා;⁸ භික්ඛුනො දුකකටං සියා.

1. K. පඤ්චාභානතිකතනෙත දුකදුකකටං. 2. K. විවාසති.

3. P. විවරානාපදසු. D.R.G.E.B. විවරා මාපදසු. 4. P.K.S.

පාවිත්ති. 5. G.B. ආතිසංඝාති දසෙස්සා 6. P.G.B. පටිසෙ

ධෙති යා. 7. G.D.S.B.R. වජ්ජෙත්ථා. 8. P.K. ගහෙනබ්බා.

2238 තාවකාලිකමඤ්ඤාසං අනාපනති දදාති වෙ.
සඤ්චරිත්තසමා චුත්තා සමුට්ඨානාදයො නගා.
අට්ඨමං.

2239 විවරයා විහඞ්ගං යා නිසෙධෙත්වාන විවරෙ
කාලං අතීක්කමෙත්ත'යා දුබ්බලාසාය දෙසනා.

2240 අදුබ්බලෙ තු විවරෙ¹ සුදුබ්බලන්ති වෙනසා²
උභොසු කංඛිතාය වා අවොච දුක්කමං ජිනො.

2241 ආතිසංසං තීදස්සත්වා තිවාරෙති න දෙසනා
අදින්නාදානතුලාච සමුට්ඨානාදයො මනා
නවමං.

2242 ධම්මිකං කඨිනුඤ්ඤාරං යා තිවාරෙත්ත භික්ඛුති
තස්සා ආචිත්තියාපනති මුනිජෙදන පකාසිතා.

2243 ආතිසංසො මහා හොති යස්ස අත්ථාරමුලකො
උබ්බාරමුලකො³ අපෙපා, න දාතබ්බො පනිදිසො.

2244 ආතිසංසො මහා හොති යස්ස උබ්බාරමුලකො
අත්ථාරමුලකො අපෙපා දාතබ්බො ඵවරුපකො;

2245 තථා සමානිසංසො ජි සඤ්චාපාලකකාරණා.
ආතිසංසං තීදස්සත්වා පටිසෙධෙති වට්ඨති.

2246 සෙයමපන අසසෙත සත්තමෙත සමං මතං.
සමුට්ඨානාදිනා සද්ධිං, අපුබ්බං තත්ථි කිඤ්චි පි.
දසමං.

නගගචගෙගා තත්ථියො.

(IV තුමටවග්ග.)

2247 එකාස් තු නිපන්නාය අපරා වා⁴ නිපජ්ජතු
නිපජ්ජෙය්සං සහෙව දො දින්නං පාචිත්තියං සියං.

2248 ආපනතිබ්බතා ඤෙය්සා පුත්තපුත්ත නිපජ්ජතෙ.
එකාය ව නිපන්නාය සවෙ එකා තිසීදති,

2249 උභො වා පි තිසීදන්ති සමං, උමමත්තිකාය වා
අනාපනති. සමුට්ඨානමෙළකෙන සමං මතං.

පඨමං.

1. G.R. අදුබ්බලෙසු විවරෙසු. 2. K. වෙනසො. 3. P.K.S.B.
උබ්බාරමුලකො. 4. K. පි.

- 2250 පාචාර-කටසාරාදිං සඤ්චිතො පනෙ'කකං
සංභාරමෙසු තෙනෙ'ව පාරුපිතො සවෙ පන
- 2251 නිපජ්ජන්ති සභෙ'ව දො නාසං පාවිතරියං සියා.
එකසම් දුක්ඛං දව්නං චුතතනතු දුක්ඛදුක්ඛං.
- 2252 වචන්තං නිදසෙසා නිපජ්ජන්ති සවෙ පන
න දෙසුමමත්තාදිතං. සෙසං තුලං පනාදිතං.

දුතියං.

- 2253 පුරතො ව අනාපුච්ඡා යදි වඩකමනාදයො
කරෙය පන පාවිතරි අඤ්ඤාසා'පාසුකාරණං.
- 2254 නිවතනනාතං ගණනාය තස්සා
පාවිතරියාතං ගණනා ව ඤෙය්සා
පයොගතො යෙව භවන්ති දෙසා
නිපජ්ජන්ති-නිසිදනාතං.
- 2255 උදෙසාදිසු පාවිතරි පදනං ගණනාවසා.
තිකපාවිත්තියං චුතතං; සෙසාය තිකදුක්ඛං.
- 2256 න ව අපාසුකාමාය, ආපුච්ඡා පුරතො පන
තස්සා වඩකමනාදිති අනාපත්ති කරොන්තියා.
- 2257 අදිනනාදනතුලාච සමුට්ඨානාදයො නයා.
ත්‍රියාත්‍රියමිදං පාපමානසං දුක්ඛවෙදනං.

තතියං.

- 2258 සයං අනන්තරායා යා දුක්ඛිතං සහජ්චිති.
නුපට්ඨාපෙය්ස ව'ඤ්ඤාය නුපට්ඨෙය්ස සයමපි¹ වා¹
- 2259 ධුරෙ නික්ඛන්තමතොව තස්සා පාවිත්තියං සියා;
අතොවාසිතියා වා පි දුක්ඛං ඉතරාය වා.
- 2260 අනාපත්ති ගිලානාය ගවෙසිතො'ලභන්තියා
ආපදුමමත්තිකාදිතං. ධුරනිකෙබ්වතොදයං.

චතුත්ථං.

- 2261 සකං පුග්ගලිකං දතො සකවාටං උපස්සයං
සයං උපස්සයා නමො නික්ඛසිත්ති² සවෙ පන
- 2262 එකෙනෙ'ව පයොගෙන ආරාදිසු බහුති පි
තං නික්ඛසිත්තියා³ තස්සා එකං පාවිත්තියං සියා.

1. G.S.B.R. පි වා පන. 2 P.B.S. නික්ඛසිත්ති. 3. D.B.S.R.
නික්ඛසිත්තියා.

- 2263 පයොගගණනායෙ'න් පාවිතනිගණනා මතා;
ආණ්ඩුතියමපි එසෙ'ව තයො උතොනා මහෙසිනා.
- 2264 “එතතකාව ඉමං ආරා තිකකඤ්ඤාති”ති භාසති
එකායා'ණ්ඩුතියා ආරගණනාපත්තියො සිද්ධං.
- 2265 දුක්ඛං අකවාටම්භා; සෙසාය තිකදුක්ඛං;
උභින්නමපන සබ්බන් පරික්ඛාරෙසු දුක්ඛං.
- 2266 සෙසමෙත් අසෙසෙන සමුට්ඨානාදිනා සහ.
සබ්බිකා හි විහාරසමා තිකකඤ්ඤාසමං මතං.

සඤ්චමං.

- 2267 ඡට්ඨං පනිධි වත්තබ්බං අපුබ්බං තත්ථි කිඤ්චිපි,
සික්ඛාපදෙන'රිට්ඨස්ස සද්දසොව විනිච්ඡයො.

ඡට්ඨං.

- 2268 සාසඛිකසමමතො අනොරොට්ඨං භික්ඛුනියා පන
මරණතියා සියාපත්ති විතා සත්ථෙත වාරිකං.
- 2269 ගාමනතරප්පවෙසෙ ව අරඤ්ඤා අභියොජනෙ
පාවිත්තියතයො ඤෙයොසා භික්ඛුනා විනයඤ්ඤානා.
- 2270 ත දෙසො සහ සත්ථෙත බෙමට්ඨානා'පදුසු වා
ඉදමෙලිකලොමෙන සමුට්ඨානාදිනා සමං.

සත්තමං.

- 2271 අට්ඨමෙ නවමෙ වා පි අනුත්තාතං ත විජ්ජති;
සත්තමෙන සමානාති සමුට්ඨානාදිනා සහ.

අට්ඨම-නවමානි.

- 2272 පාවිත්ති ධුරතිකෙබ්බෙ “න ගම්ඤ්ඤාමහ”න්ති ව
ක්කා ව¹ ධුරතිකෙබ්බං පච්ඡා ගච්ඡන්තියා තථා.
- 2273 යොජනාති පචාරෙකා පඤ්ච ගනතුමපි වට්ඨති;
ඡස්ස වත්තබ්බමෙවත්ති කිත්තු තාමිධ තං සියා?
- 2274 තිණි ගනවා ව² තෙනෙව පච්චාගනතුං³ ත වට්ඨති;
අඤ්ඤාන පන මග්ගෙන පච්චාගච්ඡති, වට්ඨති.
- 2275 අනාපත්ත'න්තරායසමිං තස්සා දසවිධෙ සති,
ආපදුසු ගිලානාය, අලාභෙ දුතියාය වා.

2276 රාජ-වොර-මනුස්සග්ගි¹-නොය-වාල-සිරිංසපා
මනුස්ස-^{*}ඡ්විත-බ්‍රහ්මවරියස්ස'නතරායකා.

2277 සමුට්ඨානාදිනා තුලාං පඨමනන්මවස්සුතා;
අයමෙව විසෙසො හි: අක්‍රියං දුක්ඛවෙදනං.

දසමං.

තුවට්ටවග්ගො චතුරො.

(V විනායාගාරවග්ග.)

2278 රාජාගාරං විතතාගාරං ආරාමං වා කීළය්‍යානං
කීලාලාපිං තානාකාරං දවස්සිං ගව්ඡන්තිනං තානි

2279 නිද්දොඨං මුනිනා තාසං දුක්ඛං තු² පදෙ පදෙ.
පදං අනුඤ්ඤාචා³ සවෙ පස්සන්ති පඤ්ච පි

2280 එකා යෙව පනාපත්ති පාවිත්ති පරිදිපිතා.
ගන්ත්වා පස්සන්ති වෙ තං තං පාටෙක්කාපත්තියො සිග්ගං.

2281 පයොගබ්‍රහ්මාසාපි පාවිත්තිබ්‍රහ්මා සියා.
භික්ඛුස්ස පන සබ්බස්ස හොති ආපත්ති දුක්ඛං.

2282 අවසෙසො පනාපත්තිකථාමග්ගවිනිව්ජයො
තව්වදස්සනතුලො⁴ච සමුට්ඨානාදිනා සග.

සඨමං.

2283 ආසඤ්ඤා වා පලලඛනං වා
මාණානිතං වාචාපෙනං
සෙවන්තිනං යාසං තාසං
පාවිත්තාපත්තිං සන්ධා⁵ග.

2284 නිසීදනස්සාපි නිපජ්ජනස්ස
පයොගබ්‍රහ්මලවසෙන හොති
ඉවෙවමව්වන්තවසෙන⁶ උත්තා
පාවිත්තියානං ගණනා පනෙවං.

2285 පාදෙ ආසඤ්ඤා ඡෙත්වා භික්ඛා⁷ පලලඛනවාලකෙ⁸.
අනාපත්ති. සමුට්ඨානං අනන්තරසමං මතං.

දුතියං.

*ලාපුනි ති ආදිසු විස අමනුස්සසද්දස්ස අකාරලොපො, න ප හ
උත්තර-පදෙන සකි, අසුත්තට්ඨානතතා.

1. P. වොරාමනුස්සග්ගි. 2. P. ති. 3. P.B. අනුඤ්ඤා වා.

4. P. තුලාං. 5. P. සන්ධාආග. 6. D.K. මව්වන්තවසෙන.

7. D.K.S. භික්ඛා. 8. 3.G.B වාලකං.

- 2286 ඡන්තං අඤ්ඤතරං සුත්තං යදි කන්තති භික්ඛුනී
යත්තකං අඤ්ඤතං¹ හත්ථා තස්මිං තක්කමිති වෙසිතෙ
- 2287 එකා පාවිතති නිද්දිට්ඨා; සුත්තකන්තනතො පන
සබ්බ-පුබ්බපයොගෙසු දුක්ඛං හත්ථවාරතො.
- 2288 න දෙසො කන්තතං සුත්තං පුන කන්තන්තියා පන
ඉදමෙප්පිකලොමෙන සමුට්ඨානාදිනා සමං.

හතියං.

- 2289 කොට්ඨනං තණ්හිලාදිතං ආදිං කතාන දුක්ඛං
සබ්බ-පුබ්බපයොගෙසු වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තියා;
- 2290 භාජනානි ගණේතා වා² පාවිතන් යාගුආදිසු;
බජ්ජකාදිසු රූපානං ගණනාය හි දීපයෙ.
- 2291 සච්චෙ මාතාපිතුන්තමපි ආගතානමපනත්තතො
කිඤ්චි කමමං අකාරෙතා කිඤ්චි කාතුං න වට්ඨති.
- 2292 සඤ්ඤා යාගුපාතෙ වා සඤ්ඤාගතෙතපි වා තථා.
වේනියස්ස ච පුජාය වෙය්‍යාවච්චකරස්ස වා
- 2293 අත්තතො ච අනාපතති, තථා උමමත්තිකාය වා
සමුට්ඨානාදියො සබ්බෙ තතියෙන සමා මතා.

චතුත්ථං.

- 2294 පාවිත්ති ධුරනිකෙබ්බෙ; යථා විවරසිබ්බතෙ
තථා ඉධ පනෙකාහං පරිභාරො න ලබ්භති.
- 2295 සෙසං චුත්තනගෙතෙව තත්ථ විවරසිබ්බතෙ
සමුට්ඨානාදිනා සද්ධිං වෙදිතබ්බං විභාවිතා.

පඤ්චමං.

- 2296 කායෙන කායබ්බොධන තථා නිස්සග්ගියෙන වා
ගිහිනං පන යං කිඤ්චි දන්තපොණොදකං විතා
- 2297 අපේක්ඛාහරණියං අඤ්ඤං අඤ්ඤසන්තු දදුති යා³
ගොති පාවිත්තියං තස්සා ධිපෙතා සහධමිකෙ.
- 2298 දන්තකට්ඨාදකෙ උත්තං දුක්ඛං මුතීනා ඉධ.
යා න දෙනි ව, දුපෙති, නික්ඛිපිතාපි දෙනතියා,
- 2299 දෙනි බාහිරලෙපං⁴ වා න දෙසු'මමත්තිකාය ව.
සමුට්ඨානාදියො සබ්බෙ තතියෙන සමා මතා.

ඡට්ඨං.

1. P.G.D.S.R. අඤ්ඤතං. 2. B. ගණේතාන. 3. E.R.D.S.
දදන්තියා. 4. P. බාහිරලොපං.

- 2300 අදකා පරිභුඤ්ජයා යා වා'මසථවිවරං.
දිවසෙ තු චතුසේ නං ධොවිකා පුන¹ විවරං.
- 2301 සාමණේරාය වා අනාමසො උතුනියා සවෙ.
තස්සා පාවිතතියං වුත්තං; තිකපාවිතතියං සියා.
- 2302 තස්සා තිසංඤ්ඤා තසමිං වුත්තනතු දුකදුක්ඛවං.
උතුනීනං අභාවෙ තු අඤ්ඤාසං, පුන පරියයෙ²,
- 2303 අවජ්ඣනවිවරාදීනමනාපතනාපදසු පි.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසීනෙන සමා මනා.

සත්තමං.

- 2304 අදකා රක්ඛතත්ථාය විහාරං සකවාටකං
භොති පාවිතතියං තස්සා මාරිකං පක්කමනතියා³.
- 2305 අත්තනො භාමනො අඤ්ඤං භාමං ගච්ඡන්තියා පන,
පරික්ඛිත්තවිහාරස්ස පරිකෙඛපමපි මා, තථි⁴
- 2306 ඉතරස්ස'පමාරං වා පඨමෙන පදෙන තං
දුක්ඛවං සමතික්කනෙන, පාවිතති දුතිසෙන තු.
- 2307 අකවාටකබ්බසමිං දුක්ඛවං පරිදීපිතං.
අනතරායෙ අනාපතති, ජග්ගිකං අලභන්තියා,
- 2308 ආපදසු, හිලානාය, තථා උම්මන්තිකාය වා.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසීනෙන සමා මනා.

අධිසමං.

- 2309 ගජ්ඣ-අස්ස-රථාදීහි සංයුතං සිප්පමෙව වා
පරුපඝාතකං මන්තාගදයොගප්පභේදකං
- 2310 පරියාපුණේයා වෙ කිඤ්චි යස්ස කස්සචි සන්තිකෙ
භොති පාවිතතියං තස්සා පදදීනං වසෙති'ධ.
- 2 311 ලෙබ්බෙ පන අනාපතති ධාරණාය ව ගුහන්තියා,
පරිනෙතසු ව සබ්බෙසු, තථා උම්මන්තිකාය වා.

නවමං.

- 2312 දසමෙ නජ්ඣ වත්තබ්බං, නවමෙන සමං ඉදං.
සමුට්ඨානාදයො ද්විත්තං පදසොධම්මසාදිසා.

දසමං.

විනාගාරවග්ගො පඤ්චමො.

1. B S. පන. 2. P. පරියායෙ. (ගාථාබ්‍යවසෙන රස්සනා.
විකා.)

(VI ආරාමවග්ග.)

- 2313 සභිකඛුකං පතා'රාමං ජාතිනා පවිසන්ති යා
අනාපුච්ඡා ව යං කිඤ්චි පාවිතති පරියාපුතා.
- 2314 සචෙ අනන්තසො රුක්කමුලස්ස පි ව භිකඛුති
අනාපුච්ඡා පරිකෙඛපං අතික්කමති¹ යා පත
- 2315 උපවාරොක්කමෙ වා පි අපරිකම්පනකස්ස තු
දුක්කඛං පඨමෙ පාදෙ, පාවිතති දුතියෙ සියා.
- 2316 අභිකඛුකෙ සභිකඛුති සඤ්ඤාය පනු'නොසු පි
ජාතකඛාය වා තස්සා භොති ආපතති දුක්කඛං.
- 2317 පඨමං පවිසන්තිනං තාසං සියානුලොකිකා
තා සන්තිපතිතා යත් තාසං ගව්ඡති සත්තිකං,
- 2318 සන්තා භිකඛුං පතා'පුච්ඡා, මග්ගො වා'රාමමජ්ඣනො
තෙත්ත ගව්ඡන්ති යා වා පි, ආපදාසු විසන්ති යා,
- 2319 නථා උමමන්තිකාදීනමනාපතති පකාසිතා.
ධුරතීකෙඛපතුලා ව සමුට්ඨානාදයො නයා.

පඨමං.

- 2320 අනෙකාසෙය්‍ය ව යා භිකඛුං පරිභාසෙය්‍ය වා පත
තිකපාවිතතියං තස්සා සෙසෙ ව තිකදුක්කඛං.
- 2321 පුරෙකඛනා² වදන්තිනමත්-ධම්මානුසාසනිං
ති දෙසො'මසවාදෙන තුලොසං සෙසනගො මනො³.

දුතියං.

- 2322 යා සඛ්ඤං පරිභාසෙය්‍ය තස්සා පාවිතතියං සියා;
එකං සම්මනුලා වා පි තථෙව ඉතරාය වා
- 2323 පරිභාසන්ති යා තස්සා දුක්කඛං පරිදීපිතං.
සෙසං අනන්තරෙතෙව සමුට්ඨානාදීනා සමං.

තතියං.

- 2324 නීමන්තිතා වා පි⁴ සචෙ පචාරිතාපි වා පත,
-නීමන්තනා පචාරණා උභොපි වුත්තලකඛණා-
- 2325 පුරෙහත්තනතු යාගුඤ්චි ධර්මසා කාලිකත්තයං
යා වජ්ඣෙකාගරණත්තය යං කිඤ්චි පත ආමිසං.

1. P.B. අතික්කමති. 2. P.B. පුරකම්පනා. 3. E. තුලොසං
සෙසනගො මනො. 4. P.B.S. පි වා.

2326 පටිගණනානි¹ වෙ තස්සා ගහණේ දුක්ඛං සියා;
අපේක්ඛාගාරවසෙනෙ'ත් පාවිතති පරිදිපිතා.

2327 කාලිකානි ව තිණේව ආගාරත්ථාය ගණනති
ගහණේ දුක්ඛං වුත්තං තථා අපේක්ඛාගරනනියා.

2328 නිමනනිතා යා පන අප්පවාරිතා
සවෙ පි යාගුං. පිවති'බ වටති;
තථා කපේත්වා පුත සාමිකස්ස වා
සවෙපි සා භුඤ්ජති අඤ්ඤාභොජනං.

2329 කාලිකානි ව තිණේව පච්චයෙ සති භුඤ්ජති,
තථා උම්මනතිකාදිතමනාපනති පකාසිතා.

2330 සමුට්ඨාතමිදං තුලාං අඤ්ඤානෙන; ක්‍රියාක්‍රියං:
නිමනනිතා අනාපුච්ඡා සාමිං² භුඤ්ජති වෙ පන

2331 කප්පියං පන කාරෙත්වා අකාරෙත්වාපි වා යදි³
පරිභුඤ්ජනනියා³ තස්සා පාවිතති ක්‍රියතො සියා.

වතුක්ඛං.

2332 භික්ඛුනිතං අවණණං වා පාවිතති කුලසනතිකෙ
කුලස්සාවණණනං වා පි භික්ඛුනිතං වදනනියා.

2333 සත්තං භාසනනියා දෙසං න දෙසුම්මන්තිකාය වා.
ඔම්මසවාදතුලායා සමුට්ඨානාදයො නයා.

පඤ්චමං.

2334 අභියොජනතො ඔරෙ භික්ඛු ඔවාදදයකා⁴
න වසනති⁵ සවෙ මග්ගො අබෙමො වා සවෙ සියා,

2335 අයං අභික්ඛුකො නාම ආවාසො පන තත්ථ හි
උපගච්ඡනනියා වස්සං ආපතති අරුණ්ණගමෙ.

2336 පක්ඛනනා පක්ඛසඛිකනනා විබහනනාවා මනාසි'වා
වස්සං උපගතො භික්ඛු අනාපනතා'පදසු පි.

2337 සෙසො ඤෙයොසා කථාමග්ගො භික්ඛුකොවාදතො පන.
ඉදමෙලිකලොමෙන සමුට්ඨානාදිතා සමං.

ඡට්ඨං.

2338 යා භික්ඛුත්‍ර'භතොසබ්බෙස්ස වස්සං වුත්ථා තතො පුත
"නාගං පවාරෙස්සාමි"ති සා නික්ඛිපති වෙ ධුරං.

1. P. පටිගණනානි. 2. G.D.B. සාමං. 3. D.B. පරිභුඤ්ජනනියා.
යා. 4. P. භික්ඛු ඔවාදදයකො. 5. P. වසති.

2339 ධුරෙ නික්කිත්තමත්තසමිං තස්සා පාචිත්තියං සියා.
සති වා අත්තරායසමිං ගිලානායාපදාසු පි

2340 පරියෙසිකාපි වා භික්ඛුං න දෙසො අලභන්තියා.
ඉදං තු ධුරනිකෙඛපසමුට්ඨානමුදිරිතං.

සත්තමං.

2341 “ඔවාදාදිනමත්ථාය න ගවජ්ජායමන” නති හි
ධුරෙ නික්කිත්තමත්තසමිං පාචිත්ති පරිදිපයෙ.

2342 සදිසනතු සමුට්ඨානං පඨමන්තිමමඤ්ඤා.
අක්‍රියං, ලොභවජ්ජඤ්ඤා කාසිකං දුක්ඛවෙදනං.

අට්ඨමං.

2343 “න යාපිස්සාමි ඔවාදං න පුච්ඡස්සාමුපොසථං”
ඉවෙවමපෙත නික්කිත්තෙ ධුරෙ පාචිත්තියං සියා.

2344 සති වා අත්තරායසමිං ගිලානායාපදාසු වා
න දෙසො පරියෙසිකා දුතියං අලභන්තියා.

2345 අට්ඨමෙපි අනාපත්ති එවමෙව¹ පකාසිතා.
ඉදන්තු ධුරනිකෙඛපසමුට්ඨානමුදිරිතං.

නවමං.

2346 පසාබෙ පන සංජාතං ගණං රුචිතමෙව වා
අනාපුච්ඡාව සබ්බං වා ගණං එකෙන එකිකා

2347 “භිඤ්ඤා ඵාලෙහි ධොවා”ති සබ්බානෙවා’ණපෙන්නියා
කතෙසු දුක්ඛවාතිච්ඡ තස්සා පාචිත්තියො ඡ ව.

2348 “යමෙත්ථ² අත්ථි කත්තබ්බං තං සබ්බං ත්වං කරොති” ති
ආණාපෙති සවෙ එවං සො ව සබ්බං කරොති වෙ,

2349 එකාය පන වාචාය දුක්ඛවාති පනච්ඡ ව,
තස්සා පාචිත්තියච්ඡකකං³ ආදසාපත්තියො සිත්තං.

2350 හෙදනාදිසු එකං සා⁴ ආණාපෙති සවෙ පන
සො කරොති ව සබ්බාති එකං පාචිත්තියං සියා.

2351 ආපුච්ඡා පි වා විඤ්ඤං ගහෙත්වා දුතියමපි වා
හෙදනාදිති සබ්බාති කාරාපෙති සවෙ පන

2352 තස්සා උමමත්තිකාදිනමනාපත්ති පකාසිතා.
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ කසිනෙන සමා මතා.

දසමං.

ආරාමවගෙහා ඡට්ටො.

1. P.B.S. අයමෙව. 2. P.E.R.D.G.S.B. අපෙත්ථ.

3. P. පාචිත්තියච්ඡකකං. 4. P.S. යා K. වා.

(VII ගබ්භිනිවග්ග.)

- 2353 ගණපරියෙසනාදියම්. ගබ්භිනිං. වුට්ඨපෙන්නියා
ඤාතියා කම්මවාචාති උපපජ්ඣායාය දුක්ඛං,
2354 කම්මවාචාය ඔසානෙ පාවිතති පරියාප්පතා.
තථා ගබ්භිනියඤ්ඤාය න ච ගබ්භිනියා පත
2355 උභො සඤ්ජාතකඛාය හොති ආපතති දුක්ඛං;
තථාචාරිනියා තස්සා ගණස්සාපි ච දීපිතං.
2356 අභිසංගබ්භිනියඤ්ඤාය¹ න දෙසුම්මතතිකාය වා.
අදින්නාදුකඤ්ඤාය² ච සමුට්ඨානාදයො නයා.

පඨමං.

- 2357 දුතියෙ තත්ථි වත්තබ්බං, පඨමෙන සම්මතං.
සමුට්ඨානාදිනා සද්ධිං; තත්ථි කාචි විසෙසනා.

දුතියං.

- 2358 ඡස්ස සික්ඛිතසික්ඛනතු සික්ඛමානං හි භික්ඛුනී
ඤ්ඤා වස්සාති සියා'පතති වුට්ඨාපෙය්ස සචෙ පත
2359 තිකපාවිතතියං වුත්තං ධම්මකමෙමි තු සජ්ඣනා;
අධමෙමි පත කම්මසම්. දීපිතං තිකදුක්ඛං.
2360 ඡස්ස සික්ඛිතසික්ඛං යා³ ඤ්ඤා වස්සාති අබණ්ඩනො
වුට්ඨාපෙති, අනාපතති; තථා උම්මතතිකාය වා.
2361 ඉමා හි⁴ ඡ ච සික්ඛායො සට්ඨිවස්සාපි⁵ චෙ පත
පබ්බජ්ජාය පදුතබ්බා, අදුකා න ච කාරයෙ.

තනියං.

- 2362 චතුස්සෙ තත්ථි වත්තබ්බං; ඉධ සබ්බෙසන සම්මතං
සික්ඛමානමනාපතති හොති තං වුට්ඨාපෙන්නියා.
2363 අදින්නා පඨමං හොති සචෙ වුට්ඨානසමුත්ථි
තත්ථාපි⁶ ච පදුතබ්බා උපසම්පදමාලකෙ.
2364 තතියඤ්ඤා චතුස්සඤ්ඤා සමුට්ඨානාදිනා පත
පඨමෙන සමං ඤ්ඤායං. චතුස්සනතු ක්‍රියාක්‍රියං.

චතුස්සං.

1. P.D.G.K.R.B.S. අභිසංගබ්භිනි-. 2. P. යං. 3. P. පි.

4. P.K. වස්සාය. 5. E.D.S.R. වස්සා සචෙ පත. 6. G.

තථාපි. K. තත්ථාපි.

- 2365 උපනඤ්ඤාදසවස්සනතු කිඤ්ඤි ගිහිගතවපන
පරිපුර්ණයානි සඤ්ඤාය න දෙසො වුට්ඨපෙතනියා.
- 2366 හොති වානුපසමපන්නා¹ උපසමපාදිතාපි සා
අසෙසෙන ව සෙසනතු පඨමෙන සමං මතං
පඤ්ඤමං.
- 2367 ඡට්ඨනතු තතියෙ වුත්තනසෙතෙව විභාවසෙ.
සත්තමමපි තථා සබ්බං චතුර්ත්ත සමං මතං
ඡට්ඨ-සත්තමානි.
- 2368 යං තුවට්ඨකවග්ගසමිං දුක්ඛිතං සහජ්චිතී.
වුත්තං තෙන සමං ඤෙය්‍යං අට්ඨමං, න විසෙසතා.
අට්ඨමං.
- 2369 දොමස්සානි ව යා කාපි වුට්ඨාපිතපච්ඡන්තිනි.
නානුබ්බන්ධියා වෙ තස්සා පාචිතරිය පරියාපුතා.
- 2370 “දො වස්සානි අහං නානුබ්බන්ධියාමි”ති වෙ පන
ධුරො² තික්ඛිතතමත්තසමිං තස්සා පාචිතරියං සියා.
- 2371 තඤ්ඤා බාලමලජ්ජිං වා ගිලානායාපදාසු වා
නානුබ්බන්ධියා තස්සා න දෙසුමමත්තකාය වා.
- 2372 සමුට්ඨානාදයො තුලා පඨමත්තමවජ්ජනා.
ඉදමපනාක්‍රියං වුත්තං; චෙදනා දුක්ඛචෙදනා.
නවමං.
- 2373 වුට්ඨාපෙතා තු යා කාපි භික්ඛුනී සහජ්චිතී.
තං ගහෙතා න ගවෙජ්ජයා³ න ව’ඤ්ඤං ආණ්ඩෙය්‍ය වෙ,
- 2374 ධුරො² තික්ඛිතතමත්තසමිං තස්සා පාචිත්තියං සියා.
සති වා අනතරායසමිං දුතියං අලභන්තියා
- 2375 ආපදාසු ගිලානාය තථා උමමත්තකාය වා
න දෙසො. ධුරතීකෙඛපසමුට්ඨානමිදමපන.
දසමං.

ගබ්භිනීවගෙගා සත්තමො.

(VIII කුමාරිසූතවග්ග.)

- 2376 කුමාරිසූතවග්ගස්ස පඨමාදිනී තිණ්ඨි
ගිහිගතෙහි තිහෙ’ව සද්දසානීති නිද්දසෙ.

1. K. සා’නුපසමපන්නා. 2. P.S.B. ධුර. 3. G.B. ගහෙතා.
නානුබ්බන්ධියා.

- 2377 යා මහපපද දො තු¹ සිකම්මානා පනාදිනො² ගතවිසතිවස්සාති³ විඤ්ඤානබ්බා විභාවිතා.
- 2378 සචෙ ගිහිගතා භොනතු න ව වා පුරිසං ගතා 'සිකම්මානා'ති වතතබ්බා තා හි සමමුති-ආදිසු;
- 2379 න තා කුමාරිභූතාති තථා ගිහිගතාති වා වතතබ්බා පනුභොපෙ'තා, එවං වතතුං න වට්ටති.
- 2380 සමමුතිං දසවස්සාය දත්වා ආදසවස්සිකා කතතබ්බා උපසම්පන්නා; සෙසාසුපි අයන්නායො
- 2381 යා අට්ඨාරසවස්සා තු තතො පට්ඨාය සා පන චුත්තා 'කුමාරිභූතා'ති තථා 'ගිහිගතා'ති පි.
- 2382 චුත්තා 'කුමාරිභූතා'ති සාමනෙරි⁴ හි⁵ යා පන "කුමාරිභූතා" ඉච්චෙව වතතබ්බා, න පන'ඤ්ඤාථා.
- 2383 එතා තු පන තිස්සොපි සිකම්මානසමමුතිදුන්නො "සිකම්මානා"ති වතතුමපි වට්ටතෙ'ව, න සංසයො.

තනිසං.

- 2384 උභනආදසවස්සාව චුට්ඨාපෙනි සචෙ පරං හුත්වා සමමුපජ්ඣායා සිකම්මානනතු හිකඛුති
- 2385 පුබ්බෙ චුත්තනායෙනෙව දුක්ඛවාතමනන්නරං කම්මවාචාතමොසානෙ තස්සා පාවිතති දිපිතා.

වතුත්ථං.

- 2386 පඤ්චමෙ තත්ථි වතතබ්බං; වතුත්ථං පඤ්චමමපි ව උභයං තිසමුට්ඨානං; පඤ්චමනතු ක්‍රියාක්‍රියං.

පඤ්චමං.

- 2387 සබ්බෙහු'පපරික්ඛන්වා "අලන්නාවි"ති⁶ වාරිතා "උපසම්පාදිනෙනෙ"ත්ථ පච්ඡා බිග්ගි දෙසනා.
- 2388 උජ්ඣායති සචෙ ඡන්ද-දෙසාදිහි කරොන්නිතා න දෙසො. තිසමුට්ඨානං, සවිත්තං, දුක්ඛවේදනං

ඡට්ඨං.

1. P. මෙ තු. 2. P. මානානමාදිනො. 3. P.B.S. ගතාවිසති වස්සාති. 4. P.E.G.D.K. සාමනෙරා. 5. P. පි. K. හි. 6. P. අලන්නාවත.

2389 ලඟේ ව විවරෙ පවුණ අසනෙන අනතරායනෙ¹
“දුට්ඨාපෙසසාමි නා’ග”න්ති ධුරනිකෙබ්බනෙ උන

2390 ගොති පාචිත්තියං තස්සා, ගිලානායා’පදසු පි
න දෙසො උරියෙඬ්ඬා උරිසං අලභන්තියා.

2391 ඉදඤ්ඨි ධුරනිකෙබ්බසද්ධියානං; සද්ධන්තං,
අක්රියං ලොකවජ්ජඤ්ඨ; ගොතිදං දුක්ඛවේදනං.
සත්තමං.

2392 අට්ඨමං සත්තමෙනෙව සද්ධිසං උන සබ්බථා.
නවමෙ පි ව උත්තබ්බං තත්ති උත්තනමෙව්දං.

2393 නත්ථ’ජානන්තියා දෙසො තථා උම්මන්තිකාය වා
අදින්නාදුනතුලසාව සද්ධියි නාදයො නයා.

අට්ඨමං-නවමානි.

2394 මාතරා පිතරා වා’ථ නානුඤ්ඤානං තු සාමිනා
තස්සා පාචිත්තියාපභවි හං දුට්ඨාපෙත්තියා සියා.

2395 උපසම්පදකාලසම්මං² තථා උබ්බාජ්ජකකිණේ
ද්විකබ්බතං පුළුච්ඡතබ්බනතු භික්ඛුජිති, න භික්ඛුනා.

2396 අනාපත්ති න³ ජානාති³ මාතු-ආදිනමෙත්තිතං.
ඉදං වතුසද්ධියානං වාවතො කාය-වාචතො

2397 වාචා-මානසතො චෙව කායවාචාදිතොපි ව.
ක්‍රියාක්‍රියමචිත්තඤ්ඨ තිච්ඡතඤ්ඨ තිවේදනං⁴.

දසමං

2398 යා පාරිවාසිකෙනෙත්ථ ඡන්දදුනෙන භික්ඛුනි
දුට්ඨාපෙති සවෙ සික්ඛමානං පාචිත්තියං සියා.

2399 අදුට්ඨිතාය’නාපත්ති පරිසාය’විශාය වා
ඡන්දං තු. තිසද්ධියානං තිච්ඡතඤ්ඨ තිවේදනං.

එකාදසමං.

2400 ආදසෙ තෙරසෙ වා පි වත්තබ්බං තත්ති කිඤ්චි පි
සමුට්ඨානාදයො සබ්බෙ අනන්තරසමා මතා.

ආදසමං-තෙරසමානි.

කුමාරිභූතවග්ගො අට්ඨමො.

1. P.K.B. අනතරාසිකෙ. 2. G.B. උපසම්පාදිකාලසම්මං. 3. B. අජානන්තියි. 4. K. සමුඬ්ඬාති, ක්‍රියාක්‍රියමචිත්තඤ්ඨ තිවේදනං.

IX. ඡන්දාපාඨනවිග්ග.

- 2401 සමඤ්ඤි අභිලානා යා ධාරෙය්‍ය ඡන්දාපාඨනං
තස්සා පාචිත්තියාපාතති හොතිති පරියාපුතා,
2402 සචෙ එකපයොගෙන මග්ගස්ස ගමනෙ පත
දිවසමපි ව ධාරෙති එකං පාචිත්තියං සියා¹.
2403 කද්දමාදිති පසසිකා ඔමුඤ්ඤිකා උපාඨනා
ඡන්දමෙව ව ධාරෙන්නී ඥේ ගව්ඡති දුක්ඛං.
2404 සචෙ උපාඨනාරුද්ධා දිස්වා ගව්ඡාදිකං පත
තං ඡන්දමපනාමෙකා දුක්ඛං හොති, ගව්ඡති.
2405 ඡන්දමපි අපනාමෙකා ඔමුඤ්ඤිකා උපාඨනා
පුත ධාරෙන්නියා තස්සා හොති පාචිත්තියං පත.²
2406 පයොගගණනායෙව³ පාචිත්තිගණනා සියා;
තිකපාචිත්තියං දුතතං තපෙව දුක්ඛදුක්ඛං⁴.
2407 ආරාමෙ උපවාසෙ වා දෙසො නත්වා'පදසු පි.
ඉදමෙලකලොමෙන සමුට්ඨානාදිනා සමං.

පඨමං.

- 2408 හොති භික්ඛුතිසා යානා ඔරොගිකා පුතපුතං
අභිරුහන්තියා'පතති පයොගගණනාවසා.
2409 ආපාදසු අනාපතති තථා උමමන්තිකාය වා.
සෙසං අනන්තරෙනෙව සමුට්ඨානාදිනා සමං.

දුතියං.

- 2410 යා ව ධාරෙය්‍ය සඤ්ඤාණිං යං කිඤ්ඤිපි⁵ කට්ඨපියං
තස්සා පාචිත්තියාපතති හොතිති පරියාපුතා.
2411 ධාරෙන්නියා පනෙත්වාපි⁶ ඔමුඤ්ඤිකා පුතපුතං
පයොගගණනායෙව තස්සා පාචිත්තියො සිද්ධං.
2412 ආබාධපච්චයා යා තු ධාරෙති කට්ඨපුත්තකං,
තථා උමමන්තිකාදිනමනාපතති පකාසිතා.
2413 සෙසන්තු පඨමෙනෙව සදිසන්ති පකාසිතං
ඉධ වා'කුසලං විතතං, ලොකවජ්ජං, විසෙසනා.

තතියං.

1. K. පත. 2. K. පුත. 3. P.K. ගණනා ඵලං. 4. G.D.B.R.
තිකදුක්ඛං. 5. P.K. කිඤ්ඤාපි. 6. D.R.S. පනෙත්වාපි.

- 2414 ධාරෙති පන යං කිංචි සවෙ සිසුපගාදිසු
තස්සා තස්ස ව ච්ඡේදස්ස ගණනාපනතියො සිසුං.
2415 ආබාධපච්චයා¹ දෙසො කිංචි ධාරෙතතියා න² ව³.
සෙසං අනන්තරෙතෙව සදිසං පරිදිපිතං.

චතුත්තං.

- 2416 යෙන තෙනවි ගඤ්ඤාන සවණණාවණණකෙන ව
නභායනතියා පනා'පනති³ නභානොසානෙ පකාසිතා.
2417 ගඤ්ඤොජනතො සබ්බපයොගෙ දුක්ඛං සියා.
ආබාධපච්චයා දෙසො තත්ථ උම්මතතිකාය වා.
2418 සෙසන්තු තතියෙතෙව සදිසං සබ්බථා මතං.
ඡට්ඨමපි තතියෙතෙව සදිසන්ති පකාසිතං.

පඤ්චම-ඡට්ඨානි.

- 2419 උබ්බට්ඨාපෙය්‍ය ව'ඤ්ඤාය සම්බාහාපෙය්‍ය වා තථා
හොති භික්ඛුතියා'පනති සවෙ භික්ඛුති යා පන.
2420 එත්ථ ගත්ථමමොචේනා එකා උබ්බට්ඨතෙ සියා;
මොචේනා පන මොචේනා පයොගගණනා සියා.
2421 සම්බාහනෙපි එසෙ'ව තයො ඤෙය්‍යො විභාවිතා.
ආපදාසු ගිලානාය අනාපනති පකාසිතා.
2422 සෙසන්තු තතියෙතෙව සමුට්ඨානාදිතා සමං.
සත්තමෙන සමානාව අට්ඨමාදිති තිණ්ණි පි.

සත්තම-අට්ඨම-නවම-දසමානි.

- 2423 යා අනෙතාඋපචාරසම් භික්ඛුස්ස පුරතො පන
අනාපුච්ඡා තිසිදෙය්‍ය ඡමායපි න වට්ඨති.
2424 තිකපාවිතතියං චුත්තං; පුච්ඡිතෙ දුක්ඛවච්ඡයං.
ආපදාසු ගිලානාය න දෙසුමමතතිකාය වා.
2425 ඉදම්පන සමුට්ඨානා⁴ කඨිනෙන සමං මතං.
ත්‍රියාත්‍රියමවිත්තඤ්ච, තිවිත්තඤ්ච තිවෙදනං.

එකාදසමං.

- 2426 අනෙකාසකතං භික්ඛුං පඤ්ඤං පුච්ඡේය්‍ය දෙසනා;
විතයෙ ව කතොකාසං සුත්තං පුච්ඡන්තියාපි ව.

1. B. තාබාධපච්චයා. 2. B. පන. 3. P. නභායනතියා
ආපනති. 4. සමුට්ඨානං (සබ්බස්ස.)

- 2427 කාලයා පන මනාසං අනාදියාපි පුළුන්ති,
තදෙසා. පදසොධම්මසමුදානම්දං පන.

ආදසමං.

- 2428 සඛකවේනං විනා ගාමිං පදසා පවිසන්තිසා
පරික්කප්පනස්ස ගාමස්ස පරිකෙබ්භොක්කමෙ පන
2429 දුක්කටං පඨමෙ පාදෙ, පංචිතති දුතියෙ සියා;
උපවායොක්කමෙ පෙත්ථ¹ එසෙව ව නයො මනො.
2430 යස්සා සඛකවේනං නට්ඨං අවජින්නං වා පි කෙනවි
අනාපතති සියා තස්සා, ගිලානායා'පදාසු පි.
2431 ඉදමෙලකලොමෙන සමුදානාදිනා සමං.
සෙසං දුන්නතයෙනෙව විඤ්ඤාතබ්බං විභාවිනා.

තෙරසමං.

ජත්තුපාහනවග්ගො නවමො.

පාවිත්තියකථා.

(පාවිදෙසනීයකථා.)

- 2432 අගිලානා සවෙ සපටිං ලභං විඤ්ඤානනියා සගං
“භුඤ්ඤාමි”ති ගගණෙ දුක්කටං පරිදිපිතං;
2433 අශ්වාශාරවසෙනෙව පාවිදෙසනීයං සියා.
තිපාවිදෙසනීයනතු; ගිලානාය දුදුක්කටං.²
2434 ගිලානා විඤ්ඤාපෙත්ථාන³ පවත්, සෙවන්තිසා පි ව,
ගිලානායා'වසසං වා, විඤ්ඤානනං ඤාතකාදිනො,
2435 අඤ්ඤාස්සත්ථාය වා අත්තධනො'නුමමන්තිකාය⁴ වා
අනාපතති. සමුදානමධානසද්දසං මතං.

පඨමං.

- 2436 අයමෙව ව සෙසෙසු දුතියාදිසු නිවල්යො;
සමුදානාදිනා සද්ධිං තත්ථි කාවි විසෙසනා.
2437 අනාගතසු සබ්බෙසු සපටිආදිසු පාළියං
භුඤ්ඤානනියා භු විඤ්ඤාතා, අට්ඨසුපි ව දුක්කටං
අට්ඨපාවිදෙසනීයකථා.

1. K. වෙත්ථ. 2. P.S. ගිලානා දුක්කටං. 3. R.E.S.
පෙත්ථා'ථ. 4. K. අත්තනො ධනෙ උමමන්තිකාය.

- 2438 තෙබ්බා පත යෙ ධම්මා උද්දිට්ඨා පඤ්චසත්තනී.
තෙසං මහාවිග්ගෙහි භූ චූඨොතා අත්ථිතිච්ඡයො.

සිකබාකරණීයකථා.

- 2439 උභතො-පාඨිමොක්ඛානං සවිහරිතානමෙව¹ යො.
අත්ථො අට්ඨකථාසාරො යො ව චූඨොතා විසෙසනො
2440 තඤ්ච සබ්බං සමාදාය විනායස්ස විනිච්ඡයො
භික්ඛූනං භික්ඛුනීතඤ්ච ගිතත්ථාය කතො මයො.

- 2441 ඉමං පටිපජ්ජනතු² නො ජනතුනො
සුඤ්ඤානී විනයෙ භිතො යෙ භි තෙ
ජනස්ස³ සුමනායතෙ තායතෙ
භවන්ති පකතඤ්ඤානො තඤ්ඤානො.

- 2442 බහුසාරනයෙ විනයෙ පරමේ
අභිපජ්ජනො භි විසාරදනං
පරමො පත බුද්ධිමතො මහති
කරණීයතමො යතිනා'දරතා.

- 2443 අවගච්ඡති යො පත භික්ඛු ඉමං
විනයස්ස විනිච්ඡයමත්ථසුතං⁴
අමරං අජරං අරජං අරුජං
අධිගච්ඡති සන්ත්පදං පත සො.

ඉති විනයවිනිච්ඡයෙ භික්ඛුනී-විහරිගකථා
සමත්තා.

1. K. සවිහරිතානමෙව. 2. P.S. පටිපජ්ජනං. 3. G. ජනස්ස.
4. P. විනයස්ස නිච්ඡය-

බකකකථා.

මහාවග්ග

මහාබකක.

පබ්බජිතකථා.

- 2444 සීලකඛකාදියුතෙතන පුහතකකෙතන දෙසිතෙ
බකකෙපි පවකකාමි සමාසෙන විනිවර්ගං.
- 2445 මාතරා අතනුඤ්ඤතං පිතරා වා පි භික්ඛුතො
හඤ්ඤකමමපුළුච්ඤා පබ්බාජෙන්නස්ස දුක්ඛං.
- 2446 උදෙසුසං¹ පරිපුච්ඡාය සයඤ්ඤ ව්‍යාවචො සියා
දහරො ආණ්පෙතබ්බො “පබ්බාජෙඤා”තයා”ති ව.
- 2447 උපජ්ඣායමුද්දියං² අවුතෙතා දහරො පහ
පබ්බාජෙති සචෙතං සො සයමෙවා පි වට්ඨති.
- 2448 සාමණෙරොපි වතතබ්බො දහරො නත්ති තත්ථ චෙ
“බණ්ඩසීමමිමං නෙඤා පබ්බාජෙඤා”තයා”ති ව;
- 2449 සරණාති පතෙතස්ස දුතබ්බාතෙව අතතතා;
ඵවමපි භික්ඛුතා යෙව ගොති පබ්බාජිතො නරො.
- 2450 පුරිසං භික්ඛුතො අඤ්ඤ පබ්බාජෙති³ න වට්ඨති;
ඉත්ථි භික්ඛුතිතො අඤ්ඤ පබ්බාජෙති³ න වට්ඨති.
- 2451 සාමණෙරොපි වා දුතුං සාමණෙරි⁴පි වා තථා
ආණ්ඤායා උභින්නමපි කාසායාති උග්ගන්ති තෙ.
- 2452 සයමෙව ව යං කිඤ්චි පබ්බාජෙන්නෙතන භික්ඛුතා
කෙසාපතයනං කඤ්චා පඨමං උදෙක පුත
- 2453 නභාපෙතනබ්බො සියා පුට්ඨ සංසිඤ්ඤා ගොමයාදිතා;
සරිරෙ පිලකා වා පි කච්ඡු වා තස්ස ගොන්නි චෙ
- 2454 මාතං යථා තිසං පුතතං න ඡගුච්ඡති සබ්බෙසා
නභාපෙතනබ්බාව යතිතා තථෙව අඡගුච්ඡතා.
- 2455 කසමා? පතෙතතකකාපි උපකාරෙන සාසනෙ
සො සද්ධ බලවස්තෙහො⁵ ගොතු’පජ්ඣායකාදිසු;
- 2456 විනොදෙඤා පනුප්පන්නං උක්කණ්ඨං කුලපුත්තකා
සික්ඛායො පරිපුරෙඤා තිබ්බාණං පාපුණන්ති හි;
- 2457 ගතිවුණ්ණෙන වා පච්ඡා වුණ්ණෙනාපි හඡ්ඡිද්දියා
සරිරං තස්ස සියඤ්ඤ⁶ උබ්බවෙඤා පුතපුතං.

1. P.S.B. උදෙසුසං. 2. B. යමපනුද්දියං. 3. G.B. පබ්බා
ජෙතුං. 4. D.K.S. සාමණෙණ. 5. P. බලවාස්තෙහො.
6. K. සබ්බං ව.

- 2458 හිඞ්ගකිං විනොදෙතා කාසායාති පතෙ'කතො
ආත්තිකබ්බත්තුං සතිං වා පි දුතබ්බාන'ස්ස¹ භික්ඛුනා.
- 2459 අථ හතෙව්ව වා තස්ස අදතා සයමෙව තං
අව්ඡාදෙති උප්පක්ඛායො වට්ඨනා'වරියොපි වා.
- 2460 නිවාසෙති අනාණතො සො පාරුපති වා සයං
අපතෙති තතො සබ්බං පුන දුතබ්බමෙව තං.
- 2461 භික්ඛුනා තු සහතෙත තථා ආණන්ධියාපි වා
දින්නං වට්ඨති කාසාමං; නාදින්නං පන වට්ඨති
- 2462 තස්සෙව සන්නකං වා පි; කා කථා අත්තසන්නකො
වතුපෙති තත්² භික්ඛු කාරාපෙතින උක්කුරිං.
- 2463 අඤ්ඤාං පග්ගහාපෙති දුතබ්බං සරණතතයං
පටිපාටිවසෙනෙව, න ව උප්පටිපාටියා.
- 2464 සවෙ එකපදං වා පි දෙති එකකකරමපි වා
පටිපාටිං විරජ්ඣිතා ගතිතඤ්ඤෙව න වට්ඨති.
- 2465 තිකබ්බත්තුං යදි වා දෙති බුද්ධිං-සරණමෙව වා
තථා සෙසෙසු වෙ'වමපි න දින්නාතෙව ගොන්ති හි.
- 2466 කතා'නුනාසිකානාති එකාබද්ධාති වා පන,
විව්ඡ්ඤා'ථ මහාති දුතබ්බාති විජානතා.
- 2467 උපසම්පදකම්මනතු එකතො සුද්ධියා සියා,
න ගොතෙව ව³ පබ්බජ්ජා උභතො සුද්ධියා විනා;
- 2468 තස්මා ආවරියෙතාපි තථ'නෙතවාසිකෙන⁴ පි
බු-ද්ධි-කාරාදයො වණණා ඤානකරණසම්පදං
- 2469 අභාපෙතොතන වත්තබ්බා පබ්බජ්ජාගුණමිව්ඡතා;
එකවණණවිනාසෙන පබ්බජ්ජා හි න රුහති.
- 2470 යදි සිද්ධාපි පබ්බජ්ජා සරණගමනතොව හි
දුතබ්බාන'ස්ස⁵ සිලාති පුරණත්ථාය භික්ඛුනා.

පබ්බජ්ජාකථා.

- 2471 උප්පක්ඛායමථාවරියං නිස්සාය වසනා සතා⁶
කත්තබ්බාතෙව වත්තාති පියසීලෙන භික්ඛුනා.
- 2472 ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං; දන්තකට්ඨ-මුබොදකං
දුතබ්බං තස්ස කාලෙන සවෙ යාගු හවිස්සති⁷
- 2473 යාගු තස්සු'පතෙතබ්බා සබ්බතො කුලතො පි වා.
පතෙත වත්තඤ්ඤා කාතබ්බං, වත්තං ගාමප්පවෙසතෙ.

1. P.K. දුතබ්බා තස්ස. 2. E.D.K. තථා 3. G.B. න ගොති
පන. 4. K. අථනෙත. 5. P.D.K.B.S. දුතබ්බා දස. 6. P.D.
B.K.S. පන. 7. E.D. යාගුං පිවිස්සති.

2474 විවරෙ යාති වත්තාති දිත්තාති හි මහෙසිනා
සෙනාසනෙ තථා පාදපිඨ-කඨලිකාදිපු

2475 එවමාදිති වත්තාති සබ්බාති පන රොගතො
වුට්ඨානගමනත්තාති සත්තතිංසසතං සිත්තං.

2476 වත්තගෙදෙන සබ්බත්ථ දුක්ඛචන්ත්‍ර පකාසිතං,
අනාදරවසෙනෙව අකරොන්ධංසං භික්ඛුනො.

උපජ්ඣායාවට්ඨසචන්තකථා.

2477 උපජ්ඣායසං විත්තාති තථා සද්ධිවිහාරිකෙ
සතං තෙරස ගොනෙතව තථනෙතවාසිකෙ පි ව.

සද්ධිවිහාරිකනෙතවාසිකචන්තකථා.

2478 පක්කනෙත වා පි විබ්භනෙත පක්ඛසඛිකන්තකෙ මනෙ
ආණ්ඩියා උපජ්ඣායා පසංගාති ව නිස්සයො.

2479 හොති ආවරිඤ්චාපි ඡධා නිස්සයහෙදනං:
පක්කනෙත වා පි විබ්භනෙත පක්ඛසඛිකන්තකෙ මනෙ,

2480 ආණ්ඩියා උභින්නමපි ධුරනිකෙඨපනෙ පි ව;
එකෙකස්ස උභින්නං වා නාලයෙ සති භිජ්ජති.

2481 උපජ්ඣායසමොධානගතස්සාපි ව භිජ්ජති;
දස්සනං සවණාඤ්චාති සමොධානං ද්දධා මයං.

2482 අද්ධිකස්ස ගිලානස්ස ගිලානුපට්ඨකස්ස ව
යාවිතස්ස න දෙසොව වසිතුං නිස්සයං විතා.

2483 ජානතා අත්තනො වෙව වනෙ ථාපුච්ඡාරතං
සභාගෙ දායකෝසනෙත වසිතුමපි ව වට්ටති.

නිස්සයපට්ටපසංගානකථා.¹

(පට්ඨසදුසකකථා.)

2384 කුට්ඨිං ගණ්ඨිං කිලාසිඤ්ච සොසිඤ්ච අපමාරිකං
තථා රාජහටං වොරං ලිඛිතං කාරහෙදකං*

2485 කසාහතං තරඤ්චෙව පුරිසං ලක්ඛණාහතං
ඉණ්ණාසිකඤ්ච දාසඤ්ච පබ්බාපේන්නස්ස දුක්ඛවං.

2486 ගත්ථවජ්ජනමලවජ්ජනං පාදවජ්ජනඤ්ච පුග්ගලං
කණ්ණකාසඬගුලිවජ්ජනං කණ්ණිරවජ්ජනමෙව ව

2487 කාණං කුණ්ණිඤ්ච බුජ්ජඤ්ච වාමනං එණගත්ථකං
බඤ්ජං පක්ඛගතං වෙව සීපදිං පාපරොගිතං

1. E.D.G.S.B.R. නිස්සයපසංගානකථා.

* කාරා ද්‍රව්‍යති බ්‍රහ්මකාරං.

- 2488 ජරාය දබ්බලං අකං බසිරසෙව මමනං.
පිඨසප්පිං තථා මුගං පබ්බරේනනස්ස දුක්ඛං.
- 2489 අතිදිස්සෝතිරස්සො වා, අතිකාලොපි වා තථා
අවේවාදුතො පි වා ටෙට්ඨතමබ්බොගතිදස්සනො,¹
- 2490 අතිථුලො, කිසො වා'තිමහාසිසො³පි වා තථා
අතිබුද්ධසිසෙතො'සතිතෙන³ දුතොපි වා
- 2491 කුට-කුටකසිසො වා, තථා දිබරසිසකො,
වේඨනාලිසමානෙන සිසෙන ව යුතො තරො,
- 2492 කප්පසිසො⁴ පි, පබ්බාරසිසො වා වජසිසකො,
තථා කණ්ණිකකෙසො වා ථුලකෙසොපි වා තථා
- 2493 පුති-තිලොමසිසො වා, ජාතිපණ්ණිරකෙසකො,⁵
ජාතියා තමබකෙසො වා තපේවා'දට්ඨසිසකො,⁶
- 2494 සිසලෝමෙකබ්ද්ධෙති භූමිකෙති දුතොපි වා,
සමබ්ද්ධසමුදො වා පි, තිලොමසමුදොපි වා,
- 2495 මහනා-බුද්ධ-තෙතො වා, තථා විසල්ලොවතො
කෙකරො වා පි, ගමහිරතෙතො: විසල්ලිකබුලො,⁷
- 2496 ජතු-මුසික-කණ්ණො වා ගජකණ්ණොපි වා පන
ජිද්ධමහතකකණ්ණො වා: තපේවා'දට්ඨකණ්ණකො,
- 2497 තථා වඞ්ඞිතකණ්ණො⁹ වා, පුතිකණ්ණොපි වා පන:
—සොනකාදිප්පහෙදොපි නායං පරිසද්ධිකො—
- 2498 අතිපිඞ්ගලතෙතො වා තථා නිප්පබ්බිකි වා,
අසසු-ග්ගරතෙතො වා පකකපුළුච්ඡිතලොවතො,
- 2499 තපේව ව මහානායකො අතිබුද්ධකායිකො,
තථා විපිටතාසො වා තරො කුටිලකාසිකො,
- 2500 නිව්වට්ඨසාපකාසො⁹ වා, සො වා පන මහාමුඛො,
වඞ්ඞි-භික්ඛාමුඛො වා පි මහාමට්ඨොපි වා පන
- 2501 තථා තනුක-මට්ඨො වා, විපුලතතර-මට්ඨකො.
මට්ඨවිජිතො පි උප්පකකමුඛො,¹⁰ ඵලමුඛො පි වා
- 2502 සබ්බතුණ්ඩො පි දග්ගකිමුඛො වා පන පුග්ගලො,
මහාදුන්නොපි අව්වනං, තථා අසුරදන්නකො,
- 2503 ගෙට්ඨො උපරිතො වා පි බති භික්ඛනාදන්නකො,
අදන්නො පුතිදන්නො වා අතිබුද්ධාදන්නකො,

1. E.K.S. මට්ට —. 2. P.K. අතිකිසො මහාසිසො. G.B.R. වාපිමහාසිසො. 3. K. අතිබුද්ධන සිසෙන. 4. R.G.D.B. කපි සිසො. 5. E.D.G.K.S.B. පණ්ණිරසිසකො. 6. E.K. ආවනන සිසකො. 7. P.E.B. විසමවකකලො. 8. D.S. වඞ්ඞිතකණ්ණො. G. කඞ්ඞිත —. 9. K. නිව්වට්ඨසාප. 10. P.B. උපකකමුඛො.

- 2504 යසස දන්තනතරෙ දන්තො කාලකදන්තසන්නිභො¹
සුමුමොව ධිනො, තඤ්ඤො පබ්බාචෙතුමපි චට්ඨති.
- 2505 යො මහාගනුකො පොසො, දිසෙත ගනුකා යුතො,
විපටිතගනුකො² වා පි, රසෙසත ගනුකා යුතො,
- 2506 නිමමස්ස-දඨිකො වා පි, අතිදිස්සගලොපි වා,
අතිරස්සගලො වා පි, භින්න-ගණ්ඩ-ගලො පි වා,
- 2507 තථා හට්ඨංසකුටො වා, භින්න-පිට්ඨි-උරො පි වා
සුදිස්ස-රස්ස-ගන්ඨො වා කණ්ඩු-කච්ඡු-සමායුතො,³
- 2508 මහානිසදමංසො වා උග්ගිතගුප්පමායුතො,
වාතණ්ඛිකො, මහාඋරු සඬ්ඝට්ඨකප්පණ්ණකො,
- 2509 භින්නජාණු, මහාජාණු, දිස්සජඤ්ඤා, විජඬ්ඤා,
විකටො වා පි, පණෙඤ්ඤා⁴ වා තථා උබ්බවිජිණ්ඨිකො,
- 2510 යට්ඨිජඤ්ඤා, මහාජඤ්ඤා, මහාපාදෙපි යො තරො,
තථා සිඬ්ඨිකපාදෙ⁵ වා, මහාපණ්ඨි පි වා පන,
- 2511 වඬ්ඤාපාදෙ තරො යො වා, ගණ්ඨිකඬ්ඤාලිකො පි වා,
යො පනඬ්ඤාබො⁶ වා පි, කාලි-සුචිතබො පි වා,
- 2512 ඉච්චවමාදිකං කිඤ්චි තරං පරිසද්දසකං
පබ්බාචෙන්නාසං භික්ඛුසං ගොති ආපනති දුක්ඛං.

පඤ්ඤාසකානිඨා.

- 2513 “සාමණේර”ජ්ජ මා බාද, මා භුඤ්ජ ව පිච්චා”ති ව
නිවාරෙන්නාසං ආහාරං ගොති ආපනති දුක්ඛං.
- 2514 “නිවාරෙස්සාමි ආහාරමි”ති වා පනතවිවරං
අන්තො නික්ඛිංතො සබ්බපයොගෙසු පි දුක්ඛං.
- 2515 දුබ්බවසාමණේරස්ස⁷ අනාචාරස්ස කෙවලං
දණ්ඩකමමං ගවෙ කන්ධා ගිතකාමෙන භික්ඛුකා
- 2516 යාගුං වා පන භුතනං වා දස්සෙති කිර භාසිතුං
“ආගටෙ දණ්ඩකමමෙ තං ලව්ඡසීද”න්ති චට්ඨති.
- 2517 අපරාධානුරූපෙන දණ්ඩකමමනතු කාරයෙ;
වාලිකා-සලිලාදිතමාහරාපනමෙව තං.
- 2518 සිසෙ වා නික්ඛිපාපෙතුං පාසාණාදිති කාතිවි
නිපජ්ජාපෙතුමුණෙහ වා පාසාණෙ භූමියා පි වා,

1. P.R.E.D. කාලකාදන්ත. 2. විපිටගනුකො. (සමන්තපාසාදිකා) 3. P. සමාගතො E.S. සමාගතො. K. සමාභිතො.
4. R.G.K. සපො. E.D.S.B. සපො. (සමන්තපාසාදිකා)
පණෙහා. 5. G.D.B. සඬ්ඝට්ඨකප්ප. E. සිඬ්ඝට්ඨකප්ප. 6. K.
පනඬ්ඝට්ඨකප්ප. 7. S. දුබ්බවත්තසං—

- 2519 උදකං වා පච්චෙසෙතුං න ච චට්ඨති භික්ඛුනො;
ඉධාචරණමත්තනතු දණ්ඩකමමං. පකාසිතං,

නිචාරණකථා.

- 2520 පනෙකාපකකමිකාසිත්තා චතුරො පනු'සුයකො
නපුංසකෙන පඤ්ච'තෙ පණ්ඩකා පරිදිපිතා.
2521 තෙසු ආසිත්තසුයානං පබ්බජ්ජා න නිචාරිතා,
ඉතරෙසනතු තිණ්ණමපි පණ්ඩකානං නිචාරිතා.
2522 වාරිතා යස්ස පබ්බජ්ජා නාසෙනබ්බොති සො මනො;
තිවිධෙ පන තෙ ඤාතො පබ්බාජෙනාස්ස දුක්ඛං.

පණ්ඩකකථා.

- 2523 ලිඛගන්තො ච සංවාසන්තො තදුග්ගස්ස ච
පේය්‍යසංවාසකො නාම තිවිධො පි පච්චිති.
2524 සග්ගෙව ච යො තත් පබ්බජ්ජා න ගණ්හති
භික්ඛුවස්සාති වා තෙව යථාබ්බසිමපි විඤ්ඤා.
2525 ලිඛගන්තො අයං ලිඛගමත්තස්ස ථෙතනො¹ සියා.
යො ච පබ්බජ්ජො හුත්වා භික්ඛුවස්සාති ගණ්හති
2526 සංවාසං සාදියන්තොව සංවාසන්තකො මනො.
'උග්ගන්තකො' චුත්තනායො යෙව්; යථාග ව:
2527 "රුජ-දුබ්භික්ඛ-කන්තාර-රොග-වෙරිභයෙහි වා
විවරාගරණන්තො වා ලිඛගමාදියතීධ යො
2528 සංවාසං නාධිවාසෙති යාව යො සුග්ගමානකො
පේය්‍යසංවාසකො නාම නාව එස න ච්චිති.

පේය්‍යසංවාසකකථා.

- 2529 "තිත්ථියො'ගං හවිස්ස"න්ති උපසම්පන්නභික්ඛු වෙ,
සලිඛෙගනෙ'ව යො යාති තිත්ථියානමුපස්සයං.
2530 ගච්ඡන්තො පදවාරෙන හොති ආපතති දුක්ඛං;
හොති තිත්ථි.පකකන්තො ලිඛෙග තෙසනතු නිසීතො.
2531 "තිත්ථියො'ගං හවිස්ස"න්ති කුසවිරාදිකම්පන
සග්ගෙව නිවාසෙති, සොපි පකකන්තකො සියා.
2532 නග්ගො ආජීවකාදීනං ගන්ත්වා තෙසං උපස්සයං
උඤ්චාපෙති සචෙ කෙසෙ, වතානා'දියතීධ වා

1. R.G. ථෙතනො.

- 2533 මොරපිඤ්ඤාදිකං තෙසං ලිඛිතං ගණනාති වා සචේ
සාරතො වෙති¹ වා තෙසං පබ්බජ්ජං ලද්ධිමෙව ව,
2534 හොති තිත්ථිපකකන්නා, න පනත'ස විච්චවිති.
තඤ්ඤා ගවර්තො චුත්තං පදවාරෙත දුක්ඛං.
2535 චුත්තො අනුපසම්පන්නවසෙත ථෙය්‍යවාසකො;
තථා තිත්ථිපකකන්නො උපසම්පන්නභික්ඛා.

තිත්ථිපකකන්නකථා.

- 2536 නාගො වා පි සුප්පණ්ණො වා යතෙති සත්තකා පි වා ඉධ
තිරවර්තනගතො චුත්තො පබ්බාජෙත්තුං න වට්ඨති.

තිරවර්තනගතකථා².

- 2537 පඤ්ඤානන්තරිකො³ පොසෙ පබ්බාජෙන්නස්ස දුක්ඛං.
උගතොඛ්‍යඤ්ඤානඤ්ඤා'ව තථා භික්ඛුර්දුසකුං.
2538 එකතො උපසම්පන්නං භික්ඛුරිතංතු සන්තික
දුසෙත්වා පන සො තෙව භික්ඛුර්දුසකො සීයා.
2539 සචේ අනුපසම්පන්නදුසකො,⁴ උපසම්පදං
උගතෙව ව පබ්බජ්ජං; සා ව තෙව පරාජිතා.⁵

එකාදස-අභබ්බපුගගලකථා.

- 2540 නු'පසම්පාදනීයොව අනුපජ්ඣායකො නරො,
කරොතො දුක්ඛං හොති; න කුප්පති සචේ කතං.
2541 කුප්පතීති වදන්තො'කො, න ගහගබ්බමෙව නං.
සෙසෙසු පි අයං ඤෙය්‍යො න යො සබ්බත්ථ විඤ්ඤානා.
2542 උපසම්පදකම්මස්ස අභබ්බා පඤ්ඤා විසති,
අජාතිත්වා කතො වා පි ඔසාරො නාසනාරහො.
2543 හත්ථජින්නාදි-ඤ්ඤාසික කුට්ඨි-ආදී ව තෙරස
අප්පත්තො භොසමොසාරො; කතො වෙ පන රුහති.
2544 එකුපජ්ඣායකො හොති, හොන්ති ආචරියා තයො,
උපසම්පදපෙඛා ව හොන්ති ද්වෙ වා තයො පි වා
2545 තීති ආචරියෙගෙව එකතො අනුසාවනං
ඔසාරෙත්වා කතං කම්මං න ව කුප්පති, කප්පති.
2546 එකුපජ්ඣායකො හොති, ආචරියො තථේ'කකො,
උපසම්පදපෙඛා ව හොන්ති ද්වෙ වා තයො පි වා
2547 අනුපුබ්බෙන සාවෙත්වා තෙසං නාමනතු තෙන ව
එකතො අනුසාවෙත්වා කතමපි න ව කුප්පති.

1. P. වෙව. G D.S.B.R. වෙති. 2. P. තිරවර්තනකථා. 3. B D.
නන්තරියො. 4. P.K.B.S. අනුපසම්පන්නදුසකො 5. G.B.K.R.
සො ව තෙව පරාජිතො.

- 2548 තානුපඤ්ඤායකෙනාපි තානාවරියකෙන ව
අඤ්ඤාමඤ්ඤානුසාදෙනා කතං කම්මඤ්ඤා¹ වට්ඨති:
2549 සමනො නිසසපේරස්ස අනුසාවෙනි සිස්සකං,
නිස්සො සුමනපේරස්ස අනුසාවෙනි සිස්සකං.
2550 තානුපඤ්ඤානෙතෙව එකෙනාවරියෙනි² ධ
උපසම්පදා පටිකම්මනා චුද්ධතා³ දිව්වබ්බුතා.

මහාබකිකකථා.

(උපොසථවකික.)

(සීමාකථා.)

- 2551 බඬාබඬාවසෙනෙව සීමා නාම දුට්ඨා මතා.
නිමිත්තෙන නිමිත්තනතු ගහෙනා පත සම්මතා
2552 අයං සීමාවිපතති¹ එකාදසති වජ්ජතා
බඬා නාම සියා සීමා සා² නිසම්පතතිසංයුතා.
2553 බණ්ඩ-සමානසංවාසාවිප්පවාසාදිගෙදතො
ඉති බඬා තිබා චුතතා. අබඬා පි තිබා මතා:
2554 ගාමනො, උදකුකෙඛපා, සත්තබ්බන්තරතො පි ව.
තත්ථ ගාමපරිවේෂදො ගාමසීමා ති චුච්චති.
2555 ජාතස්සරෙ සමුද්දො වා නදියා වා සමන්තතො
මජ්ඣිමස්සුදකුකෙඛපො උදකුකෙඛපසඤ්ඤිතො.
2556 අගාමකෙ අරඤ්ඤා තු සතෙතවබ්බන්තරා පත
සමන්තතො අයං සීමා සත්තබ්බන්තරනාමකා.
2557 එකං අබ්බන්තරං චුතතං අට්ඨවිසතිහත්ථකං.
ගුඵකෙඛපතයෙනෙව උදකුකෙඛපකා මතා.
2558 ඉමා ථෙව පත සීමායො වඩ්ඪන්ති පරිසාවසා;
අබ්බන්තරදකුකෙඛපා ඩිතොකාසා පරං සිග්ගං.
2559 ඩිතො අනෙතො-පරිවේෂදො³ හත්ථපාසං විහාය වා
තත්තකං අනතිකකම්ම පරිවේෂදමපි වා පරං
2560 ඩිතො කම්මං විකොපෙති ඉති අට්ඨකථානයො;
තස්මා සො හත්ථපාසෙ වා කාතබ්බො බති වා පත.
2561 බඬසීමාය සණ්ඨානං නිමිත්තං දිසතිත්තකං
ඤ්ඤා පමාණං සොධෙතා සීමං බකෙය්‍ය පණ්ඨිතො.

- 2562 තිකොණං චතුරස්සඤ්ච චට්ඨඤ්ච පණ්ඩුපමං.
විතාන-ධනුකාකාරං මුද්දිග-සකට්ඨපමං.
- 2563 පබ්බතං වන-පාසාණං රුක්ඛං මග්ගඤ්ච චම්බකං.
උදකඤ්ච නදිං වාතී තිම්බතාන'ඨා දීපගෙ.
- 2564 තෙසු තිණ්ණි තිම්බතානි ආදිං කචා සමන්තතො.
තිම්බතානං සතෙතාපි බ්බ්බුමපන චට්ඨති.
- 2565 තියොජ්නපරා සීමා උක්කඨාතී පභාසිතා;
එකවීසති-භික්ඛුනං ගණනතී ගෙට්ඨිමා මතා.
- 2566 උක්කඨාතීයපි උක්කඨා ගෙට්ඨිමායපි ගෙට්ඨිමා
එතා ඥෙපි අසීමාති චුත්තා ආදිච්චබ්බුතා.
- 2567 තිම්බතමපන කිත්තෙතා සබ්බමෙව සමන්තතො.
පච්ඡා ඤාතද්දතියෙන සීමං බ්බ්බුමරහති.
- 2568 බ්බ්බුතා'නන්තරං පච්ඡා විවරාවිප්පවාසකං.
සමන්තතිතාන බ්බ්බා සා'විප්පවාසාති චුච්චති.
- 2569 නදි-සර-සමුද්දෙසු සීමං බ්බ්බති චෙ පන
ත වො'සරති¹, තෙනෙ'ව අසීමාති. ජනො'බ්බුති.

සීමාකථා.

- 2570 දින-කාරක-කත්තබ්බාකාරානඤ්ච වසා පන
තචෙචු'පොසථා චුත්තා බ්බ්බුතාදිච්චබ්බුතා.
- 2571 වාතුද්දසො පණ්ණරසො සාමග්ගී ච උපොසථො
දිවසෙතෙව නිද්දිට්ඨා තයොපෙ'තෙ උපොසථා.
- 2572 සඤ්ඤ² උපොසථො චෙව, ගණ්ණ³ පුග්ගලුපොසථො,
කාරකානං වසෙතෙව. තයො චුත්තා උපොසථා.
- 2573 සුත්තද්දසාභිධානො ච, පාරිසුද්ධිඋපොසථො,
අධිට්ඨානොති⁴ නිද්දිට්ඨා තයො කමෙමනුපොසථා.
- 2574 සබ්බස්ස පාතිමොක්ඛාව⁵ පාරිසුද්ධි ගණස්ස ච
අධිට්ඨානමපේ'කස්ස නිද්දිට්ඨං පන සජ්ඣතා.
- 2575 පාතිමොක්ඛස්ස උද්දෙසා පඤ්ච චුත්තා මගෙසිතා:
නිද්දනං උද්දිසිතාන සාවෙතබ්බනතු සෙසකං;
- 2576 අගමෙව තයො ඤෙදයො සෙසෙසුපි ච විඤ්ඤානා;
චත්තාරො භික්ඛුතිනඤ්ච උද්දෙසා නට්මෙ⁶ පන.
- 2577 පාතිමොක්ඛස්ස උද්දෙසා⁷ කාතබ්බාව උපොසථො,
අන්තරායං චිතා චෙව⁸ අනුද්දෙසො නිවාරිතො.

1. P.B.S. න වොසරති. 4. G.B. සංඝ. 3. G.B ගණ.

4. P. අධිඨානානති. 5. P. පාතිමොක්ඛාව. 6. D.B. නවධා.

7. P. උද්දෙසං. 8. G.D.K.B.S. චෙවච. E. චෙවච.

- 2578 ඵෙරොව ඉසාරො තස්ස “ඵෙරාධෙය්”නති පාඨනො;
අවිත්තනෙනන අජ්ඣිට්ඨො යස්ස සො පන චිත්තති.
- 2579 උද්දිසනෙන සමප්පා වා ආගච්ඡන්ති සචෙ පන
උද්දිට්ඨං තං සුඋද්දිට්ඨං සාවෙනබ්බනතු සෙසකං.
- 2580 උද්දිට්ඨමනෙන භික්ඛුනං පරිසාය්”ට්ඨිතාය වා
පාරිසුද්ධිං තු කාතබ්බා මුලෙ තෙසං; සචෙ බහු
- 2581 සමමජ්ජනං පදීපෙතං පඤ්ඤාපෙතුමපනාසනං.¹
විනිද්දිට්ඨස්ස² ඵෙරෙන අකරොන්නස්ස දුක්ඛං.
- 2582 කතා සමමජ්ජනං³ දීපං ඨපෙතා උදකාසනං⁴
ගණඤ්ඤාතිං ඨපෙතා ව කන්තබ්බා ති’හුපොසථො.
- 2583 පුබ්බත්ථං සමාපෙතා අධිට්ඨෙය් පනෙ’කතො;
තො චෙ අධිට්ඨගෙය්ස්ස හොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 2584 අධිමෙත ව වග්ගෙන, සමග්ගෙන අධිමමනො,
තථා ධම්මෙන වග්ගෙන, සමග්ගෙන ව ධම්මනො,
- 2585 උපොසථස්ස එතාති කම්මානිති ජිනොබ්බි;
චතුස්සපි පනෙ’නෙසු චතුස්සං ධම්මකං මතං.
- 2586 අධිමෙතති’ධ වග්ගො හි කන්තො චෙත්ථපොසථො?
වසන්ති එකසීමායං චිත්තාරො යත් භික්ඛුනො
- 2587 එකස්ස පාරිසුද්ධිං තෙ ආනයිතා තයො ජනා
කරොන්ති පාරිසුද්ධිඤ්ඤා අධිමො වග්ගපොසථො.
- 2588 අධිමෙත සමග්ගො හි: චිත්තාරො භික්ඛුනෙ’කතො⁵
කරොන්ති පාරිසුද්ධිඤ්ඤා සමග්ගො හොත’ධම්මනො.
- 2589 ධම්මෙන පන වග්ගො හි කන්තො සො උපොසථො?
වසන්ති එකසීමායං චිත්තාරො යත් භික්ඛුනො
- 2590 එකස්ස පාරිසුද්ධිං තෙ ආනයිතා තයො ජනා
පාතිමොක්ඛුද්දිසන්ති චෙ⁶ වග්ගො ධම්මෙනුපොසථො.
- 2591 ධම්මනො හි සමග්ගො සො: චිත්තාරො භික්ඛුනෙ’කතො
පාතිමොක්ඛුද්දිසන්ති’ධ සමග්ගො ධම්මනො මතො.
- 2592 වග්ගෙ සමග්ගෙ වග්ගොති සඤ්ඤානො විමතිස්ස වා
උපොසථං කරොන්නස්ස හොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 2593 ගෙද්ධිප්පායනො තස්ස හොති ථුලලව්වයමපන;
වග්ගෙ සමග්ගෙ තා’පත්ති, සමග්ගොති ව සඤ්ඤානො.

1. P.G.B. දකාසනෙ. E.S.D.R දකාසනං. 2. K. නිද්දිට්ඨස්සච.
3. P.B. සමමජ්ජනිං. 4. G.B. උදකාසනෙ. 5. භික්ඛුනො+
එකතො, (විකා) 6. E.D.G.B. — ද්දිසනෙන තෙ.

- 2609 වසුපගමනං වා පි ජානං අනුපගව්ණනො
තෙමාසමවසිතා වා වරනාසා පි දුක්කවං.
- 2610 රුක්කසා සුසිරෙ ජනෙන වාටි-ජවකුටිසු වා
අපේකාකාසෙ පි වා වසාං උපගනතුං න වට්ඨති.
- 2611 වසාවේෂ්ඨෙ අනාපතති අනාරායො සවෙ සියා.
ජිනවසාසා භික්ඛුසා වාරිතාව පවාරණා.
- 2612 මාතාපිතුනං¹ පන දසානන්ධං
පඤ්චනාමන්ධෙ සහධම්මිකානං
දවස්සං ගිලානං, තදුපට්ඨාකානං,
හතතාදි තෙසං පරියෙසනන්ධං,
- 2613 තපා'නභිරහිං ගනවා වූපකාසෙසාමුට්ඨිතං.
දිට්ඨිං වා තසා කුක්කුච්චං විනොදෙසාමගනති වා,
- 2614 එවං සත්තාහකිලේචන භික්ඛුතා විනාසාදානා
අපෙසිතෙ පි ගනාබ්බං පගෙව පභිතෙ පන.
- 2615 වසාං උපගතෙනෙ'න්ධ අතිමනතිභික්ඛුතා
ධම්මසා සවණන්ධං ගනතුමපන න වට්ඨති.
- 2616 “අසුකං නාම දිවසං සනතිපාතො හිසසති”
ඉවේච්චං කතිකා පුබ්බං² කතා වෙ පන වට්ඨති.
- 2617 බොවිසාමි රජ්ජාමි හණ්ඩකනති න වට්ඨති;
සවා'වරිසුපජ්ඣායා පභිණනති ව වට්ඨති.
- 2618 උදෙසාදිනමන්ධං ගනතුං තෙව ව වට්ඨති.
ගරුකං දසානන්ධං ගනතුං ලබ්භති පුග්ගලො.
- 2619 සවෙ ආවරියො “අජ්ජ මා ගව්ණාහි”ති භාසති,
රතතිවේෂ්ඨෙ අනාපතති හොතිති පරිදිපිතා.
- 2620 යසා කසාපි ඤාතිසා උපට්ඨාකකුලසා වා
ගව්ණනො දසානන්ධං රතතිවේෂ්ඨෙ ව දුක්කවං.
- 2621 “ආගම්සාමි අපේච ගනවා'හං ගාමක”නති ව
සවෙ පාපුණ්ණිතුං ඉව්චං න සකෙකාතෙව වට්ඨති.
- 2622 වජ්ජෙ සන්ධෙපි නාවායං තිසු ධාතෙසු භික්ඛුතො
වසාවේෂ්ඨෙ අනාපතති, පවාරෙතුඤ්ච වට්ඨති.
- 2623 සති පච්චයවෙකලෙ සරිරාපාසුතාය වා
එසෙව අනාරායොති වසාං ඡේතාපි පකකමෙ

1. P. පිතුනං. 2. P. පුබ්බං.

- 2624 යෙන කෙන'නාරායෙන වසං නොපගතො හි යො
දුතියා උපගනාබ්බා ජිනාවසෙසං වා පන.¹
- 2625 වසං අනුපගනවා වා තදහෙ'ව ව ගව්ඡති,
බ්බිඤ්ඤා එව සත්තාහං උපගනවාපි වා පන
- 2626 විතිනාමෙති වෙ, තස්ස පුරිමා.පි ත විජ්ජති;
පටිස්සවෙ ව භික්ඛුස්ස හොති ආපනති දුක්ඛං.
- 2627 වසං පනු'පගනවා ව² නුඨපෙතො පතාරුණං
ගව්ඡතො පන සත්තාහකරණීයෙන³ භික්ඛුතො
- 2628 අනෙතා යෙව ව සත්තාහං නිවත්තනනස්ස තස්ස තු
අනාපනති හි; කො වාදෙද වසිතො බ්බි ගව්ඡතො.
- 2629 "වසිස්සාමිධ වසං"නති ආලයො යදි විජ්ජති,
නොපෙත'සතියා වසං, තෙන සෙනාසනල්පන
- 2630 ගතිතං සුගතිතං හොති, ජිනාවසෙසං ත හොති සො;
ලහතෙ'ව පවාරෙතුං; ත දෙසො කොචි විජ්ජති.
- 2631 ඉමසමිං විහාරෙ තෙමාසං ඉමං⁴ වසං උපෙමි"ති
නිව්ජාරිතෙ ව තික්ඛනතුං වසං උපගතො සියා
- 2632 ආදිනතු තවමිං කතො ගන්තුං වට්ඨති භික්ඛුතො;
ආගව්ඡතු ව පව්ජා සො මා වා දෙසො ත විජ්ජති.

වස්සුපනාසිකාකඛකිකාකඛා.

(පවාරණකඛකික.)

- 2633 වාතුද්දසි පඤ්ඤාදසි සාමග්ගි ව පවාරණං
තෙමාචි දො'කවාචි ව, සබ්බෙ ව ගණ-පුග්ගලෙ,
- 2634 එතා පන මුනිඤ්ඤා වුත්තා නව පවාරණං.
තීණි කම්මාති මුඤ්ඤිතො අනෙතෙ'ව පවාරයෙ.
- 2635 පුබ්බකිච්චං සමාපෙතො පතනකලෙ සමාතිතෙ⁵
ඤ්ඤාතිං යපෙතො සබ්බෙත කාන්තබ්බා හි පවාරණං.
- 2636 පවාරෙතොසු ථෙරෙසු නිසීදෙය්‍ය තමො පන
සයං යාව පවාරෙය්‍ය තාව උකකුට්ඨං හි සො.
- 2637 ඤාතං වතො පවාරෙය්‍යං වත්තාරො වා තයොපි වා
පුබ්බකිච්චං සමාපෙතො⁶ එකාවාසෙ වසන්ති වෙ.
- 2638 අඤ්ඤාමඤ්ඤං පවාරෙය්‍යං විතා ඤාතං දුමෙ ජනා.
අබ්බිමෙය්‍ය පනෙ'කොපි; සෙසා සබ්බපවාරණං.

1. E.D.G.B. පුන. 2. B වා. K.G.E. ව. 3. E. කරණෙනෙව.

4. P.K.B. ඉධ. 5. R. සමාපිතන. 6. K. සමාතිතො.

- 2639 පචාරිතෙ ව සඛිසසම්. කරෙය්'තාගතො¹ පන
අවුතො² ජිනාවසොසා වා පාරිසුද්ධිඋපොසථං.
- 2640 පඤ්ච යසම්. පතා'වාසෙ චත්තාරො වා තයො පි වා
ඵකෙකස්ස හරිත්වාන සමණා තෙ පචාරණං.
- 2641 අඤ්ඤමඤ්ඤං පචාරෙන්නි සචෙ ආපන්නි දුක්ඛං.
සෙසං උපොසථෙ චුත්තනගෙතිධ නගෙ චුධො.
- 2642 පාරිසුද්ධිපදනෙන සමපාදෙනත්තනො සුචිං;
ඡන්දෙනෙහ සඛිසස්ස සබ්බං සාධෙති, ත'ත්තනො;
- 2643 තස්මා පන උභින්නමපි කිච්චසිද්ධාත්මෙවිධ
පාරිසුද්ධිපි දුතබ්බා ඡන්දං දෙනෙත්තන භික්ඛුතා.
- 2644 ඡන්දෙ'තෙන බහුත්තමපි භාතබ්බො පාරිසුද්ධි පි;
පරමපරාගථො ඡන්දෙ න ගච්ඡති විසුද්ධියා.³
- 2645 ඡන්දං⁴ වා පාරිසුද්ධිං වා ගහෙත්වා වා පචාරණං
සාමණෙරාදිභාවං වා පටිජානෙය්‍ය භාරකො
- 2646 සචෙ සො සඛිසමප්පඤ්චා විබ්භමෙය්‍ය මරෙය්‍ය වා
තා'ගථසෙඤ්ච'ව තං සබ්බං; පඤ්චා චෙවං සියා ගවං.
- 2647 සඛිසමප්ඤ්චා පමනො වා සුත්තො වා ඛිත්තවිත්තකො
තා'රොචෙති අත්තාපන්නි; හොති සඤ්චිච්ච දුක්ඛං.
- 2648 යෙ තෙ විපස්සනායුත්තා රතතින්ද්‍රවමතන්ද්‍රතා
සුබ්බරත්තාපරරත්තං විපස්සනපරායණා.
- 2649 උද්ධථාසුචිභාරාතං සියා න පරිහාති ති.
පචාරණාය සඛිගාහො චුතො තාත්තිකමාසකෙ.

පචාරණකඛිකකථා.

(චම්මකඛිකක)

- 2650 ඵලකාජ-මිගානනතු වමමං වට්ඨති භික්ඛුනො
රොගිතෙණි-කුරුඛගානං⁴ පසදං-මිගමාතුයා;
- 2651 ථපෙත්වා වමමමෙනෙසං අඤ්ඤං දුක්ඛවචන්ත්‍රිකං.
ථවිකොපාගතෙ සබ්බං වමමං වට්ඨත'මාත්‍රසං.
- 2652 වට්ඨන්ති මජ්ඣිමෙ දෙසෙ න ගණ්ඨගණ්ඨපාගනං⁵;
වට්ඨන්ති අත්තො-ආරාමෙ, සබ්බත්ථාපි ව රොගිනො.
- 2653 සුච-බලලකබ්බො ව තථෙව පාලිගුණ්ඨිමා
තුලපුණ්ණා න වට්ඨන්ති සබ්බනිලාදයො පි ව.

1. G.B. අනුගතො. 2. P.G.E.K.S.B. අවුතො. (විකා:
අවුතොති පච්ඡිකාය උපගතො.) 3. B.D. විසුඛි වා.
4. P.S. කුරුඛගානං. 5. P. පාගනං.

- 2654 විත්‍යා උපාහතා මෙණ්ඩවිසාණ්‍යපමවට්ඨිකා¹
න ව වට්ඨනති මොරස්ස පිඤ්ඤාන පරිසිබ්බිතා.
- 2655 මජ්ඣාර-කාලකොථාක²-සිහ-ව්‍යංග්‍යද්ද³-දිපිතං
අජ්ඣස්ස ව චමෙත න වට්ඨනති පරිකබ්බතා
- 2656 පුට්ඨං අපනෙත්වා වා ඡිඤ්ඤා⁴ වා පි සබ්බසො
වණ්ණහෙදං තථා කත්වා ධාරෙතබ්බා උපාහතා.
- 2657 සබ්බාපි සත ධාරෙත්තුං න ව වට්ඨනති පාදකා,
ඨපෙත්වා තත්ථ පස්සාව-වච්චාවමන-පාදකා.
- 2658 ආසඤ්ඤෙව්ව පලලඛකං උච්චාසයනසඤ්ඤිතං
අතිකකන්තප්පජාණනතු සෙවමානස්ස දුක්ඛං.
- 2659 ගොණකං කුත්තකං විතතං පටිකං පටලිකමපි ව
ඵකන්තලොමිං විකතිං⁵ තුලිකං උද්දලොමිකං
- 2660 කට්ඨස්සමපන කොසෙය්‍යං හත්ථි-අස්ස-රථත්ථරං
කාදලිමිගපවරපච්චත්ථරණකමපි ව
- 2661 හෙට්ඨා රත්තවිතානස්ස ද්විධා රත්තප්පධානකං
අකපටියමිදං සබ්බං, දුක්ඛං පරිභුඤ්ඤානො.
- 2662 හෙට්ඨා අකපටියෙ පච්චත්ථරෙ සති න වට්ඨති.
උඨං සෙතවිතානමපි; තස්මිං අසති වට්ඨති.
- 2663 ආසඤ්ඤෙව්ව පලලඛකං ඨපෙත්වා තුලිකමපි ව
සෙසමපන ව සබ්බමපි ලහනෙ⁶ ගිහිසන්තකං.
- 2664 ධම්මාසනෙ අනාපතති භන්තගෙහපි නිසීදිත්තුං,
භුමමත්ථරණකෙ තත්ථ සතිතුමපි ව වට්ඨති.

වමමකබ්බකකථා.

(හෙසජ්ජකබ්බක.)

- 2665 චුත්තා ගහපතිස්සාපි සමමතු'ස්සාවනන්තිකා⁷
ගොතිසාදිති කප්පා ති⁸ චතස්සො ගොන්ති භූමියො.
- 2666 සඛ්ඤස්ස සන්තකං ගෙහං සන්තකං භික්ඛුතොපි වා
කපටියමපන කාතබ්බං සහසෙය්‍යප්පගොණකං.
- 2667 ඨපෙත්වා භික්ඛුමඤ්ඤෙහි දින්නං කපටියභූමියා
අත්ථාය සන්තකං තෙසං ගෙහං ගහපතෙවි'දං.
- 2668 සා හි සමුත්තිකා නාම යා හි සබ්බෙසන සම්මතා;
කමමාවමමත්ථා වා වට්ඨතෙවා'පලොකකං.

1. P. වණ්ඩිකා. K.B.S. වඬිකා. 2. P.G.B.S.D. කාලකාථාක.
3. G. ව්‍යංග්‍යවර්. 4. B. ඡිඤ්ඤා. 5. B. ලොමිවිකති. 6. D.K.B.
ලහනෙ. 7. P.B.S. සමමතුස්සාව. 8. P.D.G.B. කපටියා.

- 2669 පඨමිට්ඨක-පාසාණ-ඵමහාදිට්ඨපතෙ පන
“කප්පියකුට්ඨං කරොමා”ති වදනෙනති සමනතතො.
- 2670 උක්ඛිපිතා ඨපෙතෙනසු ආමසිතා පරෙසු වා
සයමෙවු’ක්ඛිපිතා වා ඨපෙයසු’සාමනනනිකා.
- 2671 ඉට්ඨකාදිපතිට්ඨානං භික්ඛුනං වදනවපන
වාමාය පරියොසානං සමකාලනතු වට්ඨති.
- 2672 ආරාමො අපරික්ඛිනෙතා සකලො’භුය්‍යතො පි වා
දුට්ඨො පි හි විඤ්ඤති ගොනිසාදි ති වුච්චති.
- 2673 එතා පන වතස්සොපි හොනති කප්පියභුමියො
එත්ථ පක්කඤ්ච වුත්ථඤ්ච සබ්බං වට්ඨති ආමිසං.
- 2674 උසාමනනනිකා යා සා ඵමහාදිසු පතිට්ඨිතා
ඵමහාදිසුපතිතෙසු තදඤ්ඤෙසුපි තිට්ඨති;
- 2675 අපතිතෙසු සබ්බෙසු සීයා ජතිතවත්තකා.
ගොනිසාදි පරික්ඛිතතා; සෙසා ඡදනතාසතො.
- 2676 භික්ඛුං ඨපෙතා අඤ්ඤෙසං හත්තො ව පටිග්ගහො
තෙසං ව සන්තිධි¹ අනෙතා-වුත්ථං භික්ඛුස්ස වට්ඨති.
- 2677 භික්ඛුස්ස භික්ඛුතීයා වා සන්තකං සබ්බිකමපි වා
අනෙතා-වුත්ථඤ්ච පක්කඤ්ච උභින්නං න ව වට්ඨති.
- 2678 අකප්පකුට්ඨයා වුත්ථ²-සප්පිආදිවිමිසසීතං
“අනෙතා-වුත්ථ”නති නිද්දිට්ඨං පඨමං කාලිකඤ්චයං.
- 2679 තෙතෙව සප්පිආදිති භික්ඛුතා³ යාවජ්චිකං
පක්කං තං පන සත්තාහං වට්ඨතෙව තීරාමිසං.
- 2680 සවෙ ආමිසසංසට්ඨං පක්කං තං⁴ පරිභුඤ්ජති⁴
අනෙතා-වුත්ථඤ්ච භියොපි සාමපාකඤ්ච⁵ භුඤ්ජති.
- 2681 යාවකාලිකමාහාරො පානකං යාමකාලිකං;
සත්තාහකාලිකං තාම සප්පිආදිකපඤ්චකං
- 2682 සෙසමපන හළිඤ්දිහෙසජ්ජං යාවජ්චිකං;
චතුරා කාලිකා වුත්තා; උදකං ගොත’කාලිකං.
- 2683 පටිග්ගහවසෙතෙව කාලාතීතා තිකාලිකා
හොනති දෙසකරා භුත්තා; අභුත්තං තතියමපි ව.
- 2684 අමබ්බං ජමිබ්බ ව වොවඤ්ච මොවඤ්ච මබ්බ මුද්දිකා
සාලු ඵාරාසකඤ්චාති පානකං අට්ඨාමා මතං.

1. E.D.K.S. සන්තිධිං. 2. P.B. වුත්ථං. 3. D. භික්ඛුතො.

4. G.D.B. භුඤ්ජති අත්තතා. 5. සාමපක්කඤ්ච.

- 2685 පාතකත්ථමනුඤ්ඤානං ඵලං පකකඤ්ඤා ආමකං;
පාතගෙතු පටිකඛිනෙතා සවජ්ජිකපටිග්ගහො.
- 2686 අච්චපකකං සුභොට්ඨො මද්දිකා උදකෙ පත
පච්ඡා පරිසංචං කකා පාදාං වට්ඨති පාතකං.
- 2687 වට්ඨතා'දිව්වපාකනතු,¹ අභිපකකං න වට්ඨති;
ඵසෙව ච නයො සෙසපාතකෙසු පි දීපිතො.
- 2688 පුප්ඵ-පතන-ඵල'වජ්ජනං වතතාරො පතිමෙ රසා
අනුඤ්ඤාතා ඉමානට්ඨපාතාති අනුජානතා.
- 2689 සබ්බො පුප්ඵරසො වුතෙතා මධුකස්ස රසං විනා
සබ්බො පතතරසො වුතෙතා පකකාධාකරසං විනා;
- 2690 සතතානං සානුලොමානං ධඤ්ඤානං ඵලජං රසං
ඔපෙකා'නුමතො සබ්බො විකාලෙ ඵලජො රසො.
- 2691 යාවකාලිකපතනානමපි සීතුදකෙ තතො
මද්දිකා'දිව්වපකෙකාපි² විකාලෙ පත වට්ඨති.
- 2692 තාලඤ්ඤා නාලිකෙරඤ්ඤා පතසං ලබ්බජමපි ව
තිප්පසාලාබ්බ-කුමභණ්ඩි³ තථා පුස්සඵලමපි ව
- 2693 ඵවමෙලාලකං වා'ති නවෙතාති ඵලාති හි
අපරණණඤ්ඤා සබ්බමපි සතතධඤ්ඤානුලොමිකං.
- 2694 බදරං තිබ්බරු සෙල්ලු⁴ කොසමබං කරමද්දකං⁵
මාතුලුඛං-කපිත්ථඤ්ඤා වෙතන-විඤ්ඤාඵලමපි ව⁶
- 2695 ඵලානං ඵවමාදිනං බුද්දකානං රසො පත
අට්ඨපානානුලොමනතා තිද්දිට්ඨො අනුලොමිකෙ
- 2696 සානුලොමස්ස ධඤ්ඤාස්ස ඔපෙකා ඵලජං රසං.
අඤ්ඤා ඵලරසො තත්ථි අයාමකාලිකො ඉධි.

භෙසජ්ජකඛිකිකකථා.

(කඛිනකඛිකික.)

- 2697 භිකූනං වුත්ථස්සානං කඛිනත්ථාරමබ්බි
පඤ්ඤානං ආතිසංසානං කාරණා මුතිපුබ්බවො.
- 2698 ත උලලිඛිතමතතාදි-වතුච්ඡති-වජ්ජනං
විවරං භිකූනා'දාය උඤ්ඤා පුරාණකං.

1. G.B. පකකං තං. 2. P.G. පාකොපි. 3. P.B. කුමභණ්ඩං.

4. P.G.K. තිබ්බරු සෙල්ලු. 5. E.D.K.S. කරමද්දකං. 6. P.
වෙතනං-.

- 2699 නවං අබ්බිතිනිව වත්තබ්බං චවසා පුත:
“ඉමිනා’නතරවාසෙන කසිනං අත්ථරාමි”ති,
2700 චුතෙන තිකඛතභූමිවෙවං කසිනං හොති අත්ථනං:
සඛසං පනු’පසඛකමම ආදාය කසිනං ඉති
2701 “අත්ථනං කසිනං හතෙන සඛසස්ස අනුමොදථ,
බමමිකො කසිනත්ථාරො”වත්තබ්බං තෙන භික්ඛුනා.
2702 “සු-අත්ථනං තයා හතෙන සඛසස්ස කසින”වුපුත
බමමිකො කසිනත්ථාරො අනුමොදාමි”ති’රයෙ.
2703 කසිනස්ස ව නිං මූලං? නිං චන්ද්‍ර? කා ව භූමියො?
කතිබමමවිදො භික්ඛු කසිනත්ථාරමරහති?
2704 මූලං එකං; සියා චන්ද්‍ර නිවිධං; භූමියො ඡ ව.
අට්ඨබමමවිදො භික්ඛු කසිනත්ථාරමරහති.
2705 සඛෙසා මූලනති නිද්දිට්ඨං. චන්ද්‍ර¹ හොති නිවිවරං.
බොමාදිති ඡ චුතතාති විවරාති² ඡ භූමියො.
2706 පුබ්බ-පච්චුද්ධිරාධිට්ඨානත්ථාරො මාතිකාපි ව
පලිබොධො ව උද්ධාරො ආතිසංසෙන අට්ඨි’මෙ.³
2707 බොවතඤ්ච විවාරො ව ඡෙදනං බකිකමපි ව
සිබ්බනං රජනං කප්පං පුබ්බනිව්චනති වුච්චති.
2708 සඛසාපි උත්තරාසඛෙසා අපො අනතරවාසකො
පච්චුද්ධාරො, අධිට්ඨානං, අත්ථාරොපෙ’සමෙව තු.
2709 පක්කමතඤ්ච නිට්ඨානං සන්තිට්ඨානඤ්ච නාසනං
සවණා’සා ව සීමා ව සහුබ්බාරොති අට්ඨි’මා.
2710 කතවිවරමාදාය ආවාසෙ තීරපෙක්කකො
අතික්කන්තාය සීමාය හොති සක්කමනන්තිකා.
2711 ආතිසංසම’ථාදාය විහාරෙ අනපෙක්කකො
ගන්තො පත විහාරං සො අඤ්ඤං සුබ්බිහාරකං
2712 තත්ථ තං විහරන්තොව⁴ කරොති යදි විවරං
නිට්ඨිතෙ විවරෙ තස්මිං නිට්ඨානන්තිකා වුච්චති.⁵
2713 “විවරං න කරිස්සාමි, න ගච්ඡිස්සං නමස්සමං.”
එවන්තු ධුරතිකෙබ්බෙපෙ සන්තිට්ඨානන්තිකා මතා.
2714 “කසිනච්ඡාදනං උද්ධා න පච්චෙස්ස”නති වෙ ගතො
කරොන්තස්සෙ’ව තට්ඨං වා දසිං වා නාසනන්තිකා.

1. P. චන්ද්‍ර. 2. P.S. විවරානං. 3. P.G. ආතිසංසාපනසීමෙ.

4. K. විහරන්තො ව. 5. P. තිස්සානන්ති පවුච්චති.

- 2715 ලඤ්ඤානිසංඝො සාපෙකකා බහිසීමං ගතො පන
සුඤ්ඤානි වනනරුඛිභාරං සා ගොති සංවණනනිකා.
- 2716 විවරාසාය පකකනොයා බහිසීමං ගතො පන
“දසාමි විවරං තුය්හං” චුතොයා වසති කෙනපි,
- 2717 පුත චුතො¹ “න සකෙකාමි දතු”නති “තව විවරං.”
ආසාය ජනනමනතාය ආසාවච්ඡේදිනා මතා.
- 2718 වය්හං චුත්ථ-විහාරමා² විහාර’ඤ්ඤං ගතො සියා,
ආගච්ඡං අනනරාමයො කඨිනුඤ්ඤාරමතිකකමෙ³
- 2719 තස්ස සො කඨිනුඤ්ඤාරො සිමාතිකකනනිකො මතො.
කඨිනානිසංසමාදාය සාපෙකකාව සචෙ ගතො
- 2720 සම්භුණ්හති පුතා’ගනචා කඨිනුඤ්ඤාරමෙව චෙ
තස්ස සො කඨිනුද්ධාරො සමුඛිභාරොති චුච්චති.
- 2721 පකකමනඤ්ච නිට්ඨානං සනතිට්ඨානඤ්ච සීමතො
වතතාරො පුග්ගලාධිතා; සඛ්ඝාධිතනනරුඛිභාරො.
- 2722 තාසනං සවණඤ්චව ආසාවච්ඡේදිකා පි ව
තයොපි කඨිනුද්ධාරා න තු සඛ්ඝා න භිකුතො.
- 2723 ආවාසපලිබොධො ව පලිබොධො ව විවරෙ
පලිබොධා දුචෙ චුතො යුතනමුතනත්ථවාදිතා.
- 2724 අට්ඨනනං මාතිකානං වා අනනරුඛිභාරතොපි වා
උඛිභාරාපි දුචෙ චුතො කඨිනස්ස මහෙසිතා.
- 2725 අනාමනනාසමාදානං ගණතො යාවදස්සිකං⁴
තත්ථ යො විවරුප්පාදෙ ආතිසංසා ව පඤ්චිමෙ.

කඨිනකඛනිකකථා.

(විවරකඛනික.)

- 2726 විවරස්ස පනුප්පාදා අට්ඨ විවරමාතිකා:
සීමාය දෙති, කතිකා, භිකකාපඤ්ඤනතියා, තථා
- 2727 සඛ්ඝස්ස, උභතො-සඛ්ඝ, වය්හං චුත්ථස්ස දෙති ව,
ආදිස්ස, පුග්ගලස්සාති අට්ඨිමා පන මාතිකා.
- 2728 තත්ථ “සීමාය දෙති”ති අනොයා-සීමඛ්ගතෙති තු
භිකුතී භාජෙතබ්බනති වණ්ණිතං වරවණ්ණිතා.
- 2729 කතිකාය ව දිනනං: යෙ විහාරා එකලාභකා
එත්ථ දිනනඤ්ච සබ්බෙති භාජෙතබ්බං පචුච්චති.⁵

1. G.D. චුතොයා. 2. G.B. විහාරා වා 3. P. තදුද්ධාර.

4. G. යාවදස්සිකං. 5. P.G.B. ති චුච්චති.

- 2730 සබ්බසං ධුටකාරා හි යත් කරියන්ති තත් ව
භික්ඛාපඤ්ඤානිත්තා දින්නං දින්නං චුත්තං මහෙසිනා.
- 2731 සබ්බසං පන යං දින්නං උජ්ඣතෙන වෙනසා
තං හි සම්මුඛිභූතෙන භාජෙනබ්බන්ති චුච්චති.
- 2732 උභතොසබ්බසම්මුද්දියං දෙනි සඤ්ඤාය විවරං.
ථොකා වා බහු වා¹ භික්ඛු සමභාගොව වට්ටති.
- 2733 වසං චුත්තසං සබ්බසං විවරං දෙනි යමපන
තං තස්මිං චුත්තවසොන භාජෙනබ්බන්ති වණ්ණිතං.
- 2734 යාගුයං පන භතෙන වා දෙනි ආදියං වෙ පන
විවරං තත් තත්ථො²ව යොජෙනබ්බං³ විහාසිතා.³
- 2735 පුග්ගලමපන උද්දියං විවරං යනතු දියති
පුග්ගලොදියංකං නාම දුතං නනතු පචුච්චති.
- 2736 සහධම්මිකෙසු යො කොචි පඤ්චස්ථපි “මම”වට්ඨෙ
අභං මයං පරික්ඛාරො මාතුයා පිතුනො පි වා
- 2737 උපජ්ඣායසං වා “හොතු” වදනිච්චො⁴වමෙව වෙ,
ත හොති පන තං තෙසං සබ්බසංව ව සන්නකං.
- 2738 පඤ්චන්නං අවට්ඨෙ දුතං ත ව රුහති කිඤ්චපි,
සබ්බසංව ව තං හොති; ගිහිනං පන රුහති.
- 2739 භික්ඛු වා සාමණෙරො වා කාලං භික්ඛුනුපසංයෙ
කරොත’ය්හ⁴ පරික්ඛාරා භික්ඛුනං යෙව සන්නකා.
- 2740 භික්ඛුනි සාමණෙරී වා විහාරස්මිං සවෙ මතා
හොන්ති තස්සා පරික්ඛාරා භික්ඛුනින්නතු සන්නකා.
- 2741 “දෙනි තෙත්වා’සුකස්සා”ති දින්නං තං පුරිමස්ස තු;
“ඉදං දම්ම”ති දින්නං තං⁵ පච්ඡිමස්සො⁶ව සන්නකං.
- 2742 එචං දින්නවිධිං ඤාත්වා මතස්ස වා’මතස්ස⁶ වා
විස්සාසං වා පි ගණෙතය්හ ගණෙතය්හ මතවිවරං.⁷
- 2743 මූල-පත්ත-ඵලකබ්බි-තව-පුප්ඵප්පහෙදනො
ඡබ්බිධං රජනං චුත්තං වන්නදෙසෙන තාදිනා.
- 2744 මූලෙ හජිද්ධං, බකෙසු මඤ්ඤාට්ඨි⁸ තුඛගහාරකං,
පත්තෙසු අලලියා පත්තං, තථා පත්තඤ්ච නිලලියා,
- 2745 කුසුමං කිංසුකං පුප්ඵ, තවෙ ලොඤ්ඤා කණ්ඩුලං,
ඨපෙත්වා රජනං සබ්බං, ඵලං සබ්බමපි වට්ටති.

1. E.D. බහුකා. 2. K. පාපෙනබ්බං. 3. G.B.R. විජානතං.
4. P.K.S. කරෙස්සය්හ. 5. G.B.R. මා. 6. D. මතස්සො
වාමතස්ස. 7. P. ගණෙත මතකවිවරං. 8. P.K. මඤ්ඤාට්ඨං.

2746 කිලිට්ඨං සාටකං වා පි දුබ්බණ්ණං වා පි විවරං
අලලියං පන පතෙතන ඛොවිතුමපන වට්ඨති.

2747 විවරානං කථා සෙසා පඨමෙ කසීනෙ පන
තත්ථ චුත්තනයෙතෙව වෙදිතබ්බා විභාවිතා.

ත්‍රිවරකකකිකකථා.

මහාවගෙහා.

(පාරිවාසිකකකිකක.)

2748 තජ්ජනියං නියසාඤ්ච පබ්බාජං¹ පටිසාරණං
නිවිදුකෙට්ඨං වා'ති සත්ත කම්මාති දීපයෙ.

2749 තෙවත්තාලීස වත්තාති ඛකිකෙ කම්මසඤ්ඤිතො;
තවා'ධිකාති තිංසෙ'ව ඛකිකෙ තදනන්තරෙ,

2750 එවං පබ්බාති වත්තාති ආසීනෙ'ව මහෙසිනා
ගොන්ති ඛකිකවත්තාති ගතිතාගහණෙන'තු.

2751 පරිවාසඤ්ච වත්තඤ්ච සමාදින්නාසා භික්ඛුනො
රත්තිචේජ්ඤෙ කථං චුත්තො? වත්තහෙදෙ කථමහමෙ?

2752 සභවාසො විතාවාසො අනාරොචනමෙව² ව
පාරිවාසිකභික්ඛුසා රත්තිචේජ්ඤෙ ව දුක්ඛං.

2753 එකච්ඡන්තො පනාවාසෙ පකතතෙතන භික්ඛුනා
නිවාසො දකපාතෙන උක්ඛිත්තාසා නිවාරිතො;

2754 පාරිවාසිකභික්ඛුසා අනොගා යෙව න ලබ්භති;
ඉච්චවචපන නිද්දිට්ඨං මහාපච්චරියං පන.

2755 “අවිසෙසෙන නිද්දිට්ඨං මහාඅට්ඨකථාදිසු:
උභින්නං දකපාතෙන නිවාසො වාරිතො”ති භි

2756 අභික්ඛුකෙ පනාවාසෙ අනාවාසෙපි කත්ථි
විප්පවාසං වසන්තාසා රත්තිචේජ්ඤෙ ව දුක්ඛං.

2757 පාරිවාසිකභික්ඛුසා භික්ඛුං දිස්වාන තඛිණේ
නාරොචෙනතාසා චෙ'තසා³ රත්තිචේජ්ඤෙ ව දුක්ඛං.

2758 පඤ්ඤා'ව ව යථාබුද්ධිං ලහතෙ පාරිවාසිකො:
කාතුං තත්ථෙ'ව ව ධ්වං උපොසථ-පචාරණං,

2759 වසාසාපිං යථාබුද්ධිං දෙනති වෙ සඛ්ඤදායකා,
ඔත්තෝජනං, තථා භත්තං, ලහතෙ පඤ්ඤිමෙ පන.

පාරිවාසිකකකිකකථා.

- 2760 විවාදධාරතා වා'නුවාදධාරණමපි ව
ආපත්තාධාරතා වෙව කිව්වාධාරණමපි ව,
- 2761 එතානි පත වත්තාරි වුත්තානි ව මහෙසිතා
හෙදකාරකවත්තනි; විවාදෙ තත් තිසසිතො.
- 2762 විපතනියො වතසෙසාව අනුවාදෙ උපාගතො.
ආපත්තාධාරතා තාම¹ සත්ත ආපත්තියො මතා.²
- 2763 සමසකිව්වානි නිසසාය කිව්වාධාරණං සියා.
එතෙසං තු වතුත්තමපි සමතා සමපා මතා.
- 2764 සමමුඛා සති වා'මුල්ලො පටිඤ්ඤානියො පි ව
තසා-පාපියසි වෙව තපා යෙභුයසි පි ව
- 2765 තිණවත්තාරකො වෙව සත්තමො විතයො මතො
සත්තිමෙ සමපා වුත්තා බුද්ධොදිව්වබ්බුත්තා.
- 2766 විවාදෙ සමමති⁴ ද්විති; අනුවාදෙ වතුති ව
ආපත්ති පත තිහෙව; කිව්වමෙකෙන සමමති.
- 2767 ඡට්ඨෙන පඨමෙනාපි විවාදෙ එත් සමමති.
සමමුඛාවිතයාදිති අනුපුබ්බෙන තිති පි
- 2768 තථෙව පඤ්චමෙනාපි අනුවාදෙති සමමති.
සමමුඛෙන පටිඤ්ඤාය තිණවත්තාරකෙන ව
- 2769 ආපත්තු'පසමං යාති තිහෙ'ව සමපෙති සා.
සමමුඛාවිතයෙනෙ'ව කිව්වමෙකෙන සමමති.
- 2770 යෙභුයසිකකමෙව තු සලාකං ගාහයෙ බුඛො
ගුල්ලෙන විවටෙනාපි කණණප්පෙත වා පත.
- 2771 අලජ්ජස්සදෙ ගුල්ලෙන, විවටෙනෙ'ව ලජ්ජු,
බාලෙජු කණණප්පෙත සලාකං ගාහයෙ බුඛො.
- 2772 ලජ්ජි අලජ්ජි බාලොති කෙන සකකා විජාතිතුං?
සකෙන, කමමුතා යෙව තෙන සකකා විජාතිතුං.
- 2773 ආපජ්ජති ව සඤ්චිව්ව, ආපත්තිං පටිගුහති,
ඡන්දි-අගතිං යාති, අලජ්ජි එදිසො සියා.
- 2774 තා'පජ්ජති ව සඤ්චිව්ව,⁵ ආපත්තිං ත ව ගුහති,
ත ගවජ්ජ'ගතිං වා පි එදිසො ලජ්ජුගහලො.
- 2775 දුට්ඨිත්තියො ව දුබ්භාසී තපා දුක්කටකාරිකො
එදිසො පත බාලොති ලකඛණෙනෙ'ව ඤායති.

1. E.D.G.B.S.R තත්. 2. E.D.G.B. ආපත්ති සමභවා.

3. P. සමමතා 4. P. සමමුති. 5. G.B. ආපජ්ජති අසඤ්චිව්ව.

- 2776 නිධා සලාකගාහෙත බහුතා බමමවාදිනො,
යෙභ්බයසිකකාමෙත නාතබ්බනති ජිනො'බ්වි.
- 2777 අලජ්ඣ සානුවාදෙ ව අසුචි කමමතො ව යො
තස්ස-පාපියසිකමමයොගො¹ සො හොති පුගගලො.
- 2778 සඤ්ඤානෙ කලහෙ ජානෙ විවාදස්මිං අනපපකෙ
බහු-අස්සාමණොවිනො අනගොපි ව භස්සකෙ
- 2779 මුලාමුලං ගවෙසනං හොති වාදස්ථෙ කකබ්බං,
තිණවජ්ඣාරකෙනෙව කාතබ්බනති පකාසිතං.
- 2780 යථා ව තිණපණණන ඡන්තං ගුප්ඨස්ථෙ මුත්තකං
ත ව වායති දුග්ගතිං වුපසමමති තබ්බණ්,
- 2781 ංපෙත්වා පුලලවජ්ජස්ථෙ ගිහිති පටිසංයුතං
දිට්ඨාපිකමිකස්ථෙව යො ව තත්ත ත හොති තං.
- 2782 සෙසායාපතතියා යාව උපසමපදමාලනො
සුඤ්ඤා හොති තිරාපතති තිණවජ්ඣාරකෙ තථා.²

සමථකතතිකකථා.

(බුද්දකමසුත්තතික.)

- 2783 රුකෙබ් වා පත කුබ්බි වා අට්ටානො ඵමනකෙසු වා
නභායමානො සකං කායං උග්ගංසෙය්‍ය'ස්ස දුක්ඛං.
- 2784 කායං ගන්ධබ්බහජ්ඣෙන කුරුච්ඡකසුත්තතියා
මලලකෙන න සංසෙය්‍ය නාස්සෙස්සෙස්සෙ ව කායනො.
- 2785 අකතං මලලකන්තාම ගිලානස්සෙව වට්ටති;
කතං තං³ මලලකං නාම සබ්බෙසමෙපි න වට්ටති.
- 2786 කපාලිට්ඨකබ්බන්ධාති සබ්බස්ස පුප්පාණ්ණිකං
ගිලානස්සාගිලානස්ස වත්ථවට්ටි ව වට්ටති.
- 2787 වුත්තා ඵෙණක-පාසාණ-කඨලා පදස්සංසනෙ;
වට්ටං වා වතුරස්සං වා කතකං⁵ න ව වට්ටති.
- 2788 යං කිස්සිපි අලභිකාරං ඛාරොන්තස්සපි දුක්ඛං
හොති අන්තමසො භාලපණ්ණමන්තමපි භික්ඛුකො.
- 2789 ඔසණ්ණස්ස සකෙ කෙසෙ යො ගත්ථණ්ණකෙතං⁶ මා
ථණ්ණකෙතපි කොමෙජන දුක්ඛං තස්ස නිද්දිසෙ.
- 2790 සිත්තෙලොදනෙලෙහි මණ්ඩනත්තං න වට්ටති;
අනුලොමනිපාතත්තං උඨං-ලොමෙන භික්ඛුතා

¹ P.K. කමමසුත්තො. D.G.S.B.R. කමමයොගො. ² K. කතෙ.

³ P.K.S.R. අභානෙ. ⁴ P.G.S.B. කතකං. ⁵ P.G.B.

කටකං. ⁶ G. ගත්ථමලලකෙන.

- 2791 ගත්තං නෙලෙන තෙමෙති, පුඤ්ඤිතබ්බං සිරොරුහා.
වට්ඨතු'ණ්ණාභිතත්තං අලලහන්ත පුඤ්ඤතුං.
- 2792 ආදාසෙ උදපතෙන වා යත්ත කත්ති අත්තතො
මුඛබ්බං විතා හෙතුං ඔලොකෙනත්තං දුක්ඛං.
- 2793 "සච්ඡිං¹ හු මුඛං, තො"ති දඬුමාබාධපච්චයා,
"ජිණ්ණං² තො"තාසුසංඛාරජාතනත්තඤ්ච වට්ඨති.
- 2794 නච්චං වා පත ගිතං වා වාදිතං වා පි භික්ඛුතො
දඬුං වා පත සොතුං වා ගච්ඡන්තො හොති දුක්ඛං.
- 2795 දඬුමනනමසො මොරතච්චමපි ව න වට්ඨති;
සොතුමනනමසො දන්තගිතමපි ව න වට්ඨති.
- 2796 නච්චන්තං සයං වා පි නච්චාපෙත්තං දුක්ඛං.
අතාපභිත්තන්තරාරාමෙ ධ්වං සුණ්ඨි පසංගි.
- 2797 "පසංගි"ති නච්චං වා ගිතං වා පත වාදිතං
විහාරතො විහාරං වා ගච්ඡන්තො හොති දුක්ඛං.
- 2798 ආපත්ත'නොවිහාරෙ පි උට්ඨංගිත්වාන ගච්ඡන්තො;
ධ්වං ගිතං පසාරෙත්වා පසංගො පි ව විපිටං.
- 2799 කෙසා දිසා න ධාරෙය්‍යා, යො ධාරෙය්‍ය'ස්ස දුක්ඛං;
ආබ්බුලං වා දුමාසං වා, තතො උද්ධං න වට්ඨති.
- 2800 නච්චෙ නාසිකලොමාති දිසාති න තු ධාරෙය්‍ය;
න ව විසතිමධ්වං වා කාතුං වට්ඨති භික්ඛුතො.
- 2801 කප්පාපෙය්‍ය විසුං මසුං දුගීකං³ වා ධපෙය්‍ය යො
සංඝරාපෙය්‍ය වා ලොමං සම්බාධෙ තස්ස දුක්ඛං.
- 2802 ජිජුතො දුක්ඛං වුත්තං කෙසෙ කත්තරිකාය වා
අභිලාභස්ස, අඤ්ඤාන ජිජුපෙත්තං වා තථා.
- 2803 ජිජුතො අත්තතො අභිගජාතං ජුලලච්චයං සියා;
සෙසභගචේදනෙ අත්තච්චෙ ආපත්ති දුක්ඛං.
- 2804 අභි-කිට්ඨාදිදඬුස්ස තාදිසාබාධපච්චයා
න දෙසො ජිජුතො අභිගං, මොචෙත්තං ව ලොභිතං.
- 2805 අපරිස්සාවතො මග්ගං සච්චෙ ගච්ඡති දුක්ඛං;
යාවමානස්ස වා මග්ගෙ තථෙවා'දදන්තො පි තං.
- 2806 න භුඤ්ජි න පිච්චෙ නග්ගො න බාදෙ න ව සායෙය්‍ය
න දදෙ න ව ගණ්ණෙය්‍ය න ගච්ඡෙය්‍යපි අඤ්ජං;

- 2807 වැඩිතබීම. න තහනන වැඩපෙතබිමෙව වා;
පරිකම. න කාතබීම. තහනන න ව කාරය.
- 2808 පරිකමෙව පරිවර්තයී තිසෙසා ජනනාසරාදිකා
වුත්තා, වත්පරිවර්තයී සබ්බත් පන වට්ඨි.
- 2809 සත් කත්ති පෙලායං භුඤ්ජානං න ව වට්ඨි;
එකතො භුඤ්ජානො හොති දුක්ඛං එකභාජනෙ.
- 2810 එකපාපුරණං එකත්තරණං වා නිපජ්ජරෙ,
එකමඤ්ච පි වා තෙසං හොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 2811 න නිසීදෙය්‍ය සම්ඝාටිපල්ලභිකමුපාගතො.
කිඤ්චි කිලං න කිලෙය්‍ය පලිතං න ව ගාහයෙ;
- 2812 හමුකාය නලාවෙ වා දුඛිකාය පි උග්ගතං
තාදිසං පලිතං ව'ඤ්ඤං ගාහාපෙතුමපි වට්ඨි.
- 2813 අගිලානො සවෙ භික්ඛු ඡන්තං ධාරෙය්‍ය දුක්ඛං
අත්තනො විවරාදිතං ගුත්තත්තමපන වට්ඨි.
- 2814 හත්තිසොණං වතුකකණ්ණං වසනං මව්ඡවාලකං
වෙලලිං තාලවණ්ණං¹ නිවාසෙනාසං දුක්ඛං,
- 2815 ගිහිපාපුරණං වා පි පාපුරන්තං² දුක්ඛං;
නිවාසෙන පාරුපණෙ පරිමණ්ඩලතා මතා.
- 2816 ලොකායතං න වාචෙය්‍ය, න ව තං පරියාපුණෙ;
න තීරව්ණිකවිජ්ජා වා වාචෙතබ්බාච භික්ඛුතා.³
- 2817 න ව වට්ඨි ධාරෙතුං සබ්බා වාමරවිජ්ජි.
න වාලිමෙපය්‍ය දුග්ගං වා; න ව ලඤ්ඤේ⁴ මුඛමපි ව.
- 2818 න වහෙ උහතො-කාජං; වට්ඨන'න්තරකාජකං;
සීසකඛන්ධ-කටොලමභාරෙ දෙසො න විජ්ජති.
- 2819 අට්ඨභුලාඛිකං භික්ඛු පව්ඡමං වතුරභුලා
බාදතො දන්තකට්ඨංඤ්ච හොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 2820 රුක්ඛං තෙවා'භිරුහෙය්‍ය; කිවෙව සතිපි පොරිසං;
ආපදස්ස ගථාකාමං වට්ඨතෙවා'භිරුහිතුං.
- 2821 ලස්සං න ව බාදෙය්‍ය සවෙ තා'කල්ලකො සියා.
තාරොපෙතබ්බකං බුද්ධවචනං අඤ්ඤාථා පන.
- 2822 බිපිතෙ න ව වත්තබ්බං "ජිවා"ති; ගිහිතා පන⁵
"ජිවථා"ති ව වුත්තෙතං⁶ "විරං ජිවා"ති වට්ඨි.

1. P.S. තාලපණ්ණංඤ්ච. 2. P. පාරුපෙන්නං. 3. G.S.B.R. විඤ්ඤාතා. 4. P. න වලඤ්ඤේ. 5. පුත. (සබ්බස්ස.) 6. P. වුත්තෙතං න.

- 2823 සාමනේරං ගභට්ඨං වා ආකොටෙනාසා දුක්ඛවං.
සයනෙ පුප්ඵසංකිණේණ න වට්ටති තීපජ්ජතුං.
- 2824 බුරහණ්ඨං න ගණේගයා සවෙ නනාපිතපුබ්බකො,
න ව ධාරණීයා උණේණී සබ්බා බාහිරලොමිකා.
- 2825 අභිගරාගං කරොනාසා දුක්ඛවං සමුදිරිතං;
අකායබනිතසාපි ගාමං පවිසතො පි ව.
- 2826 ලොහජං දුරුජං සබ්බං කප්පියං මිත්තිකාමයං
විනා සන්ඤ්ඤාපත්තඤ්ඤා කතකං¹ කුමහසාරිකං.

මුද්දකවස්සකබනිතකථා.

(සෙනාසනකබනිත.)

- 2827 ආසද්දිකො අතිකකන්තපමාණොපි ව වට්ටති.
තථා පඤ්ඤාබ්ගපිඨමපි සත්තබ්ගමපි ව වට්ටති.
- 2028 තුලොනඥා සරෙ යෙව මඤ්ඤා-පිඨා නිසීදිතුං;
සීසපාදුපඨානඤ්ඤා අභිලානසා වට්ටති.
- 2829 සන්ථරිතා ගිලානසා උපඨානාති තන්ථ ව
පච්චන්ථරණකං දන්තා තීපජ්ජනාසා වට්ටති.
- 2830 තිරියං මුට්ඨිරතතං හොති බිලොහනං මිතං
දීඝතො ව දියඛිං වා; දව්හන්තති කුරුඤ්ජියං.
- 2831 පුරිතාවොල-පුණ්ණුණ්ණ-තිණ-වාකෙහි පඤ්ඤාති
භිසියො භාසිතා පඤ්ඤා තුලානං ගණනාවසා.
- 2832 භිසිතුලාති පඤ්ඤා'ව, තථා තුලාති තිණී පි,
ලොමාති මිහපකඛිතං, ගඤ්ඤා බිලොහනසාසි'මෙ.
- 2833 මනුස්සලොමං ලොමෙසු, පුප්ඵසු වකුලාදිකං.
සුඥං තමාලපත්තඤ්ඤා² පණේණසු න ව වට්ටති.

2834 උණණාදිකං පඤ්ඤාවිධඤ්ඤා තුලං
මහෙසිතා යං භිසියං පවුත්තං
මසුරකෙ තලපත වට්ටතිති
කුරුඤ්ජියං අට්ඨකථාය වුත්තං.

- 2135 යදෙනං තිවිධං තුලං භිසියං තං අකප්පියං,
මිසං තමාලපත්තනතු සබ්බන්ථ පත වට්ටති.

1. G.B. කටකං. K. කටිකං. 2. E.D.S.R භි. K. පි. 3. D.
තමාලපණ්ණං වා.

- 2836 රූපනතු පුරිසිච්ඡිනං තිරව්ඡානගතස්ස වා
කාරෙනාස්ස කරොතො වා හොති ආපනති දුක්ඛං.
- 2837 ජාතකල්පන ව්‍යුත්ථං වා කාරාපෙත්තුං පරෙති වා
මොලාකල්පං ලතාකල්පං සයං කාතුමපි වට්ටති.
- 2838 සමානාසනිකො නාම දුට්ඨි වස්සෙති සෙයං පන
වුද්ධො වා දහරො වා පි වස්සෙනෙකෙන වා පන;
- 2839 සමානවස්සෙ වතනබ්බං කිඤ්ච¹ නාමි² චිජ්ජති?
සතතවස්ස-තිවස්සෙති³ පඤ්චවස්සො නිසීදති.
- 2840 හෙට්ඨා දිසාසතං තිණ්ණං යං පහොති නිසීදිතුං;
එකමඤ්චපි වා පිඨෙ දො නිසීදනති වට්ටති.
- 2841 උභතොඛාඤ්ජනං ඉන්ද්‍රියං යපෙත්වා පණ්ඩිතමපන
දිසාසතෙ අනුඤ්ඤානං සබ්බෙති⁴ පි නිසීදිතුං.
- 2842 පුරිමිකො පච්ඡිමිකො⁵ තථෙව'නතරමුත්තකො
තස්සො සෙත්තාසතස්සොහා සම්මුද්ධොති පකාසිතා.
- 2843 පුබ්බාරුණං පාටිපදස්ස යාමි
පුතාරුණො⁶ භිජ්ජති නෙව තාව
ඉදඤ්ඤාති සෙත්තාසත-ගාහනස්ස
බෙත්තනන්ති වස්සුපගමෙ⁷ වදනති.
- 2844 පාතො ව ගාහිතෙ අඤ්ඤාති භික්ඛු සෙත්තාසතෙ පන
සථෙ යාවති ආගන්ත්වා වතනබ්බො ගාහිතනන්ති සො.
- 2845 සබ්බිකං අපලොකෙත්වා ගතිතං මස්සවාසිකං.
අනෙත්තාවස්සෙ පි විබ්භතොතා ලහතෙ තනුජං සථෙ.
- 2846 වුත්ථවස්සො සථෙ භික්ඛු කිඤ්ච ආවාසිහත්තො
ගහෙත්වා කප්පියං ගණ්ඨං දත්වා තස්ස'ත්තනො⁸ පන
- 2847 "අසුකස්මිං කුලෙ මස්සං වස්සාවාසිකච්චරං
ගාහිතං⁹ ගණ්ඨං" ඉවෙවං¹⁰ වත්වා ගච්ඡති සො දිසං,
- 2848 උප්පබ්බජ්ජති වෙ තත්ථ ගතට්ඨානෙ, න ලබ්භති
ගහෙතුං තස්ස සම්පත්තං; සබ්බිකං යෙව තං සිඤා.
- 2849 මනුස්සො සම්මුඛා තත්ථ පටිව්ඡාපෙති වෙ පන,
සබ්බං ලහති සම්පත්තුං වස්සාවාසිකච්චරං.
- 2850 ආරාමො ව විහාරො ව ව්‍යුත්ථති දුට්ඨස්ස පි;
භිසි ඕමොහනං මඤ්ච-පිඨනති තතිස්සං ඉදං;¹¹

1. කිඤ්චි. (සබ්බෙසු.) 2. P.K.R.B.S. නාම න. 3. E.G.D.
S.K.R. සතතවස්සාච්චස්සෙති. 4. සබ්බෙසමපි. (සබ්බපොත්ථ
කෙසු.) 5. K. පුරිමිකො පච්ඡිමිකො. 6. E.D. පුතාරුණං.
විකා: පුරාරුණං. 7. P.D.E.G.K.B.S.R. වස්සුපගතෙ.
8. G.B. දත්වා ආගන්තො 9. D.K. ගතිතං. 10. P.D.B.S.
ගණ්ඨනිවෙවං. 11. B.G. පන. D. ඉධ.

- 2851 ලොහකුමභි කටාහසුච භාණකො ලොහවාරකො
වාසි ඵරස්ස කුද්දලො කුසාරි ව නිබ්බදනං,
- 2852 චුලලී වෙථ තිණං පණණං මඤ්ජු-බබ්බජ්ජෙව ව
මොක්ඛා දුරුභණ්ඩසුච පඤ්චමනතු යථාහ ව¹:
- 2853 “දුට්ඨි සංගතිතාති දො, තතියං චතුසසගගං.
චතුස්සං නවකොට්ඨාසං, උඤ්චමං අට්ඨං මං,”
- 2854 ඉති උඤ්චති රාසිති උඤ්චතිමචුලලොවනො
පඤ්චවිසථං නාමො ගරුභණ්ඩං පකාසති.
- 2855 ඉදංඤ්ච පන සංඝස්ස සන්තතං ගරුභණ්ඩං
විසුඤ්ජනෙතො ච්ඡාජෙතෙතො භික්ඛු දුල්ලච්චයං උසෙ.
- 2856 භික්ඛුනා ගරුභණ්ඩනතු සංඝස්ස හි ගණෙන වා
උසුඤ්ජනමෙඤ්ජුසං; උසුඤ්ජනමෙඤ්ජුසං.
- 2857 උරුමෙසු හි නිසේව්ඨ න වත්ථාගරුභණ්ඩං.
ලොහකුමභි කටාහසො ව ලොහභාණකජෙව ව
- 2858 නිවිධං දුද්දකං වා පි ගරුභණ්ඩකජෙව දං
පාදගණ්ණනකො ලොහවාරකො භාජියො ඤෙතො.
- 2859 උඤ්චං පන තතො ලොහවාරකො ගරුභණ්ඩං.
භික්ඛාරාදීති සබ්බාති ගරුභණ්ඩාති ගෙ.නාති හි
- 2860 භාජෙතෙබ්බො අයොජනෙතො තඤ්ඤාපාලකා පි ව.
බ්ලමනෙතතාදිකං තෙව භාජෙතෙබ්බනාති දිට්ඨං.
- 2861 අත්තනා පටිලඤ්චං තං ලොහභණ්ඩනතු ඤිඤ්ච පි
න උග්ගලිකභොගෙන ඤිඤ්ජනබ්බං හි භික්ඛුනා.
- 2862 කංසවටකලොහානං භාජනාති පි සබ්බස්ස
න උග්ගලිකභොගෙන වටනති පටිඤ්ජනතුං
- 2863 නිසුභණ්ඩ පි ඵසෙව නයො ඤෙඤෙතො විභාජිතා;
න දෙසො සබ්බිකෙ අත්ථ² හිතිතං සන්තතෙකස්ස වා.
- 2864 බීරජාසාණසම්භූතං ගරුකං තට්ඨතාදිකං.³
පාදගණ්ණනතො උඤ්චං සට්ඨකො ගරුභණ්ඩං.⁴
- 2865 සිඬ්ඨි-සජ්ජමයං භාරකුට්ඨං ඵලිකුබ්බවං.⁵
භාජනාති තු වටනති හිතිතං සන්තතාති පි.
- 2866 වාසි භාජනිකා බුද්ධා; ගරුභණ්ඩං මොක්ඛරී;
තථා ඵරස්ස චෙත්සානං සිරාවෙධකකමපි⁶ ව.

1. K. යථා හවෙ. 2. K. සංඝිකෙසවනි. 3. P.K.S.
තට්ඨතාදිකං. 4. B. භණ්ඩකො. 5. ඵලිකුබ්බවං. 6. P.
සිරාවෙධකකමපි.

- 2867 කුසාරි වාපි කුසුලො ගරුභණ්ඩං නිබාදනං,
සිවරමපි ව තෙනෙව ගතිතන්ත් පකාසිතං.
- 2868 චතුරස්‍රමුඛං දොණ්ඩමං වඩකම්පි තත්ථ ව
සදණ්ඩං බුද්ධං සබ්බං ගරුභණ්ඩං නිබාදනං.
- 2869 මුට්ඨිකමධිකරණී¹ වා සණ්ඨාසො වා තුලාදිකං
කිඤ්චි සඬ්ඝස්ස දින්නඤ්ච තං සබ්බං ගරුභණ්ඩකං.
- 2870 නගංපිතස්ස සණ්ඨාසො කතතරි ව මහතතරි
මහංපිපථලකං² තුන්නකාරාතං ගරුභණ්ඩකං.
- 2871 චලලි සඬ්ඝස්ස දින්නා වා තත්ථජාතාපි රක්ඛිතා
අඤ්චාසුප්පමාණාපි ගරු වෙනතලතාදිකා.
- 2872 සුත්ත-වාකාදි-නිබ්බතතා රජ්ජුතා යොතනකානි වා
සඬ්ඝස්ස දින්නකාල තු ගවජන්ති ගරුභණ්ඩතං.³
- 2873 නාලිකකරස්ස භිරෙ වා වාතක වා පත කෙම්⁴ පි
වට්ටොති භි කතා ඵකවට්ටාපි ගරුභණ්ඩකං.
- 2874 වෙථ සඬ්ඝස්ස දින්නො වා රක්ඛිතො තත්ථ ජාතකො.
අට්ඨචතුලාසතො සුච්ඡිදණ්ඩමනෙතො ගරුං සියා.
- 2875 ජතනදණ්ඩ-සලාකායො දණ්ඩා කතතරංචසි පි
පාදගණනතො තෙලනාලි භාජකීයා ඉමෙ.
- 2876 මඤ්ජාදිසු පි යං කිඤ්චි මුට්ඨිමෙතං ගරුං සියා,
තලපණණාදිමෙකම්පි දින්නං වා තත්ථ-ජාතකං.
- 2877 අට්ඨචතුලප්පමාණො පි ගරුකං රිතනපොත්ථකො.
මත්තිකාපකානි⁵ වාපි පඤ්චවණ්ණා සුඛා පි වා
- 2878 සිලෙසාදිසු වා කිඤ්චි දින්නං වා තත්ථ-ජාතකං
තාලපකකප්පමාණනතු ගරුභණ්ඩන්ති දිපිතං.
- 2879 චලලි-වෙලාදිකං කිඤ්චි අරක්ඛිතමගොපිතං
ගරුභණ්ඩං න හොතෙ'ව, ගහෙනබ්බං යථාසුඛං.
- 2880 රක්ඛිතං ගොපිතං වා පි ගහෙනබ්බනතු ගණනතා
සමකං අතිරෙකං වා දන්වා ථාතිකමෙව⁶ වා.
- 2881 අඤ්ජනං ගරිතාලඤ්ච තථා භිචතු මනොසිලා
භාජෙතබ්බන්ති විඤ්ඤායං විඤ්ඤානා විනංඤ්ඤානා
- 2882 දුරුභණ්ඩ පි යො කොචි සුච්ඡිදණ්ඩප්පමාණකො
අට්ඨචතුලාසතො දුරුදණ්ඩකො ගරුභණ්ඩකං,

1. P.B. මධිකරණි.

2. P.G.R. පිපථලකං.

3. P.B.

ගරු භණ්ඩකං.

4. P.S. කාවි.

5. E.K. පකතා.

6. E.S.D.

වාලිකමෙව.

- 2883 මහාඥානපායනාදි විහරිතා ව දසසිතං.
ආසන්නොපි සත්තභිතා හදුපිඤ්ඤා පිඨිකා
- 2884 පිඨමෙලකපාදඤ්ඤා තථාමෙලකවට්ඨිකං.¹
කොට්ඨං පලාලපිඨඤ්ඤා ධොවතො ඵලකමපි ව
- 2885 ගණිතීකා² මුග්ගහරා වෙව වත්තභවනමුග්ගහරා
අමුග්ගමපි ව මඤ්ඤා නාමා රජතදෙණිකා
- 2886 උච්චිකාපි සමුග්ගොපි කරණකමපි කට්ඨප්ප පි
ඵච්චාදි තු සබ්බමපි සබ්බිකං ගරුභණ්ඩකං.
- 2887 සබ්බං දුරුමයං ගෙගසමාරං ගරුකම්මකං.
භාජයං කප්පයං වම්මකප්පියමභාජයං.
- 2888 තෙලවම්මං³ ගරුං චුත්තං, තප්පො'දකඛලාදිකං
පෙසකාරාදිභණ්ඩඤ්ඤා කසිභණ්ඩඤ්ඤා සබ්බිකං.
- 2889 තප්පො'චා'ධාරකො පත්තපිධානං තාලදිණ්ටකං
විජනි පච්ඡි වච්චොටං සබ්බා සම්මුඤ්ඤති ගරු.
- 2890 යං කිඤ්චි භුමිවරණං යො කොචි කට්ඨසාරකො
වකකප්පකතානඤ්ඤා සබ්බමපි ගරුභණ්ඩකං.
- 2891 ජනනඤ්ඤා මුට්ඨිපණ්ණඤ්ඤා විසාණං තුම්බහාජනං
උපාහතාපණී-ධම්මකරකාදි ලහුං ඉදං.
- 2892 හත්ථිදන්තො විසාණඤ්ඤා යථාහතමතච්ඡිතං
මඤ්ඤාපාදාදි යං කිඤ්චි භාජනියමනිට්ඨිකං.
- 2893 නිට්ඨිතො තච්ඡිතො වා පි විදො⁴ ගිඛතුකරණ්ඩකො
අඤ්ඤාති ව සලාකායො භාජනීය'දපුඤ්ඤාති.⁵
- 2894 සබ්බා කුලාලභණ්ඩමපි පරිභොගාරහම්පන
පත්තභිගාරකපාහඤ්ඤා බුමදානකං ලලිකා⁶
- 2895 ථූපිකා දිපරුකොචා ව වත්තච්ඡදනිට්ඨිකා
සබ්බිකම්පන සබ්බමපි ගරුභණ්ඩකානි දිපිතං.
- 2896 පත්තො කඤ්ඤාතකො වෙව ථාලකං කුණ්ඩිකා පි ව
සටකො ලොහභණ්ඩ පි කුණ්ඩිකා පි ව භාජයා.
- 2897 ගරුකා ගරුභණ්ඩඤ්ඤා ථාවරෙන ව ථාවරං
සබ්බස්ස පරිවෙනතො ගණිතූම්පන වට්ඨි.
- 2898 අනුමානෙන ව පාදෙන තාක්කමෙ සයනාසනං,
අලලසාදෙන වා භික්ඛු තප්පෙව ස-උපාහතො.

1. B.D. තථාමණ්ඩක. 2. P.G.B.S. භණ්ඩිකා. (විනසයකපාය) ගණිකා. 3. P. ඵලවම්මං. 4. G.B. වාමාරකං. 5. G.B. විදො. 6. P.E.D.K. භාජනී උදපුඤ්ඤාති. 7. P.B. බුමදානං කපලලිකා.

- 2899 භූමියා කිසිභානායා පරිකල්පනාය වා
පරිකල්පනාය හිතාං අපයෝනායා දුක්කල්පං.
- 2900 පරිකල්පනාය භූමිං සම්පිනං ලෝකපිටං.
අභ්‍යන්තරා සන්තොනොව පරිකල්පනාය නොනව
- 2901 කිසිභානායා; සහසා නායා කිසිභානායා යදි
සරිතායායො නොවි ලෝකං පුසති දුක්කල්පං;
- 2902 ලෝකෙයු පන ලෝකානං ගණනායොව දුක්කල්පං.
තලෙත ගණනායායො වට්ටනාකම්මායොව.
- 2903 සහසායනායො නොවි පිණ්ඩායො සම්පිනං.
පහොනා අපිසිනං හිතාං ලිඛිතායො පිටං
- 2904 තාදිකා පිණ්ඩායොව සම්පිනායොවොවො
උපපන්නා සම්පිනායොයො සිතියායො දදෙ වුටො.
- 2905 උදෙසනායො භූමිතායො පානො වෙ සාමන්තොකො
ගණනායො ලහති නං පට්ඨා¹ සාමන්තොකො පාලියා.
- 2906 සම්පිනායොවොයො පො² යොව උදෙසනං ලහියාති,
අප්පො උපපත්තො, අතියා සිතියා සියා.
- 2907 සවෙ පන සලාකායො ලොකා ගතො න තදිකො³
ලොකං, පුනදිකො නායො ගාණනායො, න සංසයො.
- 2908 උපපත්තායො ගතොයො ගතොයො කල්පායො හි
පිටං හි සිතියා කතො දුක්කල්පායො සලාකායො.⁴
- 2909 ගතොයොව සවෙ ලොකං න පුනගතොයො,
ලොකායොවොයො වා, න ලොකං ගතොයොව වා,
- 2910 යෙන යෙන හි යං යනායොව ලොකං, නායො නායො ව
නං නං පුනදිකො වා පි ගාණනායොව දිපිතං.
- 2911 සම්පිනායොයො ගතො ඉදං සන්තොනොව ව
ආගායොයොගතොයොව වායොවොයොවොයො,
- 2912 විහාරං⁵ වාරගතොයොව නිවොයොව කුටිගතොයො
පහොනායොවොයො ගතො උදෙසනං සම්පිනොවොයො.
- 2913 පාලිමයායොවොයො ලොකොයො පුනපුනායො
සම්පිනොවොයො සම්පිනොවොයො විහාරොයො විවකායොයො.

සෙනාසනකායොයොයොයො.

1. P. ලහති පට්ඨා. 2. P.B. විසිතියොයො. 3. P.D.K.S. නං
දිකො. 4. E.D.R. සලාකායො. 5. P.K.B. විහාර.

(වග්ගකඛික.)

- 2914 ආගන්තුකාවාසික-පිණ්ඩවාරි-
සෙනාසනාරඤ්ඤ'නුමොදනාසු
වග්ගානි ගතොගමිකාසා ජනනා-
සරෙ තථා වච්චකුට්ඨවෙසෙ,
- 2915 ආවරිසුප්පකායක-සිසා-සද්ධි-
විහාරිවග්ගානි පි සබ්බසොව
වග්ගානි වුග්ගානි¹ වතුදුසෙව
විසුද්ධිවිග්ගොන විනායකොන.
- 2916 ආගන්තුකොන ආරාමං පටිසන්තොන භික්ඛුනා
ජනනං පනා'පනෙතබ්බං, මුඤ්චිතබ්බං උපායනා.
- 2917 ඔගුණ්ඨනං න කාතබ්බං සිසෙ විවරමෙව වා
න හි තෙන ව ධොතබ්බං පාදා පානියවාරිනා.
- 2918 වජ්ඣනබ්බාව පුච්ඡිතා විහාරෙ බුද්ධභික්ඛුනා;
කාලෙ සෙනාසනං තෙන පුච්ඡනබ්බඤ්ඤ භික්ඛුනා
- 2919 වච්චානඤ්ඤ පසාච්චානං පානියමෙව ව
පටිගොජ්ඣයං සබ්බකානිකා ගොවරාදිකං.
- 2920 බුද්ධමාගන්තුකං දිසවා භික්ඛුනා'වාසිකොන පි
පනනං පටිග්ගහෙතබ්බං පච්චුග්ගනඤ්ඤ විවරං,
- 2921 ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, තස්ස පාදෙදකමපි ව
උපනිකම්පිතබ්බඤ්ඤ, පුච්ඡනබ්බඤ්ඤ වාරිනා,
- 2922 වජ්ඣයොගා පඤ්ඤපෙතබ්බං තස්ස සෙනාසනමපි ව;
අඤ්ඤාපුසාමපුසං වා ගොවරාගොවරමපි ව
- 2923 වච්චානඤ්ඤ පසාච්චානං සෙබ්බකුලානි ව
පවෙසෙ නිකමෙ කාලො වග්ගනබ්බං² පානියාදිකං.
- 2924 සවෙ සො නවතො ගොති ආගතාගන්තුකා යථා-
නිසින්නොනෙව තෙන'ස්ස සබ්බමාවාසිභික්ඛුනා
- 2925 "අත්තං පනනං ධූපපති"ති "නිසීදාති'දමාසනං"
ඉදෙවච්චපන වග්ගනබ්බං; දෙය්‍යං සෙනාසනමපි ව
- 2926 දුග්ගමනිකගුණිකානි ගන්තුකාමෙන භික්ඛුනා
ගන්තබ්බං පටිසාමෙතා ථකෙතා'වසථමපි ව.
- 2927 ආපුච්ඡිතා පි ගන්තබ්බං; භික්ඛුනා සෙනාසනං,
පුච්ඡනබ්බෙ අසන්තොති ගොපෙතා වා පි සාධුකං.

1. B. වුග්ගානි වග්ගානි. 2. G.D.B.K. වග්ගනබ්බං.

- 2928 සහසා පවිසෙ නාපි, සහසා න ව නිකබ්බෙ,
නාච්ඡුරෙ නාච්චාසනෙත ධාතබ්බං පිණ්ඩවාටිනා.
- 2929 වාමනෙත්ත සංඝාරිං උච්චාරෙත්වා¹ භාජනං
දක්ඛන්තෙත පණාමේත්වා හිකබ්බං ගණ්හය් පණිතො.
- 2930 සුපං වා දාතුකාමානි සලලකෙබ්බය් මුහුත්තකං.
මලොකෙය්නනරා හිකබ්බු න හිකබ්බාදාසිකාමුඛං.
- 2931 පානීයාදිපතානෙය්හං හිකබ්බනාරඤ්ඤකෙන පි;
නකබ්බතාං තෙන යොගො ව ජාතිතබ්බා දිසා පි ව.
- 2932 වච්ච-පස්සාවතිත්වානි භවන්ති පටිපාටියා;
කරොන්තස්ස යථාමුඛං ගොති ආපනති දුක්ඛං.
- 2933 සහසා උඛ්භුජ්ඣා¹ වා න ව වච්චකුටිං විසෙ;
උක්ඛාසිත්වා බහි ධත්වා පවිසෙ සතිකම්පන.
- 2934 වච්චං න නික්ඛන්තෙත්ත කාතබ්බං පන හිකබ්බනා
බාදතො² දන්තකට්ඨං වා කරොන්තො ගොති දුක්ඛං.
- 2935 වච්චං පන න කාතබ්බං බහිඤ්ඤා වච්චදෙණියා;
පස්සාවො පි න කාතබ්බං බහි පස්සාවදෙණියා.
- 2936 බරෙත නාවලෙබ්බෙය්; න කට්ඨං වච්චකුපකෙ
ජබ්බෙය්; න ව පාතෙය් බෙලං පස්සාවදෙණියා.
- 2937 පාදකාසු සීතො යෙව උඛ්භුජෙය්³ විචකබ්බෙණ,
පටිච්ඡාදෙය් තත්ත්ව ධත්වා නිකබ්බතෙ පන.
- 2938 නා'වමෙය් සචෙ වච්චං කත්වා යො සලිලෙ යති
තස්ස දුක්ඛං මුද්දිට්ඨං මුතිනා මොගනාසිනා.
- 2939 සසඤ්ඤං නා'වමෙතබ්බං; කත්වා චපු චපු⁴ති ව
ආවමිත්වා සරාපෙ පි සෙසෙතබ්බන්ත තුදකං.
- 2940 උභහතමපි අබොවිත්වා නිකබ්බන්තස්ස දුක්ඛං.
උක්ඛ්වාපා පි සත්ථ ගොන්ති සොබෙතබ්බා⁴ අසෙසතො.
- 2941 අවජලබතකට්ඨන පුරො වෙ පිඨරො පන
ජබ්බෙය්, කුමහි රිත්තා වෙ කුමහිං පුරෙය් වාටිනා.
- 2942 අනජ්ඣිට්ඨා හි බුද්ධික පාතිමොකං න උද්දිසෙ;
ධම්මං න ව භණ්ණෙ; පඤ්ඤං න පුත්ථෙය් න විසුත්ථෙ.
- 2943 ආපුච්ඡිත්වා කප්පන්තස්ස මුඛං මුඛිතරාගමේ
පුත ආපුච්ඡතෙ කිම්බං තත්ථිති පරිද්දිපිතං.

1. K.B. උඛ්භුජ්ඣා. 2. E.S. බාදතා. 3. P.E.D. උඛ්භුජෙය්
G.K.B. උඛ්භුජෙය්. 4. සොබෙතබ්බං, (සබ්බෙසු.)

- 2944 බුද්ධිනේ'ක විහාරස්ථි. සද්ධි. විහරතා¹ පන
අනාපුච්ඡා හි සජ්ඣායො න කාතබ්බො කදවි පි;
- 2945 උදෙසොපි න කාතබ්බො: පරිපුච්ඡාය කා කථා?
න ච ධම්මො කථෙතබ්බො භික්ඛුනා ධම්මචික්ඛුනා:
- 2946 න දීපො විජ්ඣපෙතබ්බො, කාතබ්බො වා න වෙච්ඡ සො;
වාතපාන-කථාපාන ථකෙය්‍ය විචරෙය්‍ය නො.
- 2947 වඩකමෙ වඩකමනො වා² බුද්ධිනො පරිවත්තයෙ;
තමපි විවරකණ්ණෙන කායෙන න ච සට්ඨයො.³
- 2948 පුරතො නෙව පේරානං නගායෙය්‍ය පනුපරි;
උත්තරං ඔත්තරන්තානං දදෙ මග්ගං, න සට්ඨයො.
- 2949 චත්තං න පරිපුරෙතො න සීලං පරිපුරති,
අසුඤ්ඤායො දුප්පඤ්ඤා විතොතග්ගං න විජ්ජති.
- 2950 වික්ඛින්නවිතො නෙකග්ගො සද්ධිමං න ච පසාති,
අපසාමානො සද්ධිමං දුක්ඛා න පරිමුච්චති.
- 2951 තස්මා හි චත්තං පුරෙය්‍ය ජීවපුතො විවකකණො
ඔවාදං බුද්ධිසෙට්ඨස්ස කතා ත්ඛිකාණමෙති ති.

වත්තකතික්ඛකථා.

(භික්ඛුනිච්ඡක.)

- 2952 කායං උභරා⁴ ථනං වා පි විවරිකා'ථ⁵ භික්ඛුනී
අත්තනො අභිගජානං වා භික්ඛුස්ස න ච දස්සයො.
- 2953 භික්ඛුනා සහ යං කිඤ්චි සමපයොජේන්ති යා පි ච
තපොභාසන්ති යා භික්ඛුං ගොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 2954 න ච භික්ඛුනියා දීඝං ධාරෙය්‍යං කායබ්බතං;
තෙන වා කායබ්බතෙ ථනපට්ටෙන වා පන
- 2955 විලිච්ඡෙත⁶ ච පට්ටෙන චම්මපට්ටෙන වා තථා
දුස්සපට්ටෙන වා දුස්සවෙණියා දුස්සචට්ටියා
- 2956 න ථාසුකා තමෙතබ්බා, දුක්ඛට්ඨානු තමෙත්ති යා.
න සංසාරෙය්‍ය සමණී ජඝනං අට්ඨිලාදිතා.⁷
- 2957 ගත්ථං වා ගත්ථකොච්ඡං වා පාදං වා මුඛමුරුකං
කොට්ඨාපෙති සත්ථ තස්සා ගොති ආපත්ති දුක්ඛං.
- 2958 න මුඛං ලිමපිතබ්බතා, න චූෂණණ්ණබ්බමෙව ච
මනොසීලාය වා'පත්ති මුඛං ලඤ්ජන්ති යා සියා.

1. P.B. විහරතො. 2. B. ව. 3. E.D.S. සංසයො. 4. G.B.
විවරිකාන. 5. P.S. තෙතෙව, 6. P.D.S.B.R. චලිතයන.
E. චෙලිතයන. 7. P. අභිකාදිතා B.G. අභිආදිතා.

- 2959 අභිසාරාගො න කාතබ්බො, මුඛරාගොපි වා තථා;
අද්භිතං න ච කාතබ්බං, න කාතබ්බං විසෙසකං.
- 2960 ඔලොකනකතො රාගා ඔලොකෙත්තුං න වට්ඨති.
ආතබ්බං න ච සාලොකෙ; සුතච්චං න ච කාරයෙ.
- 2961 දුක්ඛං මුනිනා දින්නං ගණිතං දිට්ඨිපෙන්නියා,
දුරං වා පන මංසං වා පණණං වා විකසිණන්තියා.
- 2962 චක්ඛිං වා පි වණ්ණජ්ජං වා පයොජෙත්තුං න වට්ඨති.
තිරිචං කඤ්චුකං වා පි යදි ධාරෙති දුක්ඛං.
- 2963 දුසො වා පන දුට්ඨි වා තථා කම්මකරො පි වා
න වෙවු'පට්ඨපෙනබ්බො තිරව්ණානගතොපි වා.
- 2964 න ච භික්ඛුනියා සබ්බන්තිලාදි පන විවරං.
ධාරෙතබ්බං; න ධාරෙය්‍ය සබ්බං නමෙතසම්මි ව.
- 2965 පටිවණ්ණාපටිවණ්ණං ඡින්නං වා'වණ්ණමෙව වා
පුරිසබ්‍රහ්මණං සබ්බං ඔලොකෙත්තුං න වට්ඨති.
- 2966 දුරතොව ච පසංචිතා භික්ඛුං භික්ඛුනියා පන
මග්ගො තස්ස පදානබ්බො ඔක්කමිත්වාන දුරතො.
- 2967 භික්ඛුවපන ච පසංචිතා පනතං භික්ඛං වරන්තියා
නිගජ්ජා තද්දුක්ඛාජ්ජං¹ දසෙසනබ්බන්තා² භික්ඛුනො.
- 2968 සංවෙලලිකඤ්ච කාතුං වා ධාරෙත්තුං කට්ඨනතකං
උතුකාලෙ අනුඤ්ඤාතං උතුනිතං මගෙසිතා.
- 2969 ඉන්ධි-පොසස්සතං යානං හත්ථවට්ඨකමෙව වා
පාටබ්බිකි ච ගිලානාය වට්ඨතො'වාභිරුහිතුං.
- 2970 ගරුධවෙමි සිතායාපි මානනනනතු වරන්තියා
සම්මන්තිත්වා පදානබ්බො දුතියා පන භික්ඛුනි.
- 2971 යස්සා පබ්බජ්ජකාලෙ තු ගබ්භො දිට්ඨාති ඉන්ධියං
පුතො යදි ච, තස්සාපි දානබ්බො දුතියා තථා.
- 2772 මාතා ලභති පායෙත්තුං භොජෙත්තුං පුතනමත්තනො,
මණ්ඩිතුමපි උරෙ කත්වා සෙත්තුං³ ලභති සා පන.
- 2973 ආපෙත්වා සහසෙය්‍යනතු තස්මිං දුතිසිකාය ගි
පුරිසෙසු ඥානාදෙසු වතනිතබ්බං තථො'ව ව.
- 2974 විබිභමෙනො'ව සා ගොති යසො ඉධ අභික්ඛුනී
තස්මා භික්ඛුනියා සික්ඛාපච්චකතානං න විජ්ජති.

¹ P. K. S. උක්කාජ්ජං. ² P. B. දසෙසනබ්බන්ති. ³ P. S. B. යසිතුං.

- 2975 විබන්ධනාය ගථා තසා පුන නන්ද්‍රපසමපද,
ගතාය තිත්‍රාතනං තථා නන්ද්‍රපසමපද.
- 2976 ඡේදනං නබ-කෙසානං පුරිසෙති ව වන්තං.¹
වණස්ස පරිසමමපි සාදිතුවපන වටති.
- 2977 න වච්චකුටියා වච්චො කාතබ්බො යාය කායවි;
ගෙට්ඨා පි² වච්චෙ උභං පටිච්ඡන්තොපි වටති.
- 2978 න ව වටති සබ්බත් පලලබ්බන නිසීදිතුං;
ගිරානාය'ඤ්ඤා පලලබ්බං වටතිති පකාසිතං.
- 2979 න ව භික්ඛුනියා'රඤ්ඤා වන්ධනතු කථස්සන.
අතිත්තෙ නරතිත්තෙ උං න්‍යාසිතුං න ව වටති.
- 2980 සමෙති ගතිප්‍රණේශන යා ව වාසිතමන්තියා
න්‍යායෙය්‍ය පටිසොතො වා තස්ස ආපනති දුක්ඛං.
- 2981 "ත්ථි යෙව පටිභුඤ්ජා"ති පටිගොගත්තෙතො
දිනනං අභුතා අඤ්ඤස්ස දෙනතියා පන දුක්ඛං.
- 2982 සබ්බං පටිග්ගහාපෙතා භික්ඛුති පටිභුඤ්ජිතුං
අසන්තො'නුපසමපනො භික්ඛුතිතනතු වටති.

භික්ඛුතිබ්බසාසනං.

බන්ධනකාව්‍ය නිවේදනා.

(වතුබ්බසාසන මෙකාව්‍ය.)

- 2983 වත්තාරි'මාති කමාති අපලොකනසඤ්ඤිතං,
ඤ්ඤාති,³ ඤ්ඤාතිදුතියඤ්ඤා, කමං ඤ්ඤාතිවතුත්තං.
- 2984 අපලොකනකමනතු පඤ්ඤා සානාති ගව්ඡති;
ඤ්ඤාතිකමං නවට්ඨානං; දුතියං සත්ත ගව්ඡති;
- 2985 තථා ඤ්ඤාතිවතුත්තමි සත්ත සානාති ගව්ඡති
තිස්සාරණඤ්ඤා ඔසාරො භණ්ඩුකං බ්‍රහ්මදණ්ඩකො
- 2986 අපලොකනකමං හි කමමකකණ්ඤාමං;
තිස්සාරණඤ්ඤා ඔසාරො සමණ්‍යොද්දසතො වදෙ;
- 2987 භණ්ඩුකං පබ්බජන්තන; ඡන්තන බ්‍රහ්මදණ්ඩකං;
අඤ්ඤස්ස පි ව කාතබ්බො තථා'පස්ස භික්ඛුතො.
- 2988 සබ්බො සන්ති'නිත්තාන⁴ ආප්‍රච්ඡන්ත සබ්බසො
විවොදිපරිකාරං සමෙති යං දෙති තස්ස හි

1. P. වන්තං. 2. D.S. හි. 3. P.D.S. ඤ්ඤාතිං. 4. K.
පතිත්තා පි.

- 2989 භික්ඛිත්තං අපලොකෙතිං භික්ඛුනං රුදියාපන,
එටං දඩ්ඪස්ස දුන්නතු හොති තං කම්මලකකණං.
- 2990 නිස්සාරණමපො'සාරො උපොසථ-පචාරණ
සමුත්ථි වෙච දුන්නඤ්ච පටිග්ගාහො ව සත්තමො,
- 2991 පච්චක්කඩ්ඪනතා වෙ'ච අට්ඨමි පරිනිත්තිතා,
කම්මස්ස ලක්ඛණඤ්ඤාති නව ධානාති ඤාතරියා.
- 2992 විනිවර්ණය අසම්පන්නෙ ථෙරස්සා'විනයඤ්ඤාතො
තස්ස නිස්සාරණං දුන්නා යා සා නිස්සාරණාති හි.
- 2993 උපසම්පදපෙකකස්ස ආගවේණ'සරණාති සා.
උපොසථවසෙනාපි පචාරණවසෙන පි
- 2994 ඤාතරියා ධම්මත්තා හි ඤාතරිං මම නි'මෙ දුට්ඨෙ.
"උපසම්පදපෙකකඤ්ඤාති අනුසාසෙය්‍ය'හං"ති ව
- 2995 "ඉත්තනාමමහං භික්ඛං පුච්ඡෙය්‍යං විනය"න්ති ව
එවමාදිපචිත්තා හි එදිසා ඤාතරි සමුත්ථි.
- 2996 නිස්සට්ඨවිරාදිතං දුතං දුන්නති දුට්ඨති.
ආපනතිතං පටිග්ගාහො සට්ඨග්ගාහොති දුට්ඨති.
- 2997 සම්මුක්තකඩ්ඪනතා නාම පචාරුක්කඩ්ඪනා මතා
"ඉමං උපොසථං කතා කාලෙ' පචාරයාමි"ති.
- 2998 තිණවත්ථාරකෙ සබ්බපඨමා ඤාතරි වෙ'තරා
කම්මලකකණමෙතන්ති නව ධානාති ඤාතරියා.
- 2999 ඤාතරිං නිසකම්මමපි සත්ත ධානාති ගච්ඡති:
නිස්සාරණමපො'සාරං සම්මුත්ථිං² දුන්නමෙච ව
- 3000 උග්ගාරං දෙසනං³ කම්මලකකණමපන සත්තමං.
පත්තතිකකුල්ලනාදි තු නිස්සාරණාසාරණා මතා.
- 3001 සම්මුත්ථි නාම පිමාදි, සා පඤ්චදසධා මතා.
දුතං කසිතවත්ථස්ස දුතං මතකවාසසො.
- 3002 කසිතස්ස'ත්තරුඛ්‍යාරො උග්ගාරොති පදිට්ඨති.
දෙසනා කුට්ටිඤ්ඤා විහාරස්ස ව චක්ඛුතො.
- 3003 තිණවත්ථාරකමෙච මොහාරො'පත්තාදිපු
කම්මවාචාවසෙනෙ'ති කම්මලකකණතා මතා.
- 3004 ඉති ඤාතරි-දුරියස්ස ඉමෙ සත්ත පනාසිතා
තවා ඤාතරිචතුත්ථමපි සත්ත ධානාති ගච්ඡති:

- 3005 නිසාරණමථො'සාරං සමමුතිං දන-නිගගං
සමනුසාසනසේනවි'ව සත්තමං කම්මලකකිණං.
- 3006 සත්තනනං තජ්ජනාදීනං කම්මානං කරණමපන
නිසාරණා'ව පසාදා තෙසං ඛසාරණා මතා.
- 3007 ඔවාදෙ භික්ඛුනිනනතු සමමුතීති පකාසිතා.
මානගත-පරිවාසානං දනං දානනි දිව්වති.
- 3008 පුත මුලාපටිකසො¹ නිගග්ගහානි පදිව්වති.
උකඛිතනසානුවතෙත'කා² අට්ඨ යාවතනිකා
- 3009 අරිට්ඨො චණ්ඩකාලී ව එකාදස භවනති'මෙ;
ඉමෙසනතු වසා සේයසා දසෙකා සමනුසාසනා.
- 3010 උපසම්පදකම්මසේනව කම්මා අබ්භානසසේනං
ඉදං ඤාති-වතුසේන තු සත්තමං කම්මලකකිණං.
- 3011 අපලොකනකම්මසේනා'පලොකෙතා ව³ කාරයෙ,
ඤාතිසා දුතියෙතා⁴ වතුසේන න කාරයෙ.
- 3012 ඤාතිදුතියකම්මාති ලුහුකාති පි⁴ කාති⁵
කාතබ්බාත'පලොකෙතා සබ්බා සමමුතියො සිසුං.
- 3013 සෙසාති අපලොකෙතා කාතුමපන න වට්ඨති;
යථාචුත්තනසෙතෙව තෙන තෙනෙව කාරයෙ.

වතුබ්බිකම්මකම්මා.

(කම්මවිසතත්තම්මා.)

- 3014 වජ්ජිතො ඤාතිතො චෙව අනුසාවකසීමතො
පරිසන්තාති⁶ පසේනව⁷ කම්මදෙසා පකාසිතා.
- 3015 සමමුඛාකරණීයං යං තං කරොති අසමමුඛා,
කම්මං වජ්ජිපිපතං තං අධම්මනති⁸ පදිව්වති.
- 3016 අසමමුඛාකරණීයාති අට්ඨො'ව ව භවනති හි:
පත්තනිකකුජ්ජනසේනව පත්තසු'කකුජ්ජනමපි ව
- 3017 පකාසනියකම්මසේනව සෙබ-උමමපනසමමුති
අවසන්දෙයසා තථා බ්‍රහ්මදණේනා දුතුපසම්පදා,
- 3018 ඉමාන'ට්ඨ ධර්මසාන සෙසාති පන සබ්බසො
සමමුඛාකරණීයාති කම්මාති පුග්ගතො'බ්‍රවි.⁹
- 3019 ඤාතිතො පන පසේනව විපජ්ජනනසා මතා:
න පරාමසති වජ්ජිසේන, සබ්බං පුග්ගලමෙව වා

1. B. පටිකෙකාසො. E.S.D.K.S.R. මුලාපටිකෙකාසො. 2. P.S.
වතනිකා. K.B. වතතා. 3. E.D.B.S.R. පලොකෙතාන.
4. P. ලුහුකාත'ති. 5. D. තෙන ව. 6. P. තිව. R. පරිසන්තො
චෙව. 7. G.R.S. පසේනව. 8. D. අධම්මනති. 9. P. බ්‍රවි.

3020 න පරාමසති ඤානිං වා, පට්ඨා ඤානිං ධරෙති වා
පඤ්චායනෙති කම්මාති ඤානිතොප විපජ්ජරේ.

3021 අනුසාවණතො පඤ්ච කම්මදසා පකාසිතා:
න පරාසමති වජ්ඣං වා, සමිකං, පුග්ගලමෙව වා

3022 භාෂපති සාවණං වා පි, සාවතසමයො පි වා,
එවංපන චපජ්ජන්ති අනුසාවණතො පි ව.

3023 එතාදසති සීමාති සීමතො කම්මදසතො
දුග්ගා උපාසකථ නාච¹ බ්බිසා සබ්බසා මයා.

3024 වතුචයෙන කතබ්බ කම්මාපනතො අනාගතො,
ඡන්දෙ ව න පතානිතො, පටිකෙකාසනති² සම්මුඛා,

3025 එවං තිවච්ඡිනිතො දෙසො පරිසාය වසා සියා.
ආගතො කම්මාපනතො ව ඡන්දෙ න පන ආගතො,

3026 සම්මුඛා පටිකෙකාසනති, දුතියෙ වතුචගිනික.
ආගතො කම්මාපනතො ව, ඡන්දෙ පි ව සමාගමො,

3027 පටිකෙකාසො³ ව එත්තී, තතියෙ වතුචගිනික.
එවං පඤ්චාදිවයනනු සමස්සනු තිව්බෙසු පි

3028 වතුතතීනා,⁴ සිසුං දෙසා දස දො පරිසාවසා;
එවං ආදාසමා එත්ත කම්මාති හි විපජ්ජරේ.

කම්මවිපතතිකථා.

(පකිණ්ණකතය.)

3029 ඡතතං පණ්ණමයං කිඤ්චි බති අනෙතො ව සබ්බසා
පඤ්චවණ්ණෙන සුතෙතන සිබ්බිතුං න ව වට්ඨති.

3030 ඡිඤ්ඤා⁵ අඛුච්ඤා වා පණ්ණ මකරදනතකං.
සට්ඨං වාලුරුපං වා ලෙඛා දණ්ඩ න වට්ඨති.

3031 සිබ්බිතුං එතවණ්ණෙන ඡතතං සුතෙතන වට්ඨති
පිරුත්තං, පඤ්චවණ්ණානං⁶ පඤ්ජරං වා විනද්ධිතුං.

3032 සට්ඨං වාලුරුපං වා ලෙඛා වා පන කෙවලා⁷
ඡිඤ්ඤා⁸ වා පි⁹ සංසිඤ්ඤා ධාරෙතුමපන වට්ඨති;

3033 අතිවජ්ජනකසණ්ඨානං දණ්ඩවුඤ්ඤා වට්ඨති;
උකකිරිඤ්ඤා¹⁰ කතා ලෙඛා බ්බිතත්ථාය වට්ඨති.

* E.D. අයං ගාථා 3030 මසා අතනතරං දිස්සති.

1. D. කාම. 2. D.B. පටිකෙකාසති. 3. P.B. වතුචිකා.
4. සිබ්බිතුං. 5. G.B.E. වණ්ණෙන. 6. G.B. ලෙඛං වා පන
කෙවලං. 7. B. භිඤ්ඤා. 8. R.S. පි ව. K. පන. 9. K. උග්ගිරිඤ්ඤා.

- 3034 තාතාවණ්ණති සුතතති මණ්ඩනත්තං විවරං
භමං සතපදදිනං සිබ්බිදුං න ව වට්ඨති.
- 3035 පතතස්ස¹ පරියතෙන වා තථා පතනමුඛෙ² පි වා
වෙණිං සබ්බලිකං වා පි කතරාපතා ඥාති දුක්ඛවං.
- 3036 වට්ඨමපි³ ගණ්ඨිපාසානං අට්ඨකොණ්ඨකං විධිං
තත්ත්වසිංගද-රූපං මුග්ගරාදිං කතරානති ව,
- 3037 තත්ත්ව කාකටකකිති උට්ඨාපනති, න වට්ඨති.
සුතතා ව පිලකා තත්ත්ව දුට්ඨෙද්දායාව දිපිතා.
- 3038 චතුරකාණව වට්ඨනති ගණ්ඨිපාසකපට්ඨකා.
කාණ්ණ-කොණෙසු සුතතාති රතෙන ජිකෙද්දාය විවරෙ.
- 3039 සුචිකම්මවිකාරං වා අඤ්ඤං වා පන කිඤ්චිපි
විවරෙ භික්ඛුනා කාතුං කාරාපෙතුං න වට්ඨති.
- 3340 යො ව පකම්පති භික්ඛු විවරං
කඤ්ඤ-පිට්ඨ-බලි-අලලිකාදිසු
වණ්ණමට්ඨමහිපත්තං පරං
තස්ස තත්ති පන මුග්ගි දුක්ඛවා.
- 3041 සුචි-ගත්මලාදිනං කරණෙ විවරස්ස ව
තථා කිලිට්ඨකාලෙ ව බොවතත්තං තු වට්ඨති.
- 3042 රජතන පන ගඤ්ඤං වා තෙලං වා ලාඛනමව වා
කිඤ්චි පකම්පිතුං තත්ත්ව භික්ඛුනා⁴ න ව වට්ඨති.
- 3043 සමබ්බත මණ්ඩනා වා පි අඤ්ඤාන පි ව කෙනති
විවරං න ව සට්ඨෙය්‍ය, සංසිතබ්බං න දෙද්දණියා.
- 3044 විවරං දෙද්දණියං කත්වා නාපි සට්ඨෙය්‍ය⁵ මුට්ඨිනා;
රතනං පගරිතුං කිඤ්චි ගතෙත්තව ව වට්ඨති.
- 3045 සණ්ඨිතෙ පන ලෙබ්බා වා පිලකා වා න වට්ඨති,
කප්පබ්බිඤ්චිකාරො වා පාලිකාණ්ණිකහෙදතො⁶.
- 3046 ථාලකස්ස ව පතතස්ස බති අනෙත්තා පි වා පන
ආරණෙන කතා ලෙබ්බා න ව වට්ඨති කාපි පි.
- 3047 ආරාපෙත්වා භමං පතනං මජ්ඣිමා වෙ පවනති ව
“මණ්ඩවණ්ණං කරිස්සාම”⁷ ඉති කාතුං න වට්ඨති.
- 3048 පතනමණ්ඩලකෙ කිඤ්චි භික්ඛිකම්මං න වට්ඨති;
න දෙද්දො කොචි තත්ත්වස්ස කාතුං මකරදහනකං.

1. P. පටස්ස. 2. P. පට්ඨමුඛෙ. 3. P.G.K.B. පටමපි.
4. R. භික්ඛුනා. 5. B. සංසෙය්‍ය. 6. B. හෙදකො. 7. G.B.
කරිස්සාමි.

- 3049 න ධර්මකරකව්‍යතෙස ලෙඛා කාපී පි වට්ඨති
කුච්ඡයං වා, ධර්මකරා නං ලෙඛනතු මුඛවට්ඨයං.
- 3050 සුත්තනතු දිගුණං කථා කොට්ඨනති ව තතිං තතිං
කායබ්බන්ධනසංහතං නං න වට්ඨති භික්ඛුනො;
- 3051 දසාමුඛෙ දුර්ගතාය දව්ස අනන්තසු වට්ඨති.
මාලාකම්ම-ලතාකම්මවිත්තකම්මෙ න වට්ඨති.
- 3052 අකම්භි තත් දසොභා කොට්ඨතෙ පත කා කථා.
කකකම්මකම්භි වා තත් උට්ඨාපෙතුං න වට්ඨති.
- 3053 සමං දෙඛ්ඛුතසීසං වා මකරස්ස මුඛමපි වා
විකාරාරූපං යං කිංඤ්චි න වට්ඨති දසාමුඛෙ.
- 3054 උජ්ජකං මච්ඡකණ්ඩං¹ වා මට්ඨං වා පත පට්ටිකං
බ්‍රහ්මරූපතතකාකාරං කථා වට්ඨති කොට්ඨිං.²
- 3055 පට්ටිකා සුත්තරන්තනති දුට්ඨං කායබ්බන්ධනං;
රජ්ජකා දුස්සපට්ටාදි සබ්බං තස්සානුලොමිකං.
- 3056 මුරජං මග්ගවිණ්ණඤ්ඤා දෙඛ්ඛුතඤ්ඤා කලාමුතං
රජ්ජයො න ව වට්ඨනති; පුරිමා දො-දසා සිසුං.
- 3057 දසා පාමඛිතසංඝාතා නිද්දොඨා කායබ්බන්ධන
ඵසා දො³ ති-වතස්සො වා වට්ඨනති න තතො පරං.
- 3058 ඵකරජ්ජමයං වුත්තං මුතීනා කායබ්බන්ධනං;
තඤ්ඤා පාමඛිතසංඝාතං ඵකමපි ව න වට්ඨති.
- 3059 රජ්ජතෙ ඵකතො කථා බහු ඵකාය රජ්ජයා
නිරන්තරං හි වෙදෙඨා කතං වට්ඨති බ්බන්ධුං.
- 3060 දන්ත-කට්ඨ-විසාණට්ඨි-ලොහ-වෙඵ-තඵබ්බවා
ජතු-සබ්බමයා සුත්තඵලජා විඨකා⁴ මතා.
- 3061 කායබ්බන්ධනවිදේ⁵පි විකාරො න ව වට්ඨති,
තත් තත් පරිවේදදලබාමන්තනතු වට්ඨති.
- 3062 මාලාකම්ම-ලතාකම්ම-නානාරූපවිවිතනිතා⁶
න ව වට්ඨති භික්ඛුනං අඤ්ඤාති ජනරඤ්ඤාති.
- 3063 තාදිසම්පත සංසිඨා වෙදෙඨා සුත්තනකත වා
මලඤ්ඤානස්ස⁷ භික්ඛුස්ස න දෙසො කොපි විජ්ජති.
- 3064 වට්ඨා වා මතුරස්සා වා අට්ඨංසා වා පි අඤ්ඤාති
මට්ඨතෙ⁸වාති තිද්දොඨා; වණ්ණමට්ඨා න වට්ඨති.

1. P.S.B. මච්ඡකණ්ඩං K. කණ්ඩකං. 2. K. කොට්ඨිං.

3. P.B. දො. 4. P.K. වෙඨකා. D.B. වෙඨකා. 5. B. වෙඨෙ.

S. විදෙ. 6. D.B. විවිත්තකා. 7. D.S. ජෙනකස්ස.

- 3065 තථා'ඤ්ඤිතිසලාකාපි, අඤ්ඤිථවිකාය ව
තාතාවණේණ සුතෙනා¹ ඒතතකමං න වටති.
- 3066 එකවණේණ සුතෙනා සිපාටිං යෙන තෙනවි
යං කිඤ්ඤි පන සිඛිඛිනා ඵලඤ්ඤානායා² වටති.
- 3067 මණිකං පිලකං වා පි පිප්පල ආරකණකෙ
ඤ්ඤානං යං කිඤ්ඤි න ව වටති භික්ඛුනො.
- 3068 දණ්ඩක පි පරිවෙදදලොමනනතු වටති:
වලිනාව නව්වෙදං කපොනානිති හි වටති.
- 3069 උතතරාරණියං වා පි ධනුකෙ පෙලදණ්ඩකෙ
මාලාකමොදි යං³ කිඤ්ඤි වණ්ණමෙධං න වටති.
- 3070 සණ්ඩාසෙ දනතකට්ඨානං තථා ඡෙදනවාසියා
ද්විසු පසෙසු ලොහෙන බක්ඛුමපන වටති.
- 3071 තථා කිතතරදණ්ඩපි ඒතතකමං න වටති,
වටලෙබාව වටනති එකා වා දොපි හෙට්ඨනො.
- 3072 විසාණ නාලියං වා පි තප්ථවාමණ්ඩසාරකෙ
තෙලහාරකෙ ඤ්ඤං වණ්ණමෙධං තු වටති.
- 3073 පානීයස්ස උච්චෙක පි දොණියං රජනස්ස පි
ඤ්ඤං ඵලකපිඨෙ පි වලයාධාරකාදිකෙ
- 3074 තථා පතනපිඨකෙ ව තාලවණ්චෙ ව චිජ්ඣො⁴
පාදසුඤ්ඤිතියං වා පි සම්මුඤ්ඤිතියමෙ ව
- 3075 මඤ්ඤා භුමමත්ථරෙ පිඨෙ භිසි-ඛිමොහනෙසු ව
මාලාකමොදිකං ඒතතං ඤ්ඤමෙව ව වටති.
- 3076 තාතාමණිමයත්ථන-කවාට-ආර-භිතතිකං
සෙනාසනෙත්ථුඤ්ඤානං; තා කථා, වණ්ණමෙධකෙ.
- 3077 සොවණ්ණියං ආර-කවාටබද්ධං⁵
සුවණ්ණ-තාතාමණි-භිතති-භුමි.
න කිඤ්ඤි එකමපි තිසෙධනියං
සෙනාසනං; වටති සබ්බමෙව.
- 3078 බුද්ධං ධම්මඤ්ඤා සඤ්ඤා ව උද්දියා⁶ දවං කරො;
මුග්ගකාදිකං තෙව ගණ්ණායා තිත්ථියබ්බතං.
- 3079 කායං වා අභිගජානං වා උරාං වා න තු දස්සසෙ
භික්ඛුනිකං තු තා වා පි න සිඤ්ඤෙ උදකාදිකා.

1. K. වණ්ණෙති සුතෙනාති. 2. E.D.S. - ජෙතනස්ස. 3. K.S.R.
මාලාකමොදිකං. 4. P.G.B. චිජ්ඣි. 5. P.B. බක්ඛං. 6. G.R.
බුද්දියා.

- 3080 වසාදෙකුත් දිනේ වෙ භාගදෙකුත් ගණනි.
දුක්කටං, දුක් දුක්කටං; ගිලා නටෙයි ජජජර.1
- 3081 වොදිනො සො සවෙ තෙහි භික්ඛුහි න දදෙය් නං,
බුරුනිකෙකටතෙ තෙසං ගණකියෙකෙව කාරයෙ.
- 3082 අකප්පියසමාදානං කරොතො හොති දුක්කටං.
දව්ඨාසිලං පටිජ්ඣනො දුක්කටං න ච මුච්චති.
- 3083 ගිහිගොථකදානසමිං න දෙසො කොචි ගණනතො;
පරිචේදනගො වුතො සබ්බ-වෙතියසන්නකෙ.
- 3084 යානං පුරිසංසුත්තං ගත්ථවටකමෙව වා
පාටභික්ඛුඤ්ච ගිලානස්ස වට්ඨතෙවා'භිරුහිතුං.
- 3085 න ච භික්ඛුතියං සද්ධිං සම්පයොජෙය්ඤ්ඤි.
දුක්කටං භික්ඛුතිං රාගා ඔහාසන්නස්ස භික්ඛුතො.
- 3086 භික්ඛුනිනං ගවෙ භික්ඛු පාතිමොක්ඛං න උද්ධිසෙ;
ආපත්තිං වා සවෙ තාසං පටිගණෙය්ඤ්ඤා දුක්කටං.
- 3087 අත්තනො පරිභොගත්ථං දින්නදෙකුත්තං කස්සචි
පරිභොගමකත්ථාච දදතො පන දුක්කටං;
- 3088 අපපායං සවෙ සබ්බං අපතෙතුමපි වට්ඨති;
අග්ගං ගහෙත්වා දාතුං වා; පතතාදිසු අයං නයො
- 3089 පඤ්චවග්ගපසම්පදා ගණකියෙකටපාහනා
විමුක්ඛත්ථො බුච්ඡන්තානං මජ්ඣදෙසෙ න වට්ඨති.
- 3090 සමබ්බස්ස ච සාමන්තා සත්ථකම්මං දුට්ඨතුලා
වාරිතං; වසිකම්මමපි සමබ්බෙ යෙව සත්ථනා.
- 3091 පණණාති අජ්ජකාදිනං¹ ලොණං වා උණ්ණයාගුයං
පක්ඛප්පිකා පාකත්ථං වාලෙතුං න ච වට්ඨති.
- 3092 සවෙ පරිසමදෙකුත්තං උපලාලෙති දුක්කටං;
තත්ථ ආදිනවං තස්ස වත්තුමපන ච වට්ඨති:
- 3093 "මක්ඛනං ගුරු-මුතෙතති ගතෙන නහාසිතුං වීය
කතං තිස්සාය දුස්සිලං තයා විහංතා"ති ව.
- 3094 භත්තගෙය්ඤ්ඤා යායුරානෙ ව අනොගාමෙ ව වීරියං
අකිකාරෙ අනාමජේරු⁵ එකාවතො ව ව්‍යාවටො
- 3095 සුතො බාදඤ්ච භුඤ්ජන්තො වට්ඨං මුත්තමපි වා කරං
මඤ්ජා තෙරසන්නනතු අසුත්තත්ථන වාරිතා.

1. G. දුට්ඨර. 2. B. රවා. 3. K. සංයොජෙය්ඤ්ඤා ව. 4. P.B.
අජ්ජකාදිනං. 5. B. අනාමටො.

- 3096 තඤ්ඤා අනුපසම්පනේනා, තානාසංවාසකො පි ව,
යො පච්ඡා උපසම්පනේනා, උක්ඛිතේනා මාතුගාමකො.
- 3097 එකාදස අභබ්බා ව, ගරුකට්ඨා ව පඤ්චිමේ
වඤ්ඤො දුක්ඛං චුත්තං බාවිසති ව පුග්ගලො.
- 3098 යො පුරෙ උපසම්පනේනා, තානාසංවාසවුද්ධිකො
ධම්මවාදී ව, සම්බුද්ධො, වඤ්ඤායා තයො ඉමෙ.
- 3099 තජ්ජතාදිකතෙ එත්ථ චතුරො පන පුග්ගලො
වඤ්ඤොපි අනාපතති, තෙති කම්මඤ්ච කුබ්බිතො.
- 3100 අබ්බවාතං පනෙ'කස්ස දවත්තං වා තිණ්ණමෙව වා
දිට්ඨාවිකම්මවුද්ධිං, තතො උද්ධං නිවාරණං.
- 3101 සඤ්චෙය්වා හොති සමානේනා ජ්වනාලපිතො පි ව
ගතිභුත්තමතො හොති විස්සාසො පඤ්චධා සියා.
- 3102 සීල-දිට්ඨි-විපතති ව ආචාරාජ්වසමතවා
විපතතියො චතස්සොව චුත්තා ආදිවච්ඡක්ඛිතා.
- 3103 තත්ථ අප්පටිකම්මා ව යා ව චුට්ඨාතගාමිනී
ආපතතියො දුට්ඨෙ සීලවිපතතිනි පකාසිතා.
- 3104 අත්තඤ්ඤාතිකදිට්ඨි ව, යා දිට්ඨි දසවත්ථුසා,
අයං දිට්ඨිවිපතතිනි දුට්ඨො දිට්ඨි දිපිතා.
- 3105 දෙසනාගාමිකා යා ව පඤ්ච උල්ලවචයාදිකා
චුත්තාවාදවිපතතිනි ආචාරකුසලෙන සා.¹
- 3106 කුහතාදි-පවනේනා හි මිච්ඡාජ්වොති දිපිතො;
ආජ්වපච්චයාපතති ඡබ්බිධාති පකාසිතා.
- 3107 කම්මිතා² ලද්ධි-සීමාහි තානාසංවාසකා තයො;
උක්ඛිතේනා තිව්ධො කම්මතානාසංවාසකො මතො.
- 3108 අධම්මවාදිපකකසම්මි නිසිනේනාව විවිත්තයං
“ධම්මවාදී³ පනෙ'තෙ”ති උප්පනේන පන මානසෙ
- 3109 තානාසංවාසකො තාම ලද්ධියා'යං පකාසිතො;⁴
තත්ථෙය්වා පන සො දවත්තං කම්මං කොපෙති සභිසිකං.
- 3110 බහිසිමගතො සීමාතානාසංවාසකො මතො.
තානාසංවාසකා එවං තයො චුත්තා මගෙසිතා.
- 3111 චුත්තො අනුපසම්පනේනා තානාසංවාසකා තයො
හික්ඛුතෙ'කාදසාභබ්බා අයංවාසා ඉමෙ සිද්ධං.

1. G.B. තා. 2. E.S. කම්මතා. 3. P.E.D.K.B.S. ධම්මවාදි.

4. G.B. ලද්ධියා සම්පකාසිතො.

- 3112 අසංවාසස්ස සබ්බස්ස තථා කම්මාරහස්ස ච සබ්බෙස උම්මෙත්තකාදීනං පටිකෙබ්බො ත රුහති.
- 3113 සංවාසෙකසීමට්ඨං-1 පකතත්තස්ස භික්ඛුනො චචතෙන පටිකෙබ්බො රුහතානන්තරස්ස පි.
- 3114 භික්ඛු ආපජ්ජතා'පතති. ආකාරෙහි පනව්ජති. දිත්තා සමණකප්පා ච පඤ්ච; පඤ්ච විසුද්ධියො.
- 3115 නිදුතං පුග්ගලං වජ්ඣං විබිං පඤ්ඤානතියා පන විපතතා'පතති'තා'පතති සමුට්ඨානතයමපි ච
- 3116 වජ්ජ-කම්ම-ක්රියා-සඤ්ඤා-විත්තාණන්තරිවිබිච්ඡත තථෙ'වබ්බවිධානඤ්ච වෙදනා කුසලතතිකං
- 3117 සත්තරසවිධං එතං දස්සෙත්වා ලකඛණං බුධො සිකඛාපදෙසු යොජෙය්‍ය තත්ථ තත්ථ යථාරහං.
- 3118 නිදුතං තත්ථ: වෙසාලී තථා රාජගහං පුරං¹ සාවත්ථා'ලවි' කොසම්බි සක්ක-භග්ගා පකාසිතා.
- 3119 දස වෙසාලියා දිත්තා; එකවීස ගිරිබ්බජේ; සතාති හි ඡ-උභතාති තිණි සාවත්ථියං සිසුං.
- 3120 ඡ පතා'ලවියං දිත්තා; අට්ඨ කොසම්බියං කතා; අට්ඨ සකෙකපු පඤ්ඤානතා; තයො භග්ගෙ පකාසිතා.
- 3121 තෙවීසතිවිධා දිත්තා සුදිත්ත-ධනියාදයො භික්ඛුනං පාතිමොක්ඛස්මිං ආදිකම්මිකපුග්ගලං.
- 3122 භික්ඛුනීනං තථා පාතිමොක්ඛස්මිං ආදිකම්මිකා ඵලලාභාදයො සත්තා; සබ්බෙ තිංස භවන්ති තෙ.
- 3123 තරුං තිමුලං තචපත්තමෙතං²
 දායඛකුරං සත්තඵලං ඡප්පඵං
 ජානාති යො දව්ඨපභවං දව්ඨසාධං
 ජානාති පඤ්ඤානතිමසෙසතො⁴ සො.
- 3124 ඉති පරමමමං විනිව්ජයං
 මධුරපදත්ථමනාකුලනතු යො
 පඨති සුණති⁵ පුච්ඡතෙ⁶ ව⁷ සො
 භවති උපාලිසමො⁸ විනිව්ජයෙ.

ඉති විනයවිනිව්ජයෙ පක්ඛණ්ණකතයො සමත්තො.

1. P. සංවාසෙක. K. අසංවාසෙකසීමායං. 2. K. තථා.

3. P.S. මෙවං. 4. P.E.S. පඤ්ඤානතා. 5. P. සුණාති. 6. S.

පටිපුච්ඡතෙ. 7. P.B. ව. 8. P.G.K.B.R. භවතුපාලිසමො.

(කම්මට්ඨානභාවනාවිධානං.)

- 3125 පාමොකෙති පාතිමොකකසීං මුඛෙ මොකකපච්චෙසනෙ
සබ්බදුකකකසයෙ චුහොත චුහතමෙවිතරතතං.
- 3126 ඉදං චතුර්ත්වං සීලං ඤාතා තත් පතිට්ඨිතො
සමාධිං පුත භාවෙතා පඤ්ඤාය පරිමුච්චති.
- 3127 දසානුස්සතිසො චුහතා, කසිණා ව දසාසුභා,
චතසො අපපමඤ්ඤායො, 'තරාරුපා'පරදායං,
- 3128 ඉවෙවචං පත සබ්බමපි චතතාප්‍රිසවිධං සියා
කම්මට්ඨානං සමුද්දිට්ඨං මම්මට්ඨානමනොභුතො.¹
- 3129 උපචාරපභණානො ව කුතනගෙද අතික්කමා
වසික්ඛාචසික්ඛා වාපි තරාරමණභූමිතො;
- 3130 ගහණං පච්චයා ජියො තරා වරියානුකුලතො
විසෙසො අයමෙනෙසු විඤ්ඤාතබ්බො විභාවිතා.
- 3131 අට්ඨානුස්සතිසො සඤ්ඤාවච්චාතඤ්ඤා තත්ති'මෙ
උපචාරාවහා; සෙසා තිං කුතාවහා මතා.
- 3132 පඨමඤ්ඤාතිකා තත් අසුභා කායගතාසති.
ආණාපාණඤ්ඤා කසිණා චතුක්කඤ්ඤාතිකා ඉමෙ.
- 3133 තිකඤ්ඤාතා හි² තියොව අපපමඤ්ඤා'ථ පච්චිමා
චතතාරො පි ව ආරුපා චතුත්ඤ්ඤාතිකා මතා.
- 3134 අතික්කමො දව්වා චුහොතා අභිතාරමණතො පතා
චතුක්ක-තික-කුතනෙසු අභිතාතික්කමතා³ මතා.
- 3135 චතුත්ති⁴ අපපමඤ්ඤා පි අභිතාතික්කමතො සියා.
ආරමණමතික්කමම ආරුපා පත ජායරෙ.
- 3136 කසිණාති දසෙ'වෙ'ත් වසෙස්සතබ්බාති යොගිතා;
සෙසමපත ව සබ්බමපි ත වසෙස්සතබ්බමෙව තං.
- 3137 නිම්හතාරම්මණා තත්: කසිණා ව දසා සුභා
කායෙ සතාණාපාණඤ්ඤා බාවිසති භවතති'මෙ.
- 3138 සෙසානුස්සතිසො අට්ඨ සඤ්ඤා ධාතුච්චත්තං
විඤ්ඤාණං තෙ'වසඤ්ඤා ව දස ඤො භාවගොචරා.
- 3139 චතසො අපපමඤ්ඤායො ඤො ව ආරුපමාතසා
ඉමෙ ධම්මා විතිද්දිට්ඨා ඡ තචතතබ්බගොචරා.
- 3140 දසාසුභා පටික්කුලසඤ්ඤා කායගතාසති
දෙවෙසු ත පච්චතතුතති ආදසෙමාති භූමිතො.

1. P.D.B.K.S. කම්මට්ඨාන මනොභුතො. 2. තිකඤ්ඤාතාති.
(සබ්බෙසු.) 3. R. තික්කමතා. 4. P.B.K.S. චතුත්තා.

- 3141 තාති ආදස භිසො ව ආණාපාණසති පි ව
සබ්බසො තෙරසා පා පි¹ බ්‍රහ්මලොකෙ න ජායරේ.
- 3142 යපෙත්වා චතුරාරුපො අරුපාවචරෙ කිර
අඤ්ඤ පන න ජායනති. සබ්බ ජායනති මානුසෙ.
- 3143 චතුත්ථං කසිණං හිත්වා කසිණං ව දසාසුභා
දිට්ඨොතෙ'ව ගගෙනබ්බා පුබ්බභාගෙ භවන්ති තෙ.
- 3144 ආණාපණ්ණෙ චුට්ඨොත; දිට්ඨොත තචපඤ්චකං;
මාප්‍රතො දිට්ඨ-චුට්ඨොත; සුතෙන'වෙ'ත්ථ සෙසකං.
- 3145 ආකාසකසිණඤ්ඤෙත්ථ යපෙත්වා කසිණං තච
පඨමාරුපවිතතස්ස පච්චයං පන ජායරෙ.
- 3146 භවන්ති හි අභිඤ්ඤතං කසිණාති දසා පි ව;
තිස්සොපි අප්පමඤ්ඤයො චතුත්ථස්ස තු පච්චයං
- 3147 හෙට්ඨිම²-හෙට්ඨිමාරුපං පරස්ස ව පරස්ස ව
තෙවසඤ්ඤා තිරොධස්ස පච්චයොති පකාසිතා.³
- 3148 සබ්බෙ සුඛවිහාරස්ස භවතිස්සරණස්ස ව
තථා භවසුඛානඤ්ඤ පච්චයාති ව දිපිතා.
- 3149 අසුභා දස ඵ්ඤ්ඤයා තථා කායගතාසති
අනුකුලා ඉමෙ රාගවර්තස්ස විසෙසගො.
- 3150 චතස්සො අප්පමඤ්ඤයො සචණ්ණකසිණං තථා
අනුකුලා ඉමෙ දෙසවර්තස්ස පකාසිතා.
- 3151 විතකකවර්තස්සාපි මොහප්පකතිනො පි ව
ආණාපාණසතෙකා'ව සප්පායාති විහාපිතා.⁴
- 3152 සඤ්ඤ වෙච චචත්ථානං මරණුපසමෙ සති
පඤ්ඤපකතිනො එතෙ අනුකුලාති දිපිතා.
- 3153 ආදි-අනුස්සන්තිවර්තකං සඤ්ඤවර්තවණ්ණිතං.⁵
ආරුපා කසිණං සෙසා දස සබ්බානුරුපකා.
- 3154 එවං පහදතො ඤාත්වා කම්මට්ඨානාති පණ්ණිතො,
වර්ගායානුකුලනතු තෙසු යං අත්තතො පන
- 3155 තං ගගෙත්වාන මේධාචි දල්භං කල්‍යාණමිත්තතො
උචේදං පලිබොධාතං කත්වා පඨමිමෙච ව
- 3156 අනුරුපෙ වසන්තන විහාරෙ දෙසවර්ජිතෙ
භාවෙත්වා පඨමාදිති ක්කානාති පන සබ්බසො

1. S. තෙරසෙවාපි.

2. P.S. හෙට්ඨිමං.

3. P. පකාසිතං.

4. P.B.K.S. විහාපිතා.

5. G. වර්තවර්තකං.

- 3157 තතො උට්ඨංග සප්පකෙසු කුතචො පඨමාදිනො
නාමරුපවච්ඡානං කතා කතං විතීරිය
- 3158 උපක්ලෙසෙ 'අමගො'ති දසො'භාසාදගො පත
'මගො' විපස්සනාසුඤ්ඤා ඉති ජානාති පඤ්ඤිතො.
- 3159 තිණ්ණං තෙසං වච්ඡානෙ කතෙ එතතාවතා පත
තිණ්ණං පත ව සම්මානං වච්ඡානං කතං සීයා.
- 3160 උදයබ්බය-භග්ගා ව භයාදිතව-තිබ්බිදා
මුඤ්ඤිතාමසතාසුඤ්ඤා පටිසම්බාධුපස්සනා
- 3161 සම්බාරුපෙකතාසුඤ්ඤා" නවමං සම්මානුලෝමිකං
අයං "පටිපදාසුඤ්ඤාදස්සනනති පකාසිතා.
- 3162 තතො ගොත්තචිත්තස්ස සමනනතරමෙව ව
සනත්තිමාරමණං කතා ජායතෙ සුඤ්ඤාදස්සනං,
- 3163 "සුඤ්ඤාදස්සනසුද්ධි"ති ඉදං සුඤ්ඤා පකාසිතං;
පච්චිකම්මනපරියනතං එලං තස්සානුජායතෙ.
- 3164 තෙනෙ'ව ව උපායෙන භාවෙතො සො පුතපුතං
පාපුණාති යථා භික්ඛු සෙසමග්ග-එලංති ව.
- 3165 ඉවෙවමච්චනතමෙවෙව ධම්මං.
විභංසසිත්වා'කුසලං අසෙසං
විසෙසසිත්වාන තයො භවෙ සො
උපෙති සන්තිං¹ තිරුපාදිසෙසං.
- 3166 විඤ්ඤාසකකමනො වා පි පුබ්බාපරවසෙන වා
යදි අකබරබතෙ වා අසුත්තං විශ දිස්සති,
- 3167 නං තථා න ගහෙනබ්බං, ගහෙනබ්බමදෙසතො,²
මගං උපපරික්ඛන්වා කුතතතා පත සබ්බසො.
- 3168 සෙට්ඨස්ස වොළුරට්ඨස්ස තාභිභුතෙ තිරාකුලෙ
සබ්බස්ස පත ලොකස්ස ගාමෙ සම්පිණ්ඩිතෙ විශ.
- 3169 කදලි-සාල-තාලවජ්ජ-කාළිකෙරවතාකුලෙ
කම්මුප්පලසඤ්ජනන³-සලිලාසයසොභිතෙ
- 3170 කාවෙරිජ්ජසම්පාන⁴-පරිපුතමභිතලෙ⁵
ඉද්ධි සබ්බඛගසම්පනෙත මඛගලෙ භුතමඛගලෙ
- 3171 පචරාකාර-පාකාර-පරිබාපරිවාරිතෙ
විහාරෙ වෙණිනුදාසස්ස⁶ දස්සනියෙ මනෝරමෙ

1. K. සන්තං, 2. B. මසෙසතො. 3. P.G.K.B. සඤ්ජනනො.
4. E.S.D. කාවිරිජ්ජ. 5. P.D.B.S.R. පරිභුතමභිතලෙ.
6. P.G.B.D.S. පිණ්ඩිදාසස්ස.

- 3172 තීරනතරුහ-වානීරතරුරාජී-විරාජීනෙ¹
තාතාදිජනණාරාමෙ තාතාරාම-මනොරමෙ
- 3173 වාරුපඛකජසඬකිණ්ණ-තලාකසමලඛකතෙ
සුරසොදකසමපුණ්ණ-වරකුපොපසොභිතෙ²
- 3174 විවිත්ත-විපුලවවුග්ග-වරමණප-මණ්ඩිතෙ
ආවාසෙති ව තෙකෙති අවචනනමුපසොභිතෙ
- 3175 උග්ගතෙත ව පුපෙන භෙත්තාව³ ධරණීතලං
ජිත්වා'වාචසනෙනන කෙලාසසිවරං වරං
- 3176 සරදම්බුදසඬකාසෙ දස්සනියෙ සමුග්ගිතෙ
පසාදජනතෙ රමෙව පාසාදෙ වසතා මයා
- 3177 වුත්තස්ස බුඬසීගෙන විනයස්ස විනිව්ජයො
බුඬසීගං සමුද්දියං මම සඬවිහාරිකං
- 3178 කතොයමපන භික්ඛුතං භිත්ථාය සමාසණීතා
විනයස්සාවබොධන්තං සුබෙනෙ'වාචිරෙන ව.
- 3179 අවුත්ත'වුත්තවික්කනෙන කලමඛකුලනඤ්ඤෙන⁴
මහිං සමනුසාසනෙන ආරඥො ව සමාපිනො.
- 3180 යථා සිද්ධිමයං පනො ආනතරායං විතා තථා
සබ්බෙ සිජ්ඣනතු සංකප්පා සත්තානං ධම්මසංයුතා.
- 3181 යාව තිට්ඨති ලොකසමීං මඤ්ඤො වාරුකඤ්ඤො
තාව තිට්ඨතු බුඬස්ස සාසනං කලිසාසනං.
- 3182 කාලෙ සම්මා පවස්සනතු වස්සං වස්සවලාහකා.
පාලයනතු මහිපාලා ධම්මතො සකලං මහිං
- 3183 ඉමං සාරභූතං භිතං අත්ථුත්තං
කරොනෙතන පත්තං මයා යනතු පුඤ්ඤං
අයං තෙත ලොකො මුනිඤ්ඤප්පයානං⁵
සිවං විතසොකං පුරං⁶ පාපුණාතු.

ඉති විනයවිනිව්ජයෙ කම්මට්ඨානභාවනාවිධානං නිට්ඨිතං.

විනයවිනිව්ජයො සමනෙතො.

ඉති තමමපණ්ණේයෙන පරමවේශාකරණෙන තිපිටක
නග්ගවිධිකුසලෙන පරමකච්ඡත-භද්දපද්ධමවත-විකසන-කරෙන
කච්චරවසනෙන පරමරතිකර-වර-මධුර වචනුක්කාරෙන උරගපු
රෙන බුඬදිනෙන රචිතො'යං (?) විනයවිනිව්ජයො.

1. P.G.K.B.S. රුහවානීර - තරුරාජ. R.K. රුහජානීර
තරුරාජී 2. P. වරකුපුප. 3. D. භෙත්තාන. B. ඡෙත්තාන.
4. P.B. කලමඛකුල. E. කලඛකුල. G. කුලවඛකු. 5. K.
මුනිඤ්ඤක යානං. 6. E.K. පදං. D. ඵලං. B. ඵලං. G. තලං

උත්තරවිනිව්ජයෝ

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

මහාවිභංග.

(පණ්ණාම.)

- 1 සබ්බසත්තුත්තමං ධීරං වජ්ඣකා සිරසා ජිතං
ධම්මඤ්ඤාධම්මවිද්ධංසං ගණමභගණතාසනං.
- 2 යො මයා රට්ඨතො සාරො විනයස්ස විනිව්ජයො
තස්ස දුනි කර්සසාමි සබ්බානුත්තරමුත්තරං.

3 භණ්ණො පඨනො පසුඤ්ඤො
ඤ්ඤාණො විනතයනො පනු'ත්තරං.
පරමං අබ්බබ්බද්ධිවද්ධනං.¹
වදනො මේ නිරතා නිබ්බොධිං.

(පාරාජිකකථා.)

- 4 මෙට්ඨනං පටිසෙවනො කති ආපත්තියො ඵ්ඤ?
මෙට්ඨනං පටිසෙවනො තිස්සො ආපත්තියො ඵ්ඤ:
- 5 භවෙ පාරාජිකං බෙනෙ යෙභුය්‍යකබ්බිතෙ පත
ඵ්ලලව්වයං; මුබ්බෙ වත්තකතෙ² දුත්තනතු දුක්කථං.
- 6 අදින්නං ආදියනො ති³ කති ආපත්තියො ඵ්ඤ?
අදින්නං ආදියනො සො⁴ තිස්සො ආපත්තියො ඵ්ඤ:
- 7 පඤ්චමාසග්ගතෙ වා පි අධිකෙ වා පරාජයො;
මාසෙ වා දුක්කථං උභතෙ; මජ්ඣෙ ඵ්ලලව්වයං තතො.⁵
- 8 මනුස්සජාතිං මාරෙනො කති ආපත්තියො ඵ්ඤ?
මනුස්සජාතිං මාරෙනො තිස්සො ආපත්තියො ඵ්ඤ:
- 9 මනුස්සමුද්දියොපාතං බණ්ණෙ දුක්කථං සියා;
දුක්කෙ ඵ්ලලව්වයං ජාතෙ; මතෙ පාරාජිකං සියා.
- 10 අසන්නං උත්තරිං⁶ ධම්මං වදමන්තුපතාසිකං
කති ආපජ්ජන්තා'පත්ති? තිස්සො ආපත්තියො ඵ්ඤ:
- 11 අසන්නං උත්තරිං ධම්මං භණ්ණාස්ස පරාජයො;
ඵ්ලලව්වයං⁷ පරියායෙ ඤ්ඤතෙ; නො වෙ තු දුක්කථං.

පාරාජිකකථා.

1. K. බුබ්බද්ධිවද්ධනං. P. අබ්බබ්බද්ධි වද්ධනං. B. බුබ්බද්ධිවද්ධනං.

2. P.K. වට්ඨකතෙ. 3. P.B. යො. 4. A.K.S. ති. 5. B. ඵ්ඤ.

6. E. උත්තරං. 7. A.K.S. ඵ්ලලව්වයං තු.

(සංඝාදිසෙසකථා.)

- 12 හණ, සුක්කං විමොචෙනො කති ආපතතියො ඵසෙ?
සුණ, සුක්කං විමොචෙනො තියෙසා ආපතතියො ඵසෙ:
- 13 ගරුකං යදි චෙනෙති උපක්කමති මුවචති;
ආබෙහ ඵලලචයං වුත්තං: පයොගෙ දුක්කථං සියා.
- 14 ඉතො පට්ඨාය මුඤ්චිත්වා පඤ්ඤපුච්ඡනමත්තකං
විසාජ්ජනවසෙතෙව හොති අත්ථිතිච්ඡයො.
- 15 ඉත්ථියා කායසංසග්ගෙ තියෙසා ආපතතියො ඵසෙ:
ආමසන්නස්ස කායෙත කායනතු ගරුකං සියා;
- 16 කායෙත කායබ්බුන්තතු ඵසං ඵලලචයං ඵසෙ;
පටිබ්බොත කායෙත පටිබ්බොතෙ තු දුක්කථං.
- 17 ඉත්ථිං දුට්ඨුලලචාචාති තියෙසා ඔහාසතො සිග්ගං:
වණණාවණණං වදං දව්නනං මග්ගානං ගරුකං ඵසෙ;
- 18 වණණාදිහඤ්ඤ ආදියං උබ්භජාණුමධකකං
හොති ඵලලචයං; කායපටිබ්බොතෙ තු දුක්කථං.
- 19 අත්තකාමචරියාය වදතො වණණමිත්ථියා
සන්තිකෙ ගරුකං හොති සචෙ ජානාතිසා පන;
- 20 සන්තිකෙ පණ්ඩකස්සාපි තස්ස ඵලලචයං සියා;
තිරච්ඡානගතස්සාපි සන්තිකෙ දුක්කථං මතං.
- 21 පටිග්ගහණ-විමංසා¹-පච්චාගරණකතතිකෙ,
සඤ්චරිත්තං සමාපනො² ගරුකං නිද්දිසෙ බුධො;
- 22 තස්ස ආබෙහසමායොගෙ හොති ඵලලචයං; තථා
අබෙහ සති පනෙකසමිං හොති ආපතති දුක්කථං.
- 23 සංයාවිකාය ව කුරිං විහාරඤ්ච මහලලකං
කාරාපෙති සචෙ භික්ඛු තියෙසා ආපතතියො ඵසෙ:
- 24 පයොගෙ දුක්කථං වුත්තං; එකපිණෙකි³ අනාගතෙ
හොති ඵලලචයං; තස්මිං පිණෙකි ගරුකමාගතෙ.
- 25 පාරාජිකෙත ධම්මෙත භික්ඛුඤ්චාමුලකෙතිධ⁴
අනුද්ධංසෙති යො තස්ස තියෙසා ආපතතියො සිග්ගං:
- 26 ඔකාසං න ව කාසරත්වා හුත්වා වාවසචෙනතො
යචෙ චොදෙති සංඝාදිසෙසෙත සහ දුක්කථං;
- 27 ඔකාසං පන කාසරත්වා හුත්වා අනෙකාසචෙනතො
චොදෙති; ඔමසවාදෙ පාවිතතිං⁵ පරිදීපයෙ.

1. A.K.R.B.S. විමංස. 2. A.K. සමාපනො. 3. E. එකං පිණෙකි.

4. P.B.S. භික්ඛුං අමුලකෙතිධ. 5. A.B.S. පාවිතති.

- 28 අනන්තරසමානෝච නමමෙ අඤ්ඤාභාතියෙ
සබ්බො ආපනති හෙදො භි නත්ති කාපි විසෙසනා.
- 29 සමසංයම හෙදකො භිකු භාවනායකමපන
සමනුභාසනායෙව භාහං න පටිනිස්සජ.
- 30 ඤාතියං දුක්ඛං, දුච්ඡි කම්මවාචාහි ථුලලනං,¹
කම්මවාචාය² ඔසානෙ ආපනො ගරුකං සියා.
- 31 හෙදනුවතනකෙ වෙව දුබ්බවෙ කුලදුසකෙ;
සමසහෙදකතුලොච භොති ආපනතිච්ඡයො.³

සමසංදිසෙසකථා.

(නිස්සංගහිකථා.)

- 32 අතික්ඛමනො; අතිරෙකච්චරං
දසාහමාපජ්ජති එකමෙව
නිස්සංගහිපාවිතරිය මෙකරතරිය.⁴
තිච්චරෙතාපි විතා වසනො.
- 33 මාසං අතික්ඛමෙනො; හි ගහෙතා කාලච්චරං
එකං ආපජ්ජතාපනතිං නිස්සංගහියමුදිරිතං.
- 34 අඤ්ඤාතිකාය යං කිඤ්චි පුරාණං⁵ විවරං පන
ධොවාපෙති සවෙ තස්ස භොතති ආපනතියො දුච්චො;
- 35 ධොවාපෙති⁶ පයොගසමිං දුක්ඛං සමුද්භවං;
නිස්සංගහියාම පාවිතති භොති ධොවාපිතෙ පන.
- 36 අඤ්ඤාතිකාය හත්ථමහා විවරං පටිගණනො
ගහණෙ දුක්ඛං වුතනං; පාවිතති ගහිතෙ සියා.
- 37 අඤ්ඤාතකං⁷ ගහපතිං ගහපතාතිමෙව වා
විවරං විඤ්ඤපෙතො; ඤො භිකු ආපනතියො ථුසෙ;
- 38 විඤ්ඤපෙති පයොගසමිං දුක්ඛං පටිකිතතිතං;
විඤ්ඤපිතෙ ව නිස්සංගහිපාවිතරි පරියාපුතා.
- 39 භිකු විවරමඤ්ඤාතිං විඤ්ඤපෙතො; තදුතතරිං
පයොගෙ දුක්ඛං විඤ්ඤපිතෙ නිස්සංගහියං ථුසෙ.
- 40 අඤ්ඤාතකං⁷ කිඤ්චි උපාසකං වා
උපාසිකං වා උපසංකම්ඤා
පුබ්බෙව හුතා පන අපාමාරිතො
වතෙවි විකප්පං පටිපජ්ජමානො

1. P. ථුලලනං. S.B.K. ථුලලනා. 2. A. කම්මවාචාහි. 3. P.
නොතාපනතිච්ඡිත්තයො. 4. A. නිස්සංගහියාපනතියං. 5. P.B.S.
පුරාණ. 6. B. ධොවාපෙතුං. 7. A. අඤ්ඤාතිකං.

- 41 දුටුවේ ආපජ්ජනාපතනි; පයොගෙ දුක්ඛකථං සීයා;
විකප්පං පන ආපනෙත නිසංගහිතමුදිරිතං.
- 42 අඤ්ඤාතිං උපසඬ්ඛාමිම පුබ්බෙ යෙවාප්පවාරිනො
විකප්පං විචරෙ භික්ඛු ආපජ්ජනෙතා දුටුව ඵුසෙ.
- 43 තථාතිරෙකතික්ඛන්තුං චොදනාය ව භික්ඛු චෙ
ගනාඤ්ඤාතිරෙකජක්ඛන්තුං ඤානෙන පි ව විචරං.
- 44 නිපජාදෙති සචෙ තස්ස භොනති ආපතනියො දුටුව;
පයොගෙ දුක්ඛකථං; තස්ස ලාභෙ නිසංගහිතං සීයා.

කසිනවග්ගො පඨමො.

- 45 දෙසා කොසිලද්ගහස්ස ඤෙ ඤෙ ආදිසු පඤ්ඤාසු;
පයොගෙ දුක්ඛකථං චුන්තං; ලාභෙ නිසංගහිතං සීයා.
- 46 ගහෙතෙ'ලකලොමාති නියොජනමතික්ඛකමං. ෧
දුක්ඛකථං පඨමෙ පාදෙ නිසංගහිතං දුතියෙ ඵුසෙ.
- 47 භික්ඛු භික්ඛුනියාඤ්ඤාය ධොවාපෙතෙ'ලලොමකං
පයොගෙ දුක්ඛකථං තස්ස¹ ධොතෙ නිසංගහිතං ඵුසෙ.
- 48 රුපිතං පටිගණනනොතා ඤෙ පනාපතනියො ඵුසෙ;²
පයොගෙ දුක්ඛකථං චුන්තං; නිසංගහිතං ගතිනෙ සීයා.
- 49 නානාකාරං සමාපජ්ජං සංවොහාරඤ්ඤා රුපිතෙ
සමාපනෙත ව නිසංගහිතං, පයොගෙ දුක්ඛකථං ඵුසෙ.
- 50 නානාප්පකාරකං භික්ඛු ආපජ්ජෙ³ කයවික්ඛකයං
පයොගෙ දුක්ඛකථං, තස්මිං කතෙ⁴ නිසංගහිතං ඵුසෙ.

කොසිලවග්ගො දුතියො.

- 51 පතනං අතික්ඛමෙන්නස්ස දසාහමතිරෙකකං;
තස්ස නිසංගහිතාපතනි භොති එකාව භික්ඛුනො.
- 52 අපඤ්ඤාබන්ධනෙ පතෙන විජ්ජමානෙපි අතතනො⁵
අඤ්ඤං පන නවං පතනං චෙතාපෙති සචෙ පන
- 53 ඤෙ පනාපතනියො භික්ඛු ආපජ්ජති, න සංසයො:
පයොගෙ දුක්ඛකථං, තස්ස ලාභෙ නිසංගහිතං ඵුසෙ.
- 54 පටිග්ගහෙතො භෙසජ්ජං සත්තාහං යො අතික්ඛමෙ
එකං නිසංගහිතාපතනිං ආපජ්ජති හි සො පන.
- 55 අකාලෙ පරිශෙසනොතා වස්සසාටිකවිචරං.
පයොගෙ දුක්ඛකථං, තස්ස ලාභෙ නිසංගහිතං ඵුසෙ.

1. B.R.S. චුන්තං. 2. P. සීයා. 3. K. ආපජ්ජං. 4. A.B.S. කිතෙ. 5. P.B. විජ්ජමානෙව භික්ඛුනො.

- 56 භික්ඛුනො විවරං දතා අවජ්ඣනො උචෙ ඵුසෙ:
පයොගෙ දුක්ඛං. වුත්තං¹; භවෙ¹ නිසංගගියං සියා.
- 57 විඤ්ඤපෙතා සං සුත්තං තන්තවායෙහි විවරං.
වායාපෙති සචෙ භික්ඛු ඥෙ පනාපතනියො ඵුසෙ:
පයොගෙ දුක්ඛං, තස්ස ලාභෙ නිසංගගියං සියා.
- 58 යො පතඤ්ඤතකස්සො²ව තන්තවායෙ සමෙච චෙ
විකප්පං. චිවරෙ භික්ඛු ආපජ්ජං අප්පචාරිතො³.
- 59 ඥෙ පනා⁴පතනියො සො හි ආපජ්ජති, න සංසයො:
පයොගෙ දුක්ඛං, තස්ස ලාභෙ නිසංගගියං සියා.
- 60 පටිග්ගහෙතා අචෙචකසඤ්ඤිතං පත විවරං.
කාලං අතීක්කමෙනො තං එකං නිසංගගියං ඵුසෙ.
- 61 තිණණමඤ්ඤතරං වත්ථං තිදගිතා සරෙ'ධිකං.
ඡාරතතො විතා තෙන වසං නිසංගගියං ඵුසෙ.
- 62 ජානං පරිණතං ලාභං සබ්බිකං අත්තනො පත
පරිණාමෙති චෙ භික්ඛු ඥෙ පනාපතනියො ඵුසෙ.
- 63 පයොගෙ දුක්ඛං හොති, නිසංගගි පරිණාමිතො.
සබ්බත්ථ අප්පණාචාරපරිගාති කතා මයා.

පනතවග්ගො තනියො.

තිංස-නිසංගගියකථා.

(පාවිත්තියකථා.)

- 64 වදන්තස්ස මුසාවාදං පඤ්ච ආපතනියො සිත්ථො:
මනුස්සත්තරිබමෙම තු අභුතසමිං පරාජයො;
- 65 වොදනාය ගරුං භික්ඛුං අමුලන්තිමවජුතා;
පරියායවචනෙ ඤාතෙ ථුලලචයමුදිරිතං;
- 66 නො චෙ පටිච්ඡානාති දුක්ඛං සමුද්ගමං;
සමපජානමුසාවාදෙ පාවිතති පරිදිපිතා.
- 67 ආපතනියො උචෙ වුත්තා භික්ඛුස්සොමසනො පත:
පාවිතති උපසම්පන්නං, දුක්ඛං ඉතරං සියා.
- 68 පෙසුඤ්ඤතරණෙ⁵ ඥෙපි⁴ හොන්ති: පාවිතතියං පත
උපසම්පන්නපෙසුඤ්ඤා; සෙසෙ ආපතති දුක්ඛං.
- 69 පදසො'නුපසම්පන්නං ධම්මං වාචෙති චෙ උචෙ:⁵
පයොගෙ දුක්ඛං; පාදෙ පාදෙ පාවිතතියං සියා.

1. B.S.R. වුත්තවජ්ඣනෙ. 2. B.R. ආපජ්ජතප්පචාරිතො.

3. A. පෙසුඤ්ඤතණනෙ. 4. P.A. පි ඥෙ. 5. වාචෙ උචෙ ඵුසෙ.

- 70 තීරනනානුපසම්පන්නසහසයාය උත්තරි.
පයොගෙ දුක්කථං, චුත්තං, පනෙන පාවිතරීයං සියා.
- 71 කප්පනි මානුෂාමෙත සහසයායං සචෙ පන
ඥො සො ආපච්ඡන්තා'පනති රතරීයං දුක්කථාදයො.
- 72 උද්ධං ඡප්පඤ්චාමාහි ධම්මං දෙසෙති ඉන්ද්‍රියා
පයොගෙ දුක්කථං, පාදෙ පාදෙ පාවිතරීයං සියා.
- 73 භූතං අනුපසම්පනෙන මනුස්සත්තර්ධම්මිකං
ආරොගෙති සචෙ තස්ස භොගාති ඥො¹ දුක්කථාදයො.
- 74 වදං අනුපසම්පනෙන දුරිද්ධාපනතිමඤ්ඤනො
පයොගෙ දුක්කථං තස්ස, පාවිතරීයං රොවිතෙ සියා.
- 75 පඨවිං ඛණිනො තස්ස පයොගෙ දුක්කථම්මිතං;
පභාරෙ ව පභාරෙ ව පාවිතරී පරියාපුත්තා.

මුසාවාදවග්ගො පඨමො.

- 76 භූතභාමෙනතු පානෙනො ඥො පනාපනරීයො චුසෙ:
පයොගෙ දුක්කථං, තස්ස පානෙ පාවිතරී දිපිත්තා.
- 77 අඤ්ඤාන'ඤ්ඤං විදනතස්ස ඥො සිත්තං අඤ්ඤාමාදනො:
අරොපිතෙ දුක්කථනතු, භොති පාවිතරී රොපිතෙ.
- 78 උජ්ඣාපෙනො පරං භික්ඛුං ඥො පනාපනරීයො චුසෙ:
පයොගෙ දුක්කථං, උජ්ඣාපිතෙ පාවිතරීයං සියා.
- 79 අජ්ඣාකාසෙ තු මඤ්චාදිං සඤ්චිකානං සබ්බිකං
පක්කමිනො අනාපුච්ඡා ආපතති. දුට්ඨම්මචුසෙ:
- 80 ලොඛ්ඛුපානෙ⁴ අතික්කනෙන පාදෙන පඨමෙන තු
දුක්කථං; දුතියෙනාපි⁵ පාවිතරී සරිදිපසෙ.
- 81 විහාරෙ සබ්බිකෙ සෙයාං සඤ්චිකා අනුද්ධරං
අනාපුච්ඡා පක්කමිනො⁶ දුට්ඨාපනරීයො චුසෙ:
- 82 පරිකෙඛපෙ අතික්කනෙන පාදෙන පඨමෙන තු
දුක්කථං පන උද්ධං; පාවිතරී දුතියෙන තු.
- 83 විහාරෙ සබ්බිකෙ ජානං පුබ්බපගතභික්ඛුකං
සෙයාං කප්පයනො භොගාති පයොගෙ දුක්කථාදයො.
- 84 සබ්බිකා කුපිතො භික්ඛුං නික්කඛ්ඞති විහාරනො
පයොගෙ දුක්කථං චුත්තං; සෙසා⁷ නික්කඛ්ඞිතො⁸ සියා.
- 85 විහාරෙ සබ්බිකෙ භික්ඛු වෙහාසකුට්ඨපරි
ආතච්චපාදනෙ සිදං චුසෙ ඥො දුක්කථාදයො.

1. E. තෙ. 2. E.K. ගවෙඡ. B.S. පාදෙ. 3. K. අඤ්චිකාන. A.S. පඤ්චිකාන. 4. K. ලොඛ්ඛුපානං. 5. B.K. දුතියෙන අතික්කනෙන. 6. K.B. අනාපුච්ඡාම ගවෙඡනෙහි. 7. P.A.S. සෙසං. B. පාවිතරී. 8. B. කඛ්ඞිතෙ.

86 අබ්බකිනා¹ ආත්තිපරියායෙ² උත්තරමිපි අබ්බකිනො³
පයොගෙ දුක්ඛං. හොති; පාවිතති පන'බ්බකිනෙ.⁴

87 ජානං සප්පාණකං නොයං නිණං වා සිඤ්චතො පන
පයොගෙ දුක්ඛං. හොති; සිත්තෙ පාවිතතියං සියා.

භූතගාමවග්ගො දුතියො.

88 ඵ්ඤ්ඤානිකියො භික්ඛු ඔවදනො; අසම්මතො
පයොගෙ දුක්ඛං, තස්ස පාවිතො'වදිතෙ සියා.

89 දුතියෙ තතියෙ වෙ'ව වතුකෙ පි ව සබ්බසො
පඨමෙන සමානාව ආපනතීනං විභාගතා.

90 විවරං භික්ඛු අඤ්ඤානිකාය දෙනො; දුච්ඡෙ ඵ්ඤ්ඤා:
පයොගෙ දුක්ඛං. වුත්තං; දිනෙ පාවිතතියං. සියා.

91 අඤ්ඤානිකා⁵ භික්ඛුනියා භික්ඛු සිබ්බෙය් රිවරං.
පයොගෙ දුක්ඛං. තස්ස, පාවිතති පන සිබ්බිතෙ.

92 අධ්‍යාන'ඤ්ඤානු සමයා භික්ඛු භික්ඛුනියා සහ
සංවිධාය තු ගච්ඡන්තො; ඵ්ඤ්ඤා දො දුක්ඛවාදයො.

93 නාවෙ'කං අභිරුහන්තො භික්ඛු භික්ඛුනියා සහ
සංවිධාය ඵ්ඤ්ඤා දොපි පයොගෙ දුක්ඛවාදයො.

94 ජානං භික්ඛුනියා පිණ්ඩපාතනතු පරිපාවිතං
භුඤ්ජන්තො; දුට්ඨාපනතිමාපජ්ජති, න සංසයො.

95 භුඤ්ජියාමිති වෙ භතතං පටිගණනාති⁶ දුක්ඛං,
අජේක්ඛාභාරපයොගෙසු පාවිතති පරිදිපිතා.

96 භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං නිසජ්ජං තු රතො පන
කප්පෙතො; හි ඵ්ඤ්ඤා දොපි පයොගෙ දුක්ඛවාදයො.

ඔවාදවග්ගො තතියො.

97 තදුත්තරිං අවසථපිණ්ඨං තු පරිභුඤ්ජතො
අනත්තරස්ස වග්ගස්ස නවමෙන සමො තයො.

98 දුතියෙ තතියෙ වාපි විසෙසො තප්පි කොචි පි,
අනත්තරසමානාව ආපනතීනං විභාගතා.

99 ආත්තිපත්තෙ ගතෙතාන ගණතො හි තදුත්තරිං
පයොගෙ දුක්ඛං. වුත්තං; පාවිතති ගතිතෙ සියා.

100 පඤ්චමෙ පඨමෙනෙව සමො ආපනතීතිවජයො.
ජට්ඨ අනතිරිත්තෙන භූතතාවිතතු පාමාරිතං.

1. P.B. අබ්බකිනා. 2. P.B. ආත්තිපරියා. 3. E. අබ්බකිනො.
P.A.K.S. පිඅබ්බකිනො. 4. B. පාවිතතියං අබ්බකිනෙ. 5. P.A.S.
අඤ්ඤානික. 6. P. පටිගණනාති.

101 අභිභවස්සං පචාරෙනො ඥා පනාපතනියො චුසෙ:
චචනෙන ච තසෙසංච 'භුඤ්ජිසාමි'ති ගණනති,

102 ගහණෙ දුක්ඛං තස්ස පිටතෙ සමුද්දහං;
භොජනස්ස පනොසානෙ පාවිතනි පරියාපුතා.

103 සත්තමෙ අට්ඨමෙ චෙච තවමෙ දසමෙ පි ච
පඨමෙන සමානාම ආපතනිනං විභාගතා.

භොජනවිග්ගො චතුරො.

104 අවෙලකාදිනො දෙනො සහස්සා භොජනාදිකං
පයොගෙ දුක්ඛං පනො¹ දිනො පාවිතනියං චුසෙ.²

105 දුපෙඨා වා අදුපෙඨා උයොසාපෙනො දුචෙ චුසෙ:
පයොගෙ දුක්ඛං; තස්මිං පාවිතනු'යොජිතෙ සියා.

106 නිසජ්ජං භික්ඛු කපෙපනො කුලෙ පන සභොජනෙ
ආපතනියො චුසෙ ද්වෙපි පයොගෙ දුක්ඛවාදයො.

107 චතුරො පඤ්චමෙ වා පි විසෙසො තප්පි කොපිපි,
තතියෙන සමානාම ආපතනිගණනා සියා.

108 සත්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡං සහනො ච නිමන්තිනො
කුලෙසු පන මාරිත්තං ආපජ්ජනො දුචෙ චුසෙ:

109 පඨමෙන ච පාදෙන උමමාරාඤ්ඤකමෙ පන
දුක්ඛං පිටතෙ චුතතං, පාවිතනි දුතියෙන භු.

110 තදුත්තරිං තු හෙසජ්ජං විඤ්ඤපෙනො දුචෙ චුසෙ:
පයොගෙ දුක්ඛං; විඤ්ඤපිතෙ පාවිතනියං සියා.

111 උයසුත්තං දස්සනස්ස ගච්ඡෙනො ද්වෙ චුසෙ බලං:
ගච්ඡතො දුක්ඛං චුතතං; හොති පාවිතනි පස්සනො.

112 අතිරෙක-තිරත්තනනු සෙතාය වසනො දුචෙ:
පයොගෙ දුක්ඛං චුතතං; පාවිතනි වසිතෙ සියා.

113 උයොසාඛිකනනු ගච්ඡෙනො ද්වෙ පනාපතනියො චුසෙ:
ගච්ඡතො දුක්ඛං චුතතං; හොති පාවිතනි පස්සනො.

අවෙලකවිග්ගො පඤ්චමො.

114 සුරං වා පන මෙරෙය්සං³ පිටතො ද්වෙ චුසෙ මුනි:
ගණනො⁴ දුක්ඛං පාතුං; පිතෙ පාවිතනියං සියා.

115 භික්ඛුබ්බුලිපනොදෙන භාසෙනො ද්වෙ චුසෙ හවෙ:⁵
පයොගෙ දුක්ඛං තස්ස; පාවිතනි භාසිතෙ⁶ සියා.

1. P.R.K. පනෙත. K. හනෙත. B. චුසො. 2. A.R.B.S. පුත.

3. B. සුරඤ්ඤවමෙරෙයඤ්ඤ. 4. K. ගහණෙ. 5. K. භාසෙනො.

6. දුචෙ චුසෙ. 6. P.A.B.S. හසිතෙ.

- 116 කීලනොනා උදකෙ හිකු බ්‍රේ පනා'පනතියො ඵ්‍රසෙ:
දුක්කවං ගොඨථකා කෙට්ඨා; පාවිත්තු'පරිගොඨථකො:
- 117 යො පනාදරියං හිකු කරොනොනා බ්‍රේ ඵ්‍රසෙ හවෙ:
පයොගෙ දුක්කවං; වුත්තං; කතෙ පාවිත්තියං සියා.
- 118 හිංසාපෙතොනා හවෙ හිකු බ්‍රේ පනා'පනතියො ඵ්‍රසෙ:
පයොගෙ දුක්කවං; හිංසාපිතෙ පාවිත්තියං සියා.
- 119 ජොතිං සමාදගිත්වාන විසිවෙනොනා දුවෙ ඵ්‍රසෙ:
පයොගෙ දුක්කවං වුත්තං; පාවිත්ති 1¹ විසිවිතෙ.
- 120 ඔරතො අභිමාසස්ස නතායනොනා දුවෙ ඵ්‍රසෙ:
පයොගෙ දුක්කවං; නතායසොසානෙ ඉතරං සියා.
- 121 දුබ්බණ්ණකරණානනා නිණ්ණමෙකමනාදිය
විවරං පරිභුඤ්ජනොනා බ්‍රේ ඵ්‍රසෙ දුක්කවාදයො.
- 122 විවරං හිකුආදිතං විකප්පත්තා අනුභරං
බ්‍රේ ඵ්‍රසෙ පරිභුඤ්ජනොනා පයොගෙ දුක්කවාදයො.
- 123 හිකුසොපනිබෙනොනා බ්‍රේ ඵ්‍රසෙ පනතාදිතං පන:
පයොගෙ දුක්කවං, තසමි සෙසා'පනිතිතෙ සියා.

සුරාසානවග්ගො ඡවෙට්ඨා.

- 124 සඤ්චිච්ච ජිවිතා පාණං වොරොපෙනොනා තපොධනො
ආපනතියො වතසොම ආපජ්ජති, න සංසයො;
- 125 අනොදිස්සකමොපාතං බණ්ණෙ ගොති දුක්කවං;
මිත්‍රසොම මරති වෙ තසමිං² පතිත්තානං පරාජයො;
- 126 යකෙබ්‍රා වා පි තිරවජානගතො මානුසවිග්ගතො
පතිත්තා මරති පෙතො වා තස්ස ඵ්‍රලලිච්චයං සියා;
- 127 තිරවජානගතෙ තසමිං නිපතිත්තා මතෙ පත
තස්ස පාවිත්තියාපතති පඤ්ඤානා පට්ටුඤ්ඤා³.
- 128 ජාතං සප්පාණකං තොයං පරිභුඤ්ජං දුවෙ⁴ ඵ්‍රසෙ:
පයොගෙ දුක්කවං තස්ස; භුත්තෙ පාවිත්තියං සියා.
- 129 නිහතාධිකරණං ජාතං උක්කොටෙනොනා දුවෙ ඵ්‍රසෙ:
පයොගෙ දුක්කවං වුත්තං; පාවිත්තුක්කොටිතෙ සියා.
- 130 ජාතං හිකුසස්ස දුට්ඨිලලං ඡාදෙනොනා පත වජ්ජකං
ඵකමාපජ්ජතාපනතිං පාවිත්තිමිති දිපිතං.
- 131 උත්තපීසතිවස්සනා කරොනොනා උපසම්පදං
පයොගෙ දුක්කවං පනොනා⁵ සෙසා සමපාදිතෙ සියා.

1. P.A.B.S. පාවිත්තියං. 2. P. මරති තසමිං. 3. P. පතිත්තා
වෙ. 4. P. මරති පෙතො. 5. K. වුත්තං.

- 132 ජාතනතු ථෙයාසනේන සංවිධාස සහෙව පි
තරෙව මිතුගාමෙන මග්ගනතු පටිපජ්ජනො
- 133 දො පනා'පතතියො හොනති: පයොගෙ දුක්කවං මනං;
පටිපතො පනුද්දිට්ඨං පාවිතරියමනනතරං.
- 134 අවචජං පාපිකං දිට්ඨිං ඤාතියං දුක්කවං චුසෙ,
කම්මමිචාය මසානෙ හොති පාවිතරි භික්ඛුනො.
- 135 තරා'කතානුධම්මෙන සම්භුඤ්ජනො: දුට්ඨෙ චුසෙ:
පයොගෙ දුක්කවං තස්ස; භුතෙන පාවිතරියං සියා.
- 136 නාසිතං සම්මුද්දොයං උපලාලෙනො:1 දුට්ඨෙ චුසෙ:
පයොගෙ දුක්කවං චුසතං පාවිතරි උපලාලිතෙ.2
සපපාණකවග්ගො සතතමො.
- 137 චුචමානස්ස භික්ඛුස්ස භික්ඛුහි සහධම්මිකං.
"ත සික්ඛියාමි" ඉට්ඨෙවං ගණනො: දුක්කවාදයො.
- 138 විතයං තු විවණ්ණෙනො: දො පනාපතතියො චුසෙ:
පයොගෙ දුක්කවං තස්ස පාවිතොව විවණ්ණිතෙ.
- 139 මොගෙනො: දො චුසෙ: මොගෙ දුක්කවනතු අරොපිතෙ;
රොපිතෙ පන මොගස්මි. පාවිතරියමුදිරිතං.
- 140 පතාරං කුපිතො දෙනො: භික්ඛුස්ස දො චුසෙ හමෙ:
පයොගෙ දුක්කවං චුසතං; පාවිතරි පහමෙ සියා.
- 141 භික්ඛුස්ස කුපිතො භික්ඛු උග්ගිරං තලසතතිකං
ද්වෙ චුසෙ: දුක්කවං යොගෙ, පාවිතතු'ග්ගිරිතෙ සියා.
- 142 භික්ඛු සමසාදිසෙසෙන අමුලෙනෙව3 වොදයං
ද්වෙ චුසෙ; දුක්කවං යොගෙ; පාවිතතුඛංසිතෙ සියා.
- 143 භික්ඛු සංවිච්ච කුක්කුච්චං ජනයනො: හි භික්ඛුනො
ද්වෙ චුසෙ; දුක්කවං යොගෙ; පාවිතතුපපාදිතෙ සියා.4
- 144 තිට්ඨනතුපසස්සතිං භික්ඛු ද්වෙ පනාපතතියො චුසෙ:
ගච්ජනො:5 දුක්කවං යොගො; පාවිතරි සුණනො සියා.
- 145 ධම්මිකානනතු කම්මානං ඡන්දං දඬා තතො පුත
බ්බතධම්මමාපජ්ජ.5 ද්වෙ චුසෙ දුක්කවාදයො.
- 146 සමෙක විනිවජ්ජෙ තිට්ඨං අගනෙ ඡන්දමිතතනො
අදඬා ගච්ජනො තස්ස ද්වෙ පනාපතතියො සිසුං:
- 147 ගජ්ජපාසනතු සමසස්ස ජහනො හොති දුක්කවං;
ජහිතෙ ගජ්ජපාසස්මි. හොති පාවිතරි භික්ඛුනො.

1. P.B. පලාපෙනො. R.E.B.A. උපලාපෙනො. 2. P.A.
B.K.S. උපලාපිතෙ. 3. P. අමුලකෙන. 4. P.A.K. පන.
E. පුත. 5. A.S. බ්බතධම්මං සමාපජ්ජං.

- 148 සමභෙතන ව සමෙකන දත්තන සහ විවර.
බ්‍රහ්මභෙතනා ථෙව පුභෙ පච්ඡා පභොගෙ දුක්ඛවාදයො.
- 149 ලාභං පරිණතං ජාතං සංඛින්නං පුග්ගලස්ස හි
ථෙව පුභෙ පරිණාමෙතො පභොගෙ දුක්ඛවාදයො.
සහධම්මිකවග්ගො අට්ඨමො.
- 150 පුබ්බෙ අවිදිතො හුත්වා රඤ්ඤා අනෙතපුරමපත
පවිසන්තස්ස භික්ඛුස්ස ද්වෙ පනාපත්තියො සිසුං:
- 151 පඨමෙන ව පාදෙන උම්මාරාතික්කමෙ පත
දුක්ඛං පත උද්දිට්ඨං, පාවිත්ති දුතියෙන තු.
- 152 රතනං පත ගණනතො ද්වෙ පනාපත්තියො පුභෙ:
පභොගෙ දුක්ඛං තස්ස; පාවිත්ති ගභීතෙ සියා.
- 153 සන්තං භික්ඛුං අතංපුච්ඡා විකාලෙ ගාමකමපත
සමණො පවිසං දෙසෙ¹ අපඤ්ඤා ද්වෙ පත:
- 154 පඨමෙන ව පාදෙන පරිකෙඛපං අතික්කමෙ
දුක්ඛං තස්ස නිද්දිට්ඨං, පාවිත්ති දුතියෙන තු.
- 155 අට්ඨි-දන්ත-විසංඝාතිනිබ්බන්තං² සුචියා සරං
කාරාපෙතො පුභෙ ද්වෙපි පභොගෙ දුක්ඛවාදයො
- 156 පමාණානිතං³-මඤ්චාදිං කාරාපෙතො ද්වෙ පුභෙ:
පභොගෙ දුක්ඛං වුත්තං, සෙසා කාරාපිතෙ සියා.
- 157 තුෂලානුඤ්ඤා තු මඤ්චාදිං කාරාපෙතො ද්වෙ පුභෙ:
පභොගෙ දුක්ඛං තස්මිං සෙසා කාරාපිතෙ සියා
- 158 සත්තමෙ අට්ඨමෙ චෙ'ව තවමෙ දසමෙ පි ව
අනන්තරසමො යෙව අපත්තිතං විනිච්ඡයො.
රතනවග්ගො නවමො.

පාවිත්තියකථා⁴

- 159 චතුස්ස දුට්ඨාපත්ති පාටිදෙකිසයෙසු පි
අවිසෙසෙන හිද්දිට්ඨා බුද්ධිතාදිවච්ඡානි:
- 160 “භුඤ්ජිත්තං”ති භික්ඛුස්ස දක්කං පටිගණනතො,
අපඤ්ඤාතරෙසු සබ්බත්ථ පාටිදෙසනියං සියා.
පාටිදෙසනීයකථා.
- 161 සෙබ්බෙසුපි ධම්මෙසු එකා වා'පත්ති දිපිතා,
අනාදරමසසත්ව දක්කං සමුද්ගමං.
සෙබ්බෙසු කථා⁵.

1. P.A.K.S.B. සමභෙතන පවිසන්තො සො. 2. E.A.K.S.B. විසංඝාති නිබ්බන්තං. 3. පමාණාබ්බ. 4. A.S. පාවිත්තියා නිසීතා. 5. B.R.E.A.K.S. සෙබ්බානි

- 162 පඤ්ඤානා මෙජ්ඣං ධම්මං පටිසෙවනපච්චයා
කති ආපනතියො හොනති? වතයොච භවනති හි;
- 163 මෙජ්ඣං පටිසෙවනනා අලොකාසසාවෙසනෙ
මතෙ අකඛසිතෙ වා පි භික්ෂු පාරාජිකං චූසෙ
- 164 ථුලලච්චයනා යෙභුයසකඛසිතෙ; දුක්ඛං තථා
මුඛෙ වතනකතෙ¹; වුතතං; පාවිතති ජතුමට්ඨකෙ.
- 165 පඤ්ඤානා කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනපච්චයා
කති ආපනතියො හොනති? පඤ්ච ආපනතියො සිග්ගං;
- 166 අවසුත්තස්ස පොසස්ස තථා භික්ෂුනියා පි ව
පාරාජිකමධකඛාදිගහණං සාදියනතියා;
- 167 කායෙනාමසතො² කායා භික්ෂුස්ස ගරුකං සියා;
කායෙන කායබලානානු චූසං ථුලලච්චයං චූසෙ³.
- 168 පටිබඤ්ඤාන කායෙන පටිබඤ්ඤා⁴ තු දුක්ඛං;
පාවිතතියං පනුද්දට්ඨං තස්සඛුප්පිතතොදකෙ
- 169 සෙසෙසු සෙබ්බනොසු ආපනතීනං විනිව්ජයො
ගෙට්ඨා දුතතතයෙතෙ'ව වෙදිතබ්බො විභාෂිතා.

මහාවිභවගසසගහො නිව්ඨිතො.

(භික්ෂුනීවිභවග.)

(පාරාජිකකථා.)

- 170 භික්ෂුනං පාවචන්දාය විනාසස්ස විනිව්ජයෙ
භික්ෂුනීනං විභවෙහපි කිඤ්චිමතතං භණාමහං.
- 171 අවසුත්තස්ස පොසස්ස භික්ෂුනීපි අවසුත්තා
නාදනති කායසංසග්ගං කති ආපනතියො චූසෙ?
- 172 තියො ආපනතියො: උබ්බජාණුස්සාධකකස්ස ව
හොති පාරාජිකං තස්සා ගහණං සාදියනතියා.
- 173 උබ්බකකං⁵ අධොජාණුගහණං සාදියනතියා
ථුලලච්චයං සියා; කායපටිබඤ්ඤා⁶ තු දුක්ඛං.
- 174 ඡාදෙනති භික්ෂුනී වජ්ජං තියො ආපනතියො චූසෙ.
ජානං පාරාජිකං ධම්මං ඡාදෙනති සා පාරාජිකා;
- 175 ථුලලච්චයං වෙමතිකා පටිවජාදෙනි වෙ පත.
අථා'මාරවිපනතිං වෙ පටිවජාදෙනි දුක්ඛං.

1. P.K. වට්ඨකතෙ. 2. R.S. කායෙන චූසතො. 3. P.B. සියා.

4. P.B.S. පටිබඩං. 5. B.S. උබ්බකකං. 6. B. පටිබඩා.

- 176 නිසාජනනී න තං ලභිං උක්ඛිතතසානුවතනිකා
සමෙක්ඛාසනායෙ'ව තියො ආපතනියො ජුසෙ;
- 177 ඤානනියා දුක්ඛං; ද්විති කම්මවාමාහි ජුලලතා;
කම්මවාමාහ මසානෙ පාරාජිකමුදිරිතං.
- 178 පුරෙන්නී අට්ඨමං වත්තං තියො ආපතනියො ජුසෙ;
පුරිසෙති'ධාගමනාති¹ ජුතතා ගමනති දුක්ඛං;
- 179 ජුලලවමයං තු පොසසා ගත්ථාසප්පවෙසනෙ;
පුරෙන්නී අට්ඨමං වත්තං සමෙති සා පරාජිකා.

පාරාජිකකථා.²

(සඛිකාදිසෙසකථා.)

- 180 උසාධවාදිකා අට්ඨං ආරොහනී තිවිධං ජුසෙ;
එකසායාරොමනෙ තසා ගොති ආපතනී දුක්ඛං;
- 181 දුතියාරොමනෙ තසා ජුලලවමයමුදිරිතං;
අට්ඨසා පරිසෙසානෙ ගොති සඛිකාදිසෙසතා.
- 182 මොරිවුට්ඨාපිකා වාපි ඤානනියා දුක්ඛං ජුසෙ;
ද්විති ජුලලවමයං කම්මවාමොසානෙ ගරුං සියා.
- 183 එකා ගාමනතරං ගමෙත්³ ගමනෙ දුක්ඛං සියා,
පරිසෙකපෙ අතික්ඛනෙන පාදෙන පඨමෙන තු
- 184 ගොති ජුලලවමයාපතනී තසා සමෙතියා පත;
දුතියෙන අතික්ඛනෙන ගරුකො පත තිට්ඨති.
- 185 මතුකෙ දුතියෙ වුත්තසදිසොව විනිවර්ණයො;
ආපතනීතං පහෙදෙ තු කාවි තත්ථි විසෙසතා.
- 186 අවස්සුතා සයං හුත්වා තාදියසොව ගත්ථනා
ගහෙත්වා පත භුඤ්ජනී ගොජනාදිසු කිඤ්චි පි
- 187 ජුසෙ ආපතනියො තියො: ගොජනාදිසු කිඤ්චි
පටිගණනනියා තසා ගොති ජුලලවමයං පත;
- 188 අජෙකාගාරෙසු සබ්බෙසු ගොති සඛිකාදිසෙසතා;
උදකං දන්තපොණං වා පටිගණනාති දුක්ඛං.
- 189 “සහකෙත ගහෙත්වා තිං බාද වා භුඤ්ජ වා”ති හි
උයොජෙනනී පනෙවනතු තියො ආපතනියො ජුසෙ;
- 190 දුක්ඛං වචනෙ තසා “භුඤ්ජසාමි”ති ගණනති;
අජෙකාගාරෙසු සබ්බෙසු තසා ජුලලවමයං සියා;

1. A.B.S. පුරිසෙතිධ ගමනාති.

2. K.A.S. පාරාජිකාති.

3. P.B.S. ගමෙත්.

191 භොජනස්ස පතොසානෙ භොති සබ්බාදිසෙසතා;
උසොසාජෙති ච යා තස්සා ඉමා තිස්සොති¹ දීපසෙ.

192 සතතමෙ අධිමෙ වාපි තවමෙ දසමෙ පි ච
වොදිවුඨාපනෙනෙව සමානොව විනිවජ්ජො

සබ්බාදිසෙසකථා.

(නිසංගතියකථා.)

193 පතතසතතිවයං යා හි කරොති² හික්ඛුති පත
ඵතං නිසංගතියං යෙව ඵුසෙ පාවිතතියං භු සා.

194 අකාලවිවරං කාලවිවරං ආජපතතියා
පයොගෙ දුක්ඛං උත්තං, ලාභෙ නිසංගතියං සියා

195 විවරං පරිවතෙත්වා අවජ්ඣති සවෙ පත
පයොගෙ දුක්ඛං; ඡිනෙත තස්සා නිසංගතියං සියා.

196 විඤ්ඤපෙත්වා අඤ්ඤං වෙ විඤ්ඤපෙති තතො පරං
පයොගෙ දුක්ඛං, විඤ්ඤපිතෙ නිසංගතියං සියා.

197 වෙතාපෙත්වා හි අඤ්ඤඤෙව වෙතාපෙති තතො පරං
පයොගෙ දුක්ඛං, වෙතාපිතො³ නිසංගතියං සියා.

198 ඵවමෙව ච සෙසෙසු ඡතතාදිසු ච සතතසු
අනතතරසමානොව ආපතතිතං විනිවජ්ජො.

නිසංගතියකථා.⁴

(පාවිතතියකථා.)

199 ලසුණං බාදති ඥෙව වෙ: දුක්ඛං ගහණෙ සියා;
අජෙක්ඛාගාරපයොගෙසු පාවිතති පරියාපුතා.

200 සංහරාපෙතතියා ලොමං සමබාධෙ ඥෙව භොනති හි:
පයොගෙ දුක්ඛං උත්තං; භොති පාවිතති සංහරෙව⁵

201 කරොනති තලසාතනතු ඥෙව පතාපතතියො ඵුසෙ:
පයොගෙ දුක්ඛං භොති; තතෙ පාවිතතියං සියා.

202 ඡතුතා මට්ඨතං කිඤ්චි ආදියනති දුච්චෙ ඵුසෙ:
පයොගෙ දුක්ඛං දිනෙත⁶ තස්සා පාවිතතියං සියා.

203 පඤ්චමං භු වතුඤ්ඤන සමානමිති දීපසෙ;
ආපතතිතං විභාගසමිං විසෙසො තතචි කොවි පි.

1. P.B. තිස්සොපි. 2. P.A.K.B.S. කරොනති. 3. B. භොති,
වෙතෙ. 4. E.A.S. නිසංගතියා නිසිතා. 5. P. පාවිතති සංහරෙව
සියා. 6. දුක්ඛං + ආදිනෙත.

- 204 හික්කුය්‍ය භුඤ්ජානං පානියෙත්‍ර'පනිට්ඨති
හත්ථපාසෙ භූ පාවිතති; ඕත්ථා තිට්ඨති දුක්ඛවං.
- 205 විඤ්ඤපෙත්වා'මකං ධඤ්ඤං 'භුඤ්ජය්‍යාමි'ති ගණනති
දුක්ඛවං හොති; පාවිතති අජේඛාභාරෙසු¹ දීපයෙ.
- 206 උච්චාරාදිං තීරොකුබ්බෙ ඡබ්බෙනති ඥෙ ඵ්ඤෙ හමේ:
පයොගෙ දුක්ඛවං වුත්තං; පාවිතති ඡබ්බිතෙ සියං.
- 207 උච්චාරාදිවතුක්කනතු ඡබ්බෙති හරිතෙ සමෙ
පයොගෙ දුක්ඛවං තස්සා; පාවිතති ඡබ්බිතෙ සියං.
- 208 නච්චාරාදිං දස්සනත්ථාය සමෙ භව්ජති දුක්ඛවං;
පස්සනතියාපි පාවිතති තථෙව ච සුඤ්ඤතියා.

ලසුණවග්ගො පඨමො.

- 209 පඨමේ දුතියෙ චෙව තතියෙ ච චතුත්තකෙ
තුලෙසං ලසුණවග්ගස්ස ඡට්ඨෙතිට්ඨ විනිව්ජයො.
- 210 කුලාති උපසංකම්ම නිසිදිත්වා පතා'සතෙ
සාමිකෙ භූ අනාපුච්ඡා පක්කමෙනති දුමෙ ඵ්ඤෙ;
- 211 පඨමෙන ච පාදෙන අනොවස්සමතික්කමෙ
දුක්ඛවං හොති; පාවිතති දුතියාතික්කමෙ සියං.
- 212 සාමිකෙ භූ අනාපුච්ඡා අසතෙ වෙ නිසිදුති
පයොගෙ දුක්ඛවං හොති; පාවිතති ච නිසිදිතෙ.
- 213 ඡට්ඨෙන සත්තමං සබ්බං සමානං අට්ඨමෙ පන
පයොගෙ දුක්ඛවං, උජ්ඣාපිතෙ පාවිතතියං සියං.
- 214 අත්තානං මා'භිසජ්ජෙනති ඥෙ ඵ්ඤෙ තීරයාදිතා:
පයොගෙ දුක්ඛවං වුත්තං; පාවිතති අභිසජ්ජිතෙ.
- 215 මධිත්වා පන අත්තානං රොදන්ති භූ දුමෙ ඵ්ඤෙ:
මධති රොදති පාවිතති; ඤරොතෙ'ත්තතු දුක්ඛවං.

රත්නකුඤ්ඤාරවග්ගො දුතිතො.

- 216 තස්සා නත්තායති වෙ ඥෙපි:² පයොගෙ දුක්ඛවං සියං;
නත්තායස්සා පරියොසානෙ තස්සා පාවිතතියං සියං.
- 217 කාරාපෙති පමාණාතික්කනතං උදකසාවිතං
පයොගෙ දුක්ඛවං, කාරාපිතෙ පාවිතතියං සියං.
- 218 විචරනතු විසිබ්බෙත්වා විසිබ්බාපෙත්වා මා පන
තෙව සිබ්බනතියා වුත්තමෙකං පාවිතතියං පන.

1. A. B. K. අජේඛාභාරෙ භූ. 2. P. A. තත්තායති ඥෙ වෙ. K. S. B.
තත්තායති ඥෙ වෙව. 3. P. තත්තාන.

- 219 පඤ්චාසිකනතු සඛ්ඤාචාරං පන අතික්කමෙ
එකා'වසා¹ පනාපනති පාවිතති පරිදිපිතා.
- 220 සවෙ සඛ්ඤාමනියනතු ධාරෙති පන විවරං.
පයොගෙ දුක්ඛං චුතතං, පාවිතති පන ධාරිතෙ.
- 221 ගණවිවරලාභස්ස අනතරායං කරොති වෙ
පයොගෙ දුක්ඛං ගොති, කතෙ පාවිතනියං සියා.
- 222 විහරිතං පටිබාහනති විවරානනතු ධම්මිකං
පයොගෙ දුක්ඛං චුතතං² පාවිතති පටිබාහිතෙ.
- 223 අගාරිකාදිනො දෙනි සවෙ සමණවිවරං.
පයොගෙ දුක්ඛං, දිනෙන පාවිතති පටියාපුතා.
- 224 විවරෙ දුබ්බලාභාය කාලඤ්ච සමතික්කමෙ
පයොගෙ දුක්ඛං චුතතං,³ පාවිතති සමතික්කමෙ.
- 225 ධම්මිකං කභිනුඤ්ඤාං පටිබාහනතියා දුමෙ:
පයොගෙ දුක්ඛං ගොති, පාවිතති පටිබාහිතෙ.

නිභානවග්ගො තතියො.

- 226 දුමෙ භික්ඛුතියො එකමඤ්චසම්මිං වෙ තුවටටයුං⁴
පයොගෙ දුක්ඛං තාසං, නිපනෙන ඉතරං සියා.
- 227 දුතියං පඨමෙනෙව සදිසං. තතියෙ පන
පයොගෙ දුක්ඛං ගොති, කතෙ පාවිතනියං සියා.
- 228 නුපට්ඨාපෙනතියා වාපි⁵ දුක්ඛිතං සහජ්ඣිති.
එකා යෙව පනාපනති පාවිතති පරිදිපිතා.
- 229 සවෙ උපස්සයං දඬා තික්කඛ්ඤති ච භික්ඛුතිං.
පයොගෙ දුක්ඛං තස්සා, ගොති පාවිතති කභිසිතෙ.
- 230 ඡට්ඨම්භි පන⁶ සංසට්ඨා ඤානතියා දුක්ඛං චුසෙ:
කම්මවාපාය ඔසානෙ පාවිතති පරිදිපිතා.
- 231 අනෙතාරටෙඨ තු සාසඛෙක වාරිකනතු වරනතියා
පයොගෙ දුක්ඛං චුතතං, පටිපන්නාය සෙසකං.
- 232 අට්ඨමං තවමඤ්ඤව සත්තමෙන සමා මතා.⁷
දසමෙ පන එකාව පාවිතති පරිදිපිතා.

තුවටටවග්ගො චතුසො.

- 233 රාජාගාරාදිකං සඛ්ඤං දස්සනත්ථාය ගවජති
පයොගෙ දුක්ඛං තස්සා, පාවිතති යදි පස්සති.

1. K. එකාව සා. 2. B.R.E.A.S. පනතා 3. P. ගොති. 4. S. තුවටටෙයුං. 5. B.S. වා පි. 6. A.K.S. ඡඤ ච පන. 7. P. සමං මතං.

- 234 අංකදී. වා පි පලලබ්ධං පරිභුක්තයා දුමේ:
පයොගෙ දුක්ඛං වුත්තං; භුක්තො පාවිත්තියං සියා.
- 235 සුත්තං කතනන්තියා දො'ව: පයොගෙ දුක්ඛං මමිත්තං;
උප්පුජ්ජමනෙ තස්සා පාවිත්තියමුද්දහරො¹.
- 336 වෙය්‍යාවච්චං ගිහිනනතු දො'ව භොනති කරොනන්තියා:
පයොගෙ දුක්ඛං වුත්තං; කතො පාවිත්තියං සියා.
- 237 පඤ්චමෙ පන එකං පාවිත්ති පරිදීපිතා.
පයොගෙ දුක්ඛං ඡට්ඨං දිනො පාවිත්තියං සියා.
- 238 සත්තමං දුතියෙතෙව සමමාපන්නිගොදනො;²
අට්ඨමං දුතියෙ වග්ගෙ පඤ්චමෙන සමං මතං.
- 239 තිරව්‍යානගතං විජ්ජං දොව භොනති පඨනන්තියා:
පයොගෙ දුක්ඛං භොති, පාවිත්ති ගි පදෙ පදෙ.
- 240 දසමං තුවමෙනෙව සමානං සබ්බථා පන;
“පරියාපුණාති” “මාවෙති” පදමත්තං විසෙසතා.³

විත්තාගාරවග්ගො පඤ්චමො.

- 241 සභිකත්‍වං තමාරාමං⁴ ජානන්ති පන භික්ඛුනී
පටිසන්ති අනාපුච්ඡා දො පනාපන්නියො චුසෙ:
- 242 පඨමෙන ව පාදෙන පරිකොපස්සා'තික්කමෙ
දුක්ඛං පිටිකෙ වුත්තං; පාවිත්ති දුතියෙන තු.
- 243 අක්කොසනි ව යා භික්ඛුං භික්ඛුනී පරිභාසති.
පයොගෙ දුක්ඛං තස්සා, පාවිත්තා'ක්කොසිතෙ සියා.
- 244 යා ගි වණ්ඨික්කභාවෙන ගණනතු පරිභාසති
පයොගෙ දුක්ඛං තස්සා, පාවිත්තා'ක්කොසිතෙ සියා.
- 245 නිමන්තිතා පමාරිතා බාදනං භොජනමපි වා
භුක්ඛන්ති භික්ඛුනී සා ගි දො පනාපන්නියො චුසෙ:
- 546 ‘භුක්ඛන්තියාමි’ති යං කිඤ්චි පටිගණනාති දුක්ඛං,
අපේක්ඛාගාරපයොගෙසු පාවිත්ති⁵ පරිදීපයෙ.
- 547 කුලනතු මච්ඡරායන්ති දො පනා'පන්නියො චුසෙ,
පයොගෙ දුක්ඛං වුත්තං, සෙසා මච්ඡරිතෙ සියා.
- 248 අභික්ඛුකො පනා'වාසෙ භොති⁶ වස්සං වසන්තියා
දුක්ඛං පුබ්බකිලෙවසු,⁷ පාවිත්ති අරුණ්ණගමෙ.
- 249 භික්ඛුනී උභතොසබ්බෙ වස්සං වුත්තං තු තිති පි
ථානෙති අපපමාරෙන්නි එකං පාවිත්තියං චුසෙ.

1. P. පාවිත්තිං සමුද්දහරො. B.R.A.S. පාවිත්ති සමුද්දහටං.

2. P.A. සමා'පන්නිපගොදනො. 3. P.K.S. විසෙසනං. E.A. විසෙසනං. 4. B. තු ආරාමං. 5. P.K. පාවිත්තිං. 6. P.A. භවෙ. B.S. භවෙ. 7. E.A.K. කිලෙව තු.

250 ඔමාදන්ථාය වා භික්ඛුං සංවාසන්ථාය වා තථා
න ගව්ඡනී සචෙ තස්සා එකං පාවිතනියං සියා.

251 ඔමාදම්පි න යාවනතී නාගව්ඡනතී¹ උපොසථං
එකං පාවිතනියං පතනිමාපජ්ජති, න සංසයො.

252 අපුච්ඡන්තිව සඛ්ඤං වා හෙදපෙනි පසාඛජං
පයොගෙ දුක්ඛකථං; භිනෙත පාවිතනි පරියාපුතා.

ආරාමවග්ගො ඡට්ඨො.

253 ගබ්භිනී. වුට්ඨපෙනතී හි ඤෙ පතාපතනියො චුසෙ:
පයොගෙ දුක්ඛකථං වුට්ඨාපිනෙ පාවිතනියං සියා.

254 දුතියං තතියඤ්ඤව වතුන්ථං පඤ්ඤමං පි ව.
ඡට්ඨඤ්ඤව සත්තමඤ්ඤව පඨමෙන සමා මනා.

255 භික්ඛුනී: වුට්ඨපෙත්වාන භික්ඛුනිං⁴ සහජ්චිනිං
ද්විවස්සං නානුගණහන්තී එකං පාවිතනියං චුට්ඨං.⁵

256 තවමං දසමඤ්ඤව අට්ඨමෙන සමං නයෙ;⁶
ද්විසු ආපතනිහෙදස්මිං නානත්තං තප්පි කිඤ්චි පි.

ගබ්භිනීවග්ගො සත්තමො.

257 කුමාරිභුතවග්ගස්ස ආදිනො පත පඤ්ඤ පි
සමා ගබ්භිනීවග්ගස්මිං පඨමෙනෙව සබ්බස්සො.

258 “අලං වුට්ඨාපිනෙතා”ති වුච්චමානා හි බීයති
පයොගෙ දුක්ඛකථං; පච්ඡා හොති පාවිතනි බිහිනෙ.

259 සත්තමෙ අට්ඨමෙ චෙව එකං පාවිතනියං මනං.
ආදිතාව සමානාන් තවමාදිනී පඤ්ඤ පි.

කුමාරිභුතවග්ගො අට්ඨමො.

260 ආපතනියො චුසෙ ඤෙපි ඛාරෙනතී ඡත්තුපාහනං:
පයොගෙ දුක්ඛකථං වුත්තං; හොති පාවිතනි ඛාරිනෙ.

261 යානෙන පත යායන්තී ඤෙ කිරා’පතනියො චුසෙ:
පයොගෙ දුක්ඛකථං හොති, පාවිතනි යදි යාගිනෙ.

262 ඛාරෙනතියා⁸ තු සඛ්ඤාණිං පයොගෙ දුක්ඛකථං සියා;
ඛාරිනෙ පත පාවිතනි, වතුන්ථෙපි අයත්තයො.

263 තභාසන්තී ගකිවණ්ණෙන පයොගෙ දුක්ඛකථං චුසෙ,
තභාසස්ස⁹ පරියොසානෙ තස්සා පාවිතනියං සියා.

264 ඡට්ඨම්පි පඤ්ඤමෙනෙව සමානං සබ්බථා පත.
සත්තමෙ අට්ඨමෙ චෙව තවමෙ දසමෙ පි ව

1. A.K.S. න ගව්ඡනතී. K. න ගව්ඡනී. B. න පුච්ඡනතී. 2.

P. සමං මනං. 3. B. ගබ්භිනී. S. ගබ්භිනී. 4. S. භික්ඛුනී.

5. B. සියා. 6. B. සමා මනා. 7. P.K. සමානා ගබ්භිනීවග්ගො.

8. K.A. ඛාරෙනතී යා. 9. P. තභාසා.

- 265 පයොගෙ දුක්ඛං වුත්තං; පාටිතතුම්බුජ්ජිනෙ¹ සියා.
ආපත්තිනං විභාගයමිං තත්ති කාපි විසෙසතා.
- 266 අනාපුච්ඡා තු භික්ඛුස්ස පුරතො යා නිසීදති
පයොගෙ දුක්ඛං තස්සා; පාවිත්ති තු නිසීදිතෙ.
- 267 අනොකාසකතං භික්ඛුං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති යා පන
පයොගෙ දුක්ඛං ගොති; දුත්තා පාවිත්ති පුච්ඡිතෙ.
- 268 සඛකච්ඡිකං විතා ගාමං පදසා පවිසන්ති යා
පඨමෙතො ආරාමවග්ගස්ස සදිසං වදෙ
ජන්තුපාහනවග්ගො නවමො.

පාවිත්තියානි.

- 269 අට්ඨස්ස දුට්ඨාපන්ති පාටිදෙසනියෙසු පි:
විඤ්ඤාපෙතා සවෙ සප්පිං 'භුඤ්ජියාමි'ති ගණනති
- 270 තතො භික්ඛුනියා තස්සා ගොති ආපන්ති දුක්ඛං;
අපේකාභාරෙසු සබ්බෙසු පාටිදෙසනියං සියා.
පාටිදෙසනියංකමා.

271 ඉමං විදිතා පරමං පනුත්තරං.²
තිරුත්තරං අත්ථවසෙන භික්ඛු
සුබෙන පඤ්ඤන්තිමහාසම්මුද්ධං.³
දුරුත්තරං උත්තරතෙව ධිරො.

272 යසමා තසමා අසමිං යොගං
උස්මාස්සුත්තො යුත්තො කාතුං
සත්තො සත්තො කම්බලෙජ්ජෙ
සත්ථෙ සත්ථෙ තිවං තිවං.

භික්ඛුනිවිභංගො නිට්ඨිතො.

1. P.S.B. උම්බුද්දිනෙ. 2. K. අනුත්තරං. 3. B.S. පඤ්ඤාත්තං.

(වතු විපතනිකථා.)

- 273 කති ආපතනියො සීලවිපතනිපථවයා පත?
වතසොච සිද්ධං සීලවිපතනිපථවයා පත;
- 274 ජාතං පාරාජිකං ධම්මං සචෙ ඡාදෙති භික්ඛුනී
චුතා; ථුල්ලවයං ගොති සචෙ චෙමනිකා සියා;
- 275 පාවිතනි භික්ඛු සඤ්ඤාදියෙසං¹ ඡාදෙති චෙ පත;
අත්තනො පත දුට්ඨිලං ඡාදෙන්නො දුක්ඛං චුසෙ.
- 276 ආපතනියො කතා'චාරවිපතනිපථවයා පත?
එකා යෙව සියා'චාරවිපතනිපථවයා පත;
- 277 පටිච්ඡාදෙති ආචාරවිපතනිපථවයා භික්ඛු චෙ
එකමෙවස්ස භික්ඛුස්ස ගොති ආපතනි දුක්ඛං.
- 278 කති ආපතනියො දිට්ඨිවිපතනිපථවයා පත?
ඤ්ඤා පතාපතනියො දිට්ඨිවිපතනිපථවයා සිද්ධං;
- 279 අවච්ඡං පාපිකං දිට්ඨං ඤාත්තියා දුක්ඛං චුසෙ;
කම්මවායා ඔසානෙ පාවිතනි පරියාප්තා.
- 280 ආපතනියො කතා'ජීවිපතනිපථවයා පත?
ජලෙවා'පජ්ජනා'ජීවිපතනිපථවයා පත.
- 281 ආජීවගෙතු පාපිච්ඡො අසන්නං පත අත්තනි
මනුස්සකාරිධම්මනතු වදං පාරාජිකං චුසෙ;
- 282 සඤ්ඤාරිත්තං සමාපන්නෙ ගොති සඤ්ඤාදියෙසසතා;
පරියායවචනෙ ඤානෙ තස්ස ථුල්ලවයං සියා.
- 283 පඤ්ඤානභොජනං චත්තා පාවිතනි පරිභුඤ්ජනො;
භික්ඛුනී තු සචෙ ගොති පාරිදෙසනිසං සියා;
- 284 ආජීවගෙතු සුභං වා ඔදනං වා පතත්තනො
අත්තාය විඤ්ඤාපෙත්වාන දුක්ඛං පරිභුඤ්ජනො.

වතු විපතනිකථා.

(අධිකරණපථවයාකථා.)

- 285 විවාදාධිකරණමො² කති ආපතනියො සිද්ධං?
විවාදාධිකරණමො² ඤ්ඤා පතාපතනියො සිද්ධං;
- 286 පාවිතනි උපසම්පන්නං ගොති ඔමසනො පත;
භික්ඛුස්සා'නුපසම්පන්නං ඔමසන්නස්ස දුක්ඛං.

1. E.A. සංඝාදියෙසෙ. 2. A. විවාදාධිකරණො තු. K.S.B. - කරණො තු.

- 287 අනුවාදාධිකරණප්පවයාපත්තියෝ කති?
 අනුවාදාධිකරණප්පවයා තිවිධා සිසුං;
- 288 අනුඤ්ඤානි වෙ භික්ඛුං අමුලනතිමච්ඡුතා
 සංඝාදිසෙසමාපත්තිමාපජ්ජති න සංඝයො;
- 289 තථා සංඝාදිසෙසෙන අනුඤ්ඤානි වෙ පත
 පාවිත්ති; දුක්ඛං චුතතං තථා'වාරවිජ්ජත්තියා.
- 290 ආපත්තිපච්චයා චුතතා කති ආපත්තියෝ පත?
 ආපත්තිපච්චයා චුතතා වතය්සොව මහෙසිනා;
- 291 ජාතං පාරාජිකං ධම්මං සවෙ ජාදෙති භික්ඛුනි
 චුතා; ථුලලවයං ගොති සවෙ වෙමතිනා සියා;
- 292 පාවිත්ති භික්ඛු සංඝාදිසෙසං¹ ජාදෙති වෙ පත;
 තථා'වාරවිජ්ජත්තිනතු සවෙ ජාදෙති දුක්ඛං.
- 293 ආපත්තියෝ හි කිව්වාධිකරණප්පවයා කති?
 පඤ්චෙව ගොනති කිව්වාධිකරණප්පවයා පත;
- 294 සමනුභාසනායෙව² ඤාත්තියා දුක්ඛං චුසෙ;
 සමඤ්ඤි අවච්ඡන්තිව උක්ඛන්තායානුවත්තිනා
- 295 ථුලලවයදායං දව්භි කම්මවාචාහි සා චුසෙ;
 කම්මවාචාය ඔසානෙ තස්සා පාරාජිකං සියා;
- 296 සමනුභාසනායෙව³ හෙදකස්සා'නුවත්තිනා
 හ පරිච්චජති නං ලඤ්ඤි ගොති සංඝාදිසෙසනා;
- 297 සමනුභාසනායෙව⁴ පාපිකාය ව දිවසියා
 යාවතතිගතං තස්සා⁵ පාවිත්ති'වච්ඡතො පි ව.

අධිකරණප්පවයාකථා.

(වකිකප්පවයා.)

- 298 වකිකෙසුපි ආපත්තිපභෙදං ආගතමපත
 පාවච්ඡාය භික්ඛුනං පවකතාමි තිබ්බොධ්ථ;
- 299 වකිකෙ පඨමෙ තාව කති ආපත්තියෝ සිසුං?
 වකිකෙ පඨමෙ තාව දො පනාපත්තියෝ සිසුං;
- 300 උතතවිසතිවය්සං⁵ තු කරොතො උපසම්පදං
 ගොති පාවිත්තියං තස්ස; සෙසෙසු පත දුක්ඛං.

1. A.K. සංඝාදිසෙසෙ. 2. E.A. සමනුභාසනෙ යෙව. 3. B.
 භාසනෙ යෙව. 4. P.B.S. තස්ස. 5. P. උතතං විසතිවය්සං.

- 301 කති ආපතතියො හොනති බකිකෙ තු උපොසථො?
තිස්සො ආපතතියො හොනති බකිකෙ තු උපොසථො;
- 302 “නසසනෙන තෙ විතසසනතු” ඉති හෙදපුරකකිතො
උපොසථස්ස කරණෙ ථුල්ලච්චයමුදිරිතං;
- 303 උකඛිතතකෙත සද්ධිනතු කරොනතස්ස උපොසථො
හොති පාවිතතියං තස්ස; සෙසෙසු පන දුක්ඛං.
- 304 කති ආපතතියො දුතතා වද වස්සුපනාසිකෙ?
එකාච දුක්ඛචාපතත දුතතා වස්සුපනාසිකෙ.
- 305 කති ආපතතියො දුතතා බකිකෙ තු පචාරණෙ?
තිස්සො ආපතතියො දුතතා, උපොසථස්මා මතා.
- 306 කති ආපතතියො දුතතා වමෙම? තිස්සො; ව දීපිතා:
මාරෙන්නානනතු පාවිත්ති ගහෙතො වච්ඡන්තිමපන;
- 307 අඛිතජාතං ජුපනතස්ස රතෙන පන වෙනසා
තස්ස ථුල්ලච්චයං දුතතං; සෙසෙසු පන දුක්ඛං.
- 308 කති ආපතතියො දුතතා හෙසජ්ජකකිකිකෙ පන?
තිස්සො ආපතතියො දුතතා හෙසජ්ජකකිකිකෙ පන;
- 309 සමනතා ආබ්බදෙ තත්ථ¹ ථුල්ලච්චයමුදිරිතං;
හොජ්ජයාගුසු පාවිත්ති; සෙසෙසු පන දුක්ඛං.
- 310 කතිකෙ තත්ථ ආපතති පඤ්ඤානා කෙවලමපන.
කති විවරසංයුතෙන දුතතා ආපතතියො පන?
- 311 තිස්සො විවරසංයුතෙන දුතතා ආපතතියො පන:
කුස-වාකමතෙ විරෙ ථුල්ලච්චයමුදිරිතං;
- 312 සතිස්සග්ගාව පාවිත්ති අතිරෙකෙ තු විවරෙ;
සෙසෙසු දුක්ඛං දුතතං බුද්ධිතා'දිච්චබ්බුතා.
- 313 වමෙපයසකෙ ච කොසමෙබ්බ කමමසම් පාරිවාසිකෙ
තථා සමුච්චයෙ එකා දුක්ඛචාපතති දීපිතා.
- 314 කති ආපතතියො දුතතා සමථකකිකිකෙ පන?
ඤා යෙවංපතතියො දුතතා සමථකකිකිකෙ පන;
- 315 ඡන්දස්ස දයකො භික්ඛු පාවිත්ති යදි ඛියති;
සෙසෙසු පන සබ්බත්ථ දුක්ඛං සමුද්ගමං.
- 316 කති බුද්ධකච්ඡාසම් දුතතා ආපතතියො පන?
තිස්සො බුද්ධකච්ඡාසම් දුතතා ආපතතියො පන;

- 317 අත්තනො අභිගජාතනතු ජිඤං ථුලලව්ඤං ථුසෙ;
රොමනේ හොති පාවිතති; සෙසෙ ආපතති දුක්ඛං.
- 318 තථා සෙනාසනසම්මං තු තිස්සො ආපතතියො සිසුං:
විසාජ්ජනෙ ව ගරුතො ථුලලව්ඤ මුදිරිතං;
- 319 තික්ඛාඛසනෙ ව පාවිතති සඛිසිනමො විහාරතො;
සෙසස්ස පන සබ්බත් දුක්ඛං සමුද්භවං.
- 320 කති ආපතතියො සඛිසනෙදෙ චුත්තා මහෙසිනා?
ඥො පනාපතතියො¹ සඛිසනෙදෙ චුත්තා මහෙසිනා:
- 321 හෙදුත්තවත්තකාතනතු ථුලලව්ඤමුදිරිතං;
ගණභොගෙ තු භික්ඛුනං පාවිතති පරිදිපිතා.
- 322 බ්බකුඤ්ඤෙ වත්තසංයුත්තෙ කති ආපතතියො මනා?
බ්බකුඤ්ඤෙ වත්තසංයුත්තෙ දුක්ඛවාපතති යෙම සා.
- 323 ස්පතෙ² පාතිමොක්ඛස්ස තථා එකාච දිපිතා.
භික්ඛුනිබ්බකුඤ්ඤෙ වාපි කති ආපතතියො මනා?
- 324 භික්ඛුනිබ්බකුඤ්ඤෙ වාපි ඥො පනාපතතියො මනා:
අපචාරණං පාවිතති, සෙසස්ස පන දුක්ඛං.

බ්බකුඤ්ඤෙ නිවසිතා.

(ආපත්තිසමුට්ඨානකථා.)

- 325 විහරෙගස්ස පන දව්සු පඤ්ඤානානි මහෙසිනා
යාති පාරාජිකාදිති උද්දිසන්ති උපොසථෙ
- 326 තෙසං දුති පචක්ඛාමි සමුට්ඨානමිතො පරං
පාචවන්ඨාය භික්ඛුනං; තං සුණංථ සමාතිතා.
- 327 කායො ච වාචා පි ච කාය-වාචා
තාතෙව විතෙතන යුතාති තිණි
එකඛිතිකං ආඛිති-තිවඛිතිකන්ති³
ජබා සමුට්ඨානවිධං චදන්ති.
- 328 තෙසු එකෙන වා දව්සි තිති වා'ථ මතුති වා
ජති වා'පතතියො තානාසමුට්ඨානෙති ජායරෙ.
- 329 තත්ථ පඤ්චසමුට්ඨානා කා වා'පතති ත විජ්ජති.
හොන්ති⁴ එකසමුට්ඨානා පච්ඡිමෙහෙ'ව තිති පි.
- 330 තථෙව දව්සමුට්ඨානා කායතො කායචිත්තතො,
වාචතො වාච-චිත්තමො, තතිසච්ඡට්ඨතො පි ව:

1. K. දුට්ඨෙ ආපතතියො. 2. K.B. පඨතෙ. 3. A.B. ආඛිති-

4. B.S. හොති.

- 331 චතුස්චර්චකානො වෙව පඤ්චමච්චකානො පි ච.
ජායතෙ පඤ්චධා වෙසා; න සමුට්ඨාති¹ අඤ්ඤානො.
- 332 තිසමුට්ඨාතිකා නාම පඨමෙති ච තිති පි
පච්ඡමෙති ච තිහෙව සමුට්ඨාති න අඤ්ඤානො.
- 333 පඨමා තතියා වෙව චතුස්චර්චකානො පි ච
දුතියා තතියා වෙව පඤ්චමච්චකානො පි ච
- 334 දුට්ඨා චතුසමුට්ඨානා ජායතෙ න පනඤ්ඤානො.
එකධා ඡසමුට්ඨානා, සමුට්ඨාති ඡහෙව හි:
- 335 තිධා එකසමුට්ඨානා; පඤ්චධා දුට්ඨසමුට්ඨානා;
දුට්ඨා ති-චතු-රුට්ඨානා; එකාධා ඡසමුට්ඨානා:
- 336 තෙරසෙ'ව ච නාමාති සමුට්ඨානවිසෙසනො
ලහනතාපනතියො සබ්බා; තාති චක්ඛාමි'නො පරං:
- 337 පඨමනතිමච්ඡාඤ්ච, දුතියං, සඤ්චරිත්තුකං,
සමනුභාසනඤ්ච'ව, කසිනෙලකලොමකං,
- 338 පදසොධමමෙධානං, ථෙය්‍යසන්ඤ්ච, දෙසනා,
භුතාරොචනකඤ්චව, වොරිවුට්ඨාපනමපි ච,
- 339 අනනුඤ්ඤානකඤ්චති² සීසානෙ'නාති³ තෙරස.
තෙරසෙ'නෙ සමුට්ඨානනායා විඤ්ඤාති විනතීතා.
- 340 තස්ස යා තු චතුස්චර්චක සමුට්ඨානෙන ජායතෙ
ආදිපාරාජිකුට්ඨානා අයනති පරිදිපිතා.
- 341 සවිත්තකෙති තිහෙව සමුට්ඨානෙති යා පන
ජායතෙ සා පනුද්දිට්ඨා අදිනනාදනපුබ්බකා.
- 342 සමුට්ඨානෙති යාපනති ජාතුච්ඡති පි ජායතෙ
සඤ්චරිත්තසමුට්ඨානා නාමාති පරිදිපිතා.
- 343 ජට්ඨෙතෙව සමුට්ඨාති සමුට්ඨානෙන යා පන
සමුට්ඨානවිසෙසනා'යං වුත්තා සමනුභාසනා.
- 344 තතිස්චර්චකානො යෙව සමුට්ඨාති හි යා පන
සමුට්ඨානවිසෙසනා'යං කසිනුපපද මනා.
- 345 ජායතෙ යා පනාපනති කායනො කාය-විත්තනො
අයමෙලක්ඛොමාදිසමුට්ඨානාති දිපිතා.
- 346 ජායතෙ යා පනාපනති වාචනො වාචවිත්තනො
අයනනු පදසොධමමසමුට්ඨානාති වුච්චති.

1. P.B. සමුට්ඨාති. න. 2. K.A.S.B. වාති. 3. P. සීයා නෙතාති.

- 347 කායනො, කාය-වාච්ඡා, චතුස්චර්යධානො පි ච
ජායනෙ සා පන'ඤානසමුට්ඨානාති සුචිතා:
- 348 චතුස්චර්යධානො යෙව සමුට්ඨාති හි යා පන
ථෙය්සසන්ද්‍යසමුට්ඨානා අයනති¹ පරිදිපිතා.
- 349 පඤ්චමෙනෙව යා චෙ'ත්ථ සමුට්ඨානෙන ජායනෙ
සමුට්ඨානවසෙනායං ධම්මදෙසනසඤ්ඤාතා:
- 350 අවිත්තකෙහි තීහෙ'ව සමුට්ඨානෙහි යා සියා,
සමුට්ඨානවසෙනායං භුතාරොචනපුබ්බකා.²
- 351 පඤ්චමච්ඡර්යධානො යෙව යා සමුට්ඨානනො සියා
අයනතු පභිතා චොරිචුට්ඨාපනසමුට්ඨිතා.
- 352 දුතියා තතියච්ඡා ච පඤ්චමච්ඡර්යධානො පි යා
ජායනෙ අනනුඤ්ඤානසමුට්ඨානා අයං සියා.
- 353 පඨමං දුතියං තත්ථ චතුස්සං තවමං පි ච
දසමං ආදසමඤ්ඤාති³ සමුට්ඨානං සවිත්තකං.
- 354 එකෙකසමිං සමුට්ඨානෙ සදිසා ඉධ දිස්සරෙ:
සුක්කං ච කායසංසග්ගො පඨමානියතො පි ච,
- 355 පුබ්බප-පරිපාකො ච, රහො භික්ඛුකියා සහ,
සභොජනෙ, රහො ඤෙව⁴ අඛගුලී, උදකෙ හසං,
- 356 පහාරෙ, උග්ගිතරෙ වෙව, තෙපඤ්ඤාසා ච සෙබ්බියා,
අධකඛකුබ්බජාණුඤ්ඤා, ගාමනතරම්චස්සුතා,
- 357 තලමට්ඨ-දසුඤ්ඤා ච වස්සං චුත්ථා තථෙ'ව ච,
ඔවාදය ත ගච්ඡන්තී, නානුබ්බෙ පචතතිනිං,
- 358 පඤ්චසත්තති නිද්දොසා කාය-විත්තසමුට්ඨිතා;
ඉමෙ එකසමුට්ඨානා මෙට්ඨනෙන සමා මතා.

පඨමපාරාජිකසමුට්ඨානං.

- 359 විග්ගහං, උත්තරි වෙව, දුට්ඨිලං, අත්තකාමතා
දුට්ඨදෙසා⁵ දුට්ඨෙ චෙ'ව, දුතියාතියතො පි ච,
- 360 අච්ඡන්දනං ච පරිණාමො, මුසා, ඔමස-පෙසුණා
දුට්ඨිලාරොචනඤ්ඤාව, පඨවිබ්බන්තමපි ච,
- 361 භුතගාම'ඤ්ඤාචාදෙ ච උජ්ඣාපනකමෙව ච,
නික්කඤ්ඤා, සිඤ්චනඤ්ඤාව,⁶ තථා ආමසගෙතු ච,

1. B. අයං තු. 2. E.K. පුබ්බගා. 3. S. ආදසමඤ්ඤාති. 4. A.
රහො වෙව. 5. P. දුට්ඨදෙසා. 6. P.B.S. නික්කඤ්ඤාසිඤ්චනං.

- 362 භුත්තාපිං, එහ'තාදරියං,¹ හිංසාපතකමෙව ව,
අපතිධෙය්‍ය, සඤ්චිව පාණං, සප්පාණකමපි ව,
363 උක්කොටතං, තථා උභතො, සංවාසො, නාසනෙත ව
සහධමිකං, විලොඛය, මොහතා'මුලකෙන ව,
364 කක්කුළුවං බීයතං² දඬා, පරිණාමෙය්‍ය පුග්ගලෙ,
කිං තෙ, අකාලං, අවජ්ඤෙ, දුග්ගතා,³ නිජයෙන වා,
365 ගණස්ස ව විහඞ්ගඤ්ච, දුබ්බලාසා තපෙව ව,
ධම්මිකං කසිනුඤ්ඤාරං, සඤ්චිච්චා'පාසුමෙව ව,
366 සයං උපස්සයං දඬා, අක්කොසෙය්‍ය ව වණ්ඨිකා,
කුලමච්ඡරිති අස්ස, ගබ්භිනිං දුට්ඨපෙය්‍ය ව,
367 පායනසිං, දො ව වස්සානි, සබ්බෙකා'සමමතමපි ව
තිස්සො ගිහිගතා දුතතා, තිස්සො එව කුමාරිනා,
368 උභතඤ්චාදසවස්සා දො, තථා'ලං නාව තෙ නි ව,
සොකාවස්සා, තථා' පාරිවාසිකච්ඡද්දතතො,
369 අනුවස්සං, දුමෙ වාති, සිකිං එකුතසතතති
අදින්නාදතතුලසතතා තිසමුට්ඨානිකා මතා.

දුතිසපොදාජිකසමුට්ඨානං.

- 370 කුට්ඨං, මහලලකඤ්චව, බොවනඤ්ච, පටිග්ගහො,
විවරස්ස ව විඤ්ඤානි, ගහණඤ්ච තදුතතරිං,
371 උපකිට්ඨයං වෙව, තථා. දුතෙන විවරං,
කොසිං, සුඤ්ඤාලානං දොභාගාදතමෙව ව,
372 ඡබ්බස්සානි, පුරාණස්ස, ලොමබොවාපනමපි ව,
රුපිස්ස පටිග්ගහො,⁴ උභො නානපපකාරකා,
373 උභතබ්බිතපතො ව, වස්සස්ථික-සුතතකං,
චිකප්පාපජ්ජනං යාව ආර, දනං ව සිබ්බනං,
374 පුමෙති, පච්චයො ජොතිං, රතනං, සුචි, ඤෙවකං,
තුලො,⁵ නිසීදනං, කණ්ඞු, වස්සිකා, සුගතස්ස ව,
375 අඤ්ඤවිඤ්ඤානිසිකිං ව, අඤ්ඤවෙතාපනමපි⁶ ව,
සබ්බිකෙන දුමෙ වුතතා, දො මහාජතිකෙන ව,
376 තථා පුග්ගලිකෙනෙ'කං, ගරුපාපුරණං, ලහුං,
දො විසාසොදසාරි ව,⁷ තථා සමණවිවරං,
377 ඉති එකුතපණණාස ධම්මා දුකින්නාදසිකා
ඡසමුට්ඨානිකා එතෙ සඤ්චරිතසමං මතා,⁸

සඤ්චරිතසමුට්ඨානං.

1. P. එහතාදරියං. A. භුත්තාපිඤ්ච අතාදරියං. 2. A. E. විවරං.
3. K. B. දුග්ගතං. 4. P. පටිග්ගහො. 5. P. S. තුලං. 6. P. A. S. B.
අඤ්ඤං. 7. P. B. සොදකසාරි. 8. B. කතා.

- 378 සඛිකභෙදෙ ව, හෙදනුවන්න-දුබ්බව-දුසකා,
දුට්ඨලව්‍යාදනං, දිට්ඨි, ඡන්ද-උප්පත්තිකා¹ දුට්ඨ,
379 අප්පසද්ද දුට්ඨෙ වුත්තා, තථා ත ඛ්‍යාතරෙ ති ව,
ඡමා, නිවාසනෙ, ථානං, පච්ඡන්තො, උප්පථෙන ව,
380 වජ්ජවජ්ජනුවන්නා² ව, ගහණං, ඔසරෙය්‍ය ව,
පච්චාපිකකාමි³ සිකකා ව, තථා කිසම්චි දෙව ව,
381 සංඝට්ඨා ඤා, වට්ඨිකා ව, විසිඛෙකා ව, දුක්ඛිතං,
පුත්තදෙව ව සංඝට්ඨා, තෙව වුපසමෙය්‍ය ව,
382 ජාතං සභිකවුත්තාරාමං, තථෙව ත පචාරෙය,
තථා අත්ථකම්මාසඤ්ඤා, සහජ්චිතිකො දුට්ඨ,
383 සචෙ මෙ විවරං අයෙය, අනුබන්ධිකාසිති ව,
සත්තකුංස ඉමෙ ධම්මා සම්මුඤ්ඤාන පකාසිතා
384 සබ්බෙ එකසම්මුට්ඨානා කාය-වාචාදිතො සිත්ථං;
සමාසමසමෙතෙව කතා සම්මුභාසනා.

සම්මුභාසනසම්මුට්ඨානං.

- 385 කසිනාති ව නිණ්දි පනෙතා, හෙදජ්ජමෙව ව,
අවෙවකම්මි ව සාසඛිකං, පක්කමන්නආයං පි ව,
386 තථා උපස්සයං ගනන්තා, භොජනඤ්ඤා පරම්පරං,
අතතිරිතනං, සහතෙතා ව, විකප්පෙතා තථෙව ව,
387 රඤ්ඤා, විකාලෙ, වොසාසාරඤ්ඤාකු'ස්සයවාදිකා,
පත්තසන්නිවයඤ්ඤාව, පුරෙ, පච්ඡා, විකාලකෙ,
388 පඤ්ඤාතිකං, සඛිකමතිං, තථාආවසථආයං,
පසාබ්බෙ, ආසනෙ වානි, එකුත්තිංසි'මෙ පත
389 ද්විසම්මුට්ඨානිකා ධම්මා නිද්දිට්ඨා කාය-වාචතො
කාය-වාචාදිතො වෙව, සබ්බෙ කසිතසම්භවා.

කසිතසම්මුට්ඨානං.

- 390 ඤා සෙය්‍යා'ගච්චපාදෙ ව, පිණ්ඩඤ්ඤා, ගණභොජනං,
විකාලෙ, සන්නිබ්බඤ්ඤාව, දන්නපොණමවෙලිකං,
391 උය්‍යුත්තඤ්ඤාව, වසුයෙය්‍යාබ්බං, සුරා, ඔරෙත තභායනං,⁴
දුබ්බණ්ණකරණඤ්ඤාව, පාට්ඨෙය්‍යනිකආයං,
392 ලසුණං, උපතිට්ඨෙය්‍ය, තච්චදස්සනමෙව ව,
තභ්‍යා,⁵ අඤ්ඤා, මඤ්ඤා, අනෙතාරට්ඨෙ, තථා බභි,

1. P.A.K.B. උප්පත්තිකා. 2. K. ඡන්දනුවන්නං. 3. P.B. පච්චකම්මිති. 4. P.K. ඔරෙ තභායනං. 5. P.B.S. තභ්‍යං, K.A. තභානං.

- 393 අනෙතාවසාමගාරඤ්ච, අසන්ධි, සුත්තකන්නනං,
වේසයාච්චිවං, සහන්තං ව, ආවාසෙ ව අභික්ඛුකෙ,
394 ඡත්තං, යානඤ්ච, සඛකාණිං, අලඛකාරං, ගනුවාසිතං,¹
භික්ඛුනි, සික්ඛමානා ව, සාමණේ,² ගිහිනියා,
395 තථාසංකච්ඡිකා වානි, තෙවත්තාප්පිසිමෙ පන
සබ්බෙ ඵලකලොමේන අවිසමුට්ඨානිකා සමා.

ඵලකලොම සමුට්ඨානං.

- 396 අඤ්ඤත්තාසම්මිතො³ වෙච්ච, තථා අත්ථබ්බතෙන ව
තිර්ච්ඡන්තථර්ථා දො වුත්තා, අනොකාසකතම්පි ව,
397 සබ්බෙ ඡ පති'මෙ ධම්මා වාචනො වාච-විත්තනො
අවිසමුට්ඨානිකා ගොනති, පදසොධම්මතුල්ලතා.⁴

පදසොධම්මසමුට්ඨානං.

- 398 එකං නාවං පණ්ණිතඤ්ච, සංවිධානඤ්ච, සංගරෙ,
ධඤ්ඤං, නිමන්නිතා වෙච්ච, පාරිදෙසනිසට්ඨකං,
399 එතා වතුසමුට්ඨානා සික්ඛා වුද්දස ගොනති හි,
පඤ්ඤත්තා බුද්ධසෙට්ඨන අධ්වානෙන සමා මනා.⁵

අධ්වානසමුට්ඨානං.

- 400 සුතීං, සුපාදිඤ්ඤන්තිං, අනිකාසෙ තථෙච්ච ව
පටිච්ඡන්තං ව ඔකාසෙ, බ්‍යුභෙ වානි ඉමෙ ඡ පි
401 සබ්බෙ තු⁶ අවිසමුට්ඨානා වතුත්ථච්ඡට්ඨනො සිත්ථං;
ථෙය්‍යසත්ථසමුට්ඨානා දෙසිතාදිච්චබ්බක්ඛිතා.

ථෙය්‍යසත්ථසමුට්ඨානං.

- 402 ඡත්ත-දණ්ඩකරසාඨි, සත්ථාප්‍රධකරසාඨි,
පාදුකුපාගනා,⁷ යානං, සෙය්‍යා; පල්ලන්තිකාය ව,

- 403 වෙසිතො'ගුණ්ණිකා වානි, එකාදස නිදසසිතා
සබ්බෙ එකසමුට්ඨානා ධම්මදෙසනසඤ්ඤිතා.

ධම්මදෙසනසමුට්ඨානං.

- 404 භූතාරොචනකඤ්ඤච, වොරිදිට්ඨාපනම්පි ව,
අනවුඤ්ඤතමත්තා හි, අසමහින්නම්දං තස්ස.

සමුට්ඨානසිසකථා.

- 405 කති ආපනතියො ගොනති සමුට්ඨානෙන ආදිතා?
පඤ්ච ආපනතියො ගොනති: කුට්ඨං සංගාචිකාය තු

1. E.B.R.A ගනුවාසිතං. 2. K.A.B.S. සාමණේරා. 3. P.
අඤ්ඤත්ත සම්මිතො. 4. එවං සබ්බපොත්ථකෙත්තු. 5. E. කතා
6. B. පි. 7. P.A.S. පාගනං.

- 406 කරොතො පන තිස්සොව පයොගෙ දුක්ඛවාදයො;
විකාලාසනපාවිනි,¹තථා අඤ්ඤාතිගත්තො
- 407 ගහෙත්ථා භුඤ්ජතො වුත්තං² පාරිදෙසනියමපි ව
පඤ්චිමාපනතියො හොන්ති සමුට්ඨානෙන ආදිනා.
- 408 කාති ආපනතියො හොන්ති දුතියෙන තුචං හණ?
ආපනතියො වතෙස්සොව හොන්ති පරිදිපයො:
- 409 “කුට්ඨං මම කරොථා”ති සමාදිසති භික්ඛු වෙ
කරොන්ති අව කුට්ඨං තස්ස විපන්නං සබ්බථා පන
- 410 තිස්සො පුරිමනිද්ධං පයොගෙ දුක්ඛවාදයො;
පදසොධම්මමුලෙන වතෙස්සොව භවන්ති³.
- 411 තතිස්සෙන⁴ කති ජායන්තෙ⁵ සමුට්ඨානෙන මෙ හණ?
තතිස්සෙන තුචං මුමි පඤ්චාපනතියො⁶ සිත්ථං:
- 412 භික්ඛු සංවිද්ධිත්ථාන කරොති ව කුට්ඨං සවෙ
තිස්සො ආපනතියො හොන්ති පයොගෙ දුක්ඛවාදයො;
- 413 පඤ්ඤා⁷ හොජනං වත්ථා හොති පාවිනි භුඤ්ජතො;
භික්ඛුතිං න තිවාරෙත්ථා පාරිදෙසනියං සියා.
- 414 සිත්ථං කති වතුන්තෙ සමුට්ඨානෙන මෙ හණ?
ජලෙවා’පනතියො හොන්ති: මෙට්ඨං යදි සෙවති
- 415 හොති පාරාජිකං තස්ස: කුට්ඨං සංයාචිකාය තු
කරොතො පන තිස්සොව පයොගෙ දුක්ඛවාදයො:
- 416 විකාලාසනපාවිනි;¹තථා අඤ්ඤාතිගත්තො
ගහෙත්ථා භුඤ්ජතො වුත්තං පාරිදෙසනියමපි ව
- 417 කති ආපනතියො හොන්ති පඤ්චමෙන? ඡ හොන්ති හි:
මනුස්සත්තරිධම්මනතු වදං පාරාජිකං ඵ්ඤ;
- 418 “කුට්ඨං මම කරොථා”ති සමාදිසති භික්ඛු වෙ
කරොන්ති වෙ කුට්ඨං තිස්සො හොන්ති තා දුක්ඛවාදයො;
- 419 වාචෙති පදසො ධම්මං හොති පාවිනි භික්ඛුනො;
දවකමත්තා වදන්තස්ස තස්ස දුබ්භාසිතං සියා.
- 420 සමුට්ඨානෙන ඡට්ඨෙන කති ආපනතියො සිත්ථං?
ජෙව⁸: සංවිද්ධිත්ථාන හණ්ඨං හරති වෙ වුත්තො:
- 421 “කුට්ඨං මම කරොථා”ති සමාදිසති භික්ඛු වෙ
කරොන්ති වෙ කුට්ඨං තිස්සො හොන්ති තා දුක්ඛවාදයො;
- 422 පඤ්ඤාහොජනං වත්ථා හොති පාවිනි භුඤ්ජතො
භික්ඛුතිං න තිවාරෙත්ථා පාරිදෙසනියං සියා⁹.

1. P.B. විකාලෙ පන පාවිනි. 2. R.E.S. වුත්තං. 3. A.
හණන්තිමා. 4. P.B. තතිස්සෙ. 5. P.B. ජායන්ති. 6. B.
පඤ්චාපනතියො. 7. P.S.B. පඤ්ඤා. 8. P.A.K ඡ ව .B.
සවෙ. 9. A.S.K පි ව.

423 ඉබ යො විමතුපරමං පරමං.
ඉමමුතතරමුතතරමුතතරති
විනයං සුනයං සුනයෙන යුතො
ස ච දුතතරමුතතරමුතතරති..

ආපතතිමුසංඛානකථා.

(එකුතතරනය.)

- 424 ඉතො පරං පවකබ්බි පරමෙකුතතරං නයං,
අවිකඛිතෙනන විතෙනන තං සුණංථ සමාභිතා;
425 කෙ ආපතතිකරා ධම්මා? අනාපතතිකරා පි කෙ?
කා පතා'පතතියො නාම? ලුහුකා ගරුකා පි කා?
426 සාවසෙසා ච කාපතති? කා පතානවසෙසකා? 1
දුට්ඨිලා නාම කාපතති? අදුට්ඨිලාපි නාම කා?
427 නියතා නාම කාපතති? 2 කා පතානියතා පි ච?
දෙසනාගාමිනී කා ච? කාවාදෙසනගාමිනී?
428 සමුඛානාති: 3 ආපතතිකරා ධම්මාති දීපිතා.
අනාපතතිකරා ධම්මා 4 සමථා සත්ත දසසිතා.
429 පාරාජිකාදයො සත්තවිධා ආපතතියො සිද්ධං.
ලුහුකා තත්ථ පඤ්චව හොනති ථුලලවටියාදයො.
430 පාරාජිකං ධර්මෙන සාවසෙසා'වසෙසකා. 5
එකා පාරාජිකාපතති මතා අතවසෙසකා.
431 දුට්ඨිලාති ච නිද්දිඛා දුට්ඨා ආපතති: 6 ආදිතො
සෙසා පඤ්චවිධාපතති අදුට්ඨිලාති දීපිතා
432 පඤ්චාතනතරියසංයුතතා නියතා'නියතො'තරා.
දෙසනාගාමිකා 7 පඤ්ච. ඤෙ පතාදෙසනගාමිකා.

එකකකථා.

- 433 අභබ්බාපතතිකො කො ච? භබ්බාපතතිකපුග්ගලො?
උපසම්පදකම්මනතු සඤ්ඤා කස්ස වාරිතං?

434 ආපතතිමාපජ්ඣං ඤෙව ලොකෙ
බුඬා ච පච්චෙකබුඬා අභබ්බා
ආපතතිමාපජ්ඣං ඤෙව ලොකෙ
භික්ඛු ච භබ්බා අථ: 8 භික්ඛුනී ච.

1. P. නාමානවසෙසකා. 2. B.S. නියතා කා පතාපතති.

3. P. සමුඛානාති. 4. A.B.R.E.S. නාම. 5. A.K.S.B.

සෙසාව සාවසෙසකා. 6. P.B. දුට්ඨාපතති. 7. P.B. දෙසනා-

ගාමිනී 8. P.A.S.B. තථා.

- 435 අභිවිභිනෝ¹ අභිවිභිනෝ,
වන්චිපනෝ දුක්ඛපකාරී,
නෝ පරිපුණ්ණෝ, යාවති නෝ යෝ,
තස්සුපසම්පද පටිසිඛා.
- 436 අත්ථාපතති හවෙ ලභිසමාපතතිස්ස භික්ඛුනෝ;
අත්ථාපතති හි නෝ-ලභිසමාපතතිස්ස දීපිතා:
- 437 භුතස්සා'රොවනං ලභිසමාපතතිස්ස නිද්දිසෝ;
අභුතාරොවනාපතති අසමාපතතිලාභිනෝ.
- 438 අත්ථි සඤ්චම්මසංයුතතා, අසඤ්චම්මයුතා පි ව;
සපරික්ඛාරසංයුතතා, පරසන්නකසංයුතා;
- 439 පදසොධම්මමුලාදී සඤ්චම්මපටිසංයුතා;
දුට්ඨලලවාචාසංයුතතා අසඤ්චම්මයුතා සියා.
- 440 අතිරේකදසාහනතු ථපතෙ විවරාදිනෝ
අතිස්සජ්ඣා භොගෙ ව සපරික්ඛාරසංයුතා;
- 441 සඛස්ස මඤ්චපිඨාදිං අපේක්ඛාකාසත්ථරෙ පි ව,
අනාපුච්ඡා ව² ගමනෙ පරසන්නකසංයුතා.
- 442 කථං හි භණ්තො සච්චං ගරුකං භොති භික්ඛුනෝ?
කථං මුසා භණ්නතස්ස ලුහුකාපතති ජායතෙ?
- 443 සිඛරිණී'සි³ සච්චනතු භණ්තො ගරුකං සියා;
සම්පජානමුසාවාදෙ පාවිතති ලුහුකා හවෙ.
- 444 කථං මුසා භණ්නතස්ස ගරුකං භොති භික්ඛුනෝ?
කථං හි භණ්තො සච්චං ආපතති ලුහුකා සියා?
- 445 අභුතාරොවනෙ තස්ස ගරුකාපතති දීපිතා:
භුතස්සා'රොවනෙ සච්චං වදනො ලුහුකා සියා.
- 446 කථං භුමිගතො දෙසං ත වෙහාසගතො ඵුසෙ?
කථං වෙහාසගො දෙසං ත ව භුමිගතො ඵුසෙ?
- 447 සඛස්සකම්මං විනොපෙත්තුං හත්ථපාසං ජහං ඵුසෙ;
කෙසම්මත්තමපි ආකාසෙ⁴ තිට්ඨතො තත්ථි වජ්ජතා.
- 448 ආහච්චපාදකං මඤ්චං වෙහාසකුටියුපරි
පිඨං වා පි නීසිදත්තෝ⁵ ආපජ්ජති න භුමිගො⁶
- 449 පටිසන්නා කථං භික්ඛු ආපජ්ජති න නික්ඛමං?
නික්ඛමනො කථං භික්ඛු පටිසන්නො ත වෙව තං?
- 450 සජ්ත්තුපාහනො වත්තමුපුරේතාත⁷ කෙවලං.
පටිසන්නො පනාපතති ආපජ්ජති, න නික්ඛමං.

1. P.A.B.S. අභිවිභිනෝ. 2. B.R.A.S ව. 3. B. සිඛරිණීසිති.

4. B. ඡිකසග්ගමත්තමපාකාසෙ. 5. P. S. වාභිතිසිදනොතා.

6. P. B. භුමිගො. 7. K. මුපුරේතාම.

- 451 ගමිකෝ ගමිකවත්තාති අපුරේඛාන තිකතිම.
තිකතිමුත්තොචි අපතති. පුසෙය්, පවිසං න ව.
- 452 අදියනොතා පතා'පතති. අපජ්ජති කරං වද?
තථො'වාතාදියනොතාපි අපජ්ජති කරං වද?
- 453 භික්ඛුනී අතිගමතිරං යං කාචු'දකපුඤ්ඤාකං
අදියනති පතාපතති. අපජ්ජති න සංසයො.
- 454 අතාදිසිඤ්ඤා දුබ්බණ්ණකරණං පත විවරං.
සෙවං අතාදියනොතොව අපජ්ජති හි තාම සො.
- 455 සමාදියනොතා අපතති. අපජ්ජති කරං පත?
තථා'සමාදියනොතාපි අපජ්ජති කරං පත?
- 456 යො හි මුඛබ්බතාදිති වතාති'බ්¹ සමාදියො,²
සමාදියනොතා අපතති. අපජ්ජති හි තාම සො.
- 457 යො හි කම්මකතො³ භික්ඛු වුත්ත-වත්තං⁴ පඤ්ඤාතො
තං වා'සමාදියනොතොව අපජ්ජති හි තාම සො.
- 458 කරොනොතා ව පතා'පතති. කරමාපජ්ජතෙ තරො?
ත කරොනොතා කරං තාම සමණො දෙසවා සියා?
- 459 භණ්ඩාගාරිකකම්මඤ්ඤා, වෙජ්ජකම්මඤ්ඤා, විවරං.
අඤ්ඤාතිකාය සිබ්බනොතා,⁵ කරං අපජ්ජතෙ තරො,
- 460 උපජ්ඣායස්ස වත්තාති, වත්තාති ඉතරස්ස වා
අකරොනොතා පතාපතති. අපජ්ජති හි තාම සො.
- 461 දෙනොතා අපජ්ජතා'පතති, ත දෙනොතාපි කරං භණ්?⁶
අඤ්ඤාතිකාය යං කිඤ්චි භික්ඛු භික්ඛුනියා පත
- 462 විවරං දදමානො හි දෙනොතා අපජ්ජතෙ පත;
තථ'නොතොසිකාදිතං අදෙනොතා විවරාදිකං.
- 463 අත්තසන්තිසිතා අප්ඵ; තථෙව පරණ්ණිසිතා:
මුදු-ලම්බාදිනො අත්තා; සෙසා හි පරණ්ණිසිතා.
- 464 කර්මඤ්ච පටිගණනනොතා අපජ්ජති හි වජ්ජතං⁷
කරං අපටිගණනනොතා⁸ අපජ්ජති හි වජ්ජතං⁷?
- 465 විවරං පටිගණනනොතා භික්ඛු අඤ්ඤාතිහස්සනො,
මවාදඤ්ච ත ගණනනොතා අපජ්ජති හි වජ්ජතං⁷
- 466 කර්මඤ්ච පරිභොගෙන අපජ්ජති තපොධනො?
කරං ත පරිභොගෙන අපජ්ජති තපොධනො?
- 467 යො හි නිසසග්ගියං වජ්ඣං අවච්ඡිකා තිසෙවති,
අයං තු පරිභොගෙන අපජ්ජති න සංසයො.

1. K. වතාති ජ. B. වතාති ව. 2. සමාදියං. (බහුත්.) 3. A. කම්මකරො. 4. B. වුත්තවත්තං. 5. P.B.S. සිබ්බනොතා.
6. A. පත. 7. K. වජ්ජතං. 8. P.B. කර්මපටිගණනනොතා.

- 468 අතික්කමෙනති සංඝාවිචාරං පඤ්චාතිකම්පන
අයං අපරිභොගෙන ආපජ්ජති හි භික්ඛුනි,¹
- 469 දිවා' පජ්ජති නො රතනිං, රතනිමෙව ච නො දිවා;
චාරං අසංවරිත්ථාන සෙනො ආපජ්ජතෙ² දිවා.
සහගාරසෙය්‍යකං රතනිං ආපජ්ජති හි නො දිවා.
- 470 අරුණ්ණයමෙ³ පනා'පතති කථං; න අරුණ්ණයමෙ?
එක-ඡාරතත-සත්තාහ-දසාහාදි-අතික්කමෙ
- 471 ප්‍රසන්නො චුත්තමාපතති. ආපජ්ජත'රුණ්ණයමෙ.
පචාරෙත්ථාන භුඤ්ජනො චුසෙ න අරුණ්ණයමෙ.
- 472 ඡිඤ්ඤානසා සියා'පතති, කථමච්ඡිඤ්ඤානෙ සියා
ඡිඤ්ඤානො භුත්තමඤ්ඤා අභිඤ්ඤානො අත්තනො
- 473 පාරාජිකඤ්ඤා පාඨතති. චුසෙ චුලලව්වයමපි ච.
න ඡිඤ්ඤානො නබෙ කෙසෙ ආපජ්ජති ව⁶ නාම සො.
- 474 ඡාදෙන්නො පන ආපතති, න ඡාදෙන්නො කථම්පන?
ඡාදෙන්නො පන ආපතති. ඡාදෙන්නො'පජ්ජතෙ තරො.
ආපජ්ජති පන'ච්ඡින්නො නච්ඡාදෙන්නො තිණාදිනා.
- 475 ආපජ්ජති හි ධාරෙන්නො, න ධාරෙන්නො කථම්පන?
ධාරෙන්නො කුසවිරාදිං ධාරෙන්නො'පජ්ජතෙ තරො.
- 476 දින්නං නිසංචිතපතනං තං අධාරෙන්නොව දෙසවා.
සචිත්තකදුක්කං සඤ්ඤාචිඡේදනකදුක්කං භවෙ.

දුක්කකථා.

- 477 අත්ථා'පතති හි තිට්ඨන්නො නාමෙ, නො පරිනිබ්බුතෙ;
නිබ්බුතෙ න තු තිට්ඨන්නො; අත්ථා'පතතු'භග්‍යස් පි:
- 478 රුහිරුපපාදනාපතති සිතෙ, නො පරිනිබ්බුතෙ;
ථෙරමාචුසවාදෙන වදානං⁸ පරිනිබ්බුතෙ;
- 479 ආපතතියො ඉමා දො තු' ධරෙත්ථා චුගතෙ පන
අවසෙසා ධරෙන්න පි, භවන්ති පරිනිබ්බුතෙ.
- 480 කාලෙ යෙව සියා'පතති, විකාලෙ න සියා කමං?
විකාලෙ තු සියා'පතති, න කාලෙ, උලයස්ථි?
- 481 භුඤ්ජනො'නතිරිත්තනතු⁹ කාලසමී, නො විකාලකෙ.
විකාලභොජනාපතති⁹ විකාලෙ, න තු කාලකෙ.
- 482 අවසෙසං පනා'පතති. ආපජ්ජති හි සබ්බදා
සබ්බං කාලවිකාලෙසු;¹⁰ තත්ථි තත්ථ ච සංසයො.

1. B. ආපජ්ජති තපොධනා. 2. B. සයන්නොපජ්ජතෙ. 3. P.
සහගාරසෙය්‍යකං. 4. P.A.S.B අරුණ්ණයෙ. 5. P.B. හි. 6. K.
වදන්නො. 7. P.A. පි. 8. P.B.S. භුඤ්ජනො. 9. K. පතති.
10. P.A.B.S. කාලෙ විකාලෙ ව.

- 483 රතනිමෙම පතාපතනිං ආපජ්ජති ච නො දිවා;
දිවා'පජ්ජති නො රතනිං; ආපජ්ජතු'හයන් පි;
- 484 සහසෙය්‍යා සියා රතනිං; ආරාඨංවරමුලකා
දිවා; සෙසා පතාපතනි සියා රතනිං දිවා පි ව.
- 485 දසවස්සො¹ තු නො උභතදසවස්සො¹ සියා කථං?
හොතුතදසවස්සො,¹ නො දසවස්සු'හයන් පි?
- 486 උපට්ඨාපෙති වෙ බාලො පරිසං දසවස්සිනො
ආපතනිං පත අබ්‍යතො ආපජ්ජති න සංසයො.
- 487 තප්පි'තදසවස්සොච පණ්ණිනො'හනති ගණනති²
පරිසං; දසවස්සො නො. සෙසමාපජ්ජනෙ උභො.
- 488 කාලෙ ආපජ්ජතා'පතනිං, න පුණ්ණෙ; පුණ්ණකෙ කථං
ආපජ්ජති, න කාලසම්මිං; ආපජ්ජතු'හයන් පි?
- 489 චස්සං අනුපගවජ්ජනො කාලෙ, නො පුණ්ණකෙ පත;
ආපජ්ජතා'පචාරෙනො පුණ්ණෙ, න පත කාලකෙ;
- 490 අවසෙසතතු පඤ්ඤාතමාපතනිමිවිපතනිතා
කාලෙ වෙච ච පුණ්ණෙ ච ආපජ්ජති, න සංසයො.
- 491 චස්සපගමනං කාලෙ නො පුණ්ණෙ; තු පචාරණා
පුණ්ණෙ කප්පති, නො කාලෙ; සෙසං පනුහයන් පි.
- 492 අත්ථා'පතනි තු හෙමනො, න හොති'නරුතුඤ්ඤා:
ගිලො යෙව න සෙසෙසු; චස්සො නො ඉතරඤ්ඤා:
- 493 දිනො³ පාටිපදකතානෙ කතනිකො⁴ පුණ්ණමාසියා
භිජිතනතු විකප්පෙත්වා චස්සසාටිකවිවරං.
- 494 ආපජ්ජති හි හෙමනො නිවාසෙති ච නං සච්චෙ,
පුණ්ණමාදිවසම්මිං⁵ හි කතතිකස්ස තු පවජ්ජමෙ
- 495 තං අපච්චු ධරිතොච හෙමනො යෙව, නෙතරෙ
ආපජ්ජතිති නිද්දිට්ඨං කුරුඤ්ඤාකථාය තු;
- 496 අතිරෙකමාසො සෙසොති පරියෙසනොච ගිලොකෙ,⁶
ගිලො ආපජ්ජතා'පතනිං, නනෙච'නරුතුඤ්ඤා;
- 497 විජ්ජමාන සච්චෙ⁷ නය්‍යො චස්සසාටිකවිවරෙ
මමස්සාපෙති වෙ කායං, චස්සො ආපජ්ජතිං සො.
- 498 ආපජ්ජති හි සංකොච, න ගණො න ච පුග්ගලො;
ගණොච න ච සෙසා හි; පුග්ගලොච න වාපරො:

1. P. දසවස්සො. 2. P.S.B. ගණනනො. 3. A.K.S. ආපතනිං
උහයන්. 4. B.S. දිවසෙ 5. B. කතනිකා. 6. P. පුණ්ණමෙ
දිවසම්මිං. 7. P. ගිම්හිකෙ. 8. P.A.B.K.S. හවෙ.

- 499 අබ්බාසං කරොනො වා පාරිසුඛි-උපොසථං¹
සංඛිං වා'පථ්ථතා'පනතිං න ගණො න ව පුග්ගලො;
- 500 සුත්තුදෙද්දසංඛිට්ඨාසං කරොනො වා උපොසථං
ගණොවා'පථ්ථතා'පනතිං, න සංඝො න ව පුග්ගලො;
- 501 සුත්තුදෙද්දසං කරොනොව එකකො² පනුපොසථං³
පුග්ගලා'පථ්ථතා'පනතිං;⁴ න ව සංඝො ගණො න ව
- 502 ආපථ්ථති ගිලානොව නාගිලානො කථමපන;
ආපථ්ථතා'ගිලානොව න ගිලානො; උභොපි ව?
- 503 හෙසථ්ථෙත පනඤ්ඤාන අතෙ ඤති ව යො පන
විඤ්ඤාපෙති නදඤ්ඤං සො ආපථ්ථති අකල්ලකො;
- 504 න හෙසථ්ථෙත අතෙපි හෙසථ්ථං විඤ්ඤාපෙති වෙ
ආපථ්ථතාගිලානොව; සෙසමපන උභො පි ව.
- 505 අත්ථිපනති හි අනොව, න බ්බිඤ්ඤා; තථා බ්බි
ආපථ්ථති, න වෙව'නො, අත්ථිපනතුභයත්ථි;
- 506 අනුපබ්ථ්ථ සෙය්‍යනතු සංසෙතො පන කෙවලං
ආපථ්ථති පනාපනතිං අනො දෙව ව, නො බ්බි;
- 507 අජෙඤ්ඤාසෙ තු මඤ්ඤාදිං සත්ථිඤ්ඤානං පකකමං
බ්බි යෙව ව, නො අනො; සෙසමපනු'ගයත්ථ පි
- 508 අනො-සීමා'යෙව'පනතිං,⁵ බ්බිසීමාය තෙව'ව;
බ්බි-සීමාය, නො අනො-සීමාය; උභොත්ථ පි:
- 509 සත්ථිපනතුපාගනො හිකු පටිසනො නපොවනං⁷
උපචාරසීම මොක්කනො අනො ආපථ්ථතෙ පන;
- 510 ගමිකො දුරුභණ්ඩාදිපටිසාමනවතතකං
අපුරෙත්ථාව ගව්ඨනො උපචාරස්ස'තික්කමෙ
- 511 ආපථ්ථති පනාපනතිං⁸ බ්බි-සීමාය යෙව සො;
සෙසමාපථ්ථතෙ අනො-බ්බි-සීමාය සබ්බසො.

තික්කමා.

- 512 ස්කවාමාය ආපනො පරවාමාය සුඤ්ඤිති;
පරවාමාය ආපනො සකවාමාය සුඤ්ඤිති;
- 513 සකවාමාය ආපනො සකවාමාය සුඤ්ඤිති;
පරවාමාය ආපනො පරවාමාය සුඤ්ඤිති;
- 514 චිච්චාරිකමාපනතිං ආපනො සකවාමාය
තික්කමාරකං ගතවා පරවාමාය සුඤ්ඤිති;

1. P.K. පාරිසුඛිං-. 2. P.K. කරොනො වා එකො. 3. P.
පන උපොසථං. 4. P.A පුග්ගලා'පථ්ථතා'පනතිං. 5. E.K.
අත්ථිඤ්ඤාන 6. A.K.B. අනොසීමාය මාපනතිං. 7. P.A.S.B.
නපොවනො. 8. P.B.S. සබ්බමාපථ්ථතා'පනතිං.

- 515 තථා අප්පච්ඡිකාසංඝො පාපිකාය භි¹ දිට්ඨියා
පරස්ස කම්මවාචාය ආපජ්ජිතාන වජ්ජනං.
- 516 දෙසෙන්නො භික්ඛුනො මුලෙ සකවාචාය සුජ්ඣති.
වච්චාරිකමාපනතිං ආපන්නො භික්ඛුසන්තිකෙ
- 517 දෙසෙති නං විසුජ්ඣන්නො සකවාචාය සුජ්ඣති;
සංඝාදිසෙසමාපනතිං යාවතනියසාමපන
- 518 පරස්ස කම්මවාචාය ආපජ්ජිතා තථා පුත
පරස්ස පරිවාසාදිකම්මවාචාය සුජ්ඣති.
- 519 කායෙතා'පජ්ජතා'පනතිං, වාචාය ව විසුජ්ඣති;
වාචායා'පජ්ජතාපනතිං, කායෙත ව² විසුජ්ඣති;
- 520 කායෙතා'පජ්ජතා'පනතිං, කායෙනෙව³ විසුජ්ඣති;
වාචායාපජ්ජතාපනතිං වාචායෙ'ව විසුජ්ඣති;
- 521 කායචාරිකමාපනතිං කායෙතාපජ්ජතෙ, පුත
දෙසෙන්නො නං පතාපනතිං වාචායෙ'ව විසුජ්ඣති;
- 522 වච්චාරිකමාපනතිං ආපජ්ජිතාන වාචනො
තිණ්ණව්ජාරකං ගන්ත්වා කායෙනෙ'ව විසුජ්ඣති;
- 523 කායචාරිකමාපනතිං ආපජ්ජිතාන කායෙනො
තිණ්ණව්ජාරකං ගන්ත්වා කායෙනෙ'ව විසුජ්ඣති;
- 524 වච්චාරිකමාපනතිං ආපජ්ජිතා තපොධිනො
නමෙව, පන දෙසෙන්නො වාචායෙ'ව විසුජ්ඣති.
- 525 සුතො ආපජ්ජතාපනතිං, පටිබුද්ධො විසුජ්ඣති;
ආපන්නො පටිබුද්ධොව සුතො සුජ්ඣති සො කථං?
- 526 සුතො ආපජ්ජතාපනතිං සුතො යෙව විසුජ්ඣති;
පටිබුද්ධොව ආපන්නො පටිබුද්ධො විසුජ්ඣති?
- 527 සහගාරසෙය්‍යකාදිනතු⁴ සුතො ආපජ්ජතෙ තරො;
දෙසෙන්නො පන තං ඤාති පටිබුද්ධො විසුජ්ඣති;
- 528 ආපජ්ජිතාන ජග්ගන්නො තිණ්ණව්ජාරකෙ පන
සමථෙ තු සයන්නොව සුතො චුට්ඨාති⁵ නාම සො;
- 529 සහගාරසෙය්‍යකාදිනතු⁴ සුතො ආපජ්ජතෙ තරො,
සයන්නෙ තිණ්ණව්ජාරෙ සුතො යෙව විසුජ්ඣති;
- 530 ආපජ්ජිතා පතාපනතිං ජග්ගන්නො පන කෙවලං
දෙසෙන්නො පන තං පච්ඡා පටිබුද්ධො විසුජ්ඣති.
- 531 ආපජ්ජිතා අවිතොතොව සවිතොතොව විසුජ්ඣති;
ආපජ්ජිතා සවිතොතොව අවිතොතොව විසුජ්ඣති;

1. A. B. S. ව. 2. B. කායෙනෙව. 3. E. කායෙත ව. 4. P.
සහගාරසෙය්‍ය-. 5. K. සුජ්ඣති.

- 532 ආපජ්ජිතා අවිනේනාච අවිනේනාච විජුජ්ඣති;
ආපජ්ජිතා සවිනේනාච සවිනේනාච විජුජ්ඣති;
- 533 අවිනේනා'විනත්තකාපනති. ආපජ්ජිතා තපොධනො
පච්ඡා කම්පන දෙසෙනො සවිනේනාච විජුජ්ඣති;
- 534 තථා සවිනත්තකාපනති. ආපජ්ජිතා සවිනත්තකො
සසෙනො නිණ්වන්තරෙ අවිනේනාච විජුජ්ඣති.
- 535 එවමෙවි. අමිසෙසනා පච්ඡිමන්තු පදාංශං
එත්ථ චුත්තානුසාරෙන වෙදිතඛං විභාජිතා.
- 536 ආපජ්ජති ච කමෙත, අකමෙත¹ විජුජ්ඣති;
ආපජ්ජති, අකමෙත, ඤමෙතෙ'ව විජුජ්ඣති;
- 537 කමෙතා'පජ්ජතාපනති, කමෙතෙව විජුජ්ඣති;
ආපජ්ජති අකමෙත, අකමෙත² විජුජ්ඣති;
- 538 අච්චජං පාපිකං දිට්ඨිං ආපජ්ජිතා කම්මතො
දෙසෙනො පන තං පච්ඡා අකමෙත විජුජ්ඣති;
- 539 විසංඛි-ආදිකාපනති³ ආපජ්ජිතා අකම්මතො
පරිජුජ්ඣති කමෙත පරවාසාදිනා පන;
- 540 සමනුභාසනං භික්ඛු ආපජ්ජති ච කම්මතො
පරවාසාදිනා පච්ඡා කමෙතෙව විජුජ්ඣති.
- 541 අවසෙසං පනාපනති. ආපජ්ජති අකම්මතො
දෙසෙනො පන තං පච්ඡා අකමෙතෙව විජුජ්ඣති.
- 542 සම්මුඛාපනතිමාපනො විජුජ්ඣති අසම්මුඛා.
අසම්මුඛාපි ආපනො සම්මුඛාච විජුජ්ඣති;
- 543 සම්මුඛාපනතිමාපනො සම්මුඛාච විජුජ්ඣති;
අසම්මුඛාච ආපනො විජුජ්ඣති අසම්මුඛා;
- 544 අච්චජං පාපිකං දිට්ඨිං ආපනො සංඝසම්මුඛෙ
චුට්ඨානකාලෙ සංඝස්ස ඤාදිකම්මං න විජ්ජති;
- 545 විසංඛි-ආදිකාපනති⁴ ආපජ්ජිතා අසම්මුඛා
සංඝසම්මුඛතො යෙව විජුජ්ඣති න වඤ්ඤා.⁵
- 546 සමනුභාසනං සංඝසම්මුඛා'පජ්ජතෙ, පුත
සංඝස්ස සම්මුඛා යෙව විජුජ්ඣති න වඤ්ඤා.
- 547 මුසාවාදුදිකං සෙසං ආපජ්ජති අසම්මුඛා,
තං පච්ඡා පන දෙසෙනො විජුජ්ඣති අසම්මුඛා.
- 548 අජානනොච ආපනො ජානනොච විජුජ්ඣති;
ජානනො පන ආපනො අජානනො විජුජ්ඣති;

1. P. කමෙතා'කමෙතෙව. 2. P. අකමෙතාකමෙතෙව.
3. P. විසංඛි-. 4. P. විසංඛිකාදිආපනති. 5. P. න අඤ්ඤා.

- 549 අජානනේනාච අපනේනා අජානනේනා විසුජ්ඣති;
ජානනේනා පන අපනේනා ජානනේනාච විසුජ්ඣති;
- 550 අවිත්තකචතුකේකන සද්දසං සබ්බථා ඉදං
අජානනචතුකකනති වෙදිතබ්බං විහාසිතා.
- 551 ආගනතුකොච අපතතිං අපජ්ජති, න වෙ'තරො;
ආවාසිකොච අපතතිං අපජ්ජති, න වෙතරො;
- 552 ආගනතුකො ගථා'වාසිකොපි අපජ්ජරෙ උභො;
අත්ථා'පතති ච සෙසනතු උභො තා'පජ්ජරෙ පන;
- 553 සජ්ඣත්තුපාඨනො චෙව සසීසම්පාරුතො පි ච
විහාරං පවිසනේනා ච විවරනේනාපි තත්ථ ච
- 554 ආගනතුකොච අපතතිං අපජ්ජති න වෙතරො;
ආවාසිවත්තමාචාසී¹ අකරොනේනාච දෙසවා,
- 555 න වෙචා'ගනතුකො; සෙසමාපජ්ජනති උභො පි ච;
අසාධාරණමාපතතිං තා'පජ්ජනති උභො පි ච.
- 556 ච්ඡේදනානත්තතා අත්ථි, තත්ථි අපතතිතානතා;
අත්ථි අපතතිතානතං, තත්ථි ච්ඡේදනානතතා;
- 557 ච්ඡේදනානත්තතා චෙව අත්ථි අපතතිතානතා;
තෙච'ත්ථි ච්ඡේදනානතතං, නො ච අපතතිතානතා;
- 558 පාරාජිකචතුසකස්ස ච්ඡේදනානත්තතා මතා,
අපතතිතානතා තත්ථි; සෙසාපතතිස්ම'යං නයො;
- 559 සමණො සමණී කායසංසග්ගනතු කරොන්ති වෙ
සම්ඝාදිසෙසො භික්ඛුස්ස, භික්ඛුතිස්ස පරාජයො;²
- 560 එවං අපතතිතානතතං; තත්ථි ච්ඡේදනානතතා;
කායස්ස පන සංසග්ගො උභින්නං ච්ඡේදනොති භි;
- 561 තථෙව උපුණස්සාපි බාදනෙ භික්ඛුන්ති පන
අපජ්ජති භි පාවිතතිං, භික්ඛුතො හොති දුක්ඛං;
- 562 පාරාජිකානං පන වෙ³ චතුන්නං
සම්ඝාදිසෙසෙති ච තෙරසසති
හොතෙව ච්ඡේදනං ච නානභාවො
අපතතිස්ස වෙව භි නානභාවො;
- 563 පාරාජිකාති චත්තාරි අපජ්ජනනානමෙකතො
භික්ඛුන්ති-සමණානනතු උභින්නං පන සබ්බසො
- 564 ච්ඡේදනං තත්ථි නානතතං, තත්ථි අපතතිතානතා;
විසුං පනාපජ්ජනෙනසු අයමෙව විනිවජ්ජයො

1. P.B. ආවාසවත්ත. 2. P.A.B.S. භික්ඛුන්ති ආ පරාජිකා.

3. P.S.B. වෙ.

- 565 අත්ති ව්‍යුසභාගතනං, න වා'පතතිසභාගතනං;¹
අත්ති'පතති සභාගතනං, න ච ව්‍යුසභාගතනං;
- 566 අත්ති ව්‍යුසභාගතනං, අත්ති'පතතිසභාගතනං;
තත්ති ව්‍යුසභාගතනං, තත්ති'පතතිසභාගතනං;
- 567 භික්ඛුතං භික්ඛුනීනඤ්ච භාගසංසග්ගකෙ සති
අත්ති ව්‍යුසභාගතනං, තත්ති'පතතිසභාගතනං;
- 568 ආදිනො පත භික්ඛුස්ස චතුස්ස'නතීචව්‍යුසු
සියාපතතිසභාගතනං, න ච ව්‍යුසභාගතනං;
- 569 භික්ඛුතං භික්ඛුනීනඤ්ච චතුස්ස'නතීචව්‍යුසු
අත්ති ව්‍යුසභාගතනං, අත්ති'පතති සභාගතනං.
- 570 සාධාරණාසු සබ්බාසු ආපතතිසු ප'යනනගො.
අසාධාරණාසු තෙව'ත්ති ව්‍යුසභාගතනං.
- 571 අත්ති'පතති උපජ්ඣායෙ තෙව සද්ධිවිහාරිකෙ;
අත්ති සද්ධිවිහාරිකම්, උපජ්ඣායෙ න විජ්ජති;
- 572 අත්ති'පතති උපජ්ඣායෙ, තථා සද්ධිවිහාරිකෙ;
තෙමා'පතති උපජ්ඣායෙ, තෙව' සද්ධිවිහාරිකෙ;
- 573 උපජ්ඣායෙත කතතබ්බවතතස්සාකරණෙ පත
උපජ්ඣායො ඵ්ඤෙ චජං, න ච සද්ධිවිහාරිකො;
- 574 උපජ්ඣායස්ස කතතබ්බවතතස්සාකරණෙ පත
තත්ති'පතති උපජ්ඣායෙ, අත්ති සද්ධිවිහාරිකෙ;
- 575 සෙසං පතිධ ආපතතිං ආපජ්ජනති උගො පි ව;
අසාධාරණමාපතතිං තාපජ්ජනති උගො පි ව.
- 576 ආදියනො ගරුං දෙසං පයොජෙනො ලුහං ඵ්ඤෙ;
ආදියනො ලුහං දෙසං පයොජෙනො ගරුං ඵ්ඤෙ;
- 577 ආදියනො පයොජෙනො ගරුකෙ යෙව තිට්ඨති;
ආදියනො පයොජෙනො ලුහකෙ යෙව තිට්ඨති;
- 578 පාදං වාපි තතො උග්ගං ආදියනො ගරුං ඵ්ඤෙ;
“ගණනා”ති උභතකම්පාදං ආණාපෙනො ලුහං ඵ්ඤෙ;
- 579 එතෙනෙව උපායෙන සෙසකම්පි පදත්තයං
අත්තිසමභවතො යෙව වෙදිතබ්බං විභාවිතං.
- 580 කාලෙ යෙව ප්‍රතාපතති, නො විකාලෙ කථං සියා?
විකාලෙ යෙව ආපතති, න ච කාලෙ කථං සියා?
- 581 අත්ති'පතති හි කාලෙ ච විකාලෙ ච පකාසිතා?
තෙව කාලෙ විකාලෙ ච අත්ති'පතති පකාසිතා?

- 582 පමාලේනාන භුඤ්ජනො කාලෙ අනතිරිතතකං
කාලෙ ආපජ්ජනාපතතිං, න විකාලෙති දිපයෙ,
- 583 විකාලභොජනාපතතිං විකාලෙ න ච කාලකෙ;
සෙසං කාලෙ විකාලෙ ච ආපජ්ජති න සංසයො,
- 584 අසාධාරණමාපතතිං භික්ඛුනීතං වසා පත
තෙමා'පජ්ජති කාලෙ පි නො විකාලෙපි සබ්බදා.
- 585 කිං පටිග්ගහිතං කාලෙ නො විකාලෙ භූ කප්පති?
විකාලෙ කිඤ්ච නො කාලෙ ගහිතං තෙ කප්පති?
- 586 කාලෙ වෙව විකාලෙ ච කිං නාම වද කප්පති?
තෙව කාලෙ ච කිං නාම නො විකාලෙ ච කප්පති?
- 587 අමිසං තු පුරෙහතතං පටිග්ගහිතකම්පත
කාලෙ යෙව තු භික්ඛුතං නො විකාලෙ තු කප්පති.
- 588 පාතකං තු විකාලසම් පටිග්ගහිතකම්පත
විකාලෙ වෙව කාලෙ ම¹ අපරජ්ජ ත කප්පති.
- 589 සත්තාහකාලිකඤ්චිව චතුස්සං යාවජ්ජිකං
කාලෙ වෙව විකාලෙ ච කප්පතීති විනිද්දිසෙ.
- 590 අතතනො අතතනො කාලමනීතං කාලිකත්තයං
මිංසං අකප්පියඤ්චව නටා උග්ගහිතමපි ච
- 591 කුලද්දසනකම්මාදිං කතා උප්පන්නභොජනං
කාලෙ වෙව විකාලෙ ච න ච කප්පති භික්ඛුනො.
- 592 පච්චන්තිමෙසු දෙසෙසු ආපජ්ජති න මජ්ඣිමෙ;
මජ්ඣිමෙ පත දෙසසම් න ච පච්චන්තිමෙසු හි;
- 593 පච්චන්තිමෙසු දෙසෙසු ආපජ්ජති ච මජ්ඣිමෙ;
පච්චන්තිමෙසු දෙසෙසු නාපජ්ජති න මජ්ඣිමෙ;
- 594 සීමං සමුද්දෙ බ්බකුනො භික්ඛු පච්චන්තිමෙසු හි
ආපජ්ජති පතාපතතිං, න වා'පජ්ජති* මජ්ඣිමෙ;
- 595 ගණෙන පඤ්චවග්ගෙන කරොනො උප්පලපදං
චම්මඤ්ජරණං ධුට්ඨතතානං සගණබ්බණ්ණපාහනං
- 596 ධාරෙතො මජ්ඣිමෙ චජ්ජං ඵ්ඤ්ඤ පච්චන්තිමෙසු නො.
අවසෙසම්පතා'පතතිං ආපජ්ජතු'හස්සා පි;
- 597 අසාධාරණමාපතතිං භික්ඛුනීතං වසා පත
පච්චන්තිමෙසු වා භික්ඛු නා'පජ්ජති, න මජ්ඣිමෙ.
- 598 පච්චන්තිමෙසු දෙසෙසු කප්පතෙ, න ච මජ්ඣිමෙ;
කප්පතෙ මජ්ඣිමෙ දෙසෙ, නො ච පච්චන්තිමෙසු හි;

1. A.K.S. යෙව කාලෙපි. * K.B. නං නාපජ්ජති.

- 699 පච්චන්තිමෙසු දෙසෙසු කප්පනෙ, මජ්ඣිමෙපි කිං?
පච්චන්තිමෙසු වේවාපි කිං න කප්පති මජ්ඣිමෙ?
- 600 පච්චන්තිමෙසු දෙසෙසු වුත්තං වඤ්ඤා¹ චතුර්විධං
කීදදිසෙ කප්පති වෙවඤ්ඤා² න ච කප්පති මජ්ඣිමෙ;
- 601 “ඉදං චතුර්විධං වඤ්ඤා දෙසසමිං පන මජ්ඣිමෙ
න කප්පති”ති වුත්තං හි³; “මජ්ඣිමෙ යෙව කප්පති”
- 602 පච්චන්තිමෙසු දෙසෙසු එවං වුත්තං⁴ න කප්පති;
පඤ්චලොභාදිකං සෙසං උභයස්ථපි කප්පති;
- 603 අකප්පියන්ති යං තාම පටික්ඛන්තං මහෙසිනා
උභයස්ථපි තං සබ්බං න ච කප්පති භික්ඛුනො.
- 604 අනෙතා අපජ්ජතාපතතිං; අපජ්ජති ච නො ඛති;
ඛති අපජ්ජතාපතතිං, න ච අනෙතා කුද්දවනං;
- 605 අපජ්ජති පනනො ච ඛති වෙවුභයස්ථපි;
නෙව අනෙතා ච අපතතිං අපජ්ජති ච නො ඛති;
- 606 අනුපජ්ජ සෙය්‍යාදිං අනෙතා යෙව ච, නො ඛති;
සබ්බිකමිපන මඤ්චාදිං අපේක්ඛානාසෙ තු කිඤ්චි පි
- 607 තික්ඛිපිත්තින ගච්ඡන්තො නො අනෙතා, ඛති යෙව ච;
සෙසමාපජ්ජතාපතතිං අනෙතා වෙව තථා ඛති;
- 608 අභාධාරණමාපතතිං භික්ඛුනිනං වසා පන
නෙ වාපජ්ජති අනෙතාපි න ඛතිධාපි සබ්බථා⁵.
- 609 ගාමෙ අපජ්ජතාපතතිං, නො අරඤ්ඤා කථං වද?
අපජ්ජති අරඤ්ඤාසමිං, න ච ගාමෙ කථං වද?
- 610 අපජ්ජති ච ගාමෙපි අරඤ්ඤාපි කථං වද?⁶
නෙ වාපජ්ජති ගාමෙපි නො අරඤ්ඤා කථං වද?
- 611 අනතරසරසංයුතතා සෙකඛපඤ්ඤානිසො පන
අපජ්ජති හි තං භික්ඛු ගාමසමිං, නො අරඤ්ඤානෙ,
- 612 අභණා අරුණං නාම උට්ඨාපෙන්නිධි භික්ඛුනි
අපජ්ජති පනාපතතිං අරඤ්ඤා, නො ව⁷ ගාමනෙ.
- 613 මුසාවාදාදිමාපතතිං අපජ්ජතුභයස්ථපි
අභාධාරණමාපතතිං අපජ්ජති න කප්පති.
- 614 අපජ්ජති භිලානොව, තාභිලානො⁸ කුද්දවනං;
අභිලානොව අපතතිං චුසෙ, නො ච භිලානකො;
- 615 අභිලානො භිලානො ච අපජ්ජන්ති උභොපි ච;
තාපජ්ජන්ති භිලානොපි අභිලානො උභොපි⁹ ව.

1. P.S.B. වඤ්ඤා. 2. P.B.S. කප්පතිවිවෙව. 3. වුත්තමි.
(සබ්බෙසු.) 4. A.K.S. වත්තුං. 5. K. සබ්බදා. 6. E. පන.
7. A. S. නෙව. 8. P. නො භිලානො. 9. E.A. තාපජ්ජති.

- 616 හෙසප්පේන පන'ඤ්ඤාන අනේ සති ව යො පන
විඤ්ඤාපෙති තදඤ්ඤං සො ආපජ්ජති අකල්ලකො;
- 617 න හෙසප්පේන අනේපි හෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙති වෙ,
ආපජ්ජතා'තිලාකොව ආපතො ලොලමානසො;
- 618 මුසාවාදදිකං සෙසං ආපජ්ජනති උහොපි ව;
අසාධාරණමාපතො නාපජ්ජනති උහොපි ව.
- එතුක්කතො.
- 619 පඤ්ච ආපතති යො හොනති මුසාවාදස්ස කාරණා:
පාරාජිකං ගරුං ඵුල්ලච්චයං පාවිතති දුක්ඛං.
- 620 ආතිසංසා පනු'ද්ධියා පඤ්චව කතීනත්ථරො;
අනාමනතාසමාදානවරණං, ගණභොජනං¹
- 621 යො තත්ථ විවරුප්පදො, සො ච තෙසං හවිධිසති,
විවරං යාවදත්ථඤ්ච ගහෙනුං පි ච වට්ඨති.
- 622 තෙලං පඤ්චවිධං වුත්තං නිප්පපඤ්චන සඤ්ඤානා:
වසා-මධුක-ඵරණි-තිල-සාසපසමාවං.
- 623 අවජ්-මවජ්වසා වෙව සුසුකා-සුසාරස්ස ච
ගදුහස්ස වසා වෙති වසා පඤ්චවිධා මනා
- 624 මුල-බකිග්ගබ්ජාති ඵලබ්ජඤ්ච පණ්ඩිතො
පඤ්චමං බ්ජබ්ජනති පඤ්ච බ්ජාති දීපයො
- 625 ඵලං සමණකපෙති පරිභුඤ්ජයස්ස පඤ්චති¹
අග්ගි-සත්-නබ්බකනනං අබ්ජ්ඣබ්බතබ්ජකං.
- 626 පණ්ණණ්ණ-තිණ-වොලානං වාකස්ස ච වසෙතිධි
හිසියො භාසිතා පඤ්ච මුනිතා මොහතාසිතා.
- 627 පවරණාපි පඤ්චව ඔදනාදීති පඤ්චති.
පටිග්ගාභාපි පඤ්චව කායාදිගහණෙන² ව

628 පඤ්චාතිසංසා විතස්සඤ්ඤකසම්.
මහෙසිතා කාරුණිකෙන දිත්තා:
සුරකබ්බං හොති සකඤ්ච සීලං
තුනකුච්ච මඤ්ඤස්ස තීරාකරොති,³

629 විසාරදො භාසති සංසමජ්ජො.
සුඛෙන නිග්ගණ්හති වෙර්භිකුඤ්ඤා,
ධම්මස්ස වෙවට්ඨිති යා පවතෙනා,
තසමා'දරං තත්ථ කරෙය්‍ය ධිරො.

පඤ්චකතො.

1. B S. අබ්ජ්ඣබ්බවබ්ජකං. 2. P. ගාහනෙන. 3. A K.
පරාකරොති.

- 630 ඡව්වෙජ්ජනකා¹ වුත්තා ඡළභිඤ්ඤාන තාදිනා:
මඤ්ච-පිඨමිතිකානන්තපමාණඤ්ච නිසිදන්,
631 තථා කණ්ඩුපට්ඨජාදී, වසසංචිකවිවරං,
විවරං සුගතස්සාපි විවරෙන සමානකං.²
632 ඡභාකාරෙහි ආපනනිං ආපජ්ජති න අඤ්ඤාථා:
අලජ්ජිතාය, අඤ්ඤාණ-කුක්කුච්චෙති තථෙව ව,
633 විපරිතාය සඤ්ඤාය, කපපියෙපි අකපපියෙ
සතිසමමාසනො වෙව ආපජ්ජති න සංසයො.
634 ඡහි අභෙගහි යුතෙතන උපසම්පාදනා පන
කාතබ්බා, නිස්සයො වෙව දුතබ්බා, සාමණේරකො
635 හිකුක්කා'පට්ඨපෙනබ්බො සත්තං ධම්මවක්කුතා:
ආපනනිං පන ජානාති, අනාපනතිං ගරුං ලුත්තං,
636 පාඨිමොක්ඛාති විත්ථාරා උභයාති පන'ස්ස හි
ස්වාගතාති භවතෙතව, සුචිත්තතාති අත්තො,
637 අනුබ්බඤ්ජනස්සො³ වෙව සුත්තස්සො සුචිතිවජ්ජනා,
දසවස්සොපි වං භොති, අතිරෙකදසවස්සිකො.
ඡක්කකාථා.
638 සත්ත සාම්චියො වුත්තා; සතෙතව සමථා පි ව;
පඤ්ඤාත්තාපක්ඛියො සත්ත සත්තබොජ්ඣබගදස්සිතා.
සත්තකාථා.
639 කුලාති ඉධ දුසෙති අභාකාරෙහි පනට්ඨති,
පුපෙථන ව ඵලෙතාපි වුණේණන පි ව දුසකො
640 මිත්තිකා-දන්තකට්ඨති, වෙථනා,⁴ වෙජ්ජිකායපි,
ජබ්බපෙසනිකෙතාපි⁵ ආජ්චස්සෙව කාරණා.
641 අට්ඨෝ'වානතිරිත්තං පි, අතිරිත්තාපි අට්ඨ ව:
අකපපියකතඤ්චො'නුව්වාරිතකතමපි⁶ ව
642 කතං අහත්ථපාසෙ පි න ව භුත්තාචිතා කතං,
පචාරිතෙන යඤ්චෙව කතං භුත්තාචිතා පි ව,
643 ආසනා වුට්ඨිතෙතාපි අතිරිත්තකතමපි ව,
අවුත්ත"මලමෙත"නති, න ගිලානාතිරිත්තකං,
644 ඉමෙ අට්ඨෙව නිද්දිට්ඨා ඤෙය්සා අනතිරිත්තකා;
අතිරිත්තා පනෙ'තෙසං පටිකෙඛපෙන දිපිතා.
645 සහ-පුබ්බපයොගෙසු දුක්ඛං ඤාත-ඤාතරිසු,⁷
දුරුපවිණේණ ආමාසෙ දුක්ඛං පටිසාවතෙ.

1. S. ඡ ව'වෙජ්ජනකා. 2. P.S.B. පමාණකං. 3. S අනුබ්බඤ්ජනානො. 4. A.K.S. වෙථයා. 5. E. පෙසනියෙතාපි. 6. P.B. වෙචාගහිකුච්චාරිතමපි. 7. E.A. ඤාතතිආදිසු.

646 අට්ඨමං පත නිද්දිට්ඨං තථා විනයදුක්ඛකම්;
ඉති අට්ඨප්ඨං හොති සබ්බමෙව ච දුක්ඛකම්.

647 එහි-භික්ඛුපසම්පදා, සරණාගමණෙන ච,
පඤ්ඤාබ්‍යාකරණොවාදා, ගරුඛම්පටිග්ගහො,

648 තථා ඤාතත්වතුපේත කම්මෙනෙව'ට්ඨමාචිකා,
දුතෙත භික්ඛුනිතනත් අට්ඨම උපසම්පදා.

649 අසඤ්ඤාමා පතට්ඨම නිද්දිට්ඨා සුඤ්ඤිට්ඨිකා;
අට්ඨමු'පොසපඛ්‍යාති චෙදිතබ්බාති විඤ්ඤානා:

650 සක්කාඨරො ච අසක්කාඨරො ලාභාලාභො යසාසහො
පාපිට්ඨා පාපමිත්තකතං අසඤ්ඤාමා පත'ට්ඨි'මෙ.

651 පාණං ත භානෙ, ත ච'දිත්තමාදියෙ,
මුසා ත භාසෙ, ත ච මජ්ජිමා සියා,¹
අමුග්ගමවරියා විරමෙය්‍ය මෙජ්ජිතා,
රතතිං ත භුඤ්ජෙය්‍ය විකාලභොජනං,

652 මාලං ත ධාරෙ, ත ච ගනුමාවරෙ,
මඤ්ඤො ජමායං ච සයෙථ සන්තෙ,
එතං හි අට්ඨබ්බිකමාහු'පොසථං
මුග්ගොත දුක්ඛන්තගුණා පකාසිතං.

653 අට්ඨම පත පාණාති නිද්දිට්ඨාති මහෙසිනා.
භික්ඛු අට්ඨබ්බසංසුතෙතා භික්ඛුතොවාදමරහති.
අට්ඨකකථා.

654 භොජනාති පණීනාති නව දිත්තාති සඤ්ඤා.
දුක්ඛකම් පත නිද්දිට්ඨං නව මංසාති බාදතො.

655 පාතිමොක්ඛස්ස උදෙසා නවෙව පරිදිපිතා.
උපොසථා නවෙ'වෙත්ථ; සබ්බෙසා නවති භිජ්ජති.
නවකකථා.

656 දස අකෙකාසවඤ්ඤිති. දස සික්ඛාපදාති ච.
අකපටියාති මංසාති දස. සුක්කාති වෙ¹ දස.

657 ජාති නාමඤ්ඤි ගොත්තඤ්ඤි කම්මං සිප්පඤ්ඤි රොගකා
ලිඛාපතති-කිලෙසා ච අකෙකාසෙන දසෙව හි.

658 දස ආදීතවා රඤ්ඤෙ අනෙතපුරපමෙසනෙ;
දසාකාඨරෙහි සබ්බාදියෙසො ඡන්තොති දිපිතො.

659 දස කම්මපථා පුඤ්ඤා; අපුඤ්ඤාපි තථා දස.
දසෙව දතවඤ්ඤිති: දසෙව රතනාති ච.

660 අනන්තං පානඤ්ච වත්ඤ්ච මාලා ගති-විලෙපනං
යානං ව සෙය්‍යාවසරං පදිපෙය්‍යංති'මෙ දස.

661 අවජ්ඣො මුනිඤ්ඤ න දිපිතා දසපුග්ගලා.
දසෙව පංචුකුලාති. දස විවරධාරණා.

662 සොසාතිකං පාපණ්ණිකං තථා උඤ්ඤවාසිතං
ගොබාසිත'ගතිතං දසසං අජ්ඣුපට්ඨකවාසිතං¹

663 ථූපවිවරකඤ්චෙව තපෙව අභිසෙකියං
ගතපච්චාගතඤ්චෙති දසධා පංචුකුලිකං.

664 සබ්බනිලාදයො චූතතා දස විවරධාරණා;
විවරාති තපෙවෙ'ත්ථ සද්ධිං සංකල්පිකාය ව.²
දසකකථා.

665 එකාදස පතා'හබ්බා පුග්ගලා පණ්ඩිතාදයො
හොමිනනවා'නුපසම්පන්නා උපසම්පාදිතා පි ව.

666 පතතා අකපටියා චූතතා එකාදස භවන්ති හි
දුරුජේන ව පතෙතක දසෙව රතනුබ්බවා.

667 එකාදස තථා හොන්ති පාදකාපි අකපටියා;
එකාදසෙව සීමායො අසීමාති පකාසිතා:

668 අතිමුද්දා'තිමහන්නා,³ බණ්ඩවජ්ජායාතිමහන්නා,
අතිමහන්නා, බහිට්ඨන සම්මතා, තදියං තථා,

669 ජාතස්සරෙ සමුද්දො වා, සම්භින්නජේඛාත්ථවා පි ව
සීමායො පි⁴ අසීමායො එකාදස ඉමා සිග්ගං.

670 එකාදසෙව පඨවි කපටියා ව අකපටියා
ගණ්ඨිකා කපටියා චූතතා එකාදසෙව⁵ විඨකා.

671 එකාදසවිධං චූතතං අභිට්ඨාතබ්බවිවරං:
තිවිවරං, තථා කණ්ඩුපට්ඨජාදී, තිසිදනං,

672 පච්චත්ථරණකං, වසසාරිකා, මුඛපුඤ්ජනං,
දකසාරී, පටිකඛාරවොලං, සංකල්පිකා පි ව.

673 යාවතතියකා සබ්බෙ එකාදස පකාසිතා:
අරිට්ඨා, වණ්ඨිකාප්පි ව, උකඛිතතස්සානුවතතිකා,

674 අට්ඨසම්ඝාදිසෙසා ව⁶ උභින්නං තු වසා පත
එකාදස ඉමෙ යාවතතියාති පකාසිතා.

675 නිස්සයස්ස දසෙකාව පටිප්පස්සද්ධියො පත:
ජයා'වරියතො චූතතා; උපජ්ඣායා තු පඤ්චධා.

එකාදසකකථා.

1. P.A.K.B. අජ්ඣුපට්ඨකවාසිතං. 2. A.K.S. වා. 3. A.E. අති
මුද්දාමහන්නාති. 4. P.K.S.B. සීමාය ව. 5. A.S.K. එකාදස ව
6. P.A.K.B.S. සංඝාදිසෙසෙසු.

676 තෙරසෙව බුහඬගාති. පරමාති ව චුද්දස.
සොළසෙව තු “ජාත”නති පඤ්ඤාතනාති මහෙසිතා.

677 සඋතතරං විනයවිකිච්ඡන්තු යො
අනුගතරං සකලමට්ඨ ජාතති,
මහත්තර¹ විනයනසො අනුගතරෙ
තිරුත්තරො භවති හි සො, න සංසයො.

එකුත්තරනයො සමනෙනා.

(සෙදමොවකගාථා.)

678 ඉතො පරං පවකබාමි භික්ඛුතං සුඤ්ඤාතපත²
සෙදමොවකගාථායො පට්ඨාචකරා වරා.

679 උඬහකකං විචජ්ජන්තා අබොතාතිං විචජ්ජිය
පටිච්ච මෙජ්ඣං ධම්මං කථං පාරාජිකො සියා? ³

680 කවකුසන්තකායසං උරෙ හොති මුඛං සවෙ,
මුඛෙන මෙජ්ඣං ධම්මං කතා පාරාජිකො භවෙ.⁴

681 සුඤ්ඤා නියානනකො දීපෙ එකො භික්ඛු සවෙ වසෙ
මෙජ්ඣපට්ඨයා නසං කථං පාරාජිකං⁵ සියා?

682 ලම්බි වා මුදුපිට්ඨි වා වච්චමයෙහ මුඛෙ පි වා
අභිගජාතං පච්චෙසෙනො සකෙ පාරාජිකො භවෙ.

683 සයං නාදියතෙ කිඤ්චි, පරං න ව සමාදපෙ,
සංවිධානඤ්ච නෙව’සී, කථං පාරාජිකො සියා?

684 සුඛකසාතෙ අතිකකතො. නාදියතො පරසං තු
ආණ්ඩකිඤ්ච විතා යෙව හොති පාරාජිකො තරො.⁶

685 ගරුතො ගරුකං ගණ්ඨං ථෙය්‍යවිතෙතන පුග්ගලො
පරසං තු පරිකිංසරං න ව පාරාජිකො කථං?

686 තිරවජාතගතානනතු ගරුකමපත භණ්ඩකං⁷
ගණ්ඨතො ථෙය්‍යවිතෙතන න ව පාරාජිකො සියා.

687 අත්තකො සන්තකං දන්තා භික්ඛු පාරාජිකො කථං?
‘මරතු’ති අභ්‍යාස-භොජනං දෙති වෙ චුතො.

688 පිතරි පිතුසඤ්ඤි ව මාතුසඤ්ඤි ව මාතරි
භනත්වා’නන්තරියං කම්මං න පුසෙය්‍ය කථං තරො?

689 තිරවජාතගතා මාතා, තිරවජාතගතො පිතා,
තසමානන්තරියං තත්ථි මාරිකෙසු උභොසු පි.

1. P.B.R.A.S. මහත්තරෙ. 2. P.E.K.R. පුත. 3. R.E.B.A.S.
සියා. 4. P.A.K.B. පාරාජිකො. 5. P.K. සති. 6. P. පුග්ගලො
ගරුභණ්ඩකං.

- 690 අනාදියනොනා ගරුකං වාචාය¹ න සමාදපෙ
ගව්ඡං සීතො තිසිනොනා වා කථං පාරාජිකො භණ්?
- 691 මනුස්සත්තරකෙ ධම්මෙ කතාන කතීකම්පන²
සමාමතාධිපජායො යො අතීක්කමති වෙ වුතො.
- 692 සඛිකාදිසෙසා වත්තාරො භවෙය්සං එකවජ්ජකා
කථං? කථෙති මෙ පුට්ඨො විනයෙ ථෙ විසාරදො.
- 693 සඤ්චරිත්තඤ්ච දුට්ඨලං සංසයං අත්තකාමනං
ඉත්ථියා³ පටිපජ්ජනොනා චුසෙය්ස වතුරො ඉමෙ.
- 694 සංඝාදිසෙසමාපනොනා ඡාදෙතා සුචිරමපන
අවරිතා යථාචුත්තං වත්තං සො වුට්ඨිතො කථං?
- 695 සුක්කවිසංඛිමාපනොනා භික්ඛුභාවෙ සීතො පන
පරිවද්දොනතු ලිඛිගස්මිං නත්ති සඛිකාදිසෙසතා.
- 696 කුඤ්ඤො ආරාධකො හොති, කුද්ධො හොති ච තිඤ්ඤො,
අථ කො නාම සො ධම්මො යෙන කුද්ධො පසංසිතො,
- 697 වණ්ණස්මිං හඤ්ඤමානො යො තිත්ථියානනතු කුජ්ඣති
ආරාධකො; සම්බුද්ධස්ස යදි කුජ්ඣති තිඤ්ඤො.
- 698 අත්ථභගනෙතු සුරියෙ භොජනං භික්ඛු භුඤ්ජති
න ඛිත්තවිතොනා නු'ම්මතොනා, තීරාපතති ඤාථමාවෙ?
- 699 යො ව රොමජ්ඣසිත්තාන රතතිං සසති භොජනං
නත්ති තස්ස පනා'පතති විකාලභොජනෙන හි.
- 700 අත්ථභගනෙ ව සුරියෙ ගගෙතා භික්ඛු භොජනං
සවෙ භුඤ්ජෙය්ස ආපතති, අනාපතති කථං භවෙ?
- 701 විකාලත්තරකුරුං ගතත්තා තත්ථ ලඤ්ඤාන භොජනං
අගතත්තා ඉධ කාලෙන නත්ති ආපතති භුඤ්ජතො.
- 702 ගාමෙ වා යදි වා'රඤ්ඤෙ යං පරෙසං මමාසිතං
න ගරන්තොව නං ථෙය්සා කථං පාරාජිකො සියා?⁴
- 703 ථෙය්සසංවාසනො නාම ලිඛිගසංවාසථෙසකො
පරභණ්ඩං අගණ්ණනොනා හොති එස පාරාජිකො.
- 704 තාරි රුපවති බාලා, භික්ඛු රත්තෙන වේතසා
මෙට්ඨනං තාය කතාපි සො න පාරාජිකො කථං?
- 705 භික්ඛු රුපවතිං තාරිං සුපිත්තනොන පස්සති,
තාය මෙට්ඨනසංයොගෙ කතෙපි න පාරාජිකො.⁵
- 706 එකිස්සා දො සිසුං පුත්තො ජාතා ඉධ පති'ත්ථියා,
දව්වතං මාතා පිතා සාව කථං හොති භණ්හි මෙ?

1. P. පරංච. 2. P.S.B. කතීකං තතො. 3. A.K. ඉත්ථියං.
4. A.K.S. භවෙ 5. B. න විනයස්සති.

- 707 උභයොබසඤ්ඤා ඉති ගබ්භං ගණනාති අත්තනා,
ගණනාපෙති පරං ගබ්භං තස්මා මාතා පිතා ච සා.¹
- 708 පුරිසෙත සහාගාරෙ රහො වසති භික්ඛුනී,
පරාමසතී තස්ස'ඛං, අනාපතති කරං සියා?
- 709 සහගාරකසෙය්‍යඤ්ච² සබ්බඤ්ච පටිජග්ගනං
දුරකස්ස ච මාතා හි කාතු: ලහති භික්ඛුනී.
- 710 කො ච භික්ඛුනි සිකාසු අසාධාරණතං ගතො
න පාරිවාසිකො බුහි න උක්ඛිතතාදිකො පි ච?
- 711 ගහෙතුං බුරහණං වු සවෙ නනාපිතපුබ්බකො³
න සො ලහති; අඤ්ඤසං චට්ඨනිති⁴ ච නිද්දිසෙ.
- 712 කථෙති කුසලං ධම්මං පරමං අත්ථසංහිතං
කතමො පුග්ගලො බුහි න මතො න ච ජීවති?
- 713 කථෙති කුසලං ධම්මං පරමං අත්ථසංහිතං
තොති නිමිතවුද්ධො සො න මතො න ච ජීවති.
- 714 සංයාපිකං කරොන්නස්ස කුටිං දෙසිතවජ්ඣකං
පමාණිකමතාරමං ආපතති සපරිකකමං.
- 715 තරො කරොති වෙ කුටිං ස⁵ සබ්බමන්තිකාමයං
න මුච්චතෙව චජ්ජතො ජිකෙත වුත්තතො තතො.
- 716 සංයාපිකාය භික්ඛුස්ස අනාපතති කරං සියා
සබ්බලකඛණිතනතු කරොන්නස්ස කුටිමපත?
- 717 සංයාපිකං කරොන්නස්ස තිණච්ඡදනකං කුටිං
භික්ඛුසනා ජිනවජ්ජෙන අනාපතති පකාසිතා.
- 718 න කාසිකං කිඤ්චි පයොගමොවරෙ,
න කිඤ්චි වාචාය පරමාණෙය්‍ය,
පුසෙ ගරුං අනතිමවජ්ඣහෙතුකං,
විසාරදො වෙ විතයෙ භණ්ණති තිං⁶?
- 719 පරස්සා පත යං චජ්ජං පටිච්ඡාදෙති භික්ඛුනී
අයං පාරාජිකාපතතිං තනතිමිත්තං ගරුං⁷ පුසෙ.
- 720 න කාසිකං කිඤ්චි පි පාපමාවරෙ,
න කිඤ්චි වාචාය වරෙය්‍ය⁸ පාපකං,
සුතාසිතො යෙව ච නාසිතො සීයා,
කරං තුවං බුහි මයා'සි පුච්ඡිතො⁹?
- 721 අභබ්බා පත යෙ වුත්තා පුග්ගලා පණ්ණිකාදයො
මකාදස මුතිඤ්ඤෙත නාසිතා තෙ සුතාසිතා.

1. P. වසා. 2. P.B. සහගාරික-. 3. P. වෙ නනාපිතපුබ්බකො.
4. K. කප්පනිති. 5. K. යො. 6. A K නං. 7. K. නිමිත්තං.
ගරුකං. 8. E.A. කරෙය්‍ය. 9. B.S. මයා හි-. E.B. මයා
සුපුච්ඡිතො.

- 722 අනුග්ගිරං ගිරං කිඤ්චි සුභං මා යදි මා'සුභං
ඵ්‍රසෙ මාවසිකං වජ්ජං කථං! මෙ ඵ්‍රවජ්ජෙනා ගණ.
- 723 සන්තිමෙව පතා'පතතිං භික්ඛු තාවිකරෙය්‍ය යො
සම්පජානමුසාවාදෙ දුක්ඛං තස්ස වණ්ණිතං,
- 724 එකතො උපසම්පන්නා උතො තාසනතු භත්තො
විවරං ගණ්හතො හොති තානා-ආපතතියො කථං?
- 725 එකතො උපසම්පන්නා භික්ඛුනනතු වසෙන යා
විවරං ගත්තො තස්සා පාවිතති පතිගණ්හතො;
- 726 එකතො උපසම්පන්නා භික්ඛුනිතං වසෙන යා,
විවරං ගත්තො තස්සා දුක්ඛං පතිගණ්හතො.
- 727 සංවිධාය ව චත්තාරො ගරුං ථෙතිංසු ගණ්හිකං,
ථෙරො ඵුලලව්වං තෙසු පතොතො, සෙසා පරාජයං.
- 728 කථං? ඡමාසකං ගණ්හිං, තත් සංගජිකං තයො
ගවා ථෙරෙන මාසා තු, තයො ආණ්ඩියා පි ව,
- 729 තිභි සංගජිකො'කෙකො¹ පඤ්ච ආණ්ඩියා ගවා,
තස්මා ඵුලලව්වං ථෙරො පතොතො සෙසා පරාජයං.
- 730 බහිඤ්ඤා ගෙහතො භික්ඛු, ඉති අබ්බන්තරං² ගතො,
ඡිද්ධං ගෙහස්ස නො අජි, මෙථුනප්පච්චයා චුතො.
- 731 අනොදුස්සකුට්ඨොත මාතුගාමෙන මේථුනං
සත්තාදිවසෙතෙව කත්වා හොති පරාජතො.
- 732 සප්පි-ආදිනතු ගෙසජ්ජං ගෙහතො සාමමෙව තං
අවිතිවතෙන සත්තාගෙ කථං ආපතති සෙවිතො?
- 733 පරිවතතිතලිඛිතස්ස භික්ඛුතො ඉතරාය මා
අවිතිවතෙන සත්තාගෙ හොති ආපතති සෙවතො.
- 734 නිස්සග්ගියෙන පාවිතති සුභිපාවිතතියමපි ව
එකතොව කථං භික්ඛු ආපජේය්‍ය? ගණ්හි මේ.
- 735 සඤ්ඤා පරිණතං ලාභං අත්තතො ව පරස්ස ව
එකතො පරිණාමෙනො පයොගෙන දායං ඵුසෙ.
- 736 භික්ඛු සමාගම්ච සමග්ගසඤ්ඤා
සඤ්ඤා කරෙය්‍යං පත සංඝකම්මං,
භික්ඛුට්ඨිතො දාදසයොජනස්මි
කථං කතං කුප්පති වග්ගගෙතු?

1. P. සංගජිකෙකො. B. සංගජිකෙහෙකො. 2. B. ගබ්බන්තරං.

- 737 අත්ති සවෙ පත භික්ඛු නිසිනොනා
 ආදසයොජනිකෙ නගරෙ තු
 තත්ති කතම්පත කම්මකම්මං,
 තත්ති විහාරගතා යදි සීමා.
- 738 සඛ්භං පාරාතා කායෙ, නිවන්තො'නාරවාසකො,¹
 නිසංගහියංති සබ්බාති කථං භොන්ති? භණ්හි මෙ.
- 739 කණ්ණං ගහෙතා තන්තෙව කදුමං යදි බොවති
 භික්ඛුනි කායගාතෙව තාති නිසංගහියංති තු.²
- 740 පුරිසං අපිතරං භන්තා ඉන්ධං භන්තා අමාතරං
 අනන්තාරියකං කම්මං ආපජ්ජති කථං තරො?
- 741 පරිවතෙත තු ලිඛගසම් පිතරං ඉන්ධං ගතං,
 මාතරං පුරිසතතං තු ගතං භන්තා ගරං චුඤ්ඤං
- 742 මාතරං පත මාරෙතා, මාරෙතා පිතරමපි ව
 අනන්තාරියකං කම්මං තාපජ්ජෙය්‍ය කථං තරො?
- 743 තීරවජාතගතා මාතා, තීරවජාතගතො පිතා,
 මාතරං පිතරං භන්තා තා'නන්තාරියකං චුඤ්ඤං.
- 744 වොදෙතා සම්මුඛිභුතං සබ්බෙසා කම්මං කරෙය්‍ය වෙ
 කථං කම්මං අකම්මං තං, සබ්බෙසා සාපතතිකො සියා?
- 745 චුත්තං තු පණ්ණිකංදිතං සක්කාය උපසම්පදං;
 අනාපතතිස්ස කම්මනතු සක්කායාති කුරුඤ්ඤං.
- 746 කප්පඤ්ඤකතං රතතං විවරං තු අබ්ධිතං
 කථමස්ස සියා'පත්ති සෙවමානස්ස භික්ඛුනො?
- 747 සකං අනිස්සජ්ජිතං යො නිසංගහියං-විවරං
 පරිභුඤ්ජති තස්සා'යමංපත්ති පරිදීපිතා.
- 748 පඤ්ඤා පාවිත්තියාතෙව නානාවජ්ජිකතාති හි
 අපුබ්බං අවරිමං එකකකණේ ආපජ්ජතෙ කථං?
- 749 භෙසජ්ජාති හි පඤ්ඤාව ගහෙතා භාජනෙ විජුං
 ඔපිනෙසු ව සත්තාගාතිකකමෙ භොන්ති පඤ්ඤා පි.
- 750 ත රතතවිතොනා න ව ථෙය්‍යවිතොනා
 න වාපි විතතං මරණාය තස්ස
 දෙනතස්ස පාරාජිකමාගා සන්ධා,
 ඵුලලවයං තං පතිගණනොනා පි:
- 751 සලාකං සඛ්භගෙදාය පදෙනතස්ස පරාජයො;
 භොති ඵුලලවයං තස්ස සලාකං පතිගණනොනා.

1. E.A.KS. නිවන්තො'නාරවාසකො. 2. P.B.S. හි. 3. P.B.
 දුක්කමං.

- 752 එකත් නිකම්පිනින විවරං අධියොජනෙ
අරුණං උට්ඨපෙනතස්ස අනාපනති කර්මං සියා?
- 753 සුප්පතිට්ඨිනතිග්‍රොධ-සදිසෙ රුකිනිමුලකෙ
අනාපනති හි සො රුකෙකා ගොති එකකුලස්ස වෙ.
- 754 කර්මං ආපනතියො නානාවඤ්ඤායො හි කායිකා
අපුබ්බං අවර්මං එකකම්මෙණ සම්මතූලා උප්පෙ?
- 755 නාතිත්ථිතං තු කෙසෙ වා නාසං අභ්‍යුලියො පි වා
එකතො ගගණෙ නස්ස ගොනති සම්මතූලා පත.
- 756 කර්මං වාචසිකා නානාවඤ්ඤායො න කායිකා
අපුබ්බං අවර්මං එකකම්මෙණ ආපනතියො¹ උප්පෙ?

757 දුට්ඨිලං යො වදති ව වාවං.
“සබ්බා තුලෙන සිබ්බිණ්ණියො”ති
චුත්තා දෙසා විතයනසත්ථෙ
තස්සිත්ථිතං ගණනවසෙන.

- 758 ඉත්ථියා පුරිසෙකා පි පණ්ඩකෙන නිමිත්තකෙ
මෙට්ඨනං ත ව සෙවනො මෙට්ඨනප්පච්චියා චුතො?
- 759 මෙට්ඨනෙ පුබ්බභාගනතු කායසංඝගතං ගතා
මෙට්ඨනප්පච්චියා ඡෙත්ථං ආපනතා අට්ඨවඤ්ඤං.²
- 760 මාතරං විවරං යාවෙ සංකෙ පරිණතං ත ව
කෙන'ස්ස ගොති ආපනති, අනාපනති ව ඤානකෙ?
- 761 වස්සසාරික-ලාභත්ථං සමයෙ පිට්ඨිසඤ්ඤානෙ
සියා'පනති සතුප්පාදං කරොතො මාතරමපි³ ව.
- 762 සංසාදිසෙසමාපනතිං පාවිතතිං දුක්ඛටං කර්මං
පාවිදෙසනියං ථුලලව්ඨං එකකම්මෙණ උප්පෙ?

763 අවසස්සනා'වසස්සනගත්ථතො හි
පිණ්ඩං ගගෙනා ලස්සණං පණ්ණිතං
මනුස්සමංසඤ්ඤා අනප්පමංසං
යා වෙ'කතො බාදති, ගොනති තස්සා.

764 එතො උප්පක්ඛායකප්‍රග්ගලෙ'කො
ආවරියකො,⁴ ඤෙපි ව පුණ්ණවස්සා,
එකා'ව තෙසමපන කම්මවාචා
එකස්ස කම්මනතු ත රුගතෙ කිං?

1. B. සම්මතූලා 2. A.K. අභ්වඤ්ඤා.. 3. මාතරපි. 4. P.
ආවරියො.

765 කෙසෙගම්නතමපි මහිද්ධිකෙසු
ආකාසගො තොති සවෙ පතෝකො
කතමපි නං රුහති තෙව කම්මං.
ආකාසගග්ගෝව, න භුමිගස්ස.

766 සඛෙසන පි හි ආකාසෙ ධිතෙන පන ඉද්ධියා
භුමිගස්ස න කාතබ්බං, කරොති යදි. කුප්පති.

767 න ව කප්පකතං වත්ථං න ව රත්තං අකප්පියං
නිවත්ථස්ස පනාපනති, අනාපනති කථං සියා?

768 අවජිනනවිවරස්සෝත්ථ භික්ඛුස්ස පන කිඤ්චි පි
න වස්සා කප්පියං නාම විවරමපන විජ්ජති.

769 න කුතො පි ව ගණනති කිඤ්චි ගවෙ,
න තු දෙනි ව කිඤ්චිපි භෝජනතො;
ගරුකමපන වජ්ජුපෙති කථං?
වද මෙ විනයෙ කුසලෝසි යදි.

770 ආදය යං කිඤ්චි අවස්සුනමහා
උයොජ්ජනා භුඤ්ජති භෝජනඤ්ච
උයොජ්ජනා සා¹ පන යංග නස්සා
සංසාදිසෙසං කථයන්ති ධිරා.

771 කස්සචි කිඤ්චි න දෙනි සහත්ථා,
තෙව ව ගණනති කිඤ්චි කුතොචි²
වජ්ජුපෙති උහුං න ගරුං තු³.
මුඛි කථං යදි බුජ්ඣති සාධු.

772 දන්තපොණොදකානනතු ගහණෙ පන භික්ඛුනි⁴
උයොජ්ජනති උහුං වජ්ජං ආපජ්ජති නිසෙවිතෙ

773 ආපජ්ජති පනාපනතිං ගරුකං සාවසෙසකං
ජාදෙනි, න උසෙ වජ්ජං කථං ජනාසි මෝ වද?

774 සංසාදිසෙසමාපනතිං ආපජ්ජතිං අනාදරා
ජාදෙනොපි තමාපනතිං නාඤ්ඤං උකම්මතකො උසෙ.

775 සප්පාණප්පාණජං තෙව ජබ්ගමං න විකබ්ගමං
ද්විජං කන්තමකන්තඤ්ච සවෙ ජානාසි මෙ වද?

776 සප්පාණ'ස්පාණජො වුත්තො විත්තජො උතුජො පි ව,
ද්විතෙව පන ජාතන්තා මතො සඤ්ඤා ද්විජොති හි.

1. P.A.B.S.R. යා. 2. K. කුතොපි. 3. B. කිං. 4. A.B.S.R.
භික්ඛුනිං. 5. වෙ (?)

777 විනයෙ අනස්සපරමෙ පරමෙ
සුජතස්ස සුඛානගතෙ නගතෙ
පට්ඨි තොති. පඨානරතො න රතො
ඉධ යො පන සාරමතෙ රමතෙ.

සෙදමොචකගාථායො සමනතා.

(සාධාරණසාධාරණකථා)

- 778 සබ්බසික්ඛාපදනා'හං තීදනං ගණනමපි ච
භික්ඛුහි භික්ඛුනීතඤ්ච භික්ඛුතං භික්ඛුහිති ච
- 779 අසාධාරණපඤ්ඤානතං¹ තථා සාධාරණමපි ච
පචක්ඛාම සමාසෙන, තං සුණාථ සමාහිතා.
- 780 තීදනං නාම: වෙසාලී තථා රාජගහං පුරං
සාවත්ථා'ලවි කොසම්බි සකක-භග්ගා පකාසිතා.
- 781 කති වෙසාලියා චුතතා? කති රාජගහෙ කතා?
කති සාවත්ථපඤ්ඤානතා? කති ආලවියං කතා?
- 782 කති කොසම්බිපඤ්ඤානතා?² කති සකෙකසු භාසිතා⁴
කති භග්ගෙසු පඤ්ඤානතා? තං මෙ අකඛාහි පුළුච්ඡො.
- 783 දස වෙසාලියා චුතතා, එකවීස ගිරිබ්බපජ.
ජ-ඌතාති සතාතෙව තිණ්ණි සාවත්ථියං කතා.
- 784 ජ පතා'ලවියං චුතතා. අට්ඨ කොසම්බියං කතා.
අට්ඨ සකෙකසු පඤ්ඤානතා. නයො භග්ගෙසු දීපිතා.
- 785 මෙට්ඨනං වික්ඛොතො වෙච චතුස්සන්තිමචජුකං
අතිරෙකවිවරං සුඛකාලකෙලිකලොමිකං.
- 786 භුතමපරමපරං වෙච චුබ්බාචාරමවෙලකො
භික්ඛුනීසු ච අකෙකාසො දස වෙසාලියං කතා.
- 787 දුතියන්තිමචජුකං ඤෙ අනුඛංසනාති ච
සම්ඝහෙද දුචෙ වෙච විවරස්ස පටිත්භගො
- 788 රුපියං සුතතවිඤ්ඤානති තථා උප්ඝාපනමපි ච
පරිපාචිතපිණ්ඩා ච තප්ථව ගණනොජනං.
- 789 විකාලභොජනඤ්ඤාව චාරිතතං නහාතමෙව ච
ඌතවිසතිවස්සඤ්ඤා දත්වා සමෙකෙව විවරං.
- 790 වොසාසනති චි නචං වා හිතං වා චාරිකථායං
ජන්දදනෙනි'මෙ රාජගහසමිං එකවීසති.
- 791 කුටි කොසිය-සෙය්‍යඤ්ඤා දස්වී භුතගාමිකං³
සප්පාණකුදකාසිඤ්ඤා එතෙ ඡාලවියං කතා.

1. B. සාධාරණං ච පඤ්ඤාත්තං. 2. B. කොසම්බියං චුතතා.

3. A. භුතගාමිකා.

- 792 මහලුකවිභාරො ව දෙවවසං තථෙව ව
අඤ්ඤානඤ්ඤා තථා ආරාමොසා මජ්ඣිමෙ¹ පඤ්ඤමං.
- 793 අනාදරියං සහධම්මො පසොපානඤ්ඤා සෙබ්බෙ
කොසම්බිසනතු පඤ්ඤානා අට්ඨමෙ සුඛදිට්ඨිනා.
- 794 ඛොවනෙළකලොමානං පතො ව දුතියො පත
ඔවාදෙපි ව² හෙසජ්ජං සුචි ආරඤ්ඤකෙසු ව
- 795 උදකසු දුකඤ්ඤෙව ඔවාදගමනමපි³ ව
පුරෙ කපිලවත්ථසම් පඤ්ඤානා පත අට්ඨමෙ
- 796 ජොතිං සමාදහිත්වාන සාම්පෙත සසිත්තං
ඉමෙ භගෙසු පඤ්ඤානා තයො ආදිවච්ඡිනා.
- 797 පාරාජිකාති වතාරි; ගරුකා සොළසා; දුචෙ
අනියතා ව;⁴ වතුනතිංස හොනති නිසංගහිතාති හි;
- 798 ඡපඤ්ඤාස සතඤ්ඤෙව බුද්ධකාති භවනති හි;
දසෙව පත ගාරයා; දොසතනති ව සෙබ්බා;
- 799 ඡ-උභතාති ව තිණෙව සතාති සමචෙතසා
ඉමෙ චුතතාවසෙසා හි සබ්බෙ සාවඤ්ඤං කතා.
- 800 පාරාජිකාති වතාරි, සතනසංඝාදිසෙසකා,
නිසංගහිතාති අට්ඨෙව, ආනතිංසෙ'ව ව බුද්ධකා,
- 801 දො ගාරයා, තයො සෙබ්බා, ඡපඤ්ඤාසෙව සබ්බසො
භවනති ඡසු පඤ්ඤානා තගරෙසු ව පිණ්ඩිතා;
- 802 සබ්බාතෙව පතොතාති තගරෙසු ව සතනසු
අභිසුඤ්ඤාති සතාතෙව පඤ්ඤානාති භවනති හි.
- 803 සිකඛාපදාති හිකඛුතං වීසඤ්ඤා දො සතාති ව;
හිකඛුනිතං තු වතාරි තථා තිණි සතාති ව.
- 804 පාරාජිකාති වතාරි; ගරුකා පත⁵ භතරස;
අනියතා ව දො චුතතා; තිංස නිසංගහිතාති ව;
- 805 බුද්ධකා නවුති දො ව; වතාරො පාරිදෙසකා,
තිප්පපඤ්ඤෙව නිද්දට්ඨා පඤ්ඤාසතනති සෙබ්බා;
- 806 දො සතාති ව වීසඤ්ඤා වසා හිකඛුතමෙව ව
සිකඛාපදාති උදෙසමාගව්ජනති උපොසථෙ.
- 807 පාරාජිකාති අට්ඨෙව; ගරුකා දස සතන ව;
නිසංගහිතාති තිංසෙව; ඡසට්ඨි ව⁶ සතමපි ව
- 808 බුද්ධකාත'ට්ඨගාරයා, පඤ්ඤාසතනති සෙබ්බා,
සබ්බාති පත වතාරි තථා තිණි සතාති ව

1. P. මජ්ඣිම. 2. S. පත. 3. A. ඔවාදගමනමපි. 4. P. පොත්තකෙ
තප්පි. 5. P.B. ගරුකාති ව. 6. B. ඡ ව සති.

- 809 හවනෙතව පනෙතානි භික්ඛුනිනං වසා පන සික්ඛාපදානි උද්දෙසමාගව්ජනනි උපොසථෙ;
- 810 ඡවත්තාලීස හොනෙතව භික්ඛුනං භික්ඛුනිති තු අසාධාරණභාවනතු ගමිතානි¹ මහෙසිනා.
- 811 ඡ ව සංඝාදිසෙසා ව තථා අනියතද්වයං² ද්වාදසෙව ව නියසංගා ද්වාවිසති ව බුද්දකා
- 812 වත්තාරො පි ව ගාරයා ඡවත්තාලීස හොනනි³මෙ භික්ඛුනමෙව පඤ්ඤාතා ගොතමෙන යසසිනා.
- 813 විසංඨි කායසංසගො දුට්ඨුලං අත්තකාමතා කුටි වෙව විහාරො ව ඡ එතා⁴ ගරුකා සිත්ථං;
- 814 නියසංගාදිවග්ගසමිං ඛොවනඤ්ච පටිග්ගහො ඵලකලොමවග්ගෙපි ආදිතො පන සත්ත ව
- 815 තතියෙ පි ව වග්ගසමිං පනො ව පඨමො තථා වසාසාරිකමාරඤ්ඤමිති ද්වාදස දිපිතා;
- 816 පාවිතනියානි වුත්තානි සබ්බානි ගණනාවසා භික්ඛුනං භික්ඛුනිතඤ්ච අට්ඨාසිතිසතං, තතො
- 817 සබ්බො භික්ඛුනිවග්ගෙපි සපරමපරහොජනො තථා අතතිරතො ව අභිගට්ඨං පමාරණා
- 818 පණ්ණිතහොජනවිඤ්ඤානනි තපො⁵වාචෙලකො පි ව නිමනනිතො සහතො ව දුට්ඨුලව්ජාදනමිපි ව
- 819 උභතවීසතිවසානතු මාතුගාමෙන සද්ධි පි අනෙතපුරප්පවෙසො ව වසාසාරි නිසීදනං.
- 820 බුද්දකානි පනෙතානි ද්වාවිසති භවනනි හි. වත්තාරො පන ගාරයා භික්ඛුනං පානිමොක්ඛකො;
- 821 එකතො පන පඤ්ඤාතා ඡවත්තාලීස හොනනි³මෙ භික්ඛුනිති තු භික්ඛුනං අසාධාරණතං ගතා.
- 822 භික්ඛුනි භික්ඛුනිතඤ්ච සතං තිංස භවනනි හි අසාධාරණභාවං තු ගමිතානි¹ මහෙසිනා:
- 823 පාරාජිකානි චත්තාරි, දස සංඝාදිසෙසකා, ද්වාදසෙව ව නියසංගා, බුද්දකා තවුති-ව්ජ ව,
- 824 අට්ඨව පන ගාරයා සතං තිංස භවනනිමෙ භික්ඛුනිතනතු⁴ භික්ඛුනි අසාධාරණතං ගතා.
- 825 භික්ඛුනිතනතු සංඝාදිසෙසෙසු ඡ පනාදිතො යාවතනියකා වෙව චත්තාරොනි ඉමෙ දස;

1. P.B. භණ්ණිතා 2. P. අනියතා දුවෙ. 3. P.B. ඡලෙතෙ.

4. P.B. භික්ඛු නිතං ව.

- 826 අකාලවිවරඤ්ච වථා අවර්ණාවිවරං.
සපත'ඤ්ඤදජ්ජිකාදිති පතො වෙව ගරුං ලහුං,
827 ආදසෙව පතෙ'තාති භික්ඛුනිතං වසෙති'ධ
තිස්සග්ගියාති සත්ථාරා පඤ්ඤතතාති පතෙ'කතො;
828 අසාධාරණපඤ්ඤතතා බුද්ධා නවුති-වු ව,
ගාරස්තා ව පතට්ඨාති සබ්බාව¹ ගණනාවසා
829 භික්ඛුනිතනතු භික්ඛුති අසාධාරණතං ගතා
එකතො යෙව පඤ්ඤතතා සතං තිංස භවන්ති හි.
830 අසාධාරණ'භික්ඛුමපි සතං සත්තති ව-වු ව:
පාරාජිකාති වතතාරි, ගරුකා ව දසවු ව,
831 අනියතාති ඥෙ² වෙව, තිස්සග්ගා වතුච්ඡති,
සතං අට්ඨාරසෙ'වෙ'ත් බුද්ධා පරිදිපිතා,
832 ආදසෙව ව ගාරස්තා, සතං සත්තති ව වු ව
අසාධාරණ'භික්ඛුමපි ඉමෙති පරිදිපිතා.
833 සාධාරණ උභින්නමපි පඤ්ඤතතා පත සඤ්ඤා
සතං සත්තති වතතාරි භවන්තිති පකාසිතා:
834 පාරාජිකාති වතතාරි, සත්ත සංඝාදිසෙසසකා,
අට්ඨාරස ව තිස්සග්ගා,³ සමසත්තති බුද්ධා,
835 පඤ්චසත්තති පඤ්ඤතතා සෙබ්බා පි ව සබ්බසො
සතං සත්තති වතතාරි උභින්නං සමසිකන්තා.

සාධාරණාසාධාරණකථා.

(ලකුණකථා.)

- 836 ඉතො පරං පවකිංචි ලකුණං පත සබ්බගං,⁴
සවණේ ආදරං⁵ කත්වා වදනො මෙ තිබ්බොධථ:
837 තිදුතං පුග්ගලො වඤ්ඤ⁶ පඤ්ඤතතිවිධිමෙව ව
විපතතා'පත්ත'තාපත්ති' ආණ්ඩනගනක්ඛියා⁷ පි ව
838 සඤ්ඤ-වින්නසමුට්ඨාතං වජ්ජකමමජ්ජපභෙදකං
තිකඤ්ඤාති සබ්බත්ථ ගොජෙතබ්බමිදමපත.
839 පුබ්බෙ වුත්තතයං ඤ්ඤෙ යඤ්ඤ උත්තාතමෙවිධ
තං සබ්බමපත වජ්ජත්වා කර්ණාමත්ථජානතං.
840 පුග්ගලො නාම: යං යං තු භික්ඛුමාරබ්බ භික්ඛුනිං
සිකිංචදං තු පඤ්ඤතතං අයං වුච්චති පුග්ගලො.
841 තෙවිසතිවිධා⁸ තෙ ව සුදින්න-ධනියාදයො,
භික්ඛුතං පාතිමොක්ඛසම් ආදිකමමිකපුග්ගලො.

1. P.B. සබ්බව. 2. P.B. අනියතා දුටුව. 3. S. තිස්සග්ගියා.

4. S. සබ්බකං. 5. P.B. සාදරං. 6. A.K.S. පුග්ගලං වඤ්ඤං.

7. K.S. තාපත්ති. 8. A.K.B.S. ක්‍රියං. 9. P. විධං.

- 842 හික්කුහිතං තථා පාතිමොක්ඛසම්. ආදිකම්මිකා
ඵලලතඤ්ඤයො ඝතතා; සබ්බෙ තිංස භවන්ති හි.
- 843 මජ්ඣනි: පුග්ගලසොච තස්ස තසොච සබ්බසො
වජ්ජනො තස්ස තසොච අජ්ඣාමාරො පච්චවති.
- 844 කොවලා පත පඤ්ඤානති මූලභූතා තථෙච සා
අත්ත'නුපපන්න-සබ්බත්-පදෙස-පදපුබ්බිකා
- 845 සාධාරණා ච පඤ්ඤානති තථා'සාධාරණා පි ම
එකතො-උභතො-පුබ්බා එවං තවට්ඨා සියා.
- 846 තත්ථ 'සො මෙථුතං ධම්මං පටිසෙසවෙය්‍ය භික්ඛු"ති
"අදින්නං ආදියෙය්‍යා"ති පඤ්ඤානති එවමාදිකා
- 847 හොති, "අනුමාසො හික්කු තිරව්ජානගතාය පි"
ඉවෙචමාදිකා සබ්බා අනුපපඤ්ඤානති දීපිතා.
- 848 තථා'නුප්පන්නපඤ්ඤානති අනුප්පන්නො භූ වජ්ජකෙ
අට්ඨන්නං ගරුධම්මානං වසෙනෙවා'ගතා හි සා,
- 849 එම්මත්ථරණකං චෙච සගණඛගණ්ණසාහනං
තථෙ'ව ච ධූවනනානං පඤ්චවග්ගපසම්පදා
- 850 එසා පදෙසපඤ්ඤානති නාමාති හි වතුබ්බිධා
වුත්තා මජ්ඣමිදෙසසම්මං යෙව හොති,¹ ත අඤ්ඤානො.²
- 851 ඉතො සෙසා හි සබ්බත්පඤ්ඤානති පකාසිතා,
අත්තො එකමෙවෙත්ථ සාධාරණදුක්ඛාදිකා.
- 852 සාණ්ණතිකා පතාපතති හොති නාණ්ණතිකා³ පි ව,
අාණ්ණතිති ව නාමෙසා ඤෙය්‍යා ආණාපතා පත.
- 853 ආපතතිකනාහු සබ්බාසං සබ්බසික්ඛාපදෙසු පි
සබ්බො පනඛගහෙදො හි විඤ්ඤාතබ්බො විභාවිතා.
- 854 කායෙන පි ම මාවාය යා කරොන්නායං ජායතෙ
අයං ක්‍රියසමුට්ඨානා නාම භාරාජිකා විය.
- 855 කායමාවාහි කතාබ්බං අකරොන්නායං හොති යා
සා මා'ක්‍රියසමුට්ඨානා, පඨමෙ කසිතෙ විය.
- 856 කරොන්නායංකරොන්නායං හික්කුතො හොති යා පත
සා ක්‍රියාක්‍රියතො හොති, චිවරග්ගහණේ⁴ විය.
- 857 සියා පත කරොන්නායං අකරොන්නායං යා සියා
සා ක්‍රියාක්‍රියතො හොති රුපිග්ගහණේ විය.
- 858 තථා සියා කුරොන්නායං යා කරොතො අකුබ්බතො
සියා⁵ කිරියතො චෙච සා⁶ ක්‍රියාක්‍රියතො පි ව.

1. P.B. හොති යෙව. 2. A.S. අතඤ්ඤානො. 3. P. ආණ්ණතිකා
4. P. චිවරග්ගහණේ. 5. P.A.B.S. සියා ක්‍රියාය ක්‍රියතො.
6. P.A.S. යා සියා. 7. P.A.K.S.B. යා.

- 859 සබ්බා වා'පතතියො සඤ්ඤාවසෙන දුට්ඨා සිද්ධං
සඤ්ඤාවිමොක්ඛා නො-සඤ්ඤාවිමොක්ඛාති සමායතො.¹
- 860 විනික්ඛමනසඤ්ඤාය අභාවෙන යතො පන
විමුච්චති අයං සඤ්ඤාවිමොක්ඛාති පකාසිතා.
- 861 ඉතරා පන නො-සඤ්ඤාවිමොක්ඛාති විභාවිතා.¹
පුන සබ්බාව චිත්තස්ස වසෙන දුට්ඨා සිද්ධං:
- 862 සවිත්තකා අවිත්තාති² සුචිත්තෙන පකාසිතා.
සවිත්තකසමුට්ඨානවසෙන පන යා සියා.
- 863 අයං සවිත්තකා නාම ආපතති පරිදිපිතා;
අවිත්තකෙති වා මිසාවසෙනායමවිත්තකා.
- 864 සබ්බා වා'පතතියො වජ්ජවසෙන දුට්ඨා රුතා³
සුචිජ්ජනානවජ්ජන ලොක-පණණතතිවජ්ජනො:
- 865 යසා සවිත්තකෙ පකෙඛි චිත්තං අකුසලං සියං
ලොකවජ්ජා ති⁴ නාමායං; සෙසා පණණතතිවජ්ජකා.
- 866 සබ්බා වා'පතතියො⁵ කම්මවසෙන තිට්ඨා සිද්ධං:
කායකම්මං වචිකම්මං තථා තදුභයමපි ව.
- 867 තිකඤ්ඤානති නාමෙනං කුසලාදිතිකඤ්ඤායං;
කුසලාකුසලචිත්තො වා තථා'බ්‍යාකතමානසො
- 868 හුචා ආපජ්ජනාපතතිං ආපජ්ජනො න අඤ්ඤාථා;
සුඛවෙදනසමච්ඡිති වා තථා දුක්ඛාදිසංයුතො.
- 869 ඉදං තු ලක්ඛණං චිත්තං සබ්බසික්ඛාපදෙසු පි.
යොජෙත්වා පන දසෙසා විනයසම්මි විසාරදො.
- 870 තරුං තිමුලං තවපතනං
වතුසසිබං සතතඵලං ඡප්පප්පං
ජානාති යො දුට්ඨපභවං⁶ දවසාබං
ජානාති පඤ්ඤාතතිමසෙසතො⁷ සො.
- 871 ඉමමුත්තරං ගතමුත්තරතං
පරියාපුණාති පරිපුච්ඡති යො
උපයාන'මුත්තරතාපුත්තරතො
ස ව කායවාචිතයෙ විනයෙ.

ලක්ඛණකථා.

1. P.A.S.B. පකාසිතා. 2. K. සවිත්තාචිත්තකා වාති. 3. B. කතා. 4. P.R.B. ති 5. B. වාපතතියො. 6. A. තිට්ඨපභවං. 7. K. පඤ්ඤාත්ත.

(සබ්බසංකල්පනාය.)*

- 872 සොළසපරිවාරස්ස පරිවාරස්ස සබ්බසො
ඉතො පරං පච්ඤාමි සබ්බසංකල්පනං¹ නයං.
- 873 කති ආපත්තියො චුත්තා කායිකා? වාචසිකා කති?
ඡාදෙන්නස්ස කතා'පත්ති? කති සංසග්ගපච්චයා?
- 874 කායිකා ඡබ්බිධා'පත්ති. තථා වාචසිකා පි ව.
ඡාදෙන්නස්ස ව තිය්සොව. පඤ්ච සංසග්ගපච්චයා.
- 875 කති ආපත්තිමූලාති පඤ්ඤාත්තාති මහෙසිකා?
කති ආපත්තියො චුත්තා දුට්ඨිලවජාදනෙ පන?
- 876 දො පනාපත්තිමූලාති: කායො වාචා භවන්ති හි.
පාරාජිකා ව² පාවිත්ති දුට්ඨිලවජාදනෙ සිද්ධං.
- 877 කති භාමින්නරෙ චුත්තා.? නදිපාරෙ තථා කති?
කති ථුලලවචයං මංසෙ? කති මංසෙසු දුක්ඛං?
- 878 භාමින්නරෙ වතස්සොව, නදිපාරෙපි තත්තකා;
ථුලලවචයං මිත්තස්සානං මංසෙ, තවසු දුක්ඛං;
- 879 භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාති ව දුක්ඛං;
පාවිත්තඤ්ඤාස්ස භාමස්ස උපවාරොක්කමෙ සියා;
- 880 ථුලලවචයං පරික්ඛින්නෙ භාමස්මිං පඨමෙ පදෙ,
ගරුකං දුතියෙ තස්සා භාමින්නරෙදන්තා;³
- 881 තථා භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධානෙ තු දුක්ඛං;
අභිරුහති නාවඤ්ඤෙ භොති පාවිත්ති භික්ඛුතො;
- 882 නදියුත්තරණෙ⁴ කාලෙ පාදෙ ථුලලවචයං චුසෙ
පඨමෙ; දුතියෙ තස්සා භොති භික්ඛුනියා ගරුකං.
- 883 කති වාචසිකා රත්තිං? කති වාචසිකා දිවා?
දුමෙ වාචසිකා රත්තිං; දුමෙ වාචසිකා දිවා.
- 884 රත්තකිකාරෙ පුරිසෙන සද්ධිං
සිතා අදිපෙ පන ගත්ථපාසෙ
පාවිත්ති තස්සා යදි සලලපෙය්ස;
වදෙය්ස මෙ දුක්ඛංමෙව දුරෙ.
- 885 ඡනෙන දිවා යා පුරිසෙන සද්ධිං
සිතා වදෙය්ස'ස්ස ව ගත්ථපාසෙ
පාවිත්ති; නිත්වා පන ගත්ථපාසං
වදෙය්ස මෙ දුක්ඛංමෙව තස්සා.

1. P.S. සබ්බසං සංකල්පනං. 2. K. පාරාජිකාති. 3. P.B.
භාමින්නරං වජ්ජනියා. 4. A.E. නදිං උත්තරණෙ. K.B.S.
නදිඋත්තරණෙ.

- 886 කති වා¹ දදමිනස්ස? කති වා පතිගණනතො;²
දදමිනස්ස තිස්සොව; වතස්සොව පටිඤ්ඤානො;
- 887 මනුස්සස්ස විසං දෙති, සචෙ මරති තෙන සො,
භොති පාරාජිකං; යකෙඛ පෙනෙ ඵුලලවටයං මනෙ³;
- 888 තීරව්ණානගතන තෙන මනෙ පාවිතතියං සියා,
තථා පාවිතති අඤ්ඤාතිකාය වෙ දෙති විවරං.
- 889 භන්ධාගෙ තථා වෙණ්ණිගාගෙ සංඝාදිසෙසනා,
මුඛෙන අභිගජානස්ස භගණෙ තු පාරාජයො.
- 890 අඤ්ඤාතිකාය භන්ධො විවරස්ස පටිඤ්ඤානො
සතිස්සන්ගාව පාවිතති භොතිති පරිදිසිතා.⁴
- 891 අවස්සුතස්ස භන්ධො සයඤ්චාපි අවස්සුතා,
භොති ඵුලලවටයං තස්සා භොජනං පතිගණනති.⁵
- 892 කති ඤාතතිවතුකේන දිත්තා සමමුතියො ඉධ?⁶
එකා එව අනුද්දිට්ඨා භික්ඛුකොවාදසම්මුති.
- 893 කති ධඤ්ඤරසා දිත්තා විකාලෙ කප්පියං පත?
ලොඤ්ඤොචරකං එකං විකාලෙ කප්පියං මතං.
- 894 කති පාරාජිකා කායං? කති සංවාසභුමියො?
රතතිචේජ්ඤෙ කතිනනතු? පඤ්ඤාතො ආඛතුලා කති?
- 895 පාරාජිකාති කායමො දො. දොසංවාස භුමියො
රතතිචේජ්ඤෙ දුට්ඨනනතු. පඤ්ඤාත්තො ආඛතුලා දුමෙ.
- 896 පඨමනතිමවජ්ඣඤ්ච කායසංසන්තප්පමි ව
පාරාජිකාති කායමො ඉමෙ දො පත ජායරෙ.
- 897 සමානසංවාසභුමි එකා,
තථෙව නානාපදපුබ්බිකා ව,
දො එව සංවාසභුමියො හි
මහෙසිතා කාරුණිකෙන වුත්තා.
- 898 පාරිවාසිකභික්ඛුස්ස තථා මානත්තවාරිනො
රතතිචේජ්ඤෙ දුට්ඨනං තු ආයාතිතෙන දිසිතො.
- 899 ආඛතුලපබ්බපරමං අද්දතබ්බං, තථෙව ව
ආඛතුලං වා දවමාසං වා පඤ්ඤාතො ආඛතුලා දුමෙ.
- 900 කති පාණාතිපාතසම්මං? වාචා පාරාජිකා කති?
කති ඔභාසනෙ⁸ දිත්තා? සඤ්චරිත්තෙ තථා කති?
- 901 තිස්සො පාණාතිපාතසම්මං; වාචා පාරාජිකා තයො;
ඔභාසනෙ තයො වුත්තා; සඤ්චරිත්තෙ තථා⁷ තයො.

1. B. කතිධා. 2. A. කති අපතති ගණනතො. 3. B. මතං.

4. P.A.B.S. පරියාපුතං. 5. K. පතිගණනතො. 6. A.E.B.S. ඔභාසනෙ කති. 7. B. භතා.

- 902 අනොදිස්සකමොපාතෙ ඛතෙ මරති මානුසො,¹
පාරාජිකං සියා; යකෙහි පෙතෙ ඵ්ලලවට්ඨං මනෙ;
- 903 තිරවජානගතෙ තත්ථ මනෙ පාවිතතියං වදෙ;
ඉමො පාණාතිපානසමීං තියෙසො ආපතතියො වදෙ.
- 904 මනුස්සමාරණාදිත්තාදුතමාණතතියා පි ව
මනුස්සත්තරිබමමඤ්ච වදතො වාවිකා² තයො.
- 905 මග්ගආයං පනොදිස්ස වණණාදිගණනෙ ගරු;³
ඵ්ලලවට්ඨං පනොදිස්ස උබ්භජාණ්ණමධකකිකං;
- 906 උබ්භකකකමධොජාණ්ණ මොදිස්ස⁴ ගණතො පත
දුක්ඛකමං පත නිද්දිට්ඨං; තියෙසො භිභාසනාසි⁵මා.
- 907 පතිගණනතතාදීති තීති සංඝාදිසෙසනා;
දව්ඨිං ඵ්ලලවට්ඨං චුත්තං; එකෙන පත දුක්ඛකමං.
- 908 ජිඤ්ඤා කති ආපතති? ජිඤ්ඤාපවට්ඨයා කති?
ජිඤ්ඤාතසා තු තියෙසාව; පඤ්ච ජිඤ්ඤාපවට්ඨයා.
- 909 භොති පාරාජිකං තස්ස ජිඤ්ඤාතසා වතපාතිං;
භුතගාමනතු පාවිතති; අංගජාතං තු ඵ්ලලතා.
- 910 විසං ජිඤ්ඤාත'කොදිස්ස, මනුස්සො මරති තෙන ච,
පාරාජිකං; මනෙ යකෙහි පෙතෙ ඵ්ලලවට්ඨං සියා;
- 911 තිරවජාතෙ තු පාවිතති විස්සට්ඨිජ්ඣිතෙ ගරු;⁶
භරිතුච්චාර-පස්සාව-ජ්ඣිතෙ දුක්ඛකමං මනං.⁷
- 912 ගවජතො කතිධාපතති⁸? සීතස්ස කති මෙ වද?
කති භොතති නිසිත්තාසා? නිපත්තාසාපි කිත්තකා.
- 913 ගවජතාසා වතසෙසාව; සීතස්සාපි ව තත්තකා.
නිසිත්තාසා වතසෙසාව; නිපත්තාසාපි තත්තකා.
- 914 භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධානෙ තු දුක්ඛකමං;
පාවිත්ත'ඤ්ඤාසා ගාමස්ස උපවාරොක්ඛකමෙ සියා;
- 915 ඵ්ලලවට්ඨං පරික්ඛිත්තෙ ගාමසමීං පඨමෙ පදෙ,
ගරුකං දුතියෙ භොති ගාමනතරමට්ඨනතියා.⁹
- 916 පටිවජනෙහි පනොකාසෙ භික්ඛුනී මිත්තසත්ථවා
පොසස්ස භත්ථපාසෙ තු පාවිතති යදි තිට්ඨති;
- 917 භත්ථපාසං ජතිත්තාන සචෙ තිට්ඨති දුක්ඛකමං;
අරුණ්ණගමනෙ කාලෙ දුතියා භත්ථපාසකං.
- 918 හිත්වා තිට්ඨතතියා⁹ තස්සා ඵ්ලලවට්ඨ මුදිරිතං;
හිත්වා තිට්ඨති චෙ තස්සා භොති සංඝාදිසෙසනා.

1. B. මාණවො. 2. A. වාවසිකා. 3. E.K.A.B.S. ගරු.
4. P.K. ආදිස්ස. 5. A. කතං. 6. K. කති ආපතති. 7. K.
නිපජ්ජනතසා. 8. P.K. ගාමනතරං වජ්ජනතියා. 9. A.K.S.
තිට්ඨති යා.

- 919 නිසින්නාය¹ වතසොච, නීපන්නායපි² තත්තකා
ගොනති වුත්තප්පකාරාච විඤ්ඤායා විනයඤ්ඤානා³
- 920 යාවතතියකෙ වුත්තා කති ආපන්නියො වද?
යාවතතියකෙ වුත්තා තියො ආපන්නියො සුඤ්ඤානා⁴
- 921 ඵ්ථෙ පාරාජිකාපතනිං උක්ඛිත්තස්සානුවතතිකා;
සමිකාදිසෙසනා සමිකසෙදකස්සානුවතතිතො;
- 922 අනියුග්ගෙ තු පාටිතති පාටිකාය ව දිට්ඨියා;
යාවතතියකෙ තියො ගොනති ආපන්නියො ඉමා.
- 923 බාදතො කති නිද්දිට්ඨා? ගොජනප්පච්චයා කති?
බාදතො පත තියොච; පඤ්ච ගොජනකාරණා.
- 924 ඵ්ථලච්චයං මනුස්සානං මංසං බාදති, දුක්ඛචං
සෙසකානන්තු; පාටිතති ලජ්ජානං භක්ඛියන්තියා.
- 925 අවස්සුතස්ස පොසස්ස ගත්තො හි අවස්සුතා
ගහෙතා ගොජනං නිද්දිට්ඨි සබ්බං⁴ මංසං අකප්පියං.
- 926 විඤ්ඤාපෙත්වාන අත්තත්තං ගහෙතා ගොජනමපි ව
ලජ්ජානමපි ව මියොත්තා එකත'ප්පෙත්වාගරන්තියා
- 927 ඵ්ථලච්චයඤ්ච පාටිතති පාටිදෙසනියමපි ව
දුක්ඛචං ගරුකං වාති පඤ්ච ආපන්නියො සිද්ධං.
- 928 ඔලොකෙනත්තස්ස නිද්දිට්ඨා කති ආපන්නියො වද?
ඔලොකෙනත්තස්ස නිද්දිට්ඨා එකාපතති මහෙසීනා;
- 929 දුක්ඛචං රත්තපිත්තෙන අභිගජාතමපනිජ්ජියා
ඔලොකෙනත්තස්ස වා වුත්තං, මුඛං භික්ඛං දදන්තියා;
- 930 කති උක්ඛිත්තස්සා වුත්තා? සම්මාවත්තනකා කති?
තයො උක්ඛිත්තස්සා වුත්තා; තෙවත්තාද්විස වත්තකා.
- 931 අදස්සනප්පටිකමෙව ආපන්නාපන්නියො දුමෙ.
එකා⁵ අප්පටිනියුග්ගෙ පාටිකාය තු⁶ දිට්ඨියා.
- 932 කති නාසිතකා වුත්තා? කතිනං එකවාචිකා?
තයො නාසිතකා වුත්තා. තිණ්ණන්නං එකවාචිකා;
- 933 මෙත්තියා දුසසො වෙච කණ්ටකොති තයො ඉමෙ
ලිඛිත-සංවාස-දණ්ඩිති නාසිතා හි යථාකකමං.
- 934 එතුප්පෙත්වායකෙනෙව එකෙනාවරියෙන ව
ඤා නයො අනුසාවෙතුං වට්ටනිති ව නිද්දිසෙ.
- 935 ඤාන්තියා කප්පතා වෙච තථා විප්පකතමිත්ති ව
අතිතකරණඤ්චති තයො කමමස්ස සංගතා;

1. A.K.S. නිසින්නාය. 2. A.K.S. නීපන්නායපි. 3. E.A.K.S.
ඉති විඤ්ඤානා. 4. P.A. සබ්බං. 5. P.A.S.B. එකො. 6. A.K.
B.S.R. ව.

- 936 'ඤ්ඤානා කායනා' නාම දදෙය්වෙවමාදිකා;¹
 "දෙති සංඝො, කරොති"ති ආදි විපකතං සියා;
- 937 "දින්නං, කතං"පනිච්චාදි අතීතකරණං සියා;
 සමග්ගනති හි සබ්බංති කල්මානෙතෙති නිසි පි,
- 938 සමෙස සලාකනාගෙන කෘත්තන පි ව කෙවලං
 කාරණෙති පන ද්විති සමෙසා භිජ්ජති, නාඤ්ඤාදි,
- 939 සමසහෙදකභික්ඛුස්ස තස්ස පාරාජිකං සියා;
 අනුචිතකභික්ඛුතං ථුලලවයමුදිරිතං.
- 940 පසුතනායුතනමායාස කති ආපනතියො ථුසෙ?
 පසුතනායුතනමායාස ඡ පනාපනතියො ථුසෙ;
- 941 ආජිවගෙතු පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකතමානසො
 අසනිතං උග්ගරිං ධම්මං උලුපනොතා පරාජිතො;
- 942 සඤ්චරිතතං² සමාපනොත තථා සමිකාදිසෙසතා;
 යො තෙ වසති ආරාමෙ වදං ථුලලවයං දුසෙ;
- 943 විඤ්ඤපෙත්වා පණ්ණිතං තු ගොජනං භික්ඛු භුඤ්ජති
 පාචිතති, භික්ඛුනියා වෙ පාටිදෙසනියං සියා;
- 944 විඤ්ඤපෙත්වාන සුප්ප වා ඔදනං වා³ අනාමයො⁴
 භික්ඛු භුඤ්ජති වෙ තස්ස ගොති ආපනති දුක්ඛමං.
- 945 දස-සතාති රතනිතං ඡාදෙත්වාපනතියො පන
 දස රතනියො වසිත්වාන මුළෙවග්ග⁴ පාරිවාසිකො.
- 946 පාරාජිකාති අට්ඨෙව; තෙවිස ගරුකා පන;
 ඥො යෙවනියතා වුත්තා වුඤ්ඤාදිවච්චක්ඛුතා;
- 947 තීස්සග්ගියාති වුත්තාති ඤ්චවතතාශ්‍රිස ගොනති හි;
 ගොනති පාචිතතියො⁵ සබ්බං අට්ඨාසිතිසතං පන;
- 948 පාටිදෙසනියා වුත්තා ආදසෙව මහෙසිතා;
 වුත්තා පන සුසිකෙති පඤ්චසත්තති සෙබියා;
- 949 පඤ්ඤානාති සුපඤ්ඤාන ගොතමෙක යසසිතා
 ගවනති පන සබ්බාති අභිජ්ජිමාති සතාති හි.
- 950 යො පනෙතෙසු මතනබ්බො සාරභුතො විච්චයො
 යො මයා සකලො චුත්තො සමාසෙනෙව සබ්බථා.
- 951 මයා සුච්ඡු විමාරෙත්වා පාශ්‍රී-අට්ඨකථානං
 කතත්තා ආදරං කත්වා උග්ගගෙනබ්බමෙවිදං.
- 952 අතෙ අකරබ්බෙක වා විඤ්ඤසස්ස කමෙ⁶ පි වා
 කංඛා තසමා න කාතබ්බා; කාතබ්බා බහුමානතා,

1. P.A.K.B.S. දදෙය්ව වෙවමාදිකා. 2. P.A.B.S. සඤ්චරිත්තෙ.
 3. B. උසුණාදයො. 4. P.A.S. මුළෙවග්ග. 5. P. පාචිතතියා.
 6. P.B. විඤ්ඤපයසකමෙ.

- 953 ස-උත්තරං¹ සො ජානාති² විනයස්ස විනිවත්තං
නිස්සං සො³ විමුක්ඛත්වා යථාකාමෙගමො සිගා.
- 954 නිස්සං දාතුකාමෙන සවිහරිතං සමාතිකං
සුට්ඨි වාචුග්ගතං කත්වා ඤාත්වා දාතබ්බමෙවිදං.
- 955 ඉමං පඨති විනොතති සුණාති පරිපුච්ඡති
වාචෙති ම පරං තිථං අත්ථං උපපරිකකති
- 956 සො තස්ස පත භික්ඛුස්ස අත්ථා විනයනිස්සිතා
උපට්ඨගන්ති සබ්බෙව ගන්තේ ආමලකං විශ.
- 957 ඉමං පරමමුත්තරං උත්තරං
තරො ග'මතසාගරං⁴ සාගරං
අබුද්ධිජනසාරදං⁵ සාරදං⁵
සිගා විනයපාරගො පාරගො.
- 958 අනො හි තිථං ඉමමුත්තමං තමං
විබුස පිනෙකි ගුණසංභිතං භිතං
තරො හි සක්කම්ච පසුරතො⁶ රතො
සුඛස්ස සබ්බගිගණකම්චදං පදං
- 959 විනයෙ පටුභාවකරෙ පරමෙ
පිටකෙ පටුතං අභිපත්තො
විධිතා පටුතා පටුතා යතිතා
පරියාපුණිතබ්බමිදං සත්තං.
- 960 රවිතො බුද්ධිදත්තෙන සුභාවිත්තෙන ධිමතො⁷
සුවිරට්ඨිතිකාමෙන සාසනස්ස මහෙසිනො
- 961 අනතරෙතනනරායං තු යථා සිද්ධිමුපාගතො
අත්තො ගන්තො වෙව උත්තරොය මනුත්තරො,⁸
- 962 තථා සිජ්ඣනතු සංකප්පා සත්තානං ධම්මසංයුතා.
රාජා පාතු මහිං සම්මා; කාලෙ දෙවො පවස්සතු;
- 963 යාව තිට්ඨති සෙලිනෙ, යාව චනෙ, විරොචති,
තාව තිට්ඨතු යථාමෙව, ගොතමස්ස යසසිනො.⁹
- 964 බන්ධි-සොරම්ච-සොසීලා-බුද්ධි-සඤ්ඤා-දයාදයො
පතිට්ඨිතා ගුණා යසම් රතනානිව සාගරෙ
- 965 විනයාචාරසුත්තෙන නෙත සක්කම්ච සාදරං
යාවිතො සංසපාලෙන ථෙරෙන විරවෙනසා

1. B. සුත්තරං. 2. B. විජානාති. 3. A.K.S. සො නිස්සං.

4. A. හි මතසාගරං. B.S. හි මතසාගරං. 5. A.K.E.R. සාදරං. 6. P.B.A.S.R. වසුරතො. K. පසුරතො. R. වසුරතො.

7. A. ධිමතො සුවිබුචිතො. 8. A.S. උත්තරො පරමුත්තරො.

8. P.S.B. මහෙසිනො.

- 966* සුවරට්ඨිතිකාමෙත විනයයං මහෙමනො
තික්ඛුතං පාවට්ඨායං¹ විනයයං විනිව්ජයෙ
- 967 අකාසිං පරමං එතං උත්තරං නාම නාමනො,
සවණෙ අදරං කම්මා සික්ඛිතබ්බා තතො අයං.
- 968 පඤ්ඤාසාධිකසඬානි නවගාථාසතානි හි
ගණනා උත්තරයායං ඡන්දසා'නුට්ඨාගෙන භූ.
- 969 ගාථා චතුසහසානි සතඤ්ච උභනවිසති²
පමාණතො ඉමා වුත්තා විනයයං විනිව්ජයෙ.

ඉති තඬපණ්ණීයෙන³ පරමවේයාකරණෙන තිපිටක
නග්ගිකුසලෙන පරමකවිජන - හදයපද්මවනවිකසන - කරෙන
කවිවරම්සගෙන පරමරතීකරවර - මධුර - චචනුග්ගාරෙන උරග
පුරෙන⁴ බුද්ධදත්තෙන⁵ රවිතො උතතරවිනිව්ජයො සමත්තො.

උතතරවිනිව්ජයො නිව්ඨිතො.

1. B. පට්ඨගාවන්. 2. K. වෙහුතවිසති. 3. B. පණ්ණීයකෙතුතා.
4. B. අනෙලවණ්ණසුත්තෙන උරගපුරවාසිතං වංසාලංකාර
භූතෙන සුවිපුල - විසුඛබුඞ්නි. 5. B. බුද්ධදත්තොති ගරුහි
ගභිතනාමධෙයොගන ථෙරෙන.

පිළිබිකා		පිළිබිකා	
අවේලකකථා	98	උදකකථා	12
අවේලකවග්ග	222	උදකසකථා	8
අවමයෙ දත.	183	උදකුකෙකපසිමා	173
අවමකවිවර	56	උපජකියාවරියවතන	168
අඤ්ඤවිදකථා	67	උපකවකථා	42
අඤ්ඤතකවිඤ්ඤතනි	42	උපනිධිකථා	14
අටකාරිකථා	133	උපසස්සනිකථා	113
අසකකථා	258	උබ්බජ්ජමුඛකථා	130
අසපාතානි	181	උභතොකාජ	190
අසවස්සකකථා	132	උසස්සකකථා	101
අතිහාරිකකථා	72	උයොජනකථා	99
අත්තකාමිපාරිවරියා	25	උයොධිකකථා	101
අත්ථංගකස්සරියකථා	74	උසොවනනනිකා	181
අභානසමුදාන	242	උභනවිසතිවග්ග	108
අනාදරියකථා	103	එකකකථා	244
අනියතකථා	36	එකාදසකකථා	259
අනුපබජ්ජකථා	70	එලකලොම	45
අකිකාරවග්ග	145	එලකලොමධොවිජ්ජක	46
අනෙතපුරකථා	114	එලකලොමසමුදාන	242
අපලොකනකමම	201	මමසවාද	58
අපාදකථා	15	මවාදකථා	74
අභබ්බප්පග්ගලා	172	මවාදවග්ග	73, 221
අමුලකකථා	112	කසිනවග්ග	218
අරඤ්ඤසකථා	13	කසිනසමුදාන	241
අරිසකථා	109	කණ්ටකකථා	110
අංගුලිපකොද	102	කණ්ඩුපට්ඨජාදිකථා	117
අංකාසසකථා	6	කපජ්ජභූමි	180
අංවාරවිජ්ජනි	209	කම්මපට්ඨාගනකථා	113
අභිජ්ජවිජ්ජනි	209	කයවිකකය	48
අමිසකථා	75	කාණමාකු	80
අරාමසකථා	10	කායසංසග්ග	24
අරාමවග්ග	155	කුටිකාරසිකාපද	26
අවසථකථා	78	කුමාරිභූතවග්ග	159
උපකකාචකකථා	107	කුරුච්ඡදකස්සනි	188
උකකිතකකකථා	110	කුලද්දසකකථා	33
උකකිතකානුමතනිකා	131	කොසියකථා	44
උපකාපකකථා	68	කොසියවග්ග	218

පිළිසිකා		පිළිසිකා	
බුරහණි	191	ඵලසකථා	5
බෙතතසකථා	11	ඵයසසථ	109
ගණබ්බණ්ණපානනා	179	ඵයසසථසමුදාන	242
ගණභොජන	79	ඵයසංවාසක	171
ගබ්භිනිවිග්ග	158	දනනකසකථා	12
ගබ්බබහත්	188	දනනපටාණපටිග්ගණකථා	98
ගරුහණි	193	දසකකථා	259
ගාමසීමා	173	දිසිවිපතනි	209
ගාමනතරගමන	136	දුකකථා	247
ගොනීසාදී	181	දුඨදෙසකථා	27
චතුක්කකථා	256	දුඬුලලකථා	108
චතුත්ථාරාජික	20	දුඬුලලවාචා	24
චතුප්පදකථා	16	දුඬුලලාරොවන	61
චාරිත්තකථා	100	දුතියකසීත	40
චිත්තාගාරවග්ග	152	දුතියපතන	61
චිවරවජ්ඣන	55	දුතියපාරාජික	3
චිවරදුත	76	දුතියපාරාජිකසමුදාන	240
චිවරපටිග්ගගණ	41	දුතියසේනාසක	70
චිවරවග්ග	36	දුබ්බවකථා	28, 114
චිවරසිබ්බන	76	දුබ්බණ්ණකරණ	104
චොරිවුදාපන	133	ආබ්බුලං වා දුමාසං වා	189
ජකකකථා	257	ආභාගකථා	44
ජත්තුපාගනවග්ග	162, 233	බම්බදෙසකකථා	61
ජඤ්ඤාදද්ධා ගමන	114	බම්බදෙසකසමුදාන	242
ජබ්බසාකථා	45	තග්ගවග්ග	147
ජබ්බිධං රජනං	186	තවකකථා	258
ජොතිසමාදගන	104	තවපචාරණා	178
ඤ්ඤානිකම	201	තභාතකථා	104
තතියකසීත	40	තභාතවග්ග	230
තතිය පාරාජික	16	තඤ්ඤාකථා	118
තතුතනරිකථා	42	තාච්ඡිකථා	9
තලසතනිකථා	112	තාච්ඡිරුහනකථා	77
තීකකථා	249	නික්කමිනකථා	71
තීර්ථපකකතනක	172	නිචාරණකථා	171
තීර්ථගණි	193	නිසීදනකථා	117
තීර්ථපානගත	173	නිසායපටිපසායගත	168
තීර්ථවග්ග	149	පකුච්ඡිකකථා	256
තුණාතමකථා	117	පකුච්ඡිකපිඨ	191

පිළිබඳව		පිළිබඳව	
පසුවිසිසයා	191	භූතගාමිවර්ග	221
පසුවිසිසයා සංඝයා	176	භූතගාමිසිකාපද	67
පසුවිසිසයා-ගරුභණ්ඩ	193	භූතානුරාග	61
පසුකතන	39	භූතසංස්කාර	100
පසුපතනකා	50	භූතසංස්කාරසිකාපද	54
පසුපාපාපක	1	භූතපතන	77, 98, 222
පසුපාපාපකසමුදාය	239	මනුෂ්‍ය	117
පසුපසකාසන	69	මලක	188
පසුවිසිසයා	64	මහලකකා	27
පසුවිසිසයා	90	මුසාවාදවර්ග	220
පසුවිසිසයා	171	මොරකා	6
පදසංඝයා	59	මොරකාව	189
පදසංඝයාමසමුදාය	242	මොහකකා	111
පතනවර්ග	48, 219	යානකා	10
පබ්බජිතකා	167	යාමකාලික	181
පරමපරභූත	79	යාමකාලික	181
පරිණතකා	57	යාමකාලික	181
පරිණතකා	114	රතනකා	115
පරිසරසක	168	රතනවර්ග	225
පවාරණකා	85	රතනකිකාරවර්ග	229
පහාරකා	112	රහෝතිසංස්කාර	77
පරිපාචිතකා	77	රාජවර්ග	114
පාටිඝ්ණි	200	රාජසිකාපද	44
පාටිදෙසනිය	118, 119, 154	රුපිපටිග්ගහණ	47
පාණකා	15	රුපිසංඝෝගාර	47
පානකං අභියා	181	ලසුණවර්ග	141, 229
පාරාජිකකා	129	ලොහහණ්ඩ	193
පාරිසුඛිඋපොසථ	174	වච්චාවචනපාදකා	180
පුරාණවිවරධෝමාපන	41	වජ්‍රපටිවජ්‍රදී	130
පෙසකාරකා	56	වජ්‍රසමාමසකා	11
පෙසුසුසුකා	59	වනපතනකා	13
බභිසිමා	173	වසතිකසංචිකා	54, 117
බුද්ධදණ්ඩ	201	විකපතන	106
හණ්ඩකමම	201	විකාලගාලපට්ඨක	116
හාරකා	10	විකාලගොජන	83
හිකුණුපතන	74	විලෝකනකා	111
හිංසාපතනකා	103	විහාරකා	10
භූමිමසකා	5	වේදාසකුටි	71

පිළිබිකා		පිළිබිකා	
වෙහාසයකථා	7	සහසෙසයා	60
සඤ්චරිතකථා	25	සංසහෙද	28
සඤ්චරිතසමුදාන	240	සංඝාටිපලපච්ඡිකා	190
සඤ්චිච්චකථා	112	සංවිධානකථා	76, 109
සඤ්චිච්චපාණ	106	සාසංකකථා	57
සත්තකකථා	257	සීමාකථා	173
සත්තබ්බානුත්තරසීමා	173	සීලවිපතරි	209
සතිවිහාරිකනෙත		සුක්කවිසාසී	22
වංසික මහත	168	සුත්තවිඤ්ඤානරි	56
සත්තකථා	45	සුඤ්ඤානාලකකථා	44
සත්තබ්බිකාර	90	සුරාපාන	102
සප්පාණකකථා	72, 107	සුරාපානවග්ග	101, 223
සප්පාණකවග්ග	106, 224	සුංකසාන	14
සහොජනකථා	99	සුවිසර	116
සමනුභාසනසමුදාන	241	සෙතාචාස	101
සමානාසනික	192	සෙතාසනවග්ග	64
සමපජානමුසාමිද	58	හත්ථණක	188
සහධම්මකකථා	110	හරණකථා	13
සහධම්මකවග්ග	225	හසාධම්ම	103

මුද්දලිකන්දෙසා

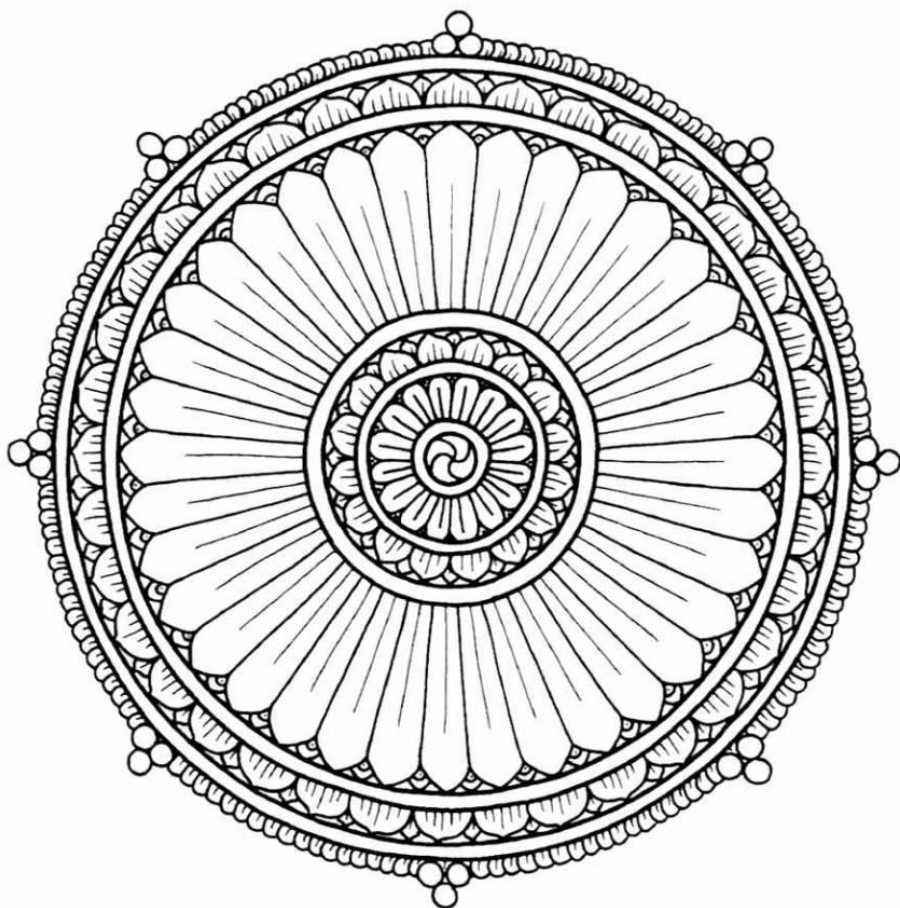
ගාථිකයා	අසුබපාඨා	සුබපාඨා
133	යානට්ඨමි"මිති	යානට්ඨමිති
185	යෙන වා	යෙන වා
190	නිව්ඤ්ඤා	නිව්ඤ්ඤා
217	භුජ්ඣං	භුජ්ඣං
263	අභ්‍යන්තරයෙව	අභ්‍යන්තරයෙව
285	මාරතු	මාරතු ති.
382	එකවිපක්ඛා	එකවිපක්ඛා.
395	වාසාගාරං	වාසාගාරං
597	කදලෙරුකදුරුසු	කදලෙරුකදුරුසු
603	අරුණුග්ගමේ	අරුණුග්ගමේ
641	අත්තනො	අත්තනො
661	දණ්ඩන	දණ්ඩන
705	වජ්ජනං	වජ්ජනං
717	පරිවතෙති	පරිවතෙති
847	කප්පියෙත	කප්පියෙත
902	සානුලොමිකං	සානුලොමිකං
978	උම්මතකාදීනං	උම්මතකාදීනං.
996	පාසණං	පාසණං
999	ඵලට්ඨං	ඵලට්ඨං
1014	පනඤ්ඤා	පනඤ්ඤා.
1038	බ්‍රහ්මාදි	බ්‍රහ්මාදි
1049	මනනරසමං	මනනරසමං
1085	මුඤ්ඤා	මුඤ්ඤා
1105	ආරකොසමිහා	ආරකොසමිහා
1116	පාවිතති	පාවිතති
1125	වා	වා
1201	කුලෙන'කෙන	කුලෙන'කෙන
1316	පවිතති	පවිතති
1321	යාමාමිස	යාමාමිස.
1340	එවමුප්පලජාතිනං	එවමුප්පලජාතිනං
1361	අනාමිසෙ	අනාමිසෙ
1455	කොට්ඨකානම් පි	කොට්ඨකානම් පි.
1711	කාදීනං	කාදීනං.
1714	වුත්තනසෙතෙව	වුත්තනසෙතෙව
1716	සහධම්මකතථා	සහධම්මකතථා

ගාථාංකය	අසුඛපාඨය	සුඛපාඨය
1760	වාචනො	වාචනො
1762	කම්මාභරණං	කම්මාරභරණං
1779	තතෙ	තත
1782	වා	වා
1793	භික්ඛු	භික්ඛු
1805	ආසනසලං	ආසනසලං
1808	සුචිකරං	සුචිකරං
1811	දකපුඤ්ජනියා	දකපුඤ්ජනියා
1818	පරියාචෙ	පරියාචෙ
1819	තුලොතභිතකථා	තුලොතභිකථා
1877	පිණ්ඩකම්සමහා	පිණ්ඩකම්සමහා
1923	භොතතුං	භොතතුං
1941	තථ	තථා
1956	පච්චා	පච්ඡා
1960	සිකඛාපදසව්ව	සිකඛාපදසෙව්ව
1961	විනිව්ජයං	විනිව්ජයං
2006	දෙසනාගණං	දෙසනාගණනං
2030	ආචරිනී	ආචාරිනී
2055	මතිකකමම	මතිකකමම
2173	මලොකානි	මලොකානි
2299	ව	වා
2301	සංමනෙණාරාය	සංමනෙණාරාය
2327	නිණෙව	නිණෙව
2392	උත්තනමෙවිදං	උත්තනමෙවිදං
2401	පාවිතනියාපාතනි	පාවිතනියාපාතනි
2474	වත්තානි හි	වුත්තානි හි
2550	උපොකඛසථකික	උපොසථකඛකික
2604	විසතිවග්ගෙන	විසතිවග්ගෙන
2611	ජිත්තවස්සස්ස	ජිත්තවස්සස්ස
2876	තලපණණදි	තාලපණණදි
2989	තිකඛතතුං	තිකඛතතුං
3005	පුච්ඡෙය්‍යං	පුච්ඡෙය්‍යං
3097	වජ්‍රනො	වජ්‍රනො
3108	උපපනො	උපපනො
3109	සංවාසනො	සංවාසනො

උත්තර විනිච්ඡයෙ.

ගංථසංඛ්‍යා	අසුඛපාඨා	සුඛපාඨා.
100	පාචාරිතං	පචාරිතං
226	නිපනෙන	නිපනෙන
324	අපචාරණං	අපචාරණං
335	එකංඛා	එකංඛා
419	දුඛභාසිතං	දුඛභාසිතං
423	ආපනතිමුඤ්චංතං	ආපනතිමුඤ්චංතං
449	පටිසංනෙතං	පටිසංනෙතං
456	මුග්ගඛිනාදීනි	මුග්ගඛිනාදීනි
479	බරෙනෙපි	බරෙනෙපි
480	උභයන්ති	උභයන්ති
606	අනුපජ්ජ	අනුපඤ්ඤ
621	විචරුප්පදො	විචරුප්පදො
863	පරිදිපිතං	පරිදිපිතං
910	ඡබ්බෙත	ඡබ්බෙත
918	නිපනංසංඝං	නිපනංසංඝං

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු